

INFORME 2021

sobre a situación sociolaboral de Galicia

CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS

Consello Galego de Relacións Laborais (CGRL)

Algalia de Abaixo, 24

Santiago de Compostela

ISSN: 2386-2866

CERTIFICACIÓN:

Antía Sáñez Callejo

Presidenta do Consello Galego de Relacións Laborais

CERTIFICA

Que no pleno extraordinario realizado o 17/11/2022 acordouse tomar en consideración e publicar o Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia en 2021, elaborado por encargo do Consello Galego de Relacións Laborais

Santiago de Compostela, 17 de novembro de 2022

► **Capítulos 1, 2, 4 (apartados 4.1 a 4.7), 12 e anexo**

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía Aplicada e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

► **Capítulos 3, 9, 13**

Benigno Sánchez García

Inspector de Traballo e da Seguridade Social

► **Capítulos 4 (apartado 4.8), 5 e 11**

Marta Puebla Vilariño

Funcionaria do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

► **Capítulos 6, 7 e 10**

Demetrio Fernández López

Inspector de Traballo e da Seguridade Social

► **Capítulo 8**

Carmen Cabanas Carlín

Funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

ÍNDICE XERAL

CAPÍTULO 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2021	10
1.1. Contorna internacional e estatal	11
1.1.1. Contorna internacional.....	11
1.1.2. Contorna estatal	12
1.2. Crecemento económico galego	18
1.2.1. A perspectiva da demanda	18
1.2.2. A perspectiva da oferta	19
1.2.3. O PIB das provincias galegas	20
1.2.4. A cifras de explotacións gandeiras de vacún de orientación leiteira	21
1.3. Variacións do PIB e do emprego: a produtividade	24
1.3.1. Balance do mercado de traballo.....	24
1.3.2. Produtividade do traballo e competitividade empresarial	28
1.4. Benestar económico-social: taxas de pobreza; alta desigualdade	29
1.4.1. Dificultades económicas dos fogares	29
1.4.2. Ingresos medios por persoa e por fogar.....	30
1.4.3. A poboación en risco de pobreza	31
1.4.4. Distribución da renda	33
1.5. Participación dos salarios no VEB. Custos laborais e salariais	34
1.5.1. Peso das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE	34
1.5.2. Custos laborais. Xornada laboral	35
1.5.3. O salario mínimo interprofesional (SMI)	38
1.6. A variación do IPC	39
1.7. Comercio exterior	41
1.7.1. Comercio internacional galego.....	42
1.7.2. Comercio galego con outras comunidades autónomas	43
CAPÍTULO 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL	44
2.1. Introducción	45
2.2. Estructura e dinámica empresarial galega	45
2.3. Análise de enquisas industriais.....	72
2.3.1. Estatística estrutural de empresas do sector industrial	72
2.3.2. Estatística estrutural de empresas do sector comercio	76
2.3.3. Estatística estrutural de empresas do sector servizos	79

2.3.4. Indicadores conxunturais: Índice de cifra de negocios, da produción e de prezos..	86
2.4. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+i)	89
2.5. Innovación tecnolóxica nas empresas	101
CAPÍTULO 3. ECONOMÍA SOCIAL	108
3.1. Cooperativas	109
3.2. Sociedades laborais.....	111
3.3. Centros especiais de emprego	115
CAPÍTULO 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO	116
4.1. A poboación galega.....	117
4.1.1. Evolución da poboación	117
4.1.2. A poboación estranxeira.....	120
4.1.3. Movementos naturais de poboación	121
4.2. Resumo das principais variables laborais	124
4.3. Poboación activa e taxa de actividade.....	125
4.3.1. Poboación activa.....	125
4.3.2. Taxa de actividade	126
4.4. Poboación ocupada. Taxa de ocupación.....	128
4.4.1. Poboación ocupada	128
4.4.2. Taxa de ocupación	129
4.4.3. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, grupo de idade, situacións profesionais e tipo de contrato	132
4.5. Poboación desempregada e taxa de paro	137
4.5.1. Poboación desempregada	137
4.5.2. Taxa de desemprego	138
4.5.3. Desemprego dos fogares. Tempo na procura de emprego.....	140
4.6. O paro rexistrado	141
4.7. A poboación inactiva.....	144
4.8. O subsistema de formación para o emprego	148
4.8.1. Introducción. Antecedentes.....	148
4.8.2. Regulación actual do sistema de formación profesional para o emprego.....	149
4.8.3. formación de demanda	152
4.8.4. Formación de oferta	158
CAPÍTULO 5. A MULLER NO MUNDO LABORAL	162
Introdución	163
5.1. A muller na poboación galega	164
5.2. Muller e actividade económica de mercado	168
5.2.1. Introducción	168
5.2.2. Actividade e inactividade.....	169

5.2.3. Emprego e desemprego	172
5.3. Demandas de emprego e paro rexistrado	175
5.4. Contratos de traballo	179
5.5. Formación	182
5.6. Poder e toma de decisións.....	185
5.7. Conciliación entre a vida laboral e familiar.....	190
5.8. Salarios.....	192
5.9. Prestacións por desemprego	195
5.10. Pensións	198
CAPÍTULO 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL	202
6.1. Inscripción de empresas	203
6.2. Afiliacións e altas na seguridade social.....	206
6.2.1. Introducción	206
6.2.2. A evolución a medio prazo	207
6.2.3. Análise dos once últimos anos	209
6.2.4. Persoas traballadoras afiliadas por sector de actividade	211
6.2.5. Afiliacións e altas por comunidades autónomas.....	213
6.3. Persoas estranxeiras	217
CAPÍTULO 7. CONTRATACIÓN.....	220
7.1. Introducción	221
7.2. Modalidades contractuais	227
7.2.1. Contrato eventual por circunstancias da produción	227
7.2.2. Contrato de obra ou servizo	230
7.2.3. Contrato de interinidade	231
7.2.4. Contrato para a formación e a aprendizaxe	233
7.2.5. Contrato en prácticas	234
7.2.6. Contratación en substitución por anticipación da idade de xubilación	237
7.2.7. Contrato de relevo e xubilación parcial.....	237
7.2.8. Contratos non contemplados anteriormente	239
7.2.9. Contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados)	242
7.2.10. Contratos indefinidos bonificados.....	243
7.2.11. Contratos convertidos en indefinidos	244
7.2.12. Contratos indefinidos para persoas con discapacidade	246
7.2.13. Contratacións a colectivos especiais	247
7.2.14. Adscricións en colaboración social.....	250
7.2.15. Prórrogas	250
7.3. Contratación a persoas traballadoras estranxeiras	252
Conclusións da contratación.....	253

7.4. Empresas de traballo temporal.....	254
CAPÍTULO 8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA.....	260
Parte I. A negociación colectiva en Galicia	261
8.1. Introducción e metodoloxía	261
8.2. Estrutura da negociación colectiva.....	263
8.3. Ámbitos de aplicación	271
8.4. Desenvolvemento da negociación.....	281
8.5. Réxime económico	285
8.6. Xornada pactada.....	303
Parte II. Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia	307
Anexo I. Análise das inaplicacións de convenios rexistradas en 2021 en Galicia	316
Anexo II. Estado da ultraactividade da negociación colectiva sectorial en Galicia.....	325
CAPÍTULO 9. A SINISTRALIDADE LABORAL	335
9.1. Introducción	336
9.2. Distribución dos accidentes de traballo por gravidade, lugar do accidente e provincias	336
9.3. Distribución por sectores económicos.....	340
9.4. Distribución por actividades	342
9.5. Distribución en función doutras variables	348
9.6. Exame específico dos accidentes mortais.....	356
9.7. Evolución da sinistralidade laboral	364
9.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas	366
9.9. Índices de incidencia	367
9.10. Enfermidades profesionais	373
9.11. Consideración especial dos casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional	377
CAPÍTULO 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABALLO.....	383
10.1. Folgas	384
10.2. Conciliacións colectivas e individuais	390
10.3. Xulgados do Social	392
10.4. Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA)	395
CAPÍTULO 11. A REGULACIÓN DE EMPREGO E O FONDO DE GARANTÍA SALARIAL	399
11.1. A regulación de emprego.....	400
11.2. O Fondo de Garantía salarial (Fogasa).....	407
CAPÍTULO 12. PROTECCIÓN SOCIAL	411
12.1. Introducción	412
12.2. A protección social na Unión Europea. Análise xeral	412

12.3. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais	414
Pensións con complementos a mínimos	421
Análise por réximes	422
12.4. Análise dos datos sobre as pensións do sistema	424
12.4.1. Pensións de xubilación	424
12.4.2. Pensións de invalidez permanente.....	425
12.4.3. Pensións de viuvez.....	427
12.4.4. Pensións de orfandade	428
12.4.5. Pensións en favor de familiares.....	429
12.5. Outras prestacións.....	431
12.5.1. Prestacións de incapacidade temporal	431
12.5.2. Prestacións de maternidade, paternidade e por nacemento e coidado por fillos e fillas.....	431
12.5.3. Prestacións familiares por filla ou fillo a cargo.....	432
12.5.4. Prestacións por desemprego.....	433
12.6. Pensións de carácter non contributivo e asistencial	435
12.7. Dependencia	439
CAPÍTULO 13. ELECCIÓNS SINDICAIS.....	441
ANEXO. EMPREGO E INVESTIMENTO PÚBLICO.....	457
CONCLUSIÓN.....	466

CAPÍTULO 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2021

(volver ao índice)

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía Aplicada e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Capítulo 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2021

1.1. Contorna internacional e estatal

1.1.1. Contorna internacional

Este capítulo ten como obxectivo analizar a situación da economía galega no ano 2021, dende unha perspectiva estatal e internacional. En 2021, e tras superar os graves efectos económicos da pandemia en 2020, a economía comeza a recuperarse.

No cadro 1.1 figuran os índices de variación do PIB, os prezos e as taxas de desemprego en China, EE UU, Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE), Unión Europea (UE) e Unión Económica e Monetaria (UEM) no período 2013-2021. No caso da UE achéganse os datos dos cinco Estados con un meirande PIB: Alemaña, Reino Unido, Francia, Italia e España.

Despois do forte retroceso do PIB no ano 2020 tanto na OCDE (-4,8 %) coma na UE (-6,3%), en 2021 o comportamento foi o inverso, cun crecemento do 5,5% e 5,3%, respectivamente. España rexistrou un aumento do PIB en 2021 do 5,1%, por baixo do experimentado en Reino Unido (7,4%), Francia (7,0%) ou Italia (6,6%) e mesmo da cifra de EE UU (5,7%).

As taxas de desemprego pasaron do 7,1% en 2020 ao 6,2% en 2021 na OCDE e do 7,2% ao 7,0% na UE. En España o descenso foi do 15,6% ao 14,8%.

No que atinxe á variación porcentual de índice de prezos ao consumo (IPC), cabe salientar:

- O importante aumento do IPC (4,1% en 2021) para o conxunto da OCDE e para a UE (2,9%). Estes datos contrastan cos de 2020 (1,4% e 0,7%, respectivamente)
- O elevado incremento do IPC en España en 2021 (3,0%), que contrasta coa redución en 2020 (-0,3%).

Cadro 1.1

Economía internacional: % de variación do PIB. IPC e taxa de paro. 2013-2021

Período	OCDE	Unión Europea						Reino Unido	EEUU	China
		Total UE ⁽³⁾	UEM	España	Alemania	Francia	Italia			
PIB ⁽¹⁾										
2013	1,6		-0,2	-1,4	0,5	0,6	-1,9	2,1	1,8	7,8
2014	2,2		1,4	1,4	2,2	1,0	0,1	2,6	2,5	7,3
2015	2,5		2,0	3,8	1,5	1,0	0,7	2,4	2,9	7,0
2016	1,8		1,9	3,0	2,1	1,0	1,4	1,9	1,6	6,9
2017	2,7	2,8	2,7	2,9	2,8	2,4	1,7	1,9	2,4	6,9
2018	2,3	2,1	1,9	2,4	1,6	1,8	0,7	1,3	2,9	6,8
2019	1,6	1,6	1,3	1,9	0,6	1,9	0,3	1,4	2,2	6,0
2020	-4,8	-6,3	-6,7	-10,8	-5,1	-8,0	-8,9	-10,6	-3,5	2,0
2021	5,5	5,3	5,4	5,1	2,9	7	6,6	7,4	5,7	.
Taxa de desempleo										
2013	7,9		12,0	26,1	5,2	10,3	12,1	7,6	7,4	4,0
2014	7,4		11,6	24,5	5,0	10,3	12,6	6,2	6,2	3,6
2015	6,8		10,9	22,1	4,6	10,4	11,9	5,3	5,3	3,4
2016	6,5	9,1	10,0	19,6	4,2	10,0	11,7	4,8	4,9	3,1
2017	5,9	8,2	9,1	17,2	3,8	9,4	11,3	4,3	4,3	2,8
2018	5,5	7,3	8,2	15,3	3,4	9,0	10,6	4,0	3,9	2,4
2019	5,4	6,7	7,6	14,1	3,1	8,5	10,0	3,8	3,7	
2020	7,1	7,2	8,0	15,6	4,2	8,1	9,3	4,5	8,1	
2021	6,2	7	7,7	14,8	3,6	7,9	9,5	4,5	5,4	.
IPC ⁽²⁾										
2013	1,6		1,4	1,5	1,6	1,0	1,3	2,6	1,5	2,6
2014	1,8		0,5	-0,1	0,9	0,7	0,3	1,6	1,7	2,0
2015	0,7		0,2	-0,7	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1	1,4
2016	1,1	0,1	0,1	-0,5	0,2	0,2	-0,1	0,5	1,1	1,9
2017	2,2	1,5	1,4	2,0	1,6	1,1	1,2	2,4	2,1	1,7
2018	2,5	1,7	1,6	1,7	1,8	1,9	1,1	2,7	2,4	2,0
2019	2,1	1,4	1,2	0,8	1,4	1,3	0,6	1,8	1,8	2,9
2020	1,4	0,7	0,3	-0,3	0,4	0,5	-0,1	0,9	1,2	2,4
2021	4,1	2,9	2,6	3	3,2	2,1	1,9	2,6	5,4	0,9

(1) En porcentaxe de variación interanual, a prezos constantes.

(2) Índices harmonizados de prezos de consumo nos Estados da UE.

(3) Non inclúe Reino Unido.

Fonte: BCE, OCDE.

1.1.2. Contorna estatal

Os datos para 2021 da Contabilidade nacional para España do Instituto Nacional de Estatística (INE), e as estimacións que fai o Instituto Galego de Estatística (IGE) que figuran no cadro 1.2 amosan que Galicia (5,2%) rexistrou un aumento lixeiramente superior do PIB ao experimentado a nivel nacional (5,1%), despois de caer en 2020 (-8,9% e -10,8%, respectivamente).

Cadro 1.2

Porcentaxes de variación anual do PIB real. Galicia e España. 2007-2021

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019(P)	2020 (A)	2021 (A)
Galicia	4,7	1,1	-4,1	0,5	-2,3	-3,1	-0,8	1,2	2,8	3,4	2,0	3,0	1,1	-8,9	5,2
España	3,6	0,9	-3,8	0,2	-0,8	-3,0	-1,4	1,4	3,8	3,0	3,0	2,3	2,1	-10,8	5,1

A: Estimación Avance.

P: Estimación Provisional.

Fonte: INE e IGE.

O cadro 1.3 recolle as taxas de crecemento do PIB por CC. AA. para 2020 (último ano publicado) da Contabilidade rexional de España. Galicia reflicte un descenso (-9,15%) menor ao experimentado a nivel nacional (-10,82%). As CC. AA. que sofren un descenso maior foron Baleares (-21,7%) e Canarias (-18,07%) por mor da redución da actividade turística, mentres que Castela e León (-7,89%) e Estremadura (-7,41%) son as dúas CC. AA. que experimentan un menor descenso.

Cadro 1.3

**Taxa de crecemento⁽¹⁾ do PIB.
Por CC.AA. 2020**

	2020
Andalucía	-10,01
Aragón	-8,54
Asturias	-10,25
Baleares	-21,70
Canarias	-18,07
Cantabria	-9,76
Castela-A Mancha	-8,66
Castela e León	-7,89
Cataluña	-11,54
C. Valenciana	-10,12
Estremadura	-7,41
Galicia	-9,15
Madrid	-10,96
Murcia	-8,25
Navarra	-8,64
País Vasco	-10,85
A Ríoxa	-9,47
Ceuta	-9,10
Melilla	-9,06
España	-10,82

2020 (Avance) / 2019 (Provisional)

(1) En termos de volume.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

O cadro 1.4 recolle os datos do PIB por habitante en todas as CC. AA:

- O PIB per cápita foi en Galicia de 21.903 euros (1.970 euros menos que en 2019), por baixo da media estatal (23.693 euros), que recolle unha redución de 2.733 euros respecto a 2019. Nove CC. AA. superaron a Galicia neste indicador económico, mentres que sete quedaron por baixo (máis as dúas cidades autónomas). A clasificación de Galicia en 2020 non mudou respecto a 2019.
- Madrid (32.048 euros), País Vasco (30.401 euros), Navarra (29.314 euros) e Cataluña (27.812 euros) foron, igual que nos últimos anos, as comunidades con maior PIB por habitante.

- Extremadura (18.301 euros), Andalucía (17.747 euros) e Canarias (17.448) foron as CC. AA. cun PIB por habitante máis baixo. Nesta lista tamén hai que incluír a cidade autónoma de Melilla, con 17.200 euros.

Cadro 1.4

**PIB por habitante en euros.
Por CC.AA. 2020**

	2020(A)
Madrid	32.048
País Vasco	30.401
Navarra	29.314
Cataluña	27.812
Aragón	26.512
A Ríoxa	25.714
España	23.693
Castela e León	23.167
Cantabria	22.096
Baleares	22.048
Galicia	21.903
Asturias	21.149
C. Valenciana	20.792
Murcia	19.838
Ceuta	19.559
Castela-A Mancha	19.369
Extremadura	18.301
Melilla	17.900
Andalucía	17.747
Canarias	17.448

(A) Avance.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

A posición relativa en PIB per cápita de cada comunidade e cidade autónoma, recollida no cadro 1.5, reflicte que no ano 2020:

- Galicia quedou un 7,55% por baixo da media estatal.
- No nivel superior, Madrid superou nun 35,26% á media española e o País Vasco, nun 28,31%.
- As máis afastadas da media estatal son Extremadura (-22,76%), Melilla (-24,45%), Andalucía (-25,10%) e Canarias (-26,36%).

Cadro 1.5**Relación do PIB per cápita das CC.AA.
respecto do estatal. 2019-2020**

	2019(P)	2020(A)
Madrid	36,46	35,26
País Vasco	28,47	28,31
Navarra	21,25	23,72
Cataluña	18,14	17,38
Aragón	8,87	11,90
A Ríoxa	6,48	8,53
Castela e León	-5,70	-2,22
Cantabria	-7,82	-6,74
Baleares	7,97	-6,94
Galicia	-9,75	-7,55
Asturias	-12,03	-10,74
C. Valenciana	-12,62	-12,24
Murcia	-18,25	-16,27
Ceuta	-20,66	-17,45
Castela-A Mancha	-21,11	-18,25
Extremadura	-26,93	-22,76
Melilla	-27,23	-24,45
Andalucía	-26,07	-25,10
Canarias	-19,04	-26,36

(A) Avance; (P) Provisional.

Fonte: INE. Contabilidade rexional de España.

A perspectiva estática do cadro 1.5 complétase coa do cadro 1.6a, que recolle a evolución comparativa do PIB por habitante en Galicia e España no período 2008-2020, e coa do cadro 1.6b que recolle para 2020 a situación relativa de todas as CC. AA. Compróbase que:

- O PIB per cápita de Galicia no 2020 foi de 21.903 euros.
- En termos relativos, a pandemia mellorou a converxencia do PIB de Galicia coa media estatal: 92,4% fronte a 90,3% en 2019.

Cadro 1.6a**PIB por habitante (en euros). Galicia e España. 2008-2020⁽¹⁾**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Galicia	21.145	20.333	20.481	20.121	19.514	19.586	19.782	20.794	21.482	22.411	23.183	23.842	21.903
% Galicia/España	87,6	88,2	88,9	88,4	88,5	89,4	89,0	89,6	89,6	89,8	90,1	90,3	92,4

(1) Datos definitivos ata 2018, provisionais en 2019 e avance en 2020.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

Cadro 1.6b

**PIB por habitante (en euros).
CC.AA. sobre España. 2020**

	2020(A)
Madrid	135,3
País Vasco	128,3
Navarra	123,7
Cataluña	117,4
Aragón	111,9
A Ríoxa	108,5
España	100,0
Castela e León	97,8
Cantabria	93,3
Baleares	93,1
Galicia	92,4
Asturias	89,3
C. Valenciana	87,8
Murcia	83,7
Ceuta	82,6
Castela-A Mancha	81,7
Extremadura	77,2
Melilla	75,5
Andalucía	74,9
Canarias	73,64

(A) Avance.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

A dinámica do PIB por habitante en Galicia en comparanza coa media da UE é un indicador que permite reflectir o proceso de converxencia (ou de diverxencia) dos dous ámbitos territoriais. Ao fío da información fornecida no cadro 1.7, Galicia avanzou ininterrompidamente dende 2005 a 2009. Porén, o proceso de converxencia dese cuatrienio freou de súpeto coa Gran Recesión, e entre 2010 a 2013 ampliouse a diverxencia. A partir de 2015 a situación mellora, ata situarse en 2019 no 82% do PIB da UE, pero en 2020, como consecuencia da pandemia, a porcentaxe caeu ata o 78,0%, polo tanto para o último dispoñible, aumentou a diverxencia entre Galicia e a media da UE.

Cadro 1.7

Evolución do PIB por habitante⁽¹⁾. Galicia/ UE 2005-2020

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
%PIB Galicia/UE	83,3	86,6	88,1	88,1	87,8	86,0	82,0	81,0	81,0	81,0	82,0	82,0	83,0	82,0	82,0	78,0

(1) En paridade de poder adquisitivo. Media do PIB por habitante da UE27=100

Fonte: Eurostat.

O cadro 1.8 reflicte que:

- España avanzou no bienio 2006-2007 en porcentaxe do PIB por habitante respecto da media da UE, pero de 2008 a 2013 ampliouse cada ano a

diverxencia entre ambos os valores. A partir de 2014 rexístrase certa mellora, pero en ningún caso supera o 93% respecto ao PIB da UE.

- Os anos 2006 (cun 102,8%) e 2013 (cun 90,0%) marcan os niveis máximo e mínimo, respectivamente, da posición relativa de España na UE en PIB per cápita.
- En 2019 o indicador foi do 91,0%, un resultado idéntico ao obtido en 2018 e lixeiramente inferior (93%) ao resultado obtido en 2017.
- En 2020 e novamente polo efecto da pandemia, o indicador foi do 84,0%

Cadro 1.8

**Evolución do PIB por habitante⁽¹⁾.
Galicia/ UE 2005-2020**

	%PIB España/UE
2005	100,4
2006	102,8
2007	102,3
2008	100,8
2009	99,6
2010	96,0
2011	93,0
2012	91,0
2013	90,0
2014	91,0
2015	91,0
2016	92,0
2017	93,0
2018	91,0
2019	91,0
2020	84,0

(1) En paridade de poder adquisitivo. Media do PIB por habitante da UE27=100

Fonte: Eurostat.

Case todas as CC. AA. experimentaron un retroceso na súa converxencia coa UE entre 2012 e 2020. O cadro 1.9 recolle a variación en 2020 do PIB por persoa por CC. AA. A partir dos datos presentados, pódese salientar que:

- Galicia ocupa o décimo posto (78%).
- Só tres CC. AA. superaron en 2020 a media da UE-27 en renda por habitante: Madrid (114%), País Vasco (108%) e Navarra (104%).
- As tres CC. AA. con maior distancia en 2020 respecto da media da UE-27 en PIB por habitante foron: Estremadura (65%), Andalucía (63%) e Canarias (62%).

Cadro 1.9

Converxencia coa UE⁽¹⁾. Por CC.AA. 2020. 2012-2020

	% variación 2012-2020	% sobre PIB da UE en 2020
Madrid	-11	114
País Vasco	-10	108
Navarra	-8	104
Cataluña	-7	99
Aragón	-4	94
A Ríoxa	-6	92
España	-7	84
Castela e León	-3	83
Baleares	-18	79
Cantabria	-6	79
Galicia	-3	78
Asturias	-8	75
C. Valenciana	-5	74
Murcia	-4	71
Castela-A Mancha	-4	69
Estremadura	1	65
Andalucía	-5	63
Canarias	-15	62

(1) En porcentaxe sobre a media do PIB por habitante da UE=100. En paridade de poder adquisitivo.

Fonte: Eurostat.

1.2. Crecemento económico galego

Este epígrafe afonda no estudo do PIB de Galicia entre 2013-2021. En concreto, faise a análise dende as perspectivas da demanda e máis da oferta, desagregando as compoñentes internas.

1.2.1. A perspectiva da demanda

A perspectiva da demanda (cadro 1.10) revisa a información publicada polo Instituto Galego de Estatística (IGE) nas Contas económicas trimestrais. Tras os malos resultados das distintas compoñentes da demanda en 2020 debido aos efectos da pandemia, en 2021 a situación comeza a corrixirse. Os maiores aumentos experimentáronse en exportacións de bens e servizos (9,9%), importacións de bens e servizos (6,5%) e gasto en consumo final dos fogares e institucións sen fins de lucro ao servizos dos fogares (4,2%). Pola contra, a formación bruta de capital e o gasto en consumo final das Administracións públicas son as dúas compoñentes con menor dinamismo (1,1% e 2,7 %, respectivamente).

Cadro 1.10

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. 2013-2021

	Gasto en consumo final		Formación bruta de capital	Demanda Interna	Exportacións de bens e servizos	Importacións de bens e servizos
	Fogares e ISFLSF	AA. PP.				
2013	-2,8	-0,8	-12,1	-4,2	11,2	3,6
2014	-0,6	-1,2	6,6	0,4	-2,1	-3,3
2015	1,4	1,4	3,3	1,7	2,3	0,2
2016	1,9	1,5	0,9	1,7	5	1,6
2017	3,1	2,2	7,2	3,5	4,3	7,4
2018	0,9	1,2	7	2	5,4	3,3
2019	-2,5	1,8	3,7	-0,6	0,6	-2,5
2020	-11,4	4,8	-11,8	-7,9	-5,8	-4
2021	4,2	2,7	1,1	3,2	9,9	6,5

Datos en porcentaxe de variación interanual correxida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.11 permite unha análise máis polo miúdo das compoñentes da demanda. Dependendo da compoñente e do trimestre, as taxas mudan de signo. Con todo, no segundo trimestre todas as compoñentes evolucionaron moi positivamente e cunhas porcentaxes moi altas. Para o derradeiro trimestre de 2021, o gasto en consumo final dos fogares e institucións sen fins de lucro ao servizo dos fogares (3,0%) e as exportacións (4,98%) son as partidas con maior dinamismo. Polo contrario, a formación bruta de capital (-3,5%) e as importacións de bens e servizos (-3,4%) son as que reflicten un peor resultado.

Cadro 1.11

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. Por trimestres. 2021

	Gasto en consumo final		Formación bruta de capital	Demanda Interna	Exportacións de bens e servizos	Importacións de bens e servizos
	Fogares e ISFLSF	AA. PP.				
Primeiro trimestre	-1,8	3,4	-2,5	-0,7	4,7	8,3
Segundo trimestre	17,6	7,2	16,0	14,4	38,0	35,6
Terceiro trimestre	0,1	3,7	-3,3	0,4	-0,3	-5,8
Cuarto trimestre	3,0	-3,1	-3,5	0,4	4,8	-3,4

Datos en porcentaxe de variación interanual correxida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.2.2. A perspectiva da oferta

O cadro 1.12 permite analizar a evolución dende a perspectiva da oferta. En 2021, son os servizos (6,6%) e a industria (4,1%) os sectores que recollen incrementos na súa oferta total. Pola contra, a agricultura, gandería, silvicultura e pesca (-0,5%) e a construción (-2,4%) reflicten diminucións neste valor.

Cadro 1.12

PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. 2013-2021

	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
2013	4,9	5,7	-9,1	-0,9
2014	3,3	0,3	-0,6	1,1
2015	1,8	0,7	3,4	2,9
2016	-0,3	6,3	5,1	2,8
2017	-1,5	2,7	4,8	2
2018	0,3	8,9	2,4	2,1
2019	0,2	-6,9	5,8	2,9
2020	-3,9	-9,2	-9,4	-8,8
2021	-0,5	4,1	-2,4	6,6

Datos en porcentaxe de variación interanual corrixida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

Esta información pode completarse coa análise temporal das compoñentes da oferta do PIB en Galicia en 2021. De novo, o mellor comportamento prodúcese no segundo trimestre, con porcentaxes positivas, agás en agricultura, gandería, silvicultura e pesca que reflicte un pequeno descenso (-0,8%). Para o derradeiro trimestre de 2021, os servizos (7,9%) e a agricultura, gandería, silvicultura e pesca (2,4%) recollen as subidas, mentres que a construción (-4,4%) e a industria (-0,5%) reflicten as baixadas.

Cadro 1.13

PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. Por trimestres. 2021

	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
Primeiro trimestre	-3,3	0,5	-7,0	-2,5
Segundo trimestre	-0,8	18,0	8,5	17,5
Terceiro trimestre	0,0	0,8	-5,0	4,9
Cuarto trimestre	2,4	-0,5	-4,4	7,9

Datos en porcentaxe de variación interanual corrixida de estacionalidade e calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.2.3. O PIB das provincias galegas

Os últimos datos publicados polo Instituto Nacional de Estatística (INE) por provincias son os correspondentes a 2019 (provisionais). No cadro 1.14 preséntase a evolución do seu crecemento económico para o período 2010-2019.

Do PIB de Galicia no ano 2019 (64,4 miles de millóns de euros) as provincias atlánticas aportan un 76,5% do total. En concreto, a provincia da Coruña xerou un 42,7% e a de Pontevedra un 33,9% do total do PIB da comunidade galega. As provincias de Lugo (12,3%) e Ourense (11,2%) pechan a clasificación, sumando entre as dúas menos da cuarta parte (23,5%) do PIB de Galicia.

Cadro 1.14

PIB* a prezos de mercado das provincias galegas. 2010-2019

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
2010	24.890.993	6.976.519	6.118.338	18.781.413
2011	24.341.648	6.977.378	6.170.267	18.278.698
2012	23.395.683	6.858.968	6.062.105	17.655.093
2013	23.362.265	6.892.503	5.937.373	17.733.253
2014	23.184.391	7.068.614	5.894.745	18.042.583
2015	24.422.145	7.433.567	6.059.605	18.751.282
2016	25.077.500	7.473.680	6.336.885	19.391.883
2017	25.693.489	7.474.450	6.552.020	20.674.851
2018	26.801.903	7.794.864	6.820.749	21.010.104
2019 (p)	27.466.727	7.907.467	7.188.956	21.785.738

* A prezos correntes.

(p): datos provisionais.

Fonte: INE, Contabilidade rexional de España.

1.2.4. A cifras de explotacións gandeiras de vacún de orientación leiteira

Unha das actividades máis salientables no sector agro-gandeiro en Galicia é a produción de leite. De aí a necesidade de sinalar esta produción de xeito diferenciado. No cadro 1.15 recóllese a distribución por CC. AA. da produción de leite de vaca para 2020 (ultimo ano dispoñible), a partir do Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA). Galicia, como é habitual, encabeza esta clasificación con gran diferenza, achegando un 39,1% do total de produción estatal, con 2,9 millóns de toneladas métricas de leite.

Cadro 1.15

Produción de leite*. Por CC.AA. 2020

Andalucía	594
Aragón	170
Asturias	595
Baleares	69
Canarias	52
Cantabria	460
Castela-A Mancha	276
Castela e León	935
Cataluña	773
Estremadura	27
Galicia	2.975
Madrid	62
Murcia	66
Navarra	254
País Vasco	188
A Ríoxa	26
C. Valenciana	84
España	7.606

* En miles de toneladas métricas.

Fonte: Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA). Declaracións de Leite.

As oscilacións do prezo por litro de leite de vaca pagado ás explotacións leiteiras de Galicia teñen sempre unha importantísima repercusión na renda total e máis no

emprego do subsector agro-gandeiro. O cadro 1.16 presenta o prezo do litro do leite nas distintas CC. AA. en febreiro de 2021 (último dato dispoñible).

Galicia é a segunda comunidade cun prezo máis baixo (0,327 euros/litro), so por riba de Baleares (0,317 euros/litro). Pola contra, o valor máis alto rexístrase en Canarias (0,427 euros/litro) superando ao de Galicia en febreiro de 2021 en 0,10 euros/litro.

Cadro 1.16

Prezo do leite en febreiro 2021. Por CC.AA.

	N ⁽¹⁾	Prezo ⁽²⁾
Andalucía	471	0,347
Aragón	47	0,332
Asturias	1.526	0,355
Baleares	112	0,317
Canarias	91	0,427
Cantabria	1.033	0,336
Castela-A Mancha	160	0,349
Castela e León	917	0,339
Cataluña	409	0,350
Estremadura	52	0,332
Galicia	6.694	0,327
Madrid	38	0,341
Murcia	21	0,336
Navarra	133	0,339
País Vasco	277	0,352
A Ríoxa	9	0,335
C. Valenciana	18	0,345

(1) N= número de explotacións lácteas incluídas neste estudo. En miles de litros.

(2) Prezo medio ponderado, en euros por litro.

Fonte: Fondo Español de Garantía Agraria (FEGA). Declaracións de Leite.

Se, no canto dunha análise estática, analízase a evolución para 2021 do prezo do leite (calculado coa ponderación dos prezos declarados polos compradores) compróbase que Galicia rexistrou unha diminución intensa e continua dende abril ata agosto, como reflicte a columna “total estratos” do cadro 1.17.

- Na media das explotacións de vacún de Galicia, o prezo do leite subiu lixeiramente en Galicia entre xaneiro e decembro, pasando dos 33,0 aos 35,6 céntimos por litro. As maiores subas mensuais foron en setembro e outubro, como ven sendo habitual.
- Os menores prezos percibíronos as persoas propietarias das explotacións gandeiras de menor tamaño; as do estrato 6 (de 700.001 kg/ano ou máis) cobraron en decembro de 2021 un prezo (36,2 céntimos/litro) que superou en 0,70 céntimos/litro á media (35,6 céntimos/litro), mentres que nas de menor tamaño (cota láctea inferior a 100.000 kg/ano) o prezo (35,6 céntimos/litro) quedou 4,6 céntimos por baixo desa media.

- O prezo de venda do litro en decembro de 2021 quedou, segundo a Consellería de Medio Rural, por baixo do custo de produción estimado en 40 céntimos/litro, fronte aos 36 céntimos de 2020 (Informe sobre o aumento do custes de produción no sector de vacún de leite de Galicia, 2022).

Cadro 1.17**Prezos do leite. declarados polos compradores. Galicia 2021. Por meses.**

	Total estratos	Estrato 1	Estrato 2	Estrato 3	Estrato 4	Estrato 5	Estrato 6
Xaneiro	33,0	29,1	31,0	31,7	32,3	33,0	33,8
Febreiro	32,7	29,0	30,8	31,5	31,8	32,7	33,4
Marzo	32,9	28,8	30,8	31,4	32,2	32,8	33,7
Abril	32,8	28,7	30,8	31,4	32,1	32,7	33,5
Maio	32,7	28,9	30,8	31,6	32,2	32,7	33,4
Xuño	32,5	28,6	30,6	31,3	31,8	32,4	33,2
Xullo	32,5	28,4	30,5	31,1	32,0	32,4	33,3
Agosto	32,7	28,5	30,5	31,4	32,1	32,6	33,4
Setembro	33,3	29,0	31,0	31,8	32,6	33,0	34,0
Outubro	34,2	29,6	31,1	32,7	33,4	34,1	34,9
Novembro	35,0	30,2	32,7	33,4	34,2	35,0	35,8
Decembro	35,6	31,0	33,3	34,3	34,6	35,5	36,2

€100 litros, sen IVE.

Estrato 1: Explotacións de vacún cota ata 100.000 kg de leite/ano.

Estrato 2: entre 100.001e 200.000 kg.

Estrato 3: entre 200.001e 300.000 kg.

Estrato 4: entre 300.001e 400.000 kg.

Estrato 5: entre 400.001e 700.000 kg.

Estrato 6: maior de 700.001kg de leite/ano.

Fonte: Fondo Galego de Garantía Agraria (FOGGA).

Ao fío do cadro 1.18 pódese salientar que o prezo medio percibido polo litro de leite en Galicia en decembro de 2021 foi de 35,55 céntimos (2,62 céntimos/litro máis que en 2020). A pesar desta mellora respecto a outros anos, o custe e produción en 2021 foi de 40 céntimos.

Cadro 1.18**Prezo do leite en Galicia declarado polos compradores (euros/100 litros. Sen IVE)**

	Xan	Feb	Mar	Abr	Mai	Xuñ	Xull	Ago	Set	Out	Nov	Dec
Estrato 1 <100.000	29,12	28,98	28,82	28,69	28,9	28,61	28,38	28,49	29	29,63	30,17	30,97
Estrato 2 100.001 - 200.000	30,95	30,75	30,83	30,8	30,78	30,59	30,53	30,46	31,03	31,093	32,68	33,32
Estrato 3 200.001 - 300.000	31,67	31,45	31,41	31,39	31,56	31,28	31,12	31,39	31,82	32,73	33,41	34,25
Estrato 4 300.001 - 400.000	32,27	31,77	32,18	32,14	32,2	31,84	31,96	32,12	32,58	33,35	34,15	34,59
Estrato 5 400.001 - 700.000	33	32,65	32,79	32,69	32,71	32,35	32,39	32,59	33,04	34,1	34,95	35,49
Estrato 6 >700.001	33,79	33,4	33,69	33,5	33,41	33,17	33,27	33,39	33,97	34,92	35,75	36,24
Prezo medio ponderado	33,04	32,7	32,9	32,8	32,74	32,48	32,54	32,69	33,3	34,2	35,02	35,55

NOTA 1: Os datos de tramos de produción a partir de abril de 2015 non están referenciados á cota láctea; para determinar o tramo que lle corresponde a cada produtor estimáase a súa produción anual con base na seguinte estacionalidade mensual: estacionalidade da produción de leite en Galicia (peso relativo medio de cada mes nos últimos 8 períodos lácteos): xan: 8.38%; feb: 7.83%; mar: 8.82%; abr: 8.56%; mai: 8.89%; xuñ: 8.47%; xul: 8.65%; ago: 8.42%; set: 7.92%; out: 8.07%; nov: 7.80%; dec: 8.19%.

Fonte: Fondo Galego de Garantía Agraria (FOGGA).

1.3. Variacións do PIB e do emprego: a produtividade

O obxectivo deste apartado é realizar unha análise do estado actual e máis da evolución nos últimos anos da produtividade do factor traballo na economía galega, en termos comparados coa media estatal.

1.3.1. Balance do mercado de traballo

A análise pivota sobre dúas fontes de datos: a Enquisa de poboación activa (EPA) do INE, e as Contas económicas de Galicia do IGE.

1.3.1.1. Balance de indicadores laborais a partir dos datos da EPA

O cadro 1.19 representa a evolución de sete variables laborais (poboación activa, ocupada, asalariada, desempregada e as taxas de actividade, ocupación e paro), co obxecto de avaliar a traxectoria do mercado de traballo de Galicia en 2021.

- A taxa de actividade en Galicia en 2021 foi 0,3 puntos superior á de 2020, a taxa de ocupación 0,5 puntos superior á de 2020, e a taxa de paro 0,3 puntos por baixo da de 2020.
- A taxa de actividade de Galicia (52,5%) foi 6,0 puntos porcentuais inferior a media nacional (58,5%); a de ocupación (46,4%) foi 3,5 puntos porcentuais por baixo da media nacional (49,9%); e a de paro (11,7%) foi 3,1 puntos porcentuais inferior a media nacional (14,8%).
- Considerando a porcentaxe de afectados polos ERTE sobre o total de persoas afiliadas á Seguridade Social, compróbase que en Galicia, esta ratio pasou do 15,7% en maio de 2020 ao 0,5% en marzo de 2022. As cifras para o conxunto nacional foron do 16,8% e do 0,46 %, respectivamente (gráfico 1.1). O anterior pode servir para explicar a escasa incidencia da COVID-19 sobre as taxas de ocupación e desemprego, para Galicia e para España no seu conxunto (gráfico 1.1).

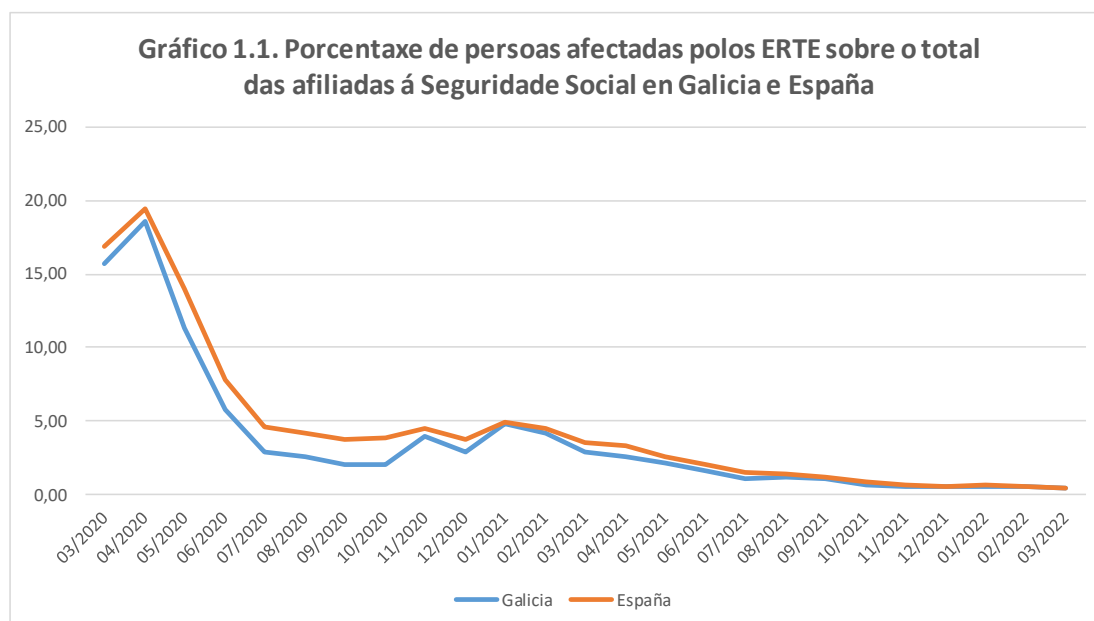
Cadro 1.19

Balance do mercado de traballo. Por comunidades autónomas. 2021

	Poboación activa	Poboación ocupada	Poboación asalariada	Poboación desempregada	Taxa de actividade	Taxa de ocupación	Taxa de paro
	Miles de persoas				Porcentaxe		
Andalucía	4.022,9	3.151,1	2.619,2	871,8	57,0	44,7	21,7
Aragón	645,2	579,7	484,6	65,5	58,6	52,6	10,2
Asturias	446,7	390,7	324,9	56,0	50,7	44,3	12,5
Baleares	648,7	552,9	442,8	95,9	63,2	53,9	14,8
Canarias	1.121,0	861,2	737,6	259,8	58,0	44,5	23,2
Cantabria	276,2	244,5	205,3	31,6	55,5	49,1	11,5
Castela e León	1.102,2	976,6	799,2	125,6	54,2	48,0	11,4
Castela-A Mancha	1.004,3	847,2	695,4	157,1	59,2	49,9	15,6
Cataluña	3.892,2	3.442,1	2.916,0	450,1	61,3	54,2	11,6
C. Valenciana	2.450,6	2.060,5	1.705,8	390,1	57,8	48,6	15,9
Extremadura	492,6	396,3	323,1	96,2	55,2	44,4	19,5
Galicia	1.228,2	1.085,1	876,4	143,1	52,5	46,4	11,7
Madrid	3.543,6	3.134,2	2.745,4	409,4	63,4	56,1	11,6
Murcia	748,3	641,5	536,0	106,8	60,3	51,7	14,3
Navarra	317,2	283,6	242,8	33,6	58,6	52,4	10,6
País Vasco	1.028,8	927,7	802,5	101,1	56,0	50,5	9,8
A. Ríoxa	158,4	140,2	118,2	18,3	59,9	53,0	11,5
Ceuta	36,3	26,6	23,4	9,7	55,9	41,0	26,7
Melilla	39,9	32,0	27,0	7,9	63,3	50,8	19,8
España	23.203,2	19.773,6	16.625,6	3.429,6	58,5	49,9	14,8

Datos en medias anuais.

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

1.3.1.2. Balance de indicadores laborais cos datos das Contas económicas de Galicia

A segunda aproximación da análise da evolución do mercado de traballo de Galicia farase a partir da estatística das Contas económicas trimestrais sobre postos de traballo equivalentes a tempo completo; o que permite aproximar mellor á variación do emprego

neto de Galicia. No cadro 1.20 recóllense os datos dos últimos nove anos, por sectores e ramas:

- En medias anuais, a poboación ocupada de Galicia aumentou en 2021 respecto a 2020 en 68.887 persoas (en 2020 respecto ao 2019 reduciuse en 81.743 persoas, por mor da COVID-19).
- O aumento dos postos de traballo rexistrouse especialmente no sector servizos (53.735) e, en menor medida, na industria (7.685) e na construción (7.303). Na agricultura, gandería, silvicultura e pesca recóllese un lixeiro aumento (164 persoas), e no sector de servizos non de mercado experimentábase un aumento maior (3.079 persoas máis).
- A recuperación de postos de traballo equivalente foi especialmente importante no comercio, transporte e hostalería (29.351), que supón o 42,6% de todo o aumento do emprego.

Cadro 1.20

Emprego* segundo actividade económica. Galicia. 2013-2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	956.961	940.518	950.736	969.142	992.100	1.004.788	1.030.461	951.656	1.020.543
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	73.502	67.575	65.129	68.750	74.882	73.818	69.817	69.331	69.495
Industria	137.640	133.962	134.861	139.061	142.138	146.895	148.677	137.643	145.328
Construción	71.624	70.223	73.280	70.944	70.440	73.735	78.090	69.997	77.300
Servizos	674.195	668.758	677.466	690.387	704.640	710.340	733.877	674.684	728.419
-Comercio, transporte e hostalería	277.856	268.931	269.308	271.998	283.282	283.878	290.523	248.699	278.050
-Información e comunicacións	14.652	15.114	16.207	17.221	18.376	19.143	19.458	19.477	20.181
-Actividades financeiras e de seguros	19.469	18.339	16.221	18.075	17.040	16.911	17.294	16.528	17.409
-Actividades inmobiliarias	6.131	6.593	7.005	6.893	7.141	7.550	7.849	7.628	8.095
-Actividades profesionais	87.262	87.345	86.351	93.492	97.741	102.305	106.696	101.743	109.347
-Administración pública (saúde e educación)	197.187	199.897	207.531	205.369	207.059	207.562	215.411	211.953	222.786
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	71.638	72.539	74.843	77.339	74.001	72.991	76.646	68.656	72.551
Servizos non de mercado	161.920	161.109	162.096	160.395	159.535	158.343	160.462	159.968	163.047

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

O cadro 1.21 recolle, cunha estrutura semellante á do cadro anterior, incluíndo as porcentaxes de variación ano a ano do emprego, medidas en postos de traballo equivalentes a tempo completo. Nel salienta que os maiores incrementos producíronse no segundo trimestre de 2021, cun aumento global do 25,6%, sendo especialmente significativo o aumento da construción (35,1%) e do sector servizos (27,8%), que foron precisamente os sectores que maior redución recolleron entre 2019 e 2020. Estes resultados reflicten a tendencia á recuperación económica, despois da forte caída en 2020.

Cadro 1.21**Porcentaxe de variación interanual do emprego* segundo actividade. Galicia. 2016-2021**

	En medias anuais					Datos trimestrais			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021/I	2021/II	2021/III	2021/IV
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	1,9	2,4	1,3	2,6	-7,6	-1,1	25,6	3,8	4,2
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	5,6	8,9	-1,4	-5,4	-0,7	-0,4	2,2	1,3	-2,1
Industria	3,1	2,2	3,3	1,2	-7,4	-1,5	23,9	2,1	1,4
Construción	-3,2	-0,7	4,7	5,9	-10,4	2,1	35,1	5,7	4,5
Servizos	1,9	2,1	0,8	3,3	-8,1	-1,4	27,8	4,1	5,3
-Comercio, transporte e hostalaría	1,0	4,1	0,2	2,3	-14,4	-5,6	51,5	4,9	10,1
-Información e comunicacións	6,3	6,7	4,2	1,6	0,1	1,5	6,7	3,1	3,3
-Actividades financeiras e de seguros	11,4	-5,7	-0,8	2,3	-4,4	6,4	12,1	0,9	2,4
-Actividades inmobiliarias	-1,6	3,6	5,7	4,0	-2,8	0,6	22,1	2,1	2,4
-Actividades profesionais	8,3	4,5	4,7	4,3	-4,6	2,1	18,4	6,0	4,8
-Administración pública (sanidade e educación)	-1,0	0,8	0,2	3,8	-1,6	2,0	14,8	3,1	1,7
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	3,3	-4,3	-1,4	5,0	-10,4	-2,8	23,6	3,3	1,7
Servizos non de mercado	-1,0	-0,5	-0,7	1,3	-0,3	1,6	5,4	0,9	-0,1

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

A evolución do emprego neto en Galicia dende 2008, medido en postos de traballo equivalentes, preséntase no cadro 1.22, que reflicte nitidamente a grande intensidade da destrución da ocupación en Galicia durante a crise de 2007. A partir de 2015 rexístrase una recuperación do emprego, que foise reducindo de intensidade ata 2019. En 2020, produciuse unha importante caída polos efectos económicos da COVID-19, que implicou unha redución do 7,6%. Por sectores, todos acadaron variacións positivas, especialmente construción (10,4%), servizos (8%) e industria (5,6%) que foron os tres sectores que rexistraron un maior descenso en 2020 (11,3%, 8,7% e 7,5%, respectivamente). En 2021 xa se rexistran porcentaxes de variacións interanuais positivos. Así, o total da poboación ocupada incrementase un 7,2%, recollendo a construción e o servizos (10,4 % e 8.0%) as maiores subidas.

O cadro 1.23 permite afondar no estudo da principal compoñente da poboación ocupada de Galicia para o período 2013-2021.

Cadro 1.22

Porcentaxe de variación interanual do emprego* segundo actividade. Galicia. 2008-2021

	Total poboación ocupada	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	Industria	Construción	Servizos	Servizos non de mercado
2008	-0,3	-6	-0,8	-5,7	1,6	2,7
2009	-5,7	-3,4	-10,1	-11,2	-3,8	1,9
2010	-3,4	-2,1	-4,2	-9,5	-2,2	-1,6
2011	-4	-2,9	-5,1	-15,6	-2	-4,1
2012	-5,1	-3,8	-7,5	-17,6	-2,9	-3,6
2013	-2,3	-4	-3,6	-10,7	-0,9	0
2014	-1,7	-8,1	-2,7	-2	-0,8	-0,5
2015	1,1	-3,6	0,7	4,4	1,3	0,6
2016	1,9	5,6	3,1	-3,2	1,9	-1
2017	2,4	8,9	2,2	-0,7	2,1	-0,5
2018	1,3	-1,4	3,3	4,7	0,8	-0,7
2019	2,6	-5,4	1,2	5,9	3,3	1,3
2020	-7,6	-0,7	-7,4	-10,4	-8,1	-0,3
2021	7,2	0,2	5,6	10,4	8	1,9
2021/I	-1,1	-0,4	-1,5	2,1	-1,4	1,6
2021/II	25,6	2,2	23,9	35,1	27,8	5,4
2021/III	3,8	1,3	2,1	5,7	4,1	0,9
2021/IV	4,2	-2,1	1,4	4,5	5,3	-0,1

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

Cadro 1.23

Emprego asalariado* segundo actividade económica. Galicia. 2013-2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	791.827	785.136	796.237	811.555	833.266	848.520	869.779	805.942	859.833
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	24.860	25.662	26.063	26.778	28.394	31.163	28.468	29.554	29.559
Industria	131.891	128.296	129.206	133.348	136.300	141.147	142.915	132.308	139.633
Construción	57.660	56.158	58.603	56.679	56.337	59.735	64.013	58.297	63.182
Servizos	577.416	575.020	582.365	594.750	612.235	616.475	634.383	585.783	627.459
-Comercio, transporte e hostalaría	218.289	213.404	214.889	218.704	230.991	233.220	238.316	202.434	226.099
-Información e comunicacións	13.953	14.481	15.229	16.357	17.446	18.086	18.341	18.336	18.773
-Actividades financeiras e de seguros	16.445	15.163	12.992	14.875	14.122	13.706	14.119	14.252	14.947
-Actividades inmobiliarias	5.466	5.905	6.338	6.210	6.442	6.785	6.999	6.924	7.192
-Actividades profesionais	73.523	73.953	72.420	78.791	82.877	86.737	89.150	84.478	90.251
-Administración pública (sanidade e educación)	192.218	194.306	201.137	198.664	201.268	201.569	207.527	204.855	213.769
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	57.522	57.808	59.360	61.149	59.089	56.372	59.931	54.505	56.427
Servizos non de mercado	161.920	161.109	162.096	160.395	159.535	158.343	160.462	159.968	163.047

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.3.2. Produtividade do traballo e competitividade empresarial

O cadro 1.24 amosa a produtividade aparente nominal do traballo para Galicia, no período 2012-2021. Nos últimos anos prodúcense lixeiras alzas neste indicador, que con motivo da COVID-19 rexistran una perda do 0,4% en 2020, pero que recolle un aumento en 2021 do 0,5%.

Cadro 1.24**Produtividade aparente nominal do traballo*.
2012-2021**

	Produtividade	Variación interanual
2012	54.542	1,3
2013	55.618	2,0
2014	57.207	2,9
2015	58.379	2,0
2016	59.389	1,7
2017	59.894	0,9
2018	61.838	3,2
2019	61.782	-0,1
2020	61.560	-0,4
2021	61.848	0,5

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

1.4. Benestar económico-social: taxas de pobreza; alta desigualdade**1.4.1. Dificultades económicas dos fogares**

A Enquisa de condicións de vida (ECV) realizada polo INE estima a nivel rexional as dificultades económicas dos fogares en 2021 (último dato dispoñible), cuantificándoas polos catro criterios que recolle o cadro 1.25. Cabe salientar o seguinte:

- Un 36,7 dos fogares de Galicia non podían permitirse ir de vacacións polo menos unha semana ao ano fóra da súa casa (3,9 puntos porcentuais máis que a media estatal); So catro CC. AA. (Andalucía, Estremadura, Canarias e Murcia) e una cidade autónoma (Ceuta) tiveron unha porcentaxe de fogares maior que os galegos, mentres que as menores porcentaxes rexistráronas as CC. AA. do País Vasco, Navarra e Madrid.
- Un 24,7% dos fogares galegos consideraron que non tiñan capacidade económica para facerlle fronte a gastos imprevistos (8,9 puntos porcentuais menos que a media española); as maiores porcentaxes tivéronas as cidades autónomas de Ceuta (53,0%) e Melilla (42,6%) e as CC. AA. de Canarias (53,6%) e Andalucía (43,5%); as porcentaxes máis baixas foron as de Navarra (19,9%) e o País Vasco (20,2%).
- Un 7,0% dos fogares de Galicia tiveron retrasos nos pagos relacionados coa súa vivenda principal (4,0 puntos porcentuais por baixo da media española); as cidades autónomas de Ceuta (27,4%) e Melilla (19,9%) e as CC. AA. de Canarias (21,6%) e Baleares (14,8%) rexistraron as maiores porcentaxes de fogares; as menores rexistráronas A Ríoxa (5,9%) e Galicia (7,0%).
- Un 6,7% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (1,9 puntos porcentuais por baixo da media española); as cidades autónomas de Ceuta

e Melilla e as CC. AA. de Canarias e Andalucía rexistraron os maiores porcentaxes de fogares nesta situación, mentres que as menores rexistráronas na Rioxa e País Vasco.

Cadro 1.25

Dificultades económicas dos fogares. Por comunidades autónomas. 2021

	Non pode permitirse ir de vacacións polo menos unha semana ao ano	Non ten capacidade para afrontar gastos imprevistos	Retrasos nos pagos relacionados coa vivenda principal	Moita dificultade para chegar a fin de mes
Andalucía	45,3	43,5	13,8	11,7
Aragón	23,6	27,4	7,8	5,8
Asturias	31,7	26,5	7,6	7,1
Baleares	33,2	31,0	14,8	6,6
Canarias	42,9	53,6	21,6	16,9
Cantabria	33,7	28,7	7,1	8,1
Castela e León	29,4	25,6	7,1	7,5
Castela-A Mancha	36,2	37,3	10,0	9,2
Cataluña	28,9	32,5	11,1	8,3
C. Valenciana	34,0	32,8	10,9	7,9
Estremadura	44,4	41,2	9,3	8,3
Galicia	36,7	24,7	7,0	6,7
Madrid	21,0	28,9	9,6	6,2
Murcia	42,9	41,4	14,7	11,3
Navarra	21,0	19,9	9,2	5,8
País Vasco	17,6	20,2	7,0	4,9
A Rioxa	23,6	21,6	5,9	3,7
Ceuta	42,7	53,0	27,4	26,2
Melilla	36,3	42,6	19,9	15,0
España	32,8	33,6	11,0	8,6

Datos en porcentaxe.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.4.2. Ingresos medios por persoa e por fogar

Na última Enquisa de condicións de vida (ECV) con información para 2021 estímase en 11.453 euros os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia, fronte a unha media de 12.269 no conxunto de España. Salienta a seguinte información do cadro 1.26:

- Os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia en 2021 están un 6,7% por baixo da media española.
- As CC. AA. cos maiores niveis per cápita foron, por este orde, País Vasco, Navarra, Madrid e Cataluña, mentres que os menores tivéronos as CC. AA. de Estremadura, Andalucía, Murcia e Canarias.
- O ingreso medio anual neto en 2021 dunha persoa residente no País Vasco está un 35,7% por riba da media dunha residente en Galicia.

Cadro 1.26

**Clasificación das CC.AA. de maior a menor
ingreso medio anual por persoa. 2021**

	Renda media por persoa
País Vasco	15.544
Navarra	15.269
Madrid	14.836
Cataluña	14.159
Aragón	13.345
A Ríoxa	12.913
Asturias	12.861
Cantabria	12.848
Castela e León	12.656
España	12.269
Melilla	12.012
Galicia	11.453
C. Valenciana	11.237
Baleares	11.235
Ceuta	10.397
Castela-A Mancha	10.257
Canarias	10.161
Murcia	9.931
Andalucía	9.915
Extremadura	9.500

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

A análise dos ingresos medios anuais netos por fogar en España entre 2010 e 2021 (cadro 1.27) permite comprobar que a evolución foi decrecente dende 2010 a 2015, e tras a mellora producida en 2016, acada en 2021 o 103,1% respecto do primeiro ano. Pola súa banda, os ingresos medios anuais netos por persoa no conxunto do Estado español aumentaron nun 8,7% dende 2010 a 2021.

Cadro 1.27

Evolución dos ingresos medios anuais por fogar e por persoa. España. 2010-2021

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Por fogar	29.634	28.206	27.747	26.775	26.154	26.092	26.730	27.558	28.417	29.132	30.690	30.552
Por persoa	11.284	10.858	10.795	10.531	10.391	10.419	10.708	11.074	11.412	11.680	12.292	12.269

Datos en euros.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.4.3. A poboación en risco de pobreza

A ECV tamén permite coñecer a taxa de pobreza en España. No cadro 1.28 preséntanse as comunidades e cidades autónomas ordenadas de menor a maior taxa de risco de pobreza para 2021. Esta información revela que:

- Galicia atópase por baixo da media estatal (20,2% e 21,7%, respectivamente) e ocupa en 2021 unha posición intermedia entre as comunidades pola súa taxa de pobreza.

- As CC. AA. coa taxa de pobreza máis baixa en 2021 foron Navarra (9,8%) e País Vasco (12,2%).
- No outro extremo, Extremadura e Andalucía (ambas con 32,3%) e as cidades autónomas de Ceuta (32,3%) e Melilla (30,1%) rexistraron as maiores taxas de pobreza.

Cadro 1.28

**Clasificación de menor a maior
taxa de pobreza. Por CC.AA. 2021**

	Taxa
Navarra	9,8
País Vasco	12,2
Cataluña	14,8
Madrid	15,2
Cantabria	15,4
Aragón	15,8
A Ríoxa	16,1
Baleares	17,6
Castela e León	17,9
Galicia	20,2
Asturias	20,4
España	21,7
C. Valenciana	25,1
Castela-A Mancha	27,4
Murcia	27,7
Canarias	28,4
Melilla	30,1
Andalucía	32,3
Extremadura	32,3
Ceuta	32,3

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

No cadro 1.29 preséntase a evolución da poboación en risco de pobreza de Galicia e máis España de 2008 a 2021.

- Galicia registrou en 2021 unha suba de taxa da pobreza dende 2013 de 3,0 puntos porcentuais, e pecha 2021 co 20,2%, despois de ter en 2014 o mellor dato (15,4%).
- Pola súa banda, a taxa media de pobreza de España tivo entre 2013 e 2021 unha suba menor (1,3 puntos porcentuais). En 2021 sitúase no 21,7%.
- A diferenza entre as dúas taxas de pobreza quedou en 1,5 puntos porcentuais en 2021.

Cadro 1.29

Evolución da taxa de pobreza. Galicia e España. 2008-2021

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Galicia	20,9	20,6	18,1	16,1	18,3	17,2	15,4	19,4	19,0	18,7	18,8	20,0	22,1	20,2
España	19,8	20,4	20,7	20,6	20,8	20,4	22,2	22,1	22,3	21,6	21,5	20,7	21,0	21,7

Datos en porcentaxe.

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.4.4. Distribución da renda

Un xeito de analizar a distribución da renda é calcular os quintís dos ingresos. Para iso, ordénanse todas as persoas segundo a contía dos ingresos por unidade de consumo e, posteriormente, divídense en cinco grupos iguais. O primeiro quintil corresponde ao 20% con menores ingresos e o quinto quintil corresponde ao 20% das persoas con maiores ingresos por unidade de consumo.

No cadro 1.30 preséntase a poboación por CC. AA. por quintil de renda por unidade de consumo no ano 2021. Da análise pódese salientar que:

- Galicia é unha das CC. AA. nas que a porcentaxe de poboación no grupo de quinto quintil está por baixo da media estatal; mentres que está por riba da media española no primeiro, segundo, terceiro e quinto quintil.
- As CC. AA. coa maior porcentaxe de poboación no quinto quintil foron o País Vasco (35,0%) e Navarra (31,6%).
- No primeiro quintil, as maiores porcentaxes rexistráronas Ceuta (30,8%) e Melilla (30,0%).

Cadro 1.30

Poboación por quintil de renda por unidade de consumo. Por comunidades autónomas. 2021

	1º quintil (menor renda): 0-20%	2º quintil (rendas intermedias): 20-40%	3º quintil (rendas intermedias): 40-60%	4º quintil (rendas intermedias): 60-80%	5º quintil (maior renda): 80-100%
Andalucía	30,0	24,8	19,4	14,1	11,6
Aragón	15,3	15,9	20,5	25,7	22,6
Asturias	19,8	18,5	18,4	23,1	20,2
Baleares	16,8	19,9	26,7	21,8	14,7
Canarias	27,2	22,5	22,0	13,8	14,6
Cantabria	13,6	22,6	22,4	21,4	20,0
Castela León	16,0	19,5	22,1	23,4	19,0
Castela-A Mancha	25,5	23,2	23,9	15,2	12,4
Cataluña	13,7	15,7	19,0	24,1	27,5
C. Valenciana	22,0	22,0	20,8	21,0	14,2
Estremadura	28,3	32,0	19,0	12,7	7,9
Galicia	18,8	21,8	23,1	21,7	14,6
Madrid	14,3	15,9	17,5	21,0	31,4
Murcia	25,8	23,2	23,1	17,1	10,8
Navarra	9,4	12,1	16,1	30,8	31,6
País Vasco	10,8	13,9	15,7	24,6	35,0
A Ríoxa	14,8	18,6	21,0	24,7	20,8
Ceuta	30,8	25,1	13,3	8,5	22,4
Melilla	30,0	16,5	12,0	15,7	25,8
España	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV)

1.5. Participación dos salarios no VEB. Custos laborais e salariais

Para analizar a participación dos salarios no valor engadido bruto, estúdase a relevancia das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE. Posteriormente, preséntanse as estatísticas de custos salariais e a evolución do salario mínimo interprofesional (SMI).

1.5.1. Peso das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE

A evolución da porcentaxe que sobre o PIB supón a remuneración da poboación asalariada para o período 2000-2021 en Galicia, España e UE recóllese no cadro 1.31. Anotamos os seguintes aspectos:

- En 2021 a porcentaxe de remuneración da poboación asalariada de Galicia no PIB (45,5%) é menor que a estatal (47,5%). As diferenzas coa media estatal e a UE son de 2,0 e 2,3 puntos, respectivamente.
- A proporción dos salarios no PIB de Galicia rexistra un descenso respecto ao ano pasado ao pasar do 46,4% en 2020 ao 45,5% en 2021.

Cadro 1.31

**Porcentaxe da remuneración das persoas asalariadas
no PIB. Galicia. España e Europa. 2000-2021**

	Galicia	España	UE 27
2000	45,8	48,8	47,5
2001	45,2	48,1	47,3
2002	45,2	47,8	47,3
2003	45,1	47,3	47,3
2004	44,3	47,2	46,6
2005	44,2	46,9	46,4
2006	44,5	47,0	45,9
2007	45,4	47,3	45,5
2008	46,4	49,0	46,4
2009	48,0	49,6	47,9
2010	47,1	49,1	47,3
2011	47,5	48,3	47,0
2012	46,2	46,7	47,3
2013	45,9	45,8	47,3
2014	44,9	45,9	47,2
2015	44,7	45,7	46,8
2016	44,1	45,2	47,0
2017	43,8	45,1	47,0
2018	44,0	45,4	47,3
2019	45,3	46,3	47,4
2020	46,4	48,5	48,7
2021	45,5	47,5	47,8

Datos en porcentaxe.

Fonte: IGE, Estudo sobre salarios.

1.5.2. Custos laborais. Xornada laboral

O cadro 1.32 recolle os custos laborais por CC. AA. dende unha dobre perspectiva: por persoa traballadora e mes e por hora efectiva de traballo. No que atinxe á primeira variable, o custo laboral en 2021 en Galicia foi 2.665 euros. Polo que respecta ao custo laboral por hora efectiva, en 2021 ascende ata os 21,1 euros. Os resultados anteriores reflicten un aumento dende 2020 de 114 euros e de 0,7 euros para o custe laboral por persoa traballadora e mes e o custe laboral por hora efectiva, respectivamente.

Cadro 1.32

Custos laborais. Por comunidades autónomas. Cuarto trimestre do 2021

	Custo laboral por persoa traballadora e mes		Custo laboral por hora efectiva	
	Euros	% var.*	Euros	% var.*
Andalucía	2.530	3,5	20,2	-1,2
Aragón	2.806	4,0	22,4	-0,6
Asturias	2.875	0,3	23,9	-3,3
Baleares	2.747	9,5	21,6	0,7
Canarias	2.359	12,6	18,7	-1,6
Cantabria	2.636	-3,9	21,2	-3,7
Castela León	2.631	2,3	21,2	-2,1
Castela-A Mancha	2.568	3,6	20,3	3,8
Cataluña	3.085	5,7	24,3	1,9
C. Valenciana	2.571	4,8	20,3	2,3
Estremadura	2.301	1,9	18,7	-0,7
Galicia	2.665	4,5	21,1	3,4
Madrid	3.363	4,5	25,8	-0,8
Murcia	2.674	3,9	21,1	2,1
Navarra	3.118	0,3	25,7	-0,9
País Vasco	3.383	3,4	27,7	0,3
A Rioxa	2.615	4,0	21,3	2,6
España	2.875	4,4	22,7	0,3

* Sobre cuarto trimestre do ano anterior.

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

A media estatal do custo salarial por persoa traballadora e mes a escala nacional foi de 2.166 euros en 2021, un importe lixeiramente inferior ao de 2020 (2.061 euros). A desagregación deste dato por CC. AA. permite observar que o maior custo laboral foi o de Madrid (2.582 euros) e o País Vasco (2.537 euros). Estremadura (1.773 euros) e Canarias (1.742 euros) pecharon a clasificación. En Galicia foi de 1.983 euros. As CC. AA. cunha maior suba porcentual no seu custo salarial en 2021 Canarias (14,1%) e Baleares (10,3%), un resultado que responde á recuperación da actividade turística nestas dúas CC. AA. Pola contra, Cantabria cunha redución do 3,7% e Navarra cun incremento do 0,3% ocupan a parte baixa desta distribución.

Cadro 1.33

Custos salariais. Por comunidades autónomas. Cuarto trimestre do 2021

	Custo salarial por persoa traballadora e mes		Custo salarial por hora efectiva	
	Euros	% var.*	Euros	% var.*
Andalucía	1.886	3,8	15,0	-0,9
Aragón	2.095	3,5	16,7	-1,1
Asturias	2.174	1,6	18,0	-2,1
Baleares	2.065	10,3	16,2	1,5
Canarias	1.742	14,1	13,8	-0,3
Cantabria	1.980	-3,7	15,9	-3,6
Castela León	1.991	3,1	16,0	-1,3
Castela-A Mancha	1.904	4,5	15,0	4,7
Cataluña	2.333	6,7	18,4	2,9
C. Valenciana	1.914	4,9	15,1	2,4
Estremadura	1.733	2,7	14,1	0,1
Galicia	1.983	4,4	15,7	3,4
Madrid	2.582	5,5	19,8	0,1
Murcia	2.002	3,7	15,8	1,9
Navarra	2.347	0,3	19,3	-0,9
País Vasco	2.536	3,8	20,8	0,7
A Ríoxa	1.959	3,8	15,9	2,4
España	2.166	5,1	17,1	0,9

* Sobre cuarto trimestre do ano anterior.

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

No cadro 1.34 preséntase por CC. AA. a xornada laboral por persoa traballadora e mes no cuarto trimestre dende unha tripla vertente: total de persoas traballadoras, as que traballan a tempo completo e as que o fan a tempo parcial.

Para Galicia en 2021 foi de 152,7 horas (en 2020 foi de 152,1 horas). Polo que respecta ao traballo a tempo completo a cantidade estabilízase nas 169,5 horas en 2021, practicamente a mesma cifra que en 2020 (169,1 horas). No que fai referencia ao traballo a tempo parcial en 2021 foi de 89,7 (en 2020 foi de 86,5 horas).

Cadro 1.34

Xornada laboral. Por comunidades autónomas. Cuarto trimestre do 2021

	Xornada laboral (horas pactadas)		
	Total traballadores/as	Tempo completo	Tempo parcial
Andalucía	148,4	168,6	92,6
Aragón	150,8	168,8	82,2
Asturias	148,7	166,2	83,8
Baleares	152,7	169,3	102,6
Canarias	151,6	169,3	89,0
Cantabria	150,8	167,6	90,4
Castela León	148,7	168,0	85,1
Castela-A Mancha	149,9	167,1	84,6
Cataluña	151,0	169,3	86,8
C. Valenciana	149,6	168,9	91,0
Extremadura	145,4	166,5	78,9
Galicia	152,7	169,5	89,7
Madrid	154,6	169,0	93,1
Murcia	151,4	168,6	95,1
Navarra	148,6	167,1	85,7
País Vasco	148,6	164,5	82,1
A Ríoxa	149,4	167,6	84,8
España	150,9	168,5	89,4

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

O número de vacantes en Galicia ao remate do ano 2021 foi de 3.025 (cadro 1.35), o que supón un 2,8% do total (3,9% en 2020), moi por baixo das porcentaxes relativas no total español en poboación ou PIB. Este mesmo cadro permite coñecer os motivos principais de non existencia de vacantes, desagregado por CC. AA. e a nivel estatal.

Cadro 1.35

Vacantes ou motivos polos que non existen. Por comunidades autónomas. Cuarto trimestre de 2021

	Vacantes	% en cada CC.AA. sobre total de vacantes	Motivos polos que non existen vacantes (distribución autonómica)		
			Non se necesita ningún traballador	Elevado coste de contratación	Outros
Andalucía	19.007	17,4	94,8	2,9	2,3
Aragón	2.807	2,6	92,3	4,2	3,5
Asturias	3.374	3,1	95,9	2,2	1,9
Baleares	1.079	1,0	94,0	4,0	2,0
Canarias	4.083	3,7	93,7	4,5	1,8
Cantabria	374	0,3	96,8	1,6	1,6
Castela e León	4.661	4,3	94,4	3,7	1,9
Castela-A Mancha	4.000	3,7	95,4	1,9	2,7
Cataluña	24.551	22,5	96,1	3,0	0,9
C. Valenciana	10.776	9,9	96,0	1,9	2,1
Extremadura	979	0,9	95,1	2,8	2,1
Galicia	3.025	2,8	94,2	3,0	2,8
Madrid	22.253	20,4	94,1	3,8	2,1
Murcia	1.750	1,6	96,2	1,8	2,0
Navarra	3.050	2,8	95,7	2,8	1,5
País Vasco	2.761	2,5	94,8	1,3	3,9
A Ríoxa	553	0,5	91,8	5,3	2,9
Total	109.085	100,0	95,3	1,8	2,9

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral.

1.5.3. O salario mínimo interprofesional (SMI)

O SMI a 1 de xaneiro de 2021 en España foi de 1.126 euros/mes (incluíndo a pro rata das pagas extraordinarias) fronte aos 1.108 euros de 2020. A súa contía actual en España experimentou unha importante suba nos últimos anos. Non obstante, o SMI en España é o 49,8% do percibido en Luxemburgo ou o 63,4% do vixente en Irlanda (cadro 1.36).

Cadro 1.36

**Salario mínimo interprofesional.
España e outros Estados da UE. 2021**

	Euros/mes
Luxemburgo	2.257
Irlanda	1.775
Bélxica	1.658
Alemaña	1.621
Francia	1.603
España	1.126
Portugal	823
Grecia	774
Polonia	655

* Inclúe o rateo das pagas extraordinarias.

Fonte: Eurostat.

O moi limitado incremento do SMI no trienio 2012-2014 (0,6%), contrasta co importante aumento de 2016 a 2017 (8,0%) e entre 2017 a 2018 (4,0%) e sobre todo entre 2018 e 2019 (22,3%), tal como reflicte o cadro 1.37. En 2020 subiu un 5,5%. En 2021 situouse no mesmo nivel que 2020, en 950 euros mensuais (13.300 euros anuais repartidos en 14 pagas). En 2022 aprobouse unha nova suba ata os 1.000 euros. Entre 2017 e 2021 a suba do SMI foi de 292,30 euros, un aumento do 41,3%.

Cadro 1.37

Salario mínimo interprofesional. España. 2008-2022

	€/día	€/mes	Incremento %
2008	20,00	600,00	5,15
2009	20,80	624,00	4,00
2010	21,11	633,30	1,49
2011	21,38	641,40	1,28
2012	21,38	641,40	0,00
2013	21,51	645,30	0,61
2014	21,51	645,30	0,00
2015	21,62	648,60	0,51
2016	21,84	655,20	1,02
2017	23,59	707,70	8,01
2018	24,53	735,90	3,98
2019	30,00	900,00	22,30
2020	31,66	950,00	5,56
2021	31,66	950,00	0,00
2022	33,33	1000,00	5,26

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

1.6. A variación do IPC

O cadro 1.38.a recolle a evolución nos últimos dezaseis anos das taxas de inflación de Galicia e España (taxas de variación interanuais en porcentaxe a decembro de cada ano). Tras unha etapa ordinaria de incrementos entre 2006 e 2013, durante o bienio 2014-2015 os prezos tiveron un comportamento extraordinario: diminuíron, para logo aumentar en 2016. En 2017 foi do 1,2%, en 2018 do 1% e en 2019 do 0,7%. En 2020, por mor da pandemia, a inflación en Galicia rexistrou unha variación negativa (-0,4%); para España, a evolución foi, en liñas xerais, a mesma, aínda que superior nunha décima no 2020 respecto de Galicia. En 2021 cambia a tendencia e rexístrase un aumento do 6,7% en Galicia e do 6,5% en España, un resultado que se está incluso a superar en 2022. O cadro 1.38b recolle a comparativa por CC. AA.

Cadro 1.38a

Porcentaxe de variación do IPC. Galicia-España. 2006-2021

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Galicia	2,6	4,1	1,2	0,9	3,1	2,5	2,6	0,5	-1,0	-0,2	1,6	1,2	1,0	0,7	-0,4	6,7
España	2,7	4,2	1,4	0,8	3,0	2,4	2,9	0,3	-1,0	0,0	1,6	1,1	1,2	0,8	-0,5	6,5

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.
Fonte: INE, IPC.

Cadro 1.38b

Porcentaxe de variación do IPC. 2021

	IPC xeral
Andalucía	6,7
Aragón	7,2
Asturias	6,2
Baleares	6,5
Canarias	5,8
Cantabria	6,8
Castela León	7,3
Castela-A Mancha	7,6
Cataluña	6,1
C. Valenciana	6,8
Estremadura	7,1
Galicia	6,7
Madrid	6,2
Murcia	6,3
Navarra	6,6
País Vasco	6,4
A Ríoxa	7
Ceuta	5,5
Melilla	6,9
España	6,5

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.
Fonte: INE, IPC.

A inflación subxacente, que é aquela que non ten en conta a variación dos prezos dos produtos enerxéticos nin dos alimentos non elaborados, rematou en 2021 en Galicia no 2,1% (0,4% en 2020), o mesmo resultado que para a media estatal (0,1% en 2020). A maior variación recóllena Baleares e Aragón (2,3%) e a menor Cataluña e Asturias (as dúas co 1,8%) e a cidade autonómica de Ceuta (1,5%).

Cadro 1.39a

Inflación subxacente*. Galicia e España. 2009-2021

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Galicia	0,2	1,4	1,6	2,2	0,3	-0,1	1,0	0,9	0,8	0,8	1,1	0,4	2,1
España	0,3	1,5	1,5	2,1	0,2	0,0	0,9	1,0	0,8	0,9	1,0	0,1	2,1

*Índice xeral sen alimentos non elaborados nin produtos enerxéticos.

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

Cadro 1.39b

Inflación subxacente. 2021

	IPC xeral sen alimentos non elaborados nin produtos enerxéticos
Andalucía	2
Aragón	2,3
Asturias	1,8
Baleares	2,3
Canarias	1,9
Cantabria	2,2
Castela León	2,2
Castela-A Mancha	2,1
Cataluña	1,8
C. Valenciana	2
Extremadura	2,1
Galicia	2,1
Madrid	2,2
Murcia	1,9
Navarra	2,1
País Vasco	2,2
A Ríoxa	2
Ceuta	1,5
Melilla	2
España	2,1

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

A información do cadro 1.40.a ofrece a desagregación nos doce grupos de gasto do IPC e a súa taxa de variación entre 2009 e 2021 en Galicia. Obsérvase nel que en 2021:

- Diminuíron os prezos só en comunicacións (-0,3%).
- As maiores subas rexistráronse en transporte (10,8%) e vivenda (27,1%).

O cadro 1.40b recolle a comparativa por grupos de gasto.

Cadro 1.40a

IPC por grupos de gasto. Galicia. 2009-2021

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Alimentos e bebidas non alcohólicas	-2,0	0,5	2,7	2,5	1,5	0,1	1,4	1,0	1,4	1,4	1,2	1,8	4,8
2. Bebidas alcohólicas e tabaco	11,3	13,9	3,7	5,8	5,0	-0,4	1,2	0,9	1,8	1,6	-0,1	-0,3	1,2
3. Vestido e calzado	-0,9	0,5	0,3	0,3	0,1	0,4	0,5	0,8	0,4	0,9	0,9	0,7	0,9
4. Vivenda	0,8	7,3	7,0	6,4	0,4	-0,9	-3,2	0,8	1,7	2,4	-5,4	-0,7	27,1
5. Enxoval	1,0	0,7	1,6	1,2	0,5	-1,3	0,6	-0,5	-0,1	0,3	0,8	0,6	2,6
6. Sanidade	-0,7	-0,1	-2,3	11,1	1,6	-0,2	0,2	1,4	0,3	1,1	1,1	0,5	2,2
7. Transporte	4,1	9,1	4,6	2,1	1,1	-4,2	-2,8	4,7	2,4	-0,4	3,4	-4,5	10,8
8. Comunicacóns	-0,3	-0,7	-1,6	-2,8	-6,6	-5,7	0,4	3,3	0,2	2,2	0,6	-4,1	-0,3
9. Ocio e cultura	-0,6	-0,9	0,6	0,7	-0,7	-1,8	0,1	0,2	-0,6	-0,6	-0,4	-1,4	1,5
10. Ensino	2,6	2,1	3,2	4,0	1,6	1,0	0,6	1,6	1,0	1,3	1,8	1,3	1,5
11. Hoteis, cafés e restaurantes	1,8	2,1	1,6	1,4	0,5	0,5	0,9	1,3	2,1	2,0	3,0	1,4	2,7
12. Outros	1,9	2,5	2,0	3,6	-0,1	0,7	1,4	1,6	0,0	0,8	1,0	1,2	1,3
VARIACIÓN XERAL DO IPC	0,9	3,1	2,5	2,6	0,5	-1,0	-0,2	1,6	1,2	1,0	0,7	-0,4	6,7

Taxas de variación interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

Cadro 1.40b

IPC por grupos de gasto. Por comunidades autónomas. 2021

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	IPC Xeral
	Alimentos e bebidas non alcohólicas	Bebidas alcohólicas e tabaco	Vestido e calzado	Vivenda	Enxoval	Sanidade	Transporte	Comunicacións	Ocio e cultura	Ensino	Hoteis, cafés e restaurantes	Outros	
Andalucía	5	1,3	0,9	26,7	1,7	1,3	11,1	-0,3	1,4	1,3	3	1,3	6,7
Aragón	5,8	1,7	1,1	24,5	3,1	0,3	11	-0,3	0,6	1,5	3,8	1,9	7,2
Asturias	4,2	1,9	0,6	24,9	1,8	0,6	9,8	-0,4	1,7	2,2	2,7	1,1	6,2
Baleares	5,2	2	0,9	22,5	3	3,5	9,5	-0,2	1,9	2	2,1	1	6,5
Canarias	4,1	1,8	1	20,7	1,8	0,9	11,3	-0,3	1	1,1	2,1	2	5,8
Cantabria	5,3	3,1	1,1	22,8	2	1	11,1	-0,2	1,1	0,5	2,6	2,7	6,8
Castela León	4,8	1,3	1	26,6	2,6	1,2	11,2	-0,3	1,8	0,5	3,5	1,4	7,3
Castela-A Mancha	5,3	1,9	0,9	29,4	2	1,1	11,1	-0,2	1	1,5	3,3	1,7	7,6
Cataluña	4,7	1,6	1,1	20	1,9	1	10,8	-0,3	1,2	1,6	2,3	1,6	6,1
C. Valenciana	5,2	1,8	1	27,6	1,8	1,6	10,9	-0,4	1,6	1,2	2,5	1,9	6,8
Extremadura	4,6	1,5	0,9	29	1,2	0,8	12,5	-0,4	1,7	1	2,9	1,9	7,1
Galicia	4,8	1,2	0,9	27,1	2,6	2,2	10,8	-0,3	1,5	1,5	2,7	1,3	6,7
Madrid	5,2	2	1,2	17,8	1,9	-1,3	10,6	-0,2	2,8	1	4,6	1,2	6,2
Murcia	5,1	0,9	0,9	22,6	2	0,1	12,5	-0,3	2,3	0,9	3	0,7	6,3
Navarra	5,1	0,7	1,1	24,6	3	1,9	10,2	-0,4	4	-5,5	3,1	2	6,6
País Vasco	4,7	1,7	1,1	24,1	3,2	1,3	10,2	-0,3	1,5	1,6	3	2,3	6,4
A Ríoxa	4,9	0,7	1,4	27,1	2,4	1,3	10,5	-0,3	1,1	-3,6	3,5	2,3	7
Ceuta	3,7	3,1	0,9	20,8	0,7	0	14,9	0	1,1	0,3	1	0,7	5,5
Melilla	5,9	2,6	1,1	23,7	1,7	1,9	15	-0,4	1,9	0,8	2,6	0,7	6,9
España	5	1,6	1	23,3	2,1	0,9	10,9	-0,3	1,7	1,2	3,1	1,5	6,5

Taxas de variacións interanuais en % a decembro de cada ano.

Fonte: INE, IPC.

1.7. Comercio exterior

Cando se analiza o comercio exterior galego, podemos referirnos a tres realidades económicas diferentes: i) ao importe global das transaccións con orixe ou destino en Galicia (total do comercio exterior galego); ii) tan só a unha parte dese total do comercio exterior galego: ás compravendas de Galicia co estranxeiro (ou o que é o mesmo, a parte correspondente a Galicia do comercio internacional español). Esta adoita ser a máis usada na literatura económica tradicional, pero cremos que a súa denominación pode resultar confusa; por iso, chamáremoslle comercio internacional de Galicia; e iii) á outra parte do total do comercio exterior galego: as transaccións de Galicia coas outras CC. AA; chamáremoslle comercio galego intraestatal.

1.7.1. Comercio internacional galego

O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro acadou en 2021 os 25.269,6 millóns de euros (20.871 millóns en 2020), mentres que as importacións foron de 20.115,6 millóns de euros (16.597 millóns en 2020). A diferenza foi de 5.154 millóns (4.274 millóns en 2020) (cadro 1.41).

Consecuentemente co superávit nas compravendas de Galicia co estranxeiro, a taxa de cobertura (porcentaxe do valor das exportacións sobre o das importacións) quedou moi por riba do valor 100 (equilibrio da balanza comercial). En 2021 a taxa de cobertura do comercio internacional galego ascendeu ao 126% ou o que é o mesmo, o valor das exportacións galegas ao estranxeiro cubriu o importe das importacións e acadou ademais un 26% de marxe.

A desagregación provincial nas exportacións amosa que a provincia de Pontevedra (47,8% do total galego) e a da Coruña (45,3%) volveron a ser en 2021 os sólidos piares das nosas exportacións, xa que logo, o importe conxunto das compras do estranxeiro destas dúas provincias acadou en 2021 un 93,1% do total galego).

No cadro 1.42 preséntanse os indicadores básicos de comercio exterior para 2021 por CC. AA.

Cadro 1.41

Comercio exterior de Galicia (e distribución provincial). Indicadores básicos. 2021

	EXPORTACIÓN				IMPORTACIÓN				SALDO	COBERT.
	Millóns €	IProv ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	CProv a TVA ⁽³⁾	Millóns €	IProv ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	CProv a TVA ⁽³⁾	Millóns €	%
A Coruña	11.457,4	45,3	32,3	13,4	7.858,3	39,1	43,1	14,3	3.599,1	146%
Lugo	723,2	2,9	23,6	0,7	597,7	3,0	-17,5	-0,8	125,5	121%
Ourense	1.016,4	4,0	32,1	1,2	663,9	3,3	37,8	1,1	352,5	153%
Pontevedra	12.072,6	47,8	11,2	5,8	10.995,7	54,7	11,1	6,6	1.076,9	110%
Galicia	25.269,6	100	21,1	21,1	20.115,6	100	21,2	21,2	5154,0	126%

(1) IProv: incidencia provincial na exportación/importación de Galicia (en porcentaxe)

(2) TVA: taxa de variación interanual (respecto a igual período do ano anterior), en porcentaxe.

(3) CProv a TVA de Galicia: contribución provincial á taxa de variación interanual rexistrada por Galicia.

Fonte: Ministerio de Economía e Competitividade, Informe anual da Dirección Territorial de Comercio en Galicia.

Cadro 1.42**Comercio exterior de España. Por comunidades autónomas. Indicadores básicos. 2021**

	EXPORTACIÓN				IMPORTACIÓN				SALDO	COBERT.	EXP+IMP
	Valor (mil. €)	ICom ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	Ccom a TVA ⁽³⁾	Valor (mil. €)	ICom ⁽¹⁾	TVA ⁽²⁾	Ccom a TVA ⁽³⁾	Valor (mil. €)	%	Valor (mil. €)
España	316.609,2	100,0	21,2	21,2	342.787,1	100,0	24,8	24,8	-26.177,9	92,4	659.396,3
Cataluña	80.538,3	25,4	21,5	5,5	90.428,5	26,4	19,5	5,4	-9.890,2	89,1	170.966,8
Madrid	39.866,7	12,6	36,3	4,1	81.568,8	23,8	31,4	7,1	-41.702,1	48,9	121.435,5
Andalucía	34.551,9	10,9	24,2	2,6	33.193,7	9,7	34,5	3,1	1.358,3	104,1	67.745,6
Valencia	32.413,3	10,2	13,2	1,5	29.846,4	8,7	19,6	1,8	2.566,9	108,6	62.259,7
País Vasco	25.663,5	8,1	23,0	1,8	21.054,4	6,1	34,1	2,0	4.609,1	121,9	46.717,9
Galicia	25.269,6	8,0	21,1	1,7	20.115,6	5,9	21,2	1,3	5.154,0	125,6	45.385,2
Aragón	14.425,1	4,6	7,7	0,4	12.226,3	3,6	16,8	0,6	2.198,8	118,0	26.651,4
Castela e León	14.844,8	4,7	18,8	0,9	10.414,3	3,0	4,0	0,1	4.430,5	142,5	25.259,1
Murcia	12.152,4	3,8	22,4	0,9	10.906,2	3,2	34,5	1,0	1.246,3	111,4	23.058,6
Castela-A Mancha	9.052,4	2,9	25,9	0,7	11.106,4	3,2	19,6	0,7	-2.054,0	81,5	20.158,8
Navarra	9.497,2	3,0	7,5	0,3	5.672,5	1,7	23,1	0,4	3.824,7	167,4	15.169,7
Asturias	5.187,2	1,6	32,6	0,5	4.641,7	1,4	50,6	0,6	545,5	111,8	9.828,8
Cantabria	2.967,2	0,9	20,4	0,2	2.465,9	0,7	38,5	0,3	501,3	120,3	5.433,0
Canarias	1.912,2	0,6	7,5	0,1	2.704,5	0,8	13,7	0,1	-792,3	70,7	4.616,6
Extremadura	2.386,9	0,8	10,8	0,1	1.914,6	0,6	35,4	0,2	472,3	124,7	4.301,4
Non determinado	2.200,3	0,7	10,2	0,1	1.616,6	0,5	17,1	0,1	583,7	136,1	3.816,8
A Ríoxa	1.840,6	0,6	8,8	0,1	1.380,9	0,4	10,8	0,1	459,7	133,3	3.221,4
Baleares	1.792,9	0,6	11,8	0,1	1.368,7	0,4	37,6	0,1	424,2	131,0	3.161,7
Ceuta	29,8	0,0	107,3	0,0	146,4	0,0	28,6	0,0	-116,6	20,4	176,3
Melilla	17,0	0,0	-7,2	0,0	14,9	0,0	-40,8	0,0	2,1	114,0	32,0

(1) IProv: incidencia provincial na exportación/importación de Galicia (en porcentaxe)

(2) TVA: taxa de variación interanual (respecto a igual período do ano anterior). En porcentaxe.

(3) CPProv a TVA de Galicia: contribución provincial á taxa de variación interanual rexistrada por Galicia.

Fonte: Ministerio de Economía e Competitividade, Informe anual da Dirección Territorial de Comercio en Galicia.

1.7.2. Comercio galego con outras comunidades autónomas

Desafortunadamente, non contamos con estatísticas oficiais sobre comercio interrexional en España. O que si temos é a estimación global das exportacións de bens e servizos de Galicia, incluíndo o resto de España. Os datos para o período 2015-2021 aparecen recollidos no cadro 1.43. Como se pode comprobar, 2021 recolle un saldo positivo (5.154 millóns de euros), tras acadar un déficit en 2020 (24,7 millóns), un resultado condicionado pola pandemia da COVID-19. Os datos para 2021 indican un cambio de tendencia.

Cadro 1.43**Exportacións e importacións de bens e servizos en Galicia. 2015-2021**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Exportacións	28.218,7	28.815,2	30.519,0	32.365,4	32.864,4	30.590,5	25.269,6
Importacións	29.079,2	28.588,6	31.179,6	32.049,5	32.767,0	30.615,2	20.115,6
Saldo neto	-860,5	226,6	-660,6	315,9	97,4	-24,7	5154,0

Datos en millóns de euros.

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais.

CAPÍTULO 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

(volver ao índice)

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía Aplicada e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Capítulo 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

2.1. Introducción

Este capítulo resume a evolución da economía de Galicia dende unha perspectiva microeconómica, realizando unha análise da principal información do seu tecido produtivo e empresarial. Así mesmo, inclúese unha revisión das principais políticas públicas desenvolvidas polas diferentes administracións para o seu desenvolvemento.

O capítulo consta de tres partes. A primeira describe a estrutura empresarial, salientando á súa evolución recente a través dos principais datos das empresas (tamaño, distribución, sector de actividade ou persoas empregadas) e a súa estrutura societaria. Iso posibilita obter unha visión simplificada da xeografía empresarial galega, que será obxecto de comparación con outros ámbitos autonómicos ou estatais. Para esta parte utilízanse datos obtidos do Directorio Central de Empresas (DIRCE) do Instituto Nacional de Estatística (INE); os fornecidos nas bases do Instituto Galego de Estatística (IGE); e os incluídos no Rexistro Mercantil.

A segunda parte realiza unha análise sectorial a través de enquisas estruturais do INE, revisando os tres sectores principais de actividade económica (industrial, comercial e de servizos). Así mesmo, e seguindo a mesma estrutura que no apartado previo, realízase unha comparación da evolución dos datos na comunidade galega co acaecido no resto do Estado, para poder estimar a súa evolución relativa.

En derradeiro termo, procédese coa revisión dos indicadores principais das enquisas de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), de innovación tecnolóxica e alta tecnoloxía do INE.

2.2. Estructura e dinámica empresarial galega

A descrición da evolución e estado da estrutura empresarial na comunidade galega iníciase coa revisión do seu número de empresas desagregado en función de distintos criterios: sectores de actividade, número de persoas asalariadas nestas organizacións, condición xurídica baixo a cal son constituídas etc. A dita análise permite achegar unha visión da demografía empresarial galega próxima á realidade, así coma unha panorámica comparativa en relación á situación a nivel nacional.

Neste apartado cómpre sinalar que as fontes estatísticas distinguen entre empresa e unidades locais. As primeiras son aquelas entidades organizativas de produción de bens e servizos que exercen actividade nun ou varios lugares. Mentres que as unidades locais

son empresas (ou parte delas) situadas nunha localización xeográfica concreta onde se exercen actividades económicas. Para as análises incluídas neste capítulo utilizarase de forma preferente o número de empresas, incluíndo as unidades locais naqueles casos nos que acheguen información substancial.

Os datos proceden do DIRCE, segundo a explotación proporcionada polo INE. Este directorio inclúe datos estatísticos de empresas combinados con datos da Seguridade Social, os procedentes das retencións do imposto sobre a renda das persoas físicas (IRPF), o imposto de actividades económicas (IAE) e os de Rexistro mercantil. A información refírese á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e non inclúe as empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das Administracións públicas (aínda que si as empresas públicas). O cadro 2.1a resume estes datos en relación con 2021.

Cadro 2.1a

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2021

	Total	Industria	Construcción	Comercio	Resto de servizos
España	3.366.570	192.555	417.017	713.305	2.043.693
Andalucía	531.160	28.366	58.976	132.504	311.314
Aragón	88.602	6.410	11.490	17.456	53.246
Asturias	67.573	3.451	8.052	13.741	42.329
Baleares	98.120	4.735	16.837	15.474	61.074
Canarias	147.999	5.480	16.396	30.893	95.230
Cantabria	38.636	2.054	5.524	7.654	23.404
Castela e León	157.131	11.332	22.447	35.371	87.981
Castela-A Mancha	127.673	10.958	19.716	31.427	65.572
Cataluña	622.967	34.814	75.035	119.900	393.218
C. Valenciana	368.044	24.057	45.261	83.065	215.661
Estremadura	66.386	4.778	8.328	18.708	34.572
Galicia	194.657	11.851	27.427	44.091	111.288
Madrid	547.040	20.554	60.418	92.263	373.805
Murcia	95.294	7.048	12.224	24.174	51.848
Navarra	44.334	3.838	6.335	9.036	25.125
País Vasco	139.824	10.433	19.097	29.312	80.982
A Rioxa	22.357	2.202	2.757	4.805	12.593
Ceuta e Melilla	8.773	194	697	3.431	4.451

Fonte: INE, DIRCE.

O número de empresas activas en España a 1 de xaneiro de 2021 é de 3.366.570, 37.858 menos que en xaneiro do ano anterior, o que supón unha redución do 1,1%, fronte ao incremento do 1,2% entre 2019 e 2020. O principal responsable deste descenso é o sector comercio, cunha caída do 1,83% das súas empresas, seguido do sector industrial, cunha redución do 1,56%.

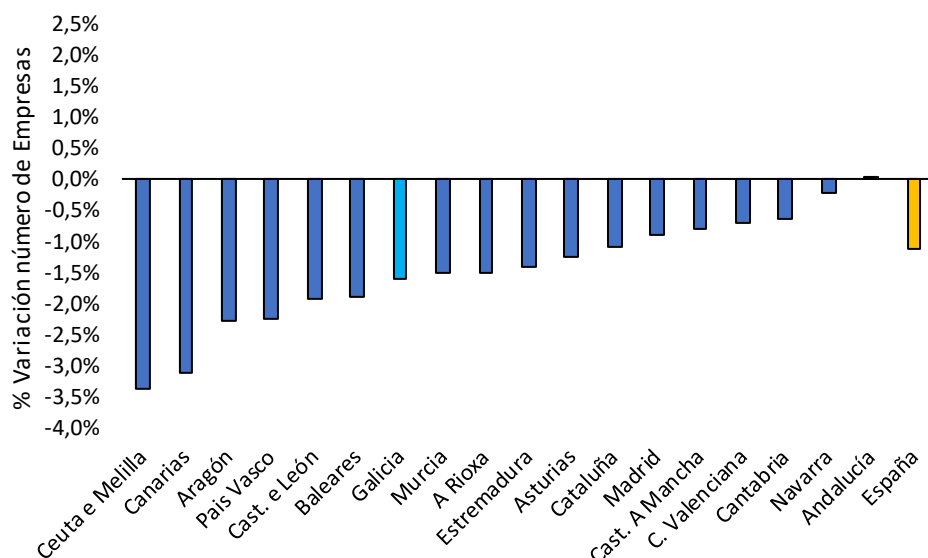
O sector servizos considerado no seu conxunto mantén o dominio no tecido empresarial, acadando preto dun 82% do total de empresas, moi superior á participación das empresas de construción ou industriais (12,3% e 5,7%, respectivamente). O 61,46% das empresas concéntranse en Cataluña (18,5%), Madrid (16,25%), Andalucía (15,7%) e a Comunidade Valenciana (10,9%), consolidándose o cuarto período consecutivo de incremento de participación destas catro comunidades no tecido empresarial do Estado.

En 2021 a comunidade galega rexistra 194.657 empresas, 3.156 menos que o ano precedente (unha caída do 1,6%). Porén, mantense un ano máis en quinta posición no relacionado co número de empresas, cun 5,78% das empresas españolas. Tamén en Galicia predomina con claridade o sector servizos (79,8%) fronte ao industrial (6,1%) ou o das empresas da construción (14,1%). A concentración relativa de empresas galegas industriais, de construción e comerciais é lixeiramente superior á media estatal, fronte a unha menor presenza das empresas do “resto de servizos”, cunha participación catro puntos porcentuais inferior á media do Estado.

O gráfico 2.1 amosa as variacións relativas do número de empresas rexistradas en cada comunidade ou cidade autónoma no período 2020-2021, encabezando as perdas as cidades autónomas de Ceuta e Melilla e Canarias (todas por riba do 3%), mentres que só Andalucía recolle un moi lixeiro incremento no seu número de empresas.

Gráfico 2.1

Variación relativa do número de empresas rexistradas por CC.AA. 2020-2021

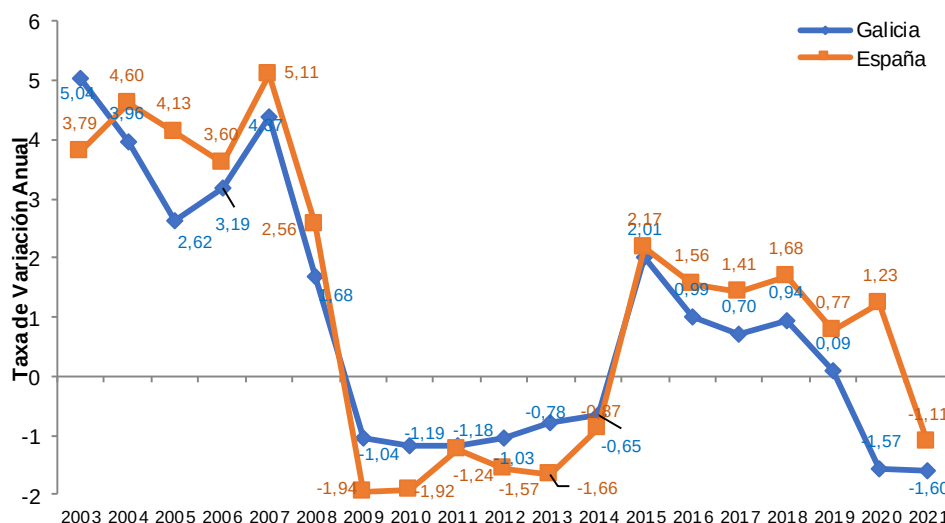
Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

A evolución da taxa de variación anual do número de empresas rexistradas en Galicia e España (gráfico 2.2) permite constatar que o tecido empresarial da comunidade galega inxírese nun proceso de desaceleración dende 2015. en ambos contextos, os datos de

2020 presentan unha notable caída diferencial das empresas rexistradas en Galicia en comparación co resto do Estado. Pola contra, en 2021 en Galicia estabilizouse a perda, pero non así a nivel nacional que pasou dun aumento do 1,23% entre 2019-2020 a un descenso do 1,11% en 2020-2021.

Gráfico 2.2

Taxa de variación do número de empresas rexistradas. Galicia/España. 2003-2021

Elaboración propia con datos do INE.

A información anterior pódese completar cos datos das empresas con actividade en Galicia (IGE), que inclúe empresas pero tamén as unidades locais e as organizacións do sector primario (cadro 2.1b). Aínda que estes datos inclúen un ano menos, confirman esa desaceleración previamente comentada, que se estende a todos os sectores de actividade, especialmente, na construción.

Cadro 2.1b

Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal (grupos CNAE 2009). 2017-2020

	Nº empresas				Nº empresas		
	2017	2018	2019	2020	17-18	18-19	19-20
1 Agricultura e pesca	40.616	41.233	40.945	40.918	1,52%	-0,70%	-0,07%
2 Industria, incluída a enerxía	14.766	14.712	14.708	14.035	-0,37%	-0,03%	-4,58%
3 Construción	31.609	31.350	30.883	29.330	-0,82%	-1,49%	-5,03%
4 Servizos	158.667	160.336	161.709	161.377	1,05%	0,86%	-0,21%
Total	245.658	247.631	248.245	245.660	0,80%	0,25%	-1,04%

Fonte: IGE, Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

Coma resultado destes comportamentos, continúa a tendencia á perda de peso relativo das empresas galegas no conxunto de empresas do Estado iniciada en 2014 (cadro 2.2). En concreto, a participación no recente 2021 é a menor da serie observada (5,78%).

Cadro 2.2**Evolución do número total de empresas. Galicia/España. 2006-2021**

Ano	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Galicia	191.642	200.020	203.374	201.263	198.874	196.535	194.511	192.998
España	3.174.393	3.336.657	3.422.239	3.355.830	3.291.263	3.250.576	3.199.617	3.146.570
%	6,04	5,99	5,94	6,00	6,04	6,05	6,08	6,13
Ano	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Galicia	191.745	195.595	197.538	198.923	200.801	200.972	197.813	194.657
España	3.119.310	3.186.878	3.236.582	3.282.346	3.337.646	3.363.197	3.404.428	3.366.570
%	6,15	6,14	6,10	6,06	6,02	5,98	5,81	5,78

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

O cadro 2.3a completa esta información, ampliando o marco temporal de análise e engadindo a distribución xeográfica das empresas en Galicia nas súas provincias. A dita información permite obter as seguintes conclusións principais:

- A participación das empresas galegas no total de empresas españolas rexistradas no DIRCE mantén a mesma porcentaxe que en 2020 (5,8%), situada no seu valor mínimo dende 2004 e confirmando un decrecemento leve e progresivo dende 2014.
- Confírmase a distribución asimétrica de empresas entre as provincias galegas, onde as localizadas na Coruña e Pontevedra (sete de cada dez) son claramente superiores ás situadas nas provincias orientais. Como en anos precedentes, a provincia pontevedresa presenta un maior dinamismo. O progresivo incremento da participación das empresas desta provincia vai en detrimento da relativa perda de presenza das empresas coruñesas, fronte a un comportamento máis estable das empresas de Lugo e Ourense.
- A evolución no ano 2021 ven reforzar estas tendencias. Así, o maior número de empresas das provincias da Coruña e Pontevedra fan que os cambios nestas provincias teñan maior intensidade que no resto da comunidade. Con todo, se na provincia coruñesa a porcentaxe de redución das empresas é superior á media galega (1,7% fronte á media galega, do 1,6%), na pontevedresa e lucense a caída é lixeiramente inferior á dita media (1,5%).
- A evolución global do período (1995-2021) reflicte un menor dinamismo empresarial na comunidade galega. O número de empresas aumenta un 32,1%, fronte ao incremento superior ao 46% do número de empresas a nivel estatal. As empresas da provincia pontevedresa superan con claridade a media de crecemento do tecido empresarial galego, acadando un 44,8%. Os crecementos son notablemente inferiores en Lugo e Ourense, dun 22,6% e 16,9%, respectivamente.

- No cómputo global do período, as empresas creadas en Galicia representan o 4,4% das empresas de nova creación en España nestes anos. Das 47.267 empresas que se crearon en Galicia no período de análise, case a metade (44,6%) elixiron Pontevedra como localización; un 39,3% sitúanse na provincia coruñesa, e unicamente un 16% sitúanse en Lugo e Ourense.

Por outra banda, a análise da evolución interanual recente (2010-2021) das empresas rexistradas anualmente en cada unha das provincias (cadro 2.3b) confirma a relativa desaceleración no ritmo de creación de empresas en todas elas, particularmente notable na coruñesa, polo importante cambio de tendencia observado.

Cadro 2.3a

Distribución das empresas por provincias. Galicia/España. 1995-2021

	Nº empresas						Peso relativo provincias/Galicia				Peso relativo Galicia/España
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	41,8%	13,4%	12,9%	31,9%	6,4%
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	41,9%	13,3%	13,0%	31,9%	6,4%
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	41,9%	13,2%	12,9%	31,9%	6,4%
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	41,8%	13,2%	12,8%	32,1%	6,4%
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	40,2%	13,5%	13,1%	33,1%	6,2%
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	41,8%	13,1%	12,6%	32,5%	6,4%
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	41,7%	13,0%	12,6%	32,6%	6,3%
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	40,0%	13,2%	12,8%	34,0%	6,1%
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	41,2%	12,9%	12,4%	33,5%	6,2%
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	41,3%	12,4%	12,2%	34,0%	6,2%
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	41,5%	12,4%	12,1%	34,0%	6,1%
2006	79.170	23.780	22.843	65.849	191.642	3.174.393	41,3%	12,4%	11,9%	34,4%	6,0%
2007	82.873	24.609	23.520	69.018	200.020	3.336.657	41,4%	12,3%	11,8%	34,5%	6,0%
2008	84.220	25.035	23.711	70.408	203.374	3.422.239	41,4%	12,3%	11,7%	34,6%	5,9%
2009	83.748	24.861	23.304	69.350	201.263	3.355.830	41,6%	12,4%	11,6%	34,5%	6,0%
2010	82.729	24.714	23.100	68.331	198.874	3.291.263	41,6%	12,4%	11,6%	34,4%	6,0%
2011	81.321	24.499	22.987	67.728	196.535	3.250.576	41,4%	12,5%	11,7%	34,5%	6,0%
2012	80.408	24.288	22.845	66.970	194.511	3.199.617	41,3%	12,5%	11,7%	34,4%	6,1%
2013	80.215	24.022	22.694	66.067	192.998	3.146.570	41,6%	12,4%	11,8%	34,2%	6,1%
2014	79.854	23.703	22.663	65.525	191.745	3.119.310	41,6%	12,4%	11,8%	34,2%	6,1%
2015	81.432	24.087	22.991	67.085	195.595	3.186.878	41,6%	12,3%	11,8%	34,3%	6,1%
2016	82.156	24.353	23.061	67.968	197.538	3.236.582	41,6%	12,3%	11,7%	34,4%	6,1%
2017	82.403	24.549	23.140	68.831	198.923	3.282.346	41,4%	12,3%	11,6%	34,6%	6,1%
2018	83.313	24.760	23.291	69.437	200.801	3.337.646	41,5%	12,3%	11,6%	34,6%	6,0%
2019	83.316	24.792	23.166	69.698	200.972	3.363.197	41,5%	12,3%	11,5%	34,7%	6,0%
2020	81.599	24.432	22.682	69.100	197.813	3.404.428	41,3%	12,4%	11,5%	34,9%	5,8%
2021	80.233	24.059	22.322	68.043	194.657	3.366.570	41,2%	12,4%	11,5%	35,0%	5,8%

Elaboración propia con datos do DRCE (INE)

Cadro 2.3b

Evolución interanual nº empresas. 2010-2021

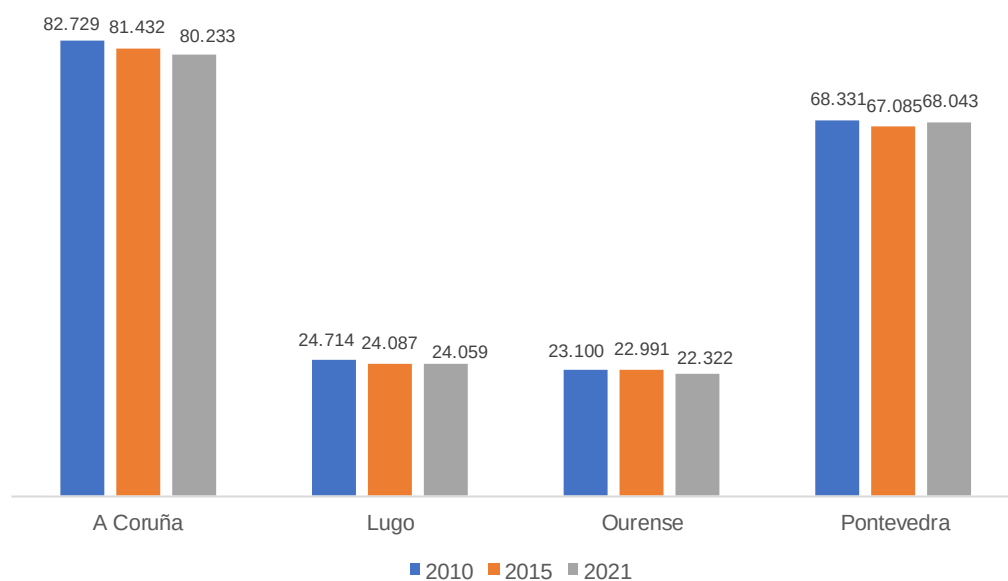
Ano	Variación anual nº empresas					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2010	-1,22	-0,59	-0,88	-1,47	-1,19	-1,92
2011	-1,70	-0,87	-0,49	-0,88	-1,18	-1,24
2012	-1,12	-0,86	-0,62	-1,12	-1,03	-1,57
2013	-0,24	-1,10	-0,66	-1,35	-0,78	-1,66
2014	-0,45	-1,33	-0,14	-0,82	-0,65	-0,87
2015	1,98	1,62	1,45	2,38	2,01	2,17
2016	0,89	1,10	0,30	1,32	0,99	1,56
2017	0,30	0,80	0,34	1,27	0,70	1,41
2018	1,10	0,86	0,65	0,88	0,94	1,68
2019	0,00	0,13	-0,54	0,38	0,09	0,77
2020	-2,06	-1,45	-2,09	-0,86	-1,57	1,23
2021	-1,67	-1,53	-1,59	-1,53	-1,60	-1,11

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

O gráfico 2.3 achega unha nova perspectiva desta evolución relativa. Pese a que o marco de comportamento é relativamente estable, é posible distinguir a concentración empresarial en torno ás provincias atlánticas e o paulatino crecemento da localización de empresas na provincia pontevedresa, fronte a unha ralentización do ritmo de creación de unidades empresariais na da Coruña. Estas tendencias reflíctense tamén no gráfico 2.4, que recolle a evolución dende 2000 a 2021.

Gráfico 2.3

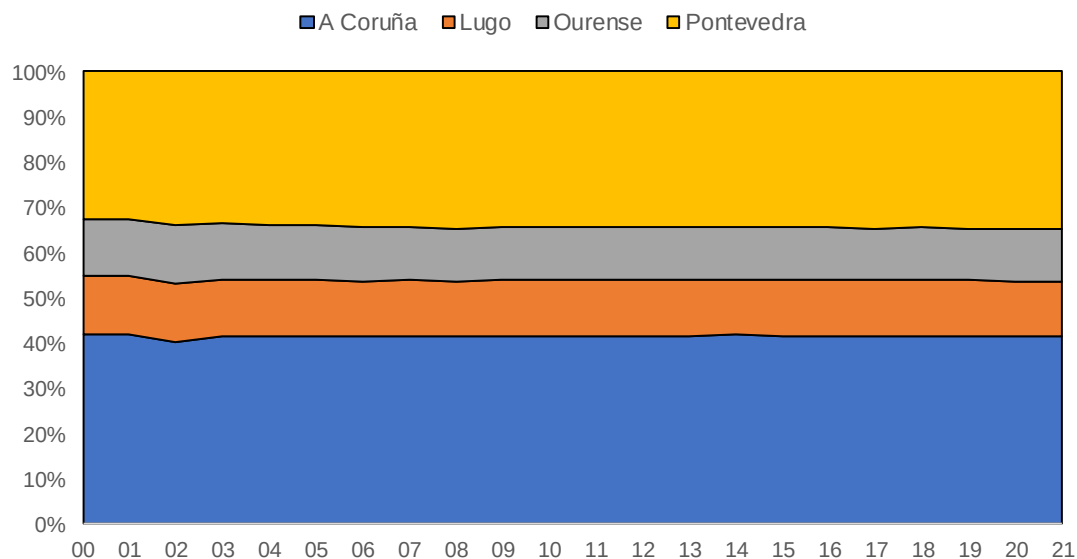
Número de empresas por provincias. 2010-2015-2021

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

Gráfico 2.4

% provincial no total de empresas en Galicia. 2000-2021

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

A distribución das empresas por sectores económicos (cadro 2.4a) revela unha maior participación das empresas galegas no sector servizos (excluído o comercio). Obsérvase tamén que o peso relativo das empresas industriais, de construción e de comercio é lixeiramente superior na comunidade galega, fronte a unha menor participación das empresas encadradas no “resto de servizos”.

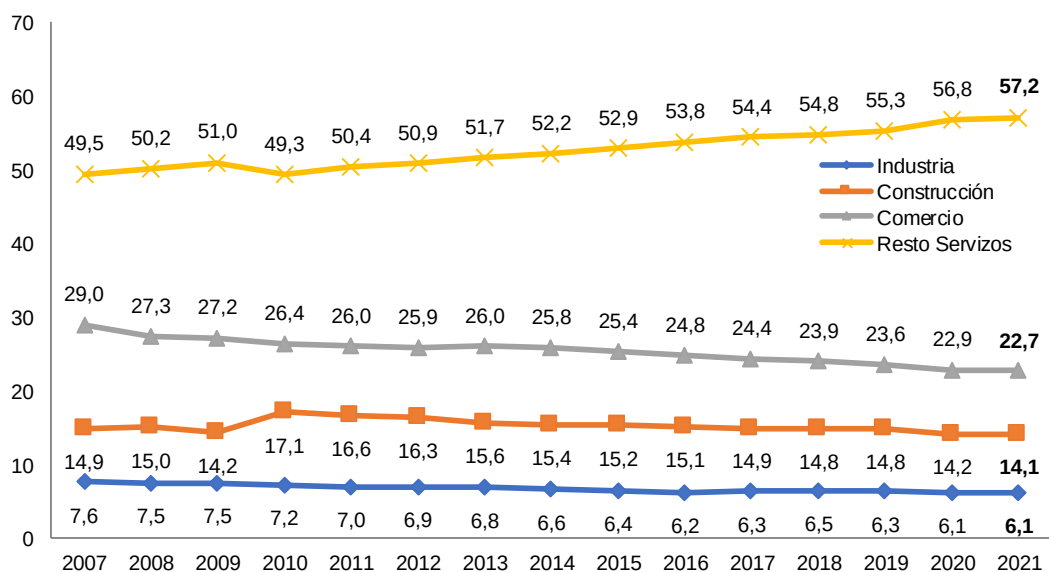
Cadro 2.4a

Distribución das empresas. Por sectores económicos⁽¹⁾. Galicia/ España. 2010-2021

Sector	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	7,2	7,0	7,0	6,8	6,9	6,7	6,8	6,6	6,6	6,4	6,4	6,2
Construcción	17,1	15,5	16,6	15,0	16,3	14,5	15,6	13,5	15,4	13,1	15,2	12,7
Comercio	26,4	24,2	26,0	24,1	25,9	24,2	26,0	24,3	25,8	24,6	25,4	24,0
Resto de servizos	49,3	53,3	50,4	54,2	50,9	54,6	51,7	55,6	52,2	56,2	52,9	57,1
Sector	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	6,2	6,0	6,3	6,1	6,5	6,2	6,3	5,9	6,1	5,7	6,1	5,7
Construcción	15,1	12,6	14,9	12,3	14,8	12,4	14,8	12,6	14,1	12,4	14,1	12,4
Comercio	24,8	23,4	24,4	23,0	23,9	22,4	23,6	22,0	22,7	21,2	22,7	21,2
Resto de servizos	53,8	58,0	54,4	58,7	54,8	59,0	55,3	59,5	57,2	60,7	57,2	60,7

(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas.
Fonte: INE, DIRCE.

O gráfico 2.5, que reflicte a evolución temporal dende 2007, permite observar o progresivo incremento de participación das empresas encadradas no “resto de servizos” fronte a un descenso leve das comerciais. Pola súa banda, as empresas de construción e industriais presentan un comportamento máis estable.

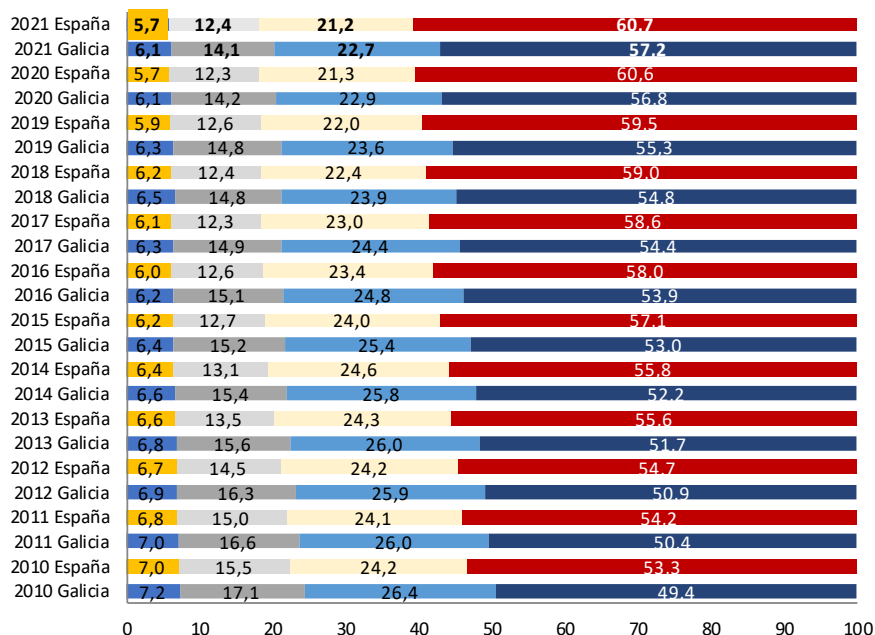
Gráfico 2.5**Peso relativo das empresas nos sectores económicos. Galicia. 2007-2021**

Elaboración propia con datos do INE.

A análise desta distribución empresarial por sectores ao longo dos últimos anos (gráfico 2.6) constata unha paulatina transformación da estrutura empresarial similar en Galicia e España, aumentando a presenza das empresas no sector de “resto de servizos” a costa dunha contracción de empresas industriais, de construción e comercio. Na pasada década, na comunidade galega as empresas do “resto de servizos” aumentan a súa participación en algo máis de sete puntos porcentuais, mentres as industriais retroceden un punto, as de construción pouco menos de tres puntos e as comerciais tres puntos e medio. Pola súa banda, no conxunto de España obsérvase un avance similar das empresas xenéricas de servizos, compensado cunha caída máis pronunciada do sector da construción e menos relevante do sector comercial.

Gráfico 2.6

Empresas por sectores económicos. Galicia/España. 2010-2021

Disposición das barras: Industria-Construcción-Comercio-Resto de servicios.

Elaboración propia con datos do INE.

A análise dos datos do IGE sobre as empresas con actividade económica en Galicia distribuída por provincias (cadro 2.4b) non presenta variacións en relación co previamente comentado. Por outra banda, a desagregación provincial dos datos non suxire grandes diferenzas máis aló das relacionadas co diferente tamaño do seu respectivo tecido empresarial. Como pode observarse, ao engadir á análise o sector primario, recóllense incrementos nas provincias de Lugo e Ourense neste sector.

Cadro 2.4b

Empresas con actividade en Galicia segundo actividade principal (grupos CNAE 2009). 2016-2020

		A Coruña							Lugo						
		2016	2017	2018	2019	2020	ABS	REL	2016	2017	2018	2019	2020	ABS	REL
TOTAL EMPRESAS	Total	101.083	100.667	101.520	101.609	99.932	-1.677	-1,65%	37.337	36.904	37.405	37.490	37.300	-190	-0,51%
	Agricultura e pesca	15.934	15.382	15.558	15.430	15.216	-214	-1,39%	12.070	11.493	11.917	11.981	12.105	124	1,03%
	Industria, incluída a enerxía	5.717	5.700	5.695	5.646	5.325	-321	-5,69%	1.873	1.878	1.865	1.862	1.790	-72	-3,87%
	Construción	13.162	12.947	12.849	12.757	12.011	-746	-5,85%	4.124	4.141	4.136	4.057	3.866	-191	-4,71%
	Servizos	66.270	66.638	67.418	67.776	67.380	-396	-0,58%	19.270	19.392	19.487	19.590	19.539	-51	-0,26%
		Ourense							Pontevedra						
		2016	2017	2018	2019	2020	ABS	REL	2016	2017	2018	2019	2020	ABS	REL
TOTAL EMPRESAS	Total	27.106	26.996	27.120	26.870	26.528	-342	-1,27%	80.764	81.091	81.586	82.276	81.900	-376	-0,46%
	Agricultura e pesca	3.424	3.254	3.269	3.118	3.242	124	3,98%	10.767	10.487	10.489	10.416	10.355	-61	-0,59%
	Industria, incluída a enerxía	2.109	2.112	2.088	2.058	1.954	-104	-5,05%	5.050	5.076	5.064	5.142	4.966	-176	-3,42%
	Construción	4.243	4.226	4.180	4.038	3.820	-218	-5,40%	10.325	10.295	10.185	10.031	9.633	-398	-3,97%
	Servizos	17.330	17.404	17.583	17.656	17.512	-144	-0,82%	54.622	55.233	55.848	56.687	56.946	259	0,46%
		Galicia													
		2016	2017	2018	2019	2020	ABS	REL							
TOTAL EMPRESAS	Total	246.290	245.658	247.631	248.245	245.660	-2.585	-1,04%							
	Agricultura e pesca	42.195	40.616	41.233	40.945	40.918	-27	-0,07%							
	Industria, incluída a enerxía	14.749	14.766	14.712	14.708	14.035	-673	-4,58%							
	Construción	31.854	31.609	31.350	30.883	29.330	-1.553	-5,03%							
	Servizos	157.492	158.667	160.336	161.709	161.377	-332	-0,21%							

Fonte: IGE, Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

A análise das variacións producidas entre 2015 e 2020, con detalle anual (cadro 2.4c), reflicten fortes variacións en función dos anos. Poren, confirman o protagonismo da provincia pontevedresa no seu pulo de creación de unidades empresariais. A partir de 2014 as maiores variacións ano por ano cando as taxas de creación de empresas son crecentes prodúcense en Pontevedra, mentres que cando as tendencias son decrecentes é precisamente nesta provincia onde a caída é menos intensa (Gráfico 2.7).

Cadro 2.4c

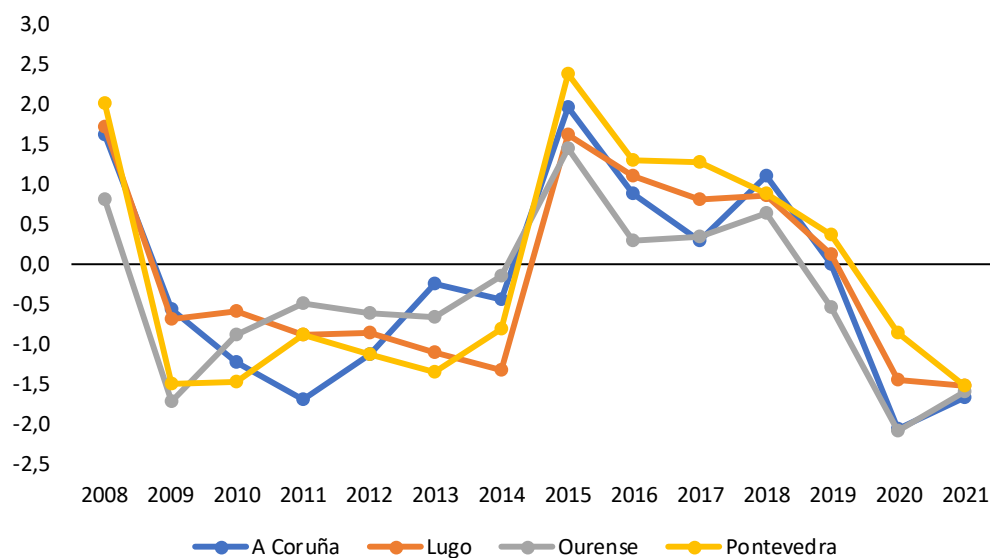
Evolución nº empresas por provincia. 2015-2020

	Nº EMPRESAS				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2015	100.761	37.551	27.205	79.900	245.417
2016	101.083	37.337	27.106	80.764	246.290
2017	100.667	36.904	26.996	81.091	245.658
2018	101.520	37.405	27.120	81.586	247.631
2019	101.609	37.490	26.870	82.276	248.245
2020	99.932	37.300	26.528	81.900	245.660
Variación absoluta					
15-16	322	-214	-99	864	873
16-17	-416	-433	-110	327	-632
17-18	853	501	124	495	1973
18-19	89	85	-250	690	614
19-20	-1677	-190	-342	-376	-2585
Variación relativa					
15-16	0,32%	-0,57%	-0,36%	1,08%	0,36%
16-17	-0,41%	-1,16%	-0,41%	0,40%	-0,26%
17-18	0,85%	1,36%	0,46%	0,61%	0,80%
18-19	0,09%	0,23%	-0,92%	0,85%	0,25%
19-20	-1,65%	-0,51%	-1,27%	-0,46%	-1,04%

Fonte: IGE, Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

Gráfico 2.7

Taxa de crecemento Interanual do nº de empresas por provincia. 2008-2021

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

O cadro 2.5 permite realizar unha análise das empresas atendendo á forma xurídica na que son constituídas, segundo a información fornecida polo Rexistro Mercantil. Os datos de 2021 non presentan importantes cambios en relación co acontecido en anos anteriores, sendo a maioría das empresas (o 58,60%) constituídas como persoa física. Neste sentido, concaténase un período de cinco anos onde a porcentaxe de empresas que se constitúen con esta modalidade é ascendente. Tampouco aparece variación na preferencia das sociedades de responsabilidade limitada como fórmula preferente de inscrición das empresas rexistradas como entidades xurídicas (75,21% do total).

Cadro 2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España. 2016-2021

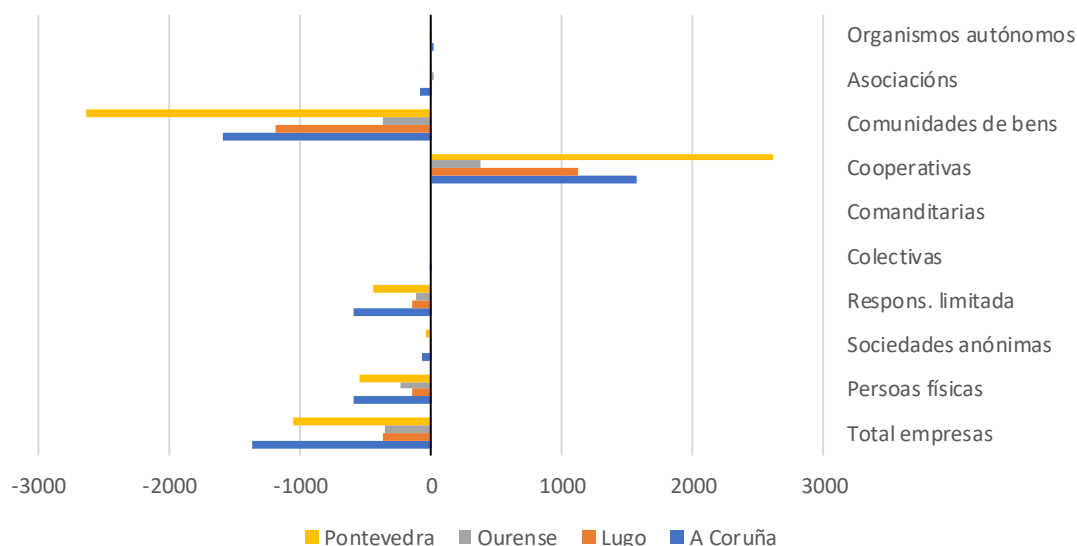
		Total empresas	Persoas físicas	Persoas xurídicas	Sociedades					Comunidades de bens	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos
					Anónimas	Resp. limitada	Colectivas	Comanditarias	Cooperativas			
ESPAÑA	2016	3.236.582	1.681.838	1.554.744	85.430	1.152.813	179	83	115.823	20.571	171.019	8.826
	2017	3.282.346	1.747.159	1.535.187	81.954	1.162.254	166	83	115.377	20.656	145.834	8.863
	2018	3.337.646	1.786.037	1.551.609	78.866	1.181.391	155	81	116.119	20.707	145.405	8.885
	2019	3.363.197	1.847.996	1.515.201	67.546	1.154.289	137	70	116.391	20.830	147.010	8.928
	2020	3.404.428	1.899.810	1.504.618	63.456	1.143.625	125	72	116.504	21.111	150.701	9.024
	2021	3.366.570	1.879.120	1.487.450	60.510	1.134.632	119	72	113.358	20.808	149.002	8.949
GALICIA	2016	197.538	109.345	88.193	3.089	65.431	8	5	6.512	920	11.810	418
	2017	198.923	113.295	85.628	2.937	65.217	7	5	6.601	918	9.529	414
	2018	200.801	114.001	86.800	2.884	66.288	6	5	6.708	912	9.590	407
	2019	200.972	115.737	85.235	2.444	64.903	6	2	6.710	917	9.853	400
	2020	197.813	115.612	82.201	2.199	61.891	6	2	6.751	947	10.011	394
	2021	194.657	114.082	80.575	2.062	60.603	4	2	6.630	956	9.927	391
A Coruña	2016	82.156	45.758	36.398	1.297	26.362	6	1	1.409	369	6.769	185
	2017	82.403	47.819	34.584	1.214	26.044	6	1	1.635	366	5.132	186
	2018	83.313	48.112	35.201	1.193	26.618	5	1	1.785	367	5.051	181
	2019	83.316	48.866	34.450	1.013	26.050	5	1	1.852	361	4.989	179
	2020	81.599	48.779	32.820	889	24.494	5	1	1.938	355	4.961	177
	2021	80.233	48.183	32.050	820	23.900	3	1	1.919	347	4.882	178
Lugo	2016	24.353	14.319	10.034	233	7.143	0	0	1.638	162	794	64
	2017	24.549	14.649	9.900	222	7.187	0	0	1.518	158	756	59
	2018	24.760	14.721	10.039	226	7.288	0	0	1.457	155	855	58
	2019	24.792	14.788	10.004	187	7.206	0	0	1.373	153	1.027	58
	2020	24.432	14.667	9.765	170	6.917	0	0	1.339	151	1.127	61
	2021	24.059	14.514	9.545	163	6.777	0	0	1.276	143	1.126	60
Ourense	2016	23.061	13.432	9.629	369	7.073	0	4	436	114	1.573	60
	2017	23.140	13.851	9.289	355	7.096	0	4	454	109	1.211	60
	2018	23.291	13.844	9.447	352	7.236	0	4	458	106	1.232	59
	2019	23.166	13.820	9.346	297	7.141	0	1	479	111	1.260	57
	2020	22.682	13.639	9.043	271	6.843	0	1	490	117	1.266	55
	2021	22.322	13.409	8.913	255	6.728	0	1	491	116	1.268	54
Pontevedra	2016	67.968	35.836	32.132	1.190	24.853	2	0	3.029	275	2.674	109
	2017	68.831	36.976	31.855	1.146	24.890	1	0	2.994	285	2.430	109
	2018	69.437	37.324	32.113	1.113	25.146	1	0	3.008	284	2.452	109
	2019	69.698	38.263	31.435	947	24.506	1	0	3.006	292	2.577	106
	2020	69.100	38.527	30.573	869	23.637	1	0	2.984	324	2.657	101
	2021	68.043	37.976	30.067	824	23.198	1	0	2.944	350	2.651	99

Fonte: INE, DIRCE

A análise das inscricións de empresas segundo a provincia onde esta se produce confirma o papel protagonista da Coruña e Pontevedra, que son as provincias onde se produce un maior rexistro de sociedades. Esta evolución sintetízase no gráfico 2.8.

Gráfico 2.8

Evolución do nº de sociedades en Galicia. 2020-2021

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

En concordancia coa preferencia de inscrición de empresas como persoa física, tamén se consolida a materialización de unidades empresariais sen persoal asalariado (cadro 2.6). En 2021, algo máis do 53% do total de empresas galegas pertencen a esta categoría (2,5 puntos por baixo da media estatal). Esta categoría retrocede levemente en relación coas empresas sen persoal asalariado rexistradas en Galicia en 2020. O número de empresas galegas que teñen entre unha e dúas persoas contratadas (64,16%) é algo superior á media estatal (61,87%), mentres que o resto de categorías nas empresas contratantes evoluciona de xeito similar en Galicia e España. Os datos desagregados por provincias non presentan variacións significativas, consolidándose unha clara tendencia de creación de empresas de tamaño reducido e con escaso volume de persoas traballadoras.

A evolución recente destes datos nos últimos cinco anos amosa que non se rexistran variacións nesta composición estrutural do persoal asalariado, que en correspondencia cos datos previamente comentados localízase fundamentalmente na Coruña e Pontevedra.

Malia esta tendencia consolidada, entre 2020 e 2021 decrece con forza o número de empresas sen persoal asalariado (2.727 menos). Nas outras categorías o descenso é menor (gráfico 2.9).

Cadro 2.6

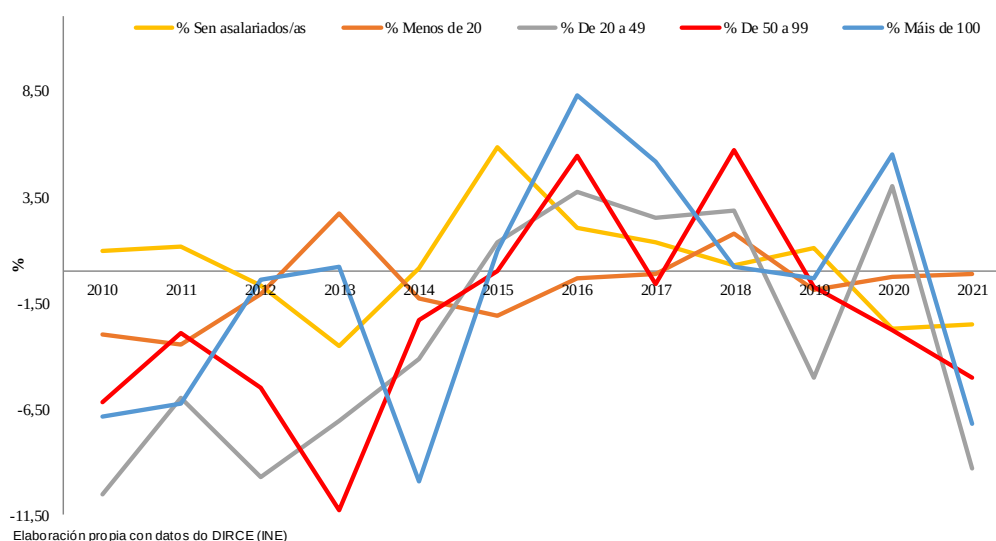
Empresas segundo estrato de persoal asalariado, por provincias. Galicia/España. 2016-2021

		Sen persoal asalariado		Con persoal asalariado			
		Nº	%	Nº	De 1 a 2 (%)	Menos de 10 (%)	Máis de 200 (%)
ESPAÑA	2016	1.791.909	55,36	1.444.673	61,99	90,35	98,37
	2017	1.823.250	55,55	1.459.096	61,28	90,03	98,30
	2018	1.845.881	55,30	1.491.765	61,05	89,79	98,26
	2019	1.882.745	55,98	1.480.452	61,13	89,89	98,30
	2020	1.912.010	56,16	1.492.418	60,79	89,70	98,23
	2021	1.879.126	55,82	1.487.444	61,87	90,44	98,34
GALICIA	2016	106.693	54,01	90.845	64,56	92,12	98,78
	2017	108.134	54,36	90.789	64,16	91,90	98,76
	2018	108.380	53,97	92.421	64,06	91,74	98,74
	2019	109.506	54,49	91.466	64,12	91,86	98,74
	2020	106.511	53,84	91.302	63,49	91,68	98,72
	2021	103.784	53,32	90.873	64,16	92,17	98,80
A Coruña	2016	45.671	55,59	36.485	64,43	91,62	98,51
	2017	46.038	55,87	36.365	63,95	91,48	98,51
	2018	45.970	55,18	37.343	64,03	91,41	98,53
	2019	46.387	55,68	36.929	64,09	91,59	98,59
	2020	44.725	54,81	36.874	63,60	91,39	98,57
	2021	43.584	54,32	36.649	64,01	91,88	98,66
Lugo	2016	12.781	52,48	11.572	65,12	93,48	99,32
	2017	13.021	53,04	11.528	65,66	93,42	99,32
	2018	13.021	53,04	11.672	65,26	93,09	99,26
	2019	13.219	53,32	11.573	65,23	93,20	99,27
	2020	12.956	53,03	11.476	64,85	93,05	99,21
	2021	12.649	52,57	11.410	65,51	93,51	99,29
Ourense	2016	12.404	53,79	10.657	66,85	93,39	99,06
	2017	12.549	54,23	10.591	66,51	93,00	99,07
	2018	12.505	53,69	10.786	66,56	92,98	99,10
	2019	12.543	54,14	10.623	67,01	93,34	99,15
	2020	12.099	53,34	10.583	66,23	93,21	99,13
	2021	11.827	52,98	10.495	67,23	93,69	99,15
Pontevedra	2016	35.837	52,73	32.131	63,73	91,76	98,81
	2017	36.526	53,07	32.305	63,08	91,47	98,74
	2018	36.817	53,02	32.620	62,83	91,23	98,68
	2019	37.357	53,60	32.341	62,82	91,21	98,58
	2020	36.731	53,16	32.369	61,98	91,04	98,59
	2021	35.724	52,50	32.319	62,86	91,53	98,66

Fonte: INE, DIRCE.

Gráfico 2.9

Variación relativa anual de empresas por estrato de persoal asalariado. Galicia. 2010-2021

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

O cadro 2.7a permite observar onde se atopan estas persoas traballadoras, segundo os datos rexistrados en 2020 (último ano dispoñible). O sector de comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas aglutina a meirande parte de empresas con persoal asalariado (19,8% do total de empresas nesta categoría), seguido das empresas do sector primario (16,7%), do sector da construción, das dedicadas a actividades profesionais, científicas e técnicas (11,9% e 9,6% do total, respectivamente). En conxunto, a metade do persoal asalariado está empregado nalgún destes catro sectores de actividade.

Así mesmo, a dita desagregación amosa que a industria manufactureira concentra a meirande parte de empresas de tamaño relativamente grande, e moi especialmente as que teñen máis de 50 e 250 persoas traballadoras. Pola súa banda, as empresas no sector de Administracións públicas, defensa e seguridade social (grupo O) presentan un maior tamaño medio relativo, sendo unicamente 13 as que teñen menos de 2 persoas traballadoras.

Os cambios producidos entre 2020 e 2021 (cadro 2.7b) reflicten que o maior descenso prodúcese nas empresas que teñen menos de dúas persoas traballadoras, en correspondencia cos datos previamente comentados. Unha clara maioría destas empresas estaban no sector de comercio polo miúdo e no da construción.

Cadro 2.7a**Empresas e unidades locais segundo estrato de persoal asalariado. Galicia. 2020**

	Con persoal asalariado				
	De 0 a 2	Entre 3 e 9	Entre 10 e 49	Entre 50 e 249	250 ou máis
A AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA	39.496	1.125	283	13	1
B INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	141	57	45	3	0
C INDUSTRIA MANUFACTUREIRA	8.647	2.527	1.484	348	50
D FORNECEMENTO DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS, VAPOR E AIRE ACONDICIONADO	382	41	10	4	0
E FORNECEMENTO DE AUGA, ACTIVIDADES DE SANEAMENTO, XESTIÓN DE RESIDUOS E DESCONTAMINACIÓN	182	55	47	10	2
F CONSTRUCIÓN	25.931	2.525	789	83	2
G COMERCIO POR XUNTO E POLO MIÚDO; REPARACIÓN DE VEHÍCULOS DE MOTOR E MOTOCICLETAS	40.761	6.256	1.502	110	19
H TRANSPORTE E ALMACENAMENTO	9.752	1.216	581	74	8
I HOSTALARÍA	14.562	4.623	833	32	3
J INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN	2.604	303	142	30	5
K ACTIVIDADES FINANCEIRAS E DE SEGUROS	4.684	239	39	4	1
L ACTIVIDADES INMOBILIARIAS	7.177	240	15	0	0
M ACTIVIDADES PROFESIONAIS, CIENTÍFICAS E TÉCNICAS	21.415	1.706	404	46	4
N ACTIVIDADES ADMINISTRATIVAS E SERVIZOS AUXILIARES	5.976	613	291	64	17
O ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E DEFENSA; SEGURIDADE SOCIAL OBRIGATORIA	13	20	197	167	22
P EDUCACIÓN	6.285	772	382	77	7
Q ACTIVIDADES SANITARIAS E DE SERVIZOS SOCIAIS	7.521	1.017	383	106	25
R ACTIVIDADES ARTÍSTICAS, RECREATIVAS E DE ENTRETENIMENTO	5.314	545	211	31	1
S OUTROS SERVIZOS	10.518	1.223	174	14	1
TOTAL	211.361	25.103	7.812	1.216	168

Fonte: IGE, Explotación do Directorio de empresas e unidades locais.

Cadro2.7.b

Empresas e unidades locais segundo estrato de persoal asalariado. Galicia. 2019-2020

	Con persoal asalariado				
	De 0 a 2	Entre 3 e 9	Entre 10 e 49	Entre 50 e 249	250 ou máis
A AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA	-17	-13	7	-5	1
B INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	-15	7	-2	0	0
C INDUSTRIA MANUFACTUREIRA	-609	-29	-13	-24	4
D FORNECEMENTO DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS, VAPOR E AIRE ACONDICIONADO	1	2	1	0	0
E FORNECEMENTO DE AUGA, ACTIVIDADES DE SANEAMENTO, XESTIÓN DE RESIDUOS E DESCONTAMINACIÓN	-10	6	7	1	0
F CONSTRUCCIÓN	-1.576	-6	25	4	0
G COMERCIO POR XUNTO E POLO MIÚDO; REPARACIÓN DE VEHÍCULOS DE MOTOR E MOTOCICLETAS	-2.115	-15	33	-2	3
H TRANSPORTE E ALMACENAMENTO	277	-60	35	0	0
I HOSTALARÍA	-599	80	51	0	-2
J INFORMACIÓN E COMUNICACIÓNS	22	7	10	3	0
K ACTIVIDADES FINANCEIRAS E DE SEGUROS	2	-12	4	0	0
L ACTIVIDADES INMOBILIARIAS	196	31	-3	-2	0
M ACTIVIDADES PROFESIONAIS, CIENTÍFICAS E TÉCNICAS	-8	66	17	4	0
N ACTIVIDADES ADMINISTRATIVAS E SERVIZOS AUXILIARES	218	-9	12	2	0
O ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E DEFENSA; SEGURIDADE SOCIAL OBRIGATORIA	-1	-4	2	5	-3
P EDUCACIÓN	207	23	9	2	0
Q ACTIVIDADES SANITARIAS E DE SERVIZOS SOCIAIS	187	38	-5	1	2
R ACTIVIDADES ARTÍSTICAS, RECREATIVAS E DE ENTRETENIMENTO	492	19	18	-1	0
S OUTROS SERVIZOS	410	24	-4	0	1
TOTAL	-2.938	155	204	-12	6

Fonte: IGE, Explotación do Directorio de empresas e unidades locais.

O cadro 2.8 recolle a distribución porcentual das empresas galegas -con desagregación provincial- e en media estatal segundo teñan ou non persoal asalariado. Os resultados para 2021 non introducen variacións significativas nas tendencias previamente destacadas. En concreto:

- A porcentaxe de empresas galegas con persoal asalariado aumenta levemente nas catro provincias galegas, ao igual que no contexto estatal.
- A participación das empresas sen persoal asalariado en Galicia é lixeiramente inferior á rexistrada na media do Estado. As empresas contratantes aumentan en Galicia dende 2000, se ben é certo que nos cinco últimos anos presentan un comportamento decrecente.
- En 2021 A Coruña e Ourense son as provincias que reflicten unha maior variación na participación de empresas con persoal asalariado.
- Neste ano, todas as provincias galegas presentan participacións de empresas con persoal asalariado superiores á media estatal.

Cadro 2.8**% Empresas con e sen persoal asalariado. Galicia e provincias, España. 2000-2021**

	España		Galicia		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado		Persoal asalariado	
	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen	Con	Sen
2000	45,4%	54,6%	46,1%	53,9%	44,0%	56,0%	46,2%	53,8%	43,8%	56,2%	49,5%	50,5%
2001	46,7%	53,3%	47,7%	52,3%	45,6%	54,4%	48,4%	51,6%	45,5%	54,5%	51,0%	49,0%
2002	47,4%	52,6%	49,3%	50,7%	48,1%	51,9%	49,4%	50,6%	46,4%	53,6%	51,8%	48,2%
2003	48,1%	51,9%	49,6%	50,4%	47,6%	52,4%	50,2%	49,8%	47,3%	52,7%	52,7%	47,3%
2004	49,0%	51,0%	50,6%	49,4%	48,2%	51,8%	51,4%	48,6%	48,3%	51,7%	54,0%	46,0%
2005	48,6%	51,4%	50,6%	49,4%	48,2%	51,8%	51,4%	48,6%	48,8%	51,2%	53,9%	46,1%
2006	49,1%	50,9%	50,9%	49,1%	48,6%	51,4%	51,7%	48,3%	49,0%	51,0%	54,0%	46,0%
2007	48,9%	51,1%	50,6%	49,4%	48,3%	51,7%	51,5%	48,5%	48,9%	51,1%	53,6%	46,4%
2008	48,7%	51,3%	50,8%	49,2%	48,6%	51,4%	51,4%	48,6%	49,0%	51,0%	53,8%	46,2%
2009	47,3%	52,7%	49,8%	50,2%	47,5%	52,5%	50,5%	49,5%	48,1%	51,9%	52,9%	47,1%
2010	46,1%	53,9%	48,7%	51,3%	46,5%	53,5%	49,9%	50,1%	47,4%	52,6%	51,4%	48,6%
2011	44,8%	55,2%	47,5%	52,5%	44,9%	55,1%	49,1%	50,9%	47,2%	52,8%	50,3%	49,7%
2012	44,8%	55,2%	47,3%	52,7%	45,1%	54,9%	48,5%	51,5%	46,8%	53,2%	49,8%	50,2%
2013	46,6%	53,4%	48,8%	51,2%	47,0%	53,0%	50,2%	49,8%	48,1%	51,9%	50,8%	49,2%
2014	46,4%	53,6%	48,4%	51,6%	46,6%	53,4%	49,7%	50,3%	47,8%	52,2%	50,4%	49,6%
2015	45,0%	55,0%	46,5%	53,5%	44,9%	55,1%	48,0%	52,0%	46,4%	53,6%	48,1%	51,9%
2016	44,6%	55,4%	46,0%	54,0%	44,4%	55,6%	47,5%	52,5%	46,2%	53,8%	47,3%	52,7%
2017	44,5%	55,5%	45,6%	54,4%	44,1%	55,9%	47,0%	53,0%	45,8%	54,2%	46,9%	53,1%
2018	44,7%	55,3%	46,0%	54,0%	44,8%	55,2%	47,1%	52,9%	46,3%	53,7%	47,0%	53,0%
2019	44,0%	56,0%	45,5%	54,5%	44,3%	55,7%	46,7%	53,3%	45,9%	54,1%	46,4%	53,6%
2020	43,8%	56,2%	46,2%	53,8%	45,2%	54,8%	47,0%	53,0%	46,7%	53,3%	46,8%	53,2%
2021	44,2%	55,8%	46,7%	53,3%	45,7%	54,3%	47,4%	52,6%	47,0%	53,0%	47,5%	52,5%
TCA 2000-2021	-0,14	0,11	0,07	-0,06	0,18	-0,15	0,13	-0,11	0,36	-0,30	-0,20	0,19
TCA 2015-2021	-0,35	0,28	0,07	-0,06	0,35	-0,29	-0,22	0,20	0,28	-0,24	-0,23	0,21

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

A evolución recente da participación das empresas galegas na distribución estatal en función dos estratos de persoal asalariado (cadro 2.9) debuxa un comportamento relativamente estable, aínda que os datos suxiren que a perda de presenza das empresas galegas pode relacionarse co descenso de representatividade das empresas de entre 20 e 49 persoas traballadoras.

Cadro 2.9**Número de empresas, por estrato de persoal asalariado. Galicia/España. 2020-2021**

	Total empresas	Sen p. asalariado	Con persoal asalariado										
			1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50-99	100-199	200-249	250-999	1.000-4.999	5000 ou máis
2020	Galicia	197.813	106.511	57.966	18.649	7.095	4.125	2.302	628	313	55	125	32
	España	3.404.428	1.912.010	907.192	305.986	125.472	81.298	46.101	13.275	6.906	1.362	3.774	880
	Galicia/España	5,81%	5,57%	6,39%	6,09%	5,65%	5,07%	4,99%	4,73%	4,53%	4,04%	3,31%	3,64%
2021	Galicia	194.657	103.784	58.306	18.489	6.962	3.936	2.086	596	281	50	124	33
	España	3.366.570	1.879.126	920.321	304.095	120.828	75.522	42.012	11.959	6.655	1.380	3.634	867
	Galicia/España	5,78%	5,52%	6,34%	6,08%	5,76%	5,21%	4,97%	4,98%	4,22%	3,62%	3,41%	3,81%

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

Os datos do cadro 2.10, que amplían o período de anos considerado, confirman esta tendencia de estabilidade, dentro dun contexto que apunta á creación de empresas de tamaño reducido.

Cadro 2.10

Número de empresas por estrato de persoal asalariado⁽¹⁾. Galicia/España. 2000-2021

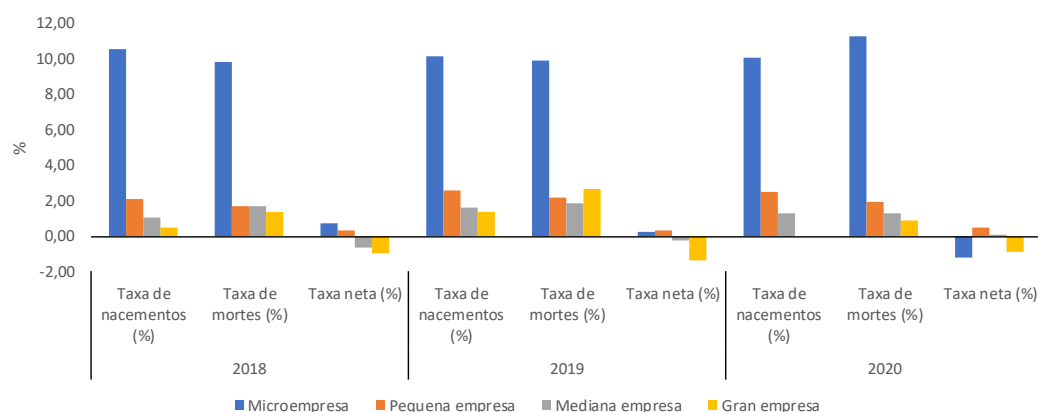
	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8
2006	60,0	20,9	8,9	5,7	3,2	1,3	56,6	21,1	9,9	6,8	3,8	1,8
2007	60,1	20,9	8,9	5,7	3,1	1,4	57,2	20,9	9,7	6,7	3,7	1,8
2008	60,0	20,8	8,9	5,7	3,2	1,4	57,5	20,7	9,6	6,6	3,7	1,8
2009	59,8	21,3	9,0	5,5	3,1	1,4	57,9	20,9	9,5	6,4	3,5	1,8
2010	60,6	21,1	8,9	5,1	2,9	1,3	58,9	21,0	9,4	5,8	3,2	1,7
2011	60,0	21,8	8,9	5,2	2,8	1,3	58,3	21,5	9,5	5,8	3,2	1,7
2012	62,4	20,3	8,6	4,8	2,6	1,3	60,5	20,1	9,2	5,5	3,0	1,7
2013	65,1	19,2	7,9	4,4	2,3	1,2	63,0	19,2	8,5	5,1	2,7	1,6
2014	66,1	19,3	7,0	4,1	2,3	1,2	63,7	19,7	7,7	4,9	2,6	1,5
2015	65,4	19,8	7,1	4,2	2,3	1,1	62,8	20,1	7,9	5,0	2,7	1,6
2016	64,6	20,2	7,4	4,2	2,4	1,2	62,0	20,2	8,1	5,2	2,8	1,6
2017	64,2	20,2	7,5	4,4	2,5	1,2	61,3	20,5	8,3	5,3	3,0	1,7
2018	64,1	20,1	7,6	4,5	2,5	1,3	61,0	20,3	8,4	5,4	3,0	1,7
2019	64,1	20,2	7,6	4,5	2,4	1,3	61,1	20,4	8,3	5,4	3,0	1,7
2020	63,5	20,4	7,8	4,5	2,5	1,3	60,8	20,5	8,4	5,4	3,1	1,8
2021	64,2	20,3	7,7	4,3	2,3	1,2	61,9	20,4	8,1	5,1	2,8	1,7

(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algunha persoa asalariada.
Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

En 2020 (último dato dispoñible) non se producen grandes cambios na taxa de demografía empresarial en Galicia (gráfico 2.10). Obsérvase un crecemento cero na taxa de nacementos de empresas grandes. Pola súa banda, a taxa de mortalidade aumenta en todas as categorías de tamaño, pero especialmente nas microempresas.

Gráfico 2.10

Taxa de demografía empresarial por tamaño de empresa. Galicia. 2018-2020

Fonte: IGE.

A información sobre a demografía empresarial galega pode completarse coa incorporación dos datos da Estatística de sociedades mercantís do INE, que achega

información do número de sociedades creadas e disoltas e inclúe as operacións de modificación de capital con carácter mensual e desagregada por comunidades autónomas e provincias. Os datos de base proceden do Rexistro Mercantil Central, que centraliza toda a información provincial sobre sociedades e empresas e os actos mercantís determinados por Lei.

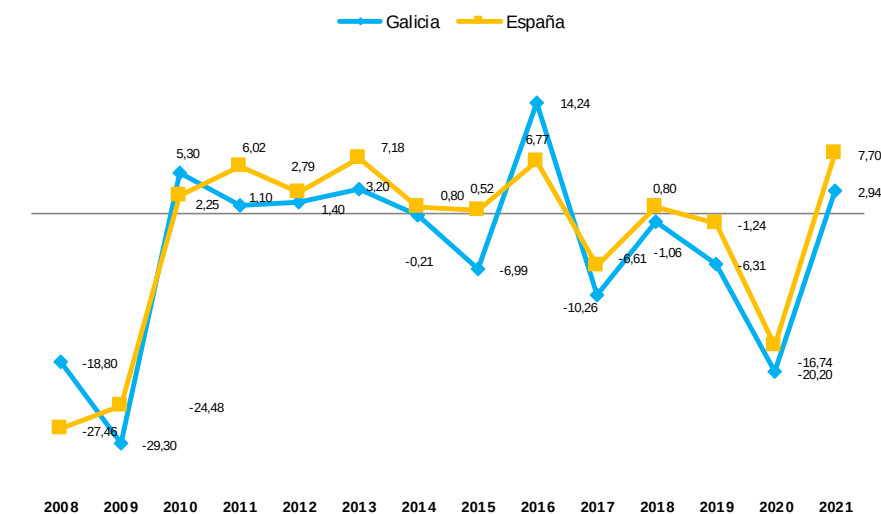
En 2021 reflíctese un aumento no número de sociedades mercantís creadas en Galicia, que pasa de 3.212 en 2020 a 3.882 en 2021 (cadro 2.11). Esta aumento é moi inferior ao recollido de media a nivel nacional. Así mesmo, tamén aumenta o número de sociedades disoltas, sendo moi superior a porcentaxe de Galicia a da media nacional (gráficos 2.11 e 2.12).

Cadro 2.11**Sociedades mercantís creadas e disoltas. Galicia/España. 2015-2021**

		Creadas	% variación anual	Disoltas	% variación anual
2015	Galicia	3.968	-6,99	1.512	-1,11
	España	94.644	0,52	20.758	-5,10
2016	Galicia	4.533	14,24	1.495	-1,12
	España	101.047	6,77	21.223	2,24
2017	Galicia	4.068	-10,26	1.431	-4,28
	España	94.370	-6,61	21.587	1,72
2018	Galicia	4.025	-1,06	1.440	0,63
	España	95.121	0,80	22.387	3,71
2019	Galicia	3.771	-6,31	1.479	2,71
	España	93.951	-1,24	23.310	4,06
2020	Galicia	3.212	-20,20	1.304	-9,44
	España	79.200	-16,74	20.274	-9,44
2021	Galicia	3.882	2,94	1.609	8,79
	España	101.184	7,70	23.795	2,08

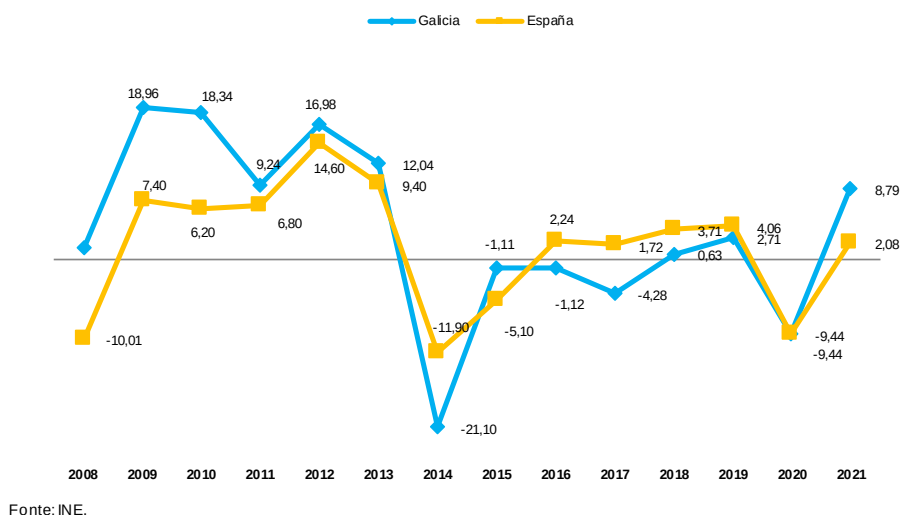
Os datos son provisionais dende maio de 2021

Fonte: INE.

Gráfico 2.11**Sociedades mercantís creadas. Galicia/ España. 2008-2021**

Fonte: INE.

Gráfico 2.12
Sociedades mercantís disoltas. Galicia/ España. 2008-2021

Os gráficos 2.13 e 2.14 permiten contextualizar, respectivamente, a creación e disolución de sociedades mercantís en Galicia en relación co acontecido no resto das comunidades autónomas (gráficos 2.13 e 2.14, respectivamente). En 2021 todas as comunidades experimentan un aumento na inscrición de sociedades mercantís, situándose a galega na cuarta posición das CC. AA. que menos crean. De xeito similar, tamén neste ano rexístranse aumentos relativos na disolución de sociedades. Os datos conxuntos de ambos os indicadores na última década (cadro 2.12) sitúan a comunidade galega entre aquelas onde o ritmo de crecemento na inscrición de sociedades mercantís avanza a un ritmo menor, aínda que tamén se sitúa no grupo das comunidades autónomas que presentan incrementos intermedios no número de sociedades disoltas.

Gráfico 2.13
Taxa de variación anual creación de sociedades mercantís. 2019-2021

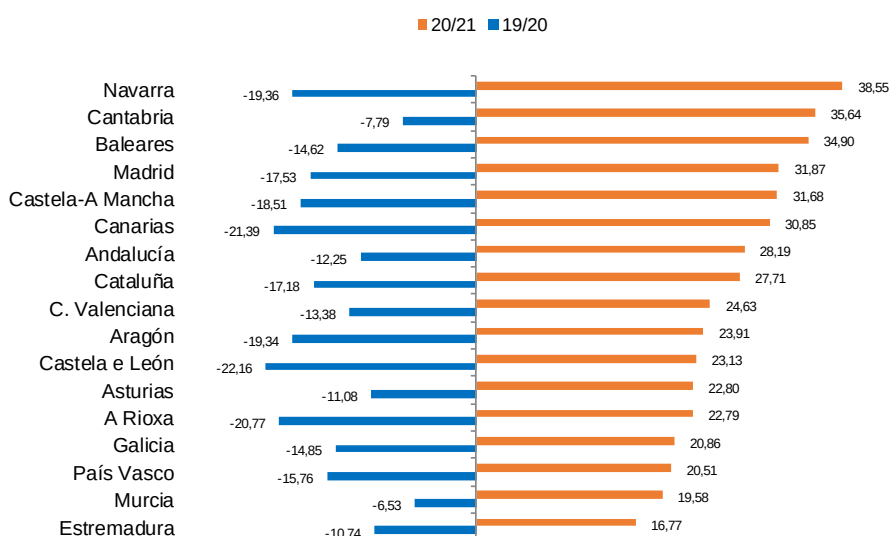
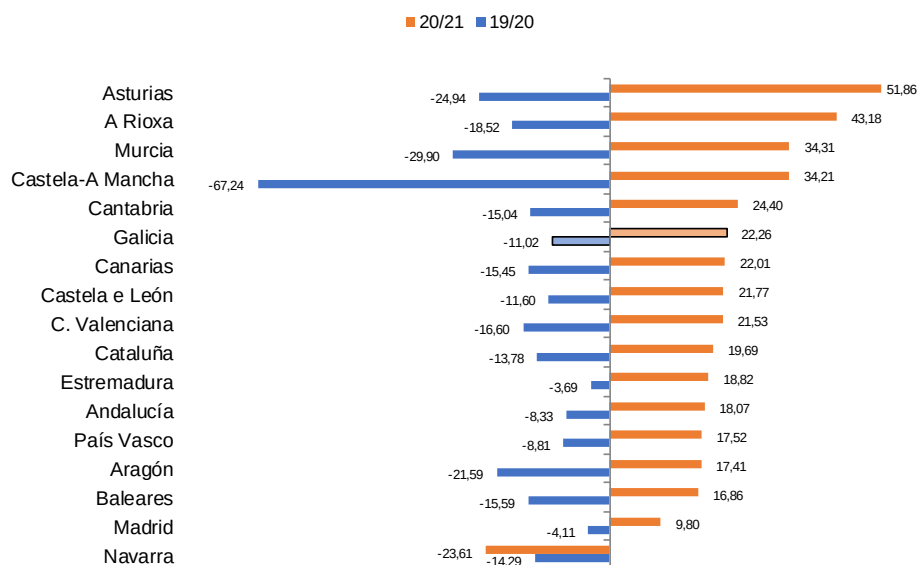

Gráfico 2.14**Taxa de variación anual disolución de sociedades mercantís. 2019-2021**

Fonte: INE.

Cadro 2.12**Taxa de crecemento anual sociedades mercantís constituídas e disoltas. 2010-2021**

	TCA Sociedades (2010-2021)	
	Constituídas	Disoltas
Andalucía	40,23	27,74
Aragón	2,58	9,89
Asturias	3,17	22,40
Baleares	75,81	43,14
Canarias	25,52	18,80
Cantabria	9,25	33,33
Castela e León	-14,61	11,75
Castela-A Mancha	7,97	30,77
Cataluña	33,40	-28,19
C. Valenciana	26,65	2,43
Estremadura	5,06	-5,01
Galicia	-3,91	19,90
Madrid	37,62	99,95
Murcia	18,84	119,20
Navarra	-8,93	-37,50
País Vasco	-0,25	22,72
A Ríoxa	7,21	-15,25

Os datos son provisionais dende maio de 2021.

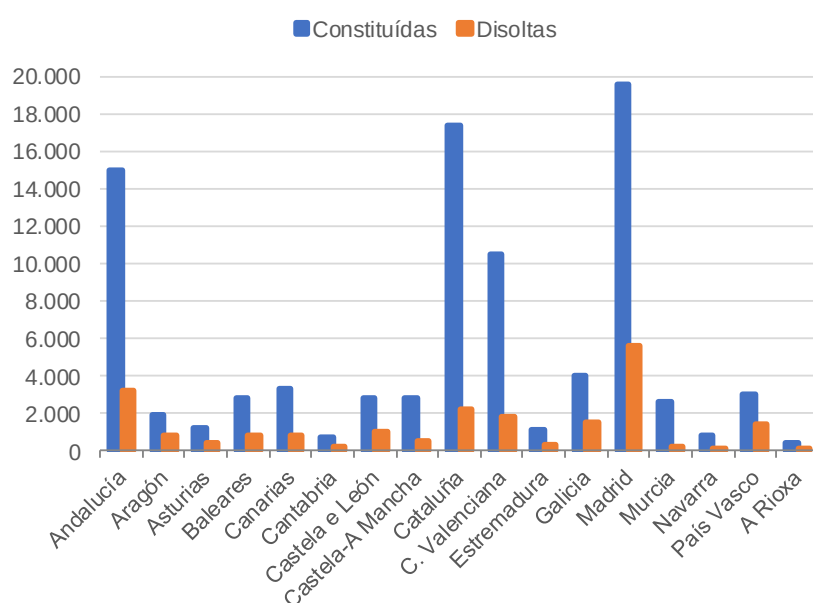
Fonte: INE.

Na liña do comentando en informes precedentes, as variacións de inscrición e disolución de sociedades mercantís preséntanse claramente concentradas en torno a Madrid,

Cataluña, a Comunidade Valenciana e Andalucía, dentro do marco de comportamento da dinámica empresarial estatal. A evolución ao longo de 2021 non introduce cambios nesta particular concentración do dinamismo empresarial (gráfico 2.15). A comunidade galega ocupa a quinta posición tanto no que se refire á creación de empresas coma no relacionado coa disolución de sociedades. Porén, os cambios neste ano supoñen que a comunidade galega recupera certa presenza no conxunto de movementos do Rexistro mercantil estatal (gráfico 2.16), aínda que con valores moi próximos aos acadados en 2020.

Gráfico 2.15

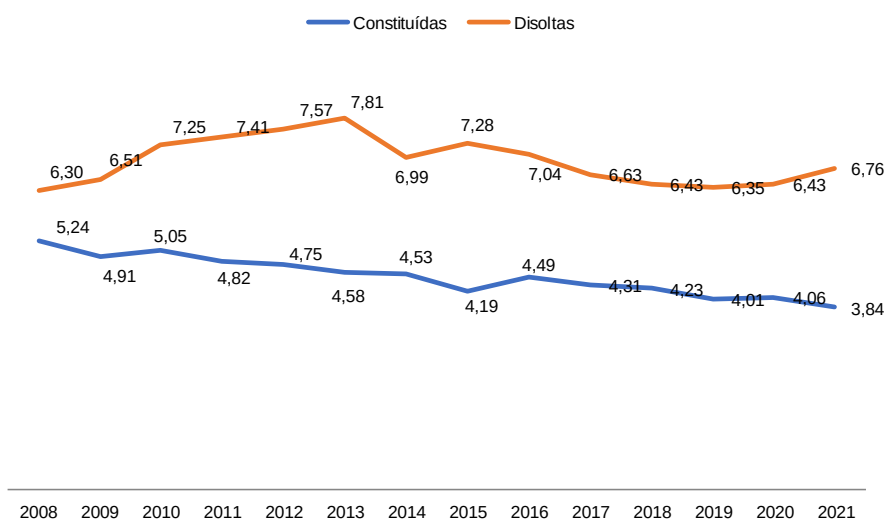
Media de creación e disolución de sociedades mercantís. 2009-2021

Fonte: INE.

Gráfico 2.16

% Sociedades galegas no total do Estado. 2008-2021

Fonte: INE.

O importe total do capital subscrito en 2021 para a constitución de sociedades mercantís en Galicia acada os 206,03 millóns de euros, case 159 millóns menos que o ano precedente. Isto supón unha diminución do 43,4%, mentres a que a nivel estatal aumenta un 35%. En contraste, o importe medio subscrito por cada empresa galega (53,07, mil €) é superior á media de capital subscrito en ámbito estatal (48,7 mil €).

Cadro 2.13a**Capital subscrito polas sociedades mercantís Galicia /España. 2017-2021**

	Nº de sociedades					Capital total suscrito				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
España	94.377	95.121	93.951	79.179	101.184	5.262.217	5.200.782	5.563.535	4.911.562	4.928.647
Andalucía	15.379	16.018	15.560	13.650	17.503	644.395	712.138	559.078	635.446	670.262
Aragón	2.037	2.016	1.913	1.541	1.912	90.340	84.826	161.767	174.437	103.706
Asturias	1.342	1.188	1.164	1.035	1.271	61.770	61.191	78.419	44.330	36.937
Baleares	3.497	3.293	3.010	2.570	3.467	168.543	239.546	167.593	204.885	193.395
Canarias	3.843	3.639	3.385	2.649	3.482	186.389	92.057	127.270	249.066	72.270
Cantabria	762	754	642	592	803	16.607	48.402	24.272	23.274	20.090
Castela e León	2.857	2.731	2.811	2.188	2.694	147.180	141.780	167.615	123.993	141.874
Castela-A Mancha	2.618	2.836	2.739	2.232	2.939	67.129	157.701	109.297	54.165	95.006
Cataluña	18.510	17.555	18.139	15.021	19.186	1.025.090	735.932	1.143.436	901.420	1.114.359
C. Valenciana	10.845	11.144	10.975	9.507	11.849	752.571	803.695	1.120.314	439.213	652.122
Extremadura	1.150	1.138	1.136	1.014	1.184	64.105	51.937	26.978	56.381	47.841
Galicia	4.066	4.025	3.772	3.212	3.882	317.054	271.507	373.797	364.638	206.035
Madrid	20.431	21.637	21.784	17.964	23.691	1.256.410	1.172.567	1.038.905	1.336.736	931.696
Murcia	2.641	2.603	2.421	2.263	2.706	119.999	99.688	103.522	144.704	222.907
Navarra	838	834	785	633	877	60.704	226.711	85.288	42.077	59.146
País Vasco	2.960	3.075	3.091	2.604	3.138	248.472	257.129	223.352	102.882	341.938
A Ríoxa	408	405	443	351	431	33.231	40.036	47.001	12.333	15.522

Os datos son provisionais dende maio de 2021.

Elaboración propia a partir de datos do INE.

En 2021 en Galicia 1.198 sociedades mercantís amplían capital en Galicia, 124 menos que o ano anterior (cadro 2.13b). En España tamén aumenta este número de ampliacións, nunha proporción superior á rexistrada na comunidade galega (11,5% e 15,9% para Galicia e España, respectivamente). O importe medio das ampliacións en Galicia, 427, mil € é tamén inferior ao importe medio en España con 934 millóns de euros. A diferenza do que aconteceu en 2020, este ano redúcese a fenda entre o importe medio de capital ampliado polas sociedades galegas en relación co ampliado na media estatal (gráfico 2.17).

Cadro 2.13b**Sociedades mercantís que amplían capital.
Galicia/España. 2017-2021**

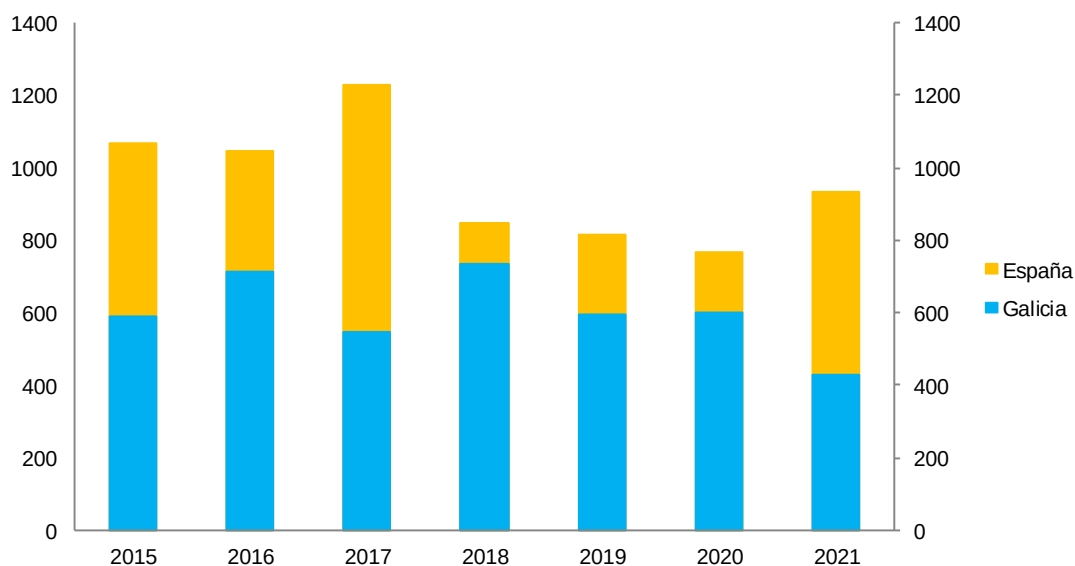
		Nº de sociedades	Capital total ampliado
2017	Galicia	1.321	721.357
	España	31.010	38.040.739
2018	Galicia	1.344	991.367
	España	31.241	26.425.252
2019	Galicia	1.338	796.015
	España	30.469	24.797.361
2020	Galicia	1.074	646.784
	España	25.209	19.372.543
2021	Galicia	1.198	511.923
	España	29.221	27.299.818

Os datos son provisionais dende maio de 2021.

Elaboración propia a partir de datos do INE.

Gráfico 2.17

% Capital ampliado medio Galicia/España. 2015-2021

Elaboración propia con datos de DIRCE (INE)

A disolución voluntaria continúa a ser la razón fundamental para disolver sociedades mercantís tanto en Galicia como en España (cadro 2.14). As sociedades disoltas por fusión en Galicia en 2021 aumentan seis puntos porcentuais en relación coas rexistradas en 2020.

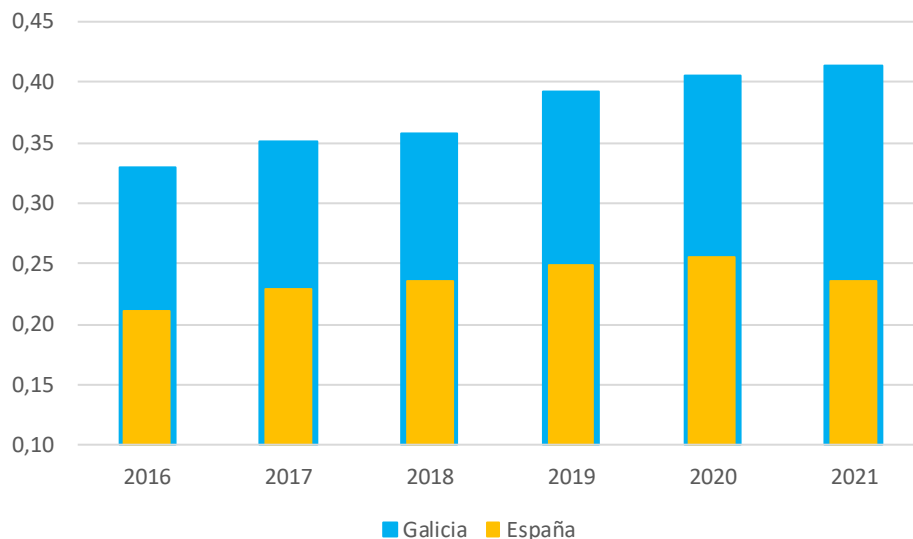
Cadro 2.14

Sociedades mercantís disoltas. Galicia/España. 2017-2021

		Sociedades disoltas			
		Total	Voluntaria	Por fusión	Outras
2017	Galicia	1.431	1.163	89	179
	España	21.587	16.633	2.270	2.684
2018	Galicia	1.440	1.180	82	178
	España	22.387	17.115	2.471	2.801
2019	Galicia	1.479	1.171	132	176
	España	23.310	17.597	3.287	2.426
2020	Galicia	1.304	1.065	89	150
	España	20.274	15.335	2.899	2.040
2021	Galicia	1.609	1.313	96	200
	España	23.795	18.595	2.627	2.573

Os datos son provisionais dende maio de 2021.
Fonte: INE.

O índice de rotación (gráfico 2.18) compara a evolución das sociedades disoltas e constituídas, indicando cantas sociedades se constitúen por cada cen sociedades disoltas. En 2021 este índice aumenta lixeiramente tanto na comunidade galega como en media estatal.

Gráfico 2.18**Índice de rotación. Galicia/España. 2016-2021**

Elaboración propia con datos do DIRCE (INE)

En Galicia en 2020 inscribíense 246 sociedades por cada 100 disoltas, mentres que en España son 390 as constituídas por cada 100 disolucións. A situación en 2020 é relativamente menos favorable que a rexistrada o ano precedente, onde se constituían 255 sociedades en Galicia por cada 100 que se disolvían. Con todo, neste ano experimentábase unha menor diferenza coa media estatal.

Para completar esta imaxe xeral da demografía empresarial galega en 2021, apórtanse datos da Estatística do procedemento concursal e de Rexistradores de España. Segundo a dita estatística, aumenta o número de debedores concursados en Galicia (16,1 %), aínda que en menor proporción do aumento experimentado en media estatal (38,9 %) (cadro 2.15). O perfil de empresa concursada é similar a de anos precedentes: concursos voluntarios, ordinarios e afectan a empresas de responsabilidade limitada (cadro 2.16). A partir de 2021 inclúese unha nova categoría, concurso consecutivo.

Cadro 2.15**Debedores concursados. Galicia / España. 2008-2021**

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Galicia	185	345	340	452	559	552	473	331	308	298	265	345	398	462
España	2.902	5.922	5.962	6.863	9.071	9.937	7.280	5.746	5.253	5.753	6.398	7.772	8.662	12.037

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal e Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

Cadro 2.16

Debedores concursados. Desagregación en distintas variables. Galicia. 2012-2021

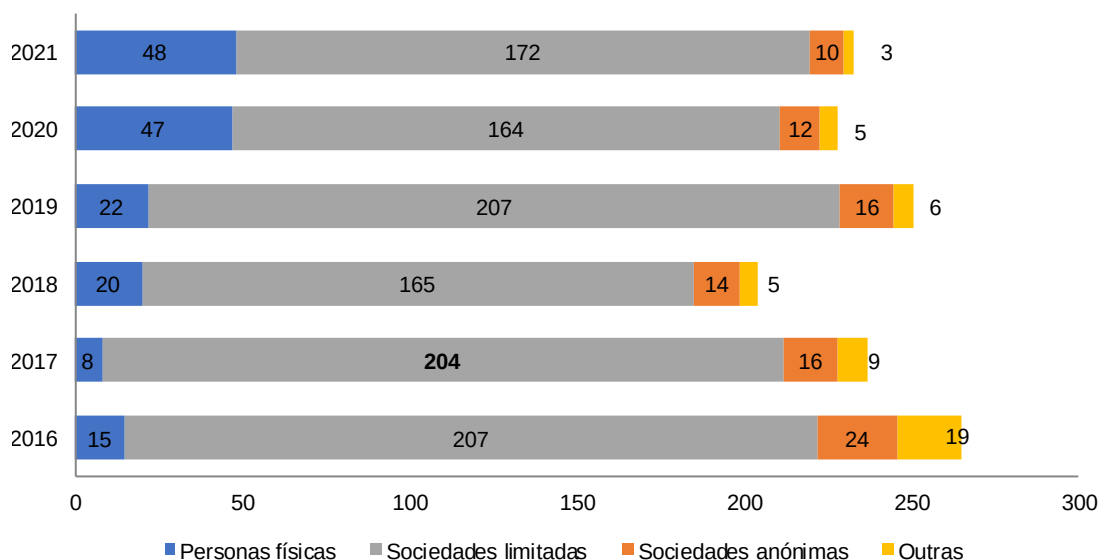
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Por natureza xurídica										
- Personas físicas sen actividade empresarial	58	20	26	27	43	61	61	94	170	229
- Empresas	501	532	447	304	265	237	204	251	228	233
Personas físicas	19	9	15	25	15	8	20	22	47	48
Sociedades anónimas	61	62	52	27	24	16	14	16	12	172
Sociedades limitadas	414	449	365	246	207	204	165	207	164	10
Outras	7	12	15	6	19	9	5	6	5	3
Por tipo de concurso										
- Por vontade	522	512	432	307	287	269	250	306	372	290
- Necesario	37	40	41	24	21	29	15	39	26	5
- Consecutivo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	167
Por clase de procedemento										
- Ordinario	65	89	49	56	25	39	15	15	9	2

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal e Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

O gráfico 2.19 mostra a tipoloxía de sociedades en concurso de acredores para 2021. O ámbito de entidades concursadas correspóndese coas características xerais da demografía empresarial galega, correspondéndose na súa meirande parte con empresas nas provincias atlánticas (gráfico 2.20). En concreto, o 77% prodúcese na Coruña e Pontevedra.

Gráfico 2.19

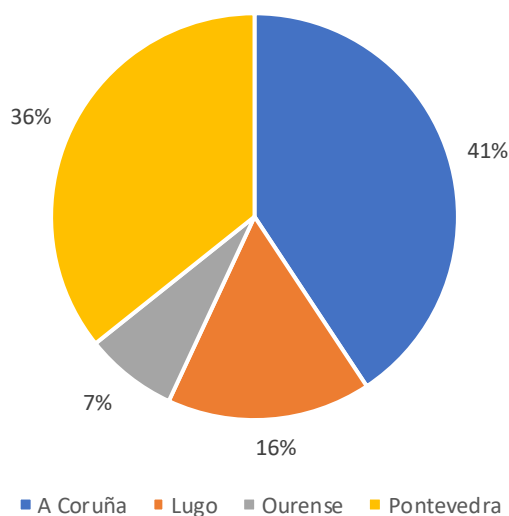
Tipoloxía de sociedades en concurso de acredores. Galicia. 2016-2021

Fonte: Elaboración propia con datos de Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

Gráfico 2.20

Sociedades en concurso de acredores por provincias. Galicia. 2021

Elaboración propia con datos do INE e de Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

De xeito similar, a meirande parte dos concursos ten lugar en empresas pequenas tanto en número de persoas empregadas (entre 1 e 9) como en facturación anual (menos de 2 millóns de euros), e no sector servizos (cadro 2.17). O número de concursos aumenta en empresas de agricultura e pesca, industria e redúcese en construción e servizos (gráfico 2.21)

Cadro 2.17

Empresas concursadas por tramos de persoal asalariado, volume de negocio e actividade económica principal. Galicia. 2012-2021

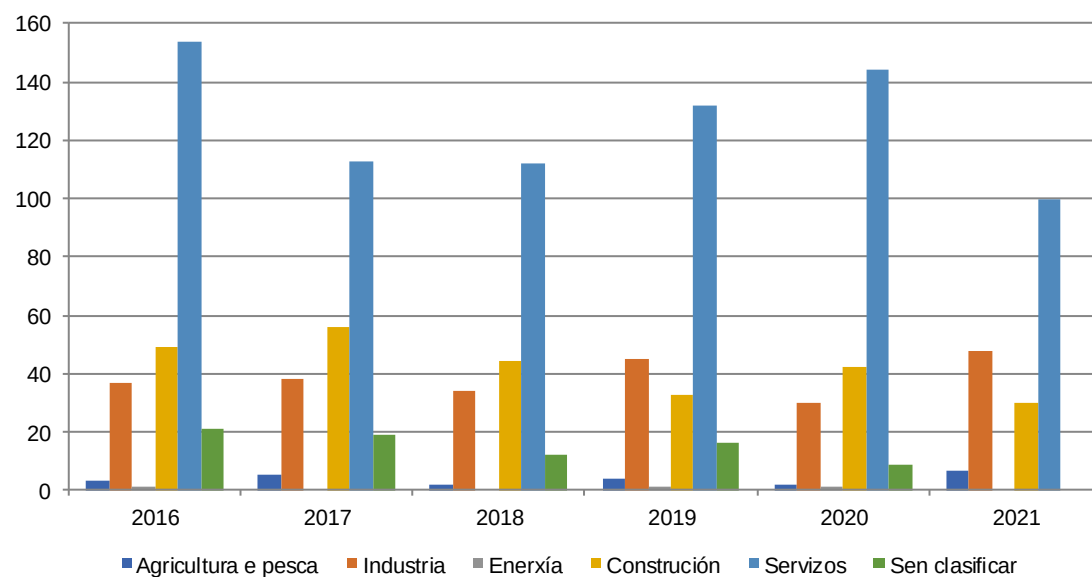
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total empresas	501	532	447	304	265	237	204	251	228	185
Por tramos de persoal asalariado										
- 0	52	56	59	45	38	44	34	29	47	34
- 1-9	252	269	251	159	145	130	108	145	132	78
- 10-49	143	147	74	65	53	39	42	52	28	42
- 50-99	26	21	14	7	3	6	3	5	10	3
- Máis de 100	8	15	10	4	5	0	5	4	2	0
- Sen clasificar	20	24	39	24	21	18	12	16	9	28
Por volume de negocio ^(*)										
- Menos de 2	345	367	317	223	208	173	151	179	189	153
- 2-5	70	63	29	21	9	17	10	17	13	4
- 5-10	29	24	15	6	3	8	7	8	2	0
- Máis de 10	19	18	11	3	6	5	4	4	7	0
- Sen clasificar	38	60	75	51	39	34	32	43	17	28
Por actividade económica principal										
- Agricultura e pesca	2	4	10	7	3	5	2	4	2	7
- Industria	131	110	79	39	37	39	34	46	30	48
- Enerxía	3	5	1	1	1	0	0	1	1	0
- Construción	157	174	115	75	49	58	44	41	42	30
- Servizos	188	215	203	158	154	117	112	143	144	100
- Sen clasificar	20	24	39	24	21	18	12	16	9	0

(*) En millón de euros.

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal e Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

Gráfico 2.21

Sociedades en concurso de acredores por sector. Galicia. 2016-2021

Elaboración propia con datos do INE e de Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

O número de procedementos concursais tamén se reduce en todas as empresas con independencia da súa antigüidade, agás no caso das que teñen entre 9 e 12 anos e as que as superan os 20 anos de antigüidade.

Cadro 2.18

Nº procedementos concursais por idade das sociedades. Galicia. 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
De 0 a 4 anos	49	47	44	41	26	31	31	55	54	24
De 5 a 8 anos	122	113	96	40	57	28	37	48	48	43
De 9 a 12 anos	87	80	77	70	56	35	37	30	28	29
De 13 a 16 anos	59	87	53	47	31	41	25	37	21	18
De 17 a 19 anos	49	55	47	25	22	25	13	14	17	13
20 o máis anos	125	141	117	76	66	67	57	66	56	58
Sen clasificar	10	9	13	5	7	10	4	1	4	0

Fonte: INE, Estatística do procedemento concursal e Rexistradores de España, Estatísticas concursais.

2.3. Análise de enquisas industriais

A continuación inclúense datos dos tres sectores principais de actividade (industria, comercio e servizos) procedentes das respectiva enquisas estruturais elaboradas polo INE.

2.3.1. Estatística estrutural de empresas do sector industrial

Esta estatística elabórase para coñecer as características estruturais e económicas das empresas do sector industrial, a súa estrutura de emprego e o investimento. Inclúe as industrias extractivas e manufacturas, as actividades de subministro de enerxía e auga

e saneamento. A cifra de negocios do sector en Galicia en 2020 alcanza 39.405 millóns de € (cadro 2.19). A achega da comunidade galega ao total do sector industrial en España é neste ano dun 6,64% O persoal ocupado no sector aumenta levemente ata acadar valores próximos a 144.969 persoas, manténdose estable a súa participación no total da ocupación do sector a nivel estatal (6,43%). O investimento en activos materiais acada o 6,09% do total nacional. Estes datos sitúan á comunidade galega no sexto lugar nas achegas ao total estatal da cifra de negocios e o persoal ocupado do sector industrial, mentres que se sitúa no sétimo lugar no relacionado co investimento en activos materiais, o que permite sinalar que a situación de Galicia é a mesma que a do ano precedente.

Cadro 2.19**Cifra de negocios no sector industrial por comunidades autónomas. 2020**

	Cifra de negocios		Persoal ocupado		Inversión en activos materiais	
	Miles de €	% sobre total	Media anual	% sobre total	Miles de €	% sobre total
Andalucía	65.381.300	11,02	237.982	10,55	3.820.410	15,13
Aragón	30.676.106	5,17	103.610	4,59	1.179.141	4,67
Asturias	11.945.548	2,01	48.574	2,15	489.383	1,94
Baleares	4.306.345	0,73	25.759	1,14	152.730	0,61
Canarias	6.441.590	1,09	37.929	1,68	337.278	1,34
Cantabria	8.055.346	1,36	31.583	1,40	257.209	1,02
Castela e León	35.919.234	6,05	132.179	5,86	1.715.110	6,79
Castela-A Mancha	25.879.520	4,36	101.548	4,50	1.151.735	4,56
Cataluña	130.916.839	22,06	483.470	21,43	4.723.234	18,71
C. Valenciana	64.321.742	10,84	278.224	12,33	3.310.466	13,11
Extremadura	7.793.197	1,31	29.391	1,30	381.940	1,51
Galicia	39.405.437	6,64	144.969	6,43	1.537.113	6,09
Madrid	65.847.814	11,10	231.214	10,25	2.584.084	10,24
Murcia	20.726.881	3,49	80.239	3,56	741.161	2,94
Navarra	20.407.758	3,44	74.081	3,28	842.975	3,34
País Vasco	49.609.041	8,36	188.576	8,36	1.781.864	7,06
A Ríoxa	5.482.342	0,92	25.169	1,12	219.796	0,87
Ceuta	149.642	0,03	982	0,04	10.467	0,04
Melilla	96.975	0,02	494	0,02	7.263	0,03
España	593.362.657	100,00	2.255.973	100,00	25.243.359	100,00

Elaboración propia con datos do INE, Enquisa estrutural de empresas do sector industrial.

Os datos de 2020 non introducen variacións significativas na estrutura desagregada por comunidades autónomas do sector industrial en España, que reflicte un marco de estabilidade na última década (cadro 2.20). Así, Cataluña mantense como a comunidade autónoma cunha achega máis salientable ao conxunto do sector industrial, cunha achega superior ao 22,1% da cifra de negocios. A continuación, Andalucía, Madrid, e a Comunidade Valenciana presentan achegas superiores ao 10%, seguidas do País Vasco (8,4%) e a comunidade galega. As cifras permiten distinguir distintos grupos de comunidades autónomas, en función das diferentes achegas (gráfico 2.22). Estes grupos son idénticos aos salientados en informes precedentes, como tamén se mantén

estable a relativa concentración da facturación do sector industrial neste período en torno a Cataluña, Andalucía, a Comunidade Valenciana, Madrid e o País Vasco (gráfico 2.23).

Do mesmo xeito, as achegas da comunidade galega no total de persoas ocupadas no sector industrial nos últimos anos presentan un comportamento estable (cadro 2.21).

Cadro 2.20

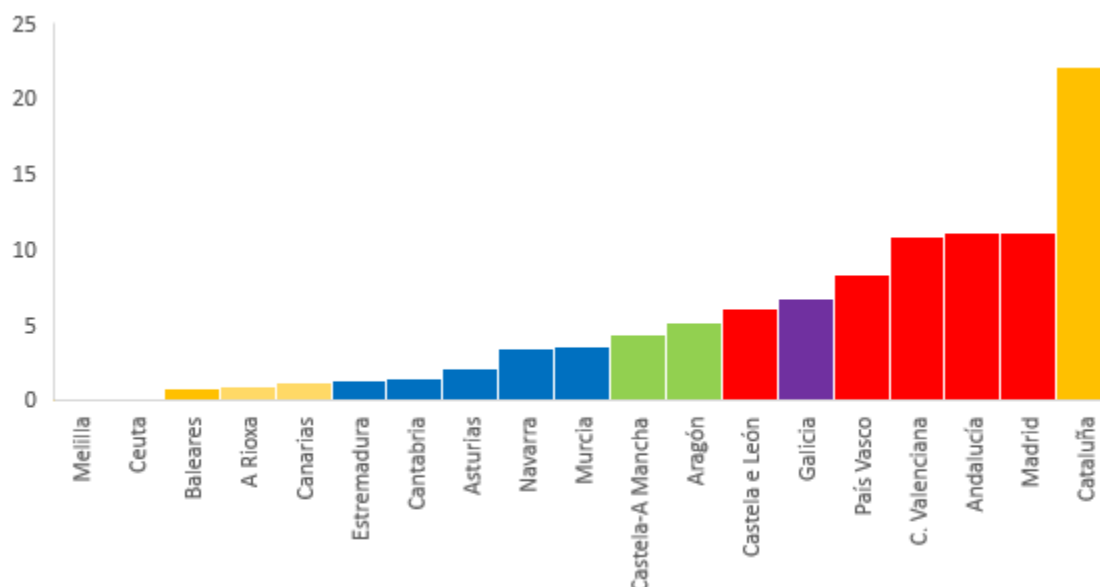
Distribución porcentual da cifra de negocios. Por comunidades autónomas. 2009-2020

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	10,6	11,2	11,8	12,7	12,5	12,2	11,3	11,4	12,2	12,0	11,9	11,0
Aragón	4,4	4,7	4,6	4,2	4,4	4,3	4,5	4,5	4,6	4,7	4,8	5,2
Asturias	2,5	2,5	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1	2,0
Baleares	0,8	0,8	0,4	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7
Canarias	1,5	1,4	1,1	1,6	1,4	1,2	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
Cantabria	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Castela e León	6,5	6,3	6,7	6,4	6,3	6,2	6,4	6,6	6,3	6,1	6,0	6,1
Castela-A Mancha	4,7	4,4	4,7	5,0	4,8	4,4	4,0	3,9	4,2	4,2	4,3	4,4
Cataluña	23,5	24,0	23,6	22,2	22,4	22,3	22,7	22,8	22,5	22,4	22,3	22,1
C. Valenciana	9,6	9,8	10,3	9,4	9,7	10,1	10,6	10,6	10,6	10,4	10,6	10,8
Extremadura	1,1	1,1	0,9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3
Galicia	6,7	6,3	6,5	6,0	6,5	6,3	6,3	6,3	6,5	6,6	6,4	6,6
Madrid	10,9	9,3	7,6	10,5	9,8	9,7	10,3	10,4	9,9	10,4	10,7	11,1
Murcia	2,7	2,9	3,0	3,5	3,7	3,8	3,5	3,3	3,4	3,5	3,5	3,5
Navarra	3,0	3,2	3,6	2,8	2,9	3,0	3,2	3,3	3,1	3,1	3,3	3,4
País Vasco	9,0	9,6	10,3	9,1	9,1	10,0	9,6	9,2	9,2	9,0	8,8	8,4
A Ríoxa	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9
España	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

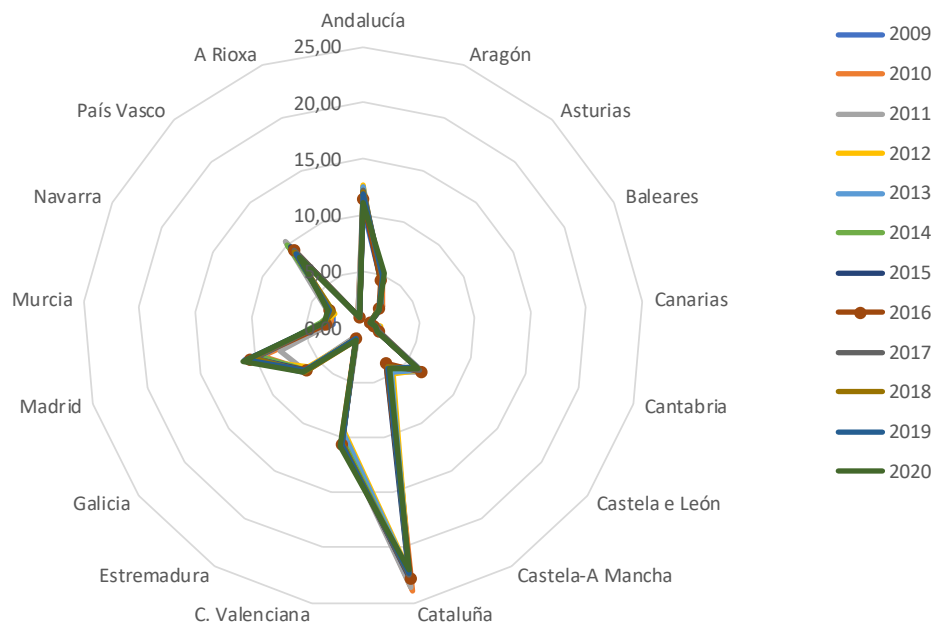
Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.
A partir de 2018 inclúese un cambio de metodoloxía.

Gráfico 2.22

Participación de cada comunidade autónoma na cifra de negocios do sector industrial. 2020

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

Gráfico 2.23**Participación na cifra de negocios sector industrial por CC.AA. 2009-2020****Cadro 2.21****Evolución da porcentaxe de Galicia no Estado nas principais variables da industria. 2001-2020**

	Persoas ocupadas	Cifra de negocios
2001	6,0	5,8
2002	6,2	6,2
2003	6,2	6,1
2004	6,1	6,0
2005	6,3	6,0
2006	6,5	6,2
2007	6,7	6,6
2008	6,9	6,7
2009	6,9	6,7
2010	6,8	6,7
2011	6,9	6,7
2012	6,7	6,0
2013	6,8	6,5
2014	6,6	6,3
2015	6,4	6,3
2016	6,4	6,3
2017	6,3	6,5
2018	6,4	6,6
2019	6,3	6,4
2020	6,4	6,6

Elaboración propia.

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector industrial.

A partir de 2018 inclúese un cambio de metodoloxía.

2.3.2. Estatística estrutural de empresas do sector comercio

A Estatística estrutural para o sector comercio permite facer unha análise similar á previamente referida, centrada neste caso no sector comercial. O cadro 2.22 resume os principais indicadores estruturais do sector para 2020.

Cadro 2.22

Magnitudes no sector comercial por comunidades autónomas. 2020

	Locais (núm.)	Cifra negocios	Soldos e salarios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
Andalucía	157.542	96.924.310	7.090.812	1.555.274	500.877
Aragón	22.009	19.895.133	1.484.896	321.475	82.793
Asturias	16.970	10.660.507	928.809	192.351	59.312
Baleares	20.110	12.629.959	1.161.189	216.962	73.337
Canarias	39.725	24.553.658	2.084.537	470.906	149.841
Cantabria	9.615	6.704.417	517.475	85.985	32.625
Castela e León	42.080	29.032.676	1.997.020	443.152	131.603
Castela-A Mancha	36.642	23.528.054	1.570.477	337.974	106.405
Cataluña	145.107	149.190.252	12.453.473	1.800.890	573.633
C. Valenciana	98.280	73.906.179	6.129.611	1.267.549	371.437
Estremadura	21.640	10.593.792	695.896	169.448	57.669
Galicia	53.384	44.500.359	2.753.251	585.806	169.707
Madrid	106.786	186.088.687	12.163.110	1.765.390	487.906
Murcia	28.797	26.218.490	1.801.692	416.629	121.846
Navarra	10.625	10.441.636	655.324	222.680	36.810
País Vasco	37.473	34.010.822	2.570.914	430.189	133.558
A Rioxa	6.600	4.144.365	331.875	77.382	19.795
Ceuta	1.945	833.488	58.619	19.223	4.281
Melilla	2.893	854.906	49.750	17.820	4.994
España	858.222	764.711.691	56.498.728	10.397.084	3.118.428

Elaboración propia con datos do INE, Enquisa estrutural de empresas do sector comercial.

Neste ultimo ano, o sector comercial en Galicia acada unha facturación próxima aos 44.500 mil millóns de €, algo menos dun 9,5%% respecto ao ano anterior. Os soldos e salarios no sector redúcense nun 7,35%, namentres o número de locais comerciais cae nun 2,58%. O investimento en activos materiais aumenta un 5,24%, e emprégase a 5.558 persoas menos que o ano anterior.

De xeito similar ao comentado para o sector industrial, as achegas ao sector comercial están relativamente concentradas entre Madrid, Cataluña, Andalucía e Valencia. En 2020 a comunidade galega achega o 6,22% dos locais comerciais, contribúe cun 5,82% á cifra de negocios, soporta o 4,87% dos soldos e salarios do sector, emprega ao 5,44%

do persoal empregado e realiza o 5,63% dos investimentos materiais no sector comercial.

As variacións experimentadas polas empresas do sector comercial galego en 2020 (cadro 2.23) amosan un maior retroceso en Galicia que na media nacional en locais, cifra de negocios, soldos e salarios e persoal ocupado. En investimentos en activos materiais a porcentaxe en Galicia é moito máis elevada que para a media nacional. O cadro 2.24 presenta a desagregación desta produción comercializada galega en 2020.

Cadro 2.23

Variación interanual no sector comercial por comunidades autónomas. 2019-2020

	Locais (núm.)	Cifra negocios	Soldos e salarios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
Andalucía	-2%	-7%	-7%	3%	-3%
Aragón	-1%	-2%	-4%	11%	-1%
Asturias	-2%	-4%	-8%	2%	-2%
Baleares	-3%	-18%	-16%	-8%	-7%
Canarias	-7%	-17%	-15%	-11%	-6%
Cantabria	0%	0%	-7%	-21%	-1%
Castela e León	-2%	-13%	-7%	-4%	-3%
Castela-A Mancha	-1%	-5%	-6%	-4%	-2%
Cataluña	-4%	-8%	-7%	-8%	-3%
C. Valenciana	-3%	-6%	-7%	-12%	-3%
Estremadura	-3%	-3%	-7%	13%	-4%
Galicia	-3%	-10%	-7%	5%	-3%
Madrid	-2%	-11%	-2%	-5%	-2%
Murcia	-1%	3%	-3%	-7%	-3%
Navarra	-3%	-5%	-8%	36%	-4%
País Vasco	1%	-7%	-5%	-3%	-3%
A Ríoxa	6%	1%	-1%	16%	2%
Ceuta	22%	-18%	-14%	28%	-3%
Melilla	24%	-7%	-14%	76%	0%
España	-2%	-9%	-6%	-3%	-3%

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

Cadro 2.24

Valor da produción comercializada, por grandes agrupacións. Galicia. 2020

	Numero de locais	Cifra de negocios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	5.900	3.615.784	40.396	19.419
451 Venda de vehículos de motor	1.310	2.216.208	22.500	6.095
452 Mantemento e reparación de vehículos de motor	3.534	691.892	6.442	9.109
453 Comercio de repostos e accesorios de vehículos de motor	779	625.454	11.159	3.506
454 Venda, mantemento e reparación de motocicletas e os seus repostos e accesorios	278	82.230	295	709
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, excepto vehículos de motor e motocicletas	15.412	27.025.282	296.516	51.734
461 Intermediarios de comercio	3.480	237.128	5.922	4.256
462 Comercio por xunto de materias primas agrarias e de animais vivos	928	798.471	6.697	2.540
463 Comercio por xunto de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	3.844	8.976.689	78.408	16.008
464 Comercio por xunto de artigos de uso doméstico	2.246	9.657.729	122.057	9.917
465 Comercio por xunto de equipos para as tecnoloxías da información e das comunicacións en establecementos especializados	397	428.246	1.045	1.789
466 Comercio por xunto doutra maquinaria, equipos e subministracións	1.448	1.519.710	27.730	6.254
467 Outro comercio por xunto especializado	2.817	5.354.269	54.251	10.517
469 Comercio por xunto non especializado	251	53.039	406	453
47 Comercio polo miúdo, excepto de vehículos de motor e motocicletas	32.072	13.859.293	248.893	98.554
471 Comercio polo miúdo en establecementos non especializados	3.262	5.626.894	142.777	32.128
472 Comercio polo miúdo de produtos alimenticios, bebidas e tabaco en establecementos especializados	5.671	1.046.321	7.879	10.894
473 Comercio polo miúdo de combustible para a automoción en establecementos especializados	661	1.071.795	10.467	3.684
474 Comercio por xunto de equipos para as tecnoloxías da información e das comunicacións en establecementos especializados	933	291.067	6.561	2.582
475 Comercio por xunto doutros artigos de uso doméstico en establecementos especializados	4.940	1.412.374	12.411	11.741
476 Comercio por xunto de artigos culturais e recreativos en establecementos especializados	1.963	399.770	4.911	4.361
477 Comercio por xunto doutros artigos en establecementos especializados	10.605	3.357.081	56.983	27.632
478 Comercio por xunto en postos de venda e en "mercadillos"	3.100	127.631	1.203	3.591
479 Comercio por xunto non realizado nin en establecementos, nin en postos de venda nin en "mercadillos"	936	526.359	5.701	1.942

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector comercial.

A achega máis elevada corresponde co comercio por xunto e intermediarios de comercio (excepto de vehículos de motor e motocicletas), cunha achega do 60,70% da cifra de negocios total e un investimento en activos materiais superior ao 50,62% do total. O comercio polo miúdo (tamén exceptuando vehículos de motor e motocicletas), cun 31,4% da facturación total do sector, achega o 60,08% dos locais comerciais e o maior volume de persoas ocupadas, un 58,07% do total da ocupación no sector comercial en Galicia.

2.3.3. Estatística estrutural de empresas do sector servizos

A estatística estrutural do sector servizos inclúe actividades variadas, como transporte e almacenamento, hostalaría, información e comunicacións, actividades científico-técnicas, administrativas, de entretemento, reparacións e outras actividades englobadas no sector terciario ou de servizos.

De xeito similar ao comentado para os outros sectores, as achegas do sector servizos están concentradas en Cataluña, Madrid, Andalucía e Valencia (cadro 2.25). Galicia acada a súa maior achega en canto ao número de locais destinados a servizos (5,29% dos totais), seguido polo persoal ocupado no sector 4,54%. No que atinxe á cifra de negocios, supón unha achega do 3,97% do total estatal; soporta o 3,85% dos soldos e salarios do sector en España e achega o 3,43% do investimento en activos materiais (cadro 2.26). Estes datos de 2020 sitúanse no mesmo marco de participación rexistrado en 2019. As variacións producidas na comunidade galega sitúanse no mesmo marco de comportamento que o acontecido neste período en España (gráfico 2.24)

Cadro 2.25

Cifra de negocios no sector servizos por comunidades autónomas. 2020

	Locais (núm.)	Cifra negocios	Soldos e salarios	Investimento en activos materiais	Persoal ocupado
Andalucía	230.456	39.498.275	11.066.670	2.553.855	798.481
Aragón	39.677	8.515.831	2.351.878	570.966	144.055
Asturias	30.931	5.152.997	1.479.055	219.677	100.283
Baleares	51.179	10.846.297	2.521.957	983.603	171.053
Canarias	73.809	14.692.188	3.790.833	977.602	292.933
Cantabria	17.315	3.078.292	896.937	145.764	58.859
Castela e León	63.281	10.950.064	3.170.907	877.404	218.814
Castela-A Mancha	48.849	8.795.575	2.163.986	600.483	159.541
Cataluña	298.610	85.524.062	22.601.666	6.141.087	1.137.291
C. Valenciana	160.452	33.214.292	8.196.481	2.165.735	549.589
Extremadura	24.464	3.627.264	917.841	312.395	76.607
Galicia	80.960	17.116.715	4.120.014	1.085.979	267.927
Madrid	278.147	155.153.962	34.412.135	13.101.946	1.397.531
Murcia	37.531	8.747.861	2.126.526	433.085	145.799
Navarra	18.270	4.168.864	1.167.150	335.292	66.118
País Vasco	62.281	19.597.927	5.464.353	1.057.341	267.515
A Ríoxa	10.326	1.563.484	430.965	81.134	30.810
Ceuta	1.597	295.869	95.998	7.938	5.942
Melilla	1.964	228.723	78.387	7.691	6.558
España	1.530.098	430.768.542	107.053.740	31.658.975	5.895.704

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Cadro 2.26

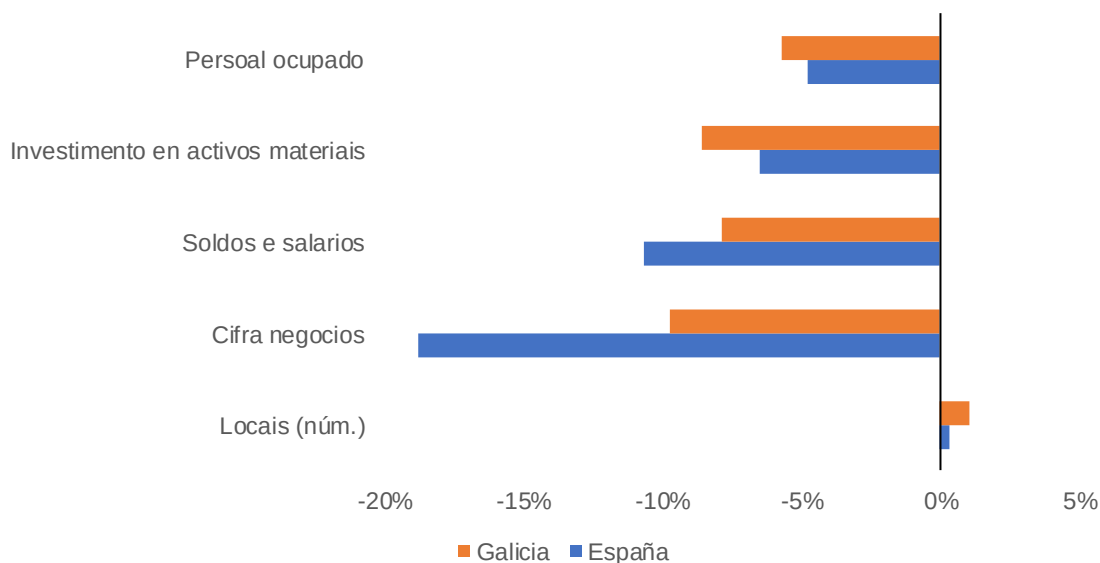
**Variación na cifra de negocios e persoal ocupado no sector servizos.
Por Comunidades autónomas. 2019-2020**

	Cifra de negocios				Persoal ocupado			
	2019		2020		2019		2020	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
	530.619.429	100%	430.768.542	100%	6.188.653	100%	5.895.704	100%
España								
Andalucía	50.152.289	9,45%	39.498.275	9,17%	853.607	13,79%	798.481	13,54%
Aragón	9.916.489	1,87%	8.515.831	1,98%	154.420	2,50%	144.055	2,44%
Asturias	6.122.063	1,15%	5.152.997	1,20%	108.785	1,76%	100.283	1,70%
Baleares	24.433.618	4,60%	10.846.297	2,52%	205.978	3,33%	171.053	2,90%
Canarias	23.688.846	4,46%	14.692.188	3,41%	322.970	5,22%	292.933	4,97%
Cantabria	3.578.332	0,67%	3.078.292	0,71%	61.306	0,99%	58.859	1,00%
Castela e León	13.251.885	2,50%	10.950.064	2,54%	235.136	3,80%	218.814	3,71%
Castela-A Mancha	9.687.964	1,83%	8.795.575	2,04%	162.093	2,62%	159.541	2,71%
Cataluña	105.795.108	19,94%	85.524.062	19,85%	1.194.381	19,30%	1.137.291	19,29%
Valencia	38.657.278	7,29%	33.214.292	7,71%	565.884	9,14%	549.589	9,32%
Extremadura	3.852.831	0,73%	3.627.264	0,84%	76.867	1,24%	76.607	1,30%
Galicia	18.956.454	3,57%	17.116.715	3,97%	284.219	4,59%	267.927	4,54%
Madrid	183.152.657	34,52%	155.153.962	36,02%	1.424.139	23,01%	1.397.531	23,70%
Murcia	9.497.205	1,79%	8.747.861	2,03%	152.443	2,46%	145.799	2,47%
Navarra	4.967.498	0,94%	4.168.864	0,97%	71.046	1,15%	66.118	1,12%
País Vasco	22.422.612	4,23%	19.597.927	4,55%	272.732	4,41%	267.515	4,54%
A Ríoxa	1.815.602	0,34%	1.563.484	0,36%	30.254	0,49%	30.810	0,52%

Elaboración propia con datos do INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Gráfico 2.24

Variacións sector servizos España/Galicia. 2019-2020

Fonte: INE, Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

De xeito semellante a anos anteriores, o subsector de transporte e almacenamento presenta a contribución máis importante á cifra total de negocios e investimento en activos materiais ao longo de 2020. A diferenza do que acontece en contexto estatal, en Galicia tamén supón a maior participación en soldos e salarios. Os locais destinados a actividades profesionais científicas e técnicas, pola súa banda, inclúen o maior número de locais. Por outra banda, a participación relativa do transporte e almacenamento en Galicia é lixeiramente superior á que ten en media estatal. Esta participación relativa coincide mimeticamente coa referida en 2019.

Cadro 2.27**Cifra de negocios no sector servizos. Grupos principais. 2020**

		Total	Transporte e almacenamento	Hostalaría	Información comunicacións	Actividades inmobiliarias	Profesionais científicas e técnicas	Administrativas e de servizos auxiliares
España	Número de locais	1.530.098	240.515	321.015	82.129	201.253	452.297	202.581
	Cifra de negocios	430.768.542	101.777.333	41.707.505	88.019.143	31.909.651	99.984.382	64.640.131
	Soldos e salarios	107.053.740	20.441.553	12.373.667	19.381.323	3.930.617	27.539.423	22.804.947
	Investimento en activos materiais	31.658.975	8.334.679	3.086.338	4.431.344	7.723.456	2.462.861	5.576.517
	Persoal ocupado	5.895.704	931.743	1.383.240	555.591	283.235	1.182.924	1.506.236
Galicia	Número de locais	80.960	13.393	20.143	3.611	8.199	23.455	10.228
	Cifra de negocios	17.116.715	5.927.671	1.800.185	2.797.719	807.013	3.366.432	2.319.384
	Soldos e salarios	4.120.014	1.003.175	476.210	558.990	87.887	984.061	989.121
	Investimento en activos materiais	1.085.979	281.563	68.539	221.673	297.535	106.334	108.248
	Persoal ocupado	267.927	50.150	63.704	20.091	8.705	53.901	68.657

Fonte: INE, Enquisa estrutural do sector servizos.

Neste eido do sector servizos, en Galicia cómpre prestar especial atención aos datos relacionados co sector do turismo, que toman como referencia as enquisas realizadas mensualmente polo INE: a Enquisa de ocupación hoteleira; a Enquisa de ocupación en cámpings; a Enquisa de ocupación en apartamentos turísticos; e a Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural. Os datos fornecidos nestas enquisas permiten extraer os datos referidos a Galicia, que son publicados anualmente polo IGE. Os últimos datos dispoñibles son de 2021.

Os datos deste ano (cadro 2.28) reflicten que o número de establecementos hoteleiros rexistrados en Galicia en 2021 aumentan nun 0,41%, e as prazas nestes aloxamentos nun 0,24%. Pola contra, os establecemento e prazas en turismo rural presentan unha notable contracción (8,05% e 8,03%, respectivamente). As maiores reducións rexístranse nas provincias da Coruña e Pontevedra (gráfico 2.25), que son tamén as que teñen un maior número de locais destinados ao turismo.

Cadro 2.28

Establecementos hoteleiros e de turismo rural estimados. 2015-2021

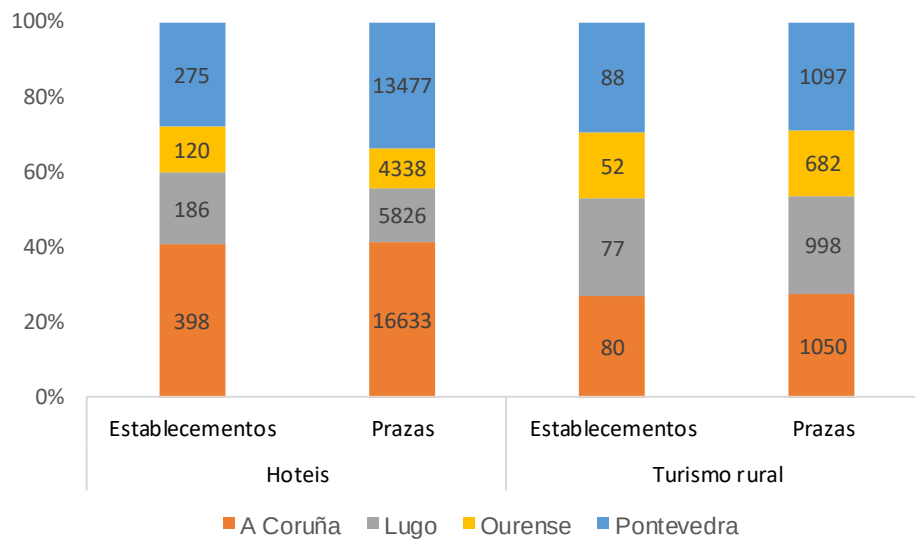
		Establecementos hoteleiros		Establec. de turismo rural	
		Establecementos	Prazas	Establecementos	Prazas
GALICIA	2015	1.498	61.454	496	6.239
	2016	1.512	61.617	495	6.258
	2017	1.497	61.398	472	5.968
	2018	1.418	59.247	478	6.083
	2019	1.417	59.736	451	5.803
	2020	975	40.178	323	4.161
	2021	979	40.274	297	3.827
A CORUÑA	2015	630	25.179	147	1.806
	2016	627	25.220	145	1.777
	2017	629	25.284	138	1.673
	2018	597	24.459	139	1.724
	2019	575	24.275	126	1.610
	2020	397	16.583	87	1.135
	2021	398	16.633	80	1.050
LUGO	2015	300	9.580	123	1.603
	2016	294	9.193	132	1.736
	2017	300	9.136	130	1.731
	2018	275	8.562	127	1.677
	2019	283	8.858	118	1.538
	2020	185	5.810	84	1.088
	2021	186	5.826	77	998
OURENSE	2015	181	6.030	70	927
	2016	187	6.251	69	899
	2017	174	6.043	69	879
	2018	169	5.956	72	950
	2019	165	5.959	74	950
	2020	120	4.332	57	746
	2021	120	4.338	52	682
PONTEVEDRA	2015	387	20.665	156	1.903
	2016	404	20.953	149	1.846
	2017	394	20.935	135	1.685
	2018	377	20.270	140	1.732
	2019	394	20.644	133	1.705
	2020	273	13.453	95	1.192
	2021	275	13.477	88	1.097

Datos en medias anuais

Fonte: INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación de aloxamentos de turismo rural.

Gráfico 2.25

Distribución de establecimientos e prazas por provincias. 2021

Fonte: IGE.

Tomando como indicador o número de noites que os turistas pasan en cada localización, A Ría de Arousa segue a ser o principal atractivo turístico en 2021, seguido pola Ría de Vigo e Baixo Miño, Terras de Santiago e A Coruña es as Mariñas (cadro 2.29). A orixe do turismo segue a ser maioritariamente externo aínda que con diferenzas en función do destino (gráfico 2.26).

Cadro 2.29

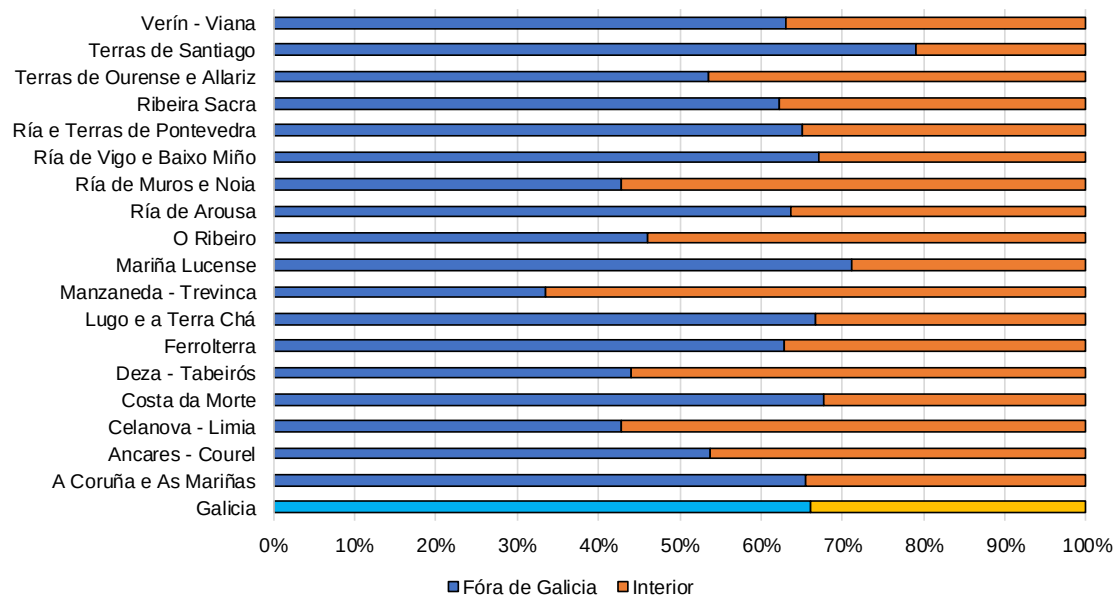
Destinos turísticos en Galicia. Noites. 2011-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña e As Mariñas	1.148.095	1.084.510	1.140.541	1.124.959	1.180.999	1.226.618	1.348.705	1.336.614	1.444.820	656.103	1.051.350
Ancares - Courel	86.819	67.981	59.525	82.668	99.616	73.295	95.166	71.008	82.256	27.150	61.210
Celanova - Limia	61.699	45.709	58.190	55.398	58.279	63.261	60.316	65.894	66.366	30.929	39.501
Costa da Morte	190.844	247.193	204.780	315.746	318.506	333.874	385.843	297.574	321.406	196.727	332.449
Deza - Tabeirós	131.266	106.075	94.434	69.494	87.019	102.693	132.757	121.286	120.319	43.185	71.715
Ferrolterra	381.377	349.593	360.569	358.860	389.915	409.176	416.648	432.062	429.802	244.525	410.694
Lugo e a Terra Chá	493.454	447.883	485.130	482.825	519.388	566.865	567.721	556.381	644.288	211.283	400.745
Manzaneda - Trevinca	57.218	52.655	49.426	65.098	66.736	82.447	70.345	78.779	76.050	33.042	49.464
Mariña Lucense	290.278	277.153	298.590	310.305	354.905	381.855	405.094	410.224	451.850	195.457	397.357
O Ribeiro	111.063	77.304	72.348	83.274	103.370	121.524	126.634	120.021	134.260	51.929	80.146
Ría de Arousa	1.697.138	1.540.807	1.529.381	1.635.697	1.793.622	1.971.593	2.189.999	2.025.978	2.074.216	930.689	1.686.307
Ría de Muros e Noia	96.409	86.568	94.269	96.176	97.623	123.520	117.926	128.068	137.520	92.294	113.534
Ría de Vigo e Baixo Miño	1.143.118	1.033.361	1.009.989	1.045.233	1.164.987	1.438.765	1.517.408	1.552.168	1.597.844	774.110	1.316.459
Ría e Terras de Pontevedra	604.362	575.655	556.740	498.968	528.427	563.100	621.892	634.581	719.317	343.565	542.455
Ribeira Sacra	222.830	196.836	217.547	266.734	293.233	331.259	330.943	319.501	304.283	132.113	279.214
Terras de Ourense e Allariz	277.141	272.518	261.769	271.527	296.440	324.404	328.980	334.145	375.144	172.627	256.477
Terras de Santiago	1.501.797	1.431.453	1.485.335	1.658.823	1.794.456	1.888.868	1.881.072	1.744.279	1.864.043	536.555	1.259.058
Verín - Viana	43.763	53.447	70.567	64.772	58.059	61.596	71.087	67.310	56.931	42.812	52.626

Elaboración IGE a partir de datos INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación de aloxamentos de turismo rural.

Gráfico 2.26

Orixe do turismo en Galicia. 2021

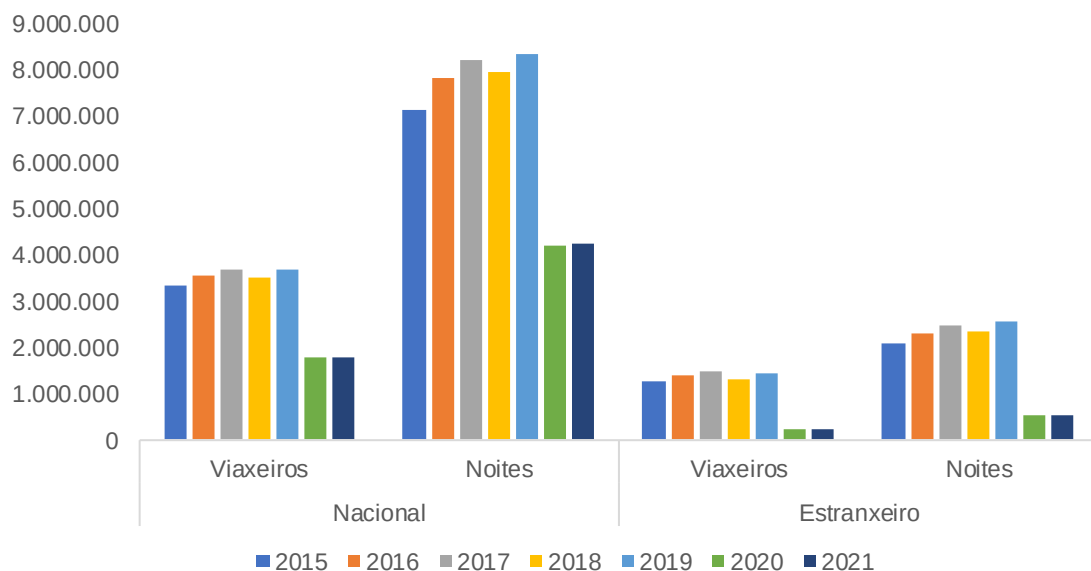

Fonte: IGE.

Así mesmo, rexístrase un lixeiro crecemento do número total de viaxeiros e noites de estancia en Galicia, particularmente no caso de turistas procedentes de España.

Gráfico 2.27

Turismo en Galicia. 2015-2021

Fonte: IGE.

O que non varía é a preferencia dos turistas polos establecementos hoteleiros, mentres que os establecementos de turismo rural son a opción menos demandada.

Cadro 2.30

Persoas viaxeiras e noites en establecementos por procedencia. Galicia. 2016-2021

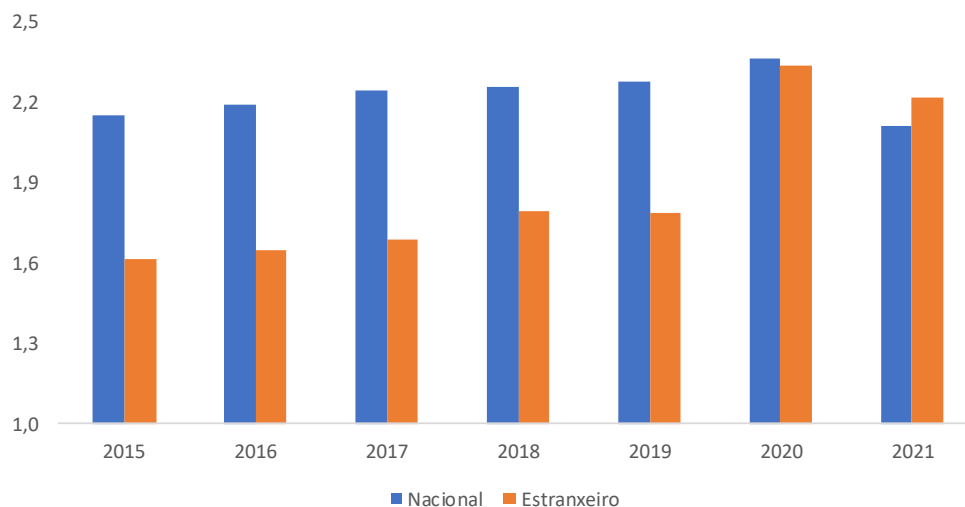
		España		Estranxeiro	
		Viaxeiros/as	Noites	Viaxeiros/as	Noites
2016	Hoteleiros	3.104.208	6.321.254	1.221.242	1.930.627
	Campamentos turísticos	196.913	794.999	75.597	168.640
	Apartamentos turísticos	101.119	367.540	24.445	66.387
	Turismo rural	153.520	317.509	60.145	110.033
2017	Hoteleiros	3.196.479	6.703.144	1.299.176	2.104.782
	Campamentos turísticos	191.432	767.609	73.262	162.951
	Apartamentos turísticos	109.091	389.047	34.684	91.966
	Turismo rural	159.163	340.059	57.355	108.981
2018	Hoteleiros	3.067.816	6.502.470	1.138.863	1.991.480
	Campamentos turísticos	187.607	766.248	73.273	177.320
	Apartamentos turísticos	105.354	373.029	27.341	67.209
	Turismo rural	156.000	311.386	63.285	106.726
2019	Hoteleiros	3.208.122	6.806.778	1.261.446	2.203.919
	Campamentos turísticos	192.765	817.492	78.329	182.595
	Apartamentos turísticos	120.337	441.192	26.076	70.110
	Turismo rural	148.154	297.002	70.938	111.213
2020	Hoteleiros	1.462.445	3.082.552	193.805	430.700
	Campamentos turísticos	159.528	629.601	13.582	36.182
	Apartamentos turísticos	81.615	318.164	7.169	36.797
	Turismo rural	71.776	170.550	5.583	11.356
2021	Hoteleiros	1.465.931	3.094.958	194.157	431.337
	Campamentos turísticos	167.934	669.655	13.850	38.064
	Apartamentos turísticos	80.208	316.488	6.961	36.323
	Turismo rural	73.168	174.493	5.489	11.029

INE, Enquisa de ocupación hoteleira e Enquisa de ocupación en aloxamentos de turismo rural.

Finalmente, compre indicar que o número medio de noites por viaxeiro redúcese en 2021.

Gráfico 2.28

Estancia media por orixe da persoa. 2015-2021

Fonte: IGE.

2.3.4. Indicadores conxunturais: Índice de cifra de negocios, da produción e de prezos

O Índice da cifra de negocios na industria (ICN) é un indicador conxuntural que mide a evolución mensual da demanda das ramas industriais, excluindo a construción, sobre a base dunha enquisa mensual entre máis de 12.000 establecementos industriais distribuídos por todo o territorio estatal.

En 2021 este índice aumenta 14,2 puntos porcentuais na comunidade galega (cadro 2.31). Como pode observarse, a recuperación da actividade industrial amósase con forza no ICN das respectivas comunidades autónomas, que recollen unha suba xeneralizada deste indicador (gráfico 2.29). Neste contexto, a comunidade galega presenta un incremento medio.

Cadro 2.31

Índice de negocios na industria. Por comunidades autónomas. 2018-2021

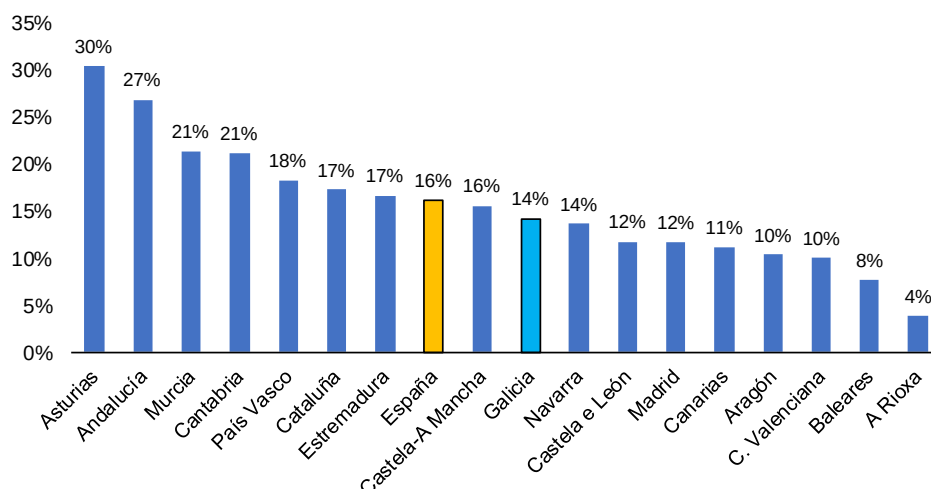
	Índice				Variación		
	2018	2019	2020	2021	18-19	19-20	20-21
Andalucía	113,1	111,6	94,6	120,0	-1,4%	-15,2%	26,8%
Aragón	112,9	115,2	105,5	116,4	2,0%	-8,4%	10,3%
Asturias	115,3	113,8	91,7	119,6	-1,3%	-19,4%	30,3%
Baleares	103,5	105,7	82,9	89,2	2,1%	-21,6%	7,7%
Canarias	101,4	101,6	84,0	93,3	0,3%	-17,4%	11,1%
Cantabria	112,7	110,4	96,1	116,3	-2,1%	-12,9%	21,1%
Castela e León	109,1	102,7	94,0	105,1	-5,9%	-8,4%	11,7%
Castela-A Mancha	112,2	114,9	102,4	118,3	2,4%	-10,9%	15,5%
Cataluña	111,6	112,4	98,7	115,7	0,7%	-12,2%	17,2%
C. Valenciana	112,1	112,8	105,3	115,7	0,6%	-6,7%	10,0%
Estremadura	121,0	119,0	114,7	133,7	-1,7%	-3,6%	16,6%
Galicia	119,0	119,8	112,9	128,9	0,7%	-5,8%	14,2%
Madrid	107,6	109,9	95,4	106,5	2,1%	-13,2%	11,6%
Murcia	132,3	134,6	114,6	139,0	1,8%	-14,9%	21,3%
Navarra	113,9	122,1	106,8	121,3	7,2%	-12,5%	13,6%
País Vasco	116,2	115,5	97,0	114,7	-0,6%	-16,0%	18,2%
A Ríoxa	100,5	103,2	92,1	95,5	2,6%	-10,8%	3,8%
España	113,2	113,6	100,3	116,5	0,4%	-11,7%	16,2%

En porcentaxe anual (media anual).

Fonte: INE, Índice de cifra de negocios na industria (ICN).

Gráfico 2.29

Variación do ICN por comunidades autónomas. 2020-2021

Fonte: INE, Enquisa industrial de empresas e Estatística estrutural de empresas do sector servizos.

Un segundo indicador conxuntural a considerar é o Índice de produción industrial (IPI), que mide a evolución mensual da actividade produtiva das ramas industriais (sen incluír a construción) eliminando a influencia dos prezos. Coma no caso do índice anterior, tamén neste caso nótase con forza a recuperación da actividade económica (cadro 2.32): todas as comunidades reflicten un aumento do IPI entre 2020 e 2021, que en Galicia acada o 8,3%. Este incremento rexistrado na comunidade galega (gráfico 2.30) é superior ao producido en media estatal (7,1%).

Cadro 2.32

Variación do Índice xeral de produción industrial^(*).
Por comunidades autónomas. 2018-2021

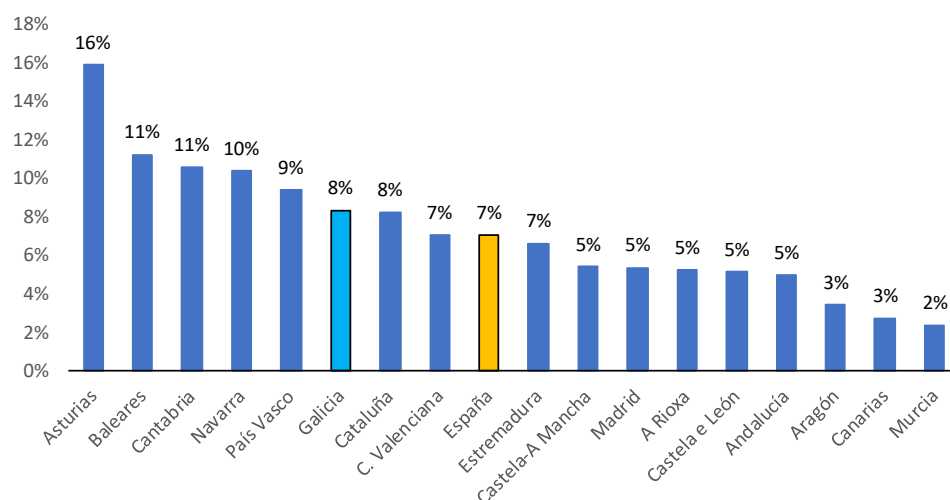
	Índice				Variación		
	2018	2019	2020	2021	18-19	19-20	20-21
Andalucía	101,7	102,6	90,5	95,0	0,9%	-11,8%	5,0%
Aragón	106,3	107,1	98,2	101,5	0,7%	-8,3%	3,4%
Asturias	107,5	102,9	88,6	102,7	-4,2%	-13,9%	15,9%
Baleares	97,1	91,0	72,0	80,0	-6,3%	-20,9%	11,2%
Canarias	98,0	96,4	86,3	88,7	-1,7%	-10,4%	2,7%
Cantabria	115,4	112,7	102,3	113,1	-2,3%	-9,3%	10,6%
Castela e León	98,6	97,7	88,8	93,4	-0,9%	-9,1%	5,2%
Castela-A Mancha	100,8	104,1	95,4	100,6	3,3%	-8,4%	5,4%
Cataluña	107,7	106,4	96,5	104,5	-1,2%	-9,3%	8,3%
C. Valenciana	105,1	106,4	100,3	107,4	1,3%	-5,8%	7,1%
Extremadura	103,5	101,2	98,9	105,4	-2,2%	-2,3%	6,6%
Galicia	109,2	105,1	96,1	104,1	-3,8%	-8,5%	8,3%
Madrid	106,5	108,9	101,7	107,2	2,3%	-6,6%	5,4%
Murcia	108,1	116,3	113,6	116,3	7,5%	-2,3%	2,4%
Navarra	103,5	113,6	100,7	111,2	9,8%	-11,4%	10,4%
País Vasco	105,9	108,4	93,1	101,9	2,4%	-14,1%	9,4%
A Ríoxa	90,0	91,7	80,6	84,9	1,8%	-12,0%	5,3%
España	105,2	105,9	96,2	103,0	0,7%	-9,2%	7,1%

(*) En media anual.

Fonte: INE, Índice de produción industrial (IPI).

Gráfico 2.30

Variación do IPI por comunidades autónomas. 2020-2021

Fonte: Elaboración propia con datos do INE, índice de producción industrial (IPI)

O valor do índice na comunidade galega é superior á media estatal en bens de consumo, bens de consumo duradeiro, bens de consumo non duradeiro e bens intermedios. Resulta inferior en bens de equipo e especialmente enerxía (cadro 2.33). O gráfico 2.31 recolle estes resultados.

Cadro 2.33

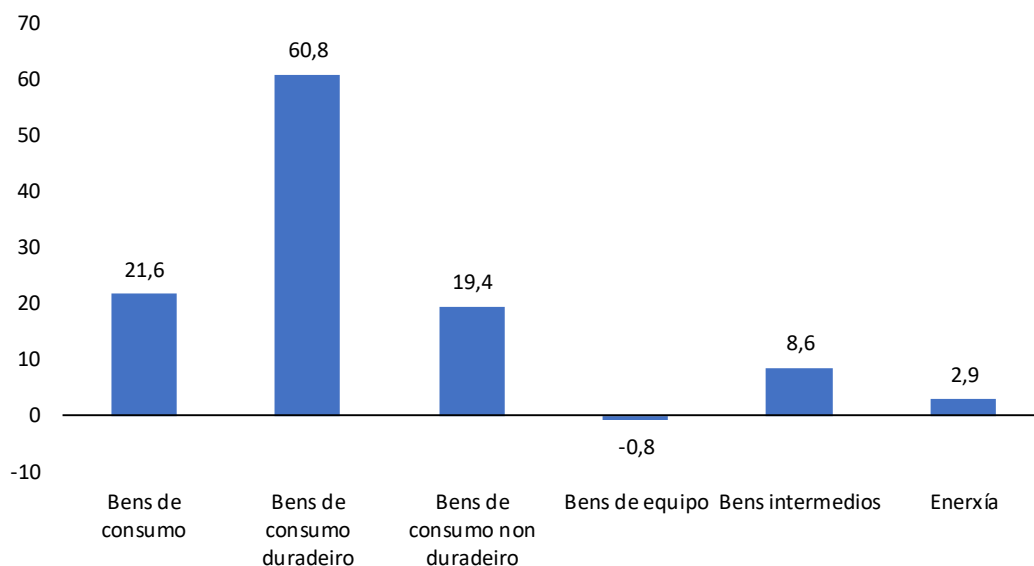
Estructura IPI*. Galicia/España. 2018-2021

	2018		2019		2020		2021	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Bens de consumo	102,0	112,3	103,5	119,0	96,2	107,1	103,6	130,2
Bens de consumo duradeiro	104,6	131,3	103,4	136,0	89,4	112,5	105,5	180,9
Bens de consumo non duradeiro	101,8	111,3	103,5	118,1	96,8	106,8	103,4	127,5
Bens de equipo	110,3	98,2	113,1	103,5	95,6	94,2	101,8	93,4
Bens intermedios	108,6	121,0	107,8	117,1	99,3	108,8	109,2	118,1
Enerxía	99,4	106,2	99,0	83,0	92,7	76,4	95,1	78,6

(*) En media anual.

Fonte: INE, Índice de producción industrial (IPI)

Gráfico 2.31
Variación do IPI Galicia. 2020-2021

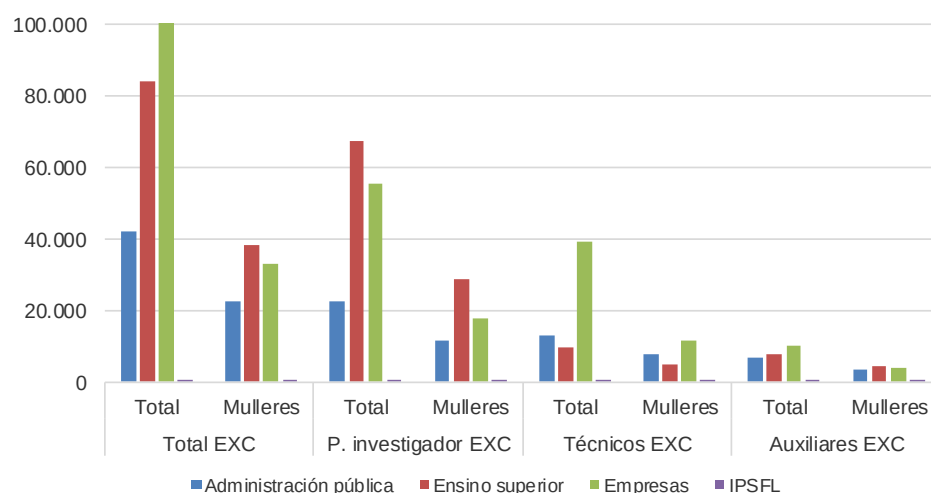
Fonte: Elaboración propia con datos do INE, índice de produción industrial (IPI)

2.4. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+i)

Esta parte do informe analiza a evolución do gasto en investigación científica na comunidade galega, incluíndo unha perspectiva comparada co resto das comunidades autónomas. A base de referencia para a obtención de datos obxecto de análise son os datos da Estatística sobre as actividades en investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), que miden os recursos económicos e humanos destinados a investigación por todos os sectores económicos (empresas, Administracións, ensino superior e institucións privadas sen ánimo de lucro).

Os últimos datos dispoñibles son de 2020. Segundo estes datos, o gasto interno en persoal empregado en actividades de investigación e desenvolvemento (I+D) en España en 2020 superou os 15.768 millóns de €, un incremento do 1,3% sobre o ano anterior. As actividades de I+D en 2020 empregaron a un total de 231.769 persoas en equivalencia a xornada entre persoal investigador, técnico e auxiliar (gráfico 2.32). Polo tanto, en 2020 este emprego reduciuse en 356 persoas sobre o ano precedente. O 40,7% son mulleres, das que o 61,45% son persoal investigador, o 25,8% técnico e o 12,7% persoas empregadas en postos auxiliares.

Gráfico 2.32
Persoal I+D. 2020

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D

En 2020 a comunidade galega destina máis de 641 millóns de € a I+D, 14,3 millóns máis que o ano anterior (cadro 2.34). O emprego en actividades de I+D redúcese en 311 persoas. Neste período, todas as comunidades autónomas con excepción de Aragón, Asturias, Canarias, Castela e León, Comunidade Valenciana, Extremadura, País Vasco e A Rioxa melloran as súas achegas en I+D. Os incrementos producidos na comunidade galega -superiores á media estatal- sitúana como a sexta comunidade autónoma con maior aumento en gasto. En cómputo global, Galicia é responsable do 4,1% do gasto total en I+D e emprega o 4,6% do total de persoas empregadas nestas actividades no Estado. Madrid e Cataluña continúan a ser as comunidades con maiores participacións neste gasto, cun 27,0% e un 23,0% do total, respectivamente, seguidas por Andalucía (10,3%) e o País Vasco (9,3%).

A contribución da comunidade galega a actividades de I+D en 2020 supón unha achega do 1,1% do PIB (gráfico 2.33). A orde de comunidades con maior gasto total en I+D en relación ao PIB encabézaa o País Vasco, cunha achega do 2,2% do seu PIB, seguida por Madrid (2,0%), Navarra (1,9%) e Cataluña (1,7%). Galicia (1,1%) sitúase en octavo lugar, por debaixo da media do Estado (1,40%). A nosa comunidade autónoma continúa, en consecuencia, coa senda crecente de achegas en proporción ao seu PIB que iniciou en 2015 (gráfico 2.34).

Cadro 2.34

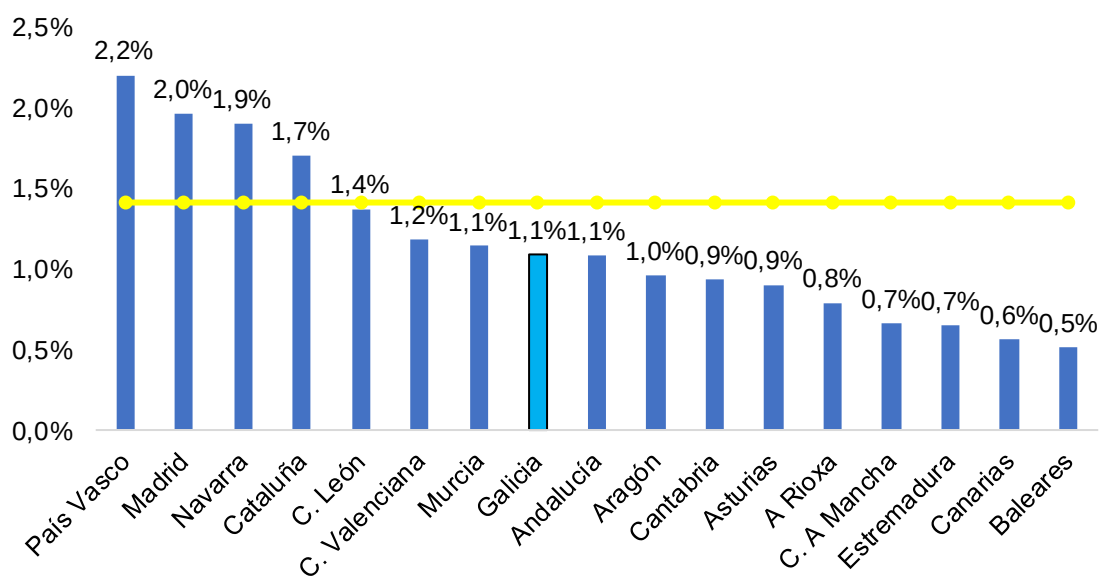
Gastos internos e persoal en I+D. Por comunidades autónomas. 2020

	Gastos I+D interna			Persoal en equivalencia a xornada completa		
	Total (Miles de €)	%	Taxa de variación 2020-2019	Total (Miles de €)	%	Taxa de variación 2020-2019
Andalucía	1.627.247	10,3	5,8	25.908	11,2	4,2
Aragón	339.438	2,2	-5,3	5.974	2,6	-4,7
Asturias	193.658	1,2	-1,0	3.375	1,5	-9,1
Baleares	137.698	0,9	2,6	2.777	1,2	-0,6
Canarias	217.808	1,4	-0,9	3.729	1,6	4,4
Cantabria	120.120	0,8	0,9	1.960	0,8	4,3
Castela e León	758.475	4,8	-5,3	10.554	4,6	-0,4
Castela-A Mancha	261.065	1,7	3,2	3.506	1,5	4,1
Cataluña	3.619.256	23,0	0,6	50.776	21,9	-2,6
C. Valenciana	1.236.012	7,8	-2,2	20.608	8,9	-0,3
Extremadura	125.337	0,8	-10,0	2.647	1,1	2,9
Galicia	641.680	4,1	2,3	10.774	4,6	-2,8
Madrid	4.252.947	27,0	3,7	57.171	24,7	2,9
Murcia	341.157	2,2	5,5	6.409	2,8	1,4
Navarra	366.353	2,3	3,0	4.758	2,1	-4,5
País Vasco	1.461.517	9,3	-0,9	19.517	8,4	-0,8
A Rioxa	64.412	0,4	-4,9	1.203	0,5	-4,6
España	15.768.133	100,0	1,3	231.769	100,0	0,2

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

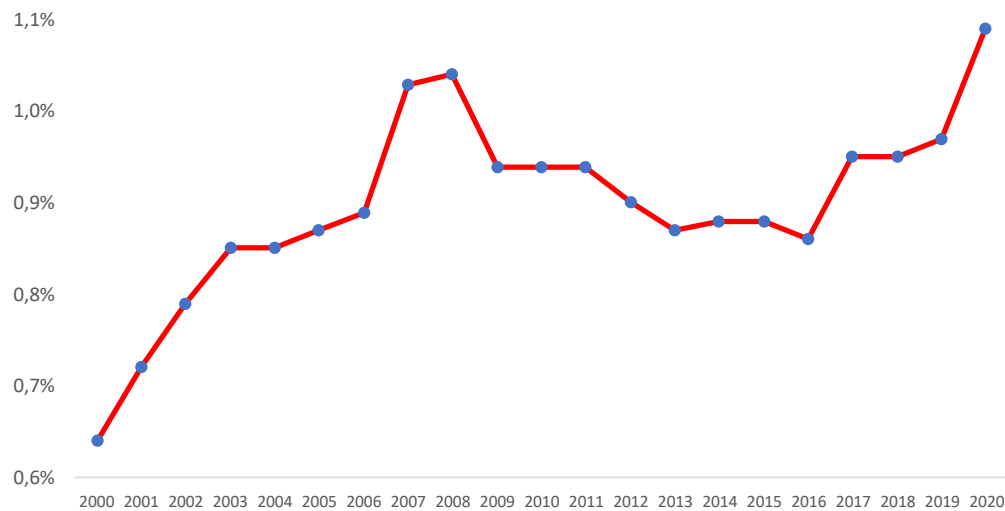
Gráfico 2.33

Gasto en I+D (% sobre PIB) por comunidades autónomas. 2020

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

Gráfico 2.34
Galicia. Gasto en I+D (% sobre PIB). 2000- 2020

Fonte: INE, Estadística sobre actividades de I+D.

O sector empresarial galego (cadro 2.35) aumenta en 2019 lixeiramente a súa participación no gasto total en I+D, cun 55,6% do gasto total. En segundo lugar, os centros de ensino superior achegan o 33,4% do gasto. O resto das achegas repártense entre as Administracións públicas (15,3%) e as institucións privadas en ánimo de lucro (IPSFL) cun 0,4%. Polo tanto, tanto o sector empresarial galego como as Administracións públicas galegas teñen unha participación no gasto total de I+D inferior á media estatal, a costa dunha participación claramente superior dos centros de ensino superior (33,4% fronte a 26,6% en media estatal) e unha similar por conta das IPSFL (cadro 2.36). Como en anos precedentes, o sector servizos acada a meirande parte do gasto en I+D (gráfico 2.35) e emprega a máis persoal nestas actividades e, en particular, unha parte notablemente superior no persoal de investigación para sustentar a súa actividade.

Cadro 2.35**Gastos internos totais en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2020**

	Total	% sobre PIB	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	1.627.247	1,08%	590.260	305.840	727.876	3.272
Aragón	339.438	0,96%	190.142	72.666	76.630	.
Asturias	193.658	0,90%	104.478	25.759	63.386	35
Baleares	137.698	0,51%	50.961	36.311	(...)	(...)
Canarias	217.808	0,56%	44.218	81.197	92.283	109
Cantabria	120.120	0,93%	45.332	21.633	51.539	1.617
Castela e León	758.475	1,37%	480.169	54.322	223.836	148
Castela-A Mancha	261.065	0,66%	149.203	37.722	73.869	271
Cataluña	3.619.256	1,70%	2.171.137	668.489	763.710	15.920
C. Valenciana	1.236.012	1,18%	571.033	139.721	524.778	480
Extremadura	125.337	0,65%	36.051	29.537	(...)	(...)
Galicia	641.680	1,09%	326.081	98.462	214.458	2.679
Madrid	4.252.947	1,96%	2.450.627	1.005.489	777.308	19.523
Murcia	341.157	1,14%	164.983	35.694	140.339	141
Navarra	366.353	1,90%	247.294	33.479	(...)	(...)
País Vasco	1.461.517	2,20%	1.117.876	89.500	253.023	1.118
A Ríoxa	64.412	0,79%	27.292	17.048	(...)	(...)
España	15.768.133	1,41%	8.767.460	2.752.925	4.202.013	45.734

Datos en miles de euros

(1) Institucións privadas sen ánimo de lucro.

(..) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.36**Distribución porcentual dos gastos internos totais en I+D. Por CC.AA. e sector de execución. 2020**

	Total	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	1.627.247	36,27%	18,79%	44,73%	0,20%
Aragón	339.438	56,02%	21,41%	22,58%	(...)
Asturias	193.658	53,95%	13,30%	32,73%	0,02%
Baleares	137.698	37,01%	26,37%	(...)	(...)
Canarias	217.808	20,30%	37,28%	42,37%	0,05%
Cantabria	120.120	37,74%	18,01%	42,91%	1,35%
Castela e León	758.475	63,31%	7,16%	29,51%	0,02%
Castela-A Mancha	261.065	57,15%	14,45%	28,30%	0,10%
Cataluña	3.619.256	59,99%	18,47%	21,10%	0,44%
C. Valenciana	1.236.012	46,20%	11,30%	42,46%	0,04%
Extremadura	125.337	28,76%	23,57%	(...)	(...)
Galicia	641.680	50,82%	15,34%	33,42%	0,42%
Madrid	4.252.947	57,62%	23,64%	18,28%	0,46%
Murcia	341.157	48,36%	10,46%	41,14%	0,04%
Navarra	366.353	67,50%	9,14%	(...)	(...)
País Vasco	1.461.517	76,49%	6,12%	17,31%	0,08%
A Ríoxa	64.412	42,37%	26,47%	(...)	(...)
España	15.768.133	55,60%	17,46%	26,65%	0,29%

En porcentaxe (agás a primeira columna, que está en miles de euros)

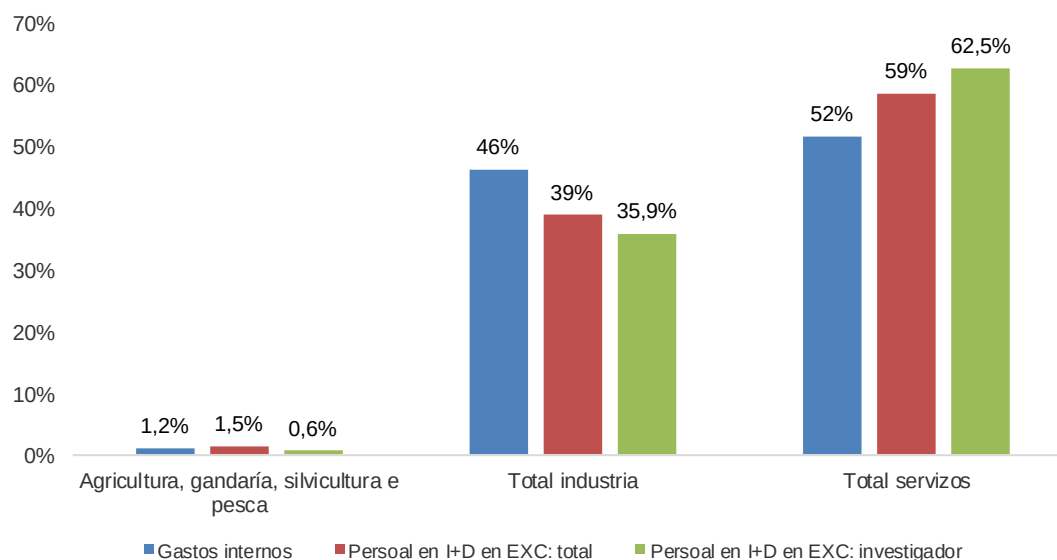
(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(..) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Gráfico 2.35

Gasto en I+D por sectores industriais. Galicia. 2020

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D

No conxunto do Estado, o gasto total en I+D repártese de xeito relativamente equilibrado entre o sector servizos e a industria (cadro 2.37). No primeiro caso, destaca o gasto realizado polas actividades profesionais, científicas e técnicas, seguido a distancia polo executado polos servizos de información e comunicacións. No relacionado coa industria, cabe salientar o gasto realizado pola industria farmacéutica, o do vinculado a vehículos de motor e o doutro material de transporte. Esta participación protagonista reproduce a mesma clasificación do ano 2019.

Cadro 2.37

Gastos totais en I+D (por sector). España. 2020

	Gastos internos (miles de euros)		Persoal en I+D en EXC: total persoal		Persoal en I+D en EXC: persoal investigador	
	Total	%	Total	%	Total	%
TOTAL EMPRESAS	8.767.460	100%	104.728	100%	55.299	100%
1. AGRICULTURA, GANDARÍA, SILVICULTURA E PESCA (CNAE 01, 02, 03)	103.450	1,18%	1.521	1,45%	346	0,63%
TOTAL INDUSTRIA	4.051.765	46,21%	40.690	38,85%	19.828	35,86%
2. Industrias extractivas e do petróleo (CNAE 05, 06, 07, 08, 09, 19)	78.248	0,89%	412	0,39%	245	0,44%
3. Alimentación, bebidas e tabaco (CNAE 10, 11, 12)	269.979	3,08%	3.146	3,00%	1.324	2,39%
4. Têxtil, confección, coiro e calzado (CNAE 13, 14, 15)	60.401	0,69%	913	0,87%	258	0,47%
5. Madeira, papel e artes gráficas (CNAE 16, 17, 18)	46.066	0,53%	714	0,68%	265	0,48%
6. Química (CNAE 20)	312.855	3,57%	4.195	4,01%	2.013	3,64%
7. Farmacia (CNAE 21)	773.822	8,83%	5.266	5,03%	2.583	4,67%
8. Caucho e plásticos (CNAE 22)	96.460	1,10%	1.083	1,03%	425	0,77%
9. Produtos minerais non metálicos diversos (CNAE 23)	46.726	0,53%	642	0,61%	254	0,46%
10. Metalurxia (CNAE 24)	52.691	0,60%	521	0,50%	275	0,50%
11. Manufacturas metálicas (CNAE 25)	135.728	1,55%	1.745	1,67%	797	1,44%
12. Produtos informáticos, electrónicos e ópticos (CNAE 26)	186.641	2,13%	2.954	2,82%	1.937	3,50%
13. Material e equipo eléctrico (CNAE 27)	199.768	2,28%	2.606	2,49%	1.312	2,37%
14. Outra maquinaria e equipo (CNAE 28)	265.341	3,03%	3.787	3,62%	1.842	3,33%
15. Vehículos de motor (CNAE 29)	597.858	6,82%	4.704	4,49%	1.701	3,08%
16. Outro material de transporte (CNAE 30)	683.630	7,80%	4.767	4,55%	2.815	5,09%
17. Mobles (CNAE 31)	16.511	0,19%	294	0,28%	106	0,19%
18. Outras actividades de fabricación (CNAE 32)	60.963	0,70%	829	0,79%	451	0,82%
19. Reparación e instalación de maquinaria e equipo (CNAE 33)	19.622	0,22%	292	0,28%	153	0,28%
20. Enerxía e auga (CNAE 35, 36)	122.969	1,40%	1.560	1,49%	933	1,69%
21. Saneamento, xestión de residuos e descontaminación (CNAE 37, 38, 39)	25.487	0,29%	260	0,25%	141	0,26%
22. Construción (CNAE 41, 42, 43)	90.388	1,03%	1.239	1,18%	565	1,02%
TOTAL SERVICIOS	4.521.856	51,58%	61.278	58,51%	34.560	62,50%
23. Comercio (CNAE 45, 46, 47)	362.120	4,13%	3.953	3,77%	2.182	3,95%
24. Transportes e almacenamento (CNAE 49, 50, 51, 52, 53)	65.601	0,75%	823	0,79%	219	0,40%
25. Hostalaría (CNAE 55, 56)	4.701	0,05%	50	0,05%	34	0,06%
26. Información e comunicacións (CNAE 58, 59, 60, 61, 62, 63)	1.162.057	13,25%	20.059	19,15%	9.770	17,67%
27. Actividades financeiras e de seguros (CNAE 64, 65, 66)	88.724	1,01%	1.113	1,06%	331	0,60%
28. Actividades inmobiliarias (CNAE 68)	16.462	0,19%	157	0,15%	69	0,12%
29. Actividades profesionais, científicas e técnicas (CNAE 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75)	2.590.751	29,55%	31.385	29,97%	19.914	36,01%
30. Actividades administrativas e servizos auxiliares (CNAE 77, 78, 79, 80, 81, 82)	99.926	1,14%	1.629	1,56%	697	1,26%
31. Actividades sanitarias e de servizos sociais (CNAE 86, 87, 88)	94.533	1,08%	1.549	1,48%	1.059	1,92%
32. Actividades artísticas, recreativas e de entretemento (CNAE 90, 91, 92, 93)	14.960	0,17%	180	0,17%	63	0,11%
33. Outros servizos (CNAE 85-854, 94, 95, 96)	22.021	0,25%	381	0,36%	223	0,40%

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D.

En correspondencia coas achegas dos respectivos sectores ao gasto total nas actividades de I+D, as empresas son as principais empregadoras de persoal para estas actividades (cadro 2.38). A participación no emprego das entidades de institucións é similar á media estatal, aínda que lixeiramente inferior no caso das Administracións públicas, que se compensa cunha maior achega por parte das institucións de ensino superior (cadro 2.39). O 64,22% destas persoas empregadas son persoal investigador (cadro 2.40).

Cadro 2.38

Persoal en actividades en I+D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2020

	PERSOAL	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	25.908	8.043	5.715	12.065	85
Aragón	5.974	2.569	1.193	2.211	.
Asturias	3.375	1.492	537	1.343	3
Baleares	2.777	652	595	(...)	(...)
Canarias	3.729	723	1.198	1.806	2
Cantabria	1.960	649	457	831	23
Castela e León	10.554	4.343	1.068	5.139	4
Castela-A Mancha	3.506	1.601	612	1.284	9
Cataluña	50.776	25.246	10.298	15.058	174
C. Valenciana	20.608	8.390	2.425	9.783	10
Extremadura	2.647	652	611	(...)	(...)
Galicia	10.774	4.786	1.644	4.301	43
Madrid	57.171	26.619	13.208	17.173	171
Murcia	6.409	2.308	581	3.517	4
Navarra	4.758	2.550	450	(...)	(...)
País Vasco	19.517	13.669	1.275	4.556	17
A Ríoxa	1.203	430	292	(...)	(...)
España	231.769	104.728	42.160	84.325	556

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.39

**Distribución do persoal actividades en I+D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2020**

	Total	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	25.908	31,04%	22,06%	46,57%	0,33%
Aragón	5.974	43,01%	19,97%	37,02%	(...)
Asturias	3.375	44,20%	15,92%	39,79%	0,09%
Baleares	2.777	23,49%	21,44%	(...)	(...)
Canarias	3.729	19,38%	32,14%	48,43%	0,05%
Cantabria	1.960	33,13%	23,34%	42,38%	1,15%
Castela e León	10.554	41,15%	10,12%	48,69%	0,04%
Castela-A Mancha	3.506	45,68%	17,44%	36,63%	0,25%
Cataluña	50.776	49,72%	20,28%	29,66%	0,34%
C. Valenciana	20.608	40,71%	11,77%	47,47%	0,05%
Extremadura	2.647	24,63%	23,08%	(...)	(...)
Galicia	10.774	44,42%	15,26%	39,92%	0,40%
Madrid	57.171	46,56%	23,10%	30,04%	0,30%
Murcia	6.409	36,01%	9,06%	54,88%	0,05%
Navarra	4.758	53,60%	9,46%	(...)	(...)
País Vasco	19.517	70,03%	6,53%	23,34%	0,09%
A Ríoxa	1.203	35,71%	24,27%	(...)	(...)
España	231.769	45,19%	18,19%	36,38%	0,24%

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.40

**Persoal investigador en actividades en I+D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2020**

	PERSOAL	PERSOAL INVESTIGADOR	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾	% persoal investigador s/ total
Andalucía	25.908	15.093	3.613	2.615	8.833	33	58,26%
Aragón	5.974	3.970	1.311	667	1.993	(...)	(...)
Asturias	3.375	2.333	889	243	1.199	2	69,13%
Baleares	2.777	1.984	278	364	(...)	(...)	(...)
Canarias	3.729	2.669	391	618	1.658	2	71,57%
Cantabria	1.960	1.305	307	346	633	20	66,60%
Castela e León	10.554	6.869	2.220	547	4.100	2	65,09%
Castela-A Mancha	3.506	1.812	624	377	808	2	51,67%
Cataluña	50.776	30.160	12.657	5.943	11.452	108	59,40%
C. Valenciana	20.608	13.046	4.351	1.438	7.247	9	63,30%
Extremadura	2.647	1.864	314	249	(...)	(...)	(...)
Galicia	10.774	6.920	2.909	860	3.123	27	64,22%
Madrid	57.171	35.711	14.275	6.771	14.559	105	62,46%
Murcia	6.409	4.293	967	322	3.002	4	66,99%
Navarra	4.758	2.858	1.079	293	(...)	(...)	(...)
País Vasco	19.517	13.627	8.941	692	3.980	14	69,82%
A Ríoxa	1.203	786	169	183	(...)	(...)	(...)
España	231.769	145.372	55.299	22.527	67.212	334	62,72%

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

(..) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

A información dispoñible permite desagregar o gasto de persoal destinado a mulleres e homes en 2020 (cadro 2.41). No conxunto estatal, as mulleres representan o 40,72% do gasto total de persoal en actividades de I+D, e un pouco menos (39,90%) no referente a persoal investigador. No ámbito da comunidade galega esta participación é lixeiramente superior (41,07%), por riba da media estatal. A desagregación das mulleres empregadas en actividades de I+D en función da institución empregadora (cadro 2.42) permite observar que a participación das mulleres en Galicia supera a media estatal moi particularmente no caso das Administracións públicas e as IPSFL, aínda que tamén nas institucións de ensino superior. Pola contra, reflíctese unha presenza relativamente inferior nas empresas.

Cadro 2.41

% Mulleres no persoal de actividades en I+D por comunidades autónomas. 2020

	Persoal	Investigadoras
Andalucía	40,56	39,40
Aragón	39,51	41,67
Asturias	38,08	39,18
Baleares	43,88	46,61
Canarias	40,51	39,72
Cantabria	40,62	41,31
Castela e León	42,92	43,70
Castela-A Mancha	38,91	39,66
Cataluña	41,10	38,78
C. Valenciana	41,45	40,01
Estremadura	39,01	37,99
Galicia	41,07	39,73
Madrid	41,47	41,10
Murcia	40,07	39,19
Navarra	41,45	42,84
País Vasco	36,35	35,68
A Ríoxa	44,38	48,96
España	40,72	39,90

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

Cadro 2.42

% Total do persoal por sectores e comunidades autónomas (mulleres). 2020

	PERSONAL				INVESTIGADORAS			
	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾	Empresas	Admón. pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	29,07	52,08	42,91	20,85	26,26	48,79	41,99	40,00
Aragón	27,96	47,43	48,66	(...)	30,77	45,47	47,57	(...)
Asturias	29,99	53,17	41,09	15,63	30,80	56,19	42,00	0,00
Baleares	25,66	54,57	(...)	(...)	28,76	54,97	(...)	(...)
Canarias	31,48	39,86	44,53	75,00	33,90	33,65	43,32	72,22
Cantabria	28,94	52,77	43,31	31,42	33,15	51,24	40,35	24,37
Castela e León	29,22	58,93	51,17	58,14	29,60	56,90	49,56	62,50
Castela-A Mancha	31,64	49,55	42,88	42,05	32,98	48,73	40,68	0,00
Cataluña	33,15	53,58	45,69	58,36	32,44	47,75	41,02	52,54
C. Valenciana	31,11	60,53	45,59	40,00	30,86	58,33	41,89	33,33
Estremadura	28,30	49,88	(...)	(...)	26,46	49,20	(...)	(...)
Galicia	27,43	63,85	47,41	53,92	28,61	59,69	44,42	59,26
Madrid	33,45	54,00	44,06	63,69	34,30	52,14	42,52	57,51
Murcia	34,43	45,76	42,84	28,57	32,04	44,61	40,92	28,57
Navarra	32,50	55,43	(...)	(...)	34,51	52,72	(...)	(...)
País Vasco	30,57	56,01	48,07	68,97	30,63	43,50	45,53	75,54
A Ríoxa	32,17	51,35	(...)	(...)	40,79	54,40	(...)	(...)
España	31,69	53,74	45,37	51,72	31,75	50,33	43,06	50,81

(...) Dato protexido por segredo estatístico.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D.

As respectivas dotacións de gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas, inxerida nunha serie histórica (cadro 2.43), permite detectar una tendencia á estabilidade en relación cos anos precedentes, coas pequenas diferenzas previamente sinaladas. No que se refire á situación no conxunto da UE (cadro 2.44),

unicamente Suecia, Austria, Alemaña e Bélxica superan o limiar do 3% do PIB fixado pola Estratexia Europa 2020 para un crecemento intelixente, sostible e integrador no marco europeo. España non chega a media da UE en ningún dos anos da serie analizada, e tamén o investimento da comunidade galega queda por debaixo deste obxectivo común. A evolución das achegas respectivas do Estado e a comunidade autónoma nos últimos anos (gráfico 2.36) non parecen anticipar unha converxencia co obxectivo a curto prazo.

Cadro 2.43

Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado.

Por comunidades autónomas. 2000-2020

	2000	2001(*)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009(**)	2010	2011	2012(***)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	0,65	0,60	0,60	0,85	0,76	0,84	0,89	1,02	1,03	1,11	1,22	1,16	1,07	1,08	1,06	1,02	0,92	0,92	0,92	0,93	1,08
Aragón	0,69	0,69	0,71	0,70	0,69	0,79	0,87	0,90	1,03	1,12	1,13	0,97	0,98	0,93	0,93	0,92	0,91	0,88	0,92	0,94	0,96
Asturias	0,82	0,69	0,62	0,67	0,65	0,70	0,88	0,92	0,97	1,01	1,06	0,97	0,92	0,89	0,83	0,74	0,74	0,81	0,81	0,83	0,90
Baleares	0,22	0,23	0,24	0,24	0,26	0,27	0,29	0,33	0,36	0,38	0,43	0,37	0,35	0,34	0,32	0,32	0,32	0,36	0,39	0,39	0,51
Canarias	0,47	0,54	0,58	0,52	0,58	0,58	0,65	0,64	0,63	0,60	0,63	0,60	0,54	0,52	0,49	0,50	0,47	0,50	0,47	0,46	0,56
Cantabria	0,46	0,57	0,53	0,45	0,44	0,45	0,79	0,88	1,01	1,17	1,24	1,11	1,04	0,93	0,84	0,84	0,83	0,82	0,86	0,84	0,93
C. León	0,64	0,82	0,80	0,86	0,93	0,89	0,97	1,10	1,27	1,15	1,11	1,04	1,17	1,03	1,02	1,01	1,11	1,22	1,30	1,34	1,37
C. A Mancha	0,56	0,34	0,43	0,42	0,41	0,41	0,47	0,60	0,72	0,63	0,69	0,70	0,62	0,56	0,55	0,55	0,56	0,57	0,53	0,60	0,66
Cataluña	1,06	1,10	1,19	1,27	1,33	1,35	1,42	1,48	1,62	1,70	1,66	1,60	1,55	1,54	1,50	1,52	1,46	1,48	1,53	1,51	1,70
C. Valenciana	0,71	0,74	0,77	0,83	0,89	0,98	0,95	0,95	1,05	1,11	1,08	1,05	1,06	1,06	1,05	1,01	1,01	1,00	1,05	1,10	1,18
Extremadura	0,54	0,59	0,59	0,62	0,41	0,68	0,72	0,74	0,86	0,90	0,88	0,85	0,75	0,76	0,68	0,65	0,57	0,58	0,61	0,68	0,65
Galicia	0,64	0,72	0,79	0,85	0,85	0,87	0,89	1,03	1,04	0,94	0,94	0,94	0,90	0,87	0,88	0,88	0,86	0,95	0,95	0,97	1,09
Madrid	1,58	1,67	1,76	1,69	1,64	1,81	1,96	1,92	2,02	2,05	2,06	2,00	1,76	1,78	1,70	1,70	1,66	1,66	1,70	1,70	1,96
Murcia	0,69	0,62	0,54	0,68	0,65	0,73	0,76	0,91	0,86	0,87	0,92	0,86	0,86	0,85	0,87	0,86	0,92	0,92	0,97	1,00	1,14
Navarra	0,87	1,16	1,05	1,34	1,80	1,68	1,91	1,88	1,94	2,19	2,04	2,12	2,01	1,84	1,79	1,65	1,65	1,76	1,72	1,70	1,90
País Vasco	1,16	1,36	1,29	1,39	1,51	1,48	1,58	1,87	1,98	2,13	2,03	2,15	2,29	2,16	2,08	1,95	1,94	1,94	2,02	1,99	2,20
A Ríoxa	0,57	0,62	0,54	0,63	0,66	0,66	1,04	1,16	1,01	1,08	1,06	1,02	0,91	0,81	0,93	0,89	0,84	0,90	0,81	0,77	0,79
España	0,91	0,95	0,99	1,05	1,06	1,12	1,20	1,27	1,35	1,39	1,40	1,36	1,30	1,28	1,24	1,22	1,19	1,21	1,24	1,25	1,41

Dende 2001. (*) ata 2009 PIB pm base 2000.

Dende 2009 (***) ata 2012 PIB pm base 2008.

Dende 2012 (***) en adelante PIB pm base 2010.

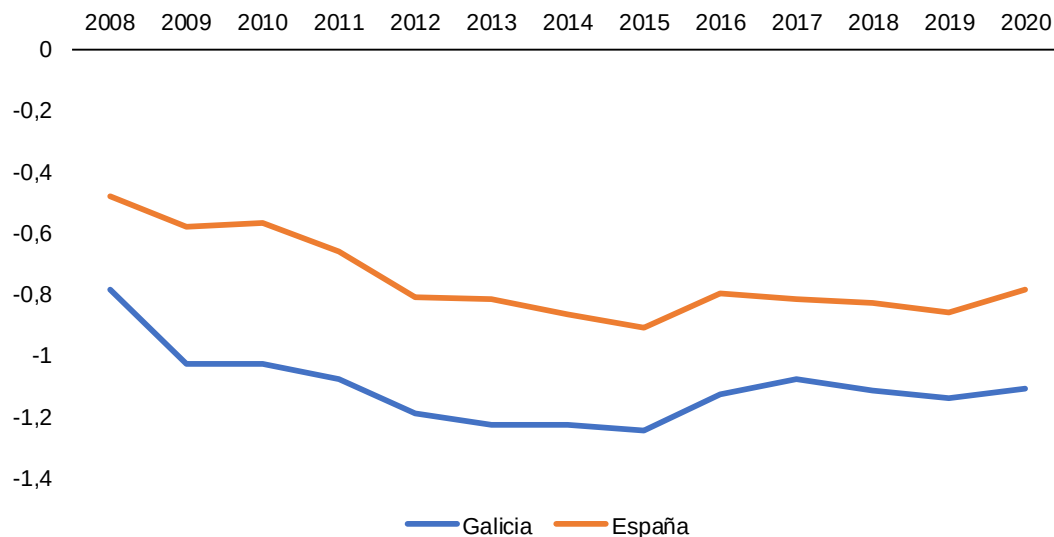
Fonte: INE, Estadística de I+D.

Cadro 2.44

**Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB.
Países OCDE Europa: 2016-2020**

	2016	2017	2018	2019	2020
Australia	..	1,79	..	1,80	..
Austria	3,12	3,06	3,09	3,13	3,20
Bélgica	2,52	2,67	2,86	3,16	3,48
Canadá	1,73	1,69	1,68	1,59	1,70
Chile	0,37	0,36	0,37	0,34	..
Colombia	0,27	0,26	0,31	0,32	0,29
República Checa	1,67	1,77	1,90	1,93	1,99
Dinamarca	3,09	2,93	2,97	2,89	2,96
Estonia	1,24	1,28	1,42	1,63	1,79
Finlandia	2,72	2,73	2,76	2,80	2,91
Francia	2,22	2,20	2,20	2,19	2,35
Alemania	2,94	3,05	3,11	3,17	3,14
Grecia	1,01	1,15	1,21	1,28	1,50
Hungría	1,18	1,32	1,51	1,48	1,61
Islandia	2,11	2,08	2,00	2,32	2,47
Irlanda	1,18	1,26	1,17	1,23	1,23
Israel	4,51	4,66	4,80	5,14	5,44
Italia	1,37	1,37	1,42	1,46	1,53
Japón	3,11	3,17	3,22	3,21	3,27
Corea	3,99	4,29	4,52	4,63	4,81
Letonia	0,44	0,51	0,64	0,64	0,71
Lituania	0,84	0,90	0,94	0,99	1,16
Luxemburgo	1,27	1,24	1,17	1,18	1,13
México	0,39	0,33	0,31	0,28	0,30
Países Bajos	2,15	2,18	2,14	2,18	2,29
Nueva Zelandia	..	1,35	..	1,41	..
Noruega	2,04	2,10	2,05	2,16	2,28
Polonia	0,96	1,03	1,21	1,32	1,39
Portugal	1,28	1,32	1,35	1,40	1,62
República Eslovaca	0,79	0,89	0,84	0,83	0,91
Eslovenia	2,01	1,87	1,95	2,05	2,15
Suecia	3,25	3,36	3,32	3,39	3,53
Suiza	..	3,03	..	3,15	..
Turquía	0,94	0,95	1,03	1,06	1,09
Reino Unido	1,64	1,66	1,70	1,71	..
Estados Unidos	2,85	2,91	3,01	3,18	3,45
Argentina	0,53	0,56	0,50	0,46	..
China	2,10	2,12	2,14	2,23	2,40
Rumanía	0,48	0,50	0,50	0,48	0,47
Federación Rusa	1,10	1,11	0,99	1,04	1,10
Singapur	2,07	1,90	1,81	1,89	..
Sudáfrica	0,82	0,83	..	..	..
China Taipéi	3,09	3,19	3,35	3,49	3,64
Galicia	0,86	0,95	0,95	0,97	1,09
España	1,19	1,21	1,24	1,25	1,41
UE27	1,99	2,03	2,07	2,11	2,20
OCDE	2,33	2,37	2,44	2,51	2,68

Fonte: INE.

Gráfico 2.36**Evolución do gasto en I+D sobre PIB. Diferencial coa media EU-27****Galicia/España. 2008-2020**

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

2.5. Innovación tecnolóxica nas empresas

A Enquisa de innovación tecnolóxica nas empresas, realizada polo INE, permite coñecer a actividade das empresas que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño etc.). O cadro 2.45 recolle os principais indicadores de I+D nas empresas con actividades innovadoras no ano 2020, a partir do INE desagregados por comunidades autónomas. Nese ano, a comunidade galega contaba cun total de 1.029 empresas innovadoras, un 4,9% do total destas empresas no conxunto do Estado. Polo tanto, a comunidade galega mantén o sexto posto no que se refire a participación de empresas con actividades innovadoras. A intensidade de innovación do total de empresas galegas é inferior á media estatal, ao igual que a intensidade de innovación das empresas con actividades innovadoras.

Cadro 2.45

Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empresa e comunidades autónomas. 2020

	Empresas con gasto en innovación	Intensidade de innovación ⁽¹⁾		
		Do total de empresas	Das empresas con gasto en innovación	Das empresas con actividades de I+D
Andalucía	2.357	0,70	2,25	2,16
Aragón	646	0,61	1,21	1,35
Asturias	289	0,86	1,73	1,92
Baleares	444	1,00	5,34	14,01
Canarias	627	0,39	2,59	4,78
Cantabria	206	0,34	0,49	0,40
Castela e León	744	1,29	3,88	4,16
Castela-A Mancha	589	0,61	1,86	1,56
Cataluña	4.518	1,53	3,21	3,55
C. Valenciana	2.256	1,01	1,87	3,33
Extremadura	218	0,35	1,48	1,41
Galicia	1.029	0,82	1,43	1,80
Madrid	3.865	0,98	1,61	1,75
Murcia	680	0,64	1,74	1,96
Navarra	450	1,34	2,57	2,38
País Vasco	1.862	2,27	3,95	4,42
A Ríoxa	190	0,73	2,34	1,97
España	20.976	1,08	2,08	2,40

1) Intensidade de innovación=(Gasto actividades innovadoras/cifra de negocios)×100

Fonte : INE.

No cómputo total do período 2018-2020 rexístranse un total de 1.587 empresas innovadoras en Galicia, entre as cales destacan as de innovación xeral, as de proceso e as de produto, unha distribución similar á reflectida no conxunto do Estado.

Cadro 2.46

Empresas innovadoras por comunidades autónomas e tipo de innovación. 2018-2020

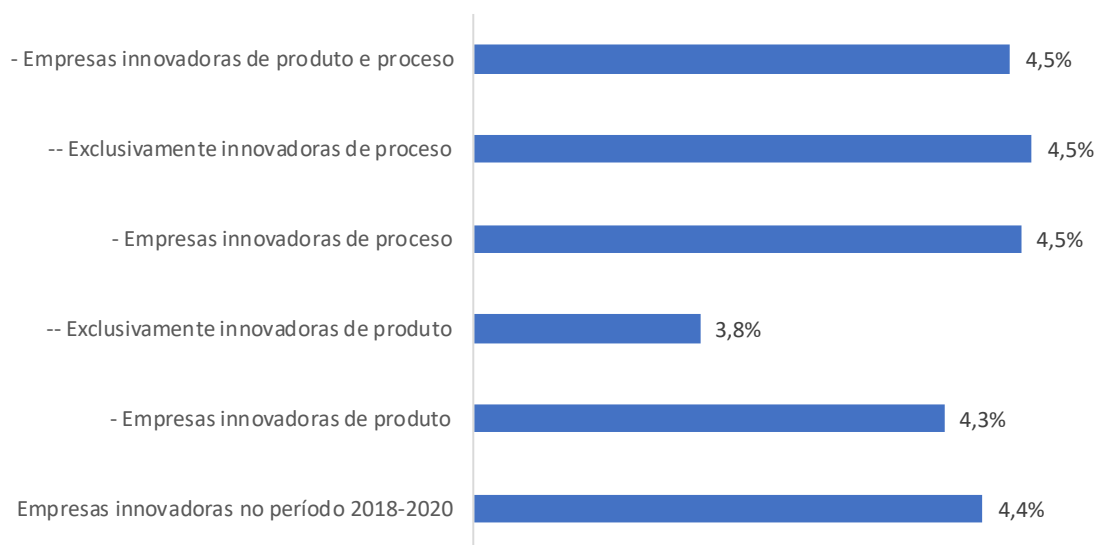
	España	Andalucía	Aragón	Asturias	Baleares	Canarias	Cantabria	Castela e León	C.-A. Mancha
Empresas innovadoras no período 2018-2020	36.026	4.961	1.022	539	809	1.144	318	1.327	1.068
- Empresas innovadoras de produto	20.168	2.823	574	263	441	516	172	747	626
-- Exclusivamente innovadoras de produto	4.290	774	109	52	101	117	19	152	140
- Empresas innovadoras de proceso	31.736	4.187	914	487	708	1.026	300	1.175	927
-- Exclusivamente innovadoras de proceso	15.858	2.138	448	276	368	627	146	580	442
- Empresas innovadoras de produto e proceso	15.878	2.049	466	211	340	399	153	595	486
	Cataluña	Valencia	Extremadura	Galicia	Madrid	Murcia	Navarra	País Vasco	A Ríoxa
Empresas innovadoras no período 2018-2020	7.473	3.952	477	1.587	6.816	1.249	650	2.304	298
- Empresas innovadoras de produto	4.248	2.256	291	873	3.671	749	398	1.339	154
-- Exclusivamente innovadoras de produto	876	543	68	165	626	160	75	269	30
- Empresas innovadoras de proceso	6.596	3.409	409	1.422	6.190	1.089	574	2.034	268
-- Exclusivamente innovadoras de proceso	3.224	1.696	186	714	3.145	500	252	965	144
- Empresas innovadoras de produto e proceso	3.372	1.712	223	708	3.045	588	323	1.070	124

Fonte: INE.

A participación das empresas galegas no conxunto das empresas innovadoras do Estado é variable, atendendo ao tipo de innovación. Como se pode comprobar no gráfico 2.37, destacan especialmente as innovacións producidas no ámbito do produto e proceso.

Gráfico 2.37

Empresas Innovadoras por tipo de innovación. %Galicia sobre total España. 2018-2020

Fonte: INE.

As empresas que declaran algún tipo de actividade innovadora en 2020 en Galicia son 1.126, 430 menos que o ano anterior. Polo tanto, Galicia achega un 5,36% do total estatal (cadro 2.47), pasando a ocupar o sexto lugar en función desta participación no volume de empresas. O gasto en innovación destas empresas supón un 4,2% do total de gasto en innovación en España, unha ganancia de tres décimas porcentuais en relación co ano anterior. Este datos sitúan á comunidade galega coma a sétima en volume de gasto. O gasto medio en actividades para a innovación tecnolóxica realizado por estas empresas en 2020 acadou 641 mil euros, un valor inferior á media estatal, que se sitúa en 813 mil euros por empresa (gráfico 2.38).

Cadro 2.47

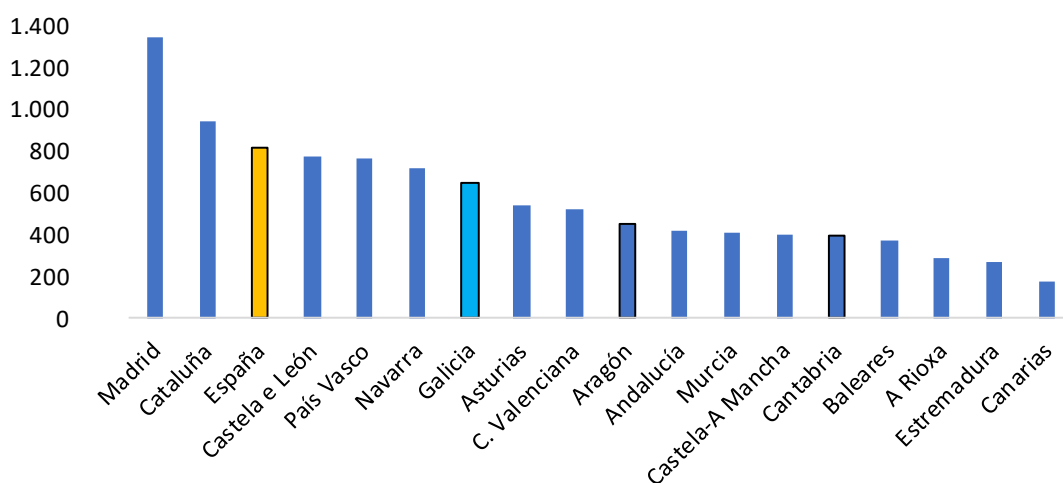
Empresas e gasto en actividades innovadoras segundo onde se realiza o gasto. 2020 (miles de €)

	Nº de empresas con gasto en innovación	Gasto en innovación
Andalucía	2.654	1.102.338
Aragón	731	329.285
Asturias	354	191.831
Baleares	485	178.579
Canarias	675	119.751
Cantabria	232	90.217
Castela e León	935	725.773
Castela-A Mancha	716	284.135
Cataluña	4.797	4.512.494
C. Valenciana	2.438	1.255.475
Estremadura	269	71.441
Galicia	1.126	722.049
Madrid	3.913	5.267.327
Murcia	757	307.781
Navarra	501	360.094
País Vasco	1.951	1.493.099
A Ríoxa	209	60.227
España	20.976	17.074.397

Fonte: INE.

Gráfico 2.38

Gasto medio en innovación das empresas (2020). Miles de €.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades de I+D.

A porcentaxe de empresas galegas que obteñen financiamento para actividades innovadoras mediante a emisión de accións é superior á media española (cadro 2.48). Por outra banda, tamén en 2020 a vía preferente de financiamento destas actividades en Galicia é a través de créditos ou emisión de débeda, aínda que nunha porcentaxe inferior á que supón esta vía de financiamento na media estatal.

Cadro 2.48

**% Empresas con actividades innovadoras por tipo de financiamento privado.
Galicia/España. 2018-2020**

Actividades innovadoras no período 2018-2020	España	Galicia
% de empresas que obtiveron financiamento mediante emisión de accións ⁽¹⁾	1,08	0,70
% de empresas que usaron a emisión de accións para actividades innovadoras ⁽²⁾	22,43	26,06
% de empresas que obtiveron financiamento mediante créditos e/ou emisión de débeda ⁽¹⁾	34,76	32,64
% de empresas que usaron os créditos e/ou emisión de débeda para actividades innovadoras ⁽²⁾	11,05	9,44
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento mediante emisión de accións ^{(3) (4)}	2,30	1,29
% de empresas con actividades innovadoras que usaron a emisión de accións para actividades innovadoras ^{(3) (5)}	42,98	62,99
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento mediante créditos e/ou emisión de débeda ^{(3) (4)}	44,26	40,55
% de empresas con actividades innovadoras que usaron os créditos e/ou emisión de débeda para actividades innovadoras ^{(3) (5)}	35,24	33,79

Notas:

(1) % sobre o total de empresas.

(2) % sobre as empresas que obtiveron financiamento dese tipo.

(3) Empresas con innovacións completadas e/ou en curso e/ou abandonadas durante o período de estudo.

(4) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras.

(5) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento dese tipo.

Fonte: INE.

Igualmente importante é o papel das Administracións públicas e institucións como alternativa de financiamento das actividades innovadoras (cadro 2.49), que en Galicia é máis activo que na media estatal para o caso das Administracións locais e autonómicas. Por outra banda, cómpre destacar tamén o rol da UE como entidade financiadora, tanto a título individual coma a través do programa Horizon.

Os elevados custos da actividade innovadora son o principal factor de dificultade na realización de actividades innovadoras en Galicia (cadro 2.50). A enumeración de factores limitadores na realización de actividades do eido da innovación é similar en Galicia e no contexto estatal. No que atinxe ao resultado esperado (cadro 2.51), a mellora das satisfacción dos clientes e o posicionamento en liderado de calidade parecen ser os principais impulsores da actividade innovadora das empresas galegas. Finalmente, as organizacións empresariais parecen usar fundamentalmente tecnoloxía preexistente na propia empresa para desenvolver as súas innovacións (cadro 2.52).

Cadro 2.49

% Empresas con actividades innovadoras por tipo de financiamento pública. Galicia/España. 2018-2020

Actividades innovadoras no período 2018-2020	España	Galicia
% de empresas que obtiveron financiación das Administracións locais ou autonómicas ^{(6) (1)}	14,18	13,88
% de empresas que usaron o financiamento das Administracións locais ou autonómicas para realizar actividades innovadoras ^{(6) (2)}	18,81	32,56
% de empresas que obtiveron financiamento da Administración do Estado ^{(6) (1)}	13,47	5,99
% de empresas que usaron o financiamento da Administración do Estado para realizar actividades innovadoras ^{(6) (2)}	18,48	44,57
% de empresas que obtiveron financiamento do programa Horizon 2020 ⁽¹⁾	0,76	0,77
% de empresas que usaron o financiamento do programa Horizon 2020 para realizar actividades innovadoras ⁽²⁾	91,91	93,58
% de empresas que obtiveron financiamento doutras institucións da UE ⁽¹⁾	3,01	2,69
% de empresas que usaron o financiamento doutras institucións da UE para realizar actividades innovadoras ⁽²⁾	22,53	61,79
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento das Administracións locais ou autonómicas ^{(6) (3) (1)}	23,30	32,87
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento das Administracións locais ou autonómicas para realizar actividades innovadoras ^{(6) (3) (2)}	46,49	60,11
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento da Administración do Estado ^{(6) (3) (1)}	23,13	16,31
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento da Administración do Estado para realizar actividades innovadoras ^{(6) (3) (2)}	43,51	71,57
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento do programa Horizon 2020 ^{(3) (1)}	3,00	3,29
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento do programa Horizon 2020 para realizar actividades innovadoras ^{(3) (2)}	95,35	95,59
% de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento doutras institucións da UE ^{(3) (1)}	6,24	8,79
% de empresas con actividades innovadoras que usaron o financiamento doutras institucións da UE para realizar actividades innovadoras ^{(3) (2)}	44,44	82,77

Notas:

(1) % sobre o total de empresas.

(2) % sobre as empresas que obtiveron financiamento dese tipo.

(3) Empresas con innovacións completadas e/ou en curso e/ou abandonadas durante o período de estudo.

(4) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras.

(5) % sobre o total de empresas con actividades innovadoras que obtiveron financiamento dese tipo.

(6) As organizacións do sector público inclúen as entidades públicas como as administracións central, autonómica e local e axencias, universidades, hospitais e outros provedores de servizos públicos.

Fonte: INE.

Cadro 2.50

% Empresas por factores que dificultan a realización de actividades innovadoras. Galicia/España. 2018-2020

Actividades innovadoras no período 2018-2020	España	Galicia
Falta de financiamento dentro da empresa ou grupo de empresas (1)	14,71	13,68
Falta de financiamento de fontes exteriores privadas (1)	12,76	11,37
Dificultades para obter axudas ou subvencións públicas (1)	19,53	16,62
Costes demasiado elevados (1)	25,24	24,26
Falta de persoal cualificado dentro da empresa (1)	14,23	16,94
Falta de socios para colaboración (1)	8,94	10,53
Falta de acceso a coñecementos externos (1)	10,66	11,01
Incerteza respecto á demanda no mercado das ideas da empresa (1)	19,94	19,28
Demasiada competencia no mercado (1)	15,91	12,71
Existen outras prioridades dentro da empresa (1)	44,33	46,16

(1) % de empresas, sobre o total de empresas, que consideran que os seguintes factores tiveron un grado de importancia elevado á hora de dificultar a decisión de iniciar ou execución mesma das actividades innovadoras.

Fonte: INE.

Cadro 2.51**%Empresas por tipo de estratexia máis importante. Galicia/España. 2018-2020**

Actividades innovadoras no período 2018-2020	España	Galicia
As centradas en mellorar bens ou servizos existentes	32,13	31,19
As centradas en introducir novos bens ou servizos	6,05	5,27
As centradas en precios baixos (liderado de prezos)	12,75	11,01
As centradas en calidade alta (liderado de calidade)	40,73	37,92
As centradas nunha ampla gama de bens ou servizos	13,51	12,18
As centradas nun ou nun número pequeno de bens ou servizos clave	10,70	10,69
As centradas en satisfacer grupos de clientes establecidos	40,08	38,22
As centradas en chegar a novos grupos de clientes	30,70	28,09
As centradas en bens ou servizos estandarizados	12,29	10,70
As centradas en solucións específicas para clientes	28,66	25,24

(1) %de empresas, sobre o total de empresas, que consideran que as estratexias tiveron un grado de importancia elevado no desempeño económico da empresa.

Fonte: INE.

Cadro 2.52**%Empresas por tipo de tecnoloxía máis importante. Galicia/España. 2018-2020**

Actividades innovadoras no período 2018-2020	España	Galicia
% de empresas que compraron tecnoloxía xa usada pola empresa ou unha actualización	27,21	26,95
% de empresas que compraron tecnoloxía nova non utilizada previamente pola empresa	7,17	8,41

(1) %sobre o total de empresas.

Fonte: INE.

CAPÍTULO 3. ECONOMÍA SOCIAL

(volver ao índice)

Benigno Sánchez García

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Capítulo 3. ECONOMÍA SOCIAL

3.1. Cooperativas

No momento de peche deste capítulo do Informe (finais de setembro de 2022), a información dispoñible acerca das cooperativas inscritas na Seguridade Social é a correspondente a 30 de xuño de 2020, se ben o Directorio Central de Empresas (DIRCE) do Instituto Nacional de Estatística (INE) facilita datos de 2021, limitados ao número de sociedades cooperativas, sen facer referencia ao número de traballadores empregados nestas. Chamamos a atención sobre este particular, na medida en que a comparación entre os datos de 2020 (a 30 de xuño e proporcionados pola Subdirección Xeral de Economía Social e Responsabilidade Social das Empresas) e os de 2021 (do DIRCE) puidera suscitar algunhas dúbidas ao ser as fontes diferentes.

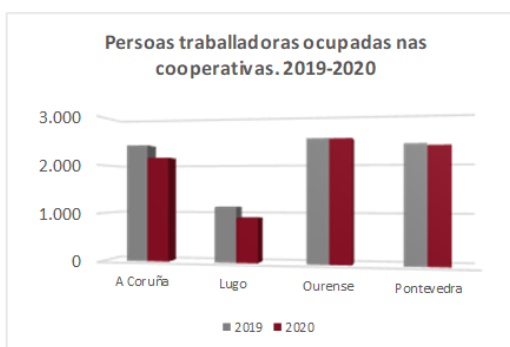
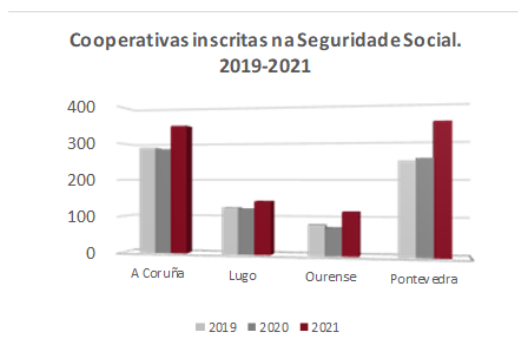
E dicíamos no informe do pasado ano que, coa cautela necesaria por non dispoñer en 2020 dos datos a fin dese ano, había que dicir que a pandemia do coronavirus tivera unha incidencia relativamente menor na “sobre vivencia” das empresas cooperativas en tres das catro provincias galegas, mentres que en Pontevedra o seu número fora superior en 2020 que en 2019. Pois ben, de novo coa cautela necesaria, esta vez derivada do apunte metodolóxico a que fixemos referencia máis arriba, podemos dicir que, desde o punto de vista do número de sociedades cooperativas, este viuse incrementado moi notablemente nas catro provincias galegas, como se deriva dos datos contidos no cadro 3.1.

Cadro 3.1
Cooperativas inscritas na Seguridade Social e persoas
traballadoras. Por provincias. Galicia. 2019-2021

	Cooperativas			Persoas traballadoras	
	2019	2020 ⁽¹⁾	2021	2019	2020 ⁽¹⁾
A Coruña	288	284	347	2.412	2.150
Lugo	125	122	143	1.132	911
Ourense	81	73	116	2.510	2.504
Pontevedra	250	256	350	2.388	2.352
Galicia	744	735	956	8.442	7.917

(1) Os datos de 2020 están pechados a 30 de xuño dese ano.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Subdirección Xeral da Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas. Para 2021 os datos proveñen do Directorio Central de Empresas (DIRCE) do Instituto Nacional de Estatística (INE)

O dato anterior garda certa coherencia se o poñemos no contexto dos datos facilitados pola Consellería Emprego e Igualdade da Xunta de Galicia, sobre o número de cooperativas constituídas e rexistradas nos rexistros provinciais e autonómico en 2020 (Informe do ano pasado) e nos rexistros provinciais en 2021. Así, como reflectía o Informe do pasado ano, en 2020 se tiñan constituído en Galicia 98 cooperativas das que formaban parte 255 socios; mentres quen en 2021, se constituíron 135 cooperativas, das que forman parte 443 socios. De conformidade con estes (cadro 3.2) a provincia que amosou un maior dinamismo neste punto foi, un ano máis, a de Pontevedra. Por tipo de cooperativa, o protagonismo case absoluto (o 75,6% do total de cooperativas constituídas en 2021) corresponde ao cooperativismo de traballo asociado, como, tamén aquí, ven ocorrendo ano tras ano.

Cadro 3.2

Cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e no Rexistro Central, segundo a clase de cooperativa, e número de persoas socias promotoras. Ano 2021

	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		CENTRAL		TOTAL	
	Nº coop.	Persoas socias	Nº coop.	Persoas socias	Nº coop.	Persoas socias	Nº coop.	Persoas socias	Nº coop.	Persoas socias	Nº coop.	Persoas socias
Agrarias					1	2	1	4	1	2	3	8
Consumidores e usuarios							1	8			1	8
Ensino											0	0
Ensino-traballo asociado											0	0
Explotación comunitaria da terra	1	4			1	2					2	6
Mar											0	0
Mixtas traballo asociado											0	0
Servizos									1	4	1	4
Servizos-traballo asociado											0	0
Traballo asociado	28	60	3	6	17	40	53	117	1	2	102	225
Transportistas											0	0
Transportistas-traballo asociado											0	0
Vivenda	8	61					6	100			14	161
Crédito											0	0
Integración social											0	0
Xuvenil-explotación comunitaria da terra											0	0
Xuvenil-traballo asociado	2	7	1	3	2	4	5	11	2	6	12	31
Segundo grao											0	0
TOTAL	39	132	4	9	21	48	66	240	5	14	135	443

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Dende o punto de vista da actividade desenvolvida, o 55,6% das cooperativas constituídas en Galicia en 2021, que agrupan ao 68,4% das persoas socias pertencen, e por esta orde, aos subsectores do comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas; actividades profesionais, científicas e técnicas; construción; e agricultura, gandería, silvicultura e pesca.

Cadro 3.3

Cooperativas constituídas e número de persoas socias promotoras por actividade económica. 2021

Cód. Actividade	A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		REX. CENTRAL		TOTAL	
	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias	Coop.	Persoas socias
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1	4	1	2	7	16	5	13	1	2	15	37
B Industrias extractivas							2	4			2	4
C Industria manufacturera	2	4	1	2	3	6			1	3	7	15
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado											0	0
E Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación											0	0
F Construción	8	61			1	2	10	108			19	171
G Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	7	14			2	7	11	23	1	2	21	46
H Transporte e almacenamento											0	0
I Hostalaría	2	4	1	2	1	2	10	27			14	35
J Información e comunicacións	3	9					3	6			6	15
K Actividades financeiras e de seguros											0	0
L Actividades inmobiliarias							2	4			2	4
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	4	8			3	6	13	35			20	49
N Actividades administrativas e servizos auxiliares							2	4			2	4
O Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria		4									0	4
P Educación	2	18	1	3			3	6			6	27
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	7	2			1	3	1	2	2	7	11	14
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	4			1	2	1	2			3	8
S Outros servizos	2				2	4	3	6			7	10
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												
TOTAL	40	136	4	9	21	48	66	240	5	14	135	443

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

3.2. Sociedades laborais

Tampouco no caso das sociedades laborais, polas razóns antes apuntadas, podemos contar co dato das inscritas na Seguridade Social, mais que con data pechada a 30 de xuño de 2020.

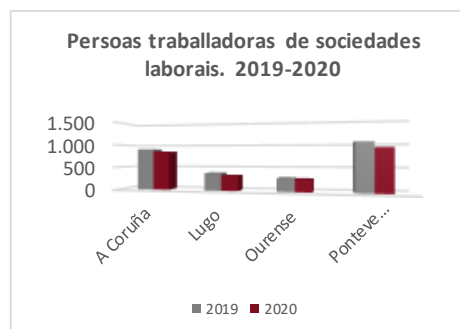
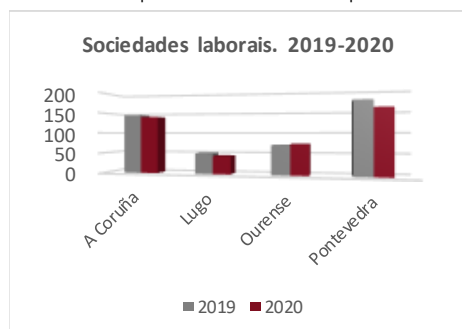
Cadro 3.4

Sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e persoas
Por provincias. Galicia. 2019-2020

	Sociedades laborais		Persoas traballadoras	
	2019	2020 ⁽¹⁾	2019	2020 ⁽¹⁾
A Coruña	145	140	899	847
Lugo	50	44	374	326
Ourense	71	74	282	268
Pontevedra	176	159	1.042	931
Galicia	442	417	2.597	2.372

(1) Os datos de 2020 están pechados a 30 de xuño dese ano.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social, Subdirección Xeral da Economía Social e da Responsabilidade Social das Empresas.

Segundo os datos facilitados pola Consellería de Emprego e Igualdade acerca da evolución do número de sociedades laborais constituídas en Galicia entre 2011 e 2021, podemos constatar unha tendencia á baixa destas (cadro 3.6). En sintonía con ese dato, o número das sociedades laborais que causaron baixa no mesmo período reflicte una tendencia á alza (cadro 3.8)

Cadro 3.5

Sociedades laborais: Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social. Galicia. 2021

	Sociedades laborais constituídas	Modificacións estatutarias	Sociedades laborais que causaron baixa	Totais
A Coruña	8	15	13	36
Lugo	1	5	6	12
Ourense	2	2	3	7
Pontevedra	17	6	21	44
Galicia	28	28	43	99

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.6

Sociedades laborais constituídas por provincias. Galicia. 2011-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	20	26	18	18	13	7	6	15	8	8	8
Lugo	2	7	2	5	1	1	0	3	2	0	1
Ourense	10	15	3	6	5	3	4	3	2	2	2
Pontevedra	16	13	22	13	16	18	19	24	20	13	17
Galicia	48	61	45	42	35	29	29	45	32	23	28

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.7

Sociedades laborais. Modificacións estatutarias. Evolución. Galicia. 2011-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	7	11	15	11	6	12	8	37	22	4	13
Lugo	2	7	2	1	1	3	2	12	1	3	4
Ourense	5	4	1	4	2	0	1	5	3	1	1
Pontevedra	10	14	13	12	11	9	12	26	9	4	8
Galicia	24	36	31	28	20	24	23	80	35	12	26

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.8

Sociedades laborais que causaron baixa por provincias. Galicia. 2011-2021

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	26	20	18	23	15	19	41	50	60	9	13
Lugo	15	14	23	8	8	4	25	15	9	3	6
Ourense	11	14	14	13	14	5	10	10	10	2	3
Pontevedra	25	23	24	20	20	11	25	50	32	24	21
Galicia	77	71	79	64	57	39	101	125	111	38	43

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Desde o punto de vista societario, o 70,1% das persoas socias das sociedades laborais constituídas en 2021 son socias de traballo (o 93,1% en 2020), e un 59,3% homes (o 63,8% en 2020).

Cadro 3.9

Distribución provincial número socios desagregado por sexo e tipo de participación nas sociedades laborais constituídas en 2021

	Persoas físicas	Persoas xurídicas	Totais socios por sexo		Socios por tipo de participación			
			Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	27	0	14	11	14	11	0	0
Lugo	3	0	0	3	0	3	0	0
Ourense	7	0	4	1	4	1	0	1
Pontevedra	44	0	30	14	14	7	3	0
Galicia	81	0	48	29	32	22	3	1

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

A metade das sociedades laborais constituídas en Galicia en 2021 (cadro 3.10) están encadradas no subsector do comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas; e a hostalaría.

Cadro 3.10

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, as provincias e o total. Galicia. 2021

Cód	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		GALICIA	
		Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.	Nº SS LL	Nº Soc.
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca							1	2	1	2
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufacteireira	1	3			1	2			2	5
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción							2	4	2	4
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	3	8					6	15	9	23
H	Transporte e almacenamento										
I	Hostalaría	2	7					3	10	5	17
J	Información e comunicacións							1	3	1	3
K	Actividades financeiras e de seguros										
L	Actividades inmobiliarias										
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas					1	4	1	2	2	6
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares							1	2	1	2
O	Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación										
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais							1	2	1	2
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	5	1	3					2	8
S	Outros servizos	1	2					1	4	2	6
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais										
Total		8	25	1	3	2	6	17	44	28	78

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

Cadro 3.11

Sociedades laborais constituídas, segundo a actividade económica, tipo de participación e sexo. Galicia. 2021

Cód.	Actividade	Nº SS LL	Total persoas socias	Persoas socias		Sexo		
				De traballo	De capital	Home	Muller	Persoa xurídica
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1	2	2		2		
B	Industrias extractivas							
C	Industria manufacteireira	2	5	5		3	2	
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado							
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación							
F	Construción	2	4	4		3	1	
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	9	23	21	2	15	8	
H	Transporte e almacenamento							
I	Hostalaría	5	17	17		10	7	
J	Información e comunicacións	1	3	3		1	2	
K	Actividades financeiras e de seguros							
L	Actividades inmobiliarias							
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	6	5	1	3	3	
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares	1	2	2		1	1	
O	Administración pública e defensa e Seguridade Social obrigatoria							
P	Educación							
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	2	2		1	1	
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	2	8	8		4	4	
S	Outros servizos	2	6	4	2	2	4	
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio							
U	Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais							
Total		28	78	73	5	45	33	0

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

3.3. Centros especiais de emprego

Esta modalidade de organización produtiva, que persegue a integración laboral das persoas con diversidade funcional, viu a constitución de 10 centros en 2021 (4 centros en 2020 e 5 centros en 2019).

Cadro 3.12

Centros especiais de emprego constituídos en Galicia. 2021

Centros especiais de emprego	Centros de traballo	Persoas traballadoras		Persoas con discapacidade		Persoas sen discapacidade	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
10	10	17	23	17	19	0	4

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. Secretaría Xeral de Apoio ao Emprego, Traballo Autónomo e Economía Social.

CAPÍTULO 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABAJO

(volver ao índice)

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía Aplicada e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade de Vigo

Marta Puebla Vilariño

Funcionaria do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

Capítulo 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABAJO

4.1. A poboación galega

4.1.1. Evolución da poboación

En 2022 a poboación en Galicia reduciuse en 7.724 persoas, ata chegar aos 2.689.152 habitantes. Este dato insírese nunha traxectoria de longo prazo de perda de poboación. No cadro 4.1 recóllese a evolución demográfica das cinco CC. AA. máis poboadas, cunha dobre perspectiva temporal: a un prazo máis longo (tomando como referencia 2001) e nos últimos 12 anos (2011-2022). En 2022, Andalucía, Cataluña, Madrid e Comunidade Valenciana, por esta orde, concentran 28.112.752 habitantes, un 59,3% da poboación española.

No cadro salienta o contraste entre a suba da poboación española entre 2001 e 2022 (6.770.052 habitantes, un 16,6%) e o retroceso da poboación galega, 8.873 habitantes (-0,003%). No que atinxe ao período 2011-2021, a poboación galega diminuíu en 84.263 persoas.

Cadro 4.1

Poboación das 5 comunidades autónomas de máis habitantes, 2001/2011-2022

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Andalucía	7.323.031	8.332.087	8.377.809	8.393.159	8.388.875	8.399.618	8.403.774	8.408.825	8.410.094	8.427.404	8.478.084	8.502.217	8.494.155
Cataluña	6.314.849	7.493.252	7.514.992	7.480.921	7.416.237	7.396.991	7.408.290	7.441.140	7.488.717	7.566.430	7.652.348	7.671.253	7.783.302
Madrid	5.379.087	6.394.239	6.425.573	6.414.709	6.378.297	6.385.298	6.424.275	6.476.705	6.549.519	6.641.648	6.747.068	6.755.828	6.744.456
C. Valenciana	4.135.183	4.999.211	5.009.647	4.987.017	4.956.427	4.939.674	4.932.347	4.935.084	4.946.233	4.974.969	5.029.341	5.047.045	5.090.839
Galicia	2.698.025	2.773.415	2.771.916	2.761.970	2.747.226	2.734.656	2.720.102	2.710.129	2.703.149	2.700.441	2.702.592	2.696.876	2.689.152
España	40.665.545	46.667.175	46.818.216	46.727.890	46.512.199	46.449.565	46.440.099	46.527.039	46.658.447	46.937.060	47.332.614	47.398.695	47.435.597

Os datos do 1-1-2021 son provisionais.

Os datos de 2022 son Padrón Continuo

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

A desagregación provincial aparece reflectida no cadro 4.2, destacando que:

- En 2022 A Coruña e Pontevedra seguen a concentrar máis de dous millóns de habitantes (2.061.338), un 76,6% do total da poboación en Galicia.
- O devalar demográfico en Galicia vaise facendo máis intenso ano a ano, sobre todo nas provincias de Ourense e Lugo, cunha perda de poboación dende 2011 ata 2022 do 7,5% e 6,6%, respectivamente. Entre 2021 e 2022, Ourense perdeu 1.167 habitantes e Lugo 2.707.

Cadro 4.2

Evolución anual da poboación. Por provincias. 2001/2011-2022

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A Coruña	1.095.881	1.140.069	1.141.178	1.138.494	1.133.330	1.128.694	1.124.114	1.121.746	1.121.417	1.122.007	1.123.550	1.121.757	1.118.601
Lugo	359.818	349.525	347.629	344.845	341.822	338.921	336.136	333.593	331.492	329.587	328.169	326.537	323.830
Ourense	339.681	330.019	328.188	325.389	321.801	318.739	314.663	311.562	309.314	307.841	306.872	305.151	303.984
Pontevedra	902.645	953.802	954.921	953.241	950.273	948.302	945.189	943.228	940.926	941.007	944.001	943.430	942.737

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

A desagregación por grupos quinquenais de idade a longo prazo figura no cadro 4.3. O notable avellentamento demográfico de Galicia queda ben reflectido se compararmos a situación entre 2001 e 2022, xa que o grupo de idade de 85 ou máis anos multiplica por 2,2 o valor de 2001.

Cadro 4.3

Serie histórica de poboación segundo grupos quinquenais de idade. Galicia. 2001-2022

	2001	2006	2014	2019	2020	2021	2022
0-4	93.594	103.716	108.093	95.262	91.932	87.689	82.643
5-9	105.119	98.513	113.617	110.121	108.221	106.258	104.367
10-14	126.065	109.671	106.762	115.244	117.110	117.657	117.385
15-19	166.204	130.641	104.818	109.054	111.319	112.489	114.015
20-24	213.597	169.871	124.056	108.427	109.297	110.563	111.039
25-29	210.965	217.213	146.545	124.425	122.169	119.799	117.069
30-34	201.386	215.370	193.081	144.639	140.140	136.256	133.547
35-39	192.982	207.372	228.146	190.716	181.717	172.342	163.685
40-44	189.714	197.626	216.706	226.651	225.146	220.740	214.116
45-49	171.193	192.760	208.759	214.990	217.957	222.097	225.807
50-54	171.108	172.649	198.369	206.785	209.566	211.408	213.238
55-59	158.809	171.235	182.840	195.246	197.154	197.792	199.384
60-64	141.256	158.141	168.418	179.352	183.418	188.004	190.356
65-69	167.010	138.842	166.041	164.042	163.926	165.562	169.488
70-74	140.368	158.009	133.450	157.536	159.265	157.443	155.659
75-79	110.629	125.273	130.765	121.869	130.560	134.546	139.564
80-84	75.190	88.776	113.244	109.844	102.053	100.518	97.038
85 e máis	62.837	74.421	103.516	126.240	131.642	135.713	140.752
Total	2.698.025	2.730.097	2.747.226	2.700.441	2.702.592	2.696.876	2.689.152

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

O cadro 4.4 amosa a evolución da distribución da poboación galega por comarcas, no que subliñamos as doce demarcacións que a 1 de xaneiro de 2021 teñen máis de 50.000 habitantes. A partir da comparación respecto ao ano 2001, salienta o seguinte:

- Nas provincias de Lugo e Ourense, tan só a comarca da capital de provincia medrou, namentres na Coruña aumentou en dúas (A Coruña e Santiago de Compostela) e en Pontevedra en seis (Vigo, Pontevedra, Baixo Miño, o

Condado, O Morrazo e O Salnés).

- Das comarcas das sete principais cidades de Galicia, só a de Ferrol baixou o número de habitantes (en 10.866).
- En varias comarcas galegas (Terras de Caldelas, A Fonsagrada, Terras de Trives, A Baixa Limia, A Paradanta, Os Ancares, Ortegal, Viana, Quiroga, Terra de Celanova) a poboación caeu máis dun 25%; e entre un 20%-25% no Ribeiro, Chantada, Meira, Terra de Soneira, Muros, Xallas, A Limia, A Ulloa, Tabeirós-Terra de Montes e Terra de Melide).

Finalmente, cabe salientar que no período 2015-2021, das 53 comarcas galegas tan só subiu a poboación en seis: Betanzos, o Baixo Miño, Pontevedra, Vigo, Santiago e A Coruña.

Cadro 4.4

Poboación segundo comarcas. Galicia. 2001, 2011-2021

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arzúa	19.184	17.364	17.226	17.057	16.909	16.828	16.678	16.500	16.351	16.241	16.138	16.041
Barbanza	66.323	68.311	68.336	68.199	67.776	67.331	66.940	66.672	66.405	66.095	66.063	66.089
A Barcala	11.800	11.179	11.046	10.940	10.763	10.634	10.556	10.424	10.382	10.277	10.203	10.164
Bergantiños	70.815	70.209	69.834	69.438	68.928	68.428	67.890	67.357	67.173	66.927	66.840	66.791
Betanzos	39.142	39.632	39.419	39.065	38.768	38.452	38.079	37.975	38.011	38.083	38.309	38.581
A Coruña	358.302	396.864	398.025	398.412	397.254	396.728	397.520	398.730	400.995	403.386	406.873	405.925
Eume	28.842	26.391	26.124	25.539	25.490	25.184	25.000	24.834	24.639	24.360	24.223	24.228
Ferrol	162.261	162.531	161.541	160.666	159.422	158.029	156.159	154.802	153.581	152.494	151.822	151.395
Fisterra	25.175	23.677	23.136	22.747	22.461	22.255	22.000	21.770	21.631	21.483	21.368	21.379
Muros	15.971	14.399	14.042	13.785	13.493	13.244	13.004	12.852	12.726	12.513	12.326	12.253
Noia	37.292	35.623	35.269	34.775	34.459	34.062	33.758	33.527	33.312	33.054	32.839	32.780
Ordes	38.193	38.683	38.411	38.153	37.687	37.313	36.960	36.702	36.583	36.456	36.237	36.203
Ortegal	16.923	14.347	13.772	13.166	12.942	12.990	12.776	12.531	12.238	11.978	11.814	11.632
Santiago	146.555	163.576	164.519	164.621	165.083	165.361	165.887	166.692	167.142	168.601	169.571	169.620
O Sar	17.718	16.814	16.730	16.459	16.373	16.235	16.091	15.922	15.741	15.664	15.621	15.520
Terra de Melide	14.820	13.137	12.679	12.379	12.533	12.371	12.238	12.153	12.003	11.872	11.800	11.835
Terra de Soneira	21.694	19.426	19.168	18.706	18.386	17.943	17.620	17.360	17.041	16.801	16.565	16.533
Xallas	16.992	14.961	14.634	14.054	14.008	13.808	13.643	13.491	13.397	13.311	13.203	13.165
Os Ancares	14.238	11.612	11.330	11.153	10.951	10.719	10.474	10.265	10.019	9.873	9.662	9.561
Chantada	17.118	14.835	14.536	14.287	14.055	13.876	13.639	13.499	13.389	13.141	13.012	12.946
A Fonsagrada	7.461	6.043	5.859	5.696	5.563	5.432	5.316	5.185	5.075	4.921	4.830	4.741
Lugo	112.895	120.548	120.737	120.802	120.320	119.579	119.394	118.906	118.758	118.931	118.955	118.104
A Mariña Central	30.457	30.530	30.323	30.106	29.860	29.542	29.373	29.185	29.149	28.955	28.829	28.685
A Mariña Occidental	28.020	27.238	27.140	26.964	26.729	26.370	26.122	25.929	25.792	25.659	25.537	25.505
A Mariña Oriental	17.479	17.231	17.126	16.893	16.741	16.598	16.477	16.357	16.245	16.170	16.113	16.193
Meira	6.706	5.698	5.638	5.552	5.447	5.425	5.335	5.231	5.125	5.124	5.119	5.091
Quiroga	7.245	6.020	5.813	5.721	5.618	5.514	5.406	5.333	5.245	5.178	5.107	5.086
Sarria	26.427	24.511	24.170	23.914	23.720	23.466	23.194	22.994	22.735	22.569	22.421	22.248
Terra Chá	48.801	44.081	43.573	42.912	42.336	41.860	41.290	40.770	40.336	39.935	39.702	39.515
Terra de Lemos	36.089	33.133	32.813	32.333	31.876	31.530	31.132	30.754	30.370	30.151	29.780	29.525
A Ulloa	11.189	10.050	9.844	9.672	9.532	9.475	9.375	9.226	9.089	8.980	8.879	8.813
Allariz-Maceda	15.633	15.151	15.060	14.835	14.637	14.466	14.268	14.181	14.089	14.083	14.074	14.123
Baixa Limia	9.925	8.421	8.212	7.930	7.636	7.409	7.126	6.936	6.782	6.676	6.519	6.506
O Carballiño	30.074	29.240	28.891	28.588	27.979	27.512	27.108	26.765	26.576	26.549	26.443	26.193
A Limia	25.218	23.252	22.823	22.391	21.964	21.525	21.111	20.658	20.340	20.075	19.803	19.657
Ourense	143.142	146.165	146.135	146.190	145.563	144.810	144.372	144.011	144.004	143.851	144.440	143.765
O Ribeiro	20.546	18.861	18.369	17.808	17.195	16.817	16.547	16.336	15.985	15.808	15.571	15.444
Terra de Caldelas	4.647	3.544	3.443	3.314	3.223	3.141	3.064	2.990	2.842	2.789	2.764	2.767
Terra de Celanova	22.894	20.623	20.057	19.324	18.749	18.367	17.960	17.620	17.433	17.497	17.230	17.108
Terra de Trives	5.963	4.789	4.660	4.507	4.430	4.348	4.227	4.111	4.023	3.924	3.835	3.848
Valdeorras	29.126	27.999	27.724	27.369	27.000	26.762	26.531	26.134	25.755	25.500	25.381	25.336
Verín	29.450	28.410	28.261	27.968	27.555	27.081	26.556	26.022	25.653	25.217	24.999	24.938
Viana	8.005	6.802	6.622	6.500	6.362	6.153	5.983	5.916	5.811	5.682	5.591	5.538
O Baixo Miño	45.949	51.116	51.096	50.630	50.402	50.282	49.998	49.828	49.646	49.464	50.252	50.599
Caldas	35.397	35.322	35.154	34.958	34.757	34.623	34.456	34.197	34.067	33.837	33.701	33.577
O Condado	37.998	43.318	42.917	42.790	42.286	41.992	41.828	41.693	41.551	41.621	41.780	41.829
Deza	47.314	44.355	42.630	41.849	41.412	40.792	40.471	40.310	40.063	40.014	40.046	39.787
O Morrazo	79.817	83.669	83.313	83.340	83.613	83.347	83.109	82.711	82.445	82.269	82.226	82.439
A Paradanta	18.118	15.970	14.000	13.497	13.226	12.945	12.663	12.531	12.259	12.168	12.060	12.130
Pontevedra	115.571	124.356	124.075	124.132	124.094	123.639	123.583	125.278	125.032	125.120	125.280	125.367
O Salnés	104.184	111.849	111.541	111.089	110.534	110.422	109.937	109.882	109.715	109.540	109.570	110.076
Taboíros-Terra de Montes	29.588	28.100	27.489	27.149	26.753	26.536	26.293	24.223	24.112	23.867	23.659	23.529
Vigo	402.240	425.456	426.213	425.616	423.842	422.796	422.008	422.078	422.882	424.765	426.834	424.942

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

4.1.2. A poboación estranxeira

A chegada de poboación do estranxeiro nos últimos anos do século XX e principios do século XXI foi moi importante no conxunto de España, pero non tanto en Galicia. Nesta comunidade, o máximo da serie alcánzase en 2021 (122.142), o que supón un incremento de 18.764 persoas respecto a 2013.

O cadro 4.5 amosa que:

- A suba continuada da poboación estranxeira feminina residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI. Xa en 2014 comeza a diminuír, primeiro lixeiramente e logo de forma acentuada, pero cun importante aumento no trienio 2019-2021. Isto provoca que en 2022 residan 61.234 mulleres estranxeiras (9.940 persoas máis que en 2013).
- A evolución da poboación estranxeira masculina residente en Galicia caracterízase polo mesmo patrón de comportamento. Como lle pasou ás mulleres, en 2013 a cifra comeza a diminuír, pero cun importante aumento entre 2019-2022. En 2022 o número de estranxeiros varóns foi de 56.590 persoas (4.506 máis que en 2013).

Cadro 4.5

Poboación estranxeira segundo sexo. Galicia. 2001/2011-2022

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Homes	15.658	52.153	52.577	52.084	47.920	46.045	45.746	46.001	47.160	50.701	56.667	59.335	56.590
Mulleres	17.400	50.987	51.208	51.294	46.406	44.456	44.586	45.091	48.143	52.675	59.861	62.807	61.234
Total	33.058	103.140	103.785	103.378	94.326	90.501	90.332	91.092	95.303	103.376	116.528	122.142	117.824

Fonte: INE, a 1 de xaneiro de cada ano.

A desagregación por provincias e sexos da poboación estranxeira residente en Galicia a 1 de xaneiro de 2022 figura no cadro 4.6. A concentración deste colectivo é elevada: as provincias da Coruña e Pontevedra acollen 84.773 persoas (un 71,9% do total galego).

Cadro 4.6

Poboación estranxeira. Por provincias. 2022

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	21.916	24.290	46.206
Lugo	8.455	8.330	16.785
Ourense	7.798	8.468	16.266
Pontevedra	18.421	20.146	38.567

Fonte: INE. Datos a 1 de xaneiro.

4.1.3. Movements naturais de poboación

Galicia rexistrou no 2021 un descenso absoluto da súa poboación (18.057 habitantes menos). No total estatal, en 2021 houbo unha redución de 113.876 persoas. O cadro 4.7 resume estes resultados. A perspectiva temporal dos movementos naturais da poboación galega reflíctea o cadro 4.8 (2001 e 2011 ata 2021).

Cadro 4.7

Nacementos, mortes e crecemento natural. Galicia, España. 2021

	Nacementos	Mortes	Crecemento natural
Galicia	14.784	32.841	-18.057
España	336.811	450.687	-113.876

Fonte: INE, Movemento natural de poboación. Datos provisionais.

Cadro 4.8

Movementos naturais de poboación. Galicia. 2001/2011-2021

	Nacementos	Defuncións	Crecemento natural
2001	19.361	28.300	-8.939
2011	21.594	29.879	-8.285
2012	21.098	30.871	-9.773
2013	19.727	30.433	-10.706
2014	19.630	29.929	-10.299
2015	19.427	31.688	-12.261
2016	19.062	31.757	-12.695
2017	18.445	31.962	-13.517
2018	16.560	32.419	-15.859
2019	15.601	31.232	-15.631
2020	15.212	32.822	-17.610
2021	14.784	32.841	-18.057

Fonte: INE, Movemento natural da poboación.

Para a análise da situación demográfica resulta acaído utilizar datos relativos. Dese xeito pódense realizar comparacións territoriais (cadro 4.9). O habitual é analizar taxas de natalidade, mortalidade e crecemento vexetativo por cada 1.000 habitantes.

A taxa bruta de natalidade (número de nacementos por cada 1.000 habitantes), en Galicia en 2021 foi dun 5,5 por 1.000 habitantes, por baixo da media estatal (7,1 por 1.000 habitantes). Galicia é a penúltima comunidade autónoma do Estado nesta clasificación, unicamente por diante de Asturias (4,7 por 1.000 habitantes),

No que atinxe á taxa bruta de mortalidade (defuncións por cada 1.000 habitantes), o indicador en 2021 (12,2 por 1.000 habitantes) foi o terceiro máis alto de España, só superado por Asturias (13,2 por 1.000 habitantes), Castela e León (12,3 por 1.000 habitantes). A taxa de mortalidade a nivel estatal en 2021 foi do 9,5 por 1.000 habitantes.

Os datos a longo prazo para Galicia e cada unha das súas provincias amosan que Lugo e Ourense tiñan unha taxa bruta de natalidade xa moi baixa no ano de partida (2001), cunha gran diferenza respecto das provincias da Coruña e Pontevedra.

Tanto Galicia como todas as súas provincias amosan hoxe taxas de natalidade inferiores ás de 2001 (7,2 por 1.000 habitantes). En 2021 as taxas máis elevadas correspondían a Pontevedra (5,8 por cada 1.000 habitantes) e A Coruña (5,6 por 1.000 habitantes). As menores, a Lugo (5,0 por 1.000 habitantes) e, sobre todo, a Ourense (4,6 por cada 1.000 habitantes).

Cadro 4.9

Serie histórica. Taxa bruta de natalidade. Galicia. 2001/2011-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2001	7,3	5,3	5,3	8,5	7,2
2011	8,1	6,3	6,0	8,6	7,8
2012	7,9	6,5	5,9	8,3	7,6
2013	7,4	6,1	5,8	7,7	7,2
2014	7,3	6,3	5,8	7,8	7,2
2015	7,5	6,5	5,8	7,4	7,1
2016	7,4	6,3	5,7	7,3	7,0
2017	6,9	6,3	5,5	7,3	6,8
2018	6,4	5,9	4,8	6,4	6,1
2019	5,9	5,2	4,8	6,2	5,8
2020	5,7	5,1	4,8	6,0	5,6
2021	5,6	5,0	4,6	5,8	5,5

Fonte: INE, Indicadores demográficos.

No que atinxe á evolución das taxas de mortalidade de Galicia e das súas provincias, o cadro 4.10 mostra que:

- Ourense e Lugo tiñan taxas moito máis altas en 2001 que as provincias da Coruña e Pontevedra, aínda que as diferenzas non fosen tan acusadas como nas taxas de natalidade.
- A comparanza por provincias das taxas entre 2011 e 2021 amosa que aumentou nas catro provincias galegas, especialmente en Ourense: un incremento de 2,3 por 1.000 habitantes.

Cadro 4.10**Serie histórica. Taxa bruta de mortalidade. Galicia. 2001/2011-2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2001	10,0	13,8	13,1	8,8	10,5
2011	10,3	13,8	14,1	9,1	10,8
2012	10,5	14,6	14,5	9,5	11,2
2013	10,7	14,4	14,0	9,3	11,1
2014	10,7	14,4	13,7	9,1	10,9
2015	11,2	15,2	14,8	9,8	11,6
2016	11,2	15,5	14,9	9,9	11,7
2017	11,3	15,6	15,1	10,0	11,8
2018	11,7	15,4	15,4	10,1	12,0
2019	11,0	14,5	15,4	9,9	11,6
2020	11,5	15,6	16,7	10,4	12,2
2021	11,9	15,4	15,4	10,5	12,2

Fonte: INE, Indicadores demográficos.

O cadro 4.11 resume o comportamento do saldo vexetativo por 1.000 habitantes para Galicia, España e a UE, tanto en 2001 como para o conxunto do período 2011-2020. A taxa de Galicia en 2020 (-6,5 por cada 1.000 habitantes) contrasta coa redución do 3,2 por cada 1.000 habitantes de España ou a diminución de 2,5 por cada 1.000 habitantes da UE27.

Cadro 4.11**Saldo vexetativo⁽¹⁾ por 1.000 habitantes. Galicia, España, UE. 2001/2011-2020**

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
UE (27)	0,4	0,3	-0,1	-0,3	0,0	-0,7	-0,3	-0,7	-1,0	-1,1	-2,5
España	1,2	1,8	1,1	0,8	0,7	0,0	0,0	-0,7	-1,2	-1,2	-3,2
Galicia	-3,3	-3,0	-3,7	-3,9	-3,8	-4,5	-4,7	-5,0	-5,9	-5,8	-6,5

(1) Nacementos menos defuncións.

Fonte: Eurostat.

4.1.4. Movements migratorios

No cadro 4.12 figura a evolución en 2001 e entre 2011-2020 das emigracións, inmigracións e saldo migratorio para Galicia. Centrando o estudo no último ano da serie, a emigración externa foi de 21.001 persoas en 2020, escollendo preferentemente como destino outra comunidade autónoma. En 2020 o saldo migratorio externo (emigración externa menos inmigración externa) resultou positivo en 8.408 persoas.

Cadro 4.12

Emigracións, inmigracións e saldo migratorio. Galicia. 2001/2011-2020

	Emigración externa *	A outra comunidade	Ao estraneiro	Inmigración externa	Doutra comunidade	Do estraneiro	Saldo migratorio externo	Co resto de España	Co estraneiro
2001	16.028	16.028	..	23.194	11.799	11.395	..	-4.229	..
2011	29.880	20.563	9.317	34.688	20.841	13.847	4.808	278	4.530
2012	29.441	19.551	9.890	30.687	20.365	10.322	1.246	814	432
2013	30.709	18.970	11.739	27.876	18.608	9.268	-2.833	-362	-2.471
2014	30.154	19.862	10.292	27.875	17.498	10.377	-2.279	-2.364	85
2015	30.707	19.993	10.714	29.933	17.839	12.094	-774	-2.154	1.380
2016	29.532	18.745	10.787	32.557	16.821	15.736	3.025	-1.924	4.949
2017	30.249	18.380	11.869	36.932	17.854	19.078	6.683	-526	7.209
2018	30.366	19.198	11.168	42.757	18.574	24.183	12.391	-624	13.015
2019	28.853	19.778	9.075	46.600	19.668	26.932	17.747	-110	17.857
2020	21.001	14.862	6.139	35.617	21.070	14.547	14.616	6.208	8.408

* A partir do ano 2006, na emigración ao estraneiro inclúense as baixas por caducidade.

Fonte: INE, Estatística de variacións residenciais. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE.

4.2. Resumo das principais variables laborais

Os datos do cadro 4.13 amosan os catro compoñentes en que adoita dividirse a poboación de 16 e máis anos, segundo a súa situación.

- A poboación activa galega baixou dende 2011 en 88.000 persoas (un 6,7%).
- A poboación ocupada de Galicia subiu a partir de 2015, tras varios anos consecutivos de diminución, ata 2019. En 2020 alcanza os 1.074.000 empregos e no ano 2021 os 1.085.000.
- O paro estimado pola EPA acada en 2021 as 143.000 persoas, lixeiramente por baixo dos 146.000 de 2019.
- A poboación inactiva sitúase en 2021 en 1.113.000 persoas, un aumento de 26.000 respecto a 2011.

Cadro 4.13

Poboación de 16 e máis anos, por actividade económica. Galicia. 2001/2011-2021

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Poboación activa	1.159	1.317	1.318	1.291	1.274	1.261	1.256	1.248	1.244	1.241	1.221	1.228
Poboación ocupada	1.031	1.089	1.047	1.006	998	1.017	1.041	1.053	1.078	1.095	1.074	1.085
Poboación parada	128	227	271	285	276	243	215	196	166	146	147	143
Poboación inactiva	1.171	1.087	1.078	1.091	1.095	1.098	1.094	1.094	1.091	1.094	1.118	1.113

Datos en miles. Medias anuais.

Fonte: INE, EPA. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE.

A análise feita pódese inserir nun marco territorial estatal e europeo. O cadro 4.14 posibilita este exercicio para o período 2014-2021. No conxunto da UE27, Eurostat estima que a poboación activa subiu dende o cuarto trimestre de 2014 ata o mesmo de 2021 en 1,8 millóns de persoas (0,9%); e no conxunto de España aumentou en 427.000 persoas (un 1,87% máis). Para o total da UE27, Eurostat estima que a poboación ocupada aumentou nese mesmo período en máis de 10,4 millóns de persoas, en España fíxoo en 2,7 millóns. A poboación desempregada na UE27 baixou en 8,5 millóns de persoas no período sinalado; en España o descenso foi de 2,35 millóns. En Galicia o descenso foi de 129.000 persoas.

Realizando unha comparación por taxas de crecemento entre 2020 e 2021, compróbase como a poboación activa en Galicia reduciuse un 0,24%, fronte ao aumento do 0,97% a nivel nacional e do 1,47% na media da UE27. Polo que atinxe ás taxas de variación da poboación ocupada, estas reflicten un aumento do 0,96%, 4,35% e 2,55% para Galicia, España e a UE27. Finalmente a poboación desempregada en Galicia entre 2020 e 2021 reduciuse un 5,3%, fronte a suba do 16,6% a nivel nacional e do 11,4% na UE27.

Cadro 4.14**Balance do mercado de traballo en Galicia, España e UE. 2014-2021**

	2014			2015			2016			2017		
	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27
Poboación activa	1.264	22.862	207.102	1.255	22.710	207.361	1.254	22.572	208.088	1.238	22.569	208.745
Poboación ocupada	1.000	17.407	184.725	1.033	17.906	186.968	1.050	18.327	18.807	1.056	18.807	192.246
Poboación desempregada	264	5.463	22.463	223	4.812	20.470	204	4.252	18.647	182	3.770	16.589
	2018			2019			2020			2021		
	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27	Galicia	España	UE27
Poboación activa	1.237	22.653	208.948	1.242	23.159	208.525	1.224	23.064	205.938	1.226	23.289	208.970
Poboación ocupada	1.088	19.333	193.991	1.096	19.967	194.343	1.081	19.344	190.303	1.091	20.185	195.162
Poboación desempregada	149	3.329	15.042	146	3.192	14.279	143	3.720	15.734	135	3.104	13.943

Datos en miles. Datos do cuarto trimestre de cada ano.
Fonte: INE (EPA) e Eurostat.

4.3. Poboación activa e taxa de actividade

4.3.1. Poboación activa

O cadro 4.15 resume o comportamento en valor absoluto, porcentaxe e variacións da poboación activa por CC. AA. para o período 2015-2021. Del salientamos o seguinte:

- A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2021 totalizou 1.226.000 persoas, 2.2900 máis que no mesmo período do ano anterior.
- A participación de Galicia na poboación activa de España en 2020 (5,3%) segue practicamente na mesma porcentaxe que dende 2017 (5,4%).

- Na desagregación rexional, compróbase que en 2021 a poboación activa subiu en dez CC. AA, e fíxoo con especial intensidade, respecto do ano anterior, en Canarias (4,6%) e Murcia (3,1%). En Galicia o aumento da poboación activa (0,2%) foi inferior a media nacional (1,0%)

Cadro 4.15

Poboación activa por comunidades autónomas. 2015-2021

	Miles							Distribución porcentual							Variación anual													
															Miles							%						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	4.018	3.966	3.932	3.925	3.960	3.990	4.072	17,6	17,4	17,3	17,2	17,1	17,3	17,5	44,1	-52,1	-33,4	-7,6	35,3	30,4	81,3	1,1	-1,3	-0,8	-0,2	0,9	0,8	2,0
Aragón	642	649	638	649	656	649	647	2,8	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	-2,2	6,6	-10,3	10,7	7,4	-7,2	-1,8	-0,3	1,0	-1,6	1,7	1,1	-1,1	-0,3
Asturias	471	461	455	448	451	445	441	2,1	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	-10,4	-10,2	-6,0	-6,7	3,0	-6,5	-4,2	-2,1	-2,2	-1,3	-1,5	0,7	-1,4	-0,9
Baleares	604	594	596	624	633	634	631	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	1,4	-10,8	2,0	28,7	8,6	0,9	-2,8	0,2	-1,8	0,3	4,8	1,4	0,1	-0,4
Canarias	1.110	1.100	1.118	1.142	1.158	1.107	1.157	4,9	4,8	4,9	5,0	5,0	4,8	5,0	-3,2	-10,1	18,0	23,3	16,1	-51,2	50,6	-0,3	-0,9	1,6	2,1	1,4	-4,4	4,6
Cantabria	275	277	275	268	276	269	274	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	-4,1	1,9	-1,9	-7,1	8,0	-6,4	4,7	-1,5	0,7	-0,7	-2,6	3,0	-2,3	1,7
Castela e León	1.145	1.142	1.119	1.116	1.131	1.105	1.103	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9	4,8	4,7	-10,4	-3,3	-22,8	-3,3	14,7	-25,7	-2,4	-0,9	-0,3	-2,0	-0,3	1,3	-2,3	-0,2
Castela-A Mancha	989	989	996	990	988	995	1.003	4,3	4,3	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	-15,3	0,6	6,4	-5,6	-2,2	7,1	8,4	-1,5	0,1	0,6	-0,6	-0,2	0,7	0,8
Cataluña	3.771	3.761	3.795	3.843	3.884	3.879	3.894	16,5	16,5	16,7	16,8	16,8	16,8	16,7	-33,7	-9,4	34,3	47,1	41,4	-5,4	15,1	-0,9	-0,2	0,9	1,2	1,1	-0,1	0,4
C. Valenciana	2.426	2.441	2.446	2.407	2.453	2.432	2.472	10,6	10,7	10,7	10,5	10,6	10,5	10,6	-37,1	15,2	4,6	-39,1	46,4	-21,2	39,7	-1,5	0,6	0,2	-1,6	1,9	-0,9	1,6
Estremadura	501	499	493	496	498	491	489	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	0,2	-1,2	-6,1	2,3	2,3	-6,7	-1,8	0,0	-0,2	-1,2	0,5	0,5	-1,3	-0,4
Galicia	1.255	1.254	1.238	1.237	1.242	1.224	1.226	5,5	5,5	5,4	5,4	5,4	5,3	5,3	-19,2	-1,4	-15,9	-0,9	4,7	-18,2	2,9	-1,5	-0,1	-1,3	-0,1	0,4	-1,5	0,2
Madrid	3.409	3.350	3.394	3.432	3.527	3.548	3.533	14,9	14,7	14,9	15,0	15,2	15,4	15,2	49,4	-58,6	43,6	38,3	95,1	20,6	-14,4	1,5	-1,7	1,3	1,1	2,8	0,6	-0,4
Murcia	701	702	708	718	729	726	749	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	-2,9	0,8	6,3	10,0	10,9	-3,4	22,7	-0,4	0,1	0,9	1,4	1,5	-0,5	3,1
Navarra	306	308	310	317	316	315	320	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	0,4	2,5	1,9	6,4	-0,3	-1,1	4,5	0,1	0,8	0,6	2,1	-0,1	-0,3	1,4
País Vasco	1.027	1.028	1.024	1.029	1.027	1.022	1.045	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4	4,4	4,5	3,3	0,9	-4,1	5,1	-2,7	-4,7	23,2	0,3	0,1	-0,4	0,5	-0,3	-0,5	2,3
A Rioxa	154	152	153	155	156	157	158	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	-3,4	-1,4	0,5	1,9	1,3	1,2	0,3	-2,2	-0,9	0,3	1,2	0,8	0,8	0,2
Ceuta	36	36	37	37	39	37	37	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,1	-0,3	1,4	-0,8	2,1	-1,7	-0,2	2,9	-0,8	3,9	-2,1	5,8	-4,4	-0,5
Melilla	35	37	38	39	37	41	40	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-1,9	2,6	0,8	1,0	-2,3	4,4	-0,9	-5,2	7,5	2,2	2,6	-5,9	12,0	-2,2
España	22.874	22.746	22.765	22.869	23.159	23.064	23.289	100	100	100	100	100	100	100	-44,1	-127,8	19,1	103,8	290,0	-94,7	224,7	-0,2	-0,6	0,1	0,5	1,3	-0,4	1,0

Fuente: INE, EPA, 4º trimestre de cada año.

4.3.2. Taxa de actividade

O cadro 4.16 recolle os valores do cuarto trimestre da taxa de actividade da poboación de 16 a 64 anos nas distintas CC. AA. entre 2015 e 2021.

- En Galicia foi do 72,8% en 2021, 0,44 puntos máis que en 2020 e 2,4 puntos porcentuais por baixo da taxa estatal (75,2%). A taxa media estatal aumentou entre 2020 e 2021 en 0,78 puntos porcentuais.

- A taxa de actividade subiu en practicamente todas as CC. AA. (salvo Melilla e a Comunidade de Madrid) e experimentou unha forte suba en Canarias (3,36 puntos porcentuais), un dato debido a recuperación do turismo.

- Madrid (78,7%), A Rioxa (78,3%) e Cataluña (78,2%) tiveron en 2021 as taxas máis altas, mentres que as máis baixas foron en Ceuta (67,6%), Asturias (70,4%) e Estremadura (71,7%). Galicia quedou en 2021, un ano máis, na parte baixa da clasificación das CC. AA. cunha taxa de 72,8% (a media foi de 75,2%)

Cadro 4.16

Taxas de actividade da poboación. Por comunidades autónomas. 2015-2021

	Taxa de actividade							Variación da taxa en puntos porcentuais						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	72,2	71,4	70,9	70,6	70,8	70,9	72,1	0,75	-0,79	-0,52	-0,24	0,13	0,10	1,26
Aragón	76,6	77,5	76,9	77,7	77,9	76,8	77,8	0,26	0,92	-0,62	0,85	0,22	-1,15	0,99
Asturias	70,4	69,7	69,5	69,2	70,5	70,0	70,4	-0,01	-0,65	-0,21	-0,26	1,29	-0,55	0,42
Baleares	77,9	76,1	74,9	75,9	75,6	74,9	74,9	-0,10	-1,79	-1,14	1,00	-0,32	-0,75	0,06
Canarias	74,4	73,7	73,6	73,9	74,1	70,2	73,5	-0,50	-0,66	-0,16	0,31	0,21	-3,95	3,36
Cantabria	72,2	73,6	73,4	71,6	73,8	72,2	72,9	-0,48	1,37	-0,21	-1,76	2,19	-1,64	0,74
C. A Mancha	74,4	74,6	74,4	74,6	75,9	74,4	74,8	0,47	0,25	-0,28	0,25	1,25	-1,48	0,39
C. León	74,1	74,4	75,4	74,6	74,0	74,0	74,7	-0,47	0,24	1,04	-0,84	-0,53	-0,06	0,76
Cataluña	78,7	78,5	78,6	78,5	78,5	77,9	78,2	-0,03	-0,19	0,12	-0,11	0,00	-0,59	0,31
C. Valenciana	75,4	76,1	76,2	74,7	75,2	73,9	75,0	-0,44	0,62	0,11	-1,47	0,49	-1,27	1,07
Estremadura	70,7	71,1	70,9	71,7	72,3	71,4	71,7	0,58	0,36	-0,20	0,79	0,67	-0,92	0,32
Galicia	72,8	73,3	72,9	73,2	73,5	72,4	72,8	-0,19	0,52	-0,40	0,30	0,29	-1,08	0,44
Madrid	80,2	78,8	79,0	78,6	79,1	79,1	78,7	1,25	-1,32	0,20	-0,40	0,42	0,04	-0,43
Murcia	72,7	72,6	72,9	73,3	73,2	71,7	73,3	0,24	-0,11	0,30	0,37	-0,03	-1,59	1,65
Navarra	74,9	75,5	75,7	76,2	75,2	74,5	76,0	0,63	0,69	0,17	0,53	-1,08	-0,67	1,53
País Vasco	75,0	75,6	75,3	75,5	75,0	74,5	76,3	0,76	0,60	-0,23	0,12	-0,45	-0,49	1,77
A Ríoxa	77,1	76,4	76,8	77,6	77,4	77,8	78,3	-1,37	-0,68	0,40	0,75	-0,20	0,46	0,49
Ceuta	64,3	65,0	68,9	66,2	68,9	67,3	67,6	0,01	0,63	3,98	-2,76	2,69	-1,53	0,30
Melilla	64,4	68,2	67,0	69,9	67,1	72,7	72,0	-2,07	3,74	-1,22	2,96	-2,86	5,68	-0,73
España	75,4	75,1	75,1	74,9	75,1	74,4	75,2	0,27	-0,24	-0,07	-0,18	0,24	-0,71	0,78

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano.

Finalmente, o cadro 4.17 diferencia por sexos a taxa de actividade por CC. AA. e do total español para o período 2015-2021.

Cadro 4.17

Taxa de actividade. Por comunidades autónomas e sexo. 2015-2021

	Taxa de actividade							Variación da taxa en puntos porcentuais						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HOMES														
Andalucía	78,4	78,2	77,6	77,8	77,0	77,3	77,8	0,82	-0,15	-0,67	0,26	-0,79	0,27	0,48
Aragón	81,9	82,8	81,9	82,9	83,0	81,0	80,7	0,81	0,93	-0,88	0,93	0,16	-2,05	-0,27
Asturias	72,5	73,3	72,3	71,5	73,2	73,0	74,8	-0,79	0,78	-0,96	-0,82	1,74	-0,23	1,84
Baleares	81,5	80,5	80,5	81,6	80,7	79,0	77,6	-1,28	-1,02	0,03	1,07	-0,91	-1,66	-1,45
Canarias	80,7	78,1	77,7	78,1	78,9	73,4	76,6	-0,77	-2,59	-0,35	0,33	0,78	-5,44	3,20
Cantabria	77,3	77,9	77,5	78,3	77,5	75,8	77,8	-0,25	0,63	-0,39	0,75	-0,81	-1,69	2,05
Castela-A Mancha	79,8	79,9	79,4	80,0	80,9	78,8	78,9	0,65	0,14	-0,49	0,62	0,88	-2,10	0,06
Castela e León	80,6	81,9	82,2	81,1	80,2	80,3	81,0	-0,79	1,25	0,35	-1,14	-0,84	0,10	0,69
Cataluña	83,3	82,5	82,9	82,6	82,3	81,2	80,7	-0,12	-0,78	0,35	-0,26	-0,33	-1,09	-0,50
C. Valenciana	80,8	80,4	81,2	80,7	80,9	78,4	79,5	0,14	-0,42	0,85	-0,52	0,23	-2,54	1,08
Estremadura	77,8	78,0	77,9	78,1	78,3	75,7	78,3	2,02	0,20	-0,10	0,29	0,20	-2,69	2,60
Galicia	76,4	77,1	76,1	76,4	76,5	75,8	76,2	-0,15	0,65	-0,93	0,22	0,11	-0,68	0,39
Madrid	84,4	83,1	82,9	83,0	82,4	82,0	82,1	1,20	-1,36	-0,17	0,11	-0,57	-0,40	0,12
Murcia	80,1	79,4	80,0	79,5	79,9	78,5	80,2	-0,24	-0,62	0,57	-0,47	0,32	-1,39	1,71
Navarra	78,2	79,6	80,0	79,0	79,3	78,1	79,6	0,37	1,33	0,44	-1,00	0,26	-1,18	1,50
País Vasco	79,4	80,6	79,7	78,7	77,6	76,8	78,7	0,23	1,25	-0,89	-1,00	-1,18	-0,74	1,92
A Ríoxa	83,7	81,7	82,4	81,1	81,1	82,1	81,4	-0,04	-2,02	0,70	-1,26	0,00	1,03	-0,70
Ceuta	74,8	72,1	77,1	73,8	77,3	74,3	73,6	2,34	-2,67	4,94	-3,26	3,49	-3,02	-0,64
Melilla	76,7	80,3	77,0	78,0	74,1	78,6	76,9	-6,44	3,60	-3,35	0,99	-3,84	4,44	-1,67
España	80,6	80,2	80,1	80,0	79,8	78,7	79,3	0,28	-0,33	-0,13	-0,05	-0,21	-1,13	0,58
MULLERES														
Andalucía	65,9	64,5	64,1	63,4	64,5	64,4	66,4	0,69	-1,44	-0,35	-0,73	1,06	-0,06	2,05
Aragón	71,1	72,0	71,6	72,4	72,7	72,5	74,8	-0,31	0,93	-0,34	0,77	0,30	-0,23	2,28
Asturias	68,3	66,2	66,8	67,0	67,9	67,0	66,1	0,76	-2,07	0,54	0,28	0,86	-0,86	-0,97
Baleares	74,1	71,6	69,2	70,1	70,4	70,6	72,2	1,14	-2,58	-2,33	0,92	0,27	0,19	1,62
Canarias	68,1	69,4	69,4	69,7	69,3	66,9	70,4	-0,22	1,28	0,03	0,29	-0,35	-2,44	3,54
Cantabria	67,1	69,2	69,2	64,9	70,1	68,5	67,9	-0,71	2,13	-0,02	-4,28	5,20	-1,58	-0,61
Castela-A Mancha	68,8	69,1	69,1	69,0	70,6	69,8	70,5	0,29	0,36	-0,04	-0,11	1,64	-0,83	0,71
Castela e León	67,2	66,4	68,2	67,7	67,5	67,3	68,1	-0,12	-0,80	1,78	-0,50	-0,21	-0,23	0,84
Cataluña	74,1	74,5	74,4	74,4	74,7	74,7	75,8	0,08	0,42	-0,09	0,04	0,30	-0,08	1,11
C. Valenciana	70,0	71,7	71,1	68,7	69,4	69,4	70,5	-1,01	1,67	-0,63	-2,41	0,76	0,00	1,08
Estremadura	63,3	63,9	63,6	64,9	66,1	67,0	65,0	-0,92	0,55	-0,26	1,33	1,17	0,92	-1,98
Galicia	69,1	69,5	69,7	70,0	70,5	69,0	69,5	-0,24	0,39	0,15	0,36	0,49	-1,48	0,50
Madrid	76,1	74,8	75,4	74,5	75,9	76,3	75,4	1,29	-1,27	0,55	-0,88	1,36	0,46	-0,97
Murcia	65,1	65,5	65,5	66,8	66,4	64,6	66,2	0,77	0,42	0,03	1,25	-0,38	-1,80	1,63
Navarra	71,4	71,4	71,3	73,4	71,0	70,8	72,4	0,90	0,05	-0,10	2,11	-2,45	-0,15	1,54
País Vasco	70,6	70,6	71,0	72,2	72,5	72,2	73,8	1,30	-0,04	0,40	1,24	0,28	-0,25	1,61
A Ríoxa	70,4	71,1	71,2	74,0	73,6	73,5	75,2	-2,73	0,69	0,09	2,82	-0,40	-0,11	1,70
Ceuta	53,0	57,0	60,8	58,4	59,5	60,5	61,4	-2,69	4,00	3,73	-2,37	1,06	1,00	0,90
Melilla	51,8	56,2	56,1	61,4	60,3	66,6	67,0	2,66	4,37	-0,05	5,24	-1,07	6,26	0,47
España	70,2	70,1	70,0	69,7	70,4	70,2	71,1	0,29	-0,14	-0,01	-0,31	0,70	-0,28	0,98

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA, datos do 4º trimestre de cada ano.

4.4. Poboación ocupada. Taxa de ocupación

Este apartado analiza a poboación ocupada no período 2015-2020. En primeiro lugar, estúdase a súa evolución nos últimos anos por CC. AA; despois faise o mesmo coa taxa de ocupación, para situar os resultados no contexto estatal e da UE. Posteriormente, o foco ponse na distribución por sexos, provincias, sectores económicos, situación profesional e tipos de contrato.

4.4.1. Poboación ocupada

O cadro 4.18 recolle os datos da poboación ocupada en cada unha das CC. AA. no cuarto trimestre entre 2015-2021, así como a porcentaxe que cada comunidade representa no emprego total español e máis a variación que presentou cada unha delas. Salientar que:

- Galicia pechou 2021 con 1.091.000 persoas ocupadas, tras un incremento do emprego no último ano (10.000 postos de traballo).
- O incremento porcentual da poboación ocupada de Galicia en 2021 (1,0 %) foi moi inferior á do conxunto do Estado (4,3%).
- O emprego aumentou no ano 2021 en todas as CC. AA, salvo na Cidade Autónoma de Ceuta. A maior porcentaxe de incremento da ocupación rexistrouse en Canarias (13,4%), polo peso do turismo na economía das illas.
- A participación de Galicia no total de ocupación española en 2021 mantívose practicamente na mesma porcentaxe (5,4%) que no ano anterior (5,6%).

Cadro 4.18

Poboación ocupada. Por comunidades autónomas. 2015-2021

	Miles							Distribución porcentual							Variación anual													
															Miles						%							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	2.819	2.845	2.972	3.090	3.136	3.083	3.250	15,6	15,4	15,6	15,8	15,7	15,9	16,1	110,8	25,9	126,3	118,7	45,7	-53,0	166,8	4,3	0,9	4,4	4,0	1,5	-1,7	5,4
Aragón	548	561	566	577	591	568	589	3,0	3,0	3,0	2,9	3,0	2,9	2,9	10,8	12,5	4,9	11,3	14,2	-23,1	20,9	2,1	2,3	0,9	2,0	2,5	-3,9	3,7
Asturias	375	394	388	391	392	385	397	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	-1,0	18,4	-5,4	2,2	1,4	-7,3	11,8	-0,3	4,9	-1,4	0,6	0,4	-1,9	3,1
Baleares	502	512	520	556	570	524	537	2,8	2,8	2,7	2,8	2,9	2,7	2,7	23,7	10,1	8,7	35,8	14,0	-46,3	13,1	5,2	2,0	1,7	6,9	2,5	-8,1	2,5
Canarias	813	826	872	913	940	827	938	4,5	4,5	4,6	4,7	4,7	4,3	4,6	20,0	13,0	45,5	41,6	26,9	-112,9	110,6	2,7	1,6	5,5	4,8	2,9	-12,0	13,4
Cantabria	226	241	238	242	245	237	242	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	0,6	14,8	-3,2	4,0	3,1	-7,4	4,9	0,3	6,5	-1,3	1,7	1,3	-3,0	2,1
Castela e León	944	973	966	991	1.004	977	989	5,2	5,3	5,1	5,1	5,0	5,0	4,9	12,0	29,0	-7,1	25,0	13,1	-27,3	12,0	1,3	3,1	-0,7	2,6	1,3	-2,7	1,2
Castela-A Mancha	742	770	799	830	824	822	870	4,1	4,2	4,2	4,2	4,1	4,2	4,3	-6,1	28,4	29,0	31,0	-5,9	-2,3	47,8	-0,9	3,8	3,8	3,9	-0,7	-0,3	5,8
Cataluña	3.102	3.203	3.316	3.391	3.478	3.341	3.498	17,1	17,3	17,5	17,3	17,4	17,3	17,3	49,3	100,7	113,6	74,9	87,0	-137,5	157,5	1,6	3,2	3,5	2,3	2,6	-4,0	4,7
C. Valenciana	1.906	1.974	2.036	2.063	2.106	2.034	2.116	10,5	10,7	10,7	10,5	10,5	10,5	10,5	61,9	68,2	62,0	26,9	43,7	-72,5	81,9	3,5	3,6	3,1	1,3	2,1	-3,4	4,0
Extremadura	360	358	369	381	381	386	397	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	12,4	-2,0	11,3	11,8	-0,2	5,5	10,2	3,6	-0,6	3,2	3,2	-0,1	1,4	2,6
Galicia	1.033	1.050	1.056	1.088	1.096	1.081	1.091	5,7	5,7	5,6	5,6	5,5	5,6	5,4	-2,2	17,1	6,2	32,3	7,9	-15,1	10,4	-0,2	1,7	0,6	3,1	0,7	-1,4	1,0
Madrid	2.846	2.861	2.927	3.036	3.175	3.068	3.176	15,7	15,5	15,4	15,5	15,9	15,9	15,7	122,6	15,1	66,2	108,6	138,9	-107,0	108,1	4,6	0,5	2,3	3,7	4,6	-3,4	3,5
Murcia	536	572	586	605	612	614	652	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	6,9	35,3	14,8	18,2	7,3	2,2	37,7	1,3	6,6	2,6	3,1	1,2	0,4	6,1
Navarra	264	277	280	285	288	278	288	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	5,0	12,9	2,9	4,6	2,9	-9,3	9,5	1,9	4,9	1,0	1,6	1,0	-3,2	3,4
País Vasco	895	902	916	931	933	920	957	4,9	4,9	4,8	4,8	4,7	4,8	4,7	2,5	7,2	13,8	14,7	2,7	-13,2	36,9	0,3	0,8	1,5	1,6	0,3	-1,4	4,0
A Rioxa	132	136	135	139	141	141	141	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	2,0	3,5	-0,5	3,5	1,8	0,4	0,1	1,6	2,6	-0,4	2,6	1,3	0,3	0,1
Ceuta	28	28	28	28	28	27	27	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	3,0	0,1	-0,3	0,1	0,3	-0,9	-0,3	2,6	0,4	-1,1	0,4	1,1	-3,2	-1,1
Meillá	23	27	29	30	27	31	32	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	2,6	3,7	1,6	1,1	-2,8	4,4	0,7	5,4	15,9	5,9	3,8	-9,4	16,4	2,2
España	18.094	18.508	18.998	19.565	19.967	19.344	20.185	100	100	100	100	100	100	100	433,9	413,9	490,3	566,2	402,3	-622,6	840,6	2,5	2,3	2,6	3,0	2,1	-3,1	4,3

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano.

4.4.2. Taxa de ocupación

O cadro 4.19 sistematiza as taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos nas distintas CC. AA. no cuarto trimestre do período 2015-2021:

- A taxa galega en 2021 aumentou respecto ao ano pasado en 0,95 puntos porcentuais (a media española fíxoo en 2,8 puntos).
- Galicia pechou 2021 cunha taxa de ocupación do 64,8%, 0,3 puntos por baixo da media estatal (65,1 %).
- No cuarto trimestre de 2021 as CC. AA. con maiores taxas foron Aragón, Madrid, Cataluña, A Rioxa e País Vasco, mentres que as menores as tiveron as dúas cidades autónomas (Ceuta con 49,3% e Melilla con 57,4%), Andalucía (57,4%) e Extremadura (58,1%) e Canarias (59,7%).

Cadro 4.19

Taxas de ocupación. Por comunidades autónomas. 2015-2021

	Taxa de ocupación							Variación da taxa en puntos porcentuais						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	50,54	51,12	53,48	55,56	55,95	54,60	57,44	1,91	0,58	2,36	2,08	0,39	-1,35	2,84
Aragón	65,31	66,87	68,08	69,00	70,14	67,08	70,78	1,69	1,56	1,21	0,92	1,14	-3,06	3,70
Asturias	55,95	59,46	59,21	60,21	61,16	60,41	63,31	1,13	3,51	-0,25	1,00	0,95	-0,75	2,90
Baleares	64,49	65,52	65,40	67,53	68,04	61,72	63,79	2,80	1,03	-0,12	2,13	0,51	-6,32	2,07
Canarias	54,33	55,26	57,27	59,01	60,12	52,27	59,66	1,09	0,93	2,01	1,74	1,11	-7,85	7,39
Cantabria	59,32	64,06	63,40	64,61	65,46	63,58	64,40	0,59	4,74	-0,66	1,21	0,85	-1,88	0,82
Castela e León	61,20	63,43	64,09	66,16	67,28	65,62	66,92	1,65	2,23	0,66	2,07	1,12	-1,66	1,30
Castela- A Mancha	55,55	57,87	60,47	62,46	61,68	61,00	64,73	0,07	2,32	2,60	1,99	-0,78	-0,68	3,73
Cataluña	64,65	66,78	68,63	69,20	70,26	67,02	70,17	1,59	2,13	1,85	0,57	1,06	-3,24	3,15
C. Valenciana	59,18	61,40	63,33	64,01	64,49	61,68	64,12	2,43	2,22	1,93	0,68	0,48	-2,81	2,44
Extremadura	50,75	50,86	52,98	54,98	55,26	56,07	58,05	2,13	0,11	2,12	2,00	0,28	0,81	1,98
Galicia	59,74	61,23	62,04	64,31	64,75	63,85	64,80	0,61	1,49	0,81	2,27	0,44	-0,90	0,95
Madrid	66,84	67,26	68,09	69,50	71,12	68,38	70,63	2,87	0,42	0,83	1,41	1,62	-2,74	2,25
Murcia	55,57	59,05	60,29	61,61	61,39	60,53	63,67	1,14	3,48	1,24	1,32	-0,22	-0,86	3,14
Navarra	64,66	67,92	68,37	68,56	68,30	65,96	68,38	1,64	3,26	0,45	0,19	-0,26	-2,34	2,42
País Vasco	65,24	66,26	67,32	68,16	68,18	67,02	69,73	0,62	1,02	1,06	0,84	0,02	-1,16	2,71
A Rioxa	66,28	68,02	67,91	69,53	69,75	69,70	70,02	1,20	1,74	-0,11	1,62	0,22	-0,05	0,32
Ceuta	49,32	50,35	50,87	50,14	49,78	49,10	49,29	3,20	1,03	0,52	-0,73	-0,36	-0,68	0,19
Melilla	43,50	49,39	50,26	53,12	48,90	54,86	57,42	1,38	5,89	0,87	2,86	-4,22	5,96	2,56
España	59,53	61,05	62,57	64,00	64,71	62,31	65,10	1,73	1,52	1,52	1,43	0,71	-2,40	2,79

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

O cadro 4.20 representa a desagregación por sexos das taxas de emprego das distintas CC. AA. para o período 2015-2021.

Cadro 4.20

Taxas de emprego. Por comunidades autónomas e sexos. 2015-2021

	Taxa de ocupación							Variación da taxa en puntos porcentuais						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HOMES														
Andalucía	56,91	58,02	60,70	63,82	63,20	62,49	64,29	2,43	1,11	2,68	3,12	-0,62	-0,71	1,80
Aragón	72,16	73,21	74,74	74,62	75,79	72,76	74,03	4,42	1,05	1,53	-0,12	1,17	-3,03	1,27
Asturias	57,09	62,25	62,08	63,12	63,82	63,47	67,52	0,21	5,16	-0,17	1,04	0,70	-0,35	4,05
Baleares	67,20	70,03	69,31	72,19	73,00	65,79	66,40	2,73	2,83	-0,72	2,88	0,81	-7,21	0,61
Canarias	59,52	59,70	62,09	62,92	65,08	56,06	63,29	2,68	0,18	2,39	0,83	2,16	-9,02	7,23
Cantabria	63,91	68,02	67,35	71,71	69,38	67,36	69,66	-0,82	4,11	-0,67	4,36	-2,33	-2,02	2,30
Castela-A Mancha	67,73	69,13	70,37	72,11	72,99	71,40	71,77	2,59	1,40	1,24	1,74	0,88	-1,59	0,37
Castela e León	63,44	66,59	69,36	71,35	70,27	70,34	73,30	0,83	3,15	2,77	1,99	-1,08	0,07	2,96
Cataluña	69,46	70,96	72,95	73,48	73,99	70,62	73,43	1,72	1,50	1,99	0,53	0,51	-3,37	2,81
C. Valenciana	64,27	66,18	69,14	70,52	71,24	66,75	69,36	3,07	1,91	2,96	1,38	0,72	-4,49	2,61
Estremadura	59,24	58,95	61,24	63,53	63,17	62,57	65,48	3,19	-0,29	2,29	2,29	-0,36	-0,60	2,91
Galicia	63,37	64,90	65,16	67,63	68,50	67,90	68,61	1,26	1,53	0,26	2,47	0,87	-0,60	0,71
Madrid	70,53	71,23	72,05	73,78	74,60	71,60	74,46	1,83	0,70	0,82	1,73	0,82	-3,00	2,86
Murcia	63,53	66,95	67,93	69,90	69,45	68,41	71,55	1,69	3,42	0,98	1,97	-0,45	-1,04	3,14
Navarra	68,76	72,15	73,68	71,75	72,75	69,59	70,47	0,67	3,39	1,53	-1,93	1,00	-3,16	0,88
País Vasco	69,55	70,95	71,29	71,42	70,93	70,11	71,57	0,00	1,40	0,34	0,13	-0,49	-0,82	1,46
A Ríoxa	71,70	74,11	74,49	73,47	72,76	75,58	73,37	3,47	2,41	0,38	-1,02	-0,71	2,82	-2,21
Ceuta	61,25	58,35	61,46	59,66	57,53	56,16	58,16	4,92	-2,90	3,11	-1,80	-2,13	-1,37	2,00
Melilla	54,68	62,62	61,15	61,55	58,24	62,12	61,89	5,11	7,94	-1,47	0,40	-3,31	3,88	-0,23
España	64,76	66,31	68,02	69,67	69,99	67,44	69,85	2,03	1,55	1,71	1,65	0,32	-2,55	2,41
MULLERES														
Andalucía	44,11	44,15	46,21	47,25	48,66	46,68	50,57	1,40	0,04	2,06	1,04	1,41	-1,98	3,89
Aragón	58,22	60,34	61,25	63,24	64,35	61,26	67,44	-1,15	2,12	0,91	1,99	1,11	-3,09	6,18
Asturias	54,82	56,71	56,39	57,36	58,56	57,41	59,18	2,05	1,89	-0,32	0,97	1,20	-1,15	1,77
Baleares	61,72	60,92	61,40	62,75	62,93	57,54	61,11	2,90	-0,80	0,48	1,35	0,18	-5,39	3,57
Canarias	49,10	50,80	52,43	55,09	55,14	48,47	56,04	-0,51	1,70	1,63	2,66	0,05	-6,67	7,57
Cantabria	54,70	60,08	59,43	57,49	61,53	59,80	59,10	2,01	5,38	-0,65	-1,94	4,04	-1,73	-0,70
Castela-A Mancha	54,40	57,52	57,59	60,02	61,41	59,68	61,92	0,66	3,12	0,07	2,43	1,39	-1,73	2,24
Castela e León	47,16	48,62	51,06	53,07	52,61	51,14	55,68	-0,73	1,46	2,44	2,01	-0,46	-1,47	4,54
Cataluña	59,86	62,63	64,34	64,94	66,54	63,43	66,93	1,48	2,77	1,71	0,60	1,60	-3,11	3,50
C. Valenciana	54,02	56,57	57,46	57,46	57,69	56,57	58,87	1,79	2,55	0,89	0,00	0,23	-1,12	2,30
Estremadura	41,85	42,41	44,38	46,11	47,08	49,37	50,43	1,01	0,56	1,97	1,73	0,97	2,29	1,06
Galicia	56,15	57,59	58,96	61,03	61,04	59,87	61,03	-0,02	1,44	1,37	2,07	0,01	-1,17	1,16
Madrid	63,33	63,48	64,33	65,44	67,81	65,32	66,97	3,86	0,15	0,85	1,11	2,37	-2,49	1,65
Murcia	47,27	50,82	52,34	53,01	53,01	52,36	55,54	0,59	3,55	1,52	0,67	0,00	-0,65	3,18
Navarra	60,45	63,58	62,94	65,30	63,77	62,27	66,25	2,66	3,13	-0,64	2,36	-1,53	-1,50	3,98
País Vasco	60,97	61,63	63,39	64,95	65,47	63,97	67,92	1,24	0,66	1,76	1,56	0,52	-1,50	3,95
A Ríoxa	60,78	61,84	61,23	65,55	66,69	63,76	66,66	-1,10	1,06	-0,61	4,32	1,14	-2,93	2,90
Ceuta	36,42	41,48	40,22	40,41	41,10	42,08	39,97	1,16	5,06	-1,26	0,19	0,69	0,98	-2,11
Melilla	32,03	36,34	38,52	44,19	40,00	47,19	52,90	-2,26	4,31	2,18	5,67	-4,19	7,19	5,71
España	54,29	55,79	57,12	58,33	59,42	57,19	60,35	1,43	1,50	1,33	1,21	1,09	-2,23	3,16

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

O cadro 4.21 presenta, en medias anuais, as taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos en España e no conxunto da UE, en 2001 e entre 2011 a 2021.

O meirande impacto da crise económica en España fixo que a diferenza se abrise en favor da UE ata 2013 (quedou co diferencial máximo, de 8,4 puntos). Esta situación mantense en 2014 (a diferenza foi de 7,9 puntos), pero comeza a remitir a partir dese ano, situándose en 2019 en 5,2 puntos porcentuais. En 2020, o diferencial foi de 6,9 puntos porcentuais, un aumento de 1,7 puntos porcentuais respecto a 2019 pola maior incidencia da COVID-19 na taxa de ocupación da poboación en España. En 2021 a taxa de ocupación en España subiu ata o 62,7%. Na UE27 foi do 68,4% e o diferencial España-UE27 acadou 5,7 puntos porcentuais, unha redución de 0,4 puntos respecto ao resultado de 2020.

Cadro 4.21**Taxas de ocupación da poboación 15-64 anos. España/UE. 2001/2011-2021**

	2001	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
España	57,8	58,0	55,8	54,8	56,0	57,8	59,5	61,1	62,4	63,3	60,9	62,7
UE27	62,6	62,8	62,6	62,5	63,2	64,1	65,2	66,4	67,3	68,1	67,0	68,4
Diferencial España-UE27	-4,8	-4,8	-6,8	-7,7	-7,2	-6,3	-5,7	-5,3	-4,9	-4,8	-6,1	-5,7

Elaboración propia.

Datos en miles, en medias anuais.

Fonte: Eurostat.

No cadro 4.22 preséntanse as taxas de ocupación das sete maiores cidades de Galicia para o período 2015-2021. Salvo Pontevedra e Ferrol que melloran, o resto de cidades empeoran nas taxas. As maiores caídas rexístranse en Santiago de Compostela (1,7 puntos porcentuais) e A Coruña (1,0 puntos porcentuais).

Cadro 4.22**Taxas de ocupación das sete maiores cidades de Galicia. 2015-2021**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	45,70	46,80	48,20	47,70	49,30	46,30	45,30
Lugo	51,40	52,20	53,70	54,80	55,50	53,60	53,30
Ourense	45,30	45,20	48,50	49,50	48,40	48,60	48,30
Pontevedra	45,40	49,50	47,70	49,50	47,20	46,80	47,30
Santiago de Compostela	54,20	52,90	55,50	56,60	58,30	53,90	52,20
Vigo	46,00	45,10	46,90	48,40	49,20	48,20	47,50
Ferrol	34,50	32,50	35,90	41,40	42,60	36,90	38,50
Galicia	43,10	44,30	45,00	46,20	46,90	45,90	46,40

Fonte: IGE, INE (EPA)

O cadro 4.23 procede á desagregación por sexos e provincias das taxas de actividade para o período 2015-2021.

Cadro 4.23

Taxa de ocupación. Por sexo e provincia. 2015-2021

	Total	Homes	Mulleres
Galicia			
2015	43,1	47,7	39,0
2016	44,3	48,8	40,1
2017	45,0	49,2	41,1
2018	46,2	50,4	42,3
2019	46,9	51,4	42,8
2020	45,9	50,9	41,4
2021	46,4	51,0	42,1
A Coruña			
2015	45,2	49,9	40,9
2016	46,4	51,1	42,1
2017	47,0	51,3	43,1
2018	48,1	52,2	44,4
2019	49,2	54,0	44,9
2020	47,0	51,7	42,8
2021	47,1	51,9	42,8
Lugo			
2015	43,6	47,7	39,8
2016	44,4	48,7	40,4
2017	45,1	50,4	40,2
2018	46,9	51,4	42,8
2019	46,5	50,5	42,8
2020	46,7	51,1	42,6
2021	47,6	50,9	44,5
Ourense			
2015	38,0	40,7	35,5
2016	38,6	41,7	35,7
2017	40,0	44,0	36,3
2018	41,4	45,2	37,9
2019	41,5	45,2	38,1
2020	41,8	46,4	37,6
2021	42,8	47,0	39,0
Pontevedra			
2015	42,2	47,4	37,5
2016	43,7	48,5	39,2
2017	44,1	48,0	40,5
2018	45,2	49,7	41,0
2019	46,1	50,8	41,7
2020	45,7	51,3	40,5
2021	46,1	51,3	41,4

Medias anuais.

INE, Enquisa de poboación activa.

4.4.3. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, grupo de idade, situacións profesionais e tipo de contrato

O cadro 4.24 recolle a distribución da poboación ocupada de Galicia por sectores dende 2015 ata 2021. A poboación ocupada galega subiu en 67.900 persoas dende 2015, e no sector servizos é onde se rexistra a maior suba (54.000 persoas). Precisamente este sector é a auténtica columna vertebral do emprego en Galicia e nas economías máis desenvolvidas, concentraba en 2021 un 71,4% do emprego total galego, aínda que segue por baixo da media estatal e da media da UE.

Cadro 4.24
Poboación ocupada por sector económico.
Galicia. 2015-2021

Total sectores	
2015	1.017,2
2016	1.040,6
2017	1.052,7
2018	1.077,6
2019	1.095,2
2020	1.074,2
2021	1.085,1
Agricultura, gandería, caza e silvicultura	
2015	45,6
2016	49,2
2017	55,4
2018	52,3
2019	49,9
2020	49,4
2021	47,1
Pesca e acuicultura	
2015	18,1
2016	22,2
2017	19,8
2018	15,7
2019	16,8
2020	19,7
2021	20,3
Industria	
2015	159,5
2016	161,9
2017	171,2
2018	169,0
2019	179,4
2020	182,4
2021	170,7
Construción	
2015	73,6
2016	71,8
2017	66,6
2018	67,3
2019	70,1
2020	75,1
2021	72,7
Servizos	
2015	720,4
2016	735,5
2017	739,7
2018	773,3
2019	778,9
2020	747,7
2021	774,4

Datos en medias anuais.
 IGE, INE (EPA)

O cadro 4.25 permite a comparanza da distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos de Galicia e España para 2021. A porcentaxe estatal de poboación con emprego no sector agro-pesqueiro (4,1%) é moi inferior á galega (6,2%); na industria é un 15,7% en Galicia mentres que en España é dun 13,7%; en Galicia traballa

na construción un 6,7% da poboación ocupada, unha cifra similar a da media de España (6,5%) e, finalmente, nos servizos un 71,4%, 4,4 puntos por baixo da porcentaxe media española en 2021.

Cadro 4.25

**Distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos.
Galicia/España. 2021**

	Agro-Pesqueiro	Industria	Construción	Servizos
Galicia	6,2	15,7	6,7	71,4
España	4,1	13,7	6,5	75,8

Fonte: INE, EPA, media anual.

O cadro 4.26 sintetiza a información sobre as situacións profesionais da poboación ocupada no período 2015-2021.

- A poboación asalariada do sector privado comeza a subir a partir de 2015 e ata 2019. En 2020 sitúase en 673.400 persoas (17.600 persoas menos que en 2019), pero en 2021 foi de 677.100 (3.700 máis que en 2020).
- A poboación empregada no sector público aumentou en 4.100 efectivos no último ano. Nos últimos anos (2015-2021) aumentaron 18.300 postos de traballo neste sector.
- O conxunto da poboación asalariada de Galicia en 2021 (876.400 persoas) representa un 80,7% da poboación ocupada, practicamente a mesma porcentaxe que en 2020 (80,1%).
- Séguelle á poboación asalariada en importancia cuantitativa do emprego as e os traballadores independentes ou empresariado sen persoal asalariado, con 133.000 persoas en 2021, cunha redución de 2.900 dende 2021.
- A terceira posición ocúpaa o empresariado con persoal asalariado, 68.400 en 2021, cun aumento no último ano de 5.000 persoas.
- As persoas que traballan axudando na empresa a familiares aumentaron lixeiramente en 2021, ata chegar a 5.400 (un 0,49% da poboación ocupada en Galicia).

Cadro 4.26

Poboación ocupada por situación profesional.
Galicia. 2015-2021

Total poboación ocupada	
2015	1.017,2
2016	1.040,6
2017	1.052,7
2018	1.077,6
2019	1.095,2
2020	1.074,2
2021	1.085,1
Empresario/a con persoal asalariado	
2015	68,9
2016	64,7
2017	67,4
2018	68,3
2019	65,7
2020	63,4
2021	68,4
Traballador/a independente ou empresario/a sen persoal asalariado	
2015	139,9
2016	150,1
2017	149,1
2018	139,3
2019	143,6
2020	135,9
2021	133,0
Persoal asalariado do sector público	
2015	181,0
2016	182,8
2017	181,7
2018	190,8
2019	187,4
2020	195,2
2021	199,3
Persoal asalariado do sector privado	
2015	619,2
2016	635,1
2017	645,6
2018	671,6
2019	691,0
2020	673,4
2021	677,1
Axuda na empresa ou negocio familiar	
2015	7,0
2016	5,7
2017	6,9
2018	5,8
2019	5,5
2020	4,5
2021	5,4
Persoa membro dunha cooperativa	
2015	1,0
2016	1,7
2017	1,6
2018	1,6
2019	1,8
2020	1,5
2021	1,4
Outra situación	
2015	0,2
2016	0,5
2017	0,4
2018	0,2
2019	0,2
2020	0,3
2021	0,5

Datos en miles. Medias anuais.

Fonte: INE, EPA.

O cadro 4.27 recolle a desagregación da poboación asalariada segundo o seu contrato teña duración determinada (contrato temporal) ou non (indefinido). De 2015 a 2021 aumentou en Galicia o número de contratos indefinidos en 65.100, un 10,9%. Durante o mesmo período, aumentou a contratación temporal en 11.100, un 5,5%.

A taxa de temporalidade foi en 2021 en Galicia dun 24,5% (24% en 2020). Polo tanto, a contratación indefinida en 2021 foi do 75,5% (76,0% en 2020).

Cadro 4.27

Contratación indefinida e temporal. Galicia. 2015-2021

	Contratación indefinida							Contratación temporal						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Galicia	596,7	603,4	604,0	633,3	645,8	659,9	661,8	203,5	214,4	223,3	229,0	232,5	208,7	214,6

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: INE, EPA.

O cadro 4.28 amosa a duración dos contratos temporais en Galicia para 2021. Do total, o 4,1% son de duración inferior a un mes, e o 11,2% de 1 a 3 meses. Así mesmo, o 46,3% descoñecen a duración pero é inferior a un mes.

Cadro 4.28

Duración dos contratos temporais. Galicia. 2021

	Total	< 1 mes	De 1 a 3 meses	De 4 a 6 meses	De 7 a 11 meses	Entre 1 e 2 anos	Entre 2 e 3 anos	De 3 anos ou mais	Non saben duración do contrato		
									Non saben duración	pero > 1 mes	pero < 1 mes
Galicia	214,6	8,8	24,1	29,8	13,8	21,7	3,4	6,4	4,5	99,4	2,7

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: IGE, INE (EPA)

O cadro 4.29 mostra a distribución da poboación asalariada entre a que traballa a tempo completo e a que o fai a tempo parcial para o período 2015-2021. En 2021 os contratos a xornada completa en Galicia acadan os 748.700 (un aumento de 5.000 empregos respecto a 2020). A contratación a tempo parcial aumentou en 2021 en 2.800 empregos. O cadro 4.30 recolle o número de persoas asalariadas no sector público e privado. No 2021 o 77,3% da poboación asalariada en Galicia traballa no sector privado, unha cifra moi similar á de 2020 (77,5%). Así mesmo, reflíctese un lixeiro aumento da contratación pública no 2021 (4.100 persoas) e de 3.700 no sector privado.

Cadro 4.29**Persoal asalariado por tipo de xornada.
Galicia. 2015-2021**

	TOTAL	
	Completa	Parcial
2015	673,8	126,4
2016	694,6	123,3
2017	703,6	123,7
2018	732,4	130,0
2019	740,4	138,0
2020	743,7	124,9
2021	748,7	127,7

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: IGE, INE (EPA)

Cadro 4.30**Persoal asalariado. Sector público e privado. Galicia. 2015-2021**

	Sector público							Sector privado						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Galicia	181	182,8	181,7	190,8	187,4	195,2	199,3	619,2	635,1	645,6	671,6	691,0	673,4	677,1

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: INE (EPA)

4.5. Poboación desempregada e taxa de paro**4.5.1. Poboación desempregada**

O cadro 4.31 representa a poboación desempregada nas CC. AA. no cuarto trimestre de cada ano. En 2021 houbo en Galicia unha significativa redución de persoas en paro (5.300). A diminución porcentual do desemprego de Galicia en 2021 (-5,3 %) máis que duplica a do ano anterior (-2,2%). O desemprego, en termos porcentuais, reduciuse especialmente en Aragón (-28,0%), Asturias (-26,5%), Cataluña (-26,5%) e Madrid (-25,5%). A Ríoxa foi a única CA na que aumentou o desemprego (1,2%)

Cadro 4.31**Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2015-2021**

	Miles							Distribución porcentual							Variacións anuais													
															Miles						%							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021							
Andalucía	1198	1120	961	834	824	907	822	25,1	26,4	25,5	25,2	25,8	24,4	26,5	-66,8	-78,0	-159,7	-126,3	-10,4	83,3	-85,4	-4,6	-6,5	-14,3	-13,1	-1,2	10,1	-9,4
Aragón	94	88	73	72	65	81	58	2,0	2,1	1,9	2,2	2,0	2,2	1,9	-13,0	-5,9	-15,2	-0,5	-6,9	15,9	-22,7	-9,7	-6,3	-17,3	-0,7	-9,6	24,4	-28,0
Asturias	96	67	67	58	59	60	44	2,0	1,6	1,8	1,7	1,9	1,6	1,4	-9,5	-28,5	-0,7	-9,0	1,7	0,7	-15,9	-8,8	-29,7	-1,0	-13,5	3,0	1,2	-26,5
Baleares	103	82	75	68	63	110	94	2,2	1,9	2,0	2,1	2,0	3,0	3,0	-22,3	-20,9	-6,8	-7,0	-5,4	47,2	-15,9	-16,7	-20,3	-8,3	-9,3	-7,9	75,3	-14,5
Canarias	297	274	246	228	217	279	219	6,2	6,5	6,5	6,9	6,8	7,5	7,1	-23,1	-23,1	-27,6	-18,2	-10,8	61,6	-59,9	-6,3	-7,8	-10,1	-7,4	-4,7	28,3	-21,5
Cantabria	49	36	37	26	31	32	32	1,0	0,8	1,0	0,8	1,0	0,9	1,0	-4,7	-12,9	1,3	-11,1	4,9	0,9	-0,2	-8,4	-26,5	3,6	-30,0	18,9	2,9	-0,6
Castela-A Mancha	201	169	153	125	127	128	114	4,2	4,0	4,1	3,8	4,0	3,4	3,7	-22,4	-32,3	-15,7	-28,3	1,5	1,7	-14,4	-8,7	-16,0	-9,3	-18,4	1,2	1,3	-11,2
Castela e León	247	219	197	160	164	173	134	5,2	5,2	5,2	4,8	5,1	4,7	4,3	-9,3	-27,8	-22,5	-36,5	3,6	9,4	-39,4	-3,2	-11,3	-10,3	-18,6	2,3	5,7	-22,8
Cataluña	669	559	479	451	406	538	395	14,0	13,2	12,7	13,7	12,7	14,5	12,7	-83,0	-110,1	-79,3	-27,8	-45,6	132,1	-142,5	-9,9	-16,5	-14,2	-5,8	-10,1	32,6	-26,5
C. Valenciana	520	467	410	344	347	398	356	10,9	11,0	10,9	10,4	10,9	10,7	11,5	-98,9	-53,0	-57,4	-65,9	2,6	51,3	-42,2	-14,8	-10,2	-12,3	-16,1	0,8	14,8	-10,6
Extremadura	141	141	124	114	117	105	93	2,9	3,3	3,3	3,5	3,7	2,8	3,0	-12,3	0,8	-17,4	-9,5	2,5	-12,2	-12,0	-7,5	0,6	-12,3	-7,7	2,2	-10,4	-11,5
Galicia	223	204	182	149	146	143	135	4,7	4,8	4,8	4,5	4,6	3,8	4,4	-17,1	-18,5	-22,1	-33,2	-3,1	-3,2	-7,5	-6,1	-8,3	-10,8	-18,2	-2,1	-2,2	-5,3
Madrid	563	489	467	396	352	480	358	11,8	11,5	12,4	12,0	11,0	12,9	11,5	-73,2	-73,7	-22,6	-70,3	-43,9	127,7	-122,5	-10,7	-13,1	-4,6	-15,1	-11,1	36,2	-25,5
Murcia	165	131	122	114	117	112	97	3,5	3,1	3,2	3,4	3,7	3,0	3,1	-9,7	-34,4	-8,6	-8,2	3,5	-5,5	-15,0	-4,7	-20,9	-6,6	-6,7	3,1	-4,7	-13,4
Navarra	41	31	30	32	29	37	32	0,9	0,7	0,8	1,0	0,9	1,0	1,0	-4,6	-10,6	-0,9	1,7	-3,1	8,2	-4,9	-9,0	-25,6	-2,9	5,7	-9,8	28,8	-13,4
País Vasco	133	126	108	99	93	102	88	2,8	3,0	2,9	3,0	2,9	2,7	2,8	0,8	-6,3	-17,9	-9,6	-5,4	8,5	-13,7	0,5	-4,8	-14,2	-8,9	-5,5	9,1	-13,5
A Ríoxa	22	17	18	16	15	16	17	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	-5,5	-4,9	1,0	-1,7	-0,5	0,9	0,2	-17,2	-22,8	6,0	-9,7	-3,1	5,8	1,2
Ceuta	8	8	10	9	11	10	10	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	-1,3	-0,4	1,7	-0,9	1,9	-0,8	-0,1	-9,2	-4,8	21,3	-9,3	21,6	-7,5	-1,0
Melilla	11	10	9	9	10	10	8	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	-2,2	-1,1	-0,9	0,0	0,5	0,0	-1,7	-17,9	-9,7	-8,8	0,0	5,4	0,0	-17,3
España	4.780	4.238	3.767	3.304	3.192	3.720	3.104	100	100	100	100	100	100	100	-477,9	-541,7	-471,1	-462,4	-112,4	527,9	-616,0	-8,1	-11,3	-11,1	-12,3	-3,4	16,5	-16,6

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

4.5.2. Taxa de desemprego

O cadro 4.32 compara as taxas de paro por CC. AA. no cuarto trimestre de cada ano. A taxa de paro foi en 2021 dun 11,04% en Galicia (0,76 puntos porcentuais menos que en 2020). En 2021, agás na CA de Ceuta (0,04) e A Ríoxa (0,14) reduciuse a taxa de desemprego en todas as CC. AA. As maiores reducións da taxa de desemprego foron en Canarias (6,7 puntos porcentuais) e Melilla (4,3 puntos porcentuais).

Na clasificación autonómica, por maior taxa de desemprego, sobresaen en 2021 Ceuta, Andalucía e Melilla (todas por riba do 20%). Pola contra, as menores taxas, ao peche do 2021, preséntanas País Vasco (8,58%) e Aragón (8,98%)

Cadro 4.32

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2015-2021

	Taxa de desemprego							Variación da taxa en puntos porcentuais						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	29,98	28,40	24,53	21,34	20,93	22,95	20,35	-2,03	-1,58	-3,87	-3,19	-0,41	2,02	-2,60
Aragón	14,69	13,68	11,40	11,19	9,98	12,62	8,98	-1,94	-1,01	-2,28	-0,21	-1,21	2,64	-3,64
Asturias	20,49	14,71	14,81	13,04	13,29	13,68	10,08	-1,51	-5,78	0,10	-1,77	0,25	0,39	-3,60
Baleares	17,17	13,86	12,72	11,06	10,02	17,55	14,86	-3,84	-3,31	-1,14	-1,66	-1,04	7,53	-2,69
Canarias	26,98	25,05	22,16	20,13	18,86	25,50	18,84	-2,01	-1,93	-2,89	-2,03	-1,27	6,64	-6,66
Cantabria	17,83	12,93	13,59	9,76	11,29	11,88	11,65	-1,39	-4,90	0,66	-3,83	1,53	0,59	-0,23
Castela-A Mancha	17,72	15,00	13,80	11,31	11,30	11,76	10,48	-1,74	-2,72	-1,20	-2,49	-0,01	0,46	-1,28
Castela e León	25,06	22,19	19,81	16,24	16,69	17,54	13,39	-0,49	-2,87	-2,38	-3,57	0,45	0,85	-4,15
Cataluña	17,81	14,91	12,69	11,84	10,48	13,97	10,27	-1,99	-2,90	-2,22	-0,85	-1,36	3,49	-3,70
C. Valenciana	21,56	19,27	16,86	14,31	14,24	16,56	14,50	-3,67	-2,29	-2,41	-2,55	-0,07	2,32	-2,06
Extremadura	28,22	28,42	25,24	23,27	23,59	21,46	19,06	-2,44	0,20	-3,18	-1,97	0,32	-2,13	-2,40
Galicia	17,89	16,44	14,88	12,12	11,88	11,80	11,04	-1,01	-1,45	-1,56	-2,76	-0,24	-0,08	-0,76
Madrid	16,61	14,69	13,86	11,62	10,05	13,55	10,22	-2,45	-1,92	-0,83	-2,24	-1,57	3,50	-3,33
Murcia	23,58	18,66	17,30	15,91	16,19	15,52	13,14	-1,24	-4,92	-1,36	-1,39	0,28	-0,67	-2,38
Navarra	13,61	10,09	9,70	10,08	9,12	11,44	10,04	-1,52	-3,52	-0,39	0,38	-0,96	2,32	-1,40
País Vasco	12,98	12,31	10,63	9,66	9,10	10,05	8,58	0,02	-0,67	-1,68	-0,97	-0,56	0,95	-1,47
A Ríoxa	14,04	11,00	11,61	10,38	9,87	10,46	10,60	-3,07	-3,04	0,61	-1,23	-0,51	0,59	0,14
Ceuta	23,34	22,50	26,20	24,24	27,73	27,09	27,13	-4,32	-0,84	3,70	-1,96	3,49	-0,64	0,04
Melilla	32,49	27,55	24,93	24,01	27,07	24,57	20,24	-4,27	-4,94	-2,62	-0,92	3,06	-2,50	-4,33
España	21,02	18,74	16,65	14,54	13,87	16,27	13,44	-2,03	-2,28	-2,09	-2,11	-0,67	2,40	-2,83

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas.
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano.

No cadro 4.33 preséntanse, por sexos e para o período 2015-2021, as taxas de paro das CC. AA.

Cadro 4.33

Taxa de desemprego. Por comunidades autónomas e sexos. 2015-2021

	Taxa de desemprego							Variación da taxa en puntos porcentuais						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HOMES														
Andalucía	27,40	25,85	21,75	18,00	17,96	19,17	17,35	-2,39	-1,55	-4,10	-3,75	-0,04	1,21	-1,82
Aragón	11,86	11,58	8,76	9,94	8,70	10,12	8,25	-4,58	-0,28	-2,82	1,18	-1,24	1,42	-1,87
Asturias	21,23	15,03	14,13	11,70	12,85	13,04	9,77	-1,13	-6,20	-0,90	-2,43	1,15	0,19	-3,27
Baleares	17,55	13,00	13,91	11,50	9,51	16,73	14,39	-4,50	-4,55	0,91	-2,41	-1,99	7,22	-2,34
Canarias	26,22	23,55	20,13	19,41	17,46	23,64	17,39	-4,02	-2,67	-3,42	-0,72	-1,95	6,18	-6,25
Cantabria	17,31	12,71	13,13	8,40	10,44	11,11	10,50	0,78	-4,60	0,42	-4,73	2,04	0,67	-0,61
Castela e León	15,09	13,50	11,39	9,90	9,80	9,41	9,02	-2,60	-1,59	-2,11	-1,49	-0,10	-0,39	-0,39
Castela-A Mancha	21,29	18,64	15,62	11,98	12,41	12,43	9,52	-1,73	-2,65	-3,02	-3,64	0,43	0,02	-2,91
Cataluña	16,60	13,99	11,95	11,03	10,05	13,00	8,97	-2,17	-2,61	-2,04	-0,92	-0,98	2,95	-4,03
C. Valenciana	20,44	17,64	14,86	12,61	11,96	14,83	12,71	-3,66	-2,80	-2,78	-2,25	-0,65	2,87	-2,12
Extremadura	23,81	24,38	21,33	18,70	19,37	17,29	16,31	-2,26	0,57	-3,05	-2,63	0,67	-2,08	-0,98
Galicia	17,09	15,79	14,42	11,44	10,42	10,42	9,94	-1,79	-1,30	-1,37	-2,98	-1,02	0,00	-0,48
Madrid	16,44	14,23	13,07	11,11	9,49	12,71	9,35	-1,02	-2,21	-1,16	-1,96	-1,62	3,22	-3,36
Murcia	20,65	15,72	15,10	12,12	13,03	12,83	10,76	-2,29	-4,93	-0,62	-2,98	0,91	-0,20	-2,07
Navarra	12,10	9,30	7,89	9,16	8,20	10,87	11,44	-0,44	-2,80	-1,41	1,27	-0,96	2,67	0,57
País Vasco	12,38	12,01	10,60	9,31	8,55	8,73	9,10	0,23	-0,37	-1,41	-1,29	-0,76	0,18	0,37
A Ríoxa	14,32	9,24	9,56	9,41	10,27	7,97	9,90	-4,29	-5,08	0,32	-0,15	0,86	-2,30	1,93
Ceuta	18,09	19,08	20,24	19,15	25,56	24,38	21,00	-4,22	0,99	1,16	-1,09	6,41	-1,18	-3,38
Melilla	28,74	22,04	20,56	21,05	21,44	20,93	19,52	-12,80	-6,70	-1,48	0,49	0,39	-0,51	-1,41
España	19,61	17,34	15,07	12,96	12,32	14,30	11,89	-2,25	-2,27	-2,27	-2,11	-0,64	1,98	-2,41
MULLERES														
Andalucía	33,08	31,52	27,93	25,46	24,49	27,49	23,88	-1,47	-1,56	-3,59	-2,47	-0,97	3,00	-3,61
Aragón	18,06	16,17	14,51	12,67	11,49	15,48	9,78	1,27	-1,89	-1,66	-1,84	-1,18	3,99	-5,70
Asturias	19,72	14,36	15,53	14,43	13,75	14,36	10,42	-2,22	-5,36	1,17	-1,10	-0,68	0,61	-3,94
Baleares	16,75	14,85	11,30	10,53	10,62	18,50	15,38	-2,82	-1,90	-3,55	-0,77	0,09	7,88	-3,12
Canarias	27,88	26,76	24,44	20,95	20,47	27,54	20,43	0,52	-1,12	-2,32	-3,49	-0,48	7,07	-7,11
Cantabria	18,43	13,18	14,10	11,41	12,22	12,73	12,97	-3,86	-5,25	0,92	-2,69	0,81	0,51	0,24
Castela e León	20,90	16,81	16,66	13,00	13,06	14,49	12,18	-0,65	-4,09	-0,15	-3,66	0,06	1,43	-2,31
Castela-A Mancha	29,87	26,83	25,16	21,63	22,07	23,98	18,25	0,99	-3,04	-1,67	-3,53	0,44	1,91	-5,73
Cataluña	19,18	15,91	13,51	12,74	10,95	15,03	11,65	-1,90	-3,27	-2,40	-0,77	-1,79	4,08	-3,38
C. Valenciana	22,87	21,11	19,17	16,32	16,91	18,53	16,51	-3,67	-1,76	-1,94	-2,85	0,59	1,62	-2,02
Extremadura	33,89	33,58	30,21	28,97	28,77	26,32	22,45	-2,50	-0,31	-3,37	-1,24	-0,20	-2,45	-3,87
Galicia	18,77	17,15	15,37	12,86	13,43	13,29	12,23	-0,25	-1,62	-1,78	-2,51	0,57	-0,14	-1,06
Madrid	16,79	15,19	14,68	12,17	10,62	14,42	11,13	-3,75	-1,60	-0,51	-2,51	-1,55	3,80	-3,29
Murcia	27,33	22,38	20,10	20,58	20,13	18,90	16,10	-0,08	-4,95	-2,28	0,48	-0,45	-1,23	-2,80
Navarra	15,32	10,99	11,77	11,09	10,17	12,09	8,48	-2,71	-4,33	0,78	-0,68	-0,92	1,92	-3,61
País Vasco	13,64	12,66	10,67	10,04	9,68	11,43	8,02	-0,22	-0,98	-1,99	-0,63	-0,36	1,75	-3,41
A Ríoxa	13,70	13,05	14,01	11,46	9,43	13,27	11,37	-1,42	-0,65	0,96	-2,55	-2,03	3,84	-1,90
Ceuta	31,34	27,28	33,82	30,80	30,88	30,40	34,86	-4,70	-4,06	6,54	-3,02	0,08	-0,48	4,46
Melilla	38,18	35,32	31,38	27,99	33,66	29,10	21,08	7,01	-2,86	-3,94	-3,39	5,67	-4,56	-8,02
España	22,65	20,36	18,45	16,35	15,63	18,47	15,16	-1,75	-2,29	-1,91	-2,10	-0,72	2,84	-3,31

Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE. EPA, datos do 4º trimestre de cada ano.

No cadro 4.34 aparecen as taxas de desemprego nos sete maiores concellos de Galicia entre 2015 e 2021. Lugo (9,8%) e Santiago de Compostela (3,8%) pechan o ano 2021 coas menores taxas de paro (entre 1,2 e 7,24 puntos por baixo da media de Galicia). A diminución da taxa de desemprego en 2021 respecto a 2020 foi especialmente notable nas cidades de Santiago de Compostela (-3,7 puntos porcentuais) e A Coruña (-3,0 puntos porcentuais).

Cadro 4.34

Taxas de desemprego dos sete maiores concellos de Galicia. 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	14,30	13,20	13,60	11,80	12,00	15,00	12,00
Lugo	15,90	14,20	11,10	8,90	9,20	7,90	9,80
Ourense	18,30	16,80	13,70	14,80	13,30	9,50	12,50
Pontevedra	18,10	17,60	19,50	16,40	16,00	15,20	16,20
Santiago de Compostela	14,10	14,70	10,10	5,60	8,70	7,50	3,80
Vigo	19,90	20,10	16,50	14,70	13,80	12,30	15,40
Ferrol	27,90	24,40	18,90	18,10	13,20	18,40	22,00
Galicia	17,89	16,44	14,88	12,12	11,88	11,80	11,04

4º trimestre de cada ano

Fonte: IGE, INE, EPA.

Especialmente preocupante é a problemática social das persoas desempregadas de longa duración. No cadro 4.35 móstranse as taxas de desemprego no período 2015-2021 por sexo. En 2021 recóllese un lixeiro incremento respecto a 2020 acadando o 4,1% para os homes e o 5,5% para as mulleres en 2021. A media foi do 4,8%.

Cadro 4.35

**Taxa de desemprego de longa duración.
Por sexo. Galicia. 2015-2021**

	Total	Homes	Mulleres
2015	10,6	10,5	10,7
2016	8,9	8,6	9,2
2017	7,9	7,6	8,2
2018	5,9	5,2	6,5
2019	4,6	3,9	5,3
2020	4,1	3,5	4,7
2021	4,8	4,1	5,5

Datos en miles. Medias anuais.

IGE, INE, EPA.

4.5.3. Desemprego dos fogares. Tempo na procura de emprego

O cadro 4.36 amosa que en 2021 había 50.700 fogares en Galicia co todas as súas persoas activas desempregadas (44.800 en 2020). Ademais, existen 360.400 fogares nos que non hai ningunha persoa activa (285.300 en 2020).

Cadro 4.36

Desemprego nos fogares. Galicia. 2021

	Dato do trimestre actual (miles de vivendas)	Variación absoluta respecto ao mesmo trimestre do ano pasado (miles de vivendas)	Variación relativa respecto ao mesmo trimestre do ano pasado (%)
Total	1.117,8	2,7	0,2
Fogares con polo menos unha persoa activa	757,4	1,3	0,2
Todas as persoas activas son ocupadas	630,6	-4,3	-0,7
Todas as persoas activas son paradas	50,7	-0,2	-0,4
Con persoas ocupadas e paradas	76,1	5,7	8,1
Fogares nos que non hai ningunha persoa activa	360,4	1,4	0,4

Miles de vivendas. 4º Trimestre de 2020.

IGE, INE, EPA.

O cadro 4.37 recolle a distribución da poboación desempregada galega entre 2015-2021 segundo o tempo de busca de emprego. En 2021 baixaron as persoas do grupo que leva buscando emprego 2 anos ou máis (1.500 persoas menos). Con todo, estas supoñen o 26,1% do total de persoas sen emprego (23,9% en 2020).

Cadro 4.37

**Poboación desempregada que traballou anteriormente.
Por tempo de búsqueda de emprego. Galicia. 2015-2021**

Total poboación desempregada		De 1 ano a < 2 anos	
2015	220,3	2015	38,1
2016	196,0	2016	28,9
2017	177,4	2017	25,2
2018	149,8	2018	22,0
2019	133,9	2019	17,9
2020	136,8	2020	19,7
2021	131,1	2021	27,1
Menos de 6 meses		De 2 anos ou máis	
2015	47,8	2015	96,0
2016	48,1	2016	85,4
2017	47,3	2017	73,1
2018	44,0	2018	53,9
2019	42,9	2019	42,6
2020	47,0	2020	32,7
2021	41,9	2021	34,2
De 6 meses a < 1 ano		Xa atopou traballo	
2015	25,9	2015	12,5
2016	23,0	2016	10,6
2017	18,7	2017	13,0
2018	17,6	2018	12,2
2019	16,2	2019	14,4
2020	21,7	2020	15,8
2021	20,1	2021	7,7

Datos en miles. Medias anuais.

Fonte: IGE; INE, EPA.

4.6. O paro rexistrado

Os datos da estatística do paro rexistrado son elaborados pola Servizo de Emprego da Xunta de Galicia, a partir do Servizo de Emprego Público Estatal. Dentro do colectivo de persoas desempregadas, son obxecto de tratamento aquelas que teñen demandas pendentes de satisfacer o último día do mes, agás as que se atopen nalguna das situacións establecidas na Orde ministerial do 11 de marzo de 1985 (BOE do 14 de marzo de 1985).

O cadro 4.38 recolle o paro rexistrado por CC. AA. e cidades autónomas en 2021. Prodúcese unha redución en Galicia de 37.003 persoas (en 2020 a redución foi de 24.279). Os datos da media de España reflectiron unha redución de 782.232 persoas menos rexistradas como paradas en 2021. En 2020 produciuse un aumento de 724.532 persoas.

Cadro 4.38

Paro rexistrado. Por comunidades autónomas. 2021

	Parados decembro 2020	Variación anual absoluta
Andalucía	785.641	-183.796
Aragón	61.065	-21.300
Asturias	64.798	-17.272
Baleares	55.974	-28.365
Canarias	202.819	-66.618
Cantabria	36.814	-5.815
Castela-A Mancha	146.467	-39.806
Castela e León	128.769	-39.937
Cataluña	369.158	-128.453
C. Valenciana	371.484	-66.217
Extremadura	92.203	-20.476
Galicia	152.584	-37.003
Madrid	365.707	-66.809
Murcia	92.421	-28.922
Navarra	32.026	-8.611
País Vasco	114.845	-14.395
A Ríoxa	15.090	-4.138
Ceuta	9.854	-2.743
Melilla	8.186	-1.556
España	3.105.905	-782.232

Fonte: SEPE.

O cadro 4.39 representa a evolución do paro rexistrado dende 2015 a 2021 para Galicia. En 2021 reflíctese unha redución do desemprego de 37.003, fronte a un aumento de 24.279 persoas en 2020.

Cadro 4.39

**Evolución do paro rexistrado.
Galicia. 2015-2021**

	Nº Parados/as
2015	228.808
2016	205.914
2017	185.013
2018	169.295
2019	165.308
2020	189.587
2021	152.584

Datos de decembro de cada ano.

Fonte: SEPE.

O cadro 4.40 sintetiza a distribución para decembro de 2021 do paro rexistrado por provincias e diferenciando por idades. O 96,0% da poboación parada ten 25 ou máis anos, mentres que o 4% ten menos de 25 anos.

Cadro 4.40**Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2021**

	Paro	<25	>25
A Coruña	60.891	2.433	58.458
Lugo	14.546	629	13.917
Ourense	17.046	753	16.293
Pontevedra	60.101	2.259	57.842
Galicia	152.584	6.074	146.510

Datos de decembro de 2021.
Fonte: SEPE.

En decembro de 2021 (cadro 4.41) o total de homes parados rexistrados maiores de 25 anos acadaba os 61.586 (84.924 para o caso das mulleres). Sen diferenciar por tramos de idade, o 42,4% dos parados rexistrados (64.743) eran homes, fronte aos 87.841 que era mulleres (57,6% do total).

Cadro 4.41**Paro rexistrado por idades e sexos. Galicia. 2021**

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	3.157	61.586
Mulleres	2.917	84.924

Datos de decembro de 2021.
Fonte: SEPE.

A distribución por sectores do paro rexistrado (cadro 4.42) reflicte para 2021 que o sector servizos segue a ser o que máis persoas desempregadas rexistra, superando notablemente a suma dos outros tres sectores produtivos: agricultura e pesca, industria, construción e o colectivo de sen emprego anterior. En todos os casos, prodúcese un aumento do paro rexistrado.

Cadro 4.42**Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2021**

	Parados/as	Variación
Agricultura e pesca	5.738	230
Industria	17.071	255
Construción	11.399	647
Servizos	106.532	-770
Sen emprego anterior	11.844	-525

Datos de decembro de 2021.
Fonte: SEPE.

O paro rexistrado en 2021 clasificado por nivel académico e provincia é representado no cadro 4.43. Apréciase un maior rexistro de poboación parada no grupo con estudos secundarios con educación xeral, con 72.911 persoas desempregadas (47,8%), e estudos primarios completos, con 17.519 persoas desempregadas (11,5%). As porcentaxes para 2021 son moi similares ás de 2020 (48,1% e 12%, respectivamente).

Cadro 4.43

Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2021

	Sen estudos	Estudios primarios incompletos	Estudios primarios completos	Est. Secundarios		Estudios postsecundarios			
				Programa F.P.	Educ. xeral	Tec. prof. Sup.	1º ciclo	2º e 3º ciclo	Outros
A Coruña	5.028	5.172	5.519	4.415	27.371	5.433	2.072	5.829	52
Lugo	2.803	748	1.711	886	5.492	1.245	486	1.167	8
Ourense	195	1.351	2.557	1.191	8.809	1.242	501	1.188	12
Pontevedra	788	4.005	7.732	4.632	31.239	5.324	1.746	4.614	21
Galicia	8.814	11.276	17.519	11.124	72.911	13.244	4.805	12.798	93

Datos de decembro de 2021.
Fonte: SEPE.

Finalmente, convén sinalar a importancia dos ERTE sobre o desemprego e a ocupación. Durante case dous anos, dende marzo de 2020 o Goberno de España apostou por este instrumento, aprobando a última prorroga dos ERTE-COVID ata o 31 de abril de 2022.

As medidas tomadas resultaron moi efectivas nos momentos máis duros da recente crise económica. O cadro 4.44 permite comprobar cal foi a evolución dos ERTE en Galicia e España, tanto en número de persoas beneficiarias, como en relación á porcentaxe de persoas afiliadas á Seguridade Social dende xaneiro ata decembro de 2021. Foi durante os meses de xaneiro a marzo cando este instrumento de compensación tivo un maior peso relativo en 2021, chegando a alcanzar o 4,8% dos afiliados en Galicia e os 4,9% a nivel nacional. Cómpre salientar que a nivel nacional a porcentaxe foi sempre superior que para Galicia.

Cadro 4.44

Persoas afiliadas en ERTE en Galicia e España, media mensual. 2021

	Galicia		España	
	Número	Porcentaxe respecto ao total de afiliados	Número	Porcentaxe respecto ao total de afiliados
Xaneiro	47810	4,81	928045	4,93
Febreiro	41399	4,17	858785	4,56
Marzo	29067	2,93	674366	3,59
Abril	25714	2,57	636752	3,35
Maio	21848	2,17	491983	2,56
Xuño	17038	1,68	387731	2,01
Xullo	11139	1,07	292722	1,50
Agosto	11973	1,17	263323	1,37
Setembro	11282	1,10	231666	1,19
Outubro	6834	0,66	164868	0,84
Novembro	5823	0,56	137697	0,70
Decembro	5416	0,53	119921	0,61

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións e elaboración propia.

4.7. A poboación inactiva

No cadro 4.45 recóllense os datos da poboación inactiva en Galicia, diferenciando por provincias e situación de inactividade para o período 2015-2021. As notas máis relevantes son:

- Unha significativa suba da poboación inactiva en todas as provincias en 2021 (5.400 persoas), salvo A Coruña.
- Como en anos anteriores, máis da metade da poboación inactiva (58,3%) atópase no grupo de "retirados/as xubilados/as, pensionistas".
- O segundo grupo por importancia é o de "estudantes", ata alcanzar o 16,5%.
- O grupo de "labores de fogar" representa o 16,0% da poboación inactiva.

Cadro 4.45**Poboación inactiva por tipo de inactividade. Galicia-provincias. 2015- 2021**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total							
A Coruña	440,6	438,4	437,9	437,5	437,8	456,9	459,2
Lugo	143,5	142,0	142,4	140,7	141,9	140,5	136,8
Ourense	145,8	143,8	142,5	141,0	141,3	141,9	139,2
Pontevedra	367,6	369,5	370,8	371,4	373,3	378,7	377,5
Galicia	1.097,5	1.093,7	1.093,6	1.090,5	1.094,2	1.118,1	1.112,7
Estudantes							
A Coruña	59,9	57,1	58,9	62,7	64,1	71,9	80,5
Lugo	15,6	16,8	17,6	17,5	15,2	16,9	18,8
Ourense	15,3	15,2	14,6	14,7	14,8	16,0	16,2
Pontevedra	53,2	53,2	53,0	56,8	58,6	59,3	68,2
Galicia	144,0	142,2	144,0	151,7	152,8	164,1	183,6
Retirados/as, xubilados/as e pensionistas							
A Coruña	251,0	255,0	252,0	252,3	249,7	252,0	261,1
Lugo	92,7	91,3	92,1	92,5	92,2	91,3	89,2
Ourense	89,3	89,2	91,0	88,8	88,7	87,6	91,5
Pontevedra	197,1	200,4	198,9	196,4	201,7	202,7	207,8
Galicia	630,1	635,9	634,0	630,1	632,2	633,6	649,6
Labores da casa							
A Coruña	88,3	86,4	86,5	83,6	83,7	90,7	75,3
Lugo	20,1	21,9	19,3	17,7	19,4	19,3	15,5
Ourense	25,2	24,0	23,2	21,8	22,0	22,9	19,5
Pontevedra	79,8	80,4	80,7	78,5	72,7	79,0	68,4
Galicia	213,4	212,6	209,7	201,5	197,8	211,9	178,7
Outra situación							
A Coruña	39,3	38,2	37,4	34,4	35,9	36,1	37,6
Lugo	13,9	11,1	12,2	11,6	13,4	11,4	12,3
Ourense	15,5	14,9	12,7	14,5	14,8	14,5	11,3
Pontevedra	33,3	33,5	35,3	35,8	35,6	34,0	30,2
Galicia	102,0	97,8	97,5	96,4	99,8	96,0	91,3
Non sabe. Non refire estado de inactividade							
A Coruña	2,3	1,8	3,1	4,5	4,3	6,2	4,6
Lugo	1,2	1,0	1,2	1,4	1,7	1,7	1,1
Ourense	0,5	0,5	1,1	1,1	1,1	0,9	0,8
Pontevedra	4,1	2,0	2,9	3,9	4,6	3,7	2,9
Galicia	8,0	5,3	8,4	10,9	11,7	12,5	9,4

Datos en miles.

Fonte: IGE, INE. EPA.

Para rematar este apartado, realízase unha breve análise da situación da poboación inactiva no resto das CC. AA. no cuarto trimestre de 2021 (cadros 4.46 e 4.47).

Galicia segue a ser a comunidade con maior porcentaxe de persoas inactivas no grupo de "xubilados e prexubilados" (48,2%), seguida de Aragón (45,1%). A media estatal é de 40,5%.

No grupo de "estudantes" a porcentaxe de Galicia (16,6%) é inferior ao resto das CC. AA, despois de Asturias (15,2%) e Castela e León (16,4%), namentres o indicador para España é do 19,9%.

No grupo de "labores do fogar" Galicia cun 16,1% presenta a porcentaxe máis baixa do Estado (20,7%).

En derradeiro lugar, no ano 2021 a porcentaxe de "incapacidade permanente" é do 6,2%, lixeiramente superior a media estatal (5,7).

Cadro 4.46

Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2021

	Total	Estudiante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacidade permanente	Perceptor/a de pension distinta de xubilación ou prexubilación	Outras situacións ⁽¹⁾
Andalucía	3.003,4	643,5	1.056,4	687,4	213,1	330,8	72,2
Aragón	452,8	85,5	204,1	88,9	19,2	49,6	5,6
Asturias	440,4	66,8	198,3	83,4	20,5	60,4	11,0
Baleares	396,6	84,4	149,9	104,4	14,8	28,9	14,2
Canarias	781,5	180,2	260,3	175,0	59,5	85,1	21,3
Cantabria	224,4	38,6	87,4	50,0	13,4	28,4	6,6
Castela e León	927,4	152,3	413,8	195,9	41,8	109,8	13,9
Castela- A Mancha	694,7	145,2	238,5	193,8	33,0	70,5	13,6
Cataluña	2.461,1	444,7	1.105,6	427,0	139,3	263,6	81,0
C. Valenciana	1.776,2	369,7	741,1	330,4	113,6	172,3	49,1
Extremadura	402,3	79,9	144,8	94,2	19,6	52,1	11,7
Galicia	1.114,4	185,0	536,9	178,9	69,6	127,8	16,1
Madrid	2.069,5	438,8	827,7	459,6	75,9	209,5	58,0
Murcia	499,1	117,1	174,4	123,4	27,0	41,4	15,8
Navarra	223,5	47,3	95,8	43,1	12,2	21,7	3,3
País Vasco	793,6	146,3	351,2	131,5	53,0	93,1	18,6
A Ríoxa	106,2	20,2	47,1	18,9	3,7	12,6	3,7
Ceuta	28,3	9,3	7,8	6,8	1,4	2,2	0,9
Melilla	22,8	7,8	5,3	4,8	1,6	2,3	1,0
Total	16.418,2	3.262,5	6.646,5	3.397,4	932,3	1.762,0	417,5

(1) A categoría "Outras situacións" inclúe as persoas inactivas que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.
Datos en miles.

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2020.

Cadro 4.47**Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2021.
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma**

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacidade permanente	Perceptor/a de pensión distinta da de xub. ou prexub.	Outras situacións ⁽¹⁾
Andalucía	100	21,4	35,2	22,9	7,1	11,0	2,4
Aragón	100	18,9	45,1	19,6	4,2	10,9	1,2
Asturias	100	15,2	45,0	18,9	4,7	13,7	2,5
Baleares	100	21,3	37,8	26,3	3,7	7,3	3,6
Canarias	100	23,1	33,3	22,4	7,6	10,9	2,7
Cantabria	100	17,2	39,0	22,3	6,0	12,6	2,9
Castela e León	100	16,4	44,6	21,1	4,5	11,8	1,5
Castela-A Mancha	100	20,9	34,3	27,9	4,8	10,1	2,0
Cataluña	100	18,1	44,9	17,3	5,7	10,7	3,3
C. Valenciana	100	20,8	41,7	18,6	6,4	9,7	2,8
Estremadura	100	19,9	36,0	23,4	4,9	13,0	2,9
Galicia	100	16,6	48,2	16,1	6,2	11,5	1,4
Madrid	100	21,2	40,0	22,2	3,7	10,1	2,8
Murcia	100	23,5	34,9	24,7	5,4	8,3	3,2
Navarra	100	21,2	42,9	19,3	5,5	9,7	1,5
País Vasco	100	18,4	44,3	16,6	6,7	11,7	2,3
A Rioxa	100	19,0	44,3	17,8	3,4	11,9	3,5
Ceuta	100	32,6	27,5	24,1	5,1	7,6	3,0
Melilla	100	34,1	23,5	21,2	6,9	10,0	4,4
Total	100	19,9	40,5	20,7	5,7	10,7	2,5

(1) A categoría "Outras situacións" inclúe as persoas inactivas que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2020.

Na clasificación por idades (cadro 4.48) destaca que a maior porcentaxe de persoas inactivas, para o cuarto trimestre de 2021, dáse nas maiores de 65 anos co 59,6% (53,9% en España). Castela-A Mancha é a comunidade autónoma coa porcentaxe máis alta neste tramo de idade (60,5%) e a Cidade Autónoma de Melilla é a que a ten máis baixa (33,2 %). Séguenlle as pertencentes ao grupo de idade de 55 a 64 anos co 13,2% en Galicia (13,8% en España). Estremadura é a comunidade que conta cun maior número de persoas inactivas neste tramo de idade (16,7%) e Ceuta a que menos (10,7%).

En Galicia, a menor porcentaxe de persoas inactivas por grupo de idade encóntrase no intervalo de 35 a 44 anos co 3,5% (4,2% en España). Aragón (2,8%) e a comunidade cunha porcentaxe máis baixa neste tramo e a Cidade Autónoma de Melilla a que ten a porcentaxe máis elevada (6,3%).

Cadro 4.48

Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2021. Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 34 anos	De 35 a 44 anos	De 45 a 54 anos	De 55 a 64 anos	De 65 e anos máis anos
Andalucía	100	11,2	7,7	5,0	5,2	7,2	15,5	48,2
Aragón	100	10,7	6,2	3,2	2,8	4,2	13,4	59,5
Asturias	100	7,0	5,1	4,2	2,9	6,6	15,7	58,4
Baleares	100	11,0	8,5	8,1	5,6	8,2	11,0	47,6
Canarias	100	11,0	8,2	4,6	5,7	8,6	14,6	47,3
Cantabria	100	9,2	6,6	3,0	4,0	6,4	15,5	55,5
Castela-A Mancha	100	8,3	5,7	3,3	3,3	5,4	13,5	60,5
Castela e León	100	10,7	8,0	4,6	4,0	6,6	14,3	51,7
Cataluña	100	10,7	6,6	3,3	3,9	5,3	13,7	56,5
C. Valenciana	100	9,9	7,2	4,7	4,2	6,8	13,0	54,2
Extremadura	100	9,3	8,0	4,4	3,9	5,3	16,7	52,4
Galicia	100	7,7	5,9	3,9	3,5	6,2	13,2	59,6
Madrid	100	11,6	7,4	4,3	4,3	5,6	12,3	54,5
Murcia	100	13,1	8,3	7,4	4,8	7,7	12,5	46,3
Navarra	100	11,8	7,0	3,7	4,2	5,2	12,7	55,4
País Vasco	100	9,8	6,0	3,1	3,0	5,3	13,1	59,7
A Ríoxa	100	10,8	7,1	2,5	3,5	3,3	13,3	59,5
Ceuta	100	16,0	10,0	9,7	5,8	9,1	10,7	38,7
Melilla	100	20,8	11,4	7,2	6,3	4,9	16,2	33,2
Total	100	10,4	7,1	4,3	4,2	6,3	13,8	53,9

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de 2020.

4.8. O subsistema de formación para o emprego

4.8.1. Introducción. Antecedentes

A formación profesional que imos tratar neste capítulo non é o ensino profesional regrado impartido dentro do sistema educativo, senón a coñecida como formación ocupacional para o emprego que abarca tanto a dirixida a persoas ocupadas co obxecto de mellorar a súa cualificación profesional (formación continua) como a destinada a persoas desempregadas (formación ocupacional) coa finalidade de adquirir as habilidades que lle permitan integrarse no mercado laboral.

A actual normativa, **Lei 30/2015**, do 9 de setembro, pola que se regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral, sinala que o seu obxecto é regular no marco xeral do Sistema Nacional das Cualificacións e Formación Profesional, a planificación e financiamento do sistema, a programación e execución das accións formativas, o control, o seguimento e o réxime sancionador, así como a avaliación e o control da calidade.

Pero con anterioridade a esta Lei xorden os Acordos sobre o subsistema de formación continua, como importantes fitos do diálogo social e negociación colectiva no ámbito da formación ocupacional.

O seu obxectivo fundamental foi implantar e estender en empresas e persoal traballador unha cultura de formación permanente, creando un sistema de axudas á formación continua.

Ata 1993, o Sistema de Formación Profesional estaba integrado por dous subsistemas: a formación regrada, enmarcada no ámbito da Administración laboral e dirixida a desempregados a través do Plan de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP).

A formación continua era unha actividade residual que só realizaban as grandes empresas.

Foi neste marco do I Acordo Nacional de Formación Continua onde comezouse a regular a formación continua coa participación das organizacións empresariais, sindicais e Goberno. Destinouse unha parte da cota de formación profesional ao financiamento da formación continua. Este modelo foi materializado no FORCEM.

En 1996 asínase o II Acordo Nacional de Formación Continua e no 2000 os III ANFC.

En 2001 créase a Fundación Tripartita para a Formación no Emprego.

En 2002 promúlgase a Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional.

En 2003, o Real decreto 1046/2003, que regula o subsistema de formación continua, inscribe a súa regulación no ámbito da lexislación laboral.

En 2006, os Acordos Nacionais de Formación integraron a formación ocupacional e a formación continua nun único subsistema de formación profesional para o emprego recollido no RD 395/2007.

A conciencia acerca do valor da formación foise implantando ao longo destes anos e converténdose nunha realidade.

4.8.2. Regulación actual do sistema de formación profesional para o emprego

4.8.2.1. RD 395/2007, do 23 de marzo, polo que se regula o subsistema formación de profesional para o emprego

Sobres as bases sentadas polo IV Acordo Nacional de Formación do ano 2006, desenvólvese o Real decreto 395/2007, cuxas principais iniciativas foron:

- Formación bonificada de demanda da empresas e os permisos individuais de formación xestionados pola Fundación tripartita.
- Formación subvencionada ou de oferta dirixida á poboación ocupada, xestionada pola Fundación tripartita no ámbito estatal e polas CC. AA. no seu ámbito.

- Formación subvencionada ou de oferta dirixida a persoas desempregadas xestionada case na súa totalidade polas CC. AA.
- Programas específicos dirixidos a colectivos como menores de 30 anos.
- Formación dirixida a empregadas e empregados públicos.
- Formación en alternancia co emprego e formación teórica dos contratos de formación e aprendizaxe.
- Accións de apoio e acompañamento á formación.

4.8.2.2. lei 30/2015 do 9 de setembro, pola que se regula o sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral

A lei conta con catro obxectivos estratéxicos:

- Garantir o exercicio do dereito á formación de persoas traballadoras, empregadas e desempregadas.
- Posibilitar a contribución efectiva da formación á competitividade das empresas.
- Fortalecer a negociación colectiva na adecuación da oferta formativa.
- Asegurar a eficacia e transparencia na xestión dos recursos públicos.

4.8.2.3. Real decreto 694/2017, do 3 de xullo, polo que se desenvolve a Lei 30/2015, do 9 de setembro, pola que se regula o Sistema de Formación Profesional para o emprego no ámbito laboral

Consta de seis capítulos.

CAPÍTULO I: Disposicións xerais

Nel recóllense aspectos relacionados coa planificación plurianual (3 anos) na que participan as organizacións empresariais e sindicais máis representativas.

Establécense as modalidades formativas e as persoas destinatarias, así como os límites e porcentaxes de participación.

CAPÍTULO II: Formación programada polas empresas

Establécese que a programación e xestión das accións formativas poderá realizarse polas empresas con flexibilidade nos contidos e momentos de impartición, sendo beneficiarias calquera empresa ou entidade pública calquera que sexa o seu tamaño, sector e localización, informando os representantes legais.

CAPÍTULO III: Oferta formativa para as persoas ocupadas.

Tomando como base o informe anual de prospección e detección de necesidades formativas prográmanse accións de formación sectorial, transversal e de cualificación e recoñecemento profesional.

Tamén se levará a cabo formación para traballadores e traballadoras autónomas e de economía social.

CAPÍTULO IV: Oferta formativa para persoas desempregadas

Apostarase por sectores innovadores e dando prioridade ao baixo nivel de cualificación, a necesidades educativas especiais ou con dificultade para a súa inserción ou recualificación.

Tamén se crean programas formativos que inclúen compromisos de contratación.

CAPÍTULO V: Outras iniciativas de formación

Neste capítulo recóllense os permisos individuais de formación, a formación en alternancia co emprego e a formación do persoal ao servizo da Administración pública.

CAPÍTULO VI: Réxime de funcionamento

As CC. AA. son competentes na programación, xestión, control e avaliación da formación profesional para o emprego no seu ámbito territorial e naqueles programas que transcendan ese ámbito requirirán unha actuación coordinada e homoxénea por parte do SEPE.

4.8.2.4 Real Decreto-lei 36/2020 polo que se aproban as medidas urxentes para a modernización das administracións públicas e a execución do **Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia**.

Ten como eixes fundamentais:

- Competencias dixitais para o emprego
- Emprego xuvenil
- Emprego Muller e transversalidade de xénero nas políticas públicas de apoio á activación para o emprego
- Adquisición de novas competencias para a transformación dixital, verde e produtiva
- Novos Proxectos territoriais para o reequilibrio e a equidade
- Gobernanza e impulso ás políticas de apoio á activación para o emprego

4.8.3. formación de demanda

Regulada polo Real decreto 395/2007 nos anos 2016 e 2017. A partir de xaneiro de 2018 pasa a regularse no marco da Lei 3/2015 e denomínase “Formación programada polas empresas”.

Características da formación de demanda:

- Responder as necesidades de formación de cada empresa e de quen traballa nelas. Inclúe tanto as accións formativas como os permisos individuais de formación. Este permiso individual é o que as empresas autorizan para realizar unha actividade formativa para a obtención dun título oficial ou certificado de profesionalidade, sen ter que estar relacionado coa actividade da empresa e cunha duración máxima de 200 horas.
- Correspóndelle á empresa a planificación e xestión das accións formativas, sendo a duración mínima de 6 horas.
- A formación irá destinada ao persoal asalariado de empresas ou entidades públicas non incluídas no ámbito das Administracións públicas, con relación laboral fixa discontinua en períodos de ocupación, que accedan a desemprego cando estean en período formativo ou acollidos a ERE en períodos de suspensión de emprego.

As empresas dispoñen dun crédito de formación e a Lei de orzamentos xerais do Estado establecerá un mínimo crédito en función do número de persoas que a empresa teña no seu cadro de persoal.

As empresas poderán organizar a formación por si mesmas con medios propios ou externos. Poderán optar por encomendar a organización a unha entidade externa e as de menos de 100 persoas poderán agruparse con criterios territoriais ou sectoriais.

Se analizamos os principais indicadores do ámbito estatal constatamos que en 2021 prodúcese un aumento de todos os indicadores, solo descende un 0,4% a duración media dos cursos. O resto dos indicadores: o número de empresas formadoras, o número de participantes (21,8 de aumento) e aumento na formación en liña e teleformación. O número de mulleres (44,7%) participantes segue sendo inferior ao de homes (55,3%).

Cadro 4.49**Formación de demanda. Evolución principais indicadores. Ámbito estatal. 2012-2021**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Empresas formadoras	459.620	478.621	471.590	439.188	367.770	355.507	360.052	339.846	299.727	322.767
Cobertura empresas ⁽¹⁾	31,1%	30,0%	29,7%	27,4%	22,7%	21,2%	21,2%	19,8%	17,4%	19,4%
Crédito asignado	799.922.865	802.189.822	785.704.096	784.331.843	761.399.133	785.460.00	1.147.000.000	1.178.000.000	n. d.	974.432.316
Crédito disposto	592.128.270	608.226.556	588.057.612	551.288.713	514.729.040	517.104.469	535.628.097	547.237.762	414.972.425	513.575.058
Ratio disposto	74,0%	75,8%	74,8%	70,3%	67,6%	65,8%	64,8%	6250,0%	n.d.	53,0%
Persoas formadas	3.176.489	3.224.182	3.291.803	3.576.748	3.766.997	4.017.000	4.413.853	4.419.905	3.853.854	4.841.385
Cobertura participantes ⁽²⁾	27,4%	29,0%	28,9%	30,3%	30,9%	31,7%	33,6%	3420,0%	19,2%	36,7%
Horas de formación	82.772.544	82.435.580	79.884.757	79.209.257	64.276.809	63.822.032	67.058.057	66.099.507	53.367.120	94.890.000
Duración media	26,1	25,6	24,3	22,2	17,1	15,9	0,2	14,0	13,5	13,4
PIF finalizados	18.909	30.226	13.666	9.403	6.492	6.034	5.178	5.621	4.317	4.331

n.d.: dato non disponible.

(1) Percentaxe de empresas formadoras sobre empresas do sector privado de alta en TXSS.

(2) Percentaxe de participantes formados/as sobre persoas asalariadas do sector privado EPA.

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

En Galicia cos datos dispoñibles apréciase que igual que no conxunto do Estado:

- Aumento das empresas formadoras. (5%)
- Aumento das persoas formadas (21,08%)
- Descende a duración media dos cursos (-0,6 horas)
- Descenden os participantes en teleformación.

Cadro 4.50**Formación de demanda. Evolución principais indicadores. Galicia. 2011-2021**

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Empresas formadoras	36.762	37.860	37.801	36.311	33.875	26.943	26.701	27.532	25.284	22.420	23.551
Cobertura empresas ⁽¹⁾	37,5%	39,1%	39,0%	38,3%	35,9%	28,5%		28,40%	27,9%	28,1%	25,1%
Crédito asignado											44.037.724
Crédito disposto	31.705.794	31.008.366	31.187.872	29.068.392	26.534.427	22.682.453	23.090.974	24.176.849	24.483.747	20.866.329	24.997.357
Ratio disposto											57
Persoas formadas	170.482	169.835	173.282	173.381	184.270	183.787	155.814	207.372	223.278	188.995	230.213
Cobertura participantes ⁽²⁾	25,9%	27,6%	29,1%	29,3%	29,9%	29,30%	30,2%	30,37%	32,3%	19,4%	34,0%
Horas de formación	5.400.651	5.223.026	5.141.169	4.859.014	4.735.227	2.952.199	2.990.632	3.447.595	3.450.803	3.004.361	3.173.365
Duración media	31,7	30,8	29,7	28,0	25,7	18,4	17,4	16,60%	15,50	15,90	15,30
PIF finalizados	101	1.433	1.895	653	387	240	164	204	216	143	128

n.d.: dato non disponible.

(1) Percentaxe de empresas formadoras sobre empresas do sector privado de alta en TXSS.

(2) Percentaxe de participantes formados/as sobre persoas asalariadas do sector privado EPA.

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

A distribución das horas de formación segundo o sector de actividade, tanto en España como en Galicia concéntranse maioritariamente no sector servizos chegando ao 68,4% en Galicia e ao 72,1% no conxunto do Estado.

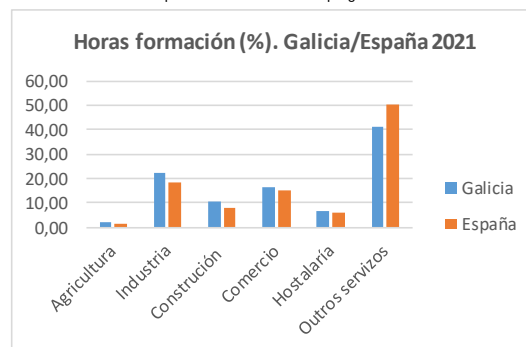
No sector industrial destaca Galicia destinando unha porcentaxe superior de horas de formación en comparación coas destinadas polo resto do Estado.

Cadro 4.51

Formación de demanda. Distribución sectorial das horas de formación. Galicia/España. 2019-2021

	2019				2020				2021			
	Galicia	%	España	%	Galicia	%	España	%	Galicia	%	España	%
Agricultura	63.954	1,9	888.349	1,3	61.580	2,05	799.268	1,50	77.523	2,20	952.500	1,50
Industria	785.839	22,8	12.453.242	18,8	636.755	21,19	9.371.473	17,56	788.416	22,42	12.067.372	18,60
Construcción	362.463	10,5	4.684.139	7,1	330.892	11,01	4.260.926	7,98	376.658	10,71	5.069.520	7,81
Comercio	593.876	17,2	10.112.469	15,3	511.436	17,02	8.021.461	15,03	585.044	16,64	9.823.618	15,14
Hostalaría	241.077	7,0	4.643.325	7,0	208.206	6,93	3.611.898	6,77	243.661	6,93	4.146.764	6,39
Outros servizos	1.403.654	40,7	33.317.983	50,4	1.255.492	41,79	27.302.103	51,16	1.445.367	41,10	32.824.422	50,59
Total sectores	3.450.863	100,0	66.099.507	100,0	3.004.361	100,00	53.367.129	100,00	3.516.669	100,00	64.884.146	100,00

Fonte: Elaboración propia con datos da Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

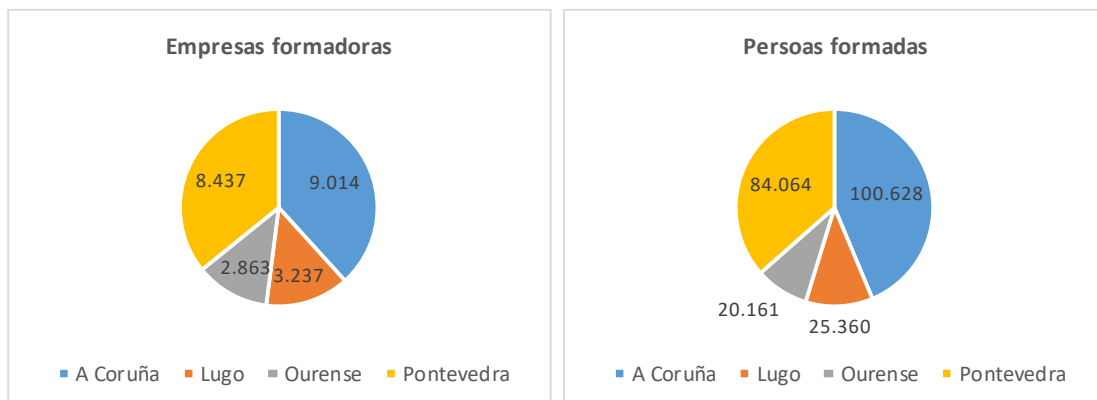
A nivel provincial, destaca A Coruña co maior número de empresas formadoras e persoas formadas, seguida de Pontevedra.

Cadro 4.52

Formación de demanda. Principais indicadores-I. Galicia. Por provincias. 2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Empresas formadoras	9.014	3.237	2.863	8.437	23.551
% Provincia	38,3%	13,7%	12,2%	35,8%	100,0%
Persoas formadas	100.628	25.360	20.161	84.064	230.213
% Provincia	43,7%	11,0%	8,8%	36,5%	100,0%
% Provincia mulleres	41,9%	42,6%	42,0%	40,9%	
% Provincia homes	58,1%	57,4%	58,0%	59,1%	

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Neste cadro reflíctese o perfil das persoas participantes, sendo a franxa de idade de 36 a 45 anos, tanto en homes como en mulleres, a que maior número de participantes

concentra. A franxa de idade entre 36 a 55 anos supón máis da metade das persoas formadas.

Cadro 4.53

Formación de demanda. Perfil das persoas formadas. Por idade. Galicia. 2021

ANOS	HOMES			MULLERES		
	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media
De 16 a 25	7.897	5,4	22,6	5.520	5,0	24,6
De 26 a 35	28.635	19,8	19,9	24.014	21,9	22,3
De 36 a 45	47.555	32,9	18,5	38.410	35,0	18,5
De 46 a 55	46.152	31,9	17,4	33.211	30,2	16,1
Maiores de 55	14.368	9,9	16,6	8.612	7,8	13,5
Sen datos	10	0,0	36,1	7	0,0	19,4
Total	144.617	100,0	18,5	109.774	100,0	18,5

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Segundo o nivel de estudos, son os homes con estudos primarios (EGB ou equivalente) os que concentran o maior número de participantes, seguido de homes con estudos secundarios (formación profesional, bacharelato, BUP ou equivalente). Estes dous niveis concentran en torno ao 70 % dos homes.

No grupo de mulleres son as de estudos terciarios as que maior número de participantes presentan, 38,8% en 2021.

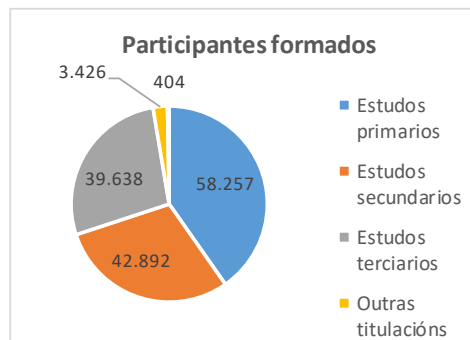
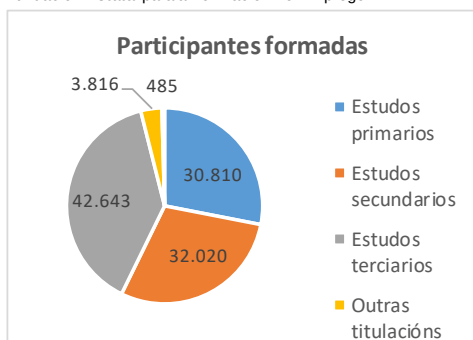
A duración media das horas de formación no colectivo feminino é maior no nivel de estudos terciarios (arquitectura, enxeñería, licenciatura...) cun 25,3%, mentres que no masculino alcanzan o 20,7% en 2021.

Cadro 4.54

Formación de demanda. Perfil das persoas formadas. Por nivel de estudos. Galicia. 2021

NIVEL DE ESTUDOS	HOMES			MULLERES		
	Participantes formados	%	Duración media	Participantes formados	%	Duración media
Estudios primarios	58.257	40,3	17,6	30.810	28,1	17,0
Estudios secundarios	42.892	29,7	17,7	32.020	29,2	20,5
Estudios terciarios	39.638	27,4	20,7	42.643	38,8	25,3
Otras titulaciones	3.426	2,4	15,8	3.816	3,5	16,5
Sin datos	404	0,30	18,00	485	0,40	19,90

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Se é o tamaño da empresa a variable a ter en conta, son as de entre 10 a 49 persoas traballadoras as que reúnen o maior número de participantes formados no grupo de homes e as de máis de 4.999 no de mulleres.

En canto á duración media, non é directamente proporcional ao número de traballadores e traballadoras; nalgúns tramos, a menor número, maiores son as horas de formación. Como exemplo, en 2021 no colectivo feminino e en empresas de 1 a 5 persoas dedicáronse unha media de 47,3 horas e nos homes a media alcanzou 32,6 horas de formación.

O sector de actividade que concentra maior número de mulleres formadas é o de “outros servizos” seguida de comercio, mentres que no grupo de homes é industria seguida de “outros servizos”.

Cadro 4.55

**Formación de demanda. Perfil das persoas formadas.
Por tamaño da empresa e sector de actividade. Galicia. 2021**

	HOMES			MULLERES		
	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media
TAMAÑO DA EMPRESA						
De 1 a 5	11.227	8,30	32,60	7.947	8,20	47,30
De 6 a 9	6.200	4,60	24,60	2.892	3,00	35,20
De 10 a 49	30.234	22,50	17,10	11.766	12,30	23,70
De 50 a 99	13.243	9,90	14,10	6.527	6,80	17,30
De 100 a 249	15.003	11,20	12,60	8.873	9,30	13,10
De 250 a 499	7.931	5,90	14,30	5.622	5,90	13,20
De 500 a 999	8.505	6,30	11,50	8.129	8,50	7,70
De 1.000 a 4.999	16.046	11,90	9,90	15.052	15,70	9,10
Más de 4.999	25.980	19,30	9,90	28.973	30,20	7,30
Otras	30	0,00	8,50	33	0,00	2,80
SECTOR DE ACTIVIDADE						
Agricultura	3.189	2,30	20,70	458	0,50	25,50
Industria	44.848	33,40	13,00	13.694	14,30	15,10
Comercio	18.580	13,80	16,10	19.690	20,50	14,60
Construción	20.265	15,00	16,10	1.566	1,60	32,00
Hostalaría	3.304	2,40	27,00	6.086	6,30	25,40
Outros servizos	44.213	33,00	15,20	54.320	56,70	14,20

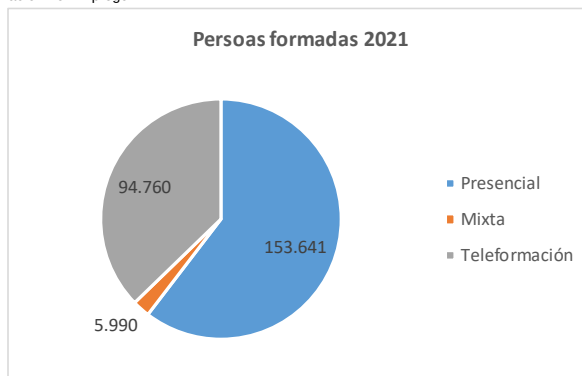
Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Con respecto á modalidade de formación, a presencial experimentou un aumento pasando do 50,7% ao 60,4% de persoas participantes, mentres que a teleformación experimentou un descenso quedando no 37,2% e a mixta aumenta lixeiramente ata o 2,4%. A duración media é inversamente proporcional ao número de participantes, xa que a modalidade presencial só tivo unha media de duración de 13,1 horas, fronte á modalidade mixta que foi de 47,6 horas e 28,5 en teleformación..

Cadro 4.56**Formación de demanda. Persoas formadas segundo tipoloxía da formación. Galicia. 2019-2021**

MODALIDADE DE IMPARTICIÓN	TOTAIS 2019			TOTAIS 2020			TOTAIS 2021		
	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media	Persoas formadas	%	Duración media
Presencial	163.155	73,10	10,10	95.790	50,70	10,80	153.641	60,40	13,10
Mixta	3.052	1,40	44,80	2.637	1,40	40,10	5.990	2,40	47,60
Teleformación	57.071	25,60	29,30	90.568	47,90	29,30	94.760	37,20	28,50

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

Se a variable de referencia son as familias profesionais, aprécianse diferenzas segundo sexan homes ou mulleres os participantes. No primeiro caso é a de “seguridade e medio ambiente” a de maior presenza co 42,25%, seguida de “administración e xestión” co 17,7%. No caso das mulleres o primeiro lugar ocúpao “administración e xestión” co 27,5%, seguida de “seguridade e medio ambiente” co 18,8%.

Cadro 4.57**Formación de demanda. Persoas formadas segundo familia profesional. Galicia. 2021**

FAMILIA PROFESIONAL ⁽¹⁾	HOMES			MULLERES		
	Participantes	%	Duración media	Participantes	%	Duración media
Actividades físicas e deportivas	102	0,070	29,20	102	0,09	37,40
Adminstración e xestión	25.567	17,68	13,10	30.206	27,52	17,10
Agraria	721	0,50	36,50	287	0,26	33,40
Artes gráficas	392	0,27	33,70	334	0,30	40,20
Comercio e marketing	9.994	6,91	19,30	11.214	10,22	26,80
Edificación e obra civil	2.777	1,92	24,50	342	0,31	45,00
Electricidade e electrónica	782	0,54	54,50	126	0,11	75,10
Enerxía e auga	1.131	0,78	49,00	229	0,21	69,50
Fabricación mecánica	3.004	2,08	26,70	492	0,45	27,00
Hostalaría e turismo	859	0,59	42,80	1.489	13,60	42,00
Industrias alimentarias	4.847	3,35	15,40	10.142	9,24	15,00
Industrias extractivas	381	0,26	17,90	83	0,08	19,20
Informática e comunicacións	7.241	5,01	31,70	6.907	6,29	31,90
Instalación e mantemento	2.397	1,60	29,50	286	0,26	24,10
Sanidade	1.043	0,72	26,50	5.996	5,46	21,70
Seguridade e medio ambiente	61.104	42,25	13,60	20.626	18,79	15,50
Servizos socioculturais e á comunidade	6.540	4,50	19,10	11.974	10,91	24,10
Transporte e mantemento de vehículos	8.782	6,07	30,50	807	0,74	31,50
Formación complementaria	5.125	3,54	28,80	5.932	5,40	27,60

(1) Por familia profesional enténdese o conxunto de cualificacións en que se estrutura no Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais, atendendo a criterios de afinidade da competencia profesional. Hai 26 familias profesionais. Neste cadro téñense en conta tan só aquelas familias profesionais máis representativas. A porcentaxe refírese ao tanto por cento de todos as persoas formadas en todas as familias profesionais.

Fonte: Fundación Estatal para a Formación no Emprego.

4.8.4. Formación de oferta

As accións formativas subvencionadas están dirixidas a cubrir as necesidades non cubertas pola formación programada polas empresas para o seu persoal.

A formación de oferta abarca accións formativas das administracións laborais e comprenden as seguintes iniciativas:

4.8.4.1. Oferta formativa para persoas ocupadas:

- Programas formativos sectoriais.
- Programas formativos transversais.
- Programas de cualificación e recoñecemento profesional.

Esta oferta atende ás necesidades formativas non cubertas polas empresas e desenvólvense de forma complementaria.

Poderán participar ademais das persoas ocupadas, as desempregadas nas porcentaxes que se establezan.

O obxecto desta oferta é atender os requirimentos de produtividade e competitividade das empresas e ás necesidades de adaptación aos cambios no sistema produtivo, do mesmo xeito que ás necesidades de promoción, desenvolvemento persoal e mellora da empregabilidade.

As actividades de formación que se levaron a cabo durante o 2021 son dos Plans de Formación dos anos 2014, 2018, 2019 y 2021 (turismo). A maioría das persoas participantes son do Programa de 2018, seguido do Programa en competencias dixitais TIC 2018, tanto en España como en Galicia.

Das persoas participantes comunicadas, tres de cada catro son ocupadas e un 25% desempregadas. A taxa media de cobertura formativa nacional é de 1,6% entre a poboación ocupada (1,8% en Galicia) e do 3,9% entre a desempregada (5,5% en Galicia).

Cadro 4.58**Formación subvencionada. Indicacións globais. Galicia/España. 2021**

CONVOCATORIA	PARTICIPANTES		HORAS FORMACIÓN		DURACION MEDIA	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Programas 2018	345.439	21.535	25.411.746	1.363.627	73,6	63,3
Programas formación Tic 2018	33.365	1.746	2.020.778	102.151	60,6	58,5
Turismo 2021	214	6	8.111	190	37,9	31,7
DS e negociación colectiva	13.895	887	359.223	16.833	25,9	19,0
Plans de formación 2014	78	1	2.590	0	33,2	0,0
Programas Ceuta e Melilla 2019	732	3	36.345	60	49,7	20,0
Total	393.723	24.178	27.838.793	1.482.861	70,7	61,3

Elaboración propia con datos da FUNDAE.

Cadro 4.59**Formación subvencionada. Indicacións globais por modalidade e porcentaxes de nivel de estudos e sexo. Galicia/España. 2021**

	España	Galicia
PARTICIPANTES POR MODALIDADE		
Teleformación	163.182,0	9.765,0
Presencial	190.823,0	12.040,0
Mixta	39.718,0	2.373,0
NIVEL DE ESTUDOS		
Primarios	31,8	30,6
Secundarios	28,7	26,8
Terciarios	39,3	42,5
Outras titulacións	0,3	0,2
XÉNERO		
Home	41,2	42,3
Muller	58,8	57,7

Elaboración propia con datos da FUNDAE.

En relación coa modalidade de formación é a presencial a que conta con maior número de participantes, seguida da teleformación.

Segundo o nivel de estudos, tanto en España como en Galicia, son as persoas con estudos terciarios as que acumulan maior porcentaxe de participantes. E como en anos anteriores hai maior presenza feminina, 57,7% en Galicia e 58,8% en España, fronte a 42,3% de homes en Galicia e 41,2% en España.

4.8.4.2. Oferta formativa para persoas desempregadas

- Programas de formación dos Servizos Públicos de Emprego.
- Programas específicos de formación.
- Programas formativos con compromiso de contratación.

Para o ano 2020 e 2021 e debido á crise COVID-19 non hai datos facilitados polas Administracións encargadas da súa execución.

4.8.5. Outras iniciativas de formación

4.8.5.1. Permisos individuais de formación (PIF)

Cando a empresa conceda un PIF, entenderase cumprido o dereito ao permiso retribuído de 20 horas anuais de formación.

Na Comunidade de Galicia os datos en 2021 son:

	Home	Muller	Total
Participantes	59	69	128
Horas de permiso	4.620	4.108	8.728

En España en 2021:

	Home	Muller	Total
Participantes	2.272	2.059	4.331
Horas de permiso	164.957	131.032	295.989

En España é maior o número de participantes homes e en consecuencia maior o número de horas de permiso de formación, mentres que en Galicia é maior o número de mulleres, pero non o de horas de permiso de formación. Con relación a 2020 en Galicia prodúcese un descenso de participantes, non así de horas de permiso de formación que aumentan. En España aumentan levemente tanto o número de horas de formación como o número de participantes.

4.8.5.2 Formación en alternancia co emprego

Integrada polos programas públicos de emprego-formación, que inclúen os programas de escolas-obradoiro, casas de oficios, obradoiros de emprego ou formación e emprego.

As escolas-obradoiro e casas de oficios son programas públicos de emprego-formación que teñen como finalidade a inserción laboral de mozas e mozos sen emprego menores de 25 anos a través de formación en alternancia co emprego, a práctica profesional en ocupacións relacionadas coa recuperación patrimonial do patrimonio histórico, artístico, cultural ou natural.

Os obradoiros de emprego combinan formación e emprego dirixidos a desempregadas e desempregados de 25 ou máis anos, con dificultades de inserción laboral (persoas desempregadas de longa duración, maiores de 45 anos, mulleres, persoas con discapacidade...). Participan en obras ou servizos de utilidade pública recibindo unha

formación relacionada coa actividade e cunha duración mínima de 6 meses e máxima dun ano.

Do mesmo xeito que no caso da formación para persoas desempregadas, para o ano 2020 e 2021 e debido á crise COVID-19 non hai datos facilitados polas Administracións encargadas da súa execución.

CAPÍTULO 5. A MULLER NO MUNDO LABORAL

(volver ao índice)

Marta Puebla Vilariño

Funcionaria do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

Capítulo 5. A MULLER NO MUNDO LABORAL

Introdución

Na exposición de motivos da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, dise: " O artigo 14 da Constitución Española proclama o dereito á igualdade e á non discriminación por razón de sexo. Pola súa banda o artigo 9.2 consagra a obriga dos poderes públicos de promover as condicións para que a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais ou efectivas".

A igualdade é así mesmo un principio fundamental na UE no que se refire ao acceso ao emprego, formación, promoción profesional e condicións de traballo. A violencia de xénero, a discriminación salarial, a discriminación nas pensións de viuvez, o maior desemprego feminino, a escasa presenza das mulleres en postos de responsabilidade política, social, cultural e económica, ou os problemas de conciliación entre a vida persoal, laboral e familiar, mostran que a igualdade plena e efectiva aínda non se conseguiu.

O Título IV da citada Lei orgánica ocúpase do dereito ao traballo en igualdade de oportunidades entre mulleres e homes no acceso ao emprego, na formación profesional e nas condicións de traballo e contempla especificamente o de negociar plans de igualdade nas empresas de máis de 151 e ata 250 persoas traballadoras dende o 07/03/2020 e ata 07/03/2021, do 07/03/2021 e ata 06/03/2022 será obrigatorio en empresas entre 101 e 150 persoas traballadoras e dende 07/03/2022 serao para empresas de entre 50 e 100 persoas traballadoras.

As recomendacións que se fan a España están orientadas a aumentar os incentivos para que as mulleres participen no mercado de traballo e incrementar a dispoñibilidade e accesibilidade dos servizos para o coidado de fillas e fillos e doutras persoas dependentes.

A situación de desigualdade da muller segue sendo palpable non só en España e Europa, senón no resto do mundo. A OIT puxo a voz de alarma sobre a feminización da pobreza, resultado, en parte, das diferenzas de xénero no ámbito laboral. Aumenta o número de mulleres que acceden ao emprego pero tamén aumenta o número de mulleres no paro. A taxa de actividade das mulleres españolas está por debaixo das europeas e a taxa de emprego feminino, se ben mellorou moito nos últimos anos, aínda é máis baixa que a das mulleres europeas. A taxa de paro feminino, que tende a reducir distancias coa masculina, segue sendo elevada.

As diferenzas salariais entre homes e mulleres na media da UE fóronse reducindo progresivamente. En España a evolución foi mínima, non só se manteñen unhas grandes diferenzas salariais por razón de sexo, senón que a porcentaxe de mulleres con ingresos anuais superiores a 30.000 euros é moi reducida.

Ao longo deste capítulo queremos deixar reflexo da necesidade de adoptar medidas que reduzan as dificultades da muller para acceder e manter o emprego, a temporalidade, a precariedade, a desigualdade salarial e dificultades para conciliar a vida familiar, laboral e persoal. A estes elementos debe unirse a importante segregación ocupacional por sexos, o emprego feminino céntrase en determinadas ramas de actividade (segregación horizontal) e en determinadas categorías profesionais (segregación vertical).

Máis complicado parece que desapareza o "teito de cristal" ou "chan pegañento": barreira invisible formada por unha complexa trama de estruturas en organizacións dominadas por homes, que impiden que as mulleres accedan a postos de gran responsabilidade e recoñecemento social, e que en moitos casos crean que o elixiron elas libremente. Así como o chamado "pacto entre homes", polo cal se son os homes (por ocupar postos de responsabilidade) os encargados de seleccionar as persoas traballadoras é máis probable que seleccionen a un igual e polo tanto a un home.

5.1. A muller na poboación galega

Neste capítulo atenderemos o mercado de traballo de Galicia dende a perspectiva da posición que nel ocupan as mulleres. Comezaremos este achegamento á problemática da muller no mercado de traballo galego analizando a participación relativa da muller na poboación galega.

As mulleres son maioría na poboación galega (así como na de cada unha das súas provincias) e na española, como se comproba co cadro 5.1.

En Galicia en 2021 por cada 100 homes hai 107,8 mulleres; o dato na Coruña é de 108,6, en Lugo de 106,4; en Ourense de 108,3 e en Pontevedra de 107,3 (todos por enriba da media española: 104,05)

Cadro 5.1**Poboación de Galicia e España. Por sexo e provincias.
Padrón municipal a 1 de xaneiro de 2022, periodo 2018-2021**

	2018			2019			2020			2021		
	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
España	46.733.038	22.914.086	23.818.952	47.026.208	23.042.428	23.983.780	47.344.649	24.140.758	23.203.891	47.435.597	23.146.007	24.189.590
Galicia	2.672.940	1.282.772	1.390.168	2.699.499	1.298.964	1.400.535	2.694.245	1.296.603	1.397.643	2.689.152	1.294.060	1.395.092
A Coruña	1.119.351	536.637	582.714	1.119.596	536.470	583.126	1.119.545	536.707	582.839	1.118.601	536.277	582.324
Lugo	331.327	160.647	170.680	329.587	159.686	169.901	325.851	157.826	168.025	323.830	156.895	166.935
Ourense	309.293	148.426	160.867	307.651	147.522	160.129	304.910	146.326	158.584	303.984	145.914	158.070
Pontevedra	941.772	454.899	486.873	942.665	455.286	487.379	943.939	455.744	488.194	942.737	454.974	487.763

Fonte: INE, Padrón de habitantes a 1 de xaneiro de 2022.

No cadro 5.2 constatamos que no ano 2021 había na Unión Europea aproximadamente 51,13% de poboación feminina.

Cadro 5.2**Poboación España e UE. % de mulleres 2016/2021**

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU 27	51,13	51,11	51,1	51,09	51,1	51,13
España	50,89	50,92	50,96	51	50,98	51

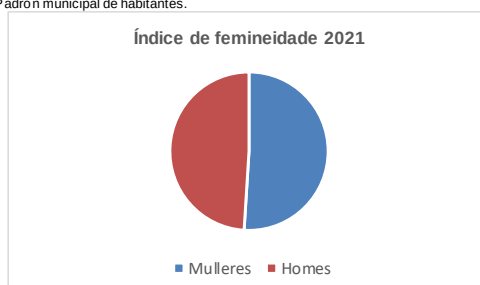
Fonte: Eurostat.

A porcentaxe de mulleres sobre a poboación total dende 1996 figura no cadro 5.3.

Cadro 5.3**Poboación e índice de femineidade 1996- 2021**

ANO	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Índice de femineidade
2021	47.344.649	24.189.590	23.246.007	104,03
2020	47.344.649	24.140.758	23.203.891	104,03
2019	47.026.208	23.983.780	23.042.428	104,08
2018	47.022.572	23.776.565	22.881.882	103,91
2017	46.621.153	23.739.271	22.832.861	103,97
2016	46.546.259	23.713.398	22.843.610	103,81
2015	46.577.609	23.733.999	22.890.383	103,69
2014	47.771.341	23.785.665	22.985.676	103,48
2013	47.129.783	23.933.397	23.196.386	103,18
2012	47.265.321	23.966.965	23.298.356	102,87
2011	47.190.493	23.907.306	23.283.187	102,68
2010	47.021.031	23.794.846	23.226.185	102,45
2009	46.745.807	23.628.819	23.116.988	102,21
2008	46.157.822	23.310.085	22.847.737	102,02
2007	45.200.737	22.860.775	22.339.962	102,33
2006	44.708.964	22.608.498	22.100.466	102,30
2005	44.108.530	22.327.661	21.780.869	102,51
2004	43.197.684	21.912.437	21.285.247	102,95
2003	42.717.064	21.682.738	21.034.326	103,08
2002	41.837.894	21.273.805	20.564.089	103,45
2001	41.116.842	20.951.328	20.165.514	103,90
2000	40.499.791	20.678.407	19.821.384	104,32
1999	40.202.160	20.531.518	19.670.642	104,32
1998	39.852.651	20.364.186	19.488.465	104,49
1996	39.669.394	20.269.845	19.399.549	104,49

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes.

A distribución por sexo de cada un dos grupos de idade en Galicia pode verse no cadro 5.4, que pon de manifesto que:

- Os homes son maioría no grupo de idade de 0 a 15 anos e case igual no grupo de 16 a 44 anos.

- As mulleres son maioría nos outros grupos de idade e a diferenza a favor das mulleres vaise abrindo progresivamente á medida que avanzamos na idade.

A maior esperanza de vida das mulleres e a maior emigración dos homes están, sen dúbida, entre os factores explicativos.

Cadro 5.4

Poboación de Galicia. Por idade e sexo. 2018-2021

Idade	Galicia 2018			Galicia 2019			Galicia 2020			Galicia 2021		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
0-15 anos	344.170	177.115	167.055	338.788	174.521	164.267	333.250	171.542	161.708	327.607	168.791	158.816
16-44 anos										830.259	418.911	411.348
45-64 anos										828.785	405.153	423.632
16-64 anos	1.684.643	837.181	847.462	1.673.836	831.135	842.661	1.666.962	827.750	839.212	1.659.044	824.064	834.980
65 e mais	672.930	286.313	386.617	687.685	293.715	393.970	694.033	297.310	396.723	694.033	301.205	401.296
Total	2.701.743	1.300.609	1.401.134	2.700.309	1.299.371	1.400.898	2.694.245	1.296.602	1.397.643	2.680.684	1.294.060	1.395.092

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes.

Para ver se a primacía numérica da muller en Galicia se asenta en motivos biolóxicos ou hai unha causalidade social, pode observarse no cadro 5.5 que nos últimos case corenta anos en todos e cada un dos anos naceron en Galicia máis homes que mulleres. Destacaremos os seguintes aspectos:

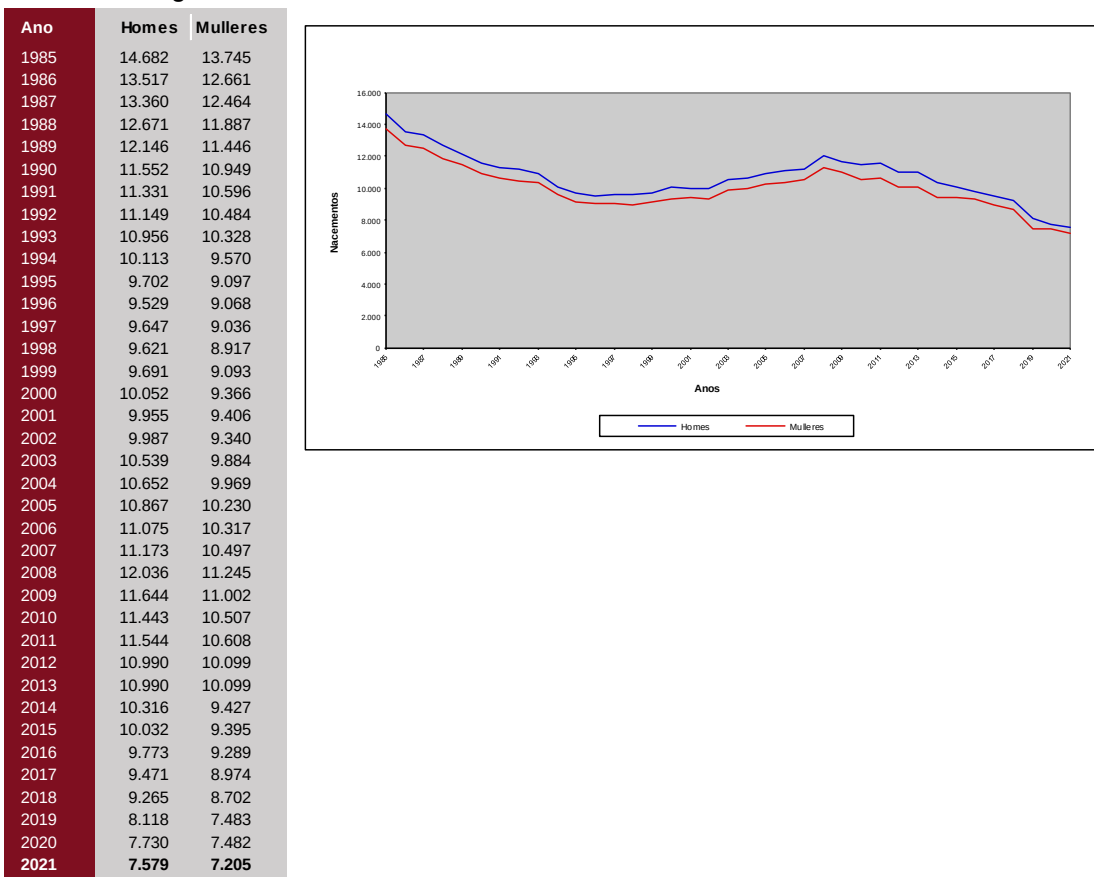
- O importante descenso dos nacementos tocou fondo en 1998, ano no que o total de nacementos non chegou á metade dos de 1980 (quedou no 47,3%).

- No ano 2003 recuperouse o nivel dos 20.000 nacementos (por vez primeira dende 1993) e en 2008 chegouse aos 23.281 nacementos, para volver a diminuír a partir dese ano.

- Da diferenza entre homes e mulleres do ano 1980 (1.384 persoas) pasouse na actualidade a 248 nenos máis que nenas en 2020 e 374 en 2021.

Cadro 5.5

Nacemento segundo o sexo do/a nacido/a. Galicia. 1985-2021

Fonte: INE, Movemento natural de poboación.

No cadro 5.6 compróbase que Galicia é a una comunidade autónoma na que a porcentaxe de mulleres estranxeiras sobre o total da poboación estranxeira supera a media estatal en máis de dos puntos.

Cadro 5.6

Poboación estranxeira. Porcentaxe de mulleres. Por comunidades autónomas. 2009-2021

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
España	43,66	47,83	47,86	48,13	48,53	48,84	49,05	49,30	49,59	49,86	49,93	49,48	49,86
Andalucía	43,31	47,86	47,92	48,16	48,64	48,64	48,93	48,90	48,95	49,21	49,50	49,53	49,40
Aragón	39,72	45,70	45,71	46,19	46,59	47,42	47,74	48,27	49,04	49,41	49,3	48,96	48,9
Asturias	44,49	50,80	50,81	50,77	51,70	51,62	52,66	52,95	53,23	53,44	53,44	53,75	53,9
Baleares	45,01	48,64	48,71	48,84	49,23	49,54	49,71	49,89	49,95	49,91	49,40	49,39	49,70
Canarias	45,89	49,25	49,26	49,41	49,53	49,66	49,77	49,91	49,93	50,16	50,5	50,55	50,5
Cantabria	42,71	49,29	49,36	49,77	40,17	50,31	50,73	51,38	51,88	52,03	51,3	52,39	52,1
Castela e León	42,79	47,59	47,64	47,84	48,51	48,90	48,90	49,89	50,31	50,76	51	51,09	50,9
Castela A Mancha	39,83	45,56	45,61	45,87	46,51	47,00	47,65	48,18	48,58	48,94	49,1	49,12	49
Cataluña	42,02	46,46	46,49	46,86	47,34	47,65	47,86	48,08	48,45	48,71	48,71	48,24	48,3
C. Valenciana	44,48	47,68	47,70	47,80	48,10	48,40	48,58	48,81	49,25	49,52	49,6	49,71	49,9
Estremadura	43,42	47,78	47,80	48,00	48,51	48,77	49,35	49,82	50,35	50,82	51,58	51,82	51,7
Galicia	44,75	49,61	49,66	49,31	49,63	49,88	50,09	50,60	50,74	50,74	52,03	52,11	51,90
Madrid	46,59	50,30	50,31	50,86	51,20	51,52	51,73	52,14	52,42	52,67	52,8	52,72	52,6
Murcia	40,57	44,09	44,12	44,48	44,93	45,18	45,33	45,50	45,55	45,66	45,9	45,92	45,9
Navarra	42,16	46,02	46,07	46,63	47,13	47,38	47,87	48,08	48,64	49,24	49,5	49,52	49,5
País Vasco	42,88	48,58	48,58	48,55	48,97	49,32	49,35	49,54	49,63	49,96	50,2	49,87	49,7
A Ríoxa	40,62	46,46	46,47	47,04	47,65	48,79	49,42	49,83	50,18	50,45	50,4	50,26	50,5
Ceuta	44,70	49,64	49,70	49,14	48,25	49,37	49,83	49,99	50,33	49,74	50,5	51,51	52,8
Melilla	42,99	46,52	46,61	46,32	46,69	48,80	49,28	49,50	50,04	50,13	50,3	51,2	52,5

Fonte: INE. Explotación estatística do Padrón.

5.2. Muller e actividade económica de mercado

5.2.1. Introducción

Só nas últimas décadas a muller comezou a incorporarse maioritariamente en Galicia á actividade económica "de mercado", posto que tradicionalmente realizou un importante traballo, pero non retribuído senón ligado prioritariamente á esfera doméstica (incluíndo ademais dos labores do fogar o coidado dos nenos e nenas, das persoas con discapacidade etc.).

A invisibilidade deste traballo, que non computa na xeración do PIB, comezou a ceder paso no último cuarto do século XX por unha incorporación á vida activa similar á masculina nos grupos de idade máis novos, pero queda moito camiño por andar para que poidamos falar dun mercado laboral realmente equilibrado por sexos.

Xa vimos no apartado anterior que as mulleres, malia ser máis que os homes, son moitas menos na poboación activa (e moi especialmente na ocupada), mentres que son maioría na poboación desempregada e na inactiva.

Podemos complementar ese cadro co 5.7, que detalla para as provincias galegas a distribución porcentual da poboación. Destacaremos que:

- A taxa de actividade maior alcánzana os homes na provincia da Pontevedra (58,2%) e a menor é a das mulleres en Ourense (44,3%)

- A provincia con menor taxa de actividade masculina, Ourense (52,4 %), está por debaixo, en case 6 puntos porcentuais, da de Pontevedra. A que ten maior taxa de actividade feminina é Pontevedra 49,4% (48,1% en 2020), seguida de Lugo (48,7%). A taxa máis baixa está en Ourense con 44,3% (43,2 en 2020).

- A taxa de actividade en Galicia no grupo de mulleres só chega ao 48,3% fronte ao 57,1% de homes, mellorando con respecto a 2020.

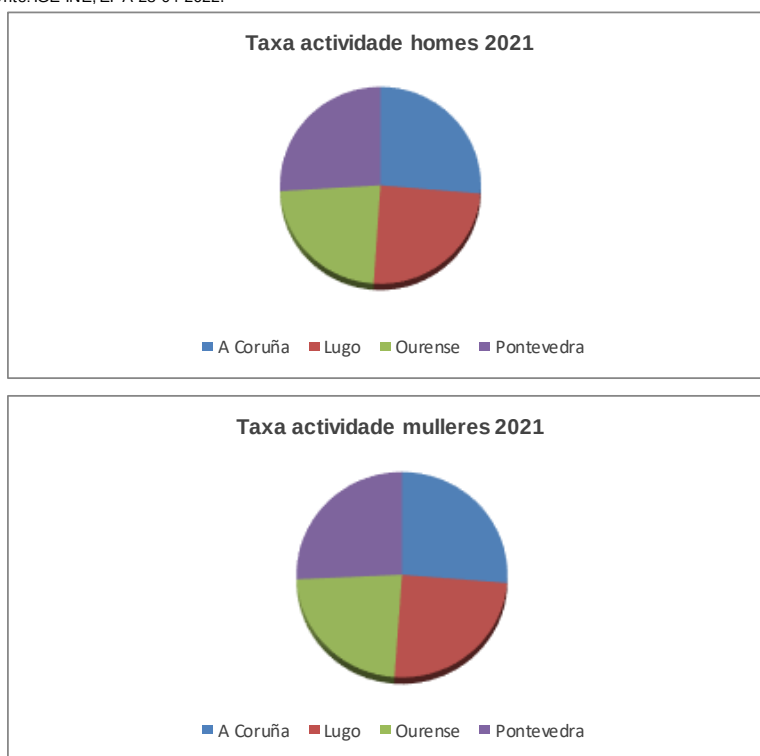
- A taxa máis alta de desemprego no colectivo feminino e masculino encontrámola en Pontevedra tanto no grupo de homes (11,7%) coma no de mulleres (16,3%).

- A taxa de desemprego máis baixa tanto en homes (9,4%) coma en mulleres (8,6%) é a de Lugo.

Cadro 5.7
Distribución porcentual da poboación de 16 e máis anos. Pola relación coa actividade económica.
Por sexo e provincia. 2017-2021

	Taxas de actividade					Taxas de desemprego				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Homes										
A Coruña	59,50	59,20	59,60	57,60	57,70	13,70	11,90	9,00	10,30	10
Lugo	56,90	55,60	56,1	55,20	56,20	11,50	7,60	7,9	7,50	9,4
Ourense	52,10	51,60	50,7	52,00	52,40	15,40	12,40	11,60	10,70	10,3
Pontevedra	58,30	58,30	58,1	58,80	58,20	17,70	14,70	12,3	12,70	11,7
Galicia	57,90	57,50	57,6	57,10	57,10	15,00	12,40	10,3	10,90	10,6
Mulleres										
A Coruña	50,50	50,80	50,40	48,70	48,30	14,70	12,60	11,70	12,20	11,3
Lugo	46,70	48,00	48,40	47,50	48,70	13,90	10,90	11,8	10,20	8,6
Ourense	44,10	44,70	45,0	43,20	44,30	17,70	15,20	14,20	12,80	11,9
Pontevedra	49,90	49,70	49,00	48,10	49,40	18,90	17,50	15,50	15,70	16,3
Galicia	49,10	49,40	49,10	47,70	48,30	16,40	14,40	13,30	13,20	12,8

Fonte: IGE-INE, EPA 28-04-2022.

5.2.2. Actividade e inactividade

A moito menor taxa de actividade das mulleres en Galicia (e en cada unha das súas provincias) en relación coa dos homes xa foi obxecto de estudo no capítulo 4; para completar esa análise presentamos no cadro 5.8 as taxas de actividade de homes e mulleres en cada unha das CC. AA. Destacaremos que:

- A taxa de actividade feminina está en Galicia máis de 5 puntos porcentuais por baixo da media española.

- A taxa de actividade masculina en Galicia supera en máis de 8 puntos á feminina, pero está máis de 6 puntos por debaixo da media estatal para o grupo de homes.

Cadro 5.8

Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2017-2021

	Varóns					Mulleres				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
España	64,57	64,55	64,24	63,30	63,65	53,33	53,06	53,53	53,35	53,93
Andalucía	63,95	63,96	63,31	63,45	63,51	50,21	50,10	50,24	50,22	51,85
Aragón	64,36	64,54	65,17	63,45	63,03	52,79	53,01	53,66	53,54	54,81
Asturias	54,90	55,04	54,98	54,71	55,42	46,85	46,92	46,98	46,09	45,14
Baleares	67,63	69,87	67,88	66,15	64,80	55,65	59,06	56,93	57,49	58,08
Canarias	65,60	65,48	65,65	61,12	63,40	56,37	55,48	55,80	53,86	56,11
Cantabria	60,98	60,76	60,66	58,67	65,72	51,03	49,24	51,12	49,86	49,13
Castela A Mancha	60,19	66,06	65,16	65,28	59,31	48,78	51,43	51,91	51,87	52,43
Castela e León	66,66	60,59	60,92	59,36	65,72	52,32	48,68	49,92	49,21	49,46
Cataluña	66,98	66,61	66,48	65,67	65,13	56,78	56,26	56,95	56,91	57,64
C. Valenciana	65,08	64,90	64,71	62,64	63,54	53,77	52,47	52,54	52,72	53,09
Estremadura	62,17	62,61	62,14	59,78	61,68	47,54	48,17	49,34	50,18	48,28
Galicia	57,56	57,52	57,58	56,91	56,98	48,79	49,38	49,06	48,07	48,19
Madrid	68,24	68,41	68,05	67,62	67,88	58,90	57,93	59,21	59,48	58,72
Murcia	66,70	66,50	66,68	66,16	67,27	52,07	52,22	52,70	51,55	52,85
Navarra	63,84	63,44	63,29	62,73	63,24	54,01	54,88	54,13	53,55	54,59
País Vasco	61,81	61,33	59,78	59,19	60,85	51,25	51,61	52,13	52,10	53,15
A Ríoxa	65,05	63,79	63,60	64,44	63,79	53,03	54,69	54,96	54,59	55,85
Ceuta	64,70	65,72	68,39	62,57	63,73	49,41	52,20	48,88	49,60	49,27
Melilla	70,49	70,61	63,60	72,91	67,25	50,54	54,50	52,77	58,17	60,24

Unidades: Porcentaxe

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2021.

Focalizando o estudo na perspectiva de xénero o cadro 5.9 pon de manifesto que:

- A principal situación de inactividade da muller galega deixa de ser "labores do fogar" (24,4%, 27% en 2020) e pasa ao primeiro posto "xubilación ou prexubilación" (37,2%).

- A principal situación de inactividade dos homes en Galicia é a de "xubilación ou prexubilación" (co 61,8% da poboación inactiva), mentres que nas mulleres é de 37,2%. A pequena proporción de mulleres que realizaron en décadas anteriores un traballo retribuído é a explicación principal deste importante desaxuste, que contribúe a que ser muller de idade avanzada constitúase hoxe nun dos principais factores de risco para formar parte das bolsas de pobreza.

- O 15,3% das inactivas galegas son estudantes e a porcentaxe ascende a 18,1% entre os homes. Esta suba con respecto a anos anteriores ten que ver probablemente coa situación provocada pola crisis, a dificultade de topar traballo leva aos rapaces e rapazas a continuar ou regresar aos estudos.

- O cobramento das pensións de viuvez prioritariamente por mulleres (xa que en décadas anteriores as persoas cotizantes á Seguridade Social eran en proporción moi maioritaria homes) explica que a porcentaxe de mulleres perceptoras de pensións diferentes ás ligadas á xubilación é máis de 13 puntos maior que nos homes.

Cadro 5.9

Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2021

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacitado/a permanente	Perceptor/a pensión distinta da xubilación (ou prexubilación)	Outras situacións ⁽¹⁾
Homes							
<i>España</i>	100	21,4	57,3	6,5	7,8	2,9	4,1
Andalucía	100	23,0	52,6	7,4	9,5	2,7	4,6
Aragón	100	19,7	65,2	4,2	7,1	2,0	1,7
Asturias	100	15,2	66,8	3,9	6,8	3,5	3,8
Baleares	100	22,2	52,7	12,4	4,6	2,0	6,1
Canarias	100	21,9	46,0	12,2	9,5	4,7	5,6
Cantabria	100	21,2	58,3	4,1	8,0	4,7	3,7
Castela e León	100	17,5	65,7	5,1	6,2	2,8	2,6
Castela-A Mancha	100	23,0	59,0	5,4	7,4	2,1	3,1
Cataluña	100	19,9	58,7	5,9	6,8	3,6	5,1
C. Valenciana	100	21,9	57,1	5,8	8,4	2,3	4,5
Extremadura	100	21,0	58,4	5,8	8,1	2,7	4,0
<i>Galicia</i>	100	18,1	61,8	5,1	9,1	3,2	2,7
Madrid	100	25,0	57,1	6,8	5,0	2,4	3,8
Murcia	100	24,7	53,0	6,8	9,1	2,4	3,9
Navarra	100	21,7	58,0	6,3	7,8	2,5	3,7
País Vasco	100	19,5	60,4	4,8	9,4	2,5	3,4
A Rioxa	100	18,8	63,9	4,6	6,0	3,6	3,2
Ceuta	100	33,2	45,0	4,4	11,1	3,8	2,5
Melilla	100	32,3	39,7	2,2	10,5	7,7	7,6
Mulleres							
<i>España</i>	100	17,2	27,2	32,2	5,7	15,7	1,9
Andalucía	100	18,0	21,7	36,6	6,6	15,7	1,5
Aragón	100	18,2	27,2	32,4	4,9	15,7	1,6
Asturias	100	13,3	28,8	30,7	5,0	19,8	2,3
Baleares	100	18,4	30,0	34,3	4,2	10,9	2,1
Canarias	100	19,9	19,9	34,9	7,7	14,7	2,9
Cantabria	100	15,7	23,8	33,4	5,4	19,4	2,4
Castela e León	100	15,3	26,7	34,2	4,8	17,3	1,6
Castela-A Mancha	100	18,0	16,1	44,1	4,6	15,4	1,7
Cataluña	100	15,2	33,9	27,1	5,3	16,3	2,1
C. Valenciana	100	18,0	28,6	30,4	7,5	13,6	2,0
Extremadura	100	16,8	19,8	37,5	4,8	19,1	2,1
<i>Galicia</i>	100	15,3	37,2	24,4	5,6	16,1	1,4
Madrid	100	18,2	28,8	32,0	4,3	15,0	1,8
Murcia	100	20,3	23,4	36,2	6,2	12,0	2,0
Navarra	100	19,0	29,4	29,0	4,7	16,0	1,8
País Vasco	100	16,3	30,1	26,7	6,0	18,6	2,3
A Rioxa	100	17,0	28,9	29,0	3,8	18,5	3,0
Ceuta	100	26,1	12,9	44,1	5,2	11,3	0,5
Melilla	100	27,8	7,7	36,4	7,1	13,1	7,9

(1) A categoría "Outras situacións" inclúe aos inactivos/as que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en porcentaxes, respecto da poboación inactiva total de cada comunidade autónoma.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre.

A desagregación por grupos de idade do cadro 5.10 permítenos constatar que no tramo de 16-19 anos as mulleres inactivas son menos que os homes inactivos en 1.100 persoas, mentres que a medida que avanzamos en idade tamén son as mulleres

inactivas máis, ata chegar a unha diferenza de 21.400 (18.800 en 2020) inactivas máis no grupo de 55 a 64 anos e a 92.100 no tramo de >65 anos.

Evidentemente, a incorporación máis igualitaria da muller ao mundo do traballo retribuído vaise producindo nos estratos de poboación máis novos.

Cadro 5.10

Poboación inactiva por grupo de idade, sexo e comunidade autónoma. Valores absolutos. Galicia 2019-2021. Unidade: miles

	Total			De 16 a 19 anos			De 20 a 24 anos			De 25 a 34 anos			De 35 a 44 anos			De 45 a 54 anos			De 55 a 64 anos			De 65 e máis anos		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Homes	474,0	479,8	481,0	41,1	41,2	43,5	28,1	30,9	31,1	16,7	20,4	20,4	14,8	16,2	13,2	25,0	25,5	24,6	69,2	62,9	64,4	279,1	281,2	285,3
Mulleres	621,4	638,2	631,7	40,0	40,8	42,4	30,3	34,2	35,5	23,1	26,6	24,5	25,7	28,6	26,0	41,5	47,4	44,2	87,0	81,7	85,8	373,9	374,9	377,4
Galicia	1.095,4	1.118,0	1.112,7	81,1	82,0	85,9	58,4	65,1	66,6	39,8	47,0	44,9	40,5	44,8	39,2	66,5	72,9	68,8	156,2	144,6	150,2	653,0	656,1	662,7

Os resultados de Ceuta e Melilla deben tomarse con precaución porque poden estar afectados por grandes erros de muestreo.
Fonte INE 4T.

5.2.3. Emprego e desemprego

Dentro da poboación activa inclúese tanto a que está a traballar (poboación ocupada) como a que busca emprego activamente (poboación desempregada).

A distribución porcentual da poboación ocupada por sexos e sectores económicos en cada unha das CC. AA. figura no cadro 5.11; nel destacaremos, no referido a Galicia e o total español, que:

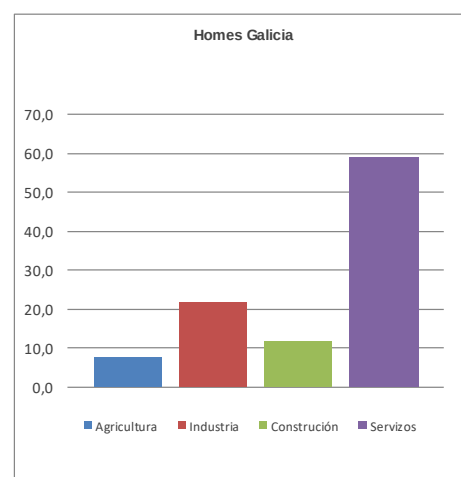
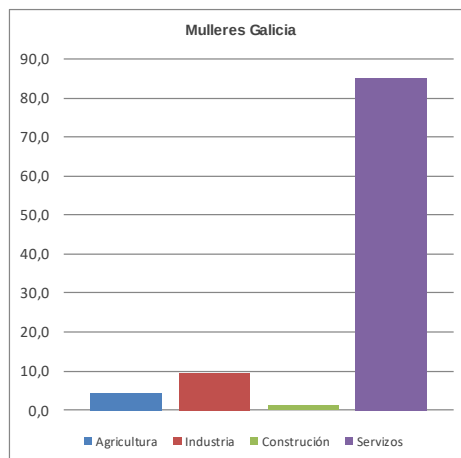
- O 85% das mulleres con emprego en Galicia traballan no sector servizos (en España alcanza o 88,8%).
- A porcentaxe de mulleres que traballan en Galicia no sector agrario supera o dobre da media española de mulleres, mentres que nos homes chega a dous puntos.
- A subrepresentación da muller por sectores económicos é especialmente rechamante na construción, actividade na que só chega ao 1,1% de ocupación, menor que a media estatal (1,4%). A presenza da muller na industria (9,4%) e levemente superior a media estatal (7,8%)
- No capítulo 4 pode comprobarse que a taxa de ocupación da muller en Galicia continúa estando moi por baixo da masculina.

Cadro 5.11

Distribución porcentual da poboación ocupada por sector económico, comunidade autónoma e sexo. 2021

	Total	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía					
Homes	100,0	11,2	12,8	11,2	64,7
Mulleres	100,0	5,4	4,7	1,2	88,7
Aragón					
Homes	100,0	9,2	26,7	11,5	52,6
Mulleres	100,0	1,9	11,3	2,0	84,9
Asturias					
Homes	100,0	4,3	22,2	12,2	61,3
Mulleres	100,0	2,8	4,7	1,1	91,4
Baleares					
Homes	100,0	1,9	9,4	17,0	71,8
Mulleres	100,0	0,3	3,6	3,0	93,2
Canarias					
Homes	100,0	4,8	7,9	103,0	76,9
Mulleres	100,0	1,3	2,7	1,2	94,8
Cantabria					
Homes	100,0	2,3	23,5	14,1	60,0
Mulleres	100,0	1,8	8,5	1,0	88,7
C. León					
Homes	100,0	10,1	23,0	11,2	55,7
Mulleres	100,0	2,6	8,6	1,1	87,7
C. A Mancha					
Homes	100,0	9,9	21,2	12,0	57,0
Mulleres	100,0	3,3	7,9	1,0	87,7
Cataluña					
Homes	100,0	2,5	22,5	10,9	64,2
Mulleres	100,0	0,5	10,5	1,1	87,9
C. Valenciana					
Homes	100,0	3,3	23,0	11,0	62,8
Mulleres	100,0	1,6	9,7	1,4	87,3
Extremadura					
Homes	100,0	15,2	15,5	12,4	56,9
Mulleres	100,0	4,0	5,0	1,4	89,3
Galicia					
Homes	100,0	7,8	21,5	11,8	59,0
Mulleres	100,0	4,4	9,4	1,1	85,1
Madrid					
Homes	100,0	0,3	11,7	9,5	78,5
Mulleres	100,0	0,1	5,5	1,9	92,6
Murcia					
Homes	100,0	14,9	16,8	10,6	57,7
Mulleres	100,0	6,1	8,8	1,2	83,9
Navarra					
Homes	100,0	4,1	38,8	11,7	45,4
Mulleres	100,0	1,8	15,8	0,9	81,6
País Vasco					
Homes	100,0	1,2	32,5	8,4	57,9
Mulleres	100,0	0,5	10,7	1,1	87,7
A Rioxa					
Homes	100,0	8,7	34,5	8,9	47,9
Mulleres	100,0	3,2	18,1	1,2	77,6
Ceuta					
Homes	100,0		4,1	4,6	91,4
Mulleres	100,0		2,6	1,3	96,1
Melilla					
Homes	100,0	0,1	3,1	6,0	90,8
Mulleres	100,0		0,5	0,2	99,4
España					
Homes	100,0	5,7	18,7	11,0	64,6
Mulleres	100,0	2,1	7,8	1,4	88,8

Datos en porcentaxe.
Fonte: INE, EPA. 4º trimestre.

As taxas de paro en cada unha das comunidades españolas e a desagregación por sexos figuran no cadro 5.12, que mostra que:

- A taxa de paro das mulleres é máis de 2 puntos superior á dos homes en Galicia e con case 4 puntos de diferenza por debaixo da media española.

- As taxas de desemprego feminino son especialmente altas en Ceuta, Andalucía, Extremadura e Canarias.

- A taxa de desemprego feminino máis baixa tena Navarra 9,7%, País Vasco, co 10,01% e Aragón 12,03%

No grupo de homes as que teñen as taxas máis altas son Canarias 22,17% e Ceuta 21,85% e as máis baixas Aragón 8,49% e A Rioxa 8,63%.

Cadro 5.12

Taxas de desemprego. Por sexo e comunidade autónoma. 2021-2016

	2021		2020		2019		2018		2017		2016	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
España	13,05	16,71	13,87	17,43	12,5	15,99	13,72	17,02	14,97	18,35	17,22	20,25
Andalucía	18,5	25,44	18,82	26,53	17,84	25,22	19,76	26,94	21,63	27,85	25,70	31,38
Aragón	8,49	12,03	10,09	13,56	8,79	11,49	9,33	12,16	8,79	14,41	11,45	16,01
Asturias	11,4	13,74	13,86	14,4	13,31	15,13	12,37	14,92	13,99	15,32	14,96	14,19
Baleares	13,58	16,13	14,97	17,49	10,29	13,41	12,03	10,92	13,77	11,23	12,95	14,76
Canarias	22,17	24,27	21,45	23,94	19,3	21,85	18,90	21,42	20,02	24,32	23,45	26,55
Cantabria	10,09	13,00	11,69	12,66	9,64	11,02	9,20	12,38	13,05	13,98	12,62	13,20
Castela e León	9,44	13,7	10,61	13,79	10,02	13,57	13,29	24,05	11,29	16,61	13,27	16,67
Castela-A Mancha	11,55	20,81	13,62	22,95	12,23	21,27	10,36	14,21	15,53	25,12	18,62	26,75
Cataluña	10,37	12,85	11,91	13,42	10,59	11,51	10,95	12,09	11,85	13,49	13,91	15,89
C. Valenciana	14,00	18,11	14,33	18,37	11,79	16,86	14,00	17,46	14,77	19,07	17,49	21,02
Estremadura	15,25	24,75	18,03	26,29	16,6	27,68	19,38	29,05	21,22	30,10	24,27	33,47
Galicia	10,6	12,8	10,89	13,25	10,75	12,84	12,38	14,36	14,25	15,21	15,63	17,00
Madrid	10,66	12,47	11,57	13,45	9,81	11,47	11,62	12,85	13,00	14,53	14,15	15,08
Murcia	11,97	17,18	13,6	19,47	11,88	18,22	13,40	20,98	15,05	19,94	15,64	22,31
Navarra	11,41	9,69	9,99	10,14	7,39	9,21	9,08	11,09	7,84	11,69	9,23	10,90
País Vasco	9,65	10,01	8,68	10,45	8,89	9,43	10,09	9,84	10,52	10,63	11,95	12,64
A Rioxa	8,63	14,74	9,26	12,57	10,12	9,77	9,10	11,85	9,45	13,94	9,19	12,89
Ceuta	21,85	32,29	21,77	28,29	23,07	29,66	22,88	36,34	20,13	33,54	18,93	27,28
Melilla	17,97	22,11	20,69	27,22	22,36	32,72	21,56	31,57	20,46	30,67	21,81	35,32

Fonte: INE, EPA, media dos 4 trimestres do ano.

A desagregación por sexo do desemprego de Galicia reflíctese no cadro 5.13.

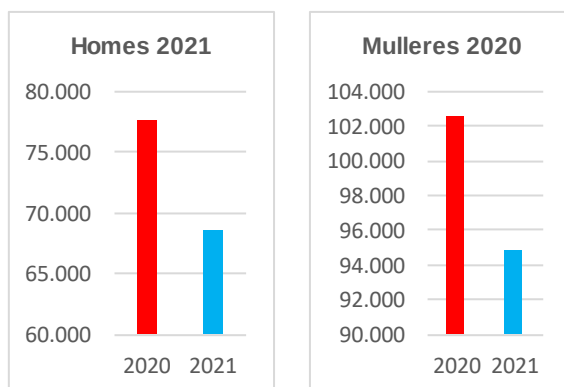
Cadro 5.13

**Poboación desempregada. Por sexos.
Galicia. 2020-2021**

	2020	2021
Homes	77.684	68.577
Mulleres	102.568	94.869
	180.253	163.447

Datos xuño 2022.

Fonte: SEPE.

5.3. Demandas de emprego e paro rexistrado

Demandantes son as persoas que se inscriben nos servizos públicos de emprego para a busca dun emprego ou mellorar o que posúen, para recibir outros servizos alleos ao emprego (orientación para o autoemprego, formación ocupacional...) ou pola obrigabilidade de inscribirse para recibir unha prestación por desemprego, subsidio, renda activa de inserción ou calquera tipo de prestación ou axuda.

As persoas demandantes de emprego clasifícanse en determinados colectivos de pertenza e así se calcula por exclusión a cifra de paro rexistrado, ao poder reunir a demanda dunha persoa dúas ou máis situacións. Estableceuse a seguinte orde de preferencia contabilizándose cada demandante no primeiro colectivo que aparece:

- Persoas demandantes inscritas sen dispoñibilidade
- Persoas demandantes de emprego non paradas:
 - Demandantes con baixa dispoñibilidade para o emprego
 - Demandantes ocupados/as ou con relación laboral
 - Demandantes dun emprego específico
 - Outras persoas demandantes sen emprego/non ocupadas
- Demandantes de emprego en paro
- Durante o ano 2020 e 2021, debido a crise sanitaria COVID-19, dende o mes de marzo 2020 non foi obrigatoria a inscrición como demandante de emprego para acceder as prestacións de desemprego, polo que os datos de demandantes de emprego non inclúen as persoas beneficiarias de ERTE.

As demandas de emprego pendentes de demandantes en paro a decembro 2021 foron 163.447 segundo a información do SEPE (cadro 5.13). Delas, o 41,9% correspondía ao colectivo de homes (España 41,3%) e o 58% ao de mulleres (España 58,7%).

Por tramos de idade segundo o IGE, no grupo de mulleres son as de entre 45-49 anos as que máis demandas acumulan e no caso dos homes e o de 25-29 anos.

Cadro 5.14
Poboación desempregada. Por idade e sexo.
Galicia. 2021

	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	1,40	1,20	2,60
20 a 24	6,50	6,40	12,90
25 a 29	10,50	10,80	21,30
30 a 34	9,90	5,70	15,60
35 a 39	10,50	8,00	18,50
40 a 44	9,80	7,80	17,60
45 a 49	10,70	6,50	17,20
50 a 54	8,10	6,70	14,80
55 a 59	6,10	8,20	14,30
60 a 64	3,20	4,00	7,20
65 e mais	0,40	0,10	0,50
Total	77,10	65,40	142,50

Datos: Miles de persoas.

Fonte: IGE-INE, Enquisa poboación activa. Maio do 2022.

Centrándonos no nivel de estudos as diferenzas tamén son apreciables xa que nos dous grupos é o colectivo de "estudos secundarios", o que acumula o maior número de demandas pendentes. As mulleres 57,2% e os homes 63%. As mulleres con educación superior teñen un peor comportamento chegando ao 38,8% de demandas de emprego pendentes, fronte ao 31,3% de homes. Os dous grupos empeoran sobre o ano anterior.

Cadro 5.15
Número de demandantes de emprego por nivel
de formación e sexo. Galicia. 2021

	Homes	Mulleres
Analfabetos	0,0	0,2
Estudos primarios	3,9	2,8
Estudos secundarios. Primeira etapa	26,5	22,4
Estudos secundarios. Segunda etapa	16,2	20,7
Educación superior	21,2	29,3
Total Galicia	67,7	75,4

Miles de personas

Fonte IGE-INE. Maio de 2022

Por grupo principal de ocupación segundo os datos do SEPE, as mulleres demandantes de emprego paradas solicitan en maior número as seguintes ocupacións:

- Traballadoras de servizos de restauración e comercio (28%)
- Traballadoras non cualificadas de servizos (16,9%)
- Empregadas de oficina non pública, con 10% demandas de emprego pendentes
- Traballadoras de servizos de saúde, con 10% demandas de emprego pendentes

- No colectivo masculino a profesión máis demandada segue sendo peóns agrícolas e de construción, seguida de traballadores cualificados da construción. Estas seguen sendo profesións reservadas aos homes.

Cadro 5.16

Demandas de emprego pendentes de demandantes en paro.
Segundo grupo principal de ocupación. Decembro 2021

	Homes	Mulleres
A Directores e xerentes	758	379
B Técnicos e profesionais saúde e ensino	997	3.416
C Outros técnicos científicos e intelectuais	4.257	5.937
D Técnicos profesionais de apoio	7.975	6.358
E Empregados oficina non públicos	2.905	8.829
F Empregados oficina públicos	733	2.885
G Traballadores servizos restauración e comercio	6.235	24.284
H Traballadores servizos saúde	1.098	8.817
I Trab. servizos protección e seguridade	1.256	201
J Traballadores cualificados agricultura e gandería	2.512	976
K Traballadores cualificados construción	8.803	125
L Traballadores cualificados industrias manufactureiras	6.783	2.587
M Operador instalacións e maquinaria	1.342	2.905
N Conductor operador maquinaria móbil	4.825	388
O Traballador non cualificado servizos	2.341	14.892
P Peóns agricultura e construción	11.880	4.846
Q Ocupacións militares	43	16
TOTAL	64.743	87.841

Fonte: SEPE.

En canto á sección da actividade económica hai que destacar o comercio como a máis demandada, seguida de hostalaría, actividades administrativas e servizos auxiliares e comercio. En España en primeiro lugar aparece o comercio, seguida da hostalaría e actividades administrativas.

Ao igual que vimos coas ocupacións máis demandadas, é a construción a sección de actividade económica onde o colectivo de homes concentra en maior medida as súas expectativas laborais, seguido de actividade de industrias manufactureiras e comercio.

Aínda que se aprecian actividades económicas igualmente demandadas por homes e mulleres, seguen existindo outras reservadas case exclusivamente ás mulleres, como actividades sanitarias e de servizos sociais, hostalaría, educación e persoal domestico.

Cadro 5.17

Poboación desempregada. Por sector económico e sexo. Galicia. 2021

	Homes	Mulleres	Total
A Agricultura e pesca	4.027	1.750	5.777
B Industria	9.439	8.869	18.308
C Construción	10.466	1.484	11.950
D Servizos	40.422	74.501	114.923
E Sen emprego anterior	4.224	8.266	12.490
Total	68.578	94.870	163.448

Fonte: IGE. Marzo 2022

As mulleres maiores de 25 anos representan o 96,4% das demandas pendentes de mulleres demandantes en paro (94% en España) fronte ao 95% dos homes demandantes en desemprego (92% en España). O 55,26% das mulleres maiores de 25 anos permanecen máis dun ano como demandantes de emprego (48,9% en homes).

Cadro 5.18

**Demandas de emprego pendentes de demandantes en paro.
Segundo idade e duración da demanda e sexo. Galicia. Decembro 2021**

Galicia	Menores de 25 anos			Maiores de 25 anos		
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
< 1 mes	724	658	1.382	7.124	8.359	15.483
De 1 a <= 6 meses	1.538	1.445	2.983	17.419	20.907	38.326
De > 6 meses a <= 1 ano	455	512	967	8.770	11.677	20.447
De máis de 1 ano	633	742	1.375	31.914	50.572	82.486
Total	3.351	3.355	6.707	65.226	91.514	156.740

Fonte: IGE.

Para finalizar, faremos unha referencia ás baixas na demanda de emprego. Do total das baixas por colocación (313.785) representan o 54,4% mulleres, fronte ao 45,6% nos homes, sendo este o segundo ano onde as baixas por colocación das mulleres superan en porcentaxe as dos homes.

Cadro 5.19

**Baixas de demandas de emprego. Segundo causa da baixa.
Por sexo e por provincias. Decembro 2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Homes					
Por colocación	54.326	14.426	14.315	59.931	142.998
Con oferta previa	558	283	290	688	1.819
Sen oferta previa	16.812	4.404	4.359	17.472	43.047
Outras colocacións	36.956	9.739	9.666	41.771	98.132
Non renovación	24.658	6.049	7.547	24.198	62.452
Outras causas	9.829	1.767	1.827	6.223	19.646
Total	143.139	36.668	38.004	150.283	368.094
Mulleres					
Por colocación	65.571	18.382	17.044	69.790	170.787
Con oferta previa	536	234	212	479	1.461
Sen oferta previa	17.293	4.875	4.599	17.361	44.128
Outras colocacións	47.742	13.273	12.233	51.950	125.198
Non renovación	25.606	6.937	8.503	26.358	67.404
Outras causas	13.184	2.688	2.332	8.205	26.409
Total	169.932	46.389	44.923	174.143	435.387

Fonte: IGE.

5.4. Contratos de traballo

No capítulo 7, dedicado á contratación, móstranse os datos facilitados polo SEPE por tipos de contratos e sexo, que servirán como información complementaria para este capítulo.

No ano 2021 a contratación feminina supuxo o 47,6% do total da contratación mellorando lixeiramente con respecto ao ano 2020, tanto de contratos iniciais, coma de conversión en indefinidos, e adscricións en colaboración social. Se o desagregamos, os contratos iniciais supuxeron o 47,8% e as conversións o 43,4% do total de ambos os dous sexos, sempre por debaixo da contratación masculina.

Se facemos unha análise por nivel de formación, observamos que a contratación feminina é inferior á masculina en todos os niveis agás no de estudos superiores, chegando ao 54,3%.

Cadro 5.20

Contratos rexistrados segundo xénero e modalidade do contrato do nivel de formación. Galicia 2018-2021

	2018		2019		2020		2021	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
TOTAL CONTRATOS								
Total contratos rexistrados	517.748	567.378	519.671	566.450	351.886	397.331	481.070	437.144
Total contratos iniciais	498.334	540.691	500.232	542.703	337.223	379.290	455.196	417.231
Conversións a indefinidos	19.414	23.687	19.439	23.747			25.874	19.913
ANALFABETOS								
Total contratos rexistrados	12.252	22.305	12.470	23.262	8.540	15.911	18.069	11.876
Total contratos iniciais	11.770	21.720	12.082	22.790	8.309	15.549	17.368	11.445
Conversións a indefinidos	482	585	388	472			431	701
ESTUDOS PRIMARIOS								
Total contratos rexistrados	112.883	140.720	118.194	141.071	77.061	98.743	120.093	97.157
Total contratos iniciais	106.818	134.689	113.978	134.671	73.914	93.974	112.683	92.642
Conversións a indefinidos	4.065	6.031	4.216	6.400			4.515	7.410
ESTUDOS SECUNDARIOS								
Total contratos rexistrados	308.814	342.742	303.425	340.552	202.574	232.820	279.595	251.859
Total contratos iniciais	298.020	329.089	292.994	327.271	194.848	222.791	265.538	241.544
Conversións a indefinidos	10.794	13.653	10.431	13.281			10.315	14.057
ESTUDOS SUPERIORES								
Total contratos rexistrados	82.800	58.557	84.599	61.524	62.956	49.813	63.258	75.298
Total contratos iniciais	78.727	55.139	80.195	57.930	59.397	46.932	59.552	70.646
Conversións a indefinidos	4.073	3.418	4.404	3.594			4.652	3.706
SEN CLASIFICAR								
Total contratos rexistrados	999	54	983	41	755	44	55	954
Total contratos iniciais	999	54	983	41	755	44	55	954
Conversións a indefinidos	0	0	0	0			0	0

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Outra característica dos contratos concertados con mulleres é que son maioritariamente no sector servizos.

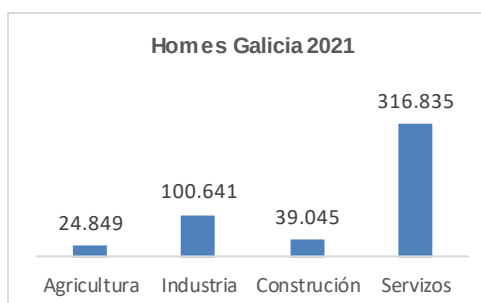
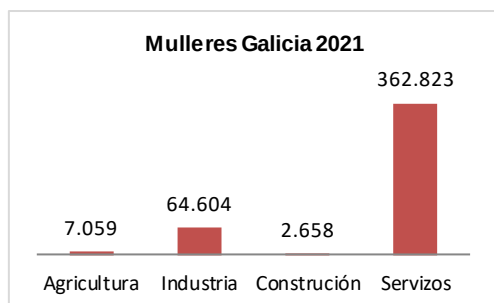
Segundo o seguinte cadro o 83% (82,6% en 2020) das mulleres traballadoras galegas exercen a súa profesión no sector servizos. O segundo sector de importancia é a industria, onde traballa o 14,7% (15% en 2020) e a agricultura co 1,6% (1,7% en 2020). Na construción a representación feminina é moi escasa, non alcanza o 1%.

Cadro 5.21

Contratos rexistrados nos catro grandes sectores de actividades económicas (clasificación CNAE 2009) por sexo. Galicia. 2020-2021

	2020		2021	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
Agricultura	6.196	24.741	7.059	24.849
Industria	52.907	83.733	64.604	100.641
Construción	2.138	33.930	2.658	39.045
Servizos	290.645	254.927	362.823	316.835
Total	351.886	397.331	437.144	481.370

Fonte: IGE.

O sector servizos é o único onde a contratación feminina supera a masculina representando un 53% do total dos contratos realizados neste sector. Dentro deste sector, as actividades de comercio e hostalaría concentran o maior número de mulleres traballadoras do total do sector servizos.

Cadro 5.22

Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2020-2021

	2020			2021		
	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura e pesca	6.011	23.710	29.721	7.059	24.849	31.908
B Industrias extractivas	17	488	505	56	673	729
C Industrias manufactureiras	49.971	75.614	125.585	63.118	95.373	158.491
D Subministración de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	97	149	246	119	236	355
E Subministración de auga, saneamento, residuos descontaminación	1.131	3.437	4.568	1.311	4.059	5.370
F Construción	1.834	31.110	32.944	2.658	39.045	41.703
G Comercio por xunto e polo miúdo, reparación vehículos motor	49.513	35.589	85.102	66.071	46.753	112.824
H Transporte e almacenamento	20.537	77.238	97.775	22.763	91.427	114.190
I Hostalaría	58.773	41.962	100.735	85.647	63.309	148.956
J Información e comunicacións	7.616	11.094	18.710	10.094	14.266	24.360
K Actividades financeiras e de seguros	2.302	1.083	3.385	2.643	1.040	3.683
L Actividades inmobiliarias	441	262	1.074	638	353	991
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	9.615	7.975	17.590	12.598	11.299	23.897
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	33.329	23.725	57.054	44.512	29.541	74.053
O Administración pública e defensa; seguridade social obrigatoria	12.718	7.726	20.444	15.077	8.689	23.766
P Educación	15.286	8.372	23.658	18.620	10.048	28.668
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	37.422	6.773	44.195	43.204	8.050	51.254
R Actividades artísticas recreativas e de entretemento	12.535	18.188	30.723	19.210	26.193	45.403
S Outros servizos	7.999	4.276	12.275	10.857	5.318	16.175
T Actividades dos fogares e uso propio	10.021	471	10.492	10.806	492	11.298
U Organizacións extraterritoriais	56	47	103	83	57	140
Total	337.224	379.289	716.884	437.144	481.070	918.214

Fonte: SEPE.

De acordo a información do SEPE, a distribución do emprego feminino está moi ligada ás ocupacións que desempeñan, por iso é importante analizar como se distribúen os empregos segundo a ocupación.

Se ben é certo que hai pouca representación de mulleres en postos de dirección de empresas, só o 30% fronte ao 70% de homes, as porcentaxes de mulleres aumentan en técnicas e profesionais de saúde e do ensino (77,8%) e traballadoras de servizos de saúde e coidado de persoas (86,7%). O maior número de mulleres con formación superior ou universitaria está a ter reflexo no mercado de traballo, e a medio ou longo prazo ten que repercutir en que pasen a ocupar postos de dirección e, polo tanto, tamén repercutan nos niveis salariais.

Outro grupo de ocupación con gran representación feminina é o das empregadas en servizos de restauración e comercio (75%) do total das persoas contratadas.

Entre as persoas traballadoras cualificadas da construción a presenza da muller é moi escasa (2%) e no grupo de persoas traballadoras cualificadas de agricultura a representación masculina tamén é moi superior á feminina.

Podemos concluír que, no referente aos grupos de ocupación, existen dúas tendencias:

- Un grupo maioritario que desempeña as súas funcións como empregada administrativa ou como traballadora de servizos de restauración, persoais e do comercio.
- Un grupo minoritario que, grazas á obtención dun título universitario, ocupa postos técnicos e profesionais en saúde e ensino e outros técnicos científicos e intelectuais.

Como expuxemos ao inicio deste apartado, a contratación masculina foi superior á feminina e foino especialmente nos contratos de obra e servizo e eventuais por circunstancias de produción.

A contratación segundo modalidade e sexo pódese consultar nos cadros do capítulo 7.

Hai determinadas modalidades de contratación con maior peso feminino e outras onde o peso dos homes é moito maior. Entre os claramente femininos destacan os de interinidade 70% (72,3% en 2020) e os que se realizan a tempo parcial, tanto indefinidos coma temporais.

Este ano o contrato para a formación realizado a mulleres (48,5%) no supera os concertados con homes, descendendo respecto de anos anteriores, e o de prácticas baixa de novo e chega ao 43,6% despois de varios anos de superioridade feminina.

Os contratos temporais, tanto a xornada completa coma parcial, alcanzan no colectivo feminino o 90,7% da contratación a mulleres, igualándose case ao colectivo masculino que chega ao 89,7%.

Os contratos indefinidos, tanto a xornada completa coma parcial, supuxeron o 4,7% nas mulleres nos dous anos e o 4,9% nos homes e as conversións en indefinidos distáncianse do grupo de homes chegando só ao 43,4% para o colectivo feminino.

Mantense a tendencia dos últimos anos, onde a contratación feminina está caracterizada por un maior uso do contrato a tempo parcial, 63,5%, fronte ao 36,5% no grupo de homes.

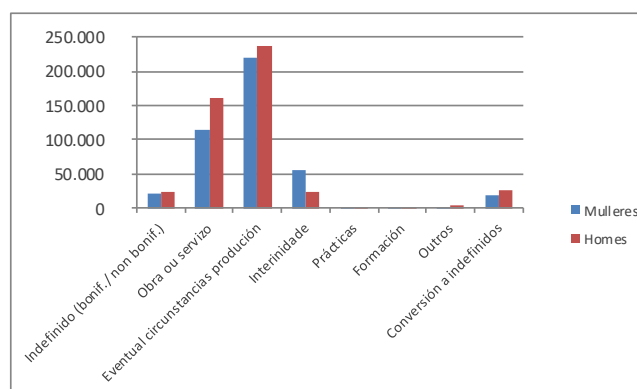
A contratación indefinida tamén é inferior no grupo de mulleres, 46,7% fronte ao 53,5% no grupo de homes.

Cadro 5.23

Tipoloxía contractual por sexo. 2019-2021

	2019		2020		2021	
	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes
Indefinido (bonif. / non bonif.)	21.184	25.460	16.543	19.079	20.648	23.540
Obra ou servizo	133.938	201.027	100.123	147.371	114.147	161.163
Eventual circunstancias produción	271.300	278.678	164.690	187.074	219.669	237.678
Interinidade	66.452	26.492	51.947	19.939	56.726	23.910
Prácticas	2.427	2.629	1.471	1.747	1.779	2.303
Formación	1.309	1.165	608	681	1.665	1.766
Outros	3.622	7.222	1.841	3.399	2.597	4.836
Conversión a indefinidos	19.439	23.747	14.663	18.041	19.913	25.874
Total	519.671	566.420	351.886	397.331	437.144	481.070

Fonte: SEPE

5.5. Formación

Outro factor importante a ter en conta na inserción da muller no mundo do traballo é, sen dúbida, a formación académica á que accede o alumnado feminino como fase previa ao seu acceso ao mercado laboral.

Neste apartado imos tratar a formación regrada. Dentro da formación regrada centrarémonos nos ciclos formativos de grao superior, bacharelato e titulacións universitarias, por consideralos máis significativos, e para iso imos utilizar os datos facilitados polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

No alumnado matriculado nos ciclos formativos de grao superior observamos que o 43,8% eran mulleres, mantendo a tendencia de outros anos.

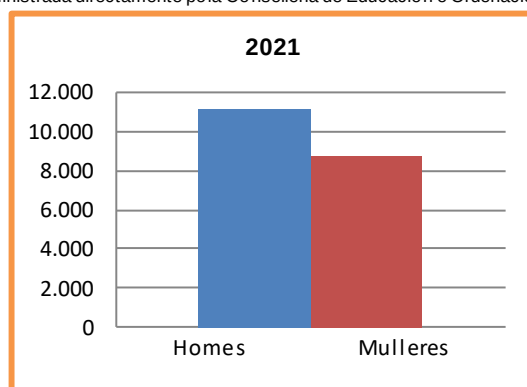
O alumnado matriculado en bacharelato, segundo o IGE, mostra que as mulleres matriculadas representan en Galicia o 53,6%, máis de 7 puntos sobre a media masculina do 46,3%, confirmándose novamente a necesidade dunha maior formación do colectivo feminino para enfrontarse ao mundo do traballo.

Cadro 5.24**Alumnado matriculado en ciclo formativo de FP grao superior, por sexo. Curso 2019/2021. Galicia**

Galicia	2021			2020			2019		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
	19.801	11.125	8.676	18.061	9.987	8.074	17.437	9.558	7.879

Unidade: nº de alumnos/as

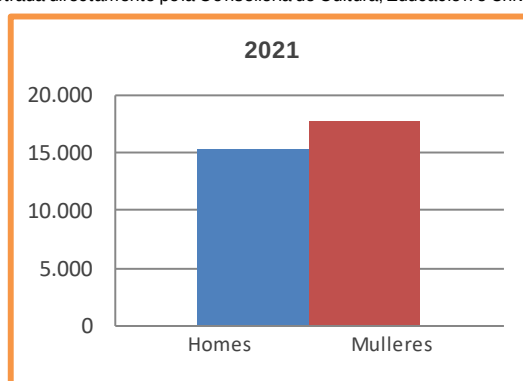
Fonte: IGE. Información subministrada directamente pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

Cadro 5.25**Ensino non universitario. Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos. Curso 2019/2021. Galicia**

Galicia	2021			2020			2019		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
	32.874	15.241	17.633	31.390	14.604	16.786	30.502	14.203	16.299

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: IGE, información subministrada directamente pola Consellería de Cultura, Educación e Universidade.

O abandono educativo temperán das persoas que non completaron o nivel de educación secundaria e non seguen ningunha formación é sensiblemente superior nos homes, superando en máis de 5 puntos ás mulleres, 8 puntos en 2019 e 7 puntos en 2020. Tal vez as dificultades que ten a muller para iniciarse no mercado laboral sexa unha das razóns para que persistan na súa formación académica.

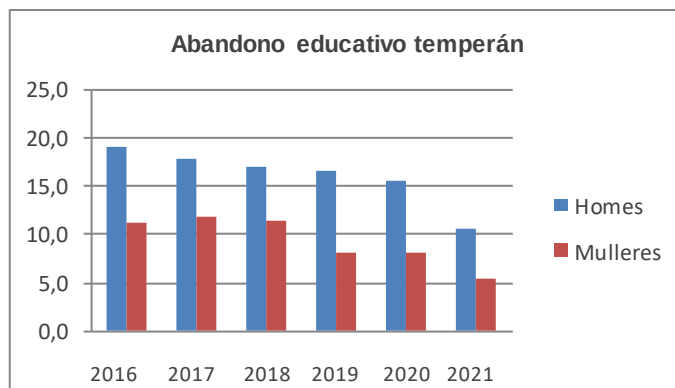
Cadro 5.26

Abandono educativo temperán. Poboación entre 18 e 24 anos (ambos inclusive) que non completou o nivel de educación secundaria segunda etapa e non segue ningún tipo de formación (regrada ou non regrada). Galicia. 2010-2021

	Total	Homes	Mulleres
2010	23,1	27,8	18,3
2011	20,8	25,5	15,8
2012	23,1	27,1	18,8
2013	20,4	25,0	15,4
2014	18,5	21,7	15,2
2015	17,0	21,9	11,9
2016	15,2	19,1	11,2
2017	14,9	17,9	11,8
2018	14,3	17,0	11,4
2019	12,6	16,7	8,2
2020	12,00	15,50	8,20
2021	8,1	10,6	5,5

Unidades: Porcentaxes.

Fonte: IGE-INE, Enquisa de poboación activa.

Segundo o IGE, no ensino universitario en Galicia para o curso 2020, último dispoñible, o alumnado feminino era superior ao masculino, chegando ao 55,5%.

A porcentaxe media do 55,5% varía moito segundo a especialidade elixida:

As especialidades nas que é significativamente maior o número de mulleres son:

- Ciencias da saúde
- Arte e humanidades
- Ciencias sociais e xurídicas

As especialidades con máis baixa representación feminina son as de enxeñaría e arquitectura.

Como pode observarse, seguen existindo titulacións e especialidades reservadas case exclusivamente ás mulleres, aínda que parece que pouco a pouco vanse producindo movementos cara a outras áreas.

Cadro 5.27

**Alumnado matriculado en ensino universitario,
segundo rama de coñecemento e sexo. Curso 2020. Galicia**

	Total	Mulleres	% de Mulleres
Total	61.175	33.961	55,5
Ciencias da saúde	10.492	7.661	73,0
Ciencias	5.695	3.207	56,3
Ciencias Sociais e Xurídicas	26.432	15.941	60,3
Enxeñaría e Arquitectura	12.196	3.282	26,9
Artes e Humanidades	5.945	4.011	67,5

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade.

É moi significativo constatar que do alumnado que finaliza os seus estudos universitarios no ano 2020, últimos datos dispoñibles, o 60,8% son mulleres.

É de destacar que se ben o 55,5% das persoas matriculadas eran mulleres, do total das que finalizaron os seus estudos o colectivo feminino supuxo o 60,8%, fronte ao 39,2% de homes.

Cadro 5.28

**Estudantes con titulación nas universidades galegas por sexo.
Curso 2020. Galicia**

	Total	Mulleres	% de mulleres
Titulados/as universitarios	12.138	7.378	60,80

Unidades: nº de alumnos/as.

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Universidade.

5.6. Poder e toma de decisións

A idea de participación equilibrada de homes e mulleres nos procesos de toma de decisións incorporouse progresivamente en recomendacións de Nacións Unidas, Unión Europea e Consello de Europa. Este último adoptou a recomendación dunha participación feminina non inferior ao 40% en calquera órgano de decisións para alcanzar o equilibrio e esa porcentaxe foi establecida como mínimo na lexislación nacional, por medio da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, para alcanzar unha composición equitativa en todos os ámbitos claves da toma de decisións.

En 2021 a representatividade que teñen as mulleres nos altos cargos da Administración do Estado chegou ao 43,7%, aumentando os niveis de anos anteriores e chegando as recomendacións do 40%, excepto Secretarías de Estado onde só se chega ao 34,62%.

Cadro 5.29

**Distribución por sexo de altos cargos da Administración do Estado
en porcentaxe de mulleres. 2021/2016**

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Total ambos os sexos	295	301,00	241,00	252,00	202,00	204,00
Presidencia do Goberno, Vicepresidencia e Ministerios	60,87	47,83	58,80	61,10	35,70	27,30
Secretarías do Estado	34,62	46,15	44,00	43,50	29,20	25,00
Subsecretarías e Secretarías Xerais	40,79	40,79	38,30	39,70	30,20	36,50
Direccións Xerais e Secretarías Xerais Técnicas	44,12	43,75	42,50	39,00	27,90	27,40
Total en porcentaxe %	43,73	43,52	42,80	41,20	29,21	29,41

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades, a partir dos datos facilitados polo Ministerio Ministerio de Hacienda y Función Pública.

Outra mostra do papel da muller no poder e toma de decisións é a súa presenza no Goberno, que no ano 1982 era de cero. Neste cadro pódese ver a evolución da representación da muller dende 2000, pasando do 17,6% dese ano, ata alcanzar o 52,94% en 2008 e 2009. No ano 2011 produciuse unha redución, quedando a participación feminina nun 30,77% e en 2018 prodúcese un aumento e chega ata o 61,11%. No 2019 continúa a mesma tendencia chegando a 62,5% en novembro de 2019, pero en 2020 prodúcese un retroceso quedando en 47,8% e subindo de novo en xullo 2021 cun 60,87%.

Cadro 5.30

Mulleres no Goberno en %

Mandatos no Goberno en %																					
	Xullo 21	Marzo 21/ xullo 2021	Xaneiro 20/ xaneiro 21	XIV lexislatura	XIII lexislatura	2018 (xuño)	2018 (marzo)	2016	2015	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003 ⁽¹⁾	2003	2002	2000
Partido no Goberno	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE 2020	PSOE 2019	PSOE	PP	PP	PP	PP	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PP	PP	PP	PP
Ambos sexos	23	23	23	18	16	18	14	14	14	13	15	17	17	16	16	16	16	16	16	16	17
% de mulleres	60,87	52,17	47,83	44,44	62,5	61,11	35,71	35,71	28,47	30,77	46,67	52,94	52,94	43,75	50	50	50	31,25	25	18,75	17,65

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades a partir dos datos publicados na Web do Goberno de España.

A representación da muller nos Parlamentos autonómicos alcanzou en 2021 unha media do 47,18%.

En 2021 a maior presenza feminina dáse en Galicia cun 52%, 53,3% en 2020, e en Navarra cun 52% e a menor en Castela-A Mancha cun 42,42% e Cantabria 42,86%

En Galicia a representación dáse un descenso de 1,3 puntos sobre o ano anterior. E destacable o aumento do 2020 (53,3%) sobre o ano anterior 2019 (45,33%).

Cadro 5.31

Composición dos Parlamentos autonómicos*. 2010-2021

	2010	2011	2012	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	42,2	43,1	43,2	44,6	45,1	45,43	45,43	46,19	46,34	47,18
Andalucía	45,9	45,9	47,7	49,5	49,5	49,54	49,54	49,54	45,87	45,87
Aragón	35,8	32,8	32,8	47,8	47,8	47,76	47,76	47,76	49,25	49,25
Asturias	33,3	42,2	42,2	48,9	48,9	48,89	48,89	47,83	44,44	44,44
Baleares	49,2	45,8	45,8	47,5	47,5	47,46	47,46	47,46	47,46	46,55
Canarias	40,0	36,7	36,7	53,3	53,33	53,33	53,33	44,29	44,29	44,29
Cantabria	40,5	43,6	43,6	38,9	38,9	38,89	38,89	40,54	42,86	42,86
Castela e León	43,4	66,7	66,7	41,7	41,7	41,67	41,67	43,21	43,21	43,21
Castela-A Mancha	53,2	46,9	46,9	42,4	42,4	42,42	42,42	45,45	42,42	42,42
Cataluña	41,5	41,5	40,0	40,0	39,3	42,54	42,45	42,54	42,96	46,67
C. Valenciana	45,5	40,4	40,4	44,4	44,4	44,44	44,44	47,47	48,48	49,49
Estremadura	40,0	40,0	40,0	47,7	47,7	47,69	47,69	44,62	43,08	43,08
Galicia	40,0	40,0	40,0	40,0	45,3	45,33	45,33	45,33	53,33	52,00
Madrid	42,5	44,2	44,2	42,6	42,6	42,64	42,64	46,21	46,21	48,23
Murcia	39,1	40,0	40,0	35,6	35,6	35,56	35,56	44,44	48,89	48,89
Navarra	38,0	34,0	34,0	48,0	48,0	48,00	48,00	50,00	52,00	52,00
País Vasco	45,3	39,4	49,3	49,3	53,3	53,33	53,33	53,33	50,67	48,48
A Rioxa	39,4	45,3	39,4	45,5	45,5	45,45	45,45	48,48	48,48	50,67
Ceuta	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,00	40,00	44,44	40,00	44,00
Melilla	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,00	40,00	40,00	40,00	48,00

*En porcentaxe.

Fonte: Elaboración del Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades a partir das páxinas web dos Parlamentos autonómicos.

A participación das mulleres na Comisión Europea é máis igualitaria, co 50% de comisarias, e unha media do 48,15% de participación, só as vicepresidentas están debaixo da media cun 37,5%.

Cadro 5.32

Participación da muller na Comisión Europea. 2018-2021

	2021	2020	2019	2018
% de mulleres	48,15	48,15	30,77	32,1
Presidencia	100	100,00	0,00	0,0
Vicepresidentas	37,5	37,50	20,00	16,7
Vicepresidenta primeira				
Alta representante				
Vicepresidentas				
Comisarias	50	50,00	35,00	38,1

Fonte: Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades.

O cadro 5.33 sobre a participación da muller nos Parlamentos Nacionais dos países membros da Unión Europea pon de manifesto en 2021 que non se chega ao mínimo do 40% a nivel total (33,17%), existindo grandes diferenzas segundo os países. Os mellores datos temos Suecia (47,56%) e Finlandia (46%) e os peores Hungría 13,07% e Malta con 13,43%.

En España en 2021 a representación da muller no Parlamento alcanzou o 43,27%, por encima da media.

Cadro 5.33
Mulleres nos parlamentos nacionais dos países europeos. 2020

	% Mulleres	
	2021	2020
UE-27	33,17	32,70
Alemaña	34,65	31,50
Austria	40,44	39,30
Bélxica	42,00	41,30
Bulgaria	24,58	27,10
Chipre	14,29	20,00
Croacia	31,79	31,10
Dinamarca	41,34	39,70
Eslovaquia	21,33	22,70
Eslovenia	27,78	26,70
España	43,27	43,70
Estonia	26,73	28,70
Finlandia	46,00	46,00
Francia	41,58	41,20
Grecia	21,33	21,70
Hungria	13,07	12,10
Irlanda	23,13	22,50
Italia	36,25	35,90
Letonia	28,00	31,00
Lituania	28,37	24,30
Luxemburgo	35,00	31,70
Malta	13,43	12,10
Países Baixos	40,67	32,70
Polonia	28,26	28,10
Portugal	40,87	40,00
R. Checa	24,50	23,00
Reino Unido		33,85
Romanía	20,61	22,00
Suecia	47,56	47,90

Fonte: Instituto Europeo da Igualdade de Xénero.

Os datos ofrecidos nalgúns dos cadros anteriores e seguintes non están desagregados por CC. AA, pero aínda así os seus resultados son significativos e extrapolables, aínda que con particularidades, á situación galega.

Segundo información, datos de xullo/21, últimos dispoñibles, do Boletín estatístico do persoal ao servizo das Administracións públicas do rexistro central de persoal do Ministerio de Política Territorial e Función Pública aínda que a porcentaxe de funcionarias (57,6% en España e 59,4% en Galicia) é superior á de funcionarios, a medida que ascendemos no complemento de destino o número de mulleres diminúe.

So nas Forzas Armadas e Corpos de Seguridade a porcentaxe de homes supera á de mulleres (12,1%).

A presenza das mulleres na administración autonómica, Xunta de Galicia, sube ata o 70,10% fronte ao 29,9% de homes.

A representación feminina en órganos constitucionais como o Consello de Estado, Consello Xeral do Poder Xudicial, Tribunal de Contas, Valedor do Pobo, Xunta Electoral Central e Consello Económico e Social, segue sendo menor que a dos homes, pero vanse acortando distancias.

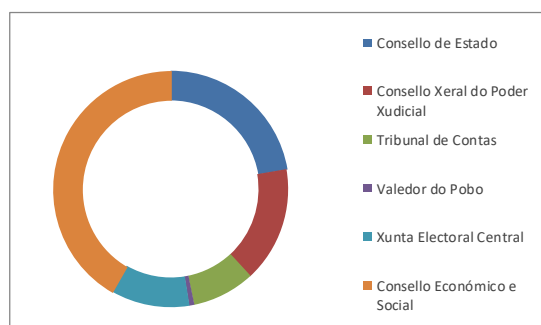
En 2021 a participación máis baixa obsérvase no Consello Económico e Social 27,59% (24,5% en 2020). No Consello de Estado 41,94 (42,4% en 2020 e 33,3% en 2019), no Tribunal de Contas 50% (46,5% en 2020 e 41,7% en 2019) e na Xunta Electoral Central cun 40%.

Cadro 5.34

Representación de mulleres en diversos órganos constitucionais. España 2021

TOTAL	Ambos sexos % de mulleres	
	139	
Consello de Estado	31	41,94
Consello Xeral do Poder Xudicial	22	40,91
Tribunal de Contas	12	50,00
Valedor do Pobo	1	0,00
Xunta Electoral Central	15	40,00
Consello Económico e Social	58	27,59

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller a partir de datos publicados en páxinas web. Novembro 2021

A participación feminina na carreira xudicial no ano 2017, últimos dispoñibles, é do 60,09%. Pero a medida que se ascende na carreira xudicial a porcentaxe diminúe.

En categorías de xudicatura a participación é maioritariamente feminina (64,53%), pero só alcanza o 14,12% no caso de maxistradas do Tribunal Supremo.

A proporción de mulleres na carreira Fiscal, de acordo cos datos do Consello Xeral do Poder Xudicial, en 2021 era do 40,68% mellorando sobre anos anteriores (38,94% en 2020).

5.7. Conciliación entre a vida laboral e familiar

Talvez sexa a conciliación entre a vida laboral e familiar un dos maiores condicionantes do acceso da muller ao mundo laboral. Os efectos negativos das dificultades de conciliación seguen recaendo sobre as mulleres: a falta de repartición equitativa das responsabilidades familiares e a ausencia de infraestruturas axeitadas e suficientes para atender a nenas e nenos e dependentes contribuíron ao escaso cambio producido.

O cadro 5.35, correspondente aos anos 2019-2020, últimos dispoñibles, móstranos a nivel de toda España que o 80,4,% das excedencias para o coidado de familiares son solicitadas por mulleres e a nivel de Galicia alcanzouse o 76,6%, mellorando sobre anos anteriores.

Cadro 5.35

Excedencia por coidados familiares. Galicia/España. 2019-2020

	Ambos os sexos		Mulleres	
	2019	2020	2019	2020
Galicia	355	364	270	279
España	12.058	11.497	9.798	9.239

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social.

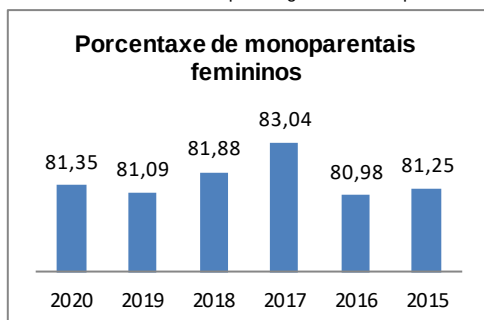
O cadro 5.36 serve para confirmar o papel da muller como responsable do coidado dos fillos e fillas, cunha porcentaxe moi superior de familias monoparentais femininas (81,35% en 2020), fronte ao 18,65% de monoparentais masculinas.

Cadro 5.36

**Núcleos familiares monoparentais
por sexo en miles. 2015-2020**

	Ambos sexos	Porcentaxe monoparentais femininos
2020	1.944,80	81,35
2019	1.887,50	81,09
2018	1.878,50	81,88
2017	1.842,40	83,04
2016	1.964,90	80,98
2015	1.897,40	81,25

Fonte: Instituto da Muller e para a Igualdade de Oportunidades.

As excedencias por coidado de fillas e fillos en Galicia correspondentes a 2020, último ano dispoñible, móstrannos que nese ano o 88,3% das excedencias eran solicitadas por mulleres e o 11,7% de homes. A tendencia dos últimos anos reflicte un leve aumento nas solicitudes de homes. Nese ano en España o 88,9% destas excedencias concedéronse a mulleres.

Cadro 5.37**Excedencias por coidado de fillas/os. Galicia/España. 2011-2020**

	España		Galicia	
	Total	% nais	Total	% nais
2011	34.128	95,52	555	93,69
2012	29.651	94,98	536	94,22
2013	28.038	94,50	537	94,23
2014	31.435	94,02	556	92,63
2015	36.195	93,33	683	90,92
2016	40.517	92,63	910	91,65
2017	43.899	92,34	935	92,30
2018	45.249	91,28	1066	90,15
2019	47.388	90,93	1154	91,85
2020	43.226	88,99	1216	88,32

Fonte: elaboración propia a partir dos datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social.

Para completar este apartado incluímos o cadro sobre "Poboación ocupada a tempo parcial por motivo da xornada parcial" do Instituto da Muller sobre datos da EPA.

Aínda que os datos non están desagregados por CC. AA, parece significativo que do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos, nenas ou persoas adultas enfermas, incapacitadas ou maiores, o 94,9% en 2021, e o 93,9% en 2020 sexan mulleres e o 84,4% (94,7% en 2020 e o 90,7% en 2019) do total de persoas traballadoras a tempo parcial con obrigas familiares ou persoais tamén sexan mulleres.

Destaca, igualmente, que sexan mulleres o 74,7% (72,64% en 2020 e o 72,3% en 2019) das persoas que non puideron encontrar traballo a xornada completa, empeorando sobre anos anteriores, e que tamén o sexan o 78,8% en 2021 das que non queren traballar a xornada completa, xurdindo a dúbida de se realmente a elección de traballar a tempo parcial é libre ou imposta por un cúmulo de factores externos, algúns deles imperceptibles. O dato alentador é a leve baixada do número de mulleres nesta situación.

Cadro 5.38

Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial. España. 2016-2021

		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ambos sexos	Total	2.833,0	2805,4	2894,8	2944,8	2799,1	2.738,00
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	163,7	205,1	227,8	264,9	196,2	267,1
	Enfermidade ou incapacidade propia	32,7	32,4	38,4	41,3	41,2	47,7
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou	260,4	281,7	343,2	306,8	293,1	355,2
	Outras obrigas familiares ou persoais	143,7	142,2	165,9	193,5	150,2	157,4
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	1.714,9	1607,3	1527,1	1501,8	1494,8	1399,2
	Non querer traballo de xornada completa	235,6	233,8	272,4	308,5	268	220,2
	Outros motivos	275,0	294,7	0	318,9	347,1	281,3
	Non sabe o motivo	7,0	8,1	11,9	9,2	8,7	9,8
% Mulleres	Total	72,61	73,86	74,59	74,13	74,37	75,62
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	52,84	59,19	58,17	57,49	56,37	63,87
	Enfermidade ou incapacidade propia	55,96	74,07	69,53	62,95	70,39	66,04
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou	96,04	95,21	95,22	93,97	93,93	94,96
	Outras obrigas familiares ou persoais	90,68	92,05	93,73	90,7	94,67	84,43
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	69,92	71,14	71,51	72,29	72,64	74,69
	Non querer traballo de xornada completa	78,82	82,81	81,5	81,65	79,78	78,84
	Outros motivos	66,15	62,95	63,44	61,68	63,44	61,46
	Non sabe o motivo	72,86	62,96	70,59	69,57	55,17	66,33

Unidade: Miles de persoas. 2022

Fonte: Cadro elaborado polo Instituto da Muller, a partir de datos do INE, EPA.

5.8. Salarios

Continuando a tendencia dos apartados anteriores deste capítulo, o sexo parece ser tamén un factor determinante das diferenzas salariais.

O informe da Axencia Tributaria "Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020" reflicte que as mulleres galegas percibiron un salario medio anual de 17.720 euros fronte aos 21.887 dos homes, o que supón que as mulleres percibiron un 19,1% menos que os homes polo traballo realizado (20,5% en 2019 e 21,4% en 2018).

A media total das CC. AA. no grupo de mulleres chegou aos 18.047 euros (2020), fronte aos 22.640 dos homes, percibindo o colectivo feminino un 20,3% menos que os homes.

A muller galega cobra menos que a media feminina estatal e que a media no conxunto do Estado.

A evolución é lenta dende o ano 2000, chegando ao 26,94% en 2006 e 26,28% en 2007. Pero dende o ano 2008 as diferenzas diminúen e mantéñense en valores similares nos anos 2009, 2010, 2011, 2012 e 2013. En 2014 vólvese producir unha pequena redución nas diferenzas salariais que permanecen en 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 e 2020.

Cadro 5.39

Poboación asalariada por comunidades autónomas e sexo. 2019-2020

	2019				2020			
	Total		Mulleres	Homes	Total		Mulleres	Homes
	Salario medio anual	%*	Salario medio anual	Salario medio anual	Salario medio anual	%*	Salario medio anual	Salario medio anual
Andalucía	16.510	78,41	14.429	18.402	16.514	78,86	14.403	18.263
Aragón	20.736	76,46	17.786	23.261	20.844	77,57	18.026	23.239
Asturias	21.311	74,64	18.091	24.238	21.191	76,69	18.292	23.851
Baleares	19.834	84,47	18.104	21.432	18.411	85,89	16.939	19.722
Canarias	17.701	87,36	16.455	18.836	16.635	88,88	15.613	17.567
Cantabria	20.078	76,64	17.295	22.567	20.011	78,07	17.430	22.327
Castela a Mancha	18.176	79,94	15.916	19.911	18.383	82,03	16.353	19.935
Castela León	19.811	78,18	17.244	22.057	19.970	79,86	17.605	22.045
Cataluña	23.122	77,77	20.111	25.860	22.864	79,29	20.111	25.363
C. Valenciana	18.953	78,50	16.515	21.038	18.966	80,10	16.721	20.876
Extremadura	15.476	83,44	13.968	16.740	15.717	85,28	14.366	16.845
Galicia	19.879	79,46	17.511	22.038	19.900	80,96	17.720	21.887
C. de Madrid	26.721	74,53	22.685	30.439	26.801	75,32	22.890	30.389
Región de Murcia	17.460	79,24	15.225	19.214	17.914	81,30	15.857	19.504
A Rioxa	19.580	78,81	17.147	21.757	19.503	80,17	17.247	21.514
Ceuta	23.246	76,97	19.734	25.639	23.439	76,06	19.805	26.037
Melilla	21.666	82,02	19.177	23.381	22.042	84,17	19.844	23.575
Total	20.566	78,37	17.927	22.875	20.503	79,71	18.047	22.640

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home.

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020.

No cadro 5.40 apreciamos que as diferenzas salariais non son iguais segundo que rama de actividade económica se trate. As maiores diferenzas aprécianse na ramas de outros servizos persoais e de ocio cun 31,4% menos, seguido de servizos a empresas, onde a muller gaña un 27,1% menos que o home e entidades financeiras e aseguradoras cun 26,3% menos.

As menores diferenzas encontrámonas en construción e servizos inmobiliarios, onde a muller percibe o 89,7% do salario masculino, probablemente porque as poucas mulleres que traballan neste sector fano como tituladas superiores, e en servizos sociais con 82,7%.

Hai que ter en conta que estas diferenzas salariais están provocadas en boa medida porque a muller está contratada nunha maior proporción a tempo parcial, con contratos temporais, que se incorporan máis tarde ao mercado laboral e que interrompen a súa vida profesional para a atención dos fillos e fillas ou de persoas dependentes.

Cadro 5.40

Salarios medios por sector de actividade económica e sexo. Galicia/España. 2020

	España		Galicia		
	Homes	Mulleres	Mulleres	Homes	%*
Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	9.395	6.105	12.708	16.387	77,55
Industria extractiva, enerxía e auga	31.235	25.075	23.614	30.529	77,35
Industria	25.935	19.956	17.865	23.662	75,50
Construción e servizos inmobiliarios	18.920	17.949	17.200	19.177	89,69
Comercio, reparacións e transporte	21.046	15.068	15.195	20.658	73,56
Información e comunicacións	35.608	27.464	21.521	28.148	76,46
Entidades financeiras e aseguradoras	52.306	36.236	29.478	39.970	73,75
Servizos ás empresas	21.723	15.208	13.339	18.286	72,95
Servizos sociais	29.910	24.093	24.279	29.367	82,67
Outros servizos persoais e de ocio	11.244	7.646	7.142	10.414	68,58

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home en Galicia.

Fonte: Elaboración propia cos datos do Informe da Axencia Tributaria Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020.

A partir dos datos facilitados pola Axencia Tributaria observamos que en 2020 o 23,3% (20,8% en 2019) tiveron ingresos por salarios inferiores ao 50% do salario mínimo interprofesional (SMI) e o 23,4% tivéronos entre o 50% e o 100%. Isto supón que o 46,7% (41,6% en 2019) das mulleres tiveron en 2020 ingresos non superiores ao SMI. Os homes con salarios inferiores ao 50% do SMI foron o 16,8% (15% en 2019) e con salarios entre o 50% e o 100% foron o 15,7% (13% en 2019), mellores datos que no grupo de mulleres.

Cos salarios máis altos acontece á inversa, é unha porcentaxe moi baixa de mulleres as que perciben salarios altos. Só 393 mulleres tiveron salarios 10 veces superiores ao SMI, fronte a 1.764 homes.

Cadro 5.41

**Poboación asalariada por tramos de salario e sexo.
Galicia/España. 2019-2020**

	2020		2019	
	Galicia		Galicia	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
De 0 a 0,5 SMI	89.801	113.805	83.064	104.569
De 0,5 a 1 SMI	84.158	114.405	71.328	104.656
De 1 a 1,5 SMI	131.502	100.643	131.378	123.046
De 1,5 a 2 SMI	90.325	58.387	107.141	65.258
De 2 a 2,5 SMI	44.617	32.886	52.120	34.636
De 2,5 a 3 SMI	35.338	28.829	39.464	28.894
De 3 a 3,5 SMI	21.254	17.650	23.267	18.324
De 3,5 a 4 SMI	12.185	7.927	14.408	9.579
De 4 a 4,5 SMI	7.700	4.046	8.714	4.424
De 4,5 a 5 SMI	5.023	3.029	5.872	3.188
De 5 a 7,5 SMI	10.247	5.575	11.646	6.041
De 7,5 a 10 SMI	1.959	606	2.399	710
Máis de 10 SMI	1.520	325	1.764	393
Total	535.629	488.113	552.565	503.718

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de Traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020.

A Enquisa anual de estrutura salarial do ano 2020 do INE, última dispoñible, confirma os datos anteriores.

En Galicia o salario medio bruto anual total en 2020 do colectivo feminino foi de 20.446,53€ (19.818,26 en 2019). Se distinguimos entre tipo de contrato a media foi de 21.353,24 euros para os contratos indefinidos e 17.271,55 euros para os de duración determinada e no colectivo masculino foi de 25.276,16 euros, distribuídos en 26.733,27 euros para os contratos indefinidos e 18.763,68 euros para os de duración determinada. Isto supón que as mulleres galegas en 2020 percibiron unhas retribucións un 19,10% menor que as dos homes (19,25 en 2019), diferenza que no caso dos contratos indefinidos alcanza o 20,1% (20,4% en 2019). A pesar de ser altas as diferenzas o dato positivo e que se acortan as distancias.

En España a media salarial bruta das mulleres en 2020 foi de 22.467,48 euros, fronte aos 27.642,52 dos salarios masculinos, o que reflicte unha diferenza en contra do salario feminino de 18,7%. Nas contratacións indefinidas, esta diferenza desfavorable para as mulleres chega ao 20,4%.

Cadro 5.42

Salario bruto anual por tipo de contrato (euros). 2020

Homes	Total	Indefinido	Duración determinada	Mulleres	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	24.785,82	26.704,89	19.437,82	Andalucía	19.517,52	20.570,18	16.683,54
Aragón	26.505,70	28.256,29	18.357,13	Aragón	21.365,11	22.224,00	17.700,52
Asturias	27.948,09	29.781,88	21.269,04	Asturias	21.308,01	22.663,04	15.791,32
Baleares	25.699,53	26.950,70	20.767,22	Baleares	21.998,23	22.418,73	20.481,84
Canarias	22.697,51	23.581,99	19.600,69	Canarias	20.461,63	20.611,38	19.922,19
Cantabria	25.840,13	27.601,63	18.396,93	Cantabria	20.996,83	21.076,89	20.663,58
Castela León	25.549,98	27.200,56	18.741,88	Castela León	20.314,96	20.843,14	18.415,79
Castela-A Mancha	24.029,31	25.298,02	19.720,06	Castela-A Mancha	20.761,55	21.116,09	19.755,69
Cataluña	30.003,62	31.833,16	20.444,15	Cataluña	24.096,69	24.929,45	20.136,91
C. Valenciana	25.239,04	26.823,15	19.087,28	C. Valenciana	20.165,73	21.262,10	15.480,55
Estremadura	22.071,78	23.580,23	17.070,71	Estremadura	18.791,05	20.782,45	14.085,47
Galicia	25.276,16	26.733,27	18.763,68	Galicia	20.446,53	21.353,24	17.271,55
C. de Madrid	31.495,31	33.398,39	20.075,15	C. de Madrid	25.900,29	27.152,16	19.377,50
Murcia	25.227,26	26.338,12	21.154,82	Murcia	20.007,14	20.525,50	18.266,04
Navarra	31.317,91	33.495,21	21.212,75	Navarra	24.047,13	24.456,35	22.842,56
País Vasco	33.040,10	35.038,17	23.144,32	País Vasco	27.125,90	27.633,65	25.003,28
A Ríoxa	25.664,88	26.914,75	19.207,65	A Ríoxa	20.959,44	21.163,27	20.126,15
España	27.642,52	29.486,23	19.828,46	España	22.467,48	23.454,68	18.617,09

Fonte: INE, Enquisa anual de estrutura salarial.

5.9. Prestacións por desemprego

Os datos proporcionados polo Ministerio de Traballo e Economía Social (MTES) para a elaboración deste apartado non están desagregados por CC. AA, polo que, aínda que fagamos referencia ás súas táboas estatísticas, imos utilizar tamén o informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020”.

O número de perceptoras de prestacións de desemprego, segundo as estatísticas do “Anuario de estadísticas laborais e de asuntos sociais” do MTES, foi lixeiramente superior ao dos homes no nivel contributivo e no asistencial, existindo moita máis diferenza en renda activa de inserción, máis mulleres que homes.

468.517 (2021) e 911.830 (2020), 48,6% menos no ano 2021, mulleres percibiron prestación de nivel contributivo, fronte a 454.339 (2021) e 916.659 (2020) homes, 50,4% menos en 2021 sobre o 2020. É destacable a melloría nos datos das perceptoras de prestación contributiva polo que supón da súa orixe como traballadoras e cotizantes, non é unha prestación asistencial que non requira de cotizacións.

544.141 (2021) e 567.805 (2020) mulleres percibiron prestacións de nivel asistencial, fronte a 425.271 (2021) e 449.628 (2020) homes.

92.499 (2021) e 83.080 (2020) mulleres percibiron a renda activa de inserción, fronte a 51.573 (2020) e 45.842 (2020) homes. Esta é a prestación con maior diferenza por xénero.

En todas as CC. AA. o importe da prestación media anual é inferior no colectivo feminino, 3.503 euros en 2020 fronte aos 3.674 dos homes. En Galicia a media anual chegou en 2020 aos 3.193 euros para as mulleres e aos 3.420 euros para os homes, polo tanto existe unha diferenza en prexuízo do grupo de mulleres de 227 euros anuais como media, acurtándose a distancia entre os dous colectivos.

Se comparamos a percepción media feminina en materia de prestacións de desemprego co total do colectivo feminino, as mulleres galegas percibiron 310 euros menos en 2020 que a media de España, empeorando a súa posición con respecto a outros anos. No caso dos homes galegos a diferenza coa media dos homes España é de 254 euros menos.

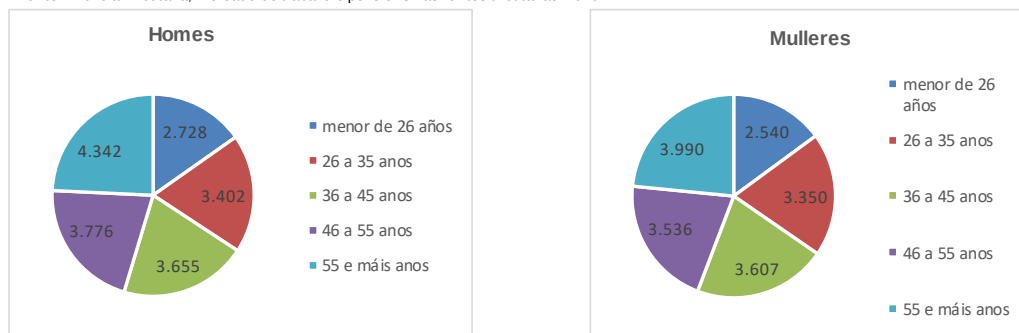
Podemos concluír dicindo que a muller galega percibe só o 93,3% das prestacións, comparándoas coas percibidas polos seus compañeiros homes, é dicir, percibe un 6,6% menos, mellorando en comparación ao 2019.

Cadro 5.43

Prestación media anual. Segundo sexo e idade. España. 2017-2020

	2017		2018		2019		2020
Homes		Homes		Homes		Homes	
menor de 26 anos	2.032	menor de 26 anos	2.088	menor de 26 anos	2.246	menor de 26 anos	2.728
26 a 35 anos	2.625	26 a 35 anos	2.697	26 a 35 anos	2.818	26 a 35 anos	3.402
36 a 45 anos	2.971	36 a 45 anos	2.981	36 a 45 anos	3.146	36 a 45 anos	3.655
46 a 55 anos	3.048	46 a 55 anos	2.949	46 a 55 anos	3.227	46 a 55 anos	3.776
55 e máis anos	4.086	55 e máis anos	3.792	55 e máis anos	4.085	55 e máis anos	4.342
Total	3.087	Total	3.126	Total	3.226	Total	3.674
Mulleres		Mulleres		Mulleres		Mulleres	
menor de 26 anos	1.959	menor de 26 anos	2.039	menor de 26 anos	2.133	menor de 26 anos	2.540
26 a 35 anos	2.604	26 a 35 anos	2.673	26 a 35 anos	2.788	26 a 35 anos	3.350
36 a 45 anos	2.865	36 a 45 anos	2.920	36 a 45 anos	3.013	36 a 45 anos	3.607
46 a 55 anos	2.746	46 a 55 anos	2.806	46 a 55 anos	2.911	46 a 55 anos	3.536
55 e máis anos	3.623	55 e máis anos	2.537	55 e máis anos	3.664	55 e máis anos	3.990
Total	2.850	Total	2.866	Total	3.000	Total	3.503

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020.

Cadro 5.44

Percepcións medias de prestacións por desemprego.

Por sexo e comunidade autónoma da persoa perceptora. Galicia/España. 2019-2020

	Prestación media anual					
	2020			2019		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Andalucía	3.437	3.522	3.348	2.945	2.991	2.901
Aragón	3.232	3.244	3.218	3.116	3.272	2.974
Asturias	3.408	3.608	3.192	3.165	3.342	2.979
Baleares	5.168	5.063	5.273	2.853	2.912	2.799
Canarias	4.321	4.480	4.163	3.062	3.213	2.922
Cantabria	3.227	3.327	3.119	3.059	3.281	2.847
Castela e León	3.262	3.308	3.213	3.105	3.271	2.940
Castela-A Mancha	3.265	3.348	3.173	3.047	3.138	2.961
Cataluña	3.780	3.845	3.710	3.379	3.534	3.233
C. Valenciana	3.275	3.360	3.186	2.983	3.092	2.880
Extremadura	3.108	3.175	3.041	2.901	2.943	2.862
Galicia	3.307	3.420	3.193	3.120	3.316	2.937
C. de Madrid	3.832	3.962	3.704	3.612	3.824	3.420
Murcia	3.024	3.159	2.881	2.843	2.940	2.742
A Ríoxa	3.107	3.097	3.117	3.154	3.309	3.009
Ceuta	3.322	3.562	3.090	2.984	3.173	2.805
Melilla	3.358	3.662	3.041	2.996	3.142	2.854
España	3.590	3.674	3.503	3.109	3.226	3.000

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020.

Facendo unha análise da nacionalidade das persoas perceptoras, observamos que cando a nacionalidade é española a diferenza nas percepcións das mulleres con respecto aos varóns é superior, chegando a percibir un 6,8% menos, mentres que, se a orixe é estranxeira, a diferenza redúcese ata un 4,4% menos.

A diferenza estriba na nacionalidade de orixe, xa que os homes non españois perciben unhas prestacións inferiores ás dos homes galegos (6% menos), mentres que as mulleres non españolas, con respecto ás mulleres galegas, teñen uns ingresos en concepto de desemprego do 3,6% menos.

Esta análise volve reafirmar a idea de que, con independencia da orixe, nacionalidade, formación..., o colectivo de mulleres sempre está por debaixo do de homes.

Cadro 5.45

Poboación desempregada e prestacións medias por nacionalidade e sexo da persoa Galicia/España. 2019-2020

	2020						2019					
	Persoas desempregadas			Prestación media anual			Persoas desempregadas			Prestación media anual		
	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Media total	Mulleres	Homes	Ambos sexos	Mulleres	Homes	Media total	Mulleres	Homes
España												
Española	6.823.815	3.390.421	3.433.394	3.575	3.485	3.664	3.827.080	2.020.852	1.806.228	3.150	3.032	3.281
Estranxeira	1.124.630	503.969	620.661	3.681	3.622	3.729	602.975	264.308	338.667	2.854	2.759	2.928
Galicia												
Española	392.580	195.814	196.766	3.316	3.199	3.433	211.716	110.419	101.297	3.144	2.953	3.352
Estranxeira	23.326	10.823	12.503	3.158	3.081	2.718	11.426	5.196	6.230	2.675	2.603	2.735

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias.

5.10. Pensións

Para unha primeira análise utilizaremos os datos proporcionados polo MTES nas estatísticas do “Anuario de estadísticas laborais do 2021”.

Faremos unha primeira análise das pensións contributivas.

O número de pensionistas mulleres (4.413.883 en 2021) en toda España é lixeiramente inferior ao de homes (4.581.223), mentres que en Galicia é lixeiramente superior: 414.503 mulleres e 354.779 homes. É máis destacable que se ben no colectivo masculino as pensións de xubilación, que requiren unha cotización previa, supoñen un 77,6% do total das pensións do grupo de homes, no grupo de mulleres só alcanzan un 50%, mentres que as de viuvez son percibidas por mulleres no 90% dos casos e estas pensións supoñen o 40,2% do total das pensións femininas.

En relación co importe medio mensual podemos dicir que en Galicia as pensións percibidas polas mulleres en 2021 son 376,2 euros menos que as dos homes, ou o que é o mesmo, un 34,5% menores (mulleres: 713,18 euros; homes: 1.089,38 euros), importes inferiores aos anteriores. Esta diferenza aínda é maior se comparamos as

pensións de xubilación. Así unha pensionista de xubilación muller percibiría 418,41 euros menos que un home, un 35% menos, hai una pequena mellora sobre o ano anterior.

As pensións de viuvez e a favor de familiares son lixeiramente superiores no caso das mulleres.

Cadro 5.46

**Pensión contributivas e importe medio e pensionistas segundo clase, por sexo.
Galicia. 2020-2021**

	2020		2021	
	Importe medio En euros/mes	Número pensionistas	Importe medio En euros/mes	Número pensionistas
Homes	1.066,33	354.218	1.089,38	354.779
Incapacidade permanente	943,84	45.677	954,76	45.857
Xubilación	1.164,41	275.061	1.191,84	275.274
Viuvez	431,30	18.546	438,76	18.607
Orfandade	405,54	12.475	410,86	12.507
En favor de familiares	512,02	2.459	520,87	2.534
Mulleres	695,37	411.658	713,18	414.503
Incapacidade permanente	795,00	24.017	805,89	24.841
Xubilación	750,00	205.637	773,43	207.681
Viuvez	636,42	166.934	648,05	166.900
Orfandade	408,08	10.875	414,23	10.832
En favor de familiares	537,67	4.195	547,26	4.249
Ambos os dous sexos	866,94	765.880	886,68	769.285
Incapacidade permanente	892,54	69.695	902,46	70.698
Xubilación	987,13	480.700	1011,91	482.957
Viuvez	615,91	185.481	627,06	185.508
Orfandade	406,72	23.350	412,42	23.339
En favor de familiares	528,19	6.654	537,40	6.783

Fonte: IGE. 2021

Se a análise a realizamos observando as pensións segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase, para todo o territorio das CC. AA, apreciamos que no colectivo de mulleres o número de pensións en tramos inferiores á pensión media (15.941 en 2020) ou que chegan a ela e do 79%, mentres que no grupo de homes alcanzan o 60,8% de perceptores en 2020. Na mesma liña só hai 4.241 mulleres coas pensións máis altas fronte a 16.446 homes.

Os datos de Galicia son similares con 76% de mulleres en tramos inferiores a pensión media fronte a un 68% de homes.

Cadro 5.47

Pensionistas, percepcións de pensións medias por sexo e tramo de pensión. España. 2020

	Total			Homes			Mulleres		
	Pensionistas	Pensións por persoa	Pensión media anual	Pensionistas	Pensións por persoa	Pensión media anual	Pensionistas	Pensións por persoa	Pensión media anual
Total	9.516.185	1,12	15.941	4.769.352	1,13	18.458	4.746.833	1,11	13.412
De 0 a 0,5 PM	641.436	1,03	2.183	274.251	1,03	2.109	367.185	1,04	2.238
De 0,5 a 1 PM	1.971.173	1,05	7.394	747.604	1,05	7.437	1.223.569	1,05	7.367
De 1 a 1,5 PM	2.874.651	1,05	10.791	1.224.705	1,04	11.161	1.649.946	1,06	10.516
De 1,5 a 2 PM	1.172.800	1,10	15.732	656.369	1,08	15.785	516.431	1,12	15.665
De 2 a 2,5 PM	837.104	1,13	20.314	502.393	1,11	20.349	334.711	1,17	20.260
De 2,5 a 3 PM	546.916	1,19	24.794	346.466	1,17	24.825	200.450	1,21	24.740
De 3 a 3,5 PM	376.488	1,24	29.443	263.982	1,21	29.461	112.506	1,32	29.402
De 3,5 a 4 PM	418.562	1,30	33.916	269.402	1,26	33.982	149.160	1,37	33.798
De 4 a 4,5 PM	504.183	1,29	37.745	354.471	1,24	37.707	149.712	1,42	37.835
De 4,5 a 5 PM	63.700	2,09	42.814	46.767	2,05	42.820	16.933	2,19	42.799
De 5 a 7,5 PM	73.870	2,27	53.054	55.276	2,27	53.064	18.594	2,27	53.025
De 7,5 a 10 PM	14.615	2,39	77.552	11.220	2,38	77.504	3.395	2,43	77.711
Más de 10 PM	20.687	2,37	173.829	16.446	2,36	178.604	4.241	2,41	155.315

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020.

Para poder facer unha análise por CC. AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria "Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020".

Cabe sinalar que se ben en Galicia o número de pensionistas (sen distinción polo tipo de pensión) é superior lixeiramente no colectivo feminino (51,46% en 2020), non o son os importes das pensións recibidas, xa que a diferenza chega a un 26,8% menos. No total das CC. AA. o número de mulleres pensionistas chega ao 49,8% e os importes das pensións son dun 27,3% menos que as dos homes.

A pensión media anual das mulleres pensionistas en Galicia alcanzou en 2020 os 12.059 euros fronte aos 16.484 euros dos homes, o que supón que as mulleres perciben o 73,2% do importe da pensión masculina ou, o que é o mesmo, un 26,8% menos, o que supón unha significativa diferenza (4.425 euros menos ao ano).

A muller galega tamén está en desvantaxe se comparamos a súa pensión media coa das mulleres do resto de CC. AA, con 1.353 euros menos en 2020.

As pensións das mulleres galegas ocupan os lugares máis baixos, despois de Extremadura e Castela-A Mancha empeorando a súa posición en relación a anos anteriores.

Cadro 5.48

Pensión media anual por comunidades autónomas e sexo. Exercicio 2019-2020

	2019			2020		
	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes
Andalucía	14.224	12.075	16.337	14.430	12.299	16.519
Aragón	16.725	13.636	19.643	17.037	13.925	19.995
Asturias	18.824	14.330	23.005	19.045	14.590	23.194
Baleares	15.112	12.872	17.467	15.492	13.199	17.890
Canarias	13.923	12.123	15.729	14.294	12.426	16.163
Cantabria	16.591	13.569	19.513	17.118	13.994	20.146
Castela e León	15.756	13.069	18.126	15.977	13.291	18.354
Castela-A Mancha	13.996	11.775	15.759	14.144	11.911	15.931
Cataluña	16.834	14.130	19.766	16.995	14.350	19.872
C. Valenciana	14.645	12.315	16.973	14.866	12.532	17.201
Extremadura	13.001	11.424	14.397	13.243	11.642	14.660
Galicia	13.926	11.819	16.159	14.207	12.059	16.484
C. de Madrid	19.143	15.829	22.592	19.299	16.038	22.696
Murcia	14.221	11.950	16.403	14.473	12.189	16.660
A Ríoxa	15.667	13.195	17.954	15.859	13.389	18.160
Ceuta	15.653	12.335	19.091	16.327	12.658	20.160
Melilla	14.874	11.858	18.151	15.280	12.036	18.677
Total	15.722	13.181	18.249	15.941	13.412	18.458

Fonte: Axencia Tributaria, Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2020

CAPÍTULO 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

(volver ao índice)

Demetrio Fernández López

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Capítulo 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

6.1. Inscripción de empresas

A estrutura de todo o presente capítulo ordénase en empresas inscritas, persoas traballadoras afiliadas e de alta e persoas traballadoras estranxeiras. A primeira parte detalla as empresas con persoal, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo número de identificación fiscal. Inclúense no réxime xeral (agás o sistema especial de empregados e empregadas do fogar), o réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadoras e traballadores do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

No ano 2020, por mor da pandemia, e a partir do mes de marzo, producírase un descenso significativo no número de empresas inscritas na Seguridade Social paralelo ao forte descenso da actividade económica. Este descenso manifestárase en todos os tamaños e sectores. Aínda que a partir de maio comezara unha lenta recuperación, os datos ao remate do ano seguiron a ser máis baixos que no ano 2019. A mesma reflexión podía facerse respecto de todas as variables deste capítulo no que atinxe a persoas traballadoras estranxeiras e respecto de afiliacións e altas na Seguridade Social. No ano 2021 amósase unha notable recuperación e incremento en todas as variables, sen chegar ao seu remate ás cifras de 2019

No cadro 6.1 ofrécese o dato fixo do número de empresas a 31 de decembro de 2021, distribuídas segundo sector de actividade. Pódese observar que o sector servizos é o que máis empresas contén con 60.069 (58.514 en 2020 e 61.116 en 2019) do total de 81.366 empresas (79.531 en 2020 e 82.285 en 2019), triplicando o resto de sectores, e multiplicando por máis de sete o seguinte sector que é a construción. Obsérvase que medran ambas as cifras en 2021 respecto do ano anterior, segundo no que xa había descenso. Ademais é, con gran diferenza, o que máis persoas ocupa 519.166 (493.071 en 2020). En canto a persoas traballadoras, sítuea o sector da industria e en terceiro lugar a construción. Redúcese en case 2.754 o número de empresas con persoal asalariado no ano 2020 fronte a 2019, mentres que en 2021 medran en 1.835 mais.

Cadro 6.1

Empresas con persoal asalariado e persoas traballadoras, segundo sector de actividade, por provincias⁽¹⁾. Galicia. 2021

	Empresas					Persoas traballadoras				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	33.990	2.018	2.623	3.551	25.798	314.094	5.952	47.157	23.705	237.280
Lugo	11.250	1.253	938	1.097	7.962	76.561	4.200	11.797	5.334	55.230
Ourense	9.448	435	969	928	7.116	68.408	1.459	13.524	4.657	48.768
Pontevedra	30.358	2.090	2.824	3.146	22.298	257.744	7.038	56.056	16.362	178.288
Galicia	81.366	5.736	7.063	8.498	60.069	716.807	18.952	128.841	49.848	519.166

Datos a 31 de decembro de 2021.

(1) Empresas con persoas traballadoras, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregados/as do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No cadro 6.2, con datos extraídos do Ministerio de Trabajo e Economía Social, pódese ver, nun cadro comparativo dos anos 2021 e 2020, o número de empresas distribuído segundo teñan persoal asalariado ou sexan autónomos/as sen persoal asalariado, extraéndose a conclusión de que medran no primeiro caso e diminúen lixeiramente no segundo. Concretamente, estas últimas baixan por cuarto ano, pero é máis acusado o descenso nas que teñen persoal asalariado.

Cadro 6.2

Empresas segundo teñan persoal asalariado ou sexan autónomos/as sen persoal asalariado, por sector e sección de actividade, tipo, tamaño da empresa. Galicia. 2020-2021

	Total		Empresas con persoal asalariado ⁽¹⁾		Autónomos/as sen persoal asalariado ⁽²⁾	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Galicia	186.380	187.800	79.531	81.366	106.849	106.434

(1) Empresas con persoas traballadoras, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregados/as do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

(2) A información sobre "autónomos sen persoal asalariado" refírese as persoas afiliadas aos réximes especiais de traballadores autónomos e do mar (conta propia). Exclúese aos autónomos que estean integrados en sociedades mercantis, cooperativas e outras entidades societarias, os que figuran como colaboradores familiares e os que estean rexistrados formando parte dalgun colectivo especial de persoas traballadoras.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Distribuídas as empresa e as persoas traballadoras polo tipo de empresa (cadro 6.3), obsérvase claramente que, un ano máis, segue a ser moi superior o número de empresas persoa xurídica e de persoas traballadoras ocupadas naquelas empresas que revisten esta forma, fronte ás empresas persoa física. No que atinxe ás persoas traballadoras ocupadas nas empresas persoa xurídica, multiplica por máis de nove a outra tipoloxía, manténdose a proporcionalidade de anos anteriores.

Cadro 6.3**Empresas inscritas na Seguridade Social e persoas traballadoras,
segundo tipo de empresa. Galicia. 2021**

	Empresas			Persoas traballadoras		
	Total	Persoa física	Persoa xurídica	Total	Persoa física	Persoa xurídica
Galicia	81.366	31.869	49.497	716.807	68.269	648.538

Dato a 31 de decembro de 2021

Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial empregados/as do fogar), o réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos, exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No cadro 6.4 pode observarse que, das persoas traballadoras en empresas inscritas na Seguridade Social, o 73,03% (72,4% en 2020 e 70,51% en 2019) teñen subscrito contrato indefinido e que, de entre estes, o número de contratos a xornada completa ten unha porcentaxe moi superior á dos contratos a tempo parcial, pese a que estes últimos medran dende o ano 2017. A porcentaxe de persoas vencelladas por contrato a tempo parcial incrementábase moito na contratación temporal, ata chegar ao 34,18% (1,18 puntos por riba do ano anterior).

Cadro 6.4**Persoas traballadoras en empresas con persoal asalariado segundo tipo de contrato
e tipo de xornada. Galicia. 2021⁽¹⁾**

	Total	Contrato indefinido			Contrato temporal		
		Total	Tempo completo	Tempo parcial	Total	Tempo completo	Tempo parcial
Galicia	716.807	523.473	426.811	96.662	193.334	127.246	66.088

(1) Empresas con persoas traballadoras, obtidas agrupando contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o réxime xeral (agás sistema especial de empregados/as do fogar), réxime da minería do carbón e o réxime especial de traballadores/as do mar (conta allea). Do sector servizos exclúese "Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Datos a 31 de decembro de 2021.

Apertura de centros de traballo

Tradicionalmente incluíanse neste apartado os cadros relativos ás comunicacións de aperturas de centros de traballo, na súa acepción laboral, como unidade produtiva con organización específica que, polo tanto, non poden ser tomados conceptualmente como empresas, xa que estas poden ter un ou varios centros de traballo. Por outra banda, a falta de comunicación dos cesamentos dos centros de traballo, unha vez amortizados os cadros de persoal, impedían coñecer o dato máis preciso do total neto de centros de traballo creados nun período. En consecuencia, estas cifras referíanse a aquelas comunicacións de apertura de centros de traballo que, con carácter preceptivo, realizaban as empresas.

Dende o ano 2016 non se trataron de xeito informático estes datos pola autoridade laboral autonómica, e non existe rexistro accesible, nin tan sequera para facer un recuento manual.

6.2. Afiliacións e altas na seguridade social

6.2.1. Introducción

Os datos que proporcionan as altas das persoas traballadoras á Seguridade Social permiten unha análise da configuración laboral de Galicia, permitindo ademais, pola súa desagregación en réximes ou sistemas especiais, obter información de certo detalle nas actividades do mar e autónomos/as. Así mesmo, a Tesourería Xeral da Seguridade Social conta cunha base de datos do total de persoas afiliadas por sectores de actividade de indubidable valor.

Convén precisar que por persoas afiliadas e en alta enténdese, ademais das que traballan pola súa conta, todas aquelas que, nun momento determinado, atópanse ao servizo da empresa, e polas que esta cotiza, se ben o número de afiliacións non se corresponde necesariamente co de persoas traballadoras, senón co de situacións que xeran obriga de cotizar, é dicir, a mesma persoa contabilízase tantas veces como situacións de cotización teña, sexa porque teña varias actividades nun mesmo réxime, ou en varios. A afiliación e a alta na Seguridade Social é obrigatoria para toda persoa en activo por conta allea, ou que desempeñe o exercicio de calquera actividade de carácter autónomo, coa exclusión dun reducidísimo número de profesionais liberais. Tamén se asimilan ás situacións en alta, a incapacidade temporal, o desemprego na modalidade de pago delegado e a situación de suspensión por regulación de emprego.

Non obstante, as cifras que proporciona o sistema da Seguridade Social non comprenden a todas as persoas traballadoras, xa que quedan fóra as que cotizan á Mutualidade de Funcionarios da Administración Civil do Estado (MUFACE), as integradas no Instituto Social das Forzas Armadas (ISFAS) e as afiliadas á Mutualidade Xeral de Xustiza (MUGEJU).

6.2.2. A evolución a medio prazo

Da análise dos datos a medio prazo, ano 2011 a 2021 (cadro 6.5), obsérvase que, no total galego, existen dunha data a outra 21.100 cotizantes máis, e que, pese a iso, prodúcese unha diminución dun xeito significativo na Galicia interior, nas provincias da Lugo (3.000) e Ourense cun descenso semellante (2.500), fronte á Galicia atlántica.

A análise da evolutiva, amosa como os datos de maior relevancia a diminución do número de persoas afiliadas nos anos 2011 a 2014 e o cambio de tendencia, medrando as cifras a partir do ano 2015, con máis forza no ano 2018 e seguindo en 2019. Esta tendencia á alza rómpese por mor da pandemia en 2020, recuperándose parcialmente en 2021.

Tamén é salientable o descenso no cómputo xeral do período do número de persoas en alta pertencentes ao réxime do mar, pese a un pequeno repunte neste ano 2021, que pasan no total de Galicia de 23.500 en 2011 a 20.300 en 2021 (19.600 en 2020), o que supón, por conseguinte, un descenso de 3.200 altas. No ano 2014 fréase o descenso de persoas activas nas catro provincias galegas e no total de Galicia, aínda que o crecemento é de só 4.400 persoas afiliadas no conxunto da comunidade autónoma e ese crecemento mantense ata 2019 incluído, caendo en 2020 de novo.

En 2020 descende o número de persoas afiliadas á Seguridade Social, que representan en decembro dese ano un total de 989.900, cun descenso con respecto á media de 2019 de 28.900 cotizantes, e en 2021 increméntanse ata 1.001.300 cun incremento de 11.400 cotizantes.

Cadro 6.5

**Persoas traballadoras afiliadas e en alta laboral. Réximes xeral e agrario, e total.
Galicia/España. 2011 a 2021**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2011	R. xeral	313,6	80,2	74,7	249,7	718,2	13.152,5
	R. agrario ⁽³⁾	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	822,3
	Agrario autónomo (SETA)	12,6	14,0	2,9	5,1	34,6	205,3
	Total ⁽²⁾	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.263,3
2012	R. xeral ⁽⁵⁾	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
	Agrario autónomo (SETA)	12,0	13,3	2,7	4,8	32,8	199,6
	Total ⁽²⁾	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013	R. xeral ⁽⁵⁾	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,5	1,5	0,3	1,1	4,5	753,5
	Agrario autónomo (SETA)	11,4	12,7	2,5	4,5	31,2	195,8
	Total ⁽²⁾	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014	R. xeral ⁽⁵⁾	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
	Agrario autónomo (SETA)	10,9	12,2	2,4	4,3	29,8	194,3
	Total ⁽²⁾	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
2015	R. xeral ⁽⁵⁾	297,9	73,9	69,9	234,0	675,7	12.842,1
	S. E. agrario ⁽⁴⁾	1,7	1,8	0,3	1,0	4,7	807,0
	Agrario autónomo (SETA)	10,2	11,4	2,2	4,0	27,7	191,7
	Total ⁽²⁾	405,2	117,1	99,4	324,4	946,1	17.308,4
2016	R. xeral	303,1	75,3	70,6	238,2	687,2	13.155,9
	R. agrario	1,7	1,9	0,3	1,2	5,2	765,2
	Agrario autónomo (SETA)	9,6	10,9	2,1	3,8	26,3	193,3
	Total ⁽²⁾	410,0	118,4	99,8	329,2	957,6	17.600,8
2017	R. xeral	312,7	77,4	72,1	246,7	708,9	13.745,6
	R. agrario	1,8	1,9	0,4	1,3	5,3	776,5
	Agrario Autónomo (SETA)	9,1	10,5	2,0	2,3	25,3	193,4
	Total ⁽²⁾	419,0	119,9	101,0	337,7	977,7	18.222,5
2018	R. xeral	322,3	80,0	74,3	258,1	734,7	14.291,0
	R. agrario	1,9	1,9	0,4	1,4	5,6	769,4
	Agrario autónomo (SETA)	9,3	11,1	2,4	2,6	25,4	194,2
	Total ⁽²⁾	428,0	121,9	102,6	348,9	1.001,4	18.787,4
2019	R. xeral	331,6	82,4	75,6	265,6	755,2	14.782,9
	R. agrario	2,0	1,9	0,4	1,4	5,7	762,9
	Agrario autónomo (SETA)	12,6	11,4	2,9	3,2	30,1	204,4
	Total ⁽²⁾	436,3	123,2	103,0	356,3	1.018,8	19.278,7
2020	R. xeral	320,9	80,2	73,8	257,2	732,0	14.415,6
	R. agrario ⁽³⁾	2,0	1,7	0,4	1,3	5,4	778,9
	Agrario autónomo (SETA)	7,7	9,4	1,7	3,1	22,0	182,9
	Total ⁽²⁾	423,7	119,6	100,3	346,4	989,9	18.904,9
2021	R. xeral	338,7	83,7	76,8	272,4	771,6	15.111,9
	R. agrario ⁽³⁾	2,1	1,9	0,5	1,6	6,1	751,9
	Agrario autónomo (SETA)	7,9	9,7	1,8	3,4	25,0	186,8
	Total ⁽²⁾	427,8	120,7	101,3	351,5	1.001,3	19.637,7

(1) Non se inclúen as persoas afiliadas aos réximes especiais existentes nesa época de representantes de comercio, artistas, toureiros, escritores/as de libros e futbolistas (a incidencia é moi pequena).

(2) O total inclúe, ademais dos reseñados, os do mar, autónomos, empregados/as do fogar e minería do carbón.

(3) A partir do 1de xaneiro de 2008 as persoas traballadoras por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 38/2007, do 4 de xullo).

(4) A partir do 1de xaneiro de 2012 as persoas traballadoras por conta allea do réxime especial agrario intégranse no réxime xeral (lei 27/2011, do 1de agosto).

(5) Sen agrarios/as e empregados/as do fogar.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Convén destacar tamén que o réxime xeral, onde se inclúen as persoas asalariadas do sector industrial, da construción e dos servizos, experimenta nese período un incremento de 53.400 cotizantes, é dicir, das 718.200 persoas afiliadas en 2011 ás

771.600 en 2021, pasando a representar un 77,1% das altas en 2021, aínda así a certa distancia do 76,95% que constitúe esa proporción no total do estado español.

A variación nestes últimos anos das persoas afiliadas e en alta pertencentes ao extinguido réxime especial agrario, supón que na Comunidade Autónoma Galega o peso das persoas susceptibles de integrarse nese réxime pasa, respecto do total das afiliadas, do 4,70% en 2011, ao 6,10% en 2021, aumentando diferenzas ano a ano e xa nestes últimos representando unha porcentaxe moi inferior ao conxunto estatal.

A peculiaridade dos datos das provincias de Lugo e Ourense vén dada por mor do descenso das persoas activas agrarias e, pese a que son as provincias nas que proporcionalmente ten o maior peso este sector, manteñen xa, dende hai máis de 30 anos en Ourense e Lugo, a diferenza do sucedido ata esas datas, un maior número de persoas traballadoras do citado réxime xeral que do agrario.

6.2.3. Análise dos once últimos anos

Da análise dos datos correspondentes a estes últimos once anos (cadro 6.6), constátase un descenso apreciable no período que vai de 2011 a 2014, con descensos interanuais de, 22.200, 27.200 e 39.100.

En 2008 coa forte crise en plena virulencia aínda se logra un aumento (en media anual) de 1.700 cotizantes respecto do ano anterior (ver informes anteriores), producíndose diminucións importantes en 2009 (42.800), en 2010 (22.200), en 2011 (22.800), en 2012 (39.000) e en 2013 (23.800).

Como sinalabamos anteriormente en 2014 ráchase a tendencia á baixa do número de afiliacións, medrando no seu conxunto 4.400 persoas activas en Galicia, se ben diminúe en 1.400 o número das activas agrarias (no seu conxunto, conta propia e conta allea).

Continua tamén a diminución paulatina das afiliacións ao réxime do mar en 2019, do mesmo xeito que se vén dando case de xeito ininterrompido dende 2009.

Pese ao descenso interanual en 2020 de cotizantes do réxime xeral, que pasan a ser en Galicia 732.000, son máis as persoas en alta nese réxime que en 2011, e increméntanse no 2021 ata 771.600. No réxime de autónomos apréciase un descenso respecto do comezo da serie.

Cadro 6.6

**Persoas traballadoras afiliadas e en alta laboral.
Por réximes. Galicia/España. 2011-2021**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2011	R. xeral	311,4	79,7	74,2	247,6	712,9	13.053,1
	R. mar	6,4	1,9	0,0	15,2	23,5	62,8
	R. agrario ⁽¹⁾	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	820,2
	Autónomos ⁽¹⁾	87,1	37,8	26,3	67,6	218,8	3.088,8
	Outros	8,4	2,8	2,9	6,2	20,4	301,4
	Total	414,8	123,7	103,8	337,9	980,3	17.326,3
2012	R. xeral ⁽²⁾	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
	R. mar	6,3	1,8	0,0	14,8	22,9	61,8
	R. agrario ⁽¹⁾	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
	Autónomos ⁽¹⁾	86,0	37,2	26,0	66,5	215,8	3.045,8
	Outros	10,1	3,1	3,1	7,3	23,5	350,2
	Total	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013	R. xeral ⁽²⁾	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
	R. mar	6,1	1,7	0,0	14,2	22,1	61,8
	R. agrario ⁽¹⁾	1,5	1,5	0,3	1,2	4,5	753,5
	Autónomos ⁽¹⁾	85,7	36,7	25,8	65,6	213,9	3.029,2
	Outros	11,8	3,5	3,4	8,7	27,4	427,2
	Total	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014	R. xeral ⁽²⁾	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
	R. mar	6,1	1,6	0,0	13,9	21,6	61,7
	R. agrario ⁽¹⁾	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
	Autónomos ⁽¹⁾	87,1	36,7	25,9	66,4	216,0	3.095,8
	Outros	11,7	3,6	3,4	8,8	27,5	432,0
	Total	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
2015	R. xeral ⁽²⁾	297,9	73,9	69,9	234,0	675,7	12.842,1
	R. mar	6,0	1,5	0,0	13,3	20,9	57,6
	R. agrario ⁽¹⁾	1,7	1,8	0,3	1,0	4,7	807,0
	Autónomos ⁽¹⁾	88,0	36,2	25,8	67,2	217,3	3.168,0
	Outros	11,7	3,6	3,4	8,8	27,6	433,8
	Total	405,2	117,1	99,4	324,4	946,1	17.308,4
2016	R. Xeral	303,1	75,3	70,6	238,2	687,2	13.155,9
	R. mar	5,9	1,6	0,0	13,6	21,2	64,0
	Agrario	1,7	1,9	0,3	1,2	5,2	765,2
	Autónomos	87,5	36,0	25,5	67,4	216,4	3.188,6
	Outros	11,7	3,5	3,4	8,8	27,5	429,0
	Total	410,0	118,4	99,9	329,1	957,5	17.600,8
2017	R. xeral	312,7	77,4	72,1	246,7	709,0	13.745,7
	R. mar	6,0	1,6	0,0	13,7	21,3	64,8
	Agrario	1,8	1,9	0,3	1,3	5,4	776,6
	Autónomos	86,7	35,5	25,2	67,1	214,6	3.211,1
	Outros	11,7	3,6	3,3	8,8	27,4	424,4
	Total	419,0	119,9	101,0	337,7	977,7	18.222,5
2018	R. xeral	322,3	80,0	74,3	258,1	734,6	14.291,0
	R. mar	6,0	1,5	0,0	13,7	21,3	65,2
	Agrario	1,9	1,9	0,4	1,4	5,6	769,3
	Autónomos	86,2	34,9	24,6	67,1	212,8	3.246,1
	Outros	11,6	3,5	3,2	8,8	27,1	415,7
	Total	426,1	121,9	102,5	348,9	1.001,4	18.787,4
2019	R. xeral	331,6	82,4	75,6	265,6	755,2	14.782,9
	R. mar	5,9	1,5	0,0	13,6	21,1	65,6
	Agrario	2,0	1,9	0,4	1,4	5,8	763,0
	Autónomos	85,5	34,0	23,8	67,1	210,4	3.264,7
	Outros	11,3	3,4	3,1	8,5	26,3	402,5
	Total	436,3	123,2	103,0	356,3	1.018,8	19.278,7
2020	R. xeral	320,9	80,2	73,8	257,2	732,0	14.415,6
	R. mar	5,6	1,4	0,0	12,7	19,6	58,3
	Agrario	2,0	1,7	0,4	1,3	5,4	778,9
	Autónomos	84,5	33,1	23,3	66,9	207,7	3.269,5
	Outros	10,9	3,1	2,9	8,3	25,2	381,5
	Total	423,7	119,6	100,3	346,4	989,9	18.904,9
2021	R. xeral	338,7	83,7	76,8	272,4	771,6	15.111,8
	R. mar	5,7	1,5	0,0	13,0	20,3	63,2
	Agrario	2,1	1,9	0,5	1,6	6,1	752,0
	Autónomos	86,2	33,5	23,6	68,7	121,0	3.357,7
	Outros	11,1	3,2	2,9	8,4	25,6	389,0
	Total	444,0	123,8	103,9	364,1	1.035,7	19.673,7

Medias anuais en miles, excepto 2015 e 2020 que é a decembro dese ano.

(1) A partir do 1 de xaneiro de 2008 as persoas traballadoras por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 13/2007, do 4 de xullo).

Contabilízanse a partir desa data só os que na actualidade se inclúen no sistema especial agrario (conta allea).

(2) A partir do 1 de xaneiro de 2012 as persoas traballadoras por conta allea do réxime especial agrario e os do empregados/as do fogar intégranse no réxime xeral (lei 27/2011, do 1 de agosto).

Neste cadro no réxime xeral non se inclúen as persoas afiliadas destes colectivos.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

6.2.4. Persoas traballadoras afiliadas por sector de actividade

No cadro 6.7, no que se contempla unha distribución das persoas traballadoras afiliadas polos sectores clásicos de actividade, a poboación afiliada galega sitúase maioritariamente no sector servizos, 702.600 persoas afiliadas en 2017, 719.500 en 2018, 734.900 en 2019, 729.200 en 2020 e 751.900 en 2021. No estado español das 13.772.100 que había en 2017, pasamos a 14.205.400 en 2018, 14.604.300 en 2019, 13.996.100 en 2020 e 14.925.100 en 2021. Segue en importancia o sector da industria, onde en 2017 se atopan en alta 140.600 persoas, que se incrementan a 145.000 no ano 2018, a 146.200 en 2019, a 145.300 en 2020 e a 146.600 en 2021. No cómputo xeral español as 2.191.600 persoas traballadoras da industria en 2017, increméntanse a 2.251.600 en 2018, a 2.284.000 en 2019, 2.205.900 en 2020 e a 2.307.400 en 2021.

No sector agrario, no que debemos incluír tamén o pesqueiro, están en alta 58.100 persoas, mentres que son 1.132.000 persoas incluídas nese sector a nivel estatal. Baixan en 900 persoas no caso de Galicia.

Por último, na construción en 2017 respecto do ano anterior medran as persoas en alta en Galicia na cifra de 100, situándose en 73.100, de xeito máis consistente en 2018 con 3.200 novas persoas activas ata chegar ás 76.300 e continúa a tendencia en 2019 con 2.000 persoas activas máis. En 2020 baixa en 500 persoas e en 2021 medran en 1.400 persoas. En todo o Estado son 1.054.300 as persoas afiliadas dese sector en 2017, 1.118.800 en 2018, 1.194.000 en 2019, 1.167.300 en 2020 e 1.309.600 en 2021.

Cadro 6.7

**Persoas traballadoras afiliadas en alta laboral. Por sector de actividade.
Galicia/España. 2011-2021**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Agrario	2011	22,7	19,1	5,7	22,3	69,8	1.188,9
	2012	22,0	18,4	5,3	21,5	67,1	1.168,5
	2013	21,6	17,7	5,1	20,8	65,2	1.108,5
	2014	21,4	17,3	5,0	20,2	63,9	1.112,0
	2016	20,2	16,8	4,9	19,5	61,4	1.125,6
	2017	19,9	16,6	4,8	19,5	60,8	1.139,9
	2018	19,6	16,5	5,0	19,5	60,6	1.136,4
	2019	19,2	16,1	4,9	19,2	59,4	1.136,3
	2020	19,1	15,9	4,6	19,1	59,2	1.136,0
	2021	18,6	15,6	5,0	18,8	58,1	1.132,0
Industria	2011	57,6	14,1	16,8	59,1	147,6	2.222,6
	2012	54,6	13,5	16,0	55,3	139,3	2.103,5
	2013	51,9	12,6	15,4	53,6	133,5	2.021,8
	2014	51,0	12,5	15,1	52,5	131,1	2.023,1
	2016	53,6	12,8	15,3	55,3	137,0	2.125,7
	2017	55,0	13,1	15,5	57,0	140,6	2.191,6
	2018	55,8	13,3	15,8	60,1	145,0	2.251,6
	2019	56,0	13,4	15,6	61,2	146,2	2.284,0
	2020	55,9	13,2	15,5	59,0	145,3	2.205,9
	2021	54,9	13,6	15,3	62,7	146,6	2.307,4
Construción	2011	42,2	12,2	11,0	30,9	96,3	1.545,8
	2012	35,4	10,4	10,0	25,3	81,0	1.355,1
	2013	32,1	9,1	9,5	22,0	72,7	1.123,4
	2014	31,9	9,0	9,5	21,7	72,0	997,2
	2016	32,7	8,9	8,9	22,5	73,0	980,5
	2017	32,9	8,8	8,7	22,7	73,1	1.054,3
	2018	34,6	8,9	8,7	24,1	76,3	1.118,8
	2019	35,6	9,0	8,5	25,1	78,2	1.194,0
	2020	35,1	8,7	8,6	24,9	77,7	1.167,3
	2021	35,8	9,0	8,4	25,9	79,1	1.309,6
Servizos	2011	292,4	78,4	70,4	225,6	666,8	12.559,7
	2012	288,3	76,6	68,6	220,2	653,7	12.343,6
	2013	285,5	75,4	68,0	217,0	645,9	12.172,1
	2014	289,6	76,2	68,7	220,4	654,9	12.440,4
	2016	303,6	79,9	70,9	231,9	686,3	13.295,2
	2017	310,8	81,5	71,9	238,4	702,6	13.772,1
	2018	318,1	83,2	73,0	245,2	719,5	14.205,4
	2019	325,6	84,6	74,0	250,7	734,9	14.604,3
	2020	323,5	83,9	73,8	247,4	729,2	13.996,1
	2021	334,6	85,5	75,1	266,6	751,9	14.925,1
Total	2011	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.326,3
	2012	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
	2013	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
	2014	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
	2016	410,0	118,4	99,9	329,2	957,5	17.600,8
	2017	419,0	119,9	101,0	337,7	977,6	18.222,5
	2018	428,1	121,9	102,5	348,9	1.001,4	18.787,3
	2019	436,3	123,2	103,0	356,3	1.018,8	19.278,7
	2020	423,7	119,6	100,3	346,4	989,9	18.904,9
	2021	444,0	123,8	103,9	364,1	1.035,7	19.673,7

Elaboración propia.

Datos: medias anuais redondeados a miles.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social.

6.2.5. Afiliacións e altas por comunidades autónomas

Dende a perspectiva das comunidades autónomas e o conxunto do Estado español (cadro 6.8), facendo unha evolutiva histórica, despois da recuperación xeral do número de persoas afiliadas experimentada en 1996, respecto ás perdas que con carácter xeral se produciron en 1993 e 1994 (ver informes de anos precedentes), no conxunto de España, en 1997, prodúcese un aumento importante con respecto ao ano anterior, de 426.100 persoas afiliadas, aumento que se experimenta na totalidade das comunidades autónomas. En 1998 consolídase a tendencia cunha importante subida interanual de 658.900 altas, superada pola que ten lugar en 1999, con 753.900 altas. No ano 2000 o incremento foi de 718.000, no 2001 de 587.000; no 2002 de 476.400, en 2003 de 487.300, en 2004 de 468.200, en 2005 de 753.700, en 2006 de 760.800, en 2007 de 555.900. No ano 2008 polo impacto da crise diminúe en 146.700 e en 2009 o impacto é moito maior, reducíndose en máis dun millón oitenta e oito mil o número de persoas afiliadas en alta. No ano 2010 segue a tendencia á redución do número de afiliacións, aínda que o efecto é menor que o ano precedente (335.000 altas menos), en 2011 tamén algo menor: 255.600 en cómputo de media anual, en 2012 volve a incrementarse ata as 587.800 persoas afiliadas menos que o ano precedente e en 2013 439.000.

No ano 2014 fréase a tendencia a baixa das afiliacións e increméntase en 256.500, e en 2015 ese incremento é maior: 752.400, acadando a finais do ano as 17.308.400 persoas afiliadas.

A Comunidade Autónoma Galega, tras a forte diminución de persoas afiliadas en 1993 (ver cadros en informes anteriores), volve a perder afiliacións en 1994, se ben pola diminución crónica de persoas activas agrarias. En 1995 incrementa en 5.500 o total de persoas activas, en 1996, en 7.000 e, en 1997, en 17.200, producíndose xa, nese ano, un aumento apreciable de afiliacións no réxime xeral, que confirma a tendencia á recuperación económica que se albisca timidamente os dous anos precedentes e que vén a confirmarse sen dúbida ningunha en 1998, ano en que medran as persoas activas galegas en 31.900, e aínda máis en 1999 – 36.900-. Nos anos 2000 a 2005 modérase máis o crecemento – 28.900, 24.200, 19.600; de 2000 a 2002; o mesmo número 23.200 nos anos 2003 e 2004, e 27.400 en 2005 – en 2006 e 2007 volven a medrar con forza: 34.800 afiliacións, e 37.600, respectivamente- o máis importante aumento nos últimos anos. En 2008 logra, a pesar das importantes diminucións dos últimos meses, manter ó saldo en positivo e incrementa ó número de altas en 2.400, pero de 2009 a 2013 a crise faise patente e diminúen o número de afiliacións en 42.900, 22.200, 27.100, 39.100 e 23.800, respectivamente, logrando en 2014 trocar a tendencia e acadar un aumento de 4.400 afiliacións en media anual e consolidándose en 2015: 24.300 afiliacións máis a

finais dese ano e incrementándose en 2016 e 2017 ata chegar ás 977.700. Segue esta evolución en 2018 ata chegar a 1.001.400 persoas afiliadas en Galicia e 18.787.400 no conxunto do Estado. No ano 2019 son 1.018.800 as persoas afiliadas en Galicia e 19.278.600 as de España. Finalmente, no ano 2020 son 989.900 as persoas afiliadas en Galicia e 18.904.900 as do Estado español e no ano 2021 son 1.035.700 en Galicia e 19.673.300 no Estado español.

Cadro 6.8

Persoas traballadoras afiliadas e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2013-2021

	2013					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.663,8	9,0	458,5	464,8	48,8	2.644,8
Aragón	371,1	0,0	11,6	103,0	12,3	498,0
Asturias	253,0	1,8	1,0	75,0	11,7	342,3
Baleares	304,4	2,0	2,6	80,6	12,2	401,8
Canarias	515,5	5,2	13,9	105,8	10,7	651,2
Cantabria	146,4	1,2	0,6	41,3	5,8	195,3
Castela-A Mancha	412,9	0,0	32,9	143,4	12,1	601,3
Castela e León	605,7	0,0	13,6	201,1	20,8	841,3
Cataluña	2.270,5	6,4	22,6	517,9	69,4	2.886,8
C. Valenciana	1.138,3	5,2	53,9	316,2	32,4	1.545,9
Estremadura	213,8	0,0	61,0	76,7	5,4	356,9
Galicia	649,6	22,1	4,5	213,9	27,4	917,4
Madrid	2.199,8	3,8	2,5	350,2	106,2	2.662,4
Murcia	313,9	1,0	64,1	89,5	12,1	480,6
Navarra	190,2	0,0	4,6	45,2	7,6	247,5
País Vasco	667,4	3,8	2,2	172,5	26,7	872,7
A Rioxa	81,3	0,0	3,4	25,6	3,0	113,3
Ceuta	15,6	0,3	0,0	3,2	1,2	20,3
Melilla	14,7	0,1	0,0	3,6	1,5	19,9
España	12.027,8	61,7	753,5	3.029,1	427,4	16.299,5

	2014					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.695,6	8,9	462,3	481,1	48,1	2.696,0
Aragón	374,2	0,0	12,6	104,7	12,5	504,0
Asturias	252,0	1,7	1,0	75,9	11,8	342,3
Baleares	314,0	2,1	2,5	83,2	12,1	414,0
Canarias	531,9	5,3	13,2	109,4	10,6	670,4
Cantabria	147,8	1,3	0,6	41,8	5,7	197,1
Castela-A Mancha	418,9	0,0	31,5	146,0	12,2	608,5
Castela e León	608,7	0,0	13,2	202,3	20,7	844,9
Cataluña	2.310,1	6,4	22,2	527,2	69,5	2.935,4
C. Valenciana	1.169,3	5,4	53,2	324,2	32,9	1.585,0
Estremadura	216,5	0,0	61,5	78,7	5,4	362,0
Galicia	652,2	21,6	4,5	216,1	27,5	921,8
Madrid	2.227,4	3,9	2,1	360,1	110,0	2.703,5
Murcia	320,4	1,0	63,9	92,9	12,0	490,1
Navarra	191,6	0,0	4,4	46,1	7,6	249,7
País Vasco	668,4	3,8	2,3	173,3	27,7	875,5
A Rioxa	82,7	0,0	3,6	25,8	3,0	115,1
Ceuta	15,5	0,2	0,0	3,3	1,3	20,4
Melilla	14,8	0,1	0,0	4,6	0,8	20,3
España	12.211,9	61,6	754,6	3.096,6	431,4	16.556,0

(Continúa páx. seguinte)

2015						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.779,9	8,4	501,1	497,9	46,8	2.834,1
Aragón	392,5	0,0	9,0	106,2	12,6	520,3
Asturias	258,7	1,6	1,0	76,2	11,4	349,0
Baleares	276,8	1,6	2,3	82,7	11,7	375,0
Canarias	570,1	5,2	14,0	115,4	10,4	715,1
Cantabria	151,4	1,1	0,7	42,1	5,6	200,9
Castela-A Mancha	440,5	0,0	32,2	148,8	12,1	633,7
Castela e León	632,7	0,0	12,3	201,8	20,3	867,1
Cataluña	2.434,8	5,6	20,2	540,4	69,2	3.070,3
C. Valenciana	1.263,3	5,1	70,6	334,0	33,1	1.706,2
Extremadura	224,7	0,0	61,7	80,1	5,3	371,8
Galicia	675,7	20,9	4,7	217,3	27,5	946,1
Madrid	2.379,1	3,6	2,1	374,2	112,6	2.871,5
Murcia	343,7	0,9	65,1	95,7	12,0	517,3
Navarra	200,0	0,0	4,7	47,0	7,8	259,5
País Vasco	698,7	3,3	2,0	174,4	29,6	908,0
A Rioxa	86,8	0,0	3,3	26,3	3,1	119,4
Ceuta	16,5	0,2	0,0	3,4	1,2	21,3
Melilla	16,1	0,1	0,0	4,2	1,5	21,9
España	12.842,1	57,6	807,0	3.168,0	433,8	17.308,4

2016						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.820,0	9,4	460,0	504,0	46,6	2.841,0
Aragón	399,3	0,0	13,3	105,7	12,4	530,6
Asturias	264,3	1,7	1,0	75,9	9,0	351,9
Baleares	354,8	2,3	2,7	88,1	11,6	459,5
Canarias	581,1	5,9	13,4	116,2	10,3	726,8
Cantabria	155,7	1,3	0,7	42,1	5,5	205,4
Castela-A Mancha	454,8	0,0	32,9	149,0	12,0	648,8
Castela e León	644,0	0,0	13,9	201,3	19,2	878,5
Cataluña	2.508,0	7,0	23,3	544,0	68,8	3.151,8
C. Valenciana	1.282,0	6,3	52,7	337,0	33,0	1.711,7
Extremadura	227,9	0,0	62,6	79,7	5,2	375,5
Galicia	687,2	21,2	5,2	216,4	27,5	957,5
Madrid	2.400,0	3,8	2,2	376,1	112,2	2.894,6
Murcia	351,0	1,1	70,1	96,1	11,9	530,4
Navarra	202,9	0,0	4,9	47,3	7,7	262,9
País Vasco	700,4	3,9	2,4	173,4	29,8	910,0
A Rioxa	88,0	0,0	3,9	26,2	2,9	121,0
Ceuta	16,1	0,2	0,0	3,4	1,2	21,0
Melilla	15,7	0,1	0,0	4,2	1,5	21,7
España	13.153,2	64,2	765,2	3.186,1	429,0	17.600,6

2017						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.921,0	9,2	460,3	513,0	46,3	2.949,8
Aragón	417,8	0,0	14,3	105,2	12,2	549,5
Asturias	271,6	1,7	1,1	75,1	8,9	358,5
Baleares	378,7	2,5	2,6	90,0	11,2	485,0
Canarias	613,9	6,2	13,5	119,2	10,4	763,1
Cantabria	160,9	1,3	0,7	41,9	5,5	210,3
Castela-A Mancha	473,6	0,0	34,6	148,8	11,9	669,0
Castela e León	662,8	0,0	14,1	199,1	19,1	895,2
Cataluña	2.626,8	6,9	24,8	548,4	67,2	3.274,1
C. Valenciana	1.351,0	6,6	52,9	340,2	32,9	1.783,8
Extremadura	235,2	0,0	63,0	80,0	5,1	383,3
Galicia	709,0	21,3	5,4	214,6	27,4	977,7
Madrid	2.501,7	3,8	2,2	384,6	111,1	3.003,3
Murcia	367,6	1,2	75,3	97,3	12,0	553,5
Navarra	210,2	0,0	5,2	47,4	7,7	270,5
País Vasco	720,2	3,8	2,5	172,2	29,8	928,7
A Rioxa	91,1	0,0	3,9	26,2	2,9	124,1
Ceuta	16,5	0,2	0,0	3,5	1,2	21,4
Melilla	15,7	0,0	0,0	4,3	1,6	21,6
España	13.745,3	64,7	776,4	3.211,0	425,0	18.222,4

(Continúa páx. seguinte)

Capítulo 6. Inicio da relación laboral

2018						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.007,0	9,2	454,9	524,3	45,5	3.041,0
Aragón	433,3	0,0	14,4	104,9	11,8	564,5
Asturias	274,8	1,6	1,1	74,6	8,7	362,4
Baleares	393,9	2,5	2,6	92,2	10,7	501,9
Canarias	640,4	6,4	13,5	123,1	10,3	793,8
Cantabria	166,1	1,3	0,8	41,8	5,4	215,4
Castela-A Mancha	493,2	0,0	35,3	149,2	11,7	689,5
Castela e León	681,1	0,0	14,3	197,1	18,6	911,4
Cataluña	2.723,8	6,7	24,0	551,2	64,6	3.370,3
C. Valenciana	1.414,7	6,7	51,7	346,3	32,6	1.852,1
Extremadura	243,3	0,0	61,5	80,4	5,0	390,1
Galicia	734,6	21,3	5,6	212,8	27,2	1.001,4
Madrid	2.612,1	3,9	2,1	395,5	109,4	3.122,9
Murcia	383,7	1,2	75,6	98,6	11,6	570,6
Navarra	219,1	0,0	5,3	47,7	7,5	279,6
País Vasco	739,7	3,9	2,6	172,0	29,6	947,8
A Ríoxa	94,0	0,0	4,2	26,2	2,9	127,4
Ceuta	17,0	0,2	0,0	3,5	1,3	22,0
Melilla	16,9	0,1	0,1	4,7	1,6	23,3
España	14.288,7	65,0	769,6	3.246,1	418,0	18.787,4

2019						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.098,7	9,3	445,5	534,8	43,9	3.132,1
Aragón	448,4	0,0	14,8	102,7	11,2	577,1
Asturias	282,0	1,5	1,1	73,6	8,4	366,7
Baleares	403,7	2,6	2,6	94,1	10,2	513,1
Canarias	654,7	6,5	13,7	127,0	10,1	812,1
Cantabria	170,1	1,3	0,8	41,6	5,2	219,0
Castela-A Mancha	511,8	0,0	36,2	148,9	11,4	708,4
Castela e León	697,0	0,0	14,6	194,3	17,8	923,6
Cataluña	2.808,3	6,7	24,6	550,6	61,6	3.451,9
C. Valenciana	1.468,8	6,9	51,0	350,6	31,7	1.909,0
Extremadura	251,2	0,0	60,4	80,6	4,7	396,9
Galicia	755,2	21,1	5,8	210,4	26,3	1.018,8
Madrid	2.714,9	4,0	2,1	403,0	106,6	3.230,5
Murcia	398,9	1,2	77,6	99,9	11,1	588,7
Navarra	227,2	0,0	5,4	47,4	7,2	287,2
País Vasco	760,0	4,0	2,5	171,2	28,9	966,7
A Ríoxa	96,9	0,0	4,2	25,9	2,7	129,8
Ceuta	17,3	0,2	0,0	3,4	1,8	22,7
Melilla	17,7	0,1	0,0	4,8	1,7	24,3
España	14.782,8	65,4	762,9	3.264,8	402,7	19.278,6

2020						
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.039,4	8,4	470,4	548,3	42,3	3.108,8
Aragón	439,1	0,0	9,8	100,1	10,7	559,7
Asturias	275,0	1,5	1,1	72,4	8,1	359,5
Baleares	310,8	1,7	2,3	90,5	9,9	415,1
Canarias	619,3	5,8	13,4	129,0	9,7	777,2
Cantabria	165,4	0,8	0,6	41,1	4,8	212,9
Castela-A Mancha	514,0	0,0	37,8	148,6	10,7	711,1
Castela e León	680,3	0,0	12,2	190,1	16,5	899,1
Cataluña	2.721,8	5,5	20,7	549,0	57,5	3.354,6
C. Valenciana	1.463,5	6,4	62,8	353,8	30,3	1.916,8
Extremadura	250,4	0,0	53,9	798,2	4,4	388,5
Galicia	732,0	19,6	5,4	207,7	25,2	989,9
Madrid	2.962,2	3,8	2,0	407,8	102,1	3.211,9
Murcia	401,4	1,1	75,5	101,5	10,4	590,0
Navarra	224,5	0,0	5,2	47,1	6,9	283,6
País Vasco	750,4	3,4	2,1	169,5	27,9	953,2
A Ríoxa	95,5	0,0	3,8	25,3	2,6	127,2
Ceuta	17,7	0,2	0,1	3,4	0,7	22,0
Melilla	18,8	0,1	0,0	4,6	0,7	24,2
España	14.415,6	58,2	778,9	3.269,5	381,5	18.904,9

(Continúa páx. seguinte)

	2021					
	R. Xeral	Mar	Agrario ⁽²⁾	Autónomos ⁽²⁾	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.157,6	8,9	433,9	566,4	42,9	3.209,7
Aragón	459,0	0,0	14,1	102,0	11,0	586,2
Asturias	286,2	1,6	1,1	73,6	8,2	370,7
Baleares	373,1	2,3	2,7	95,6	10,1	483,9
Canarias	638,6	6,2	13,4	133,5	10,1	801,8
Cantabria	174,9	1,2	0,7	42,1	4,9	223,8
Castela-A Mancha	539,6	0,0	36,1	152,4	11,0	739,1
Castela e León	709,9	0,0	14,7	193,6	16,8	935,1
Cataluña	2.852,2	6,5	24,4	564,5	58,2	3.505,8
C. Valenciana	1.521,9	6,9	50,9	363,2	30,9	1.974,0
Extremadura	261,4	0,0	57,3	81,7	4,4	404,9
Galicia	771,6	20,3	6,1	212,0	25,6	1.035,7
Madrid	2.800,4	3,9	2,2	418,7	104,6	3.329,7
Murcia	421,8	1,2	81,9	104,4	10,6	619,9
Navarra	235,4	0,0	5,5	48,2	7,1	296,3
País Vasco	771,1	3,9	2,6	171,9	28,5	978,1
A Ríoxa	100,0	0,0	4,1	25,7	2,6	132,4
Ceuta	18,0	0,2	0,0	3,4	0,6	22,2
Melilla	18,8	0,1	0,1	4,7	0,6	24,2
España	15.111,9	62,2	752,0	3.357,7	389,0	19.673,3

Medias anuais en miles. Excepto 2015, 2020 e 2021 que é a último día de decembro. A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España, ao redondear as cantidades en miles de persoas.

(1) Comprende réximes especiais da minería do carbón e de empregados do fogar.

(2) A partir do 1 de xaneiro de 2008 as persoas traballadoras por conta propia do réxime especial agrario intégranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 13/2007, do 4 de xullo).

Contabilízanse a partir da dita data no epígrafe de agrarios só os do sistema especial agrario (conta allea).

(3) A partir do 1 de xaneiro de 2012 as persoas traballadoras por conta allea do réxime especial agrario e os do empregados/as do fogar intégranse no réxime xeral (Lei 27/2011, do 1 de agosto)

Neste cadro no réxime xeral non se inclúen os/as afiliados/as destes colectivos. Os agrarios conta allea seguen contabilizados no epígrafe de agrarios.

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social.

6.3. Persoas estranxeiras

No cadro 6.9 ofrécese a cuantificación dos contratos rexistrados de persoas estranxeiras en Galicia, segundo o tipo de contrato, podéndose observar que, tanto nas comunitarias como nas extracomunitarias, son moi superiores os contratos temporais fronte aos indefinidos, tanto iniciais como convertidos nos dous anos analizados. En 2017 prodúcese un notable incremento na contratación de persoas estranxeiras respecto do ano anterior (55.584 fronte a 48.068). O incremento prodúcese nas catro provincias galegas. Este incremento sube en intensidade no ano 2018, tamén nas catro provincias galegas ata as 67.523 persoas, e continúa en 2019 ata chegar a 70.379 persoas estranxeiras contratadas. Coa situación vivida por mor da pandemia e todas as continxencias e medidas vencelladas con ela, cae a contratación de persoas estranxeiras en 2020 respecto do ano anterior un 15,4% ata as 59.602 persoas, e medra substancialmente en 2021 ata as 79.813 persoas.

Cadro 6.9

Contratos a persoas estranxeiras segundo tipo de contrato por provincias. Galicia. 2021

	TOTAL	persoas traballadoras comunitarias				persoas traballadoras extracomunitarias			
		Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos Iniciais	Convertidos indefinidos	Temporais
A Coruña	30.640	6.243	568	412	5.263	24.397	1.988	1.126	21.283
Lugo	11.901	3.057	312	235	2.510	8.844	1.157	417	7.270
Ourense	8.183	2.677	192	228	2.257	5.506	415	286	4.805
Pontevedra	29.089	7.625	457	511	6.657	21.464	1.238	823	19.403
Galicia	79.813	19.602	1.529	1.386	16.687	60.211	4.798	2.652	52.761

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social.

Segundo o sector de actividade e desagregados por provincias, ponse de manifesto que o sector servizos segue a ser o que, con gran diferenza, rexistra o maior número de contratos. Baixan estes en todos os sectores en 2020 en relación co ano anterior e volven a subir todos eles en 2021. Especialmente intenso é o incremento no sector servizos (con 15.858 contratacións máis), seguido da industria, construción e agrario.

Cadro 6.10

Contratos rexistrados de persoas estranxeiras, segundo sector de actividade por provincia. Galicia. 2020-2021

	Total		Agrario		Industria		Construción		Servizos	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
A Coruña	21.875	30.640	1.959	1.930	2.291	3.449	1.929	2.522	15.696	22.739
Lugo	9.420	11.901	2.507	2.565	764	1.363	430	531	5.719	7.442
Ourense	6.025	8.183	661	714	867	1.238	318	484	4.179	5.747
Pontevedra	22.282	29.089	1.339	1.558	4.442	5.214	1.280	1.572	15.221	20.745
Galicia	59.602	79.813	6.466	6.767	8.364	11.264	3.957	5.109	40.815	56.673

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social.

No cadro 6.11 reflíctense os datos das persoas estranxeiras afiliadas en alta laboral en 2021. O maior número corresponde á provincia da Coruña, seguida por esta orde por Pontevedra, Lugo e Ourense.

Cadro 6.11

Persoas estranxeiras afiliadas á Seguridade Social en alta laboral, segundo provincia. Galicia. 2021

2020	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
	44.556	16.832	6.539	5.812	15.373

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social.

Nos cadros seguintes reflíctense as autorizacións concedidas a persoas estranxeiras segundo a dependencia, clase de autorización, sector e sexo.

No último ano é lixeiramente maior o número de autorizacións concedidas a varóns que a mulleres. O sector para o que se concederon a meirande parte das autorizacións, con notable diferenza, é o sector servizos, seguido do sector agrario. Finalmente, a maior

parte das autorizacións son para desenvolver traballos por conta allea, fronte ás de traballo por conta propia.

Cadro 6.12**Autorizacións de traballo concedidas a persoas extranxeiras
Galicia España a 31-12-2021**

	Total	Conta allea	Conta propia
Galicia	2.710	2.433	58
España	121.860	103.214	2.042

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 6.13**Autorizacións de traballo a persoas extranxeiras concedidas, según clase de autorización,
por comunidade autónoma e provincia do centro de traballo**

	TOTAL	AUTORIZACIÓNS DE RESIDENCIA TEMPORAL E TRABAJO	AUTORIZACIÓNS POR ARRAIGO E OUTRAS CIRCUNSTANCIAS EXCEPCIONAIS	AUTORIZACIÓNS PARA TRABALLAR	AUTORIZACIÓNS LEI 14/2013 (PERMISO ÚNICO)
A Coruña	1.068	661	303	3	99
Lugo	520	279	214	1	25
Ourense	306	169	118	5	11
Pontevedra	816	456	270	13	71
Galicia	2.710	1.565	905	22	206

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, Observatorio permanente de inmigración.

Cadro 6.14**Autorizacións de traballo a persoas extranxeiras concedidas, segundo sector de
actividade, por comunidade autónoma e provincia do centro de traballo**

	TOTAL	AGRARIO	INDUSTRIA	CONSTRUCCIÓN	SERVICIOS	NON CLASIFICABLES
A Coruña	1.068	120	43	90	662	153
Lugo	520	135	42	26	272	45
Ourense	306	19	41	12	208	26
Pontevedra	816	81	51	40	502	142
Galicia	2.710	355	177	168	1.644	366

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, SEPE.

Cadro 6.15**Autorizacións de traballo a persoas extranxeiras concedidas, segundo sexo, por comunidade
autónoma e provincia do centro de traballo (1)**

	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
A Coruña	1.068	536	532
Lugo	520	276	244
Ourense	306	163	143
Pontevedra	816	403	413
Galicia	2.710	1.378	1.332

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

CAPÍTULO 7. CONTRATACIÓN

(volver ao índice)

Demetrio Fernández López

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Capítulo 7. CONTRATACIÓN

7.1. Introducción

No pasado ano, comezaba o capítulo facendo referencia á crise motivada pola COVID 19 e a súa incidencia en todas as variables do mercado de traballo e por suposto en materia de contratación. A declaración do estado de alarma polo RD 463/2020, do 14 de marzo, a limitación da actividade empresarial, as restricións á mobilidade e a asunción das recomendacións sanitarias tiveron un impacto notable en todas as variables da economía e do mercado de traballo. O ano 2021 supón unha certa recuperación da normalidade, que se reflicte en todas as variables e de xeito particularmente intenso en materia de contratación.

Se no ano 2020 baixaba en máis de seis millóns o número de contratos celebrados no conxunto do Estado respecto do ano anterior, sendo a baixada no caso de Galicia en máis de trescentos mil contratos, no ano 2021 volven as cifras a pautas de subida e medra o número en 3.242.532 contratos máis no Estado e 168.994 máis en Galicia. Por provincias, A Coruña cunha suba de máis de 71.000 e Pontevedra cunha suba de máis de cincuenta e nove mil son as que máis reflicten o ascenso. Por sectores, o sector servizos encabeza a suba, seguido de industria e construción.

Se atendemos ás empresas de traballo temporal, tamén experimentan un forte ascenso da súa actividade cunha suba do 45,84% nos contratos de posta a disposición celebrados. En canto ao número de persoas traballadoras con contratos rexistrados nos servizos públicos de emprego por ETT, suben nun 17,2%.

O contrato de traballo constitúe o núcleo esencial da relación laboral. Asinado entre a empresa e a persoa traballadora, en virtude del, a persoa traballadora comprométese a prestar uns servizos, por conta da empresa, baixo a súa dirección, percibindo a cambio unha retribución.

Dentro da regulación da contratación, o Estatuto dos traballadores (ET) establece no seu artigo 16 que as empresas están obrigadas a comunicar á Oficina de Emprego o contido dos contratos de traballo celebrados ou as prórrogas destes, deban ou non se formalizar por escrito, nos dez días seguintes á súa concertación. Se existe obriga de formalización escrita presentárase copia do contrato para o seu rexistro e, se non existe a devandita obriga, presentárase comunicación da contratación. No ámbito da Comunidade Autónoma Galega a comunicación realízase na rede de oficinas de Emprego do Servizo de Emprego Autonómico da Xunta de Galicia ou a través de Internet (Contrat@).

O rexistro no Servizo Público de Emprego non supón ningún pronunciamento sobre o contido do contrato, o feito de que o contrato teña asignado un número de rexistro non implica que reúna todos os requisitos nin se axuste á legalidade.

As distintas modalidades de contratación que aparecen nas táboas estatísticas agrúpanse en: **contratos iniciais**, cando se formaliza a relación laboral por primeira vez, **conversión en indefinidos** doutros contratos xa existentes de duración temporal, ou en prorrogas de contratos que finalizaron a duración inicial.

Contratos iniciais:

1-Indefinido (bonificados/non bonificados): é o contrato concertado sen establecer límites de tempo á prestación de servizos con xornada a tempo completo, parcial ou fixo discontinuo (Lei 12/2001, Lei 43/2006, Lei 35/2010, Real decreto-lei 10/2011, Real decreto-lei 1/2011, Real decreto lexislativo 2/2015).

2-Indefinido para persoas con discapacidade: contrato de duración indefinida dirixido á integración laboral de persoas con discapacidade e que pode ser de xornada completa ou a tempo parcial (RD 1451/1983, modificado por RD 4/1999, Lei 12/2001 e Lei 43/2006).

3-Obra ou servizo: son os concertados para a realización de obras ou servizos determinados, en xornada completa ou parcial, na actividade da empresa e cuxa duración é temporal (art. 15 do ET, RD 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

4-Eventual por circunstancias da produción: contratos de duración temporal, en xornada completa ou parcial, para atender as esixencias circunstanciais do mercado (art. 15 do ET, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

5-Interinidade: contrato de duración temporal para substituír unha persoa con dereito a reserva de posto, en xornada completa ou parcial (art. 15 do ET, Real decreto-lei 11/1998, RD 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei orgánica 3/2007).

6-Temporal para persoas con discapacidade: contrato temporal de doce meses a tres anos, con xornada completa ou parcial, para persoas con discapacidade (RD 1451/1983 e Lei 43/2006).

7-Relevo: contrato de duración indefinida ou ata o momento da xubilación da persoa traballadora á que substitúe por xubilación parcial, con xornada parcial ou completa (Lei 14/2000, Lei 3/2012).

8-Xubilación parcial: contrato de duración determinada e xornada parcial, complementario do de relevo, que se asina con quen se xubila parcialmente (Lei 12/2001, Lei 40/2007).

9-Contrato de substitución por xubilación aos 64 anos: para persoas traballadoras desempregadas que substitúan outras que anticipan a idade de xubilación nun ano (RD 1194/1985, Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011, Lei 3/2012).

10-Contrato en prácticas: destinado a completar a formación de persoas traballadoras con títulos universitarios ou de formación profesional. Son contratos de duración temporal, con xornada a tempo parcial ou completa, indistintamente (art. 11 do ET, RD 488/1998, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

11-Contrato para a formación e a aprendizaxe (formación): destinado a mozas e mozos de 16 a 24 anos (ata que a taxa de desemprego se sitúe por baixo do 15%, pódese celebrar con menores de 30 anos), para a adquisición da cualificación necesaria para o desempeño dun oficio ou posto de traballo concreto (art. 11 do ET, Lei 3/2012, RD 1529/2012).

12-Outros contratos: son os rexistrados pertencentes a modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación, tales como os de artistas, servizo doméstico, mercantís etc. Inclúense tamén os contratos que, pertencendo ou presentándose segundo as modalidades existentes, teñen algún defecto formal ou incumpren algún requisito básico no momento da súa introdución na base de datos, permanecendo neste apartado estatisticamente aínda que con posterioridade fosen emendados os seus defectos de forma.

Contratos convertidos en indefinidos

Son aqueles que, ao abeiro da normativa en vigor, son transformados en indefinidos. Estas transformacións non se suman aos contratos a cuxa modalidade corresponden porque nese caso produciríase unha duplicidade, dado que o contrato de orixe xa foi contabilizado no seu día. Estes contratos son:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal para persoas con discapacidade

- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Outros contratos

Prórrogas

Algúns contratos de duración temporal, unha vez finalizada a súa duración inicial, poden prorrogarse. O número de prórrogas que admite un contrato depende da súa tipoloxía. Son as seguintes:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal para persoas con discapacidade
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Xubilación parcial
-

No cadro 7.1, que recolle os contratos de traballo e os contratos convertidos en indefinidos Galicia/España 2020-2021, pódese observar que o número total de contratos en 2021 ascende respecto do ano anterior en 3.242.532, fronte a baixada do ano anterior que fora de 6.367.879 contratos no conxunto do Estado, e suben en Galicia en 168.994 cando en 2020 baixaran en 336.903 contratos. Este ascenso obsérvase en todas as modalidades contractuais, especialmente intenso nos contratos eventuais.

Cadro 7.1

Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos e adscripcións colaboración social. Galicia/España. 2020-2021

	Total España 2021	%	Total Galicia 2021	%	Total España 2020	%	Total Galicia 2020	%
Indefinido ordinario (bonif./ non bonif.)	1.226.736	6,62	44.188	5,07	930.046	5,98	35.622	4,97
Indef. fomento da contratación indefinida								
Persoas con discapacidade	8.740	0,04	598	0,07	6.467	0,04	478	0,07
Obra ou servizo	6.998.685	37,82	275.310	31,56	6.241.088	40,17	247.494	34,54
Eventual	8.683.539	46,92	457.107	52,39	6.777.227	43,63	351.569	49,07
Interinidade	1.347.942	7,28	80.636	9,24	1.188.747	7,65	71.886	10,03
Temporal persoas con discapacidade	22.213	0,12	1.600	0,18	16.235	0,10	1.191	0,17
Relevo	8.275	0,04	254	0,03	7.147	0,05	265	0,04
Xubilación parcial	22.874	0,12	860	0,10	19.451	0,12	738	0,10
Substitución xubilación 64 anos	620	0,00	17	0,00	692	0,00	26	0,00
Prácticas	80.080	0,43	4.082	0,47	51.387	0,33	3.218	0,45
Formación	30.672	0,17	3.431	0,39	24.637	0,16	1.289	0,18
Outros	76.118	0,41	4.344	0,50	65.941	0,42	2.542	0,35
Total contratos iniciais	18.506.494	100,0	872.427	100,0	15.533.964	100,0	716.513	100,0
Convertidos en indefinidos	877.865		45.787		609.097		32.704	
Adscripcións en colaboración social	2.259				1.025		3	
Total contratos e adscripcións	19.386.618		918.214		16.144.086		749.220	

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Nunha primeira observación podemos apreciar que continúa a tendencia de anos anteriores dunha gran rotación da poboación asalariada con contratos temporais. Por provincias, A Coruña é a provincia na que máis sube a contratación, seguida de Pontevedra. Nas catro provincias sube máis a contratación temporal que a indefinida.

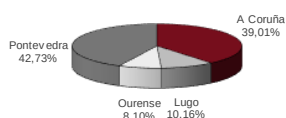
Cadro 7.2

Total contratos de traballo. Por provincias. Galicia. 2020-2021

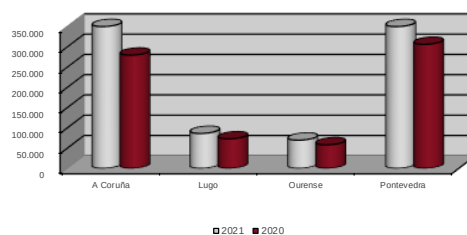
Tipo de contrato	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Duración temporal:										
Obra	119.959	107.306	24.440	21.445	24.635	22.164	106.276	96.579	275.310	247.494
Eventual	166.715	119.725	44.568	36.501	31.647	24.541	214.177	170.802	457.107	351.569
Interinidade	36.119	32.051	10.037	9.265	7.939	7.447	26.541	23.123	80.636	71.886
Temporal persoas discapacidade	574	373	141	130	160	105	725	583	1.600	1.191
Relevo	128	112	25	22	15	22	86	109	254	265
Xubilación parcial	354	306	129	65	50	56	327	311	860	738
Substitución	4	5	0	1	0	0	13	20	17	26
Prácticas	1.873	1.362	363	248	372	257	1.474	1.351	4.082	3.218
Formación	1.131	412	565	336	824	201	911	340	3.431	1.289
Outros	3.040	1.559	433	310	128	72	743	601	4.344	2.542
Duración indefinida:										
Indefinido ordinario	20.481	16.045	5.381	4.406	3.761	3.099	14.565	12.072	44.188	35.622
Indefinido fomento de emprego									0	
Persoas con discapacidade	247	180	76	65	47	45	228	188	598	478
Total contratos	350.625	279.436	86.158	72.794	69.578	58.009	366.066	306.079	1.042.935	716.513

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Distribución do total de contratos en Galicia. 2021

Evolución do total de contratos en Galicia

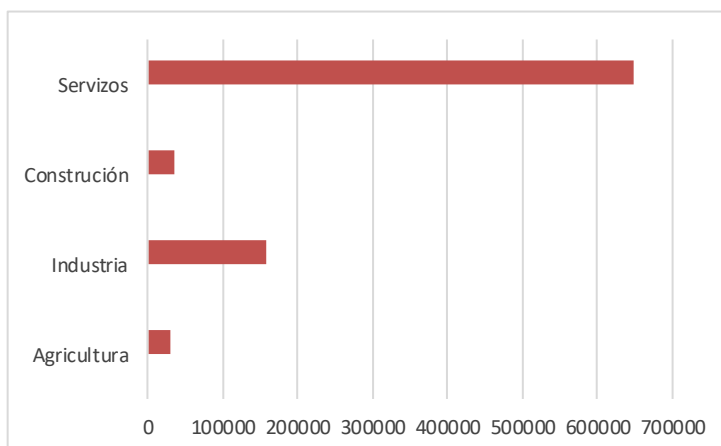
Se tomamos o sector económico como punto de comparación observamos, como é de esperar, que é o sector servizos o que concentra a maior parte do ascenso das contratacións, seguido a moita distancia pola industria, a construción, e no último lugar de volume de contratos rexistrados encontramos á agricultura e pesca.

Cadro 7.3

Contrato de traballo por tipo e por sector. Galicia. 2021

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
Indefinido ordinario	3.988	4.946	3.873	31.381	44.188
Indefinido persoas con discapacidade	18	81	47	452	598
Obra ou servizo	17.622	54.926	19.383	183.379	275.310
Eventual circunstancias produción	7.921	86.949	11.427	350.810	457.107
Interinidade	686	8.734	509	70.707	80.636
Temporal persoas con discapacidade	26	199	99	1.276	1.600
Relevo	0	74	6	174	254
Xubilación parcial	7	422	32	399	860
Substitución xubilación 64 anos	0	0	0	17	17
Prácticas	27	701	292	3.062	4.082
Formación	13	64	77	3.277	3.431
Outros contratos	12	31	6	4.295	4.344
Galicia	30.320	157.127	35.751	649.229	872.427

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Por actividade económica, a hostalaría e a industria manufactureira son as dúas actividades nas que máis ascenso de contratación se produce, o que se corresponde co dato de que foran as que máis baixaran no ano anterior e que por grupo principal de ocupación, o maior volume de contratación dáse no grupo de persoas traballadoras dos servizos de restauración e comercio. No caso da hostalaría pasa de 100.735 contratos en 2020 a 143.954 en 2021.

Cadro 7.4**Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Por provincias. 2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	9.508	6.460	2.875	11.477	30.320
B. industrias extractivas	147	144	160	114	565
C. Industria manufacturera	46.301	13.037	13.455	78.431	151.224
D. Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	223	5	10	85	323
E. Fornecemento de auga, actividades saneamento, xestión residuos e descontaminación	3.242	307	245	1.221	5.015
F. Construción	16.707	3.162	2.820	13.062	35.751
G. Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	49.499	10.652	8.030	36.643	104.824
H. Transporte e almacenamento	32.070	5.855	4.427	68.816	111.168
I. Hostalaría	53.526	17.294	11.399	61.735	143.954
J. Información e comunicacións	14.052	543	516	8.186	23.297
K. Actividades financeiras e seguros	1.257	428	433	1.316	3.434
L. Actividades inmobiliarias	411	61	41	325	838
M. Actividades profesionais, científicas e técnicas	10.822	1.345	1.029	8.678	21.874
N. Actividades administrativas e servizos auxiliares	35.559	6.320	7.662	20.860	70.401
O. Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	8.475	4.791	3.430	7.014	23.710
P. Educación	11.327	1.618	2.813	11.731	27.489
Q. Actividades sanitarias e de servizos sociais	21.851	6.417	5.654	13.349	47.271
R. Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	23.514	5.139	1.916	14.144	44.713
S. Outros servizos	6.928	1.195	1.188	5.564	14.875
T. Act. fogares como empregadores persoal doméstico, e como produtores bens e servizos uso propio	5.144	1.385	1.425	3.289	11.243
U. Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	62	0	50	26	138
Total	350.625	86.158	69.578	366.066	872.427

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.5**Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación do posto. Por provincias. 2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Directivos e xerentes	782	148	202	773	1.905
B. Técnicos e profesionais da saúde e o ensino	10.618	2.369	2.374	11.910	27.271
C. Outros técnicos, científicos e intelectuais	24.423	2.393	1.557	13.747	42.120
D. Técnicos profesionais de apoio	28.274	4.915	4.067	25.418	62.674
E. Empregados oficina non públicos	9.740	1.953	2.073	8.155	21.921
F. Empregados oficina públicos	12.767	2.087	1.867	12.255	28.976
G. Traballadores dos servizos de restauración e comercio	68.208	21.670	14.602	66.835	171.315
H. Traballadores dos servizos de saúde	24.457	7.502	5.679	17.375	55.013
I. Traballadores dos servizos de protección e seguridade	3.921	1.305	826	3.061	9.113
J. Traballadores cualificados na agricultura e gandería	3.237	2.092	569	4.232	10.130
K. Traballadores cualificados na construción	9.865	1.768	1.784	8.520	21.937
L. Traballadores cualificados das industrias manufactureras	28.762	6.549	4.212	22.613	62.136
M. Operadores de instalacións industriais de maquinaria	7.634	1.255	3.766	11.601	24.256
N. Condutores e operadores de maquinaria móbil	13.873	4.900	3.984	26.790	49.547
O. Traballadores non cualificados en servizos, agás transportes	46.636	10.579	9.086	35.058	101.359
P. Peóns de agricultura, pesca, construción, industria manufacturera	57.421	14.672	12.929	97.718	182.740
Q. Forzas armadas	7	1	1	5	14
Total	350.625	86.158	69.578	366.066	872.427

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2. Modalidades contractuais

A continuación analizaremos o comportamento dos contratos tendo en conta o sexo, idade, duración do contrato e tipo de xornada.

7.2.1. Contrato eventual por circunstancias da produción

Contrato de duración temporal, en xornada completa ou parcial.

O obxecto deste contrato é atender as esixencias do mercado, acumulación de tarefas ou exceso de pedidos, aínda tratándose da actividade normal da empresa (art. 15.1.b de ET, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

En 2021 Rexistráronse en Galicia 457.107 contratos eventuais fronte aos 351.569 de 2020.

Esta modalidade contractual segue sendo a máis utilizada e representa no ano 2021 o 46,92% a nivel estatal e o 52,39% dos contratos iniciais subscritos en Galicia, fronte ao 43,63% a nivel estatal e o 49,07% dos contratos iniciais subscritos en Galicia en 2020.

Tendo en conta sexo e grupo de idade, os homes son máis contratados no grupo 30 a 39 anos (54.479 en 2020 e 67.505 en 2021) seguido do tramo dos maiores de 45 anos (55.546), e no caso das mulleres dáse unha situación similar, 56.801 no grupo de 30 a 39 anos e 55.544 para as maiores de 45 anos.

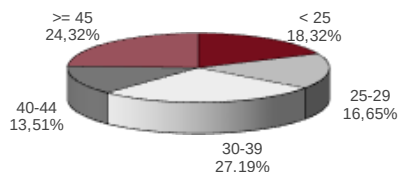
Cadro 7.6

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Segundo sexo, idade e provincias. Galicia. 2021**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	15.698	13.808	23.260	10.399	18.291	16.731	15.488	21.450	10.791	20.799	166.715
Lugo	4.600	3.949	6.114	2.897	5.107	4.352	3.579	5.962	2.745	5.263	44.568
Ourense	2.626	2.652	4.863	2.387	3.785	2.585	2.460	4.093	2.084	4.112	31.647
Pontevedra	20.447	18.221	33.268	16.723	28.463	16.707	15.949	25.296	13.733	25.370	214.177
Galicia	43.371	38.630	67.505	32.406	55.646	40.375	37.476	56.801	29.353	55.544	457.107

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

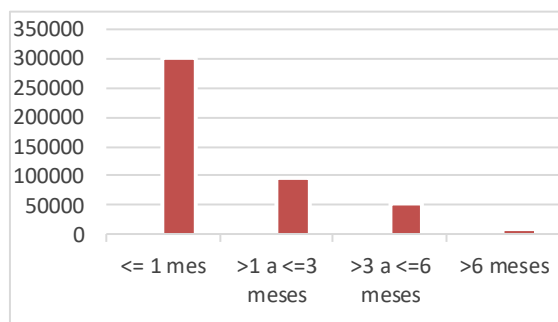

Tendo en conta a duración, son os inferiores a 1 mes, con 299.567 contratos no 2021, os máis concertados, seguidos dos de 1 a 3 meses con 94.997, os de 3 a 6 meses, e por último con escasa representación, os concertados por un tempo superior a 6 meses con 10.634 en 2021. Estas cifras reflicten un aumento de maior entidade nos de duración inferior a 1 mes, quedando de manifesto a gran rotación laboral que se produce na comunidade galega cunha elevada porcentaxe de contratos eventuais.

Cadro 7.7**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por duración e provincias. Galicia. 2021**

	Duración				Total
	<= 1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 meses	
A Coruña	103.916	38.260	20.710	3.829	166.715
Lugo	26.094	10.799	6.444	1.231	44.568
Ourense	17.545	8.131	4.913	1.058	31.647
Pontevedra	152.012	37.807	19.842	4.516	214.177
Galicia	299.567	94.997	51.909	10.634	457.107

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

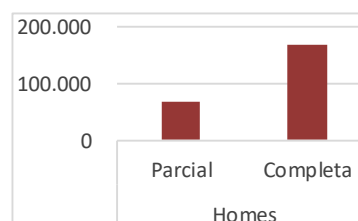
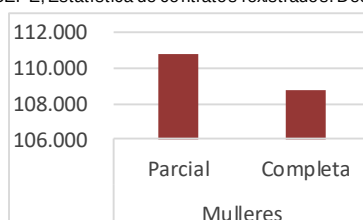

A variable xornada sen diferenciación por sexos mostra 276.875 para a xornada completa e 180.232 para a xornada a tempo parcial. Se temos en conta a variable sexo, un 29,23% dos contratos efectuados a homes son a xornada parcial e un 50,46% dos efectuados a mulleres teñen a mesma xornada, sendo o noveno ano consecutivo no que é maior o número de contratos parciais realizados a mulleres que os concertados con homes. Se a xornada é completa, a contratación no caso dos homes foi do 70,77% e dun 49,54% no das mulleres, poñendo de manifesto un uso maior da parcialidade na contratación feminina, aínda que neste ano incrementábase nos dous grupos.

Cadro 7.8**Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. Decembro 2021**

	Homes			Mulleres			Ambos os sexos		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	81.456	30.646	50.810	85.259	49.423	35.836	166.715	80.069	86.646
Lugo	22.667	6.454	16.213	21.901	10.668	11.233	44.568	17.122	27.446
Ourense	16.313	4.404	11.909	15.334	7.563	7.771	31.647	11.967	19.680
Pontevedra	117.122	27.939	89.183	97.055	43.135	53.920	214.177	71.074	143.103
Galicia	237.558	69.443	168.115	219.549	110.789	108.760	457.107	180.232	276.875

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

7.2.2. Contrato de obra ou servizo

É aquel que se concerta para a realización dunha obra ou a prestación dun servizo, en xornada completa ou parcial, con autonomía e substantividade propia dentro da actividade na empresa, aínda tratándose da actividade habitual, e cuxa duración, aínda que limitada no tempo, é incerta (art. 15.1 a ET, 2.1 RD 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

No ano 2021 rexistráronse en Galicia 275.310 contratos por obra ou servizo fronte aos 247.494 en 2020 e fronte aos 457.107 contratos eventuais por circunstancias da produción, que continúan en primeiro lugar igual que en anos anteriores.

Tendo en conta a variable sexo, no caso dos homes concertáronse un 58,53% e no da mulleres 41,47%. A maior porcentaxe relativa de contratación realízase no grupo de idade de 30 a 39 anos cun 26,06% e en >45 anos 28,89%.

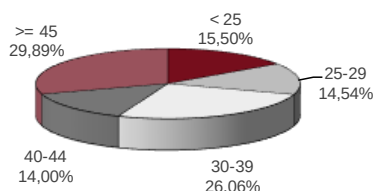
Cadro 7.9

Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	10.616	9.624	18.901	10.467	20.938	7.745	7.840	12.129	6.936	14.763	119.959
Lugo	2.972	2.082	3.234	1.312	3.285	2.189	1.849	3.014	1.459	3.044	24.440
Ourense	2.405	2.014	3.341	1.548	3.947	1.989	1.936	2.871	1.493	3.091	24.635
Pontevedra	8.787	8.903	17.694	8.960	20.133	5.960	5.793	10.570	6.374	13.102	106.276
Galicia	24.780	22.623	43.170	22.287	48.303	17.883	17.418	28.584	16.262	34.000	275.310

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Se temos en conta a duración do contrato, son os de duración incerta ou indeterminada os que representan unha maior porcentaxe, cun 80,50% en 2021 e un 79,99% en 2020, o que parece lóxico dada a non obrigatoriedade e o carácter orientativo da data de fin de contrato. Os seguintes en importancia, con 31.327 contratos, concertáronse por unha duración igual ou inferior a 7 días, o que reflicte unha rotación dunha gran importancia.

Cadro 7.10**Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincias. Galicia. 2021**

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	14.949	958	866	2.376	1.710	2.166	107	102	171	96.554	119.959
Lugo	3.574	184	203	926	431	918	24	52	53	18.075	24.440
Ourense	1.980	171	274	1.095	508	1.104	27	15	26	19.435	24.635
Pontevedra	10.824	1.053	1.028	2.253	1.321	1.851	84	66	245	87.551	106.276
Galicia	31.327	2.366	2.371	6.650	3.970	6.039	242	235	495	221.615	275.310

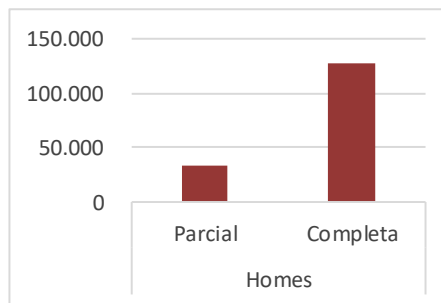
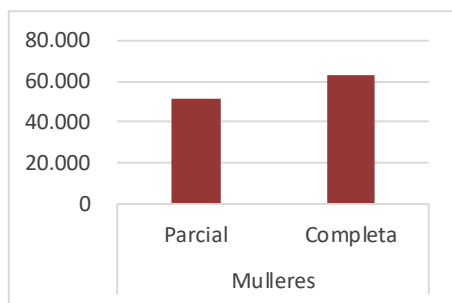
Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Nesta modalidade contractual dáse unha maior porcentaxe de xornada a tempo completo, co 69,39%, fronte a un 30,61% de contratos a tempo parcial no ano 2021. Se a esta variable lle unimos a variable sexo, apréciase no caso dos homes un 79,38% para a xornada completa e un 20,62% para a parcial. Nas contratacións a mulleres séguese a tendencia xeral dunha maior contratación parcial neste colectivo con respecto aos homes, supoñendo un 55,29% de xornada completa e un 44,71% de parcial.

Cadro 7.11**Contratos por obra ou servizo determinado.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	70.546	15.096	55.450	49.413	21.875	27.538	119.959	36.971	82.988
Lugo	12.885	3.824	9.061	11.555	6.049	5.506	24.440	9.873	14.567
Ourense	13.255	3.879	9.376	11.380	6.954	4.426	24.635	10.833	13.802
Pontevedra	64.477	10.431	54.046	41.799	16.153	25.646	106.276	26.584	79.692
Galicia	161.163	33.230	127.933	114.147	51.031	63.116	275.310	84.261	191.049

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.3. Contrato de interinidade

Este contrato ten por obxecto substituír unha persoa traballadora con dereito a reserva do posto de traballo, en xornada completa e parcial, ou cubrir temporalmente un posto de traballo durante un proceso de selección ou promoción, para a súa cobertura definitiva, así como substituír unha persoa en formación por unha beneficiaria de prestación por desemprego (art. 15.1c ET, art.4.1 de RD 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei orgánica 3/2007).

En 2021 rexistráronse en Galicia 80.636 contratos de interinidade fronte aos 71.886 de 2020.

Mantense a tendencia de anos anteriores onde a contratación feminina segue a ser superior en 2021.

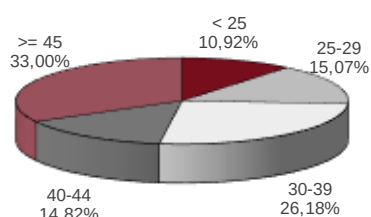
Cadro 7.12

Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.558	1.768	2.954	1.444	3.079	2.386	3.707	6.102	3.837	9.284	36.119
Lugo	297	390	718	317	660	709	868	1.823	1.264	2.991	10.037
Ourense	243	391	686	276	557	534	845	1.571	810	2.026	7.939
Pontevedra	1.035	1.339	2.607	1.288	2.303	2.045	2.845	4.652	2.718	5.709	26.541
Galicia	3.133	3.888	6.965	3.325	6.599	5.674	8.265	14.148	8.629	20.010	80.636

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Ao

descoñecerse en moitos casos a data de finalización da reserva de posto, duración do proceso de selección, o contrato concértase por unha duración indeterminada nun 67,75% dos casos en 2020 e nun 69,88% en 2021. Os contratos menores de 7 días supoñen en 2021 un 12,70% e os que duran entre 15 días e un mes, un 5,34%.

Cadro 7.13

Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	6.170	1.912	2.001	1.306	809	163	9	6	18	23.725	36.119
Lugo	1.192	924	647	373	200	35	4	2	2	6.658	10.037
Ourense	1.039	357	426	310	143	41	4	4	0	5.615	7.939
Pontevedra	1.841	949	1.228	1.141	814	194	10	7	6	20.351	26.541
Galicia	10.242	4.142	4.302	3.130	1.966	433	27	19	26	56.349	80.636

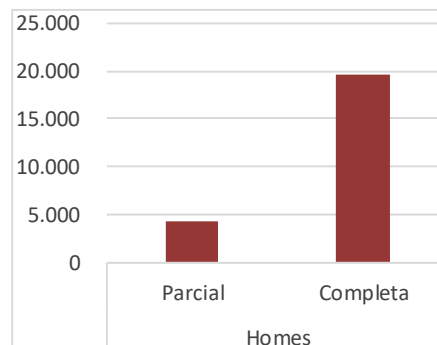
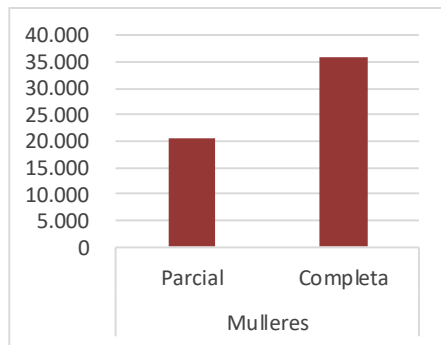
Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Tendo en conta a variable xornada, os celebrados a xornada completa supoñen un 68,90% en 2021 e un 31,10% os que foron a tempo parcial, cifras moi semellantes ás de 2020. Seguindo a tendencia da maior parte das contratacións, son as mulleres as que máis contratos celebran a tempo parcial, 20.731, fronte ao colectivo de homes, 4.342, aínda que se produce un aumento da parcialidade nos dous grupos.

Cadro 7.14**Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Decembro 2021**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	10.803	1.982	8.821	25.316	9.640	15.676	36.119	11.622	24.497
Lugo	2.382	322	2.060	7.655	2.334	5.321	10.037	2.656	7.381
Ourense	2.153	325	1.828	5.786	1.660	4.126	7.939	1.985	5.954
Pontevedra	8.572	1.713	6.859	17.969	7.097	10.872	26.541	8.810	17.731
Galicia	23.910	4.342	19.568	56.726	20.731	35.995	80.636	25.073	55.563

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.4. Contrato para a formación e a aprendizaxe

Ten por obxecto a cualificación profesional das persoas traballadoras nun réxime de alternancia de actividade laboral retribuída na empresa con actividade formativa recibida no marco do sistema de formación profesional para o emprego ou do sistema educativo (art.11.2 ET, Lei 3/2012 e RD 1529/2012).

Os requisitos das persoas susceptibles de ser contratadas nesta modalidade son:

-Ser maior de 16 anos e non ter cumprido os 25 (poderán celebrarse con menores de trinta anos ata que a taxa de desemprego se sitúe por debaixo do 15%). O límite de idade non será de aplicación cando se trate de persoas con discapacidade e nos supostos de contratos celebrados con alumnas e alumnos participantes en proxectos de emprego e formación, nin cando se concerte con colectivos en situación de exclusión social.

-Non ter a titulación requirida para o contrato en prácticas nese posto ou oficio (art.11.2 a ET e art. 6 RD 488/1998)

O número de contratos de formación rexistrados en Galicia no 2020 foi de 1.289 e 3.431 en 2021.

Se estudamos a variable sexo, apreciamos que en 2021 un 51,47% destes contratos concértanse con homes e un 48,53% con mulleres, continuando unha tendencia ao aumento desta contratación no grupo de homes que cambiara en 2019.

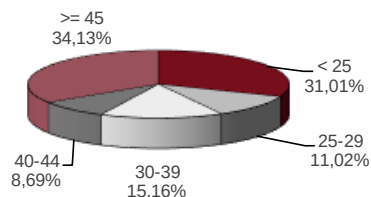
Cadro 7.15

Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	223	51	56	46	175	172	66	101	54	187	1.131
Lugo	80	45	53	28	141	68	21	46	25	58	565
Ourense	107	51	65	37	207	66	29	58	39	165	824
Pontevedra	177	63	44	25	92	171	52	97	44	146	911
Galicia	587	210	218	136	615	477	168	302	162	556	3.431

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Un 97,12% en 2020 e un 97,41% en 2021 concértanse por un tempo igual ou inferior a 12 meses.

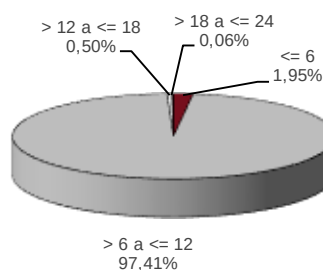
Cadro 7.16

Contratos de formación por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	>24	
A Coruña	48	1.076	4	2	1	1.131
Lugo	6	557	2	0	0	565
Ourense	0	822	2	0	0	824
Pontevedra	13	887	9	0	2	911
Galicia	67	3.342	17	2	3	3.431

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Tempo de duración dos contratos

7.2.5. Contrato en prácticas

Este contrato ten como finalidade a obtención de práctica profesional, a xornada completa ou parcial, axeitada ao nivel de estudos das persoas con titulación universitaria ou de formación profesional de grao medio ou superior, ou títulos recoñecidos oficialmente como equivalentes que habiliten para o exercicio profesional (art.11 ET e 1.1 RD 488/1998, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

Este tipo de contrato alcanzou en 2021 os 4.082 concertos e 3.218 en 2020 (864 máis que o ano anterior).

Tendo en conta o factor sexo, concertouse cun 56,42% de homes e cun 43,58% de mulleres en 2021 e cun 54,29% de homes e cun 45,71% de mulleres en 2020. É un dos poucos contratos, xunto a formación e interinidade, onde o número de concertos é moi parecido en mulleres e en homes, e tendo en conta a incorporación masiva da muller á educación de grao medio e superior, e que é precisamente este colectivo o que en maior medida finaliza os estudos iniciados, parece ser esta a causa da maior presenza feminina.

Por grupos de idade, realizáronse maior número de contratacións ao colectivo de menores de 25 anos con 2.130 contratos, seguido do colectivo entre 25 e 29 anos con 1.267 contratos.

Cadro 7.17

Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	522	308	127	16	20	426	290	122	20	22	1.873
Lugo	149	54	20	3	4	56	47	23	5	2	363
Ourense	117	50	15	4	3	81	69	23	4	6	372
Pontevedra	501	251	96	16	27	278	198	78	12	17	1.474
Galicia	1.289	663	258	39	54	841	604	246	41	47	4.082

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Segundo a duración do contrato, os de duración igual ou inferior a 6 meses son maioría. Aqueles que alcanzaron a duración superior a 24 meses seguen, ao igual que en anos anteriores, a supoñer unha porcentaxe moi pequena, o 0,46% en 2020 e un 2,10% en 2021%.

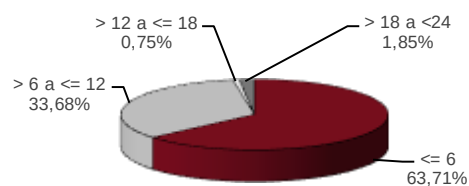
Cadro 7.18

Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses				mais de 24
	≤ 6	> 6 a ≤ 12	> 12 a ≤ 18	> 18 a <24	
A Coruña	1.179	572	19	41	62
Lugo	236	115	1	4	7
Ourense	206	158	2	4	2
Pontevedra	925	501	8	25	15
Galicia	2.546	1.346	30	74	86

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Tempo de duración dos contratos en prácticas

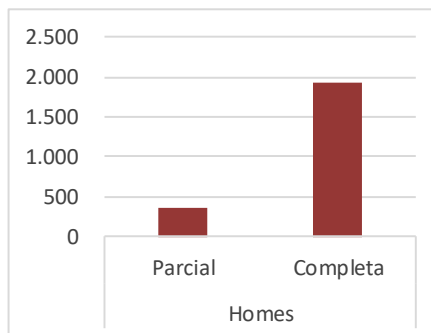
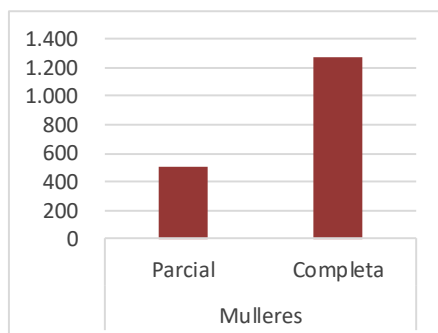
Se tomamos como referencia o tipo de xornada, o 78,51% celebrouse a xornada completa e o 21,49% a parcial.

Cadro 7.19

Contrato en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	993	131	862	880	239	641	1.873	370	1.503
Lugo	230	23	207	133	30	103	363	53	310
Ourense	189	24	165	183	64	119	372	88	284
Pontevedra	891	192	699	583	174	409	1.474	366	1.108
Galicia	2.303	370	1.933	1.779	507	1.272	4.082	877	3.205

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.6. Contratación en substitución por anticipación da idade de xubilación

Esta medida ten por finalidade a contratación de persoas inscritas como desempregadas en substitución daquelas que anticipen a súa idade ordinaria de xubilación de 65 a 64 anos (art.1 e ss. RD 1194/1985) (Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011 e Lei 3/2012).

No 2021 en Galicia só se realizaron 17 contratos desta modalidade. Deles en 2 ocasións realizáronse a homes e en 15 a mulleres.

Centrándonos na duración, concertáronse todos por un período de 12 meses.

Cadro 7.20

Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña			1	1			1	1			4
Lugo											0
Ourense											0
Pontevedra							3	8	2		13
Galicia	0	0	1	1	0	0	4	9	2	0	17

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Cadro 7.21

**Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos.
Por duración e provincias. Galicia. 2021**

	Duración en meses				Total
	12 meses	>12 e >18 meses	>18 e >24 meses	> 24 meses	
A Coruña	4	0	0	0	4
Lugo	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0
Pontevedra	13	0	0	0	13
Galicia	17	0	0	0	17

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

7.2.7. Contrato de relevo e xubilación parcial

É o que se concerta cunha persoa desempregada ou que estivese contratada pola empresa cun contrato de duración determinada para substituír parcialmente unha persoa traballadora da empresa que accede á xubilación parcial (Lei 14/2000 e Lei 3/2012).

A xubilación parcial da persoa substituída é aquela que se inicia despois de cumprir os 61 anos e ata o momento da xubilación total, que se combina cun contrato a tempo parcial e se encontra vinculada ao contrato de relevo. Para determinar a idade de xubilación téñense en conta as bonificacións ou anticipacións de idade que correspondan (Lei 12/2001 e Lei 40/2007).

No ano 2020 asináronse en Galicia 265 contratos de relevo e 254 en 2021.

Segundo a actividade económica foi máis utilizado no sector servizos.

Por sexo e idade, o 47,92% celebráronse con homes en 2020 e o 46,06% en 2021 e entre eles, o colectivo de máis de 45 anos foi o máis empregado seguido do grupo de máis de 30 a 39 anos. No grupo de mulleres concertáronse o 53,94% dos contratos de relevo, e o tramo de >45 o que ten maior representación con 63 contratos en 2020 e 72 en 2021.

Segundo a duración, en 2021 o 36,61% foron por un período superior a 24 meses, e segundo a xornada o 69,29% foi a completa e o 30,71% a tempo parcial, experimentando esta última un lixeiro ascenso respecto de 2020.

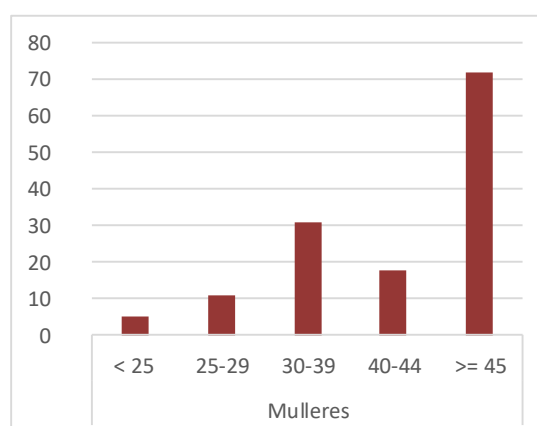
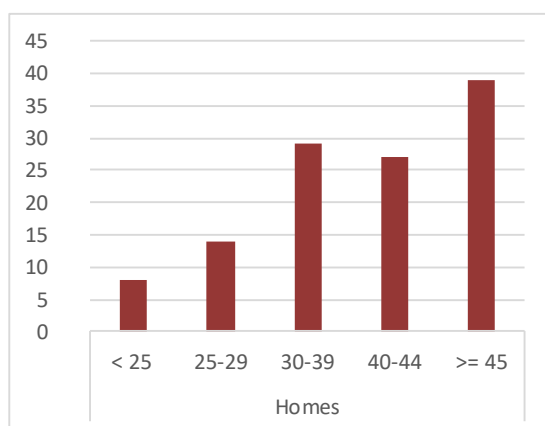
Rompendo a tendencia doutros contratos, a parcialidade foi menor nas mulleres, representando un 29,20%, mentres que nos homes supuxo un 32,48%.

Cadro 7.22

Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	6	9	12	12	25	1	6	17	9	31	128
Lugo	0	2	3	2	1	0	0	2	1	14	25
Ourense	0	0	1	4	2	0	0	0	1	7	15
Pontevedra	2	3	13	9	11	4	5	12	7	20	86
Galicia	8	14	29	27	39	5	11	31	18	72	254

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.23

Contratos de relevo. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 días	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeter- minada	
A Coruña	1	0	1	5	4	38	10	14	55	0	128
Lugo	0	0	0	0	3	15	1	2	4	0	25
Ourense	0	0	0	0	1	9	1	0	4	0	15
Pontevedra	1	1	1	4	4	23	10	12	30	0	86
Galicia	2	1	2	9	12	85	22	28	93	0	254

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.24

Contratos de relevo. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021.

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	64	22	42	64	29	35	128	51	77
Lugo	8	3	5	17	4	13	25	7	18
Ourense	7	4	3	8	2	6	15	6	9
Pontevedra	38	9	29	48	5	43	86	14	72
Galicia	117	38	79	137	40	97	254	78	176

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Contratos de xubilación parcial concertáronse 738 en Galicia en 2020 e 860 en 2021. Do total, un 73,95% concertouse con homes e só un 26,05% con mulleres en 2021 e un 74,25% e un 25,75% en 2020. Esta diferenza esta explicada co atraso da muller no acceso ao mercado laboral e polo tanto tamén en acceder ás pensións de xubilación, diferenzas que xa comezaron a diminuír. Tanto nun grupo coma noutro, os dous anos o 100% concertouse con maiores de 45 anos.

Ao igual que no contrato anterior, un 69,30% celebrouse por un tempo superior a 24 meses.

Cadro 7.25

Contratos por xubilación parcial. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	263	0	0	0	0	91	354
Lugo	0	0	0	0	104	0	0	0	0	25	129
Ourense	0	0	0	0	40	0	0	0	0	10	50
Pontevedra	0	0	0	0	229	0	0	0	0	98	327
Galicia	0	0	0	0	636	0	0	0	0	224	860

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.26

Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12	>12 a <= 18	>18 a <= 24	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	2	0	0	0	0	8	10	30	255	49	354
Lugo	1	0	0	0	2	1	4	10	95	16	129
Ourense	2	0	0	0	1	2	1	7	30	7	50
Pontevedra	1	0	0	0	3	9	9	41	216	48	327
Galicia	6	0	0	0	6	20	24	88	596	120	860

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.8. Contratos non contemplados anteriormente

Neste grupo inclúense contratos de modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación tales como: artistas, servizo domestico, mercantís, contrato de traballo a domicilio, de grupo.

Estas contratacións son pouco representativas, supoñen 4.104 contratos en 2021 e 2.542 en 2020, e son os de duración igual ou inferior a 7 días (68,34%) os máis celebrados. Duplican os contratos celebrados con homes aos celebrados con mulleres e o 25,36% son do colectivo de 30 a 39 anos.

Cadro 7.27

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	118	158	333	332	1.010	118	195	334	69	219	2.886
Lugo	14	44	112	91	62	4	26	59	5	13	430
Ourense	19	8	18	9	25	9	4	9	2	9	112
Pontevedra	69	49	89	47	122	35	72	87	36	70	676
Galicia	220	259	552	479	1.219	166	297	489	112	311	4.104

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.28

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	2.569	14	25	13	36	69	2	12	3	143	2.886
Lugo	49	0	1	1	3	12	0	0	0	364	430
Ourense	34	0	0	0	0	71	0	0	1	6	112
Pontevedra	153	5	2	25	75	319	2	0	45	50	676
Galicia	2.805	19	28	39	114	471	4	12	49	563	4.104

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.29

**Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	1.951	244	1.707	935	182	753	2.886	426	2.460
Lugo	323	21	302	107	19	88	430	40	390
Ourense	79	13	66	33	14	19	112	27	85
Pontevedra	376	65	311	300	81	219	676	146	530
Galicia	2.729	343	2.386	1.375	296	1.079	4.104	639	3.465

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Mención á parte daremos aos contratos temporais de persoas con discapacidade, que son aqueles cunha duración entre 12 meses e 3 anos, con xornada completa ou parcial, para persoas discapacitadas.

Estes contratos supuxeron tan só 1.600 contratos. Deles o 62,06% en 2021 celebráronse con homes, deixando novamente ver a menor integración da muller no mercado laboral, mesmo cando existe algunha discapacidade.

O tramo de idade no que máis contratos asináronse foi o de >45 e tanto no grupo homes (464), como no de mulleres (261).

Tomando en conta a duración, foron os de 12 meses os que representaron o 98,82% en 2020 e o 98,12% en 2021 das celebracións e a xornada completa o 61,56% en 2021.

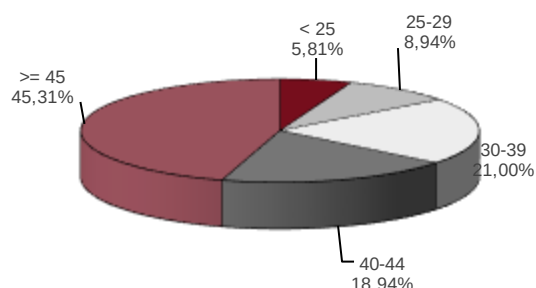
Cadro 7.30

Contratos temporais de persoas con discapacidade. Por sexo, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	20	21	81	77	183	13	25	42	36	76	574
Lugo	4	5	16	16	46	3	4	8	11	28	141
Ourense	8	12	18	14	52	3	5	11	14	23	160
Pontevedra	23	44	94	76	183	19	27	66	59	134	725
Galicia	55	82	209	183	464	38	61	127	120	261	1.600

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

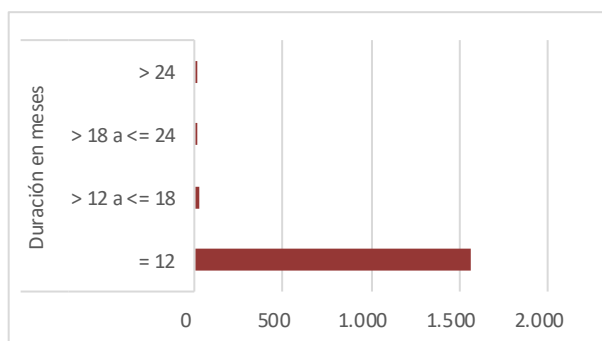

Cadro 7.31

Contratos temporais de persoas con discapacidade. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses				Total
	= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	560	13	1	0	574
Lugo	136	5	0	0	141
Ourense	156	4	0	0	160
Pontevedra	718	6	0	1	725
Galicia	1.570	28	1	1	1.600

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Cadro 7.32

**Contratos temporais de persoas con discapacidade.
Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	382	138	244	192	115	77	574	253	321
Lugo	87	34	53	54	34	20	141	68	73
Ourense	104	33	71	56	37	19	160	70	90
Pontevedra	420	97	323	305	127	178	725	224	501
Galicia	993	302	691	607	313	294	1.600	615	985

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

7.2.9. Contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados)

O contrato indefinido é aquel que se concerta sen establecer límites de tempo na prestación dos servizos, en canto á duración do contrato.

A súa formalización pode ser verbal ou escrita, salvo os acollidos ao programa de fomento da contratación indefinida, persoas con discapacidade, a tempo parcial etc. En todo caso, calquera das partes pode pedir que se formalice por escrito, mesmo durante o transcurso da relación laboral.

En 2020 concertáronse en Galicia 35.613 contratos desta modalidade e 44.188 en 2021.

Esta contratación concertouse no sector masculino nun 53,27% do total, fronte a un 53,57% en 2020. En ambos os dous grupos é o intervalo de idade de máis de 45 anos onde máis contratos indefinidos asínanse con 7.402 concertos en homes. Nas mulleres o maior número dáse no mesmo grupo con 7.394.

Segundo o tipo de xornada, no colectivo masculino un 71,66% de contratos son a xornada completa, e no das mulleres un 41,64%. Novamente vense moi afectados os datos da xornada a tempo parcial cando introducimos a variable sexo, en detrimento do colectivo feminino.

Cadro 7.33

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.290	1.638	3.201	1.595	3.209	897	1.457	2.505	1.331	3.358	20.481
Lugo	255	360	913	545	1.126	217	260	535	294	876	5.381
Ourense	178	236	466	284	610	176	276	509	278	748	3.761
Pontevedra	833	1.080	2.106	1.158	2.457	693	1.007	1.844	975	2.412	14.565
Galicia	2.556	3.314	6.686	3.582	7.402	1.983	3.000	5.393	2.878	7.394	44.188

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021

Cadro 7.34**Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021**

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	10.933	1.618	8.089	1.226	9.548	3.984	4.676	888	20.481	5.602	12.765	2.114
Lugo	3.199	269	1.820	1.110	2.182	835	1.124	223	5.381	1.104	2.944	1.333
Ourense	1.774	298	1.409	67	1.987	824	1.073	90	3.761	1.122	2.482	157
Pontevedra	7.634	1.151	5.551	932	6.931	2.696	3.336	899	14.565	3.847	8.887	1.831
Galicia	23.540	3.336	16.869	3.335	24.517	8.339	10.209	2.100	44.188	11.675	27.078	5.435

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.10. Contratos indefinidos bonificados

Pretenden a contratación indefinida ou temporal de diferentes colectivos de persoas traballadoras mediante a concesión de axudas económicas e incentivos fiscais e/ou bonificacións nas cotizacións á Seguridade Social.

Para os contratos susceptibles de bonificación ofrécese información dos seguintes colectivos:

- Maternidade, adopción e acollemento
- Outras interinidades
- Persoas con discapacidade
- Persoas en risco de exclusión social
- Vítimas de violencia/terrorismo
- persoas traballadoras en empresas de inserción
- Mozas e mozos de 16-30 anos empresas <50 persoas traballadoras
- Mulleres de 16-30 anos subrepresentadas empresas <50 persoas traballadoras
- Maiores de 45 anos empresas <50 persoas traballadoras
- Mulleres >45 anos subrepresentadas empresas <50 persoas traballadoras
- Incorporación <30 anos a cooperativas ou SAL
- Incorporación <30 anos en exclusión social a empresas inserción
- Indefinido primeiro emprego novo ETT
- Indefinido procedente de contrato en prácticas ETT
- Persoas beneficiarias garantía xuvenil
- Convertidos a indefinidos Lei 43/2006
- Convertidos a indefinidos Real decreto-lei 3/2012
- Convertidos a indefinidos Real decreto-lei 4/2013

En 2021 os contratos indefinidos bonificados supuxeron 2.228 contratos, subindo substancialmente os 2.100 contratos de 2020

O colectivo máis contratado son as persoas con discapacidade, seguido das conversións ao abeiro da Lei 3/2012.

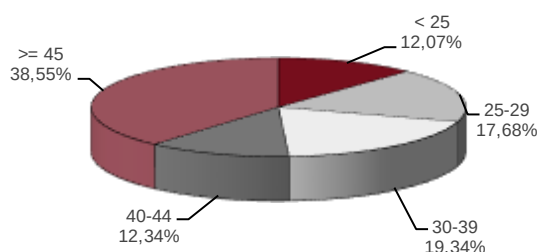
Cadro 7.35

Contratos indefinidos bonificados. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	62	84	99	80	195	46	78	87	41	161	933
Lugo	26	19	29	28	64	14	26	27	12	39	284
Ourense	12	19	16	14	39	8	22	16	14	20	180
Pontevedra	62	79	87	51	196	39	67	70	35	145	831
Galicia	162	201	231	173	494	107	193	200	102	365	2.228

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Cadro 7.36

Contratos indefinidos bonificados segundo colectivo de bonificación. Por sexo e provincias. Galicia. 2021

	Maternidade, adopción, acollimento e risco	Outras interinidades	Persoas con discapacidade	Persoas en risco de exclusión social	Vítimas de violencia de género	Persoas traballadoras en empresas de inserción	Menores de 30 anos excluídos socialmente en empresas de inserción	Indefinidos procedentes de prácticas ETT	familiar traballador autónomo	Conversión indefinido Lei 43/2006	Persoas desempregadas inscritas 12 meses en 18	Conversión indefinido Lei 3/2012	Conversión indefinido RDL 6/2016	Conversión indefinido RDL 8/2019	Conversión indefinido RDL 5/2020	Total
A Coruña	0	0	539	7	1	0	0	0	45	7	91	222	17	0	4	933
Lugo	0	0	157	1	5	0	0	0	6	3	40	68	4	0	0	284
Ourense	0	0	85	2	0	0	0	0	14	0	40	33	6	0	0	180
Pontevedra	0	0	467	2	2	0	0	0	23	2	116	200	17	0	2	831
Galicia	0	0	1.248	12	8	0	0	0	88	12	287	523	44	0	6	2.228

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.11. Contratos convertidos en indefinidos

No 2020 realizáronse 32.704 conversións en indefinidos de contratos temporais e en 2021 45.787

A maior porcentaxe de conversións en indefinidos realizouse nos contratos eventuais de circunstancias de produción con 25.364 en 2021 e 21.008 en 2020, os de obra ou servizo chegaron a 16.794, os de interinidade 1.681 e os de prácticas a 1.260.

As conversións e indefinidos supuxeron en 2021 un 56,51% do total no grupo de homes e no colectivo feminino representaron un 43,48 do total.

Cadro 7.37

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Ambos os dous sexos. Galicia. 2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	7.786	1.439	1.615	5.954	16.794
Eventual circunstancias produción	10.558	3.231	2.279	9.296	25.364
Interinidade	710	260	105	606	1.681
Temporal persoas con discapacidade	122	54	31	148	355
Substitución xubilación 64 anos	3	0	0	6	9
Prácticas	611	116	84	449	1.260
Relevo	80	14	11	95	200
Formación	43	14	15	37	109
Outros	9	1	0	5	15
Total	19.922	5.129	4.140	16.596	45.787

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.38

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Homes. Galicia. 2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	4.966	919	1.000	3.663	10.548
Eventual circunstancias produción	5.693	1.733	1.213	4.963	13.602
Interinidade	273	111	37	207	628
Temporal persoas con discapacidade	80	34	20	95	229
Substitución xubilación 64 anos	1	0	0	1	2
Prácticas	328	58	51	257	694
Relevo	46	7	6	54	113
Formación	17	8	6	18	49
Outros	6	1	0	3	10
Total	11.410	2.871	2.333	9.261	25.875

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.39

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Mulleres. Galicia. 2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	2.820	520	615	2.291	6.246
Eventual circunstancias produción	4.865	1.498	1.066	4.333	11.762
Interinidade	437	149	68	399	1.053
Temporal persoas con discapacidade	42	20	11	53	126
Substitución xubilación 64 anos	2	0	0	5	7
Prácticas	283	58	33	192	566
Relevo	34	7	5	41	87
Formación	26	6	9	19	60
Outros	3	0	0	2	5
Total	8.512	2.258	1.807	7.335	19.912

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.40

Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos
A Coruña	11.410	1.634	9.403	373	8.512	3.705	4.340	467	19.922	5.339	13.743	840
Lugo	2.871	310	2.489	72	2.258	870	1.314	74	5.129	1.180	3.803	146
Ourense	2.333	327	1.951	55	1.807	716	1.035	56	4.140	1.043	2.986	111
Pontevedra	9.261	1.448	7.493	320	7.335	3.293	3.594	448	16.596	4.741	11.087	768
Galicia	25.875	3.719	21.336	820	19.912	8.584	10.283	1.045	45.787	12.303	31.619	1.865

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.41

Contratos convertidos en indefinidos. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses								Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 a <= 30 meses	>30 a <= 36 meses	>36 meses	
A Coruña	2.562	4.032	7.303	1.000	1.292	744	830	2.159	19.922
Lugo	566	1.173	2.150	226	259	136	206	413	5.129
Ourense	458	774	1.635	213	237	138	183	502	4.140
Pontevedra	2.341	3.572	6.161	996	1.000	576	645	1.305	16.596
Galicia	5.927	9.551	17.249	2.435	2.788	1.594	1.864	4.379	45.787

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.12. Contratos indefinidos para persoas con discapacidade

(Lei 27/2009 e RD Lei 20/2012)

As persoas con discapacidade deberán ter recoñecido un grao mínimo de discapacidade igual ou superior ao 33% e estar inscritas nos servizos públicos de emprego.

A xornada pode ser a tempo completo ou parcial.

En 2021 foron 598 os contratos concertados a persoas con discapacidade, dos que o 60,54% celebrouse con homes e o 39,46% con mulleres. Ao igual que noutras modalidades contractuais indefinidas, as mulleres quedan cunha representación moi baixa. Os homes maiores de 45 anos son os máis contratados (184), seguidos da franxa de idade entre 30 e 39 anos (72). No grupo de mulleres foron máis contratadas as maiores de 45 anos (107) seguidas das de 30-39 anos (57).

En 2021 a xornada completa supuxo o 63,87%, a xornada parcial o 31,10% e os fixos discontinuos o 5,01%.

Cadro 7.42

**Contratos indefinidos de persoas con discapacidade.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2021**

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	141	48	88	5	106	43	56	7	247	91	144	12
Lugo	55	12	42	1	21	5	12	4	76	17	54	5
Ourense	32	6	23	3	15	8	7	0	47	14	30	3
Pontevedra	134	31	99	4	94	33	55	6	228	64	154	10
Galicia	362	97	252	13	236	89	130	17	598	186	382	30

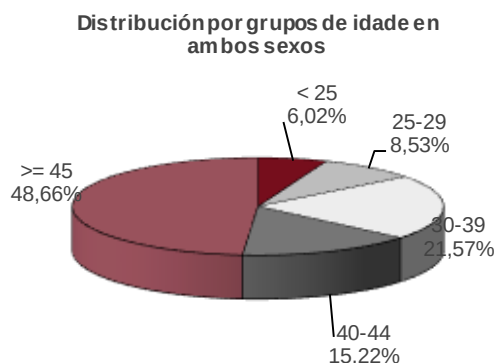
Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.43

Contratos indefinidos de persoas con discapacidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	7	18	26	17	73	11	5	28	13	49	247
Lugo	1	3	10	16	25	2	3	3	2	11	76
Ourense	2	2	5	6	17	0	2	1	7	5	47
Pontevedra	10	8	31	16	69	3	10	25	14	42	228
Galicia	20	31	72	55	184	16	20	57	36	107	598

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.13. Contratacións a colectivos especiais

Neste epígrafe recóllense as contratacións efectuadas a:

- Persoas con discapacidade
- Contratacións a persoas con discapacidade na CEE
- Contratacións en proxectos de investigación
- Contratacións en prácticas para persoal investigador

1- En 2020 os contratos realizados a persoas con discapacidade foron 4.562, medrando aos 5.994 en 2021, sendo o contrato temporal a persoas con discapacidade o máis utilizado, con 1.600 contratacións, seguido do eventual por circunstancias da produción (1.431).

As contratacións deste colectivo en CEE alcanzaron os 2.879 en 2020 e 3.760 contratos en 2021.

Cadro 7.44

Contratacións a persoas con discapacidade. Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefinido ordinario (bonif/non bonif.)	45	11	1	30	87
Persoas con discapacidade (indef.)	247	76	47	228	598
Obra ou servizo	645	22	40	251	958
Eventual circunstancias produción	990	103	30	308	1.431
Interinidade	431	35	15	258	739
Temporal persoas con discapacidade	574	141	160	725	1.600
Prácticas	1	1	0	3	5
Formación	4	0	1	2	7
Outros contratos	0	0	1	0	1
Convertidos en indefinidos	249	71	38	210	568
Total	3.186	460	333	2.015	5.994

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.45

**Contratacións a persoas con discapacidade en CEE.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefinidos ordinarios (bonif/non bonif.)	45	11	1	30	87
Obra ou servizo	645	22	40	251	958
Eventual circunstancias produción	990	103	30	308	1.431
Interinidade	340	15	8	185	548
Temporal persoas con discapacidade	149	19	15	251	434
Formación	3	0	0	1	4
Outros contratos	0	0	1	0	1
Conversión en indefinidos	164	25	11	97	297
Total	2.336	195	106	1.123	3.760

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

2- O contrato de traballo para a **realización dun proxecto de investigación** pode concertarse con persoal investigador, científico ou técnico. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato de obra ou servizo determinado (art. 12 e 15 do ET)

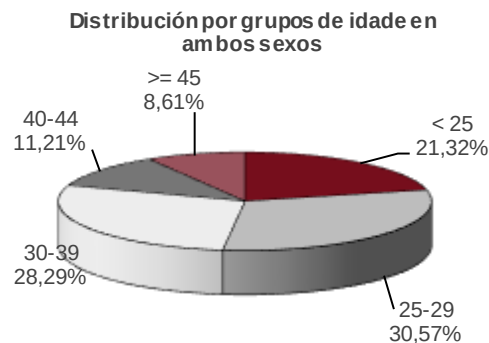
No ano 2020 concertáronse 1.370 contratos e en 2021 2.195. Os tramos de idade onde houbo maior incidencia foron os de 25-29 con 332 contratos a homes e 339 a mulleres.

Cadro 7.46

Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	130	141	130	56	28	83	143	127	44	47	929
Lugo	3	7	7	2	10	3	5	10	5	11	63
Ourense	1	2	8	0	1	0	5	9	4	1	31
Pontevedra	137	182	154	58	38	111	186	176	77	53	1.172
Galicia	271	332	299	116	77	197	339	322	130	112	2.195

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

3- O contrato en **prácticas para persoal investigador** require estar en posesión dun doutorado, sen que sexa de aplicación o límite dos catro anos dende a obtención do título. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato en prácticas. A súa duración non poderá ser inferior a un ano, nin exceder de cinco (art. 11 do ET).

Só se realizaron 350 contratos que reúnan estas características na Comunidade Autónoma de Galicia en 2021 e 228 en 2020.

Cadro 7.47

Contratacións en prácticas para persoal investigador. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	42	25	42	7	3	42	40	42	4	2	249
Lugo	1	1	4	0	1	0	0	3	2	0	12
Ourense	3	4	2	0	0	3	3	3	0	0	18
Pontevedra	11	20	6	0	0	16	12	6	0	0	71
Galicia	57	50	54	7	4	61	55	54	6	2	350

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.14. Adscricións en colaboración social

O seu obxecto é a mellora da capacidade de ocupación das persoas desempregadas a través de subvencións dos custos laborais para a contratación de persoas desempregadas para a execución de obras ou servizos de interese xeral e social no ámbito da colaboración coas Corporacións locais ou entidades dependentes ou vinculadas a unha Administración local.

Non houbo adscricións en 2021, mentres que anecdoticamente houbo 2 en 2019 e 3 en 2020.

Cadro 7.48

Adscricións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2021

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.49

**Adscricións temporais en colaboración social.
Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2021**

	Homes				Mulleres				Total
	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

7.2.15 Prórrogas

As prórrogas a contratos en 2020 alcanzaron as 103.998 e as 116.786 en 2021.

As prórrogas son, en boa medida, un reflexo dos contratos iniciais, así o maior número realizouse aos contratos eventuais por circunstancias da produción (108.332 en 2021), seguidas, a gran distancia, do de obra (3.823).

Cadro 7.50

Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia. 2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.517	617	617	1.072	3.823
Eventual circunstancias produción	35.168	9.469	9.744	53.951	108.332
Interinidade	80	21	31	45	177
Temporal persoas con discapacidade	234	76	58	434	802
Relevo	2	0	0	1	3
Xubilación parcial	6	1	0	2	9
Sustitución xubilación 64 anos	0	0	0	0	0
Prácticas	1.311	272	247	1.345	3.175
Formación	81	40	20	88	229
Outros contratos	63	9	3	161	236
Total	38.462	10.505	10.720	57.099	116.786

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Se nos centramos na duración, o 68,51% realizáronse por 3 meses, o 19,11% por períodos de 3 a 6 meses e un 12,15% por períodos de 6 a 12 meses.

Cadro 7.51

Prórrogas. Por duración e provincias. Galicia. 2021

	Duración en meses						Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 meses	
A Coruña	24.245	8.739	5.343	116	13	6	38.462
Lugo	5.893	2.659	1.911	16	25	1	10.505
Ourense	7.240	2.269	1.201	6	3	1	10.720
Pontevedra	42.636	8.645	5.740	70	5	3	57.099
Galicia	80.014	22.312	14.195	208	46	11	116.786

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Por sexos, a distribución é un 54,10% realizadas a homes e un 45,90% a mulleres.

O tramo de idade onde maior número de prórrogas se rexistraron foi de 25 a 44 anos, seguido do colectivo de >45 anos.

No sector servizos, foi onde maior número de prórrogas se rexistraron, alcanzando o 81,52%, seguido a gran distancia polo sector de industria co 12,48%.

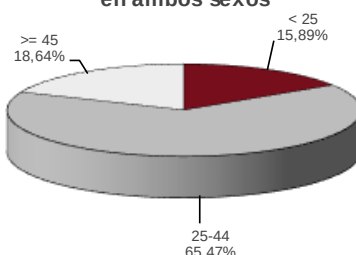
Cadro 7.52

Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2021

	Homes			Mulleres			Sector de actividade				Total
	< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	3.239	12.097	4.712	2.747	11.049	4.618	618	4.559	2.549	30.736	38.462
Lugo	915	2.961	1.146	864	3.223	1.396	485	1.095	516	8.409	10.505
Ourense	761	4.133	1.405	581	2.510	1.330	139	1.594	303	8.684	10.720
Pontevedra	4.763	19.545	7.508	3.354	15.450	6.479	337	7.325	2.064	47.373	57.099
Galicia	9.678	38.736	14.771	7.546	32.232	13.823	1.579	14.573	5.432	95.202	116.786

Fonte: SEPE, Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2021.

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

7.3. Contratación a persoas traballadoras estranxeiras

Debido ao incremento de persoas traballadoras estranxeiras que exerce a súa actividade laboral en Galicia e en España, tanto de procedencia comunitaria coma extracomunitaria, consideramos de interese reflectir a situación contractual deste colectivo.

O total de contratos rexistrados de persoas traballadoras estranxeiras, tanto comunitarias coma extracomunitarias, foi de 59.602 en 2020 e 79.813 en 2021.

Os contratos concertados con persoas comunitarias chegaron aos 16.278 en 2020 e 19.602 en 2021, e deles, en 2021, 7,80% foron baixo a modalidade de indefinidos, 7,07% conversións en indefinidos e 85,13% contratos temporais.

Os contratos rexistrados de persoas non comunitarias alcanzaron os 43.324 en 2020 e 60.211 en 2021.

Cadro 7.53

Contratos a persoas estranxeiras segundo tipo de contrato e provincias. Galicia. Decembro 2021

	Total	Persoas estranxeiras comunitarias				Persoas estranxeiras extracomunitarias			
		Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais
A Coruña	30.640	6.243	568	412	5.263	24.397	1.988	1.126	21.283
Lugo	11.901	3.057	312	235	2.510	8.844	1.157	417	7.270
Ourense	8.183	2.677	192	228	2.257	5.506	415	286	4.805
Pontevedra	29.089	7.625	457	511	6.657	21.464	1.238	823	19.403
Galicia	79.813	19.602	1.529	1.386	16.687	60.211	4.798	2.652	52.761

Fonte: SEPE, contratos rexistrados. Decembro 2021.

Cadro 7.54

Contratos a persoas estranxeiras segundo sexo, idade e sectores por provincias. Galicia. Decembro 2021

	Total	Homes			Mulleres			Sectores			
		< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	30.640	2.240	10.345	3.953	1.716	9.067	3.319	1.930	3.449	2.522	22.739
Lugo	11.901	1.262	4.051	1.378	832	3.127	1.251	2.565	1.363	531	7.442
Ourense	8.183	556	2.491	1.153	537	2.388	1.058	714	1.238	484	5.747
Pontevedra	29.089	2.112	9.675	4.626	1.670	8.219	2.787	1.558	5.214	1.572	20.745
Galicia	79.813	6.170	26.562	11.110	4.755	22.801	8.415	6.767	11.264	5.109	56.673

Fonte: SEPE, contratos rexistrados. Decembro 2021.

Conclusións da contratación

1º De todo o exposto neste capítulo pódese concluír que tras varios anos cunha redución no número de contratos, dende 2015 aumentan de xeito continuado as contratacións ata 2019 que chegan a 1.086.123. A baixada en 2020 é notable ata as 749.220 contratacións, recuperándose en parte en 2021, con 918.214 contratos.

2º En 2021 a modalidade de contrato eventual segue sendo a máis utilizada con 457.107 contratos celebrados, 351.569 en 2020. En segundo lugar encóntrase o contrato de obra ou servizo determinado con 275.310 contratos, 247.494 en 2020. Este tipo de contrato sumado ao anterior alcanzou un 79,77% da contratación de 2021.

3º Os contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados) seguen tendo unha moi baixa representación porcentual cun 5,07% da contratación inicial.

4º A rotación do asalariado galego (número de contratos eventuais que, por termo medio, concértanse con cada asalariado temporal) alcanzou os 3,43 contratos no caso das mulleres e os 4,32 nos homes en 2021. A media en España foi de 3,36 no grupo de mulleres e de 4,74 no de homes.

Cadro 7.55

Rotación do persoal asalariado con contrato temporal. Galicia/España. 2021/2020

	Galicia				España			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Contratos temporais	431.217	423.284	396.344	325.936	9.574.907	7.918.598	7.696.111	6.478.253
Asalariados/as temporais	99,8	102,0	115,4	109,4	2.018,0	1.919,0	2.290,5	2.081,7
Rotación	4,32	4,14	3,43	2,98	4,74	4,13	3,36	3,10

Datos EPA en miles de persoas.

Elaboración propia.

Fonte: EPA e SEPE, Estatística de contratos rexistrados.

5º Mantense unha elevada porcentaxe de persoal asalariado temporal, especialmente no colectivo feminino, e tamén se manteñen as distancias entre o grupo de homes e de mulleres entre 2020 e 2021.

Cadro 7.56

Persoal asalariado sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia. 2021- 2020

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Pers. asalariado sector público	77,1	77,2	66,5	67,4	22,9	22,8	33,5	32,6
Pers. asalariado sector privado	77,9	77,5	75,7	76,2	22,1	22,5	24,3	23,8

En porcentaxe.

Elaboración propia 2021.

Fonte: EPA.

Cadro 7.57

Persoal asalariado sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2021-2020

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Pers. A salariado sector público	76,8	78,4	63,5	66,9	23,2	21,6	36,5	23,1
Pers. asalariado sector privado	77,2	77,2	75,5	76,7	22,8	22,8	24,5	23,3

En porcentaxe.

Elaboración propia.

Fonte: EPA.

6º Seguen existindo determinas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade ou os concertados a tempo parcial, e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos a contratación das mulleres supera a dos homes.

7.4. Empresas de traballo temporal

Inclúense neste apartado as empresas de traballo temporal autorizadas inicialmente pola Lei 14/1994, do 1 de xuño, que, realizando os contratos de posta a disposición, poden supoñer unha importante canalización da ocupación.

Sendo competencia da comunidade autónoma tanto a autorización como o rexistro, contabilízanse, ademais, todas aquelas empresas de traballo temporal que posúen centros de traballo en Galicia e que son autorizadas polo Ministerio de Traballo e Economía Social, por ser o seu ámbito de actuación superior ao da comunidade autónoma.

Pódese ver no cadro 7.58, segundo datos do Ministerio de Traballo e Economía Social, que o número de empresas autorizadas para traballar como ETT en Galicia a 31 de decembro de 2021 é de 67.

O número de contratos de posta a disposición en Galicia durante 2020 ascende en total á cifra de 154.608 e 194.815 en 2021, correspondendo o maior número aos realizados na provincia de Pontevedra. Claramente as provincias da Coruña e Pontevedra agrupan

o maior número de contratos de posta a disposición supoñendo a suma de ambos o 86,96% do total de Galicia.

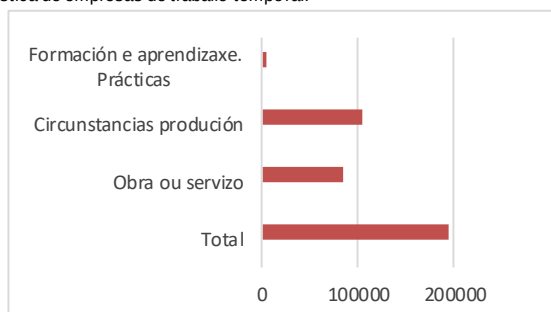
Cadro 7.58

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por provincia do centro de traballo da empresa de traballo temporal. Galicia. 2021

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición			
			Total	Obra ou servizo	Circunstancias produción	Formación e aprendizaxe. Prácticas
A Coruña	23	38.002	66.237	32.089	33.102	1.046
Lugo	11	7.603	12.107	6.623	5.133	348
Ourense	9	6.834	13.294	6.645	6.371	278
Pontevedra	24	57.986	103.177	40.045	60.257	2.775
Galicia	67	110.425	194.815	85.402	104.863	4.447

(*) Datos provisionais.

Fonte: MITEs, Estatística de empresas de traballo temporal.

No cadro 7.59 desagreganse por comunidades autónomas os contratos de posta a disposición que totalizaron a cifra a nivel estatal de 3.434.864 en 2020 e 4.067.727 en 2021.

Cadro 7.59

Empresas de traballo temporal, cesión de persoas traballadoras e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por comunidade autónoma do centro de traballo da empresa de traballo temporal. 2021

	Empresas de traballo temporal	Cesión de persoas traballadoras	Contratos de posta a disposición			
			Total	Obra ou servizo	Circunstancias da produción	Interinidade, formación, aprendizaxe e prácticas
Andalucía	83	241.950	468.469	180.250	284.370	3.849
Aragón	49	99.291	165.623	34.398	129.458	1.767
Asturias	20	24.223	46.506	5.764	39.899	843
Baleares	17	9.392	16.306	4.084	11.893	329
Canarias	27	38.309	71.842	11.153	59.909	780
Cantabria	22	38.073	75.614	20.638	54.029	947
Castela-A Mancha	40	107.825	179.654	35.495	142.284	1.875
Castela e León	29	116.135	214.728	33.988	178.679	2.061
Cataluña	102	452.307	652.661	268.219	372.918	11.524
C. Valenciana	81	275.646	501.272	208.205	289.981	3.086
Extremadura	15	8.704	10.795	5.309	5.405	81
Galicia	67	110.425	194.712	85.402	104.863	4.447
Madrid	108	393.577	586.702	135.705	443.142	7.855
Murcia	63	236.061	541.488	402.292	138.628	568
Navarra	29	73.185	139.990	22.838	113.483	3.669
País Vasco	40	95.767	171.058	31.019	133.474	6.565
A Ríoxa	15	17.171	30.300	2.526	27.549	225
Ceuta e Melilla	2	6	7	3	4	0
Total	809	2.338.047	4.067.727	1.487.288	2.529.968	50.471

(*) Datos a 31 de decembro.

Fonte: MITEs.

Cadro 7.60

Contratos de posta a disposición por sector e división da actividade do centro de traballo da empresa usuaria. España. 2021

		ESPAÑA
Total		3.688.179
SECTOR:		
Agrario		655.807
Industria		1.216.168
Construción		16.338
Servizos		1.787.427
Non clasificables		11.814
DIVISIONS:		
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	655.382
2	Silvicultura e explotacións forestais	425
3	Pesca e acuicultura	889
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	1
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural	0
7	Extracción minerais metálicos	139
8	Outras industrias extractivas	377
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	1
10	Industria da alimentación	440.820
11	Fabricación de bebidas	29.718
12	Industria do tabaco	62
13	Industria téxtil	15.262
14	Confección de roupa de vestir	10.226
15	Industria do coiro e do calzado	2.510
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	7.103
17	Industria do papel	50.725
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	21.214
19	Coquerías e refinación de petróleo	42
20	Industria química	45.055
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	19.300
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	80.663
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	33.218
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	26.539
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	86.219
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	8.987
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	26.971
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	19.450
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	125.269
30	Fabricación doutro material de transporte	4.648
31	Fabricación de mobles	12.351
32	Outras industrias manufactureiras	13.867
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	4.733
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	490
36	Captación, depuración e distribución de auga	638
37	Recolla e tratamento de augas residuais	14
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	7.709
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	109
41	Construción de edificios	2.371
42	Enxeñaría civil	805
43	Actividades de construción especializada	10.135
45	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	11.071
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	231.267
47	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	151.062
49	Transporte terrestre e por tubaxe	76.414
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	55
51	Transporte aéreo	297
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	529.588
53	Actividades postais e de correos	40.140
55	Servizos de aloxamento	81.711
56	Servizos de comidas e bebidas	52.960
58	Edición	4.189
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	66.458
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	12.456
61	Telecomunicacións	11.598
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	12.785
63	Servizos de información	1.739
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	20.020
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	2.486
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	1.578
68	Actividades inmobiliarias	2.101
69	Actividades xurídicas e de contabilidade	3.066
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	5.074
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	22.235
72	Investigación e desenvolvemento	3.003
73	Publicidade e estudos de mercado	7.903
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	7.783
75	Actividades veterinarias	5
77	Actividades de aluguer	21.152
78	Actividades relacionadas co emprego	246
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	504
80	Actividades de seguridade e investigación	1.515
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	14.269
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	110.360
84	Administración pública e Defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.045
85	Educación	5.942
86	Actividades sanitarias	2.188
87	Asistencia en establecementos residenciais	1.985
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	7.691
90	Actividades de creación artística e espéctáculos	2.205
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1.182
92	Actividades de xogos de azar e apostas	1.219
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	10.191
94	Actividades asociativas	2.485
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	2.724
96	Outros servizos persoais	5.099
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	283
98	Actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	0
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	52
Non clasificables		
Total		3.688.179

Fonte: MITEs.

O cadro 7.60 efectúa a distribución dos contratos de posta a disposición por sector e división de actividade do centro de traballo da empresa usuaria, reflectindo que “agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas” é a epígrafe que máis contratos contén.

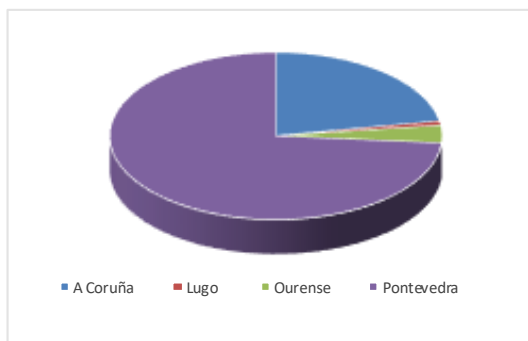
Por outra parte, nos cadros 7.61 e 7.62 pódense observar as cifras de persoas postas a disposición e contratos de posta a disposición referidos unicamente aos celebrados por empresas autorizadas pola Comunidade autónoma resaltando claramente os contratos eventuais e para obra ou servizo determinado. Así mesmo pódese contemplar que a provincia de Pontevedra supera amplamente ás demais en contratos de posta a disposición.

Cadro 7.61

Persoas traballadoras postas a disposición polas empresas de traballo temporal autorizadas pola autoridade laboral de Galicia, segundo ámbito de actuación. 2021

	Persoas traballadoras
A Coruña	3.521
Lugo	134
Ourense	537
Pontevedra	11.715
Galicia	15.907

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

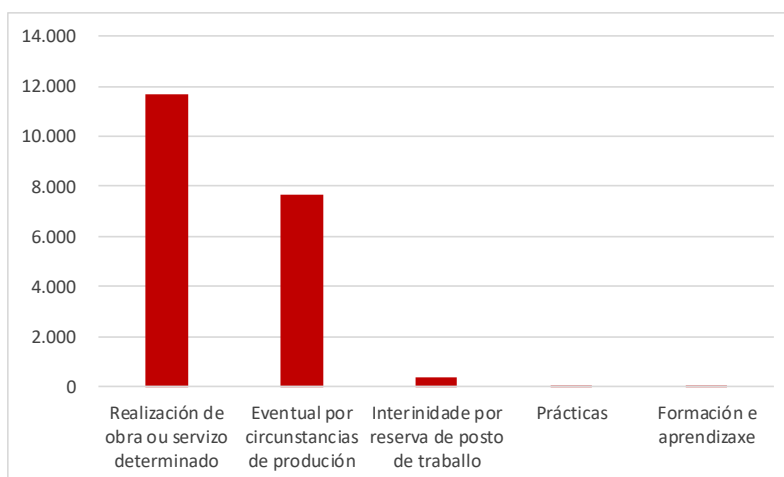

Cadro 7.62

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola autoridade laboral de Galicia, segundo o ámbito de actuación e a modalidade de contratación. 2021

	Causa do contrato					Totais
	Realización de obra ou servizo determinado	Eventual por circunstancias de produción	Interinidade por reserva de posto de traballo	Prácticas	Formación e aprendizaxe	
A Coruña	2.800	1.631	94		0	4.525
Lugo	121	102	2	1	0	226
Ourense	277	558	19	5	0	859
Pontevedra	8.497	5.409	267		8	14.181
Galicia	11.695	7.700	382	6	8	19.791

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Examinando a evolución no cadro 7.63, polo que se refire a contratos de posta a disposición de empresas de traballo temporal autorizadas para traballar en Galicia pola Comunidade autónoma, en xeral, no que se refire a estas empresas, sube o número de contratos en relación co ano anterior, sen chegar a cifras doutros anos.

Cadro 7.63

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola autoridade laboral de Galicia. Evolución 2012-2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	1.866	1.557	2.432	2.051	3.121	66.784	3.081	2.889	2.373	3.521
Lugo	1.534	1.812	1.969	2.393	2.718	8.887	2.547	3.526	1.070	134
Ourense	542	739	789	777	1.051	8.107	1.252	1.558	335	537
Pontevedra	11.121	9.714	10.812	13.556	18.315	81.120	18.798	11.168	792	11.715
Galicia	15.063	13.822	16.002	18.777	25.205	164.898	25.678	19.141	4.570	15.907

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Pode observarse no cadro 7.64 a evolución desagregada polas causas dos contratos en que se reflicte que suben todas as modalidades contractuais respecto do anómalo ano anterior.

Cadro 7.64**Contratos de posta á disposición nas empresas autorizadas pola autoridade laboral de Galicia.
Evolución 2012-2021**

Total contratos										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	1.866	1.557	2.432	2.051	3.128	66.784	3.081	2.889	2.373	4.525
Lugo	1.534	1.812	1.969	2.393	2.718	8.887	2.547	3.526	10.070	226
Ourense	542	739	789	777	1.051	8.107	1.252	1.558	335	859
Pontevedra	11.121	9.714	10.812	13.556	18.315	81.120	18.798	11.168	792	14.181
Total	15.063	13.822	16.002	18.777	25.212	164.898	25.678	19.141	13.570	19.791

Realización de obra ou servizo determinado										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	1.645	1.179	1.411	1.127	1.610	29.037	1.902	1.743	1.676	2.800
Lugo	335	430	450	756	1.005	3.564	748	751	6.087	121
Ourense	474	449	586	701	916	3.882	973	1.138	229	277
Pontevedra	4.824	4.358	5.064	6.024	6.980	32.724	7.635	7.101	297	8.497
Total	7.278	6.416	7.511	8.608	10.511	69.207	11.258	10.733	8.289	11.695

Eventual por circunstancias de produción										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	48	222	762	692	1.352	36.717	998	946	665	1.631
Lugo	837	767	761	1.018	1.023	4.292	1.756	2.756	3.809	102
Ourense	50	280	193	47	115	3.900	261	369	98	558
Pontevedra	6.095	5.270	5.595	7.415	11.190	44.581	11.036	3.923	492	5.409
Total	7.030	6.539	7.311	9.172	13.680	89.490	14.051	7.994	5.064	7.700

Interinidade										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	143	146	253	232	162	1.001	179	200	32	94
Lugo	362	615	758	619	690	1.018	43	19	173	2
Ourense	18	8	10	29	20	325	18	51	8	19
Pontevedra	202	85	147	115	144	3.784	124	124	3	267
Total	725	854	1.168	995	1.016	6.128	364	394	216	382

Prácticas										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	143	146	253	0	4	21	2	0	0	0
Lugo	362	615	758	0	0	13	0	0	1	1
Ourense	18	8	10	0	0	0	0	0	0	5
Pontevedra	202	85	147	0	1	66	3	5	0	0
Total	725	854	1.168	0	5	100	5	5	1	6

Formación e aprendizaxe										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	30	10	6	0	0	8	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	1	4	2	0	1	0	15	0	8
Total	30	13	10	2	0	9	0	15	0	8

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

CAPÍTULO 8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

(volver ao índice)

Carmen Cabanas Carlín

Funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

Capítulo 8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Parte I. A negociación colectiva en Galicia

8.1. Introducción e metodoloxía

A primeira parte deste capítulo recolle unha análise dos convenios colectivos asinados e revisados durante o ano 2021 en Galicia, centrándose na súa distribución segundo os ámbitos territorial, funcional, temporal e persoal así como nos datos que recollen respecto do incremento salarial e a xornada.

A análise máis pormenorizada das cláusulas doutro tipo que recollen os convenios asinados neste ano poderá consultarse no informe da “Situación da Negociación Colectiva en Galicia 2021” que tamén elabora este Consello.

O criterio de inclusión que se utiliza é o da vixencia económica, polo que os convenios que se teñen en conta son os asinados e revisados en 2021 que teñen vixencia e efectos económicos durante ese ano así como os convenios asinados ou revisados nos últimos días do ano anterior que teñen vixencia e inicio de efectos en 2021. Non se consideraron aqueles convenios que, aínda que foron asinados ou revisados durante o ano 2021, non teñen efectos económicos para ese ano.

Tense en conta a negociación colectiva estatutaria, de eficacia xeral, e os acordos reguladores para persoal funcionario e pactos de tipo mixto que regulan de xeito unitario a todo tipo de persoal que presta servizos nas distintas administracións públicas, na medida en que se ten coñecemento deles.

Os datos estatísticos que figuran neste informe foron elaborados tendo en conta o contido dos convenios colectivos e o establecido nas follas estatísticas que de xeito preceptivo os acompañan.

Desde a posta en marcha do programa *Regcon* para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, a información extráese directamente do programa desde este Consello.

Para o cálculo da media ponderada do incremento salarial pactado tivéronse en conta os incrementos salariais indicados nos convenios de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial recollidas neles de igual xeito, sen ter en conta os incrementos lineais ou os convenios nos que se indican varios incrementos.

Para determinar a xornada media pactada tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual, que foron 77 en 2021 (o 66,4% do total de convenios asinados e revisados nese ano).

Inclúese así mesmo unha análise das inaplicacións rexistradas en 2021 e da situación da ultraactividade a 31 de decembro de 2021 dos convenios colectivos de sector en Galicia que se acompañan como anexos a este capítulo.

A segunda parte do capítulo refírese aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia.

A información recóllese dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2021 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa *Regcon* co fin de recoller só os que afectan a persoas traballadoras nalgunha das catro provincias galegas.

Nos convenios de sector o dato do número de persoas traballadoras ás que afectan foi elaborado polo IGE baseándose no traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

A fonte dos datos remitidos polo IGE son as Contas de cotización á Seguridade Social (Tesourería Xeral da Seguridade Social).

Nos convenios de empresa estes datos recóllense dos extraídos do programa *REGCON* e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas.

8.2. Estrutura da negociación colectiva

A 31 de decembro de 2021 existen en Galicia 1.039 convenios colectivos, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, que afectan a 494.304 persoas traballadoras.

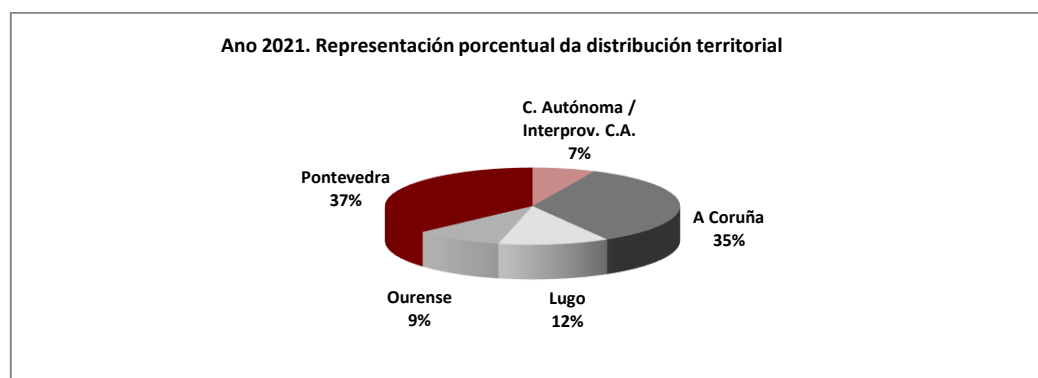
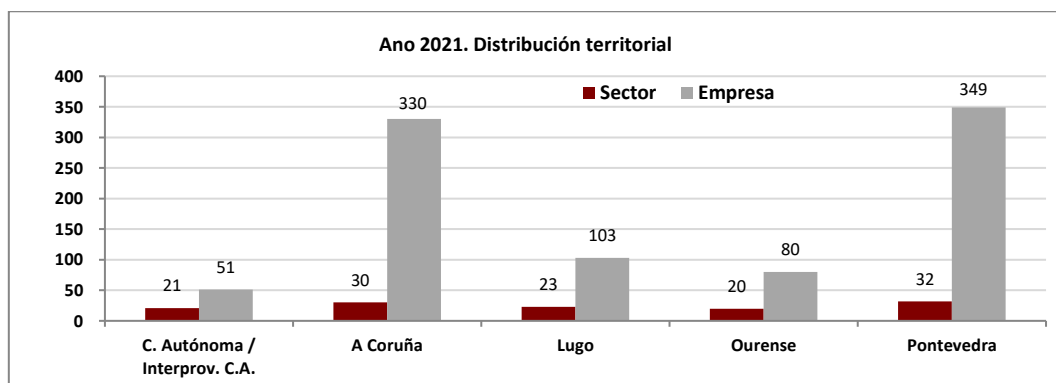
No Cadro 8.1 pode apreciarse a evolución no período 2016 – 2021.

Cadro 8.1

Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias.
Galicia. 2016 - 2021

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	50	294	87	72	320	823
Total 2016	67	324	110	92	352	945
Sector	19	30	23	20	32	124
Empresa	49	300	93	76	335	853
Total 2017	68	330	116	96	367	977
Sector	20	30	23	20	32	125
Empresa	50	307	98	82	344	881
Total 2018	70	337	121	102	376	1.006
Sector	21	30	23	20	32	126
Empresa	51	321	101	86	348	907
Total 2019	72	351	124	106	380	1.033
Sector	21	30	23	20	32	126
Empresa	52	323	102	86	349	912
Total 2020	73	353	125	106	381	1.038
Sector	21	30	23	20	32	126
Empresa	51	330	103	80	349	913
Total 2021	72	360	126	100	381	1.039

Neste cómputo total contabilízanse convenios colectivos e acordos reguladores
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Refírense estes datos a convenios colectivos de empresa e de sector negociados en Galicia, incluíndo neste total tamén os acordos reguladores dos que se ten coñecemento.

Durante o ano 2021 asináronse e/ou revisáronse 116 convenios colectivos (102 convenios asinados e 14 revisados), dos que 23 son de sector (19 convenios asinados e 4 revisados) e 93 son de empresa (83 convenios asinados e 10 revisados).

O Cadro 8.2 reflicte estes datos por provincias.

Cadro 8.2

Convenios asinados e revisados. Galicia. Ano 2021.

	CONVENIOS ASINADOS			CONVENIOS REVISADOS			TOTAL ASINADOS E REVISADOS		
	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
Núm. Convenios	3	2	5	0	2	2	3	4	7
Núm. Traballad.	1.026	3.500	4.526	0	1.886	1.886	1.026	5.386	6.412
Homes	771	2.780	3.551		1.102	1.102	771	3.882	4.653
Mulleres	255	720	975		784	784	255	1.504	1.759
A Coruña									
Núm. Convenios	18	3	21	2	0	2	20	3	23
Núm. Traballad.	1.428	32.343	33.771	260	0	260	1.688	32.343	34.031
Homes	843	12.898	13.741	114		114	957	12.898	13.855
Mulleres	585	19.445	20.030	146		146	731	19.445	20.176
Lugo									
Núm. Convenios	12	1	13	1	2	3	13	3	16
Núm. Traballad.	655	2.960	3.615	122	2.700	2.822	777	5.660	6.437
Homes	444	444	888	78	2.050	2.128	522	2.494	3.016
Mulleres	211	2.516	2.727	44	650	694	255	3.166	3.421
Ourense									
Núm. Convenios	5	5	10	2	0	2	7	5	12
Núm. Traballad.	574	20.300	20.874	87	0	87	661	20.300	20.961
Homes	448	11.900	12.348	14		14	462	11.900	12.362
Mulleres	126	8.400	8.526	73		73	199	8.400	8.599
Pontevedra									
Núm. Convenios	45	8	53	5	0	5	50	8	58
Núm. Traballad.	4.091	61.353	65.444	727	0	727	4.818	61.353	66.171
Homes	2.409	44.443	46.852	571		571	2.980	44.443	47.423
Mulleres	1.682	16.910	18.592	156		156	1.838	16.910	18.748
Galicia									
Núm. Convenios	83	19	102	10	4	14	93	23	116
Núm. Traballad.	7.774	120.456	128.230	1.196	4.586	5.782	8.970	125.042	134.012
Homes	4.915	72.465	77.380	777	3.152	3.929	5.692	75.617	81.309
Mulleres	2.859	47.991	50.850	419	1.434	1.853	3.278	49.425	52.703

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

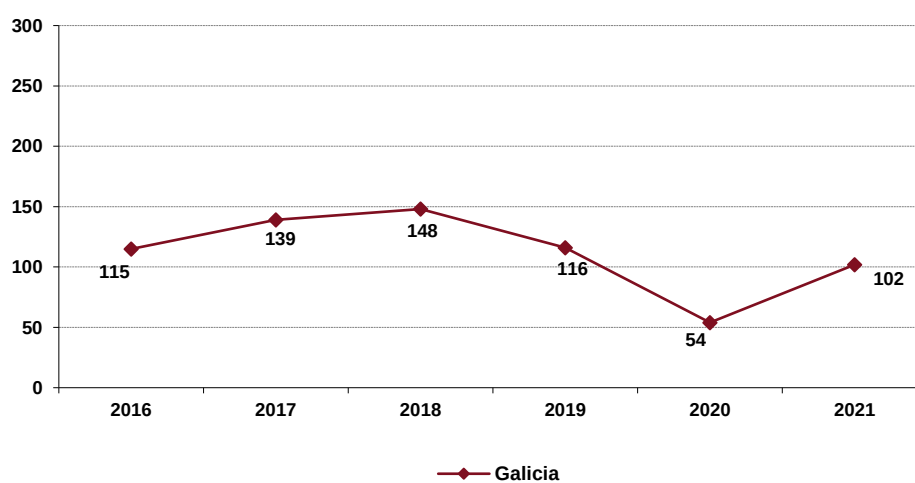
Nos Cadros 8.3a e 8.3b pode apreciarse a evolución no número de convenios asinados e revisados no período 2016 – 2021.

Cadro 8.3a

Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias.
Galicia. 2016 - 2021

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	2	0	5	0	8	15
Empresa	6	33	11	6	44	100
Total 2016	8	33	16	6	52	115
Sector	4	9	1	5	3	22
Empresa	2	28	14	8	65	117
Total 2017	6	37	15	13	68	139
Sector	2	7	5	4	9	27
Empresa	3	28	17	14	59	121
Total 2018	5	35	22	18	68	148
Sector	4	1	7	6	4	22
Empresa	3	34	10	9	38	94
Total 2019	7	35	17	15	42	116
Sector	4	2	2	0	1	9
Empresa	5	18	5	1	16	45
Total 2020	9	20	7	1	17	54
Sector	2	3	1	5	8	19
Empresa	3	18	12	5	45	83
Total 2021	5	21	13	10	53	102

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

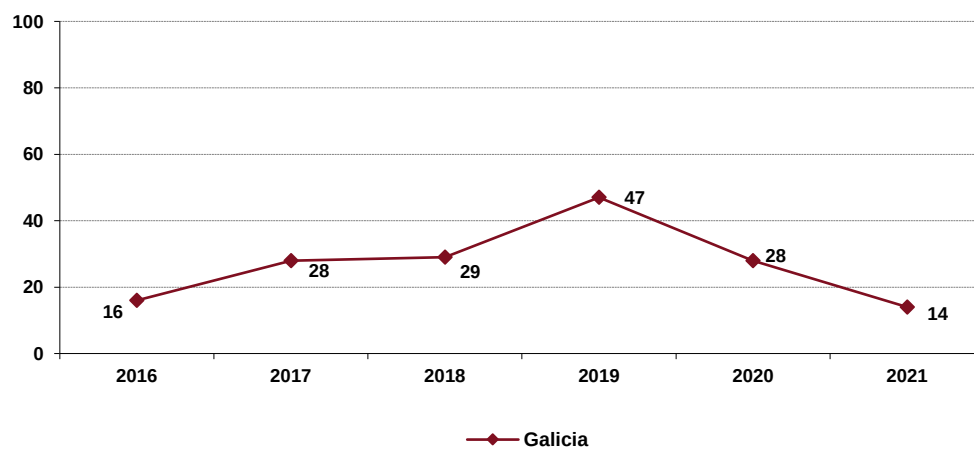

Cadro 8.3b

Evolución dos convenios colectivos revisados.
Por provincias. Galicia. 2016 - 2021

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	1	3	0	1	0	5
Empresa	0	2	3	0	6	11
Total 2016	1	5	3	1	6	16
Sector	4	0	0	1	3	8
Empresa	1	5	2	2	10	20
Total 2017	5	5	2	3	13	28
Sector	2	5	0	1	1	9
Empresa	2	5	5	1	7	20
Total 2018	4	10	5	2	8	29
Sector	3	6	1	0	6	16
Empresa	2	7	4	2	16	31
Total 2019	5	13	5	2	22	47
Sector	3	2	1	2	3	11
Empresa	0	3	5	1	8	17
Total 2020	3	5	6	3	11	28
Sector	2	0	2	0	0	4
Empresa	0	2	1	2	5	10
Total 2021	2	2	3	2	5	14

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar con maior detalle nos cadros que seguen a continuación (Cadros 8.4 e 8.4bis), asináronse por primeira vez 15 convenios en 2021. Son todos de empresa.

Afectan estes convenios a 1.053 persoas traballadoras das que 520 son homes e 533 mulleres.

Cadro 8.4

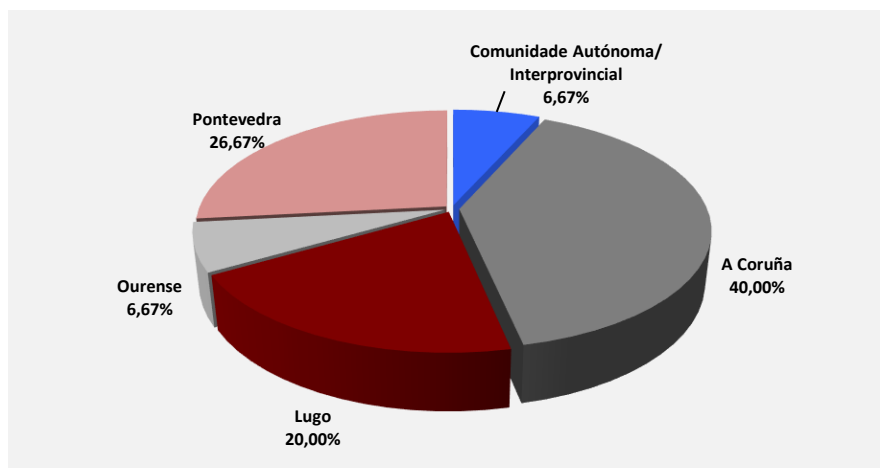
Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2021

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca						0
Industria						0
Construción						0
Servizos						0
Total	0	0	0	0	0	0

Empresa	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	1	-	-	-	-	1
Industria	-	2	2	-	1	5
Construción	-	-	-	-	-	0
Servizos	-	4	1	1	3	9
Total	1	6	3	1	4	15

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos negociados por primeira vez. Porcentaxe provincial. Ano 2021.

Cadro 8.4bis

Convenios colectivos asinados por primeira vez. Galicia. 2021.

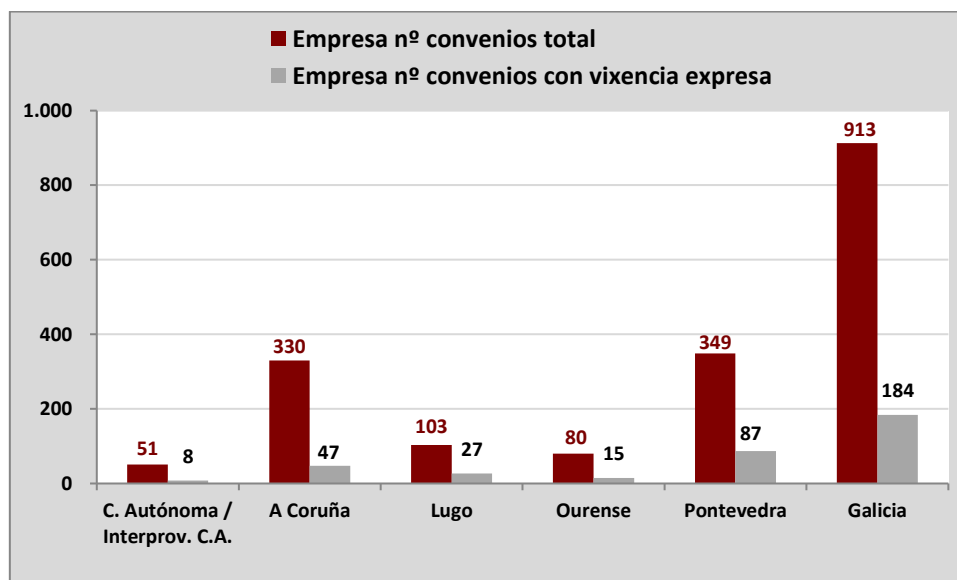
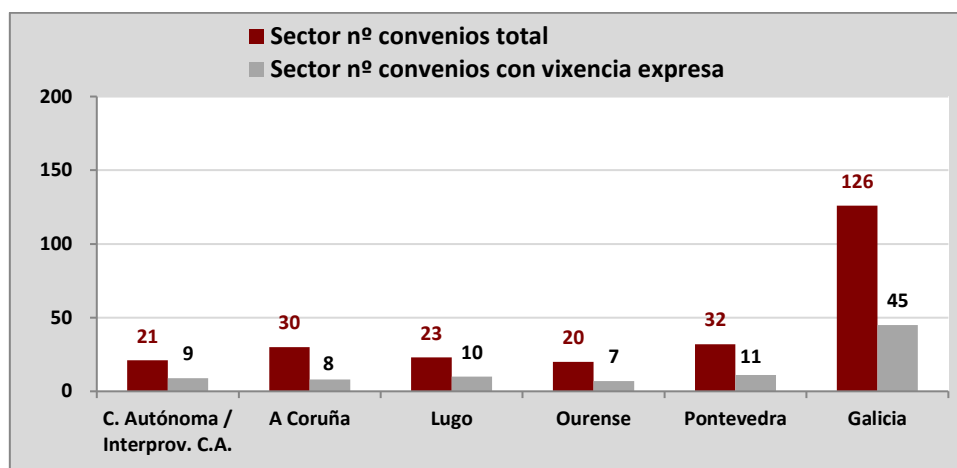
		EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. Autónoma / Interprov. C.A.	Núm. Convenios	1	0	1
	Núm. Traballad.	245	0	245
	Homes	177		177
	Mulleres	68		68
A Coruña	Núm. Convenios	6	0	6
	Núm. Traballad.	490	0	490
	Homes	156		156
	Mulleres	334		334
Lugo	Núm. Convenios	3	0	3
	Núm. Traballad.	96	0	96
	Homes	86		86
	Mulleres	10		10
Ourense	Núm. Convenios	1	-	1
	Núm. Traballad.	42	-	42
	Homes	6		6
	Mulleres	36		36
Pontevedra	Núm. Convenios	4	0	4
	Núm. Traballad.	180	0	180
	Homes	95		95
	Mulleres	85		85
Galicia				
	Núm. Convenios	15	0	15
	Núm. Traballad.	1.053	0	1.053
	Homes	520	0	520
	Mulleres	533	0	533

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Se ademais dos convenios asinados neste ano se teñen en conta os convenios asinados en anos anteriores con vixencia para 2021 ou posterior, o número de convenios con vixencia expresa para 2021 é de 229.

Afectan estes convenios a 264.191 persoas traballadoras e deles 45 son de sector (o 35,71% do total dos convenios de sector existentes) e afectan a 241.286 persoas traballadoras e 184 son de empresa (o 20,15% do total dos de empresa existentes) e afectan a 22.905 persoas traballadoras.

Nos gráficos que seguen a continuación pode apreciarse o número de convenios existentes e o dos que teñen vixencia expresa por provincias.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

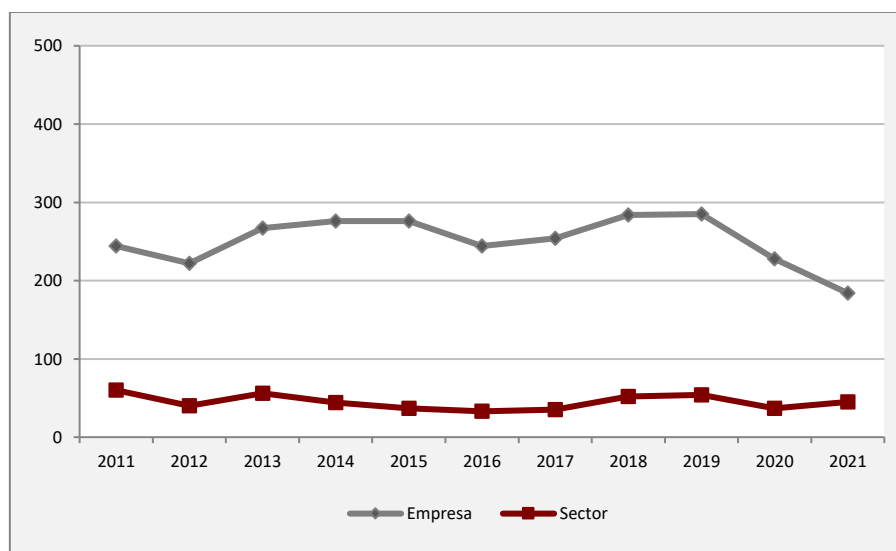
O Cadro 8.5 recolle a evolución dos convenios con vixencia expresa no período 2011 – 2021.

Cadro 8.5

Evolución convenios con vixencia expresa. Galicia. 2011 - 2021

	Empresa	Sector	Total	Núm. Traballad.
2011	244	60	304	261.557
2012	222	40	262	131.172
2013	267	56	323	298.486
2014	276	44	320	264.723
2015	276	37	313	211.164
2016	244	33	277	135.558
2017	254	35	289	206.643
2018	284	52	336	347.567
2019	285	54	339	325.689
2020	228	37	265	166.677
2021	184	45	229	264.191

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.3. Ámbitos de aplicación

8.3.1. Funcional

Dos 116 convenios asinados ou revisados este ano, o 19,83% son de sector (23 convenios) e o 80,17% de empresa (93 convenios).

Tal e como veremos na análise do ámbito persoal, a maioría das persoas traballadoras e das empresas están afectadas por convenios de sector.

Segundo se pode apreciar no Cadro 8.6, concéntranse estes convenios no sector servizos e na industria.

Cadro 8.6

Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2021.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Convenios de sector asinados	-	1	-	1	2
Convenios de sector revisados	-	-	-	2	2
Convenios de empresa asinados	1	1	-	1	3
Convenios de empresa revisados	-	-	-	-	0
A Coruña					
Convenios de sector asinados	-	1	-	2	3
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	6	-	12	18
Convenios de empresa revisados	-	2	-	-	2
Lugo					
Convenios de sector asinados	-	-	-	1	1
Convenios de sector revisados	-	1	-	1	2
Convenios de empresa asinados	-	7	-	5	12
Convenios de empresa revisados	-	-	-	1	1
Ourense					
Convenios de sector asinados	-	1	-	4	5
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	3	-	2	5
Convenios de empresa revisados	-	-	-	2	2
Pontevedra					
Convenios de sector asinados	-	4	-	4	8
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	28	-	17	45
Convenios de empresa revisados	-	3	-	2	5
Galicia					
Convenios de sector asinados	0	7	0	12	19
Convenios de sector revisados	0	1	0	3	4
Convenios de empresa asinados	1	45	0	37	83
Convenios de empresa revisados	0	5	0	5	10

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

A distribución destes convenios por provincias e por seccións da CNAE 2009 pode apreciarse no Cadro 8.6bis.

Cadro 8.6bis

Convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2021.

TOTAL CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2021	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1	-	-	-	-	1
B Industrias extractivas	1	-	1	-	-	2
C Industria manufacturera	-	4	4	4	30	42
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	0
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	1	5	3	-	5	14
F Construción	-	-	-	-	-	0
G Comercio por xunto e ao retalho; reparación de vehículos de motor e motocicletas	-	1	3	3	8	15
H Transporte e almacenamento	2	-	1	-	5	8
I Hostalería	-	1	-	-	1	2
J Información e comunicacións	-	2	-	-	2	4
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	0
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	0
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	-	3	-	-	-	3
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	2	2	1	1	6
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	2	1	1	-	4
P Educación	-	-	-	-	-	0
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	2	1	1	2	7
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	-	-	-	1	2
S Outros servizos	-	1	-	2	3	6
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	0
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.3.2. Territorial

Respecto do ámbito territorial de negociación, cabe sinalar que o 6,03% dos convenios asinados e/ou revisados en 2021 foron de ámbito superior á provincia.

Por provincias foi Pontevedra a que tivo máis actividade negociadora, o 50% do total, seguida da Coruña cun 19,83%.

8.3.3. Persoal

Os convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2021 afectaron a 134.012 persoas traballadoras, das que 81.309 son homes e 52.703 mulleres (Cadros 8.7 e 8.8).

O 80,17% teñen reguladas as súas condicións de traballo por convenios de sector.

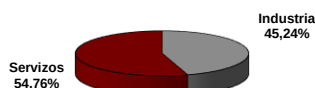
Cadro 8.7

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados. Sector. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2021.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	50	-	350	400
Núm. Traballad.	-	2.400	-	2.986	5.386
Homes		1.800		2.082	3.882
Mulleres		600		904	1.504
A Coruña					
Núm. Empresas	-	830	-	1.571	2.401
Núm. Traballad.	-	6.875	-	25.468	32.343
Homes		6.531		6.367	12.898
Mulleres		344		19.101	19.445
Lugo					
Núm. Empresas	-	205	-	651	856
Núm. Traballad.	-	1.200	-	4.460	5.660
Homes		900		1.594	2.494
Mulleres		300		2.866	3.166
Ourense					
Núm. Empresas	-	450	-	1.085	1.535
Núm. Traballad.	-	10.000	-	10.300	20.300
Homes		9.000		2.900	11.900
Mulleres		1.000		7.400	8.400
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	3.715	-	2.335	6.050
Núm. Traballad.	-	36.097	-	25.256	61.353
Homes		32.142		12.301	44.443
Mulleres		3.955		12.955	16.910
Galicia					
Núm. Empresas	0	5.250	0	5.992	11.242
Núm. Traballad.	0	56.572	0	68.470	125.042
Homes		50.373		25.244	75.617
Mulleres		6.199		43.226	49.425

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Convenios de sector
Traballadores/as afectados/as
por sectores económicos

Convenios de sector
Empresas afectadas
por sectores económicos

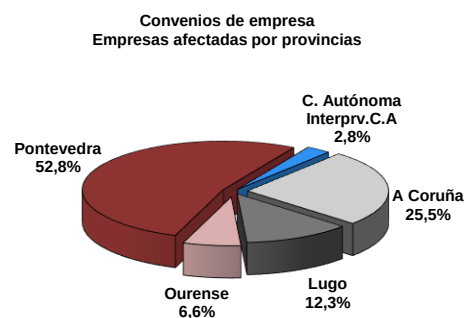
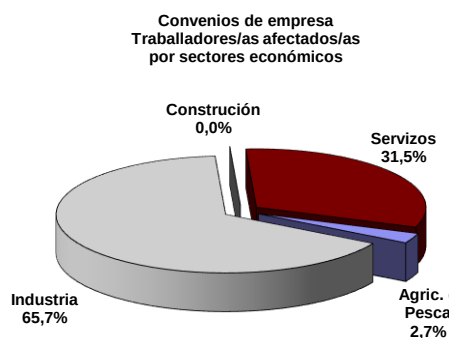
O sector servizos é, nos convenios de sector, o que agrupa o maior número de persoas traballadoras no ano 2021 (54,76%).

Cadro 8.8

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados.
Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2021.

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	1	1	-	1	3
Núm. Traballad.	245	535	-	246	1.026
Homes	177	442		152	771
Mulleres	68	93		94	255
A Coruña					
Núm. Empresas	-	9	-	18	27
Núm. Traballad.	-	792	-	896	1.688
Homes		522		435	957
Mulleres		270		461	731
Lugo					
Núm. Empresas	-	7	-	6	13
Núm. Traballad.	-	391	-	386	777
Homes		305		217	522
Mulleres		86		169	255
Ourense					
Núm. Empresas	-	3	-	4	7
Núm. Traballad.	-	516	-	145	661
Homes		436		26	462
Mulleres		80		119	199
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	31	-	25	56
Núm. Traballad.	-	3.661	-	1.157	4.818
Homes		2.385		595	2.980
Mulleres		1.276		562	1.838
Galicia					
Núm. Empresas	1	51	0	54	106
Núm. Traballad.	245	5.895	0	2.830	8.970
Homes	177	4.090		1.425	5.692
Mulleres	68	1.805		1.405	3.278

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Por provincias o maior número de persoas traballadoras afectadas pola negociación deste ano corresponde a Pontevedra seguida da Coruña.

No que a empresas se refire, a negociación colectiva de 2021 afectou a 11.348 empresas.

Os Cadros 8.9 e 8.10 agrupan os convenios de sector asinados e revisados en 2021 en función do número de persoas traballadoras e de empresas ás que afecta cada convenio.

Neles pode observarse que o maior número de convenios de sector asinados ou revisados nese ano concéntrase no tramo que afecta entre 1.001 e 3.000 persoas traballadoras (11 convenios, un 48%) seguido do tramo entre 5.001 e 10.000 persoas traballadoras (4 convenios, un 17%).

Tendo en conta o número de empresas afectadas nos convenios colectivos de sector asinados e revisados en 2021, obsérvase que o maior número deles está comprendido no tramo de 101 a 500 empresas (9 convenios, un 39%), seguido do tramo de 501 a 1.000 empresas (5 convenios, un 22%) e do de 51 a 100 empresas (4 convenios, un 17%).

Cadro 8.9

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de persoas traballadoras afectadas. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2021.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
51-100 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
101-500 trab.	1	25,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	12,50	2	8,70
501-1.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	12,50	1	4,35
1.001-3.000 trab.	3	75,00	-	0,00	3	100,00	2	40,00	3	37,50	11	47,83
3.001-5.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	40,00	-	0,00	2	8,70
5.001-10.000 trab.	-	0,00	2	66,67	-	0,00	1	20,00	1	12,50	4	17,39
10.001-20.000 trab.	-	0,00	1	33,33	-	0,00	-	0,00	1	12,50	2	8,70
+20.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	12,50	1	4,35
Total convenios	4	100	3	100	3	100	5	100	8	100	23	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.10

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2021.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 empresas	1	25,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	25,00	3	13,04
51-100 empresas	1	25,00	-	0,00	1	33,33	-	0,00	2	25,00	4	17,39
101-500 empresas	2	50,00	-	0,00	1	33,33	5	100,00	1	12,50	9	39,13
501-1.000 empresas	-	0,00	3	100,00	1	33,33	-	0,00	1	12,50	5	21,74
1.001-2.000 empresas	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	12,50	1	4,35
+ de 2.000 empresas	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	12,50	1	4,35
Total convenios	4	100	3	100	3	100	5	100	8	100	23	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 8.11 agrupa os convenios de empresa asinados e revisados en 2021 en función do número de persoas traballadoras ás que afecta cada convenio.

Nel pode apreciarse que o 39,78% dos convenios de empresa asinados e revisados en 2021 son convenios de empresas que teñen de 6 a 30 persoas traballadoras.

Os tramos seguintes son os dos convenios que afectan a empresas de 101 a 250 persoas traballadoras (un 23,66%), seguido do de 50 a 100 persoas traballadoras (un 15,05%) e do de 31 a 49 persoas traballadoras (un 12,90%).

Cadro 8.11

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de persoas traballadoras afectadas. Empresa. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2021.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
6-30 trab.	-	0,00	12	60,00	5	38,46	3	42,86	17	34,00	37	39,78
31-49 trab.	-	0,00	1	5,00	2	15,38	2	28,57	7	14,00	12	12,90
50-100 trab.	-	0,00	-	0,00	3	23,08	1	14,29	10	20,00	14	15,05
101-250 trab.	2	66,67	4	20,00	3	23,08	-	0,00	13	26,00	22	23,66
251-500 trab.	-	0,00	3	15,00	-	0,00	1	14,29	2	4,00	6	6,45
501-750 trab.	1	33,33	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	2,00	2	2,15
751-1.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1.001-2.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2.001-3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
+ 3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Total convenios	3	100	20	100	13	100	7	100	50	100	93	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar no Cadro 8.12, o cadro de persoal medio das empresas afectadas pola negociación feita en 2021 é de 12 persoas traballadoras por empresa, 11 por empresa nos convenios colectivos de sector e 85 nos de empresa.

Cadro 8.12

Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2021.

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	13,5	13,5	6,6	13,2	10,1	11,1
Empresa	342,0	62,5	59,8	94,4	86,0	84,6
Total	15,9	14,0	7,4	13,6	10,8	11,8

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.3.4. Temporal

Os Cadros 8.13 e 8.14 reflicten as vixencias medias dos convenios colectivos de empresa e de sector asinados en 2021.

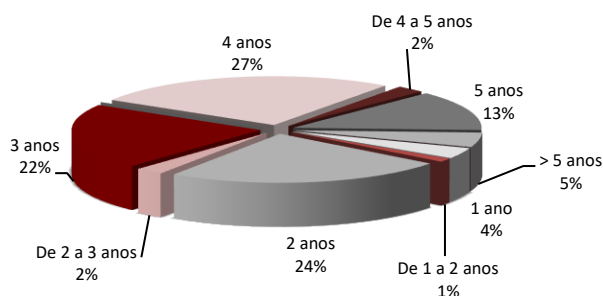
A vixencia que máis se repite nos 83 convenios de empresa asinados este ano é a de 4 anos (o 26,51%) seguida da de 2 anos (o 24,10%) e 3 anos (o 21,69%). O 13,25% indican unha vixencia de 5 anos e un 4,82% indica unha vixencia de máis de 5 anos.

Cadro 8.13

Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa.
Porcentaxe sobre o total de convenios de empresa asinados.
Por provincias. Galicia. 2021

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	2	11,11	-	0,00	-	0,00	1	2,22	3	3,61
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	20,00	-	0,00	1	1,20
2 anos	-	0,00	4	22,22	3	25,00	-	0,00	13	28,89	20	24,10
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	1	8,33	-	0,00	1	2,22	2	2,41
3 anos	1	33,33	2	11,11	2	16,67	3	60,00	10	22,22	18	21,69
De 3 a 4 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
4 anos	1	33,33	5	27,78	3	25,00	-	0,00	13	28,89	22	26,51
De 4 a 5 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	4,44	2	2,41
5 anos	-	0,00	4	22,22	3	25,00	1	20,00	3	6,67	11	13,25
Máis de 5 anos	1	33,33	1	5,56	-	0,00	-	0,00	2	4,44	4	4,82
Total	3		18		12		5		45		83	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Dos 4 convenios con vixencia de máis de 5 anos un inicia efectos en 2016 e remata en 2021, outro inicia efectos en 2019 e remata en 2025 e os outros dous inician efectos en 2020 e rematan un en 2025 e o outro en 2026.

Dos 11 convenios con vixencia de 5 anos catro inician efectos en 2019, tres en 2020 e catro en 2021.

Dos 22 convenios con vixencia de 4 anos un inicia efectos en 2018, catro inician efectos en 2019, doce inician efectos en 2020 e cinco inician efectos en 2021.

Dos convenios con vixencia entre 4 e 5 anos un inicia efectos en xullo de 2021 e remata en decembro de 2025 e o outro inicia efectos en xullo de 2020 e remata en decembro de 2024.

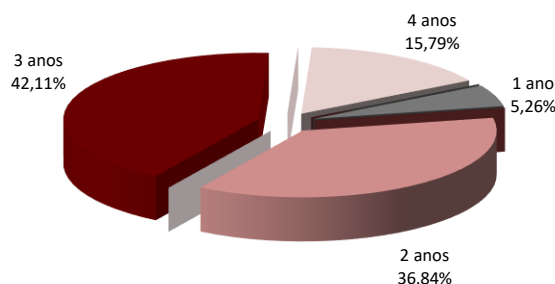
Dos 19 convenios de sector asinados en 2021 o 42,11% indican unha vixencia de 3 anos, o 36,84% indican 2 anos e o 15,79% indican 4 anos. O 5,26% restante indica 1 ano.

Cadro 8.14

Vixencias medias dos convenios colectivos de sector.
Porcentaxe sobre o total de convenios de sector asinados.
Por provincias. Galicia. 2021

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	20,00	-	0,00	1	5,26
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2 anos	-	0,00	1	33,33	-	0,00	2	40,00	4	50,00	7	36,84
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
3 anos	1	50,00	1	33,33	1	100,00	1	20,00	4	50,00	8	42,11
De 3 a 4 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
4 anos	1	50,00	1	33,33	-	0,00	1	20,00	-	0,00	3	15,79
De 4 a 5 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
5 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Máis de 5 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Total	2		3		1		5		8		19	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os convenios con vixencia de 4 anos son o do sector de Limpeza de edificios e locais da Coruña que inicia efectos en 2020 e remata en 2023, o do sector de Comercio de alimentación de Ourense que inicia efectos en 2021 e remata en 2024 e o do sector de Lousas de Ourense e Lugo que inicia efectos en 2020 e remata en 2023.

Sinalar por último que entre os convenios asinados en 2021 que indican unha vixencia superior a un ano (98 convenios, o 96,08% do total de asinados), 22 rematan a súa vixencia neste ano 2021. Deles 8 son de sector e 14 de empresa.

8.3.5. Ultraactividade

No ano 2021 son 84 os convenios que teñen cláusulas respecto da ultraactividade (o 82,35% dos asinados neste ano). Estes convenios afectan a 122.519 persoas traballadoras (95,55%) das que 73.370 son homes e 49.149 mulleres.

Nos convenios de sector a porcentaxe de convenios con pacto de ultraactividade é do 89,47% e nos de empresa do 80,72%.

O Cadro 8.15 reflicte estes datos por provincias.

As cláusulas que recollen indican maioritariamente que o convenio seguirá vixente ata a sinatura do seguinte.

Cadro 8.15

Convenios colectivos asinados con pacto de ultraactividade. Galicia. 2021

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	2	66,67%	1	50,00%	3	60,00%
	Núm. Traballad.	780	76,02%	1.100	31,43%	1.880	41,54%
	Homes	619	60,33%	980	28,00%	1.599	35,33%
	Mulleres	161	15,69%	120	3,43%	281	6,21%
A Coruña							
	Núm. Convenios	14	77,78%	3	100,00%	17	80,95%
	Núm. Traballad.	1.090	76,33%	32.343	100,00%	33.433	99,00%
	Homes	561	39,29%	12.898	39,88%	13.459	39,85%
	Mulleres	529	37,04%	19.445	60,12%	19.974	59,15%
Lugo							
	Núm. Convenios	8	66,67%	1	100,00%	9	69,23%
	Núm. Traballad.	487	74,35%	2.960	100,00%	3.447	95,35%
	Homes	310	47,33%	444	15,00%	754	20,86%
	Mulleres	177	27,02%	2.516	85,00%	2.693	74,50%
Ourense							
	Núm. Convenios	4	80,00%	5	100,00%	9	90,00%
	Núm. Traballad.	114	19,86%	20.300	100,00%	20.414	97,80%
	Homes	58	10,10%	11.900	58,62%	11.958	57,29%
	Mulleres	56	9,76%	8.400	41,38%	8.456	40,51%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	39	86,67%	7	87,50%	46	86,79%
	Núm. Traballad.	3.992	97,58%	59.353	96,74%	63.345	96,79%
	Homes	2.357	57,61%	43.243	70,48%	45.600	69,68%
	Mulleres	1.635	39,97%	16.110	26,26%	17.745	27,11%
Galicia							
	Núm. Convenios	67	80,72%	17	89,47%	84	82,35%
	Núm. Traballad.	6.463	83,14%	116.056	96,35%	122.519	95,55%
	Homes	3.905	50,23%	69.465	57,67%	73.370	57,22%
	Mulleres	2.558	32,90%	46.591	38,68%	49.149	38,33%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo se pode apreciar no Cadro 8.15bis, establecen unha denuncia automática 51 convenios (o 50% dos asinados no ano 2021), dos que 12 son de sector (63,2% dos de sector asinados este ano) e 39 son de empresa (o 47% dos de empresa asinados este ano).

Destes 51 convenios con denuncia automática, o 90,2% (46 convenios) recollen pacto de ultraactividade (o 91,7% dos convenios de sector e o 89,7% dos de empresa).

Cadro 8.15bis

Convenios colectivos asinados con denuncia automática e pacto de ultraactividade. Galicia. 2021

	EMPRESA				SECTOR				TOTAL			
	Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade		Denuncia automática		Recollen Pacto ultraactividade	
	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)
C. Autónoma / Interprov. C.A.												
Núm. Convenios	-	0,0%			1	50,0%		0,0%	1	20,0%	0	0,0%
Núm. Traballad.	-	0,0%			2.400	68,6%		0,0%	2.400	53,0%	0	0,0%
Homes					1.800	51,4%		0,0%	1.800	39,8%	0	0,0%
Mulleres					600	17,1%		0,0%	600	13,3%	0	0,0%
A Coruña												
Núm. Convenios	4	22,2%	4	100,0%	0	0,0%			4	19,0%	4	100,0%
Núm. Traballad.	512	35,9%	512	100,0%	0	0,0%			512	1,5%	512	100,0%
Homes	377	26,4%	377	73,6%					377	1,1%	377	73,6%
Mulleres	135	9,5%	135	26,4%					135	0,4%	135	26,4%
Lugo												
Núm. Convenios	6	50,0%	4	66,7%	1	100,0%	1	100,0%	7	53,8%	5	71,4%
Núm. Traballad.	322	49,2%	293	91,0%	2.960	100,0%	2.960	100,0%	3.282	90,8%	3.253	99,1%
Homes	258	39,4%	233	72,4%	444	15,0%	444	15,0%	702	19,4%	677	20,6%
Mulleres	64	9,8%	60	18,6%	2.516	85,0%	2.516	85,0%	2.580	71,4%	2.576	78,5%
Ourense												
Núm. Convenios	0	0,0%			3	60,0%	3	100,0%	3	30,0%	3	100,0%
Núm. Traballad.	0	0,0%			9.200	45,3%	9.200	100,0%	9.200	44,1%	9.200	100,0%
Homes					2.700	13,3%	2.700	29,3%	2.700	12,9%	2.700	29,3%
Mulleres					6.500	32,0%	6.500	70,7%	6.500	31,1%	6.500	70,7%
Pontevedra												
Núm. Convenios	29	64,4%	27	93,1%	7	87,5%	7	100,0%	36	67,9%	34	94,4%
Núm. Traballad.	2.891	70,7%	2.856	98,8%	59.353	96,7%	59.353	100,0%	62.244	95,1%	62.209	99,9%
Homes	1.705	41,7%	1.695	58,6%	43.243	70,5%	43.243	72,9%	44.948	68,7%	44.938	72,2%
Mulleres	1.186	29,0%	1.161	40,2%	16.110	26,3%	16.110	27,1%	17.296	26,4%	17.271	27,7%
Galicia												
Núm. Convenios	39	47,0%	35	89,7%	12	63,2%	11	91,7%	51	50,0%	46	90,2%
Núm. Traballad.	3.725	47,9%	3.661	98,3%	73.913	61,4%	71.513	96,8%	77.638	60,5%	75.174	96,8%
Homes	2.340	30,1%	2.305	61,9%	48.187	40,0%	46.387	62,8%	50.527	39,4%	48.692	62,7%
Mulleres	1.385	17,8%	1.356	36,4%	25.726	21,4%	25.126	34,0%	27.111	21,1%	26.482	34,1%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

(1) Porcentaxe respecto do total de convenios asinados no ano

(2) Porcentaxe respecto dos convenios con denuncia automática

8.4. Desenvolvemento da negociación

▪ Duración das negociacións:

Na elaboración deste dato empréganse como data inicial a da constitución da comisión negociadora, recollida da que se sinala na folla estatística do convenio ou nas actas se se dispón delas, e como data final a da sinatura do convenio.

Nos convenios de sector asinados este ano, o 31,58% empregou máis de 1 ano na negociación, un 26,32% empregou máis de 3 meses sen superar os 6 meses e un 21,05% empregou máis de 1 mes sen superar os 3 meses.

Nos convenios de empresa, o 28,92% empregou un mes ou menos na negociación e un 27,71% empregou máis de un ano.

O Cadro 8.16 reflicte a duración das negociacións nos convenios de sector e de empresa por provincias en 2021.

Cadro 8.16

Duración das negociacións. Convenios de Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2021.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	12,50	1	5,26
Máis de 1 mes ata 3 meses	1	50,00	-	0,00	-	0,00	2	40,00	1	12,50	4	21,05
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	-	0,00	-	0,00	3	60,00	2	25,00	5	26,32
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Máis de 9 meses ata 1 ano	-	0,00	1	33,33	-	0,00	-	0,00	2	25,00	3	15,79
Máis de 1 ano	1	50,00	2	66,67	1	100,00	-	0,00	2	25,00	6	31,58
Total convenios	2	100	3	100	1	100	5	100	8	100	19	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Duración das negociacións. Convenios de Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2021.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	1	33,33	6	33,33	4	33,33	2	40,00	11	24,44	24	28,92
Máis de 1 mes ata 3 meses	-	0,00	3	16,67	-	0,00	2	40,00	7	15,56	12	14,46
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	-	0,00	1	8,33	-	0,00	7	15,56	8	9,64
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	1	5,56	3	25,00	-	0,00	2	4,44	6	7,23
Máis de 9 meses ata 1 ano	1	33,33	1	5,56	2	16,67	-	0,00	6	13,33	10	12,05
Máis de 1 ano	1	33,33	7	38,89	2	16,67	1	20,00	12	26,67	23	27,71
Total convenios	3	100	18	100	12	100	5	100	45	100	83	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

▪ **Participación de mulleres na composición das mesas negociadoras.**

A información para a elaboración destes cadros recóllese da que figura nas actas e nas follas estatísticas que acompañan aos convenios para o seu rexistro, e que foi extraída directamente do programa Regcon de rexistro telemático de convenios.

No ano 2021 existe participación de mulleres na comisión negociadora en 77 convenios, o 75,5% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 106.866 persoas traballadoras (o 83,3%), das que 59.764 son homes e 47.102 mulleres.

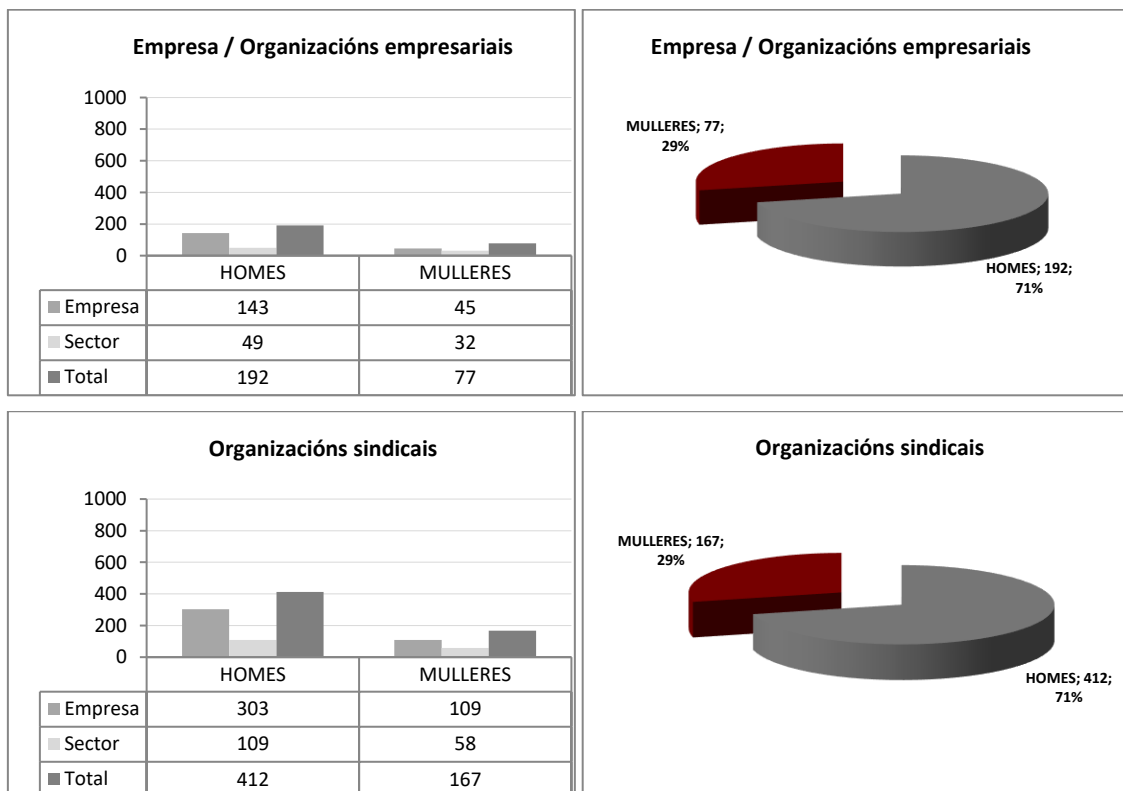
Segundo recolle o Cadro 8.17, participaron nas comisión negociadoras 77 mulleres por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 29% fronte a 192 homes, un 71%) e 167 mulleres por parte das organizacións sindicais (un 29% fronte a 412 homes, un 71%).

Cadro 8.17

**CONVENIOS ASINADOS ANO 2021
COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA**

	EMPRESA / ORGANIZACIÓNS EMPRESARIAIS		ORGANIZACIÓNS SINDICAIS		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Empresa	143	45	303	109	446	154
Sector	49	32	109	58	158	90
TOTAL	192	77	412	167	604	244

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

No Cadro 8.18 pode apreciarse a evolución na composición das comisións negociadoras no período 2012 - 2021.

Cadro 8.18

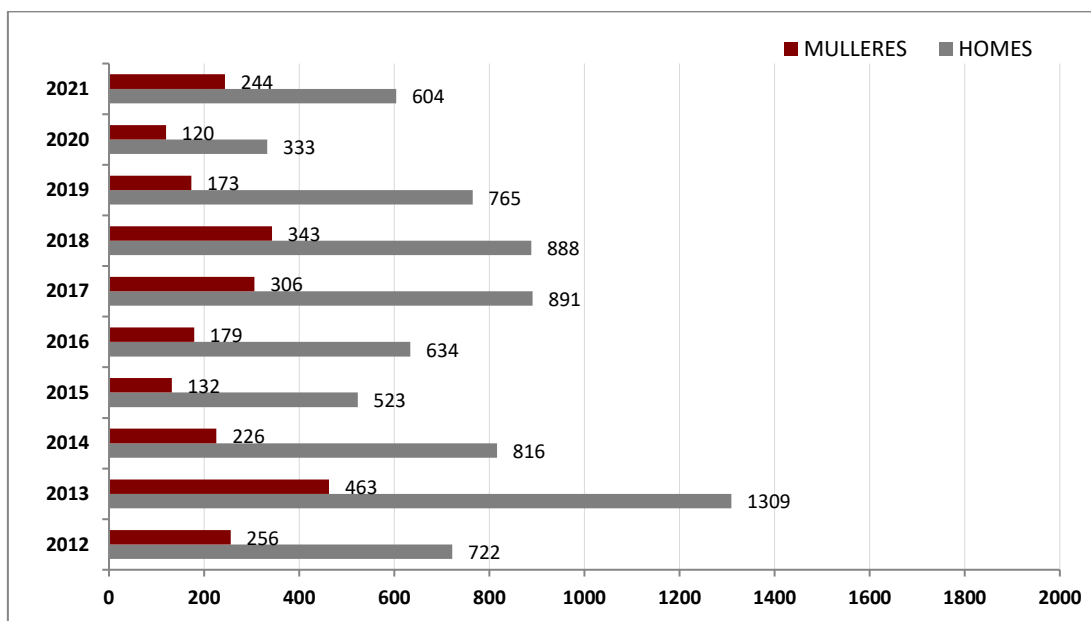
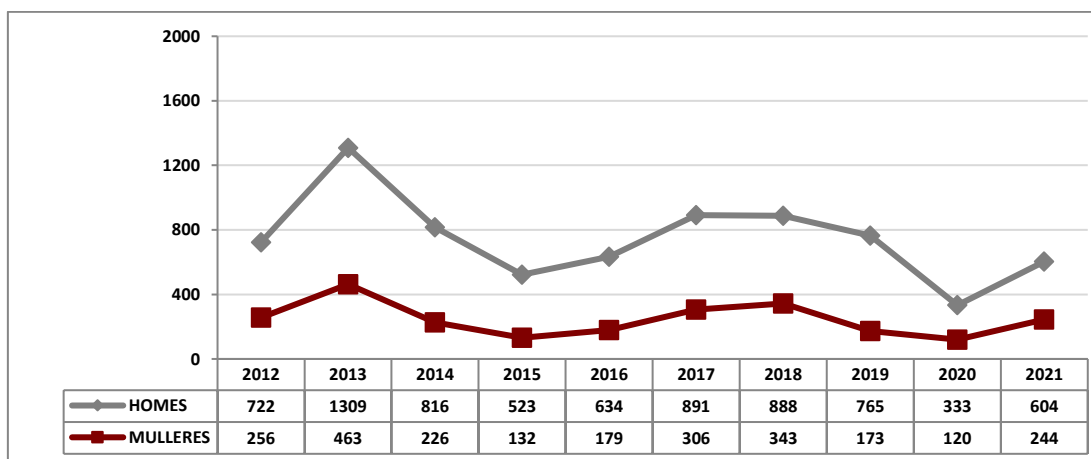
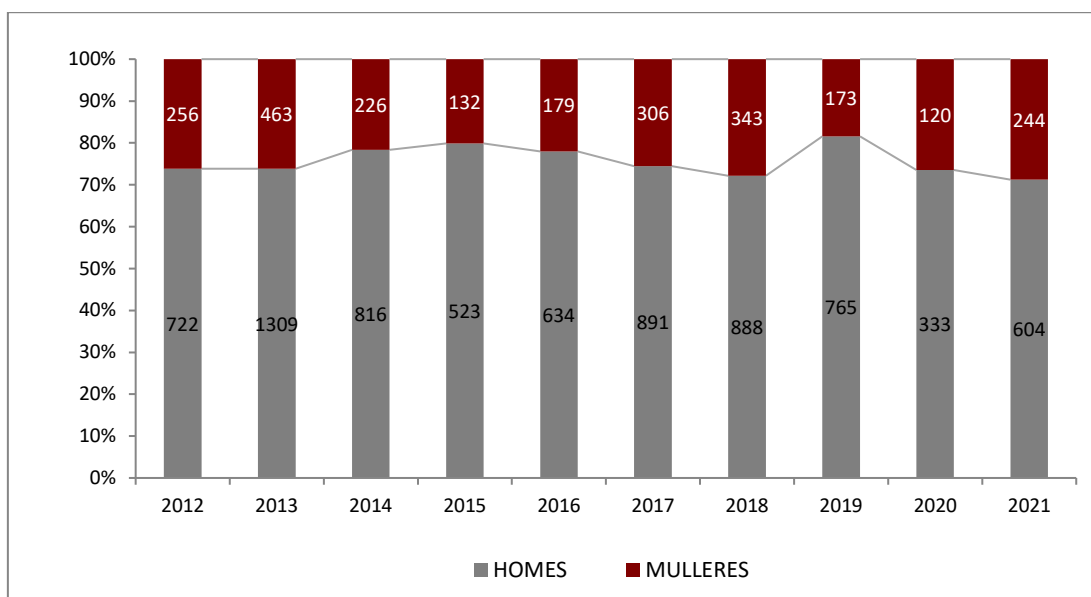
COMPOSICIÓN DAS COMISIÓNS NEGOCIADORAS

Galicia. 2012 - 2021

Sector	Empresa/ Organizacións empresariais		Organizacións sindicais		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
2012	54	17	79	41	133	58
2013	162	45	218	122	380	167
2014	48	5	77	17	125	22
2015	40	8	42	22	82	30
2016	62	8	93	24	155	32
2017	89	43	162	80	251	123
2018	94	35	179	65	273	100
2019	92	18	164	28	256	46
2020	28	13	65	16	93	29
2021	49	32	109	58	158	90
Empresa						
2012	190	50	399	148	589	198
2013	282	95	647	201	929	296
2014	224	52	467	152	691	204
2015	155	33	286	69	441	102
2016	161	42	318	105	479	147
2017	213	60	427	123	640	183
2018	197	74	418	169	615	243
2019	166	34	343	93	509	127
2020	78	24	162	67	240	91
2021	143	45	303	109	446	154
TOTAL						
2012	244	67	478	189	722	256
2013	444	140	865	323	1309	463
2014	272	57	544	169	816	226
2015	195	41	328	91	523	132
2016	223	50	411	129	634	179
2017	302	103	589	203	891	306
2018	291	109	597	234	888	343
2019	258	52	507	121	765	173
2020	106	37	227	83	333	120
2021	192	77	412	167	604	244

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

COMPOSICIÓN DAS COMISIÓNES NEGOCIADORAS. Galicia. 2012 - 2021

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

8.5. Réxime económico

8.6.1. Incremento salarial medio ponderado

A media ponderada do incremento salarial pactado nos convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2021 foi do 2,49% (Cadro 8.19).

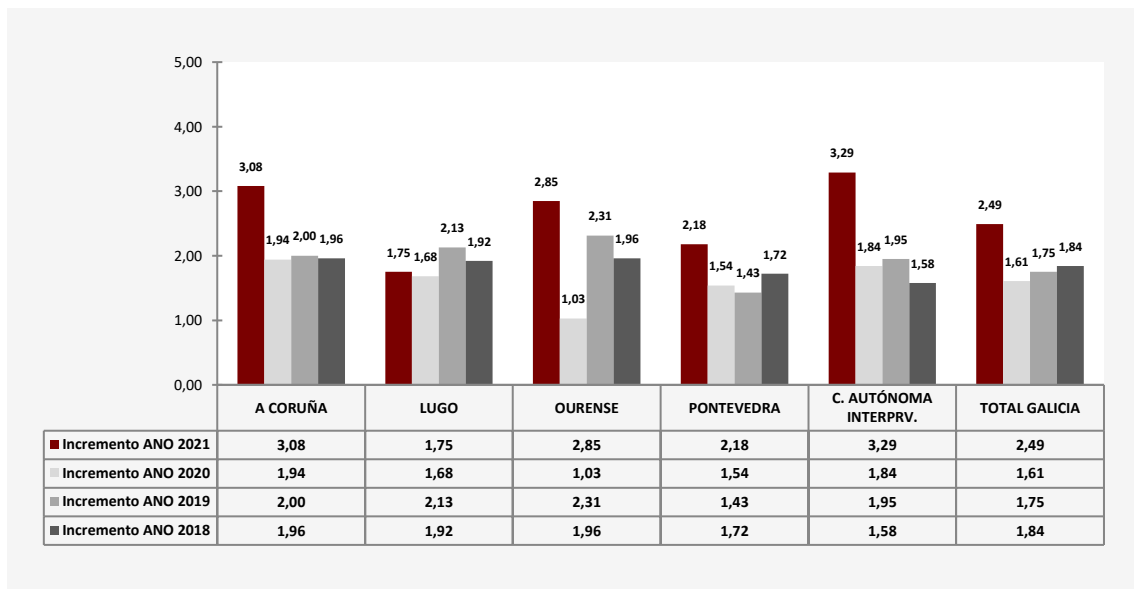
Respecto da inflación, este incremento é inferior ao IPC galego deste ano que foi do 6,7% e ao estatal que foi do 6,5%.

Cadro 8.19

Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2018-2021

	Convenios sector				Revisións sector				Convenios empresa				Revisións empresa				Media total			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
A Coruña	2,00	2,25	1,98	3,08	1,91	2,00	1,80	-	1,77	2,01	1,50	3,89	2,03	1,58	3,47	0,90	1,96	2,00	1,94	3,08
Lugo	1,94	2,15	1,30	2,00	-	2,00	2,25	1,39	1,91	2,37	1,53	2,69	1,55	1,61	1,18	0,50	1,92	2,13	1,68	1,75
Ourense	2,00	2,33	-	2,50	1,50	-	0,97	-	1,85	2,20	-	5,73	4,00	1,20	5,55	1,50	1,96	2,31	1,03	2,85
Pontevedra	2,13	1,87	2,25	2,18	1,25	1,25	0,97	-	1,96	1,76	0,85	2,10	0,25	0,43	2,67	3,22	1,72	1,43	1,54	2,18
C. Autónoma / Interprov. C.A.	2,00	3,00	2,01	1,00	1,10	1,20	1,22	6,50	1,55	1,96	1,77	1,08	1,30	1,22	-	-	1,58	1,95	1,84	3,29
Galicia	2,05	2,06	2,15	2,46	1,59	1,66	1,08	3,20	1,87	1,91	0,98	2,47	0,53	0,60	2,67	2,49	1,84	1,75	1,61	2,49

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Estas medias ponderadas están calculadas tendo en conta o incremento salarial indicado en porcentaxe nos convenios asinados e revisados en 2021 e as cláusulas de revisión salarial que recollen o 28,43% dos convenios asinados e o 28,57% dos revisados este ano.

Sen ter en conta estas cláusulas de revisión salarial, o incremento pactado inicialmente foi do 1,73%.

O tipo de incremento que se pacta xeralmente consiste en sinalar unha porcentaxe concreta ou fixalo en función do IPC.

Nalgúns convenios fíxase de xeito lineal, combinado ás veces cun incremento porcentual.

Establecen nalgúns convenios o incremento ou unha parte del de xeito variable vinculado aos resultados da empresa.

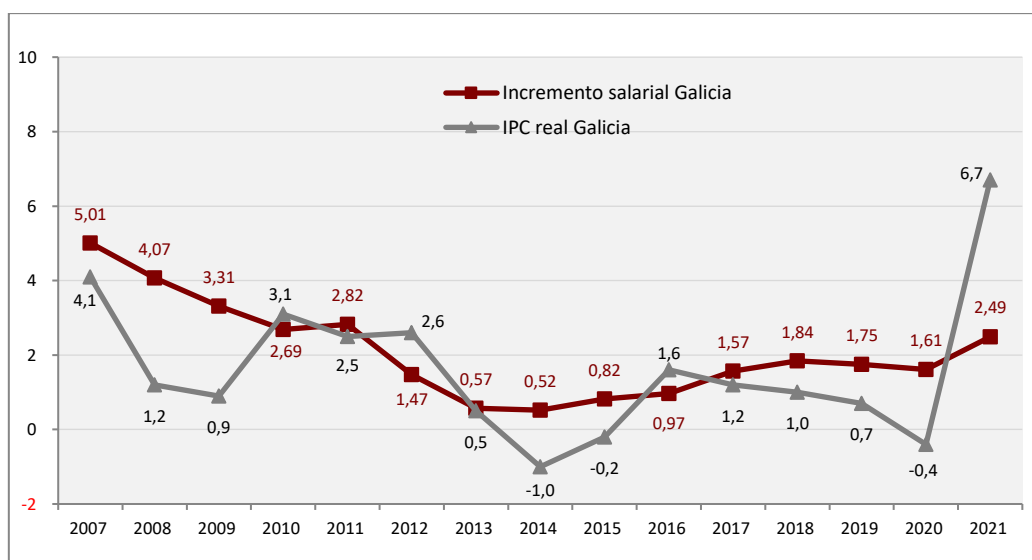
No Cadro 8.20 pode apreciarse a evolución do incremento salarial pactado en relación co IPC en Galicia no período 2007 – 2021.

Cadro 8.20

Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia

	Incremento salarial Galicia	IPC real Galicia
2007	5,01	4,1
2008	4,07	1,2
2009	3,31	0,9
2010	2,69	3,1
2011	2,82	2,5
2012	1,47	2,6
2013	0,57	0,5
2014	0,52	-1,0
2015	0,82	-0,2
2016	0,97	1,6
2017	1,57	1,2
2018	1,84	1,0
2019	1,75	0,7
2020	1,61	-0,4
2021	2,49	6,7

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

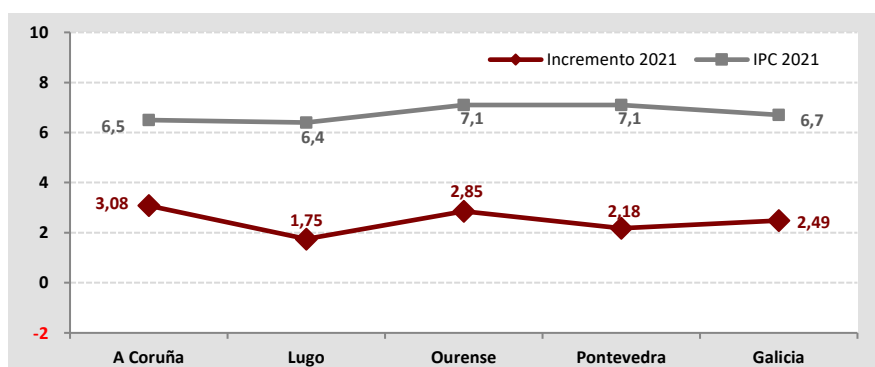
No cadro e gráfico que seguen a continuación (Cadro 8.20bis) pode observarse a comparativa do incremento salarial pactado en relación co IPC por provincias en 2021.

Cadro 8.20bis

Comparativa incremento salarial pactado e IPC por provincias

	Incremento 2021	IPC 2021
A Coruña	3,08	6,5
Lugo	1,75	6,4
Ourense	2,85	7,1
Pontevedra	2,18	7,1
Galicia	2,49	6,7

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

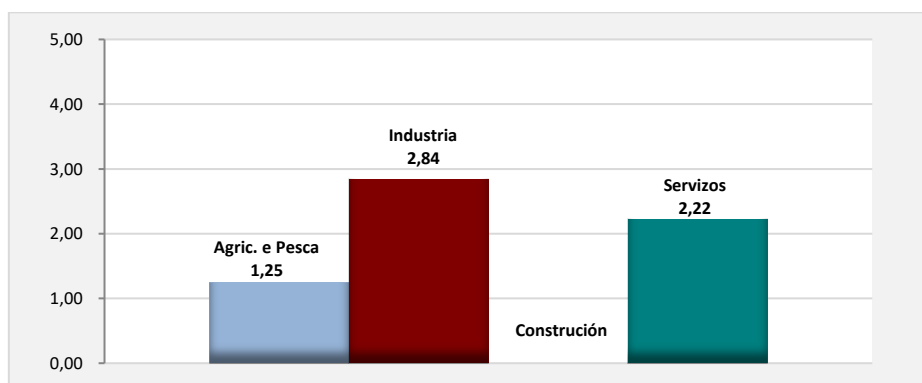
Os incrementos por sectores económicos e provincias (media ponderada) pactados nos convenios asinados e revisados en 2021 foron os seguintes (Cadro 8.21).

Cadro 8.21

**Media ponderada do incremento salarial pactado.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2021.**

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	125	-	-	-	-	1,25
Industria	150	5,63	2,54	5,89	2,30	2,84
Construción	-	-	-	-	-	-
Servizos	3,80	2,34	1,50	2,47	2,01	2,22
Total	3,29	3,08	1,75	2,85	2,18	2,49

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 8.21bis que segue a continuación recolle os incrementos por provincias e seccións da CNAE 2009 para este ano.

Cadro 8.21bis

Incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados.
Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2021.

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2021	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1,25	-	-	-	-	1,25
B Industrias extractivas	-	-	-	-	-	-
C Industria manufactureira	-	5,84	2,55	5,89	2,29	2,87
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	-
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	1,50	0,73	2,22	-	2,92	1,94
F Construción	-	-	-	-	-	-
G Comercio por xunto e ao retallo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	-	2,75	2,13	2,50	2,12	2,43
H Transporte e almacenamento	0,82	-	0,50	-	1,84	1,54
I Hostalería	-	-	-	-	-	-
J Información e comunicacións	-	-	-	-	0,50	0,50
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	-
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	-
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	-	1,36	-	-	-	1,36
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	1,70	1,97	-	0,90	1,75
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	0,90	0,90	0,90	-	0,90
P Educación	-	-	-	-	-	-
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	6,50	-	-	1,50	0,00	6,16
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	-	-	-	-	0,00	0,00
S Outros servizos	-	-	-	-	-	-
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	-
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	-

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

No cadro e gráficos que seguen poden apreciarse os tramos de incremento salarial nos que se atopan o maior número de convenios asinados e revisados no ano 2021 en Galicia e os que agrupan o maior número de persoas traballadoras afectadas.

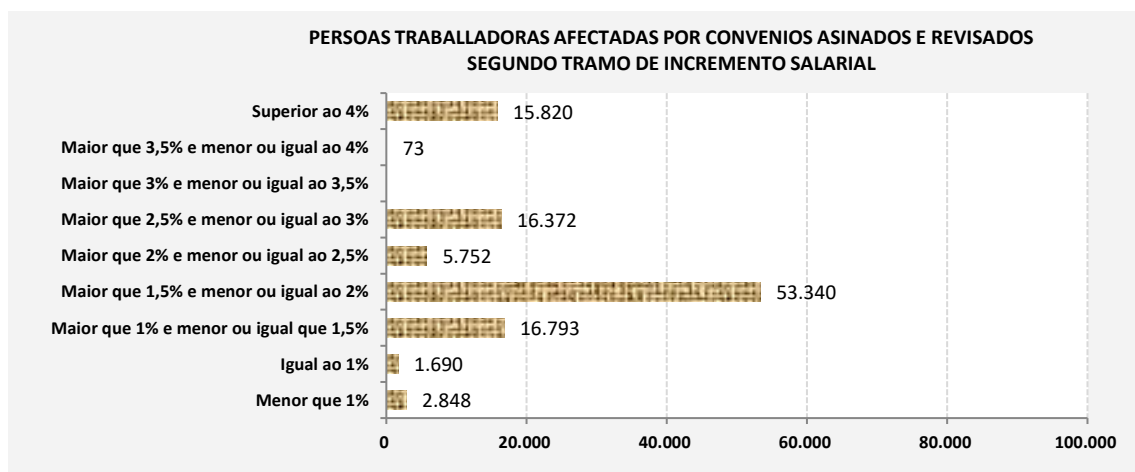
Cadro 8.22a

CONVENIOS COLECTIVOS ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total negociado. Galicia. 2021

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Traballadores/as	% sobre o total
Total convenios asinados e revisados	116		11.348		134.012	
Subtotal de convenios con incremento en %	80	68,97%	9.866	86,94%	112.688	84,09%
Menor que 1%	23	19,83%	628	5,53%	2.848	2,13%
Igual ao 1%	7	6,03%	186	1,64%	1.690	1,26%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	15	12,93%	789	6,95%	16.793	12,53%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	8	6,90%	5.408	47,66%	53.340	39,80%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	8	6,90%	411	3,62%	5.752	4,29%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	3	2,59%	902	7,95%	16.372	12,22%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%	1	0,86%	1	0,01%	73	0,05%
Superior ao 4%	15	12,93%	1.541	13,58%	15.820	11,80%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Nos Cadros 8.22b e 8.22c poden apreciarse os tramos dos incrementos pactados nos convenios asinados e revisados de sector e de empresa en 2021.

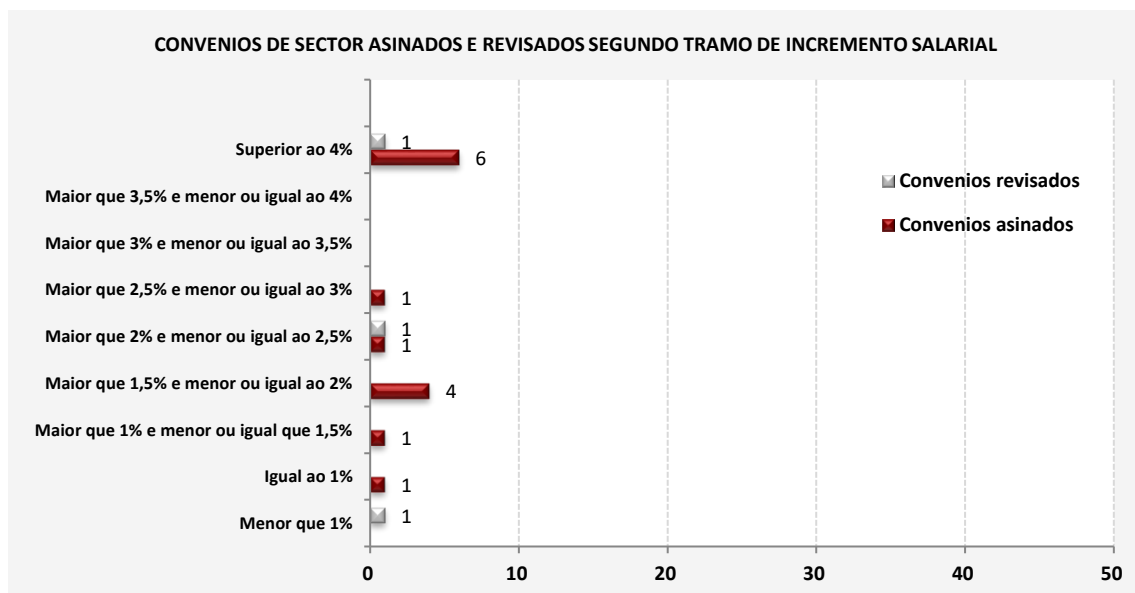
Cadro 8.22b

CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de sector negociado. Galicia. 2021

Aumento salarial	CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS				CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
	Convenios Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios sector	19		120.456		4		4.586	
Subtotal de convenios con incremento en %	14	73,68%	101.756	84,48%	3	75,00%	4.186	91,28%
Menor que 1%		0,00%		0,00%	1	25,00%	1.500	32,71%
Igual ao 1%	1	5,26%	1.100	0,91%		0,00%		0,00%
Maior que 1% e menor ou igual que 15%	1	5,26%	15.000	12,45%		0,00%		0,00%
Maior que 15% e menor ou igual ao 2%	4	21,05%	53.017	44,01%		0,00%		0,00%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	1	5,26%	4.000	3,32%	1	25,00%	1.200	26,17%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	5,26%	15.600	12,95%		0,00%		0,00%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%	6	31,58%	13.039	10,82%	1	25,00%	1.486	32,40%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

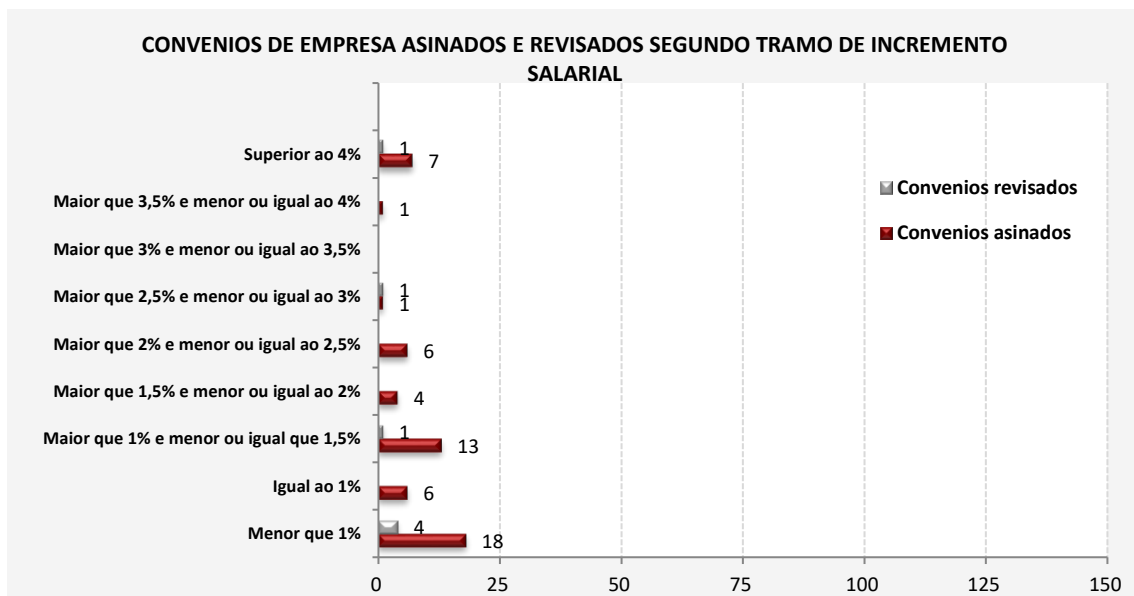
Cadro 8.22c

CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final

Porcentaxe sobre o total de empresa negociado. Galicia. 2021

Aumento salarial	CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS				CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
	Convenios Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios empresa	83		7.774		10		1.196	
Subtotal de convenios con incremento en %	56	67,47%	5.719	73,57%	7	70,00%	1.027	85,87%
Menor que 1%	18	21,69%	1.057	13,60%	4	40,00%	291	24,33%
Igual ao 1%	6	7,23%	590	7,59%		0,00%		0,00%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	13	15,66%	1.715	22,06%	1	10,00%	78	6,52%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	4	4,82%	323	4,15%		0,00%		0,00%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	6	7,23%	552	7,10%		0,00%		0,00%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	1,20%	185	2,38%	1	10,00%	587	49,08%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%	1	1,20%	73	0,94%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%	7	8,43%	1.224	15,74%	1	10,00%	71	5,94%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

8.6.2. Cláusulas de revisión salarial

Teñen cláusula de revisión salarial 33 dos 116 convenios colectivos asinados ou revisados en 2021 (o 28,45%) e afectan a 50.406 persoas traballadoras (o 37,61%), das que 43.429 son homes e 6.977 mulleres.

Isto supón, segundo se pode apreciar nos cadros 8.23 e 8.24, que o 28,43% dos convenios asinados e o 28,57% dos revisados este ano pactaron cláusulas de revisión salarial.

O número de persoas traballadoras ás que afectan estas cláusulas de revisión salarial supón o 37,05% nos convenios asinados e o 50,09% nos revisados.

Cadro 8.23

Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2021

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
A Coruña							
	Núm. Convenios	4	22,22%	1	33,33%	5	23,81%
	Núm. Traballad.	362	25,35%	6.875	21,26%	7.237	21,43%
	Homes	298	20,87%	6.531	20,19%	6.829	20,22%
	Mulleres	64	4,48%	344	1,06%	408	1,21%
Lugo							
	Núm. Convenios	3	25,00%	0	0,00%	3	23,08%
	Núm. Traballad.	178	27,18%	0	0,00%	178	4,92%
	Homes	142	21,68%			142	3,93%
	Mulleres	36	5,50%			36	1,00%
Ourense							
	Núm. Convenios	1	20,00%	0	0,00%	1	10,00%
	Núm. Traballad.	460	80,14%	0	0,00%	460	2,20%
	Homes	390	67,94%			390	1,87%
	Mulleres	70	12,20%			70	0,34%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	14	31,11%	6	75,00%	20	37,74%
	Núm. Traballad.	1.388	33,93%	38.247	62,34%	39.635	60,56%
	Homes	814	19,90%	33.458	54,53%	34.272	52,37%
	Mulleres	574	14,03%	4.789	7,81%	5.363	8,19%
Galicia							
	Núm. Convenios	22	26,51%	7	36,84%	29	28,43%
	Núm. Traballad.	2.388	30,72%	45.122	37,46%	47.510	37,05%
	Homes	1.644	21,15%	39.989	33,20%	41.633	32,47%
	Mulleres	744	9,57%	5.133	4,26%	5.877	4,58%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 8.24

Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2021

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	-		1	50,00%	1	50,00%
	Núm. Traballad.	-		1.486	78,79%	1.486	78,79%
	Homes			827	43,85%	827	43,85%
	Mulleres			659	34,94%	659	34,94%
A Coruña							
	Núm. Convenios	1	50,00%	-		1	50,00%
	Núm. Traballad.	139	53,46%	-		139	53,46%
	Homes	11	4,23%			11	4,23%
	Mulleres	128	49,23%			128	49,23%
Lugo							
	Núm. Convenios	0	0,00%	1	50,00%	1	33,33%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	1.200	44,44%	1.200	42,52%
	Homes			900	33,33%	900	31,89%
	Mulleres			300	11,11%	300	10,63%
Ourense							
	Núm. Convenios	0	0,00%	-		0	0,00%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	-		0	0,00%
	Homes						
	Mulleres						
Pontevedra							
	Núm. Convenios	1	20,00%	-		1	20,00%
	Núm. Traballad.	71	9,77%	-		71	9,77%
	Homes	58	7,98%			58	7,98%
	Mulleres	13	1,79%			13	1,79%
Galicia							
	Núm. Convenios	2	20,00%	2	50,00%	4	28,57%
	Núm. Traballad.	210	17,56%	2.686	58,57%	2.896	50,09%
	Homes	69	5,77%	1.727	37,66%	1.796	31,06%
	Mulleres	141	11,79%	959	20,91%	1.100	19,02%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

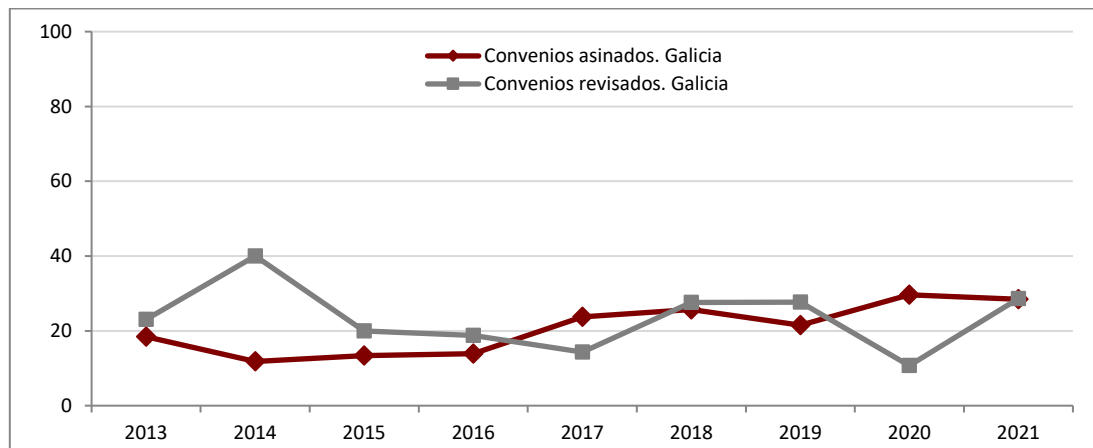
Os Cadros 8.25a e 8.25b recollen a evolución dos convenios asinados e revisados con cláusula de revisión salarial no período 2013 – 2021.

Cadro 8.25a

**CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2013 - 2021**

Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe convenios)	Período de referencia								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Convenios asinados. Galicia	18,46	11,81	13,40	13,91	23,74	25,68	21,55	29,63	28,43
Convenios revisados. Galicia	23,08	40,00	20,00	18,75	14,29	27,59	27,66	10,71	28,57

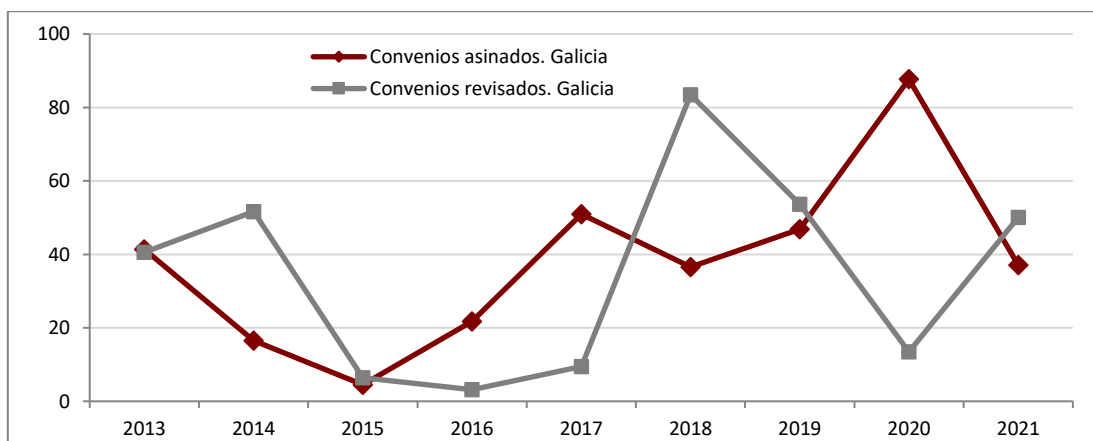
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

**PERSOAS TRABALLADORAS AFECTADAS POR CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS
CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2013 - 2021**

Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe traballad.)	Período de referencia								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Convenios asinados. Galicia	41,36	16,52	4,51	21,79	50,95	36,57	46,86	87,69	37,05
Convenios revisados. Galicia	40,59	51,67	6,44	3,16	9,44	83,46	53,63	13,51	50,09

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 8.25b

Evolución dos convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2013 - 2021

Sector	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2013	0	0,0	5	45,5	0	0,0	2	33,3	5	31,3	12	29,3
2014	0	0,0	1	25,0	1	33,3	1	50,0	2	40,0	5	33,3
2015	1	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	10,0
2016	0	0,0	-	-	0	0,0	-	-	4	50,0	4	26,7
2017	0	0,0	5	55,6	0	0,0	1	20,0	2	66,7	8	36,4
2018	1	50,0	3	42,9	2	40,0	0	0,0	5	55,6	11	40,7
2019	0	0,0	1	100,0	2	28,6	2	33,3	3	75,0	8	36,4
2020	2	50,0	1	50,0	0	0,0	-	-	1	100,0	4	44,4
2021	0	0,0	1	33,3	0	0,0	0	0,0	6	75,0	7	36,8
Empresa												
2013	0	0,0	8	17,8	5	29,4	1	11,1	10	13,7	24	15,6
2014	1	25,0	3	7,9	3	20,0	0	0,0	5	7,4	12	9,3
2015	1	16,7	3	12,5	0	0,0	1	10,0	7	17,1	12	13,8
2016	0	0,0	6	18,2	0	0,0	1	16,7	5	11,4	12	12,0
2017	0	0,0	5	17,9	2	14,3	0	0,0	18	27,7	25	21,4
2018	2	66,7	8	28,6	5	29,4	0	0,0	12	20,3	27	22,3
2019	2	66,7	4	11,8	2	20,0	0	0,0	9	23,7	17	18,1
2020	2	40,0	5	27,8	2	40,0	0	0,0	3	18,8	12	26,7
2021	0	0,0	4	22,2	3	25,0	1	20,0	14	31,1	22	26,5
Total 2021	0	0,0	5	23,8	3	23,1	1	10,0	20	37,7	29	28,4

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Evolución dos convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2013 - 2021

Sector	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2013	0	0,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	33,3
2014	0	0,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	1	33,3
2015	0	0,0	0	0,0	1	25,0	-	-	1	50,0	2	22,2
2016	1	100,0	0	0,0	-	-	0	0,0	-	-	1	20,0
2017	0	0,0	-	-	-	-	0	0,0	1	33,3	1	12,5
2018	0	0,0	5	100,0	-	-	1	100,0	1	100,0	7	77,8
2019	0	0,0	3	50,0	1	100,0	-	-	3	50,0	7	43,8
2020	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	50,0	1	33,3	3	27,3
2021	1	50,0	-	-	1	50,0	-	-	-	-	2	50,0
Empresa												
2013	-	-	1	50,0	0	0,0	-	-	1	16,7	2	20,0
2014	-	-	0	0,0	3	60,0	1	50,0	1	25,0	5	41,7
2015	-	-	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	16,7	2	18,2
2016	-	-	0	0,0	1	33,3	-	-	1	16,7	2	18,2
2017	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	2	20,0	3	15,0
2018	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	5,0
2019	0	0,0	2	28,6	0	0,0	0	0,0	4	25,0	6	19,4
2020	-	-	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
2021	-	-	1	50,0	0	0,0	0	0,0	1	20,0	2	20,0
Total 2021	1	50,0	1	50,0	1	33,3	0	0,0	1	20,0	4	28,6

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 8.26 recolle unha relación dos convenios asinados e revisados no ano 2021. Tamén se indica o incremento salarial dos convenios que o sinalan de xeito porcentual e se teñen cláusula de revisión salarial.

Cadro 8.26

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2021.**

Convenios de sector asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	2,75		2,75
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	1,70		1,70
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA	0,00	SI	5,80
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,08			

Convenios de sector asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	2,00		2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,00			

Convenios de sector asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN			
COMERCIO DE ELEMENTOS DO METAL			
COMERCIO TÉXTIL	2,50		2,50
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS			
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,50			

Convenios de sector asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALMACENISTAS DE MADEIRA	1,50	SI	6,70
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	1,30	SI	6,80
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1,50		1,50
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO	1,75	SI	1,75
MAIORISTAS DE FROITAS E PRODUCTOS HORTÍCOLAS	1,25	SI	6,50
MÁRMORES E PEDRAS	3,00	SI	6,50
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS	0,50	SI	6,50
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	1,75		1,75
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,18			

Cadro 8.26 - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2021.**

Convenios de sector asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
APARCAMENTOS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	1,00		1,00
LOUSAS DE OURENSE E LUGO			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,00			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS			
TOTAL GALICIA			
2,46			

Convenios de sector revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INDUSTRIA DA EBANISTERÍA E AFÍNS	2,50	SI	2,50
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	0,50		0,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,39			

Convenios de sector revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

Convenios de sector revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACTORES E ACTRICES DE TEATRO DE GALICIA			
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	1,60	SI	6,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
6,50			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
TOTAL GALICIA			
3,20			

Cadro 8.26 - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2021.**

Convenios de empresa asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ASESORÍA CERVANTES S.L.	2,00	SI	2,00
AUSUM ASESORES Y ABOGADOS, S.L.	150		150
BLOQUE NACIONALISTA GALEGO - Adhesión dos centros de traballo da provincia da Coruña ao convenio para o persoal laboral da provincia de Pontevedra 2020-2022			
CONCELLO DE TOURO - Acordo regulador persoal funcionario	0,90		0,90
CONCELLO DE TOURO - Persoal laboral	0,90		0,90
Empresas que prestan servizos no Complexo Medioambiental de Cerceda, como subcontratistas da Sociedade Galega de Medio ambiente (Sogama)			
FCC MEDIO AMBIENTE, S.A. - Servizo de xestión de residuos sólidos urbanos e asimilables da Mancomunidade de Concellos "Serra do Barbanza"	0,50		0,50
FOSTERCORE S.L.			
FUNDACIÓN INSTITUTO DE INVESTIGACIÓN SANITARIA DE SANTIAGO DE COMPOSTELA			
FUNDACIÓN PROFESOR NOVOA SANTOS			
GESTIÓN Y TÉCNICAS DEL AGUA, S.A. - Ciclo integral da auga no centro de traballo de Culleredo - (Gestagua, S.A.)	150		150
Grupo TOP WASH - [TOP WASH, S.L e TEMPRASA, S.L.]		SI	
IBERLEY SOCIEDAD LIMITADA			
P. FERRO GPF, S.L.	100		100
SUDESPACHO CLOUD S.L. [antes Desarrollos y Servicios de Internet para Profesionales, S.L.]			
TELEVÉS, S.A.	140	SI	6,85
UTE CARBALLO (Urbaser, S.A. y Servicios Gallegos de Lacería, S.L.) - Recollida e transporte de RSU no concello de Carballo	150		150
VALORIZA SERVICIOS AMBIENTALES S.A. - Servizo de limpeza pública viaria do Concello de Arteixo	0,00	SI	0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,89			

Cadro 8.26 - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2021.

Convenios de empresa asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ARMADORES DE BURELA, S.A. (ABSA)	1,00	SI	7,00
CALFENSA PROYECTOS, S.L.	0,50		0,50
CONCELLO DO SAviÑAO - Persoal laboral e funcionario	0,90		0,90
CORPORACIÓN ALIMENTARIA PEÑASANTA, S.A. - CAPSA - (Centro de traballo de Robra - Outeiro de Rei)	1,00		1,00
CRUZ ROJA ESPAÑOLA - LUGO -			
DISTRICONS MAYORISTAS, S.L.			
DOMINION INDUSTRY AND INFRASTRUCTURES, S.L. - Centro de traballo de San Cibrao (Lugo)	3,00	SI	7,25
FCC MEDIO AMBIENTE, S.A.U. - Servizo de recollida e transporte de residuos urbanos, limpeza viaria e outros servizos complementarios do concello de Monforte de Lemos	2,50		2,50
GESTIÓN Y TÉCNICAS DEL AGUA, S.A. - Centro de traballo de Foz- Lugo (Ciclo integral da auga)			
Gestión y Técnicas del Agua, S.A. GESTAGUA - Centro de traballo ETAP de Lugo (Santa María Magdalena de Adai) _ Ciclo Integral da Auga	1,50		1,50
NUEVA GALIMPLANT, S.L.U.		SI	
PROMOTORA DE MINAS DE CARBÓN, S.A. - Centro de traballo de O Incio - Lugo (Mina de Magnesitas de Rubián)			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,69			

Convenios de empresa asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
APETAMCOR			
CONCELLO DE VIANA DO BOLO - Persoal laboral	0,90		0,90
EUROINVERSIONES AGUAS DE SOUSAS, S. L. Unipersonal	0,00		0,00
FAURECIA AUTOMOTIVE ESPAÑA, S.A. - Fábrica de Ourense	2,00	SI	6,50
GONZALEZ MADERAS TRADO, S.L.			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
5,73			

Cadro 8.26 - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2021.

Convenios de empresa asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACTEGA Artística, S.A. (Sociedade unipersonal)	150		150
AGUASANA, S.L.	100		100
ALMACENES, SERVICIOS Y RECUPERACIONES, S.L. (ALSERVI, S.L.)	2,15	SI	5,65
ALUDEC COMPONENTES, S.L.	2,15	SI	2,15
ALUDEC GALVANIC, S.A.	2,15	SI	2,15
ALUDEC INYECCIÓN, S.A.	2,15	SI	2,15
ALUDEC STAMPING, S.A.	2,15	SI	2,15
ALUDEC, S.A. (Centro de traballo de Ponte Caldelas)	2,15	SI	2,15
AMOFRE, S.L.			
ATUNLO O GROVE, S.L. [Antes FRIGORÍFICOS DEL GROVE, SL]	100		100
AUXILIAR CONSERVERA, S.A. - AUCOSA -	125		125
BLOQUE NACIONALISTA GALEGO - Persoal laboral dos centros de traballo da provincia de Pontevedra			
CAR CONSULTING SPAIN, S.L.			
CESPA, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de recollida de residuos sólidos e limpeza viaria do Concello de Nigrán	0,75	SI	0,75
CESPA, S.A. - Servizos de limpeza pública contratados co Concello de Vilagarcía de Arousa			
CITIC HIC GÁNDARA CENSA, SAU	3,00		3,00
CODISOIL, S.A.			
CONSTRUCCIONES NAVALES P.FREIRE, S.A.	100	SI	4,00
COPO IBÉRICA, S.A.	2,00		2,00
DENSO SISTEMAS TÉRMICOS DE ESPAÑA, SA	150		150
EIXO ATLÁNTICO DO NOROESTE PENINSULAR - Persoal laboral		SI	
FAURECIA INTERIOR SYSTEM S ESPAÑA, S.A. - Fábrica de Porriño	0,75	SI	6,50
FRIGORÍFICOS ROSA DE LOS VIENTOS S.L.	0,00		0,00
FUNDACIÓN BIOMÉDICA GALICIA SUR			
GRUPO RADIO VIGO	0,50		0,50
IMAR INGENIERÍA MODULAR, S.A.	0,60		0,60
INDUSAL CENTRO, S.A. - Persoal que presta servizos durante a vixencia da concesión da estrutura organizativa de xestión integrada (EOXI) de Vigo		SI	
KIMIATLÁNTICO, S.A.	120		120
LASER GALICIA, S.L.	125		125

Cadro 8.26 - continuación

**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2021.**

LEAR CORPORATION PONTEVEDRA, S.L. [antes GRUPO ANTOLÍN PGA, S.A.U.]	150		150
LICEO MARÍTIMO DE BOUZAS	0,00	SI	0,00
M ^a CARMEN PORTO DIÉGUEZ	100		100
MAIER FERROPLAST, S.C.G.			
MONTAJES ROTELU, S.L.	2,00	SI	6,50
POREXGAL, S.L.	0,00		0,00
PREMIUM MIX GROUP, S.L. Centro de traballo de MONDARIZ			
REMOLCADORES NOSA TERRA, S.A. - Persoal buques e oficinas	0,75		0,75
RODICUT INDUSTRY S.A.U.	150		150
Servizo de limpeza do Hospital Álvaro Cunqueiro e Xeral pertencentes a EOXI Vigo - ACCIONA FACILITY SERVICES S.A.	0,90		0,90
SETEX APARKI, S.A. - Servizo de retirada, inmobilización, depósito e xestión de cobramento dos vehículos indebidamente estacionados na vía pública do Concello de Vigo	0,50		0,50
SNOP ESTAMPACIÓN S.A. - Centro de traballo de Vigo		SI	
SOCIEDAD AGRÍCOLA GALLEGA S.L. - SOAGA	160		160
TRAINASA (Tratamiento Industrial de Aguas, S.A.) - Centro de traballo EDAR río Lagares			
TREVES GALICIA, S.L.U.	100		100
VILARMABA RETAIL, S.L.	2,00		2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,10			

Convenios de empresa asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AIRA, S.C.G.	125		125
AUTOPISTAS DEL ATLÁNTICO, CONCESIONARIA ESPAÑOLA, S.A.	0,00		0,00
VIAQUA, GESTIÓN INTEGRAL DE AGUAS DE GALICIA, S.A.U.	150		150
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,08			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS			
TOTAL GALICIA		2,47	

Cadro 8.26 - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia. 2021.

Convenios de empresa revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
EMPRESA MUNICIPAL AGUAS DE LA CORUÑA, S.A. - EMALCSA -	0,90		0,90
TÚNIDOS MIRAMAR, S.L.	0,00	SI	
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,90			
Convenios de empresa revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
PESCADOS RUBÉN, S.L.	0,50		0,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,50			
Convenios de empresa revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CIMO, ENTIDADE PRESTADORA DE SERVICIOS			
CRUZ ROJA ESPAÑOLA EN OURENSE	1,50		1,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,50			
Convenios de empresa revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CRISTALERÍA PONTEVEDRESA, S.A.	0,50	SI	7,00
DORNIER, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de xestión de estacionamento regulado da cidade de Vigo	0,50		0,50
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal dos servizos de mantemento, limpeza e reposición dos colectores para residuos domésticos reciclables, recollida de roupa e aceites, do termo municipal de Vigo			
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal dos servizos de recollida e transporte de residuos municipais, residuos voluminosos e derivados do punto limpo municipal, limpeza urbana e de praias do termo municipal de Vigo	3,00		3,00
FUNDACIÓN AMIGOS DE GALICIA	0,00		0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,22			
Convenios de empresa revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
TOTAL GALICIA			
2,49			

8.6. Xornada pactada

Para calcular a xornada media pactada (media ponderada) nos convenios asinados e revisados en 2021 en Galicia, tivéronse en conta unicamente os que a regulan de xeito anual que foron 77 este ano (o 66,4%). Deles 15 son de sector (o 65,2% dos de sector asinados ou revisados este ano) e 62 son de empresa (o 66,7% dos de empresa asinados ou revisados este ano).

A xornada media pactada (media ponderada) no ano 2021 foi de 1.779,18 horas, sendo nos convenios de empresa de 1.745,43 horas e nos de sector de 1.781,61 horas.

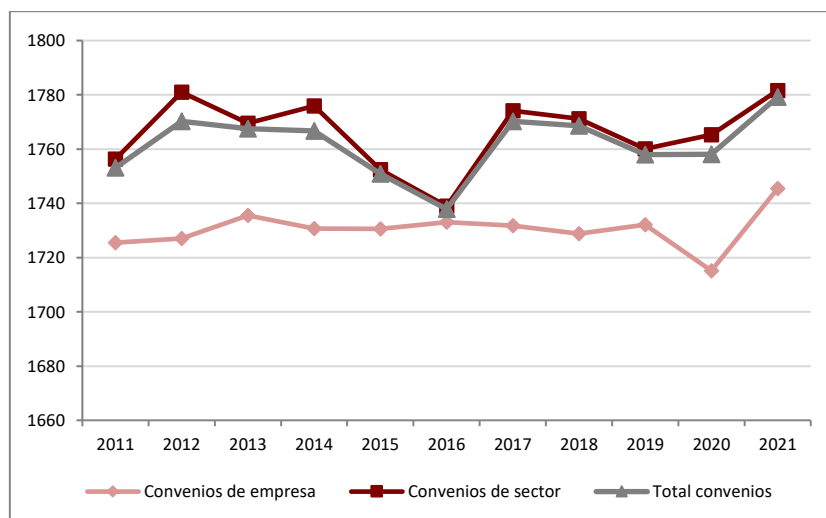
O Cadro 8.27 reflicte a evolución da xornada media pactada en Galicia no período 2011 – 2021.

Cadro 8.27

Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2011 - 2021
Total Convenios. Xornada media pactada

	Convenios de empresa	Convenios de sector	Total convenios
2011	1.725,5	1.756,3	1.753,1
2012	1.727,0	1.781,0	1.770,3
2013	1.735,5	1.769,5	1.767,5
2014	1.730,7	1.775,9	1.766,6
2015	1.730,6	1.752,4	1.750,9
2016	1.733,0	1.738,9	1.737,9
2017	1.731,7	1.774,1	1.770,2
2018	1.728,9	1.771,1	1.768,5
2019	1.732,1	1.760,0	1.758,0
2020	1.715,2	1.765,2	1.758,1
2021	1.745,4	1.781,6	1.779,2

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 8.28 reflicte a xornada pactada (media ponderada) no ano 2021 no total de convenios colectivos asinados e revisados por sectores económicos, e nel pode apreciarse que a xornada pactada na industria foi de 1.770,10 horas e nos servizos de 1.794,27 horas.

Cadro 8.28

**TOTAL CONVENIOS. Xornada media pactada. Ano 2021
POR SECTORES ECONÓMICOS E PROVINCIAS**

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
C. AUTÓNOMA / INTERPROVINCIAIS	1.780,00	1.802,34	-	1.729,09
A CORUÑA	-	1.749,46	-	1.794,94
LUGO	-	1.746,32	-	1.807,22
OURENSE	-	1.773,66	-	1.812,00
PONTEVEDRA	-	1.771,40	-	1.794,40
TOTAL GALICIA	1.780,00	1.770,10	-	1.794,27

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

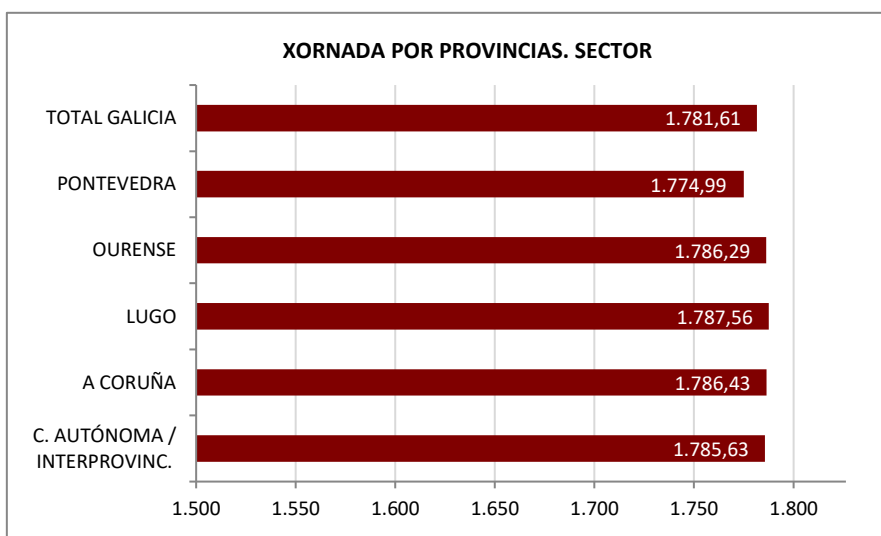
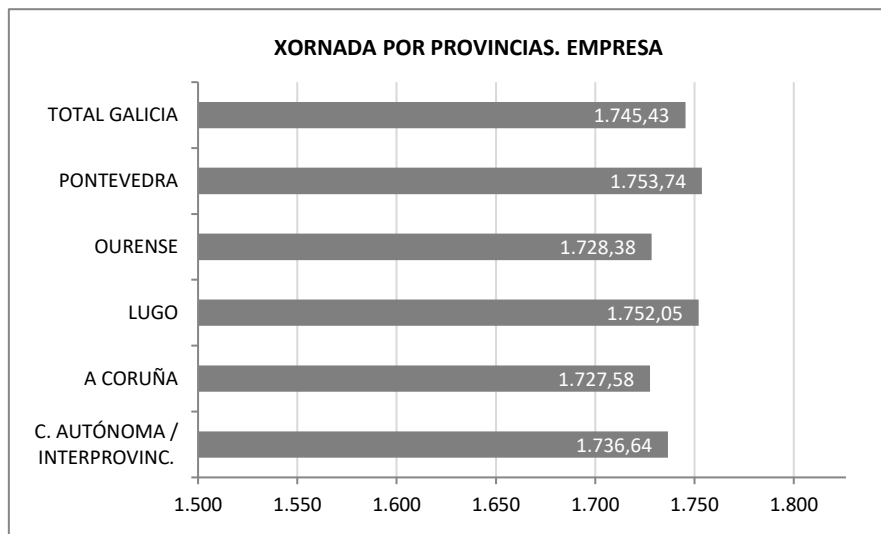
O Cadro 8.29 recolle o dato da xornada pactada (media ponderada) nos convenios de empresa e de sector por provincias en 2021.

Cadro 8.29

XORNADA POR PROVINCIAS - ANO 2021

	EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. AUTÓNOMA / INTERPROVINC.	1.736,64	1.785,63	1.775,40
A CORUÑA	1.727,58	1.786,43	1.784,88
LUGO	1.752,05	1.787,56	1.782,13
OURENSE	1.728,38	1.786,29	1.784,23
PONTEVEDRA	1.753,74	1.774,99	1.773,14
TOTAL GALICIA	1.745,43	1.781,61	1.779,18

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

XORNADA POR PROVINCIAS. 2021

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O 65,69% dos convenios colectivos asinados no ano 2021 establecen unha xornada anual inferior á máxima legal (67 convenios). Afectan estes convenios a 90.630 persoas traballadoras (70,68%) das que 60.244 son homes e 30.386 mulleres.

Deles 11 son de sector (o 57,89% dos de sector asinados este ano) e afectan a 84.590 persoas traballadoras (70,22%) das que 56.356 son homes e 28.234 mulleres e 56 son de empresa (o 67,47% dos convenios de empresa asinados) e afectan a 6.040 persoas traballadoras (77,69%) das que 3.888 son homes e 2.152 mulleres.

Os convenios asinados no ano 2021 que indican unha xornada semanal inferior á xornada máxima establecida son 20 (19,61% dos asinados) e afectan a 14.396 persoas traballadoras (11,23%) das que 3.811 son homes e 10.585 mulleres. Deles 2 son de sector e 18 de empresa.

No Cadro 8.30 pódese ver a evolución no período 2015 – 2021 dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal anual por provincias.

Cadro 8.30

**Evolución dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal.
Porcentaxe sobre o total. Por provincias. Galicia. 2015-2021.**

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2015						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	66,67	3	50,00	5	55,56
A Coruña	1	100,00	19	79,17	20	80,00
Lugo	1	100,00	6	100,00	7	100,00
Ourense	-	-	7	70,00	7	63,64
Pontevedra	3	75,00	26	63,41	29	64,44
Total	7	70,00	61	70,11	68	70,10
2016						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	100,00	5	83,33	7	87,50
A Coruña	-	-	18	54,55	18	54,55
Lugo	5	100,00	7	63,64	12	75,00
Ourense	-	-	4	66,67	4	66,67
Pontevedra	5	62,50	32	72,73	37	71,15
Total	12	80,00	66	66,00	78	67,83
2017						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	1	25,00	1	50,00	2	33,33
A Coruña	8	88,89	12	42,86	20	54,05
Lugo	0	0,00	9	64,29	9	60,00
Ourense	2	40,00	3	37,50	5	38,46
Pontevedra	2	66,67	41	63,08	43	63,24
Total	13	59,09	66	56,41	79	56,83
2018						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	1	50,00	3	100,00	4	80,00
A Coruña	6	85,71	21	75,00	27	77,14
Lugo	5	100,00	8	47,06	13	59,09
Ourense	1	25,00	6	42,86	7	38,89
Pontevedra	7	77,78	44	74,58	51	75,00
Total	20	74,07	82	67,77	102	68,92
2019						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	3	75,00	3	100,00	6	85,71
A Coruña	1	100,00	15	44,12	16	45,71
Lugo	7	100,00	7	70,00	14	82,35
Ourense	3	50,00	7	77,78	10	66,67
Pontevedra	3	75,00	23	60,53	26	61,90
Total	17	77,27	55	58,51	72	62,07
2020						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	4	100,00	4	80,00	8	88,89
A Coruña	1	50,00	13	72,22	14	70,00
Lugo	2	100,00	4	80,00	6	85,71
Ourense	-	-	1	100,00	1	100,00
Pontevedra	1	100,00	10	62,50	11	64,71
Total	8	88,89	32	71,11	40	74,07
2021						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	0	0,00	3	100,00	3	60,00
A Coruña	3	100,00	9	50,00	12	57,14
Lugo	0	0,00	8	66,67	8	61,54
Ourense	2	40,00	3	60,00	5	50,00
Pontevedra	6	75,00	33	73,33	39	73,58
Total	11	57,89	56	67,47	67	65,69

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Parte II. Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia

Recóllense neste apartado os convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia dos que se ten coñecemento neste Consello.

Para a súa elaboración pártese inicialmente dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2021 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, procedéndose no Consello a analizar a dita información para recoller só os que afectan a persoas traballadoras dalgunha das catro provincias galegas.

Os datos do número de persoas traballadoras afectadas por convenios de sector foron elaborados polo IGE en base ao traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

Nos convenios de empresa este dato obtense coa información extraída do programa Regcon e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas afectadas.

A información remitida polo IGE é extraída do ficheiro de contas de cotización á Seguridade Social e indica o número de persoas asalariadas para Galicia por actividade, non por empresa, información esta última suxeita a segredo estatístico.

Utilízase o mesmo criterio de inclusión dos convenios colectivos que o seguido ao elaborar a parte do informe referida aos convenios negociados en Galicia, que é o da vixencia económica, téndose en conta só os que teñen vixencia e efectos económicos durante o ano 2021.

Respecto dos convenios de sector só se teñen en conta aqueles para os que non existen convenios de ámbito provincial ou autonómico en Galicia.

Para a elaboración da media ponderada do incremento salarial pactado téñense en conta as cláusulas de revisión salarial recollidas nestes convenios.

Os Cadros 8.I e 8.II indican os convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia asinados e revisados en 2021.

Neles pode apreciarse que neste ano asináronse e/ou revisáronse 68 convenios colectivos que afectan a 70.945 persoas traballadoras. Deles 45 son de empresa e afectan a 3.967 persoas traballadoras e 23 son de sector e afectan a 66.978 persoas traballadoras.

Cadro 8.I

Convenios colectivos asinados. Ano 2021.

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	41	3.501
Sector	15	54.052
Total	56	57.553

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.II

Convenios colectivos revisados. Ano 2021.

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	4	466
Sector	8	12.926
Total	12	13.392

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 8.III e 8.IV que seguen a continuación, reflicten o número de convenios colectivos (asinados ou revisados) segundo o número de persoas traballadoras ás que afectan, e neles obsérvase que, nos convenios de empresa, o maior número concéntrase nas empresas que teñen ata 50 persoas traballadoras.

Nos convenios de sector o maior número sitúase nos que afectan entre 1001 e 3000 persoas traballadoras, seguido do de máis de 3000 persoas traballadoras e do de 101 a 500 persoas traballadoras.

Cadro 8.III

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Empresa. Ano 2021.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	26	57,78%
51-100	6	13,33%
101-500	12	26,67%
501-1000	1	2,22%
1001-3000	0	0,00%
>3000	0	0,00%
Total	45	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.IV

**Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras.
Sector. Ano 2021.**

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	1	4,35%
51-100	1	4,35%
101-500	5	21,74%
501-1000	3	13,04%
1001-3000	7	30,43%
>3000	6	26,09%
Total	23	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar nos Cadros 8.V e 8.VI que reflicten as vixencias medias dos convenios de empresa e de sector asinados en 2021, o 39,02% dos convenios asinados de empresa teñen unha vixencia de máis de 3 anos e o 33,33% dos convenios asinados de sector teñen unha vixencia de 2 anos.

Cadro 8.V

**Vixencias medias dos convenios asinados de empresa. Ano 2021.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	2	4,88%
1 ano	3	7,32%
De 1 a 2 anos	2	4,88%
2 anos	7	17,07%
De 2 a 3 anos	3	7,32%
3 anos	8	19,51%
Máis de 3 anos	16	39,02%
Total	41	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.VI

**Vixencias medias dos convenios asinados de sector. Ano 2021.
Porcentaxe sobre o total**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	1	6,67%
De 1 a 2 anos	0	0,00%
2 anos	5	33,33%
De 2 a 3 anos	3	20,00%
3 anos	3	20,00%
Máis de 3 anos	3	20,00%
Total	15	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O incremento salarial pactado (media ponderada) nos convenios asinados ou revisados con vixencia económica para o 2021 foi do 1,67% (Cadro 8.VII)

Cadro 8.VII

Media ponderada do incremento salarial pactado.

	Convenios Colectivos		Revisións salariais		Total
	Sector	Empresa	Sector	Empresa	
	1,47	1,60	2,35	0,89	1,67
Ano 2021					

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Este incremento é inferior ao IPC galego de 2021 que foi do 6,7% e ao estatal que foi do 6,5%.

Para o cálculo deste incremento tivéronse en conta os convenios que indican incrementos salariais en porcentaxe, que foron 45 este ano (66,18% do total), así como as cláusulas de revisión salarial que figuran no 25% dos convenios asinados e no 50% dos revisados.

Sen ter en conta estas cláusulas de revisión, o incremento pactado inicialmente (media ponderada) foi do 1,16%.

O Cadro 8.VIII recolle a media por sectores económicos para este ano.

Cadro 8.VIII

**Media ponderada do incremento salarial pactado
Por sectores de actividade. Ano 2021.**

	Estatais
Agricultura	1,20
Industria	2,21
Construción	
Servizos	1,61
Total	1,67

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 8.IX e 8.X indican os convenios asinados e revisados en 2021 que teñen cláusula de revisión salarial e as persoas traballadoras ás que afectan.

Cadro 8.IX

Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial. Ano 2021.

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	6	14,63%	110	3,14%
Sector	8	53,33%	20.920	38,70%
Total	14	25,00%	21.030	36,54%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.X

Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial. Ano 2021.

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa		0,00%		0,00%
Sector	6	75,00%	7.051	54,55%
Total	6	50,00%	7.051	52,65%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar con máis detalle nos Cadros 8.XI e 8.XII, a xornada pactada (media ponderada) nos convenios asinados e revisados no ano 2021 foi de 1.765,42 horas.

No cálculo desta media tivéronse en conta os 58 convenios asinados ou revisados que sinalan a xornada de xeito anual, que supoñen o 85,29% do total de asinados e revisados este ano.

Cadro 8.XI

Xornada pactada. Media ponderada.

Ano 2021	Xornada media (horas/ano)		
	Sector	Empresa	Total
	1.766,26	1.756,06	1.765,42

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 8.XII

Xornada por sector de actividade. Ano 2021.

	Agrario	Non agrario			Total
		Industria	Construción	Servizos	
Empresa		1.685,03		1.763,04	1.756,06
Sector	1.776,22	1.768,85		1.760,76	1.766,26
Total	1.776,22	1.767,65		1.761,17	1.765,42

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Todos os convenios que fixan a xornada anual en 2021 indican unha xornada inferior á máxima legal.

No Cadro 8.XIII que segue a continuación, figura unha relación dos convenios estatais con aplicación en Galicia recollidos no ano 2021, con indicación do incremento salarial pactado neles de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial se é o caso.

Cadro 8.XIII.

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACUICULTURA MARIÑA NACIONAL	100	Non	100
ARTES GRÁFICAS, MANIPULADOS DE PAPEL, MANIPULADOS DE CARTÓN, EDITORIAIS E INDUSTRIAS AUXILIARES	0,00	Non	0,00
BALONCESTO PROFESIONAL ACB		Non	
COMERCIO DE FLORES E PLANTAS	100	Si	100
ENSINO E FORMACIÓN NON REGULADA	150	Non	150
ENTIDADES DE SEGUROS, REASEGUROS E MUTUAS COLABORADORAS COA SEGURIDADE SOCIAL	100	Non	100
ESTABLECEMENTOS FINANCIEROS DE CRÉDITO	0,50	Non	0,50
GRANDES ALMACÉNS	100	Non	100
GRANXAS AVÍCOLAS E OUTROS ANIMAIS	125	Si	125
INDUSTRIA QUÍMICA		Si	
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN		Si	
INDUSTRIAS DE FABRICACIÓN DE ALIMENTOS COMPOSTOS PARA ANIMAIS	3,30	Si	9,30
INDUSTRIAS DE PASTAS ALIMENTICIAS	100	Si	6,50
MAIORISTAS E IMPORTADORES DE PRODUCTOS QUÍMICOS INDUSTRIAIS E DE DROGUERÍA, PERFUMERÍA E ANEXOS		Si	
PASTAS, PAPEL E CARTÓN	0,50	Si	0,75
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,47			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CENTROS DE ASISTENCIA E DE EDUCACIÓN INFANTIL		Si	
CICLO INTEGRAL DA AUGA (antes Industrias de captación, elevación, conducción, tratamento, depuración e distribución de augas potables e residuais)	150	Si	150
COMERCIO DE PAPEL E ARTES GRÁFICAS	0,75	Non	0,75
ESTACIÓN DE SERVIZO	130	Si	6,50
FABRICACIÓN DE CONSERVAS VEXETAIS	100	Si	150
INDUSTRIA DO CALZADO	2,00	Si	2,50
INDUSTRIAS DO CURTIDO, CORREAS E COIROS INDUSTRIAIS E CURTIÇÃO DE PELES PARA PELETARÍA	2,00	Si	2,50
OFICINAS DE FARMACIAS - Laudo arbitral CONVENIO 2014-2016	0,00	Non	0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,35			

Cadro 8.XIII – continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AUTOTRANSPORTE TURÍSTICO ESPAÑOL S.A. (ATESA)		Non	
BABÉY CÍA. S.L.	1,25	Non	1,25
BOFROST*, S.A. (Sociedad Unipersonal)		Non	
Bureau Veritas Inspección y Testing, S.L.U. (antes denominada, ECA Entidad colaboradora de la Administración, S.L.U.), Bureau Veritas Solutions, S.A. e Instituto de la Calidad, S.A.U. [del GRUPO BUREAU VERITAS]		Non	
Control y Montajes Industriales CYMI, S.A.	1,00	Non	1,00
Convenio colectivo regulador de las relaciones laborales en la Fundación Diagrama Intervención Psicosocial		Non	
COVIRAN, SCA	1,47	Non	1,47
DECATHLON ESPAÑA, S.A.	1,10	Non	1,10
ELTEC IT SERVICES, S.L.U.	0,00	Non	0,00
Entidad Pública Empresarial Sociedad de Salvamento y Seguridad Marítima (SA SEMAR) - Personal de Flota	0,90	Non	0,90
Evolutio Cloud Enabler, S.A.U. (antes BT España, Compañía de Servicios Globales de Telecomunicaciones, SAU)		Non	
EXIDE TECHNOLOGIES S.L.U.		Non	
FINANCIERA EL CORTE INGLÉS, EFC, S.A.		Non	
FRIT RAVICH, S.L.	0,00	Non	0,00
FUNDACIÓN BANCARIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, «LA CAIXA»	0,75	Non	0,75
Fundación Diagrama Intervención Psicosocial en su ámbito de actividad de reforma juvenil y protección de menores	2,50	Non	2,50
GRUPO COFELY (COFELY ESPAÑA S.A. / ENGIE SERVICIOS ENERGÉTICOS S.A. / CYB SEGUR S.A.)	3,96	Non	3,96
GRUPO DE EMPRESAS JD-SPRINTER - (Iberian Retail Sports Group, SL; JD Spain Sports Fashion 2010, SL; JD Canary Islands, SL y Sprinter Megacentros del Deporte, SLU)	2,25	Non	2,25
Grupo de empresas MAXAM	0,00	Non	0,00
Grupo IM PORTA CO FRUTOS SECOS	2,00	Si	2,00
GRUPO MERCANTIL ISS	0,75	Non	0,75
GRUPO VIESGO ESPAÑA (Viesgo Distribución Eléctrica, S.L.U.; Barras Eléctricas Galaico Asturianas, S.A.; Viesgo Infraestructuras Energéticas, S.L.U. y Viesgo Producción, SLU)		Non	
GRUPO VODAFONE ESPAÑA (Vodafone España, S.A.U., Vodafone ONO, S.A.U. y Vodafone Servicios, S.L.)		Non	
IBERDROLA GRUPO		Non	
ILUNION OUTSOURCING		Non	
ILUNION SEGURIDAD		Non	
KIABI ESPAÑA KSCE, SA	1,00	Non	1,00
KUTXABANK, S.A.	0,00	Si	0,75
LIDL Supercor, S.A.U.		Non	
OFICINAS CORPORATIVAS DEL GRUPO SIEMENS GAMESA RENEWABLE ENERGY	0,00	Non	0,00
PHILIPS IBÉRICA SA	1,00	Si	6,50
PLACAS DE PIEZAS Y COMPONENTES DE RECAMBIO, S.A.	2,00	Non	2,00
PLATAFORMA COMERCIAL DE RETAIL, S.A.U.	2,00	Non	2,00
R. CABLE Y TELECABLE TELECOMUNICACIONES, SAU (RT)		Non	
RADIO POPULAR S.A. -COPE-	0,00	Non	0,00
Red Eléctrica Infraestructuras de Telecomunicación, S.A. (REINTEL)		Non	
ROCA CORPORACIÓN EMPRESARIAL, S.A. y ROCA SANITARIO, S.A.	0,50	Si	7,00
SAFETY-KLEEN ESPAÑA, S.A.	1,20	Non	1,20
UNIPREX, SAU		Non	
VESTAS EÓLICA, SAU		Si	
VIAJES ECUADOR SA		Si	6,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,60			

Cadro 8.XIII - continuación

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
GRUPO CHAMPION (Supermercados Champion, SA y Grup Supeco-Maxor, SL)		Non	
GRUPO SANTANDER (Santander Consumer, E.F.C., SA, Hispamer Renting, SA, Santander Consumer Renting, SL y Transolver Finance, E.F.C., SA)	0,50	Non	0,50
MÉDICOS DEL MUNDO (MdM)	100	Non	100
RADIO ECCA, FUNDACION CANARIA	0,90	Non	0,90
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,89			

Anexo I. Análise das inaplicacións de convenios rexistradas en 2021 en Galicia

Rexistráronse en 2021 en Galicia 23 inaplicacións de convenio que afectan a 576 persoas traballadoras, das que 415 son homes e 161 mulleres.

O maior número delas concéntrase no sector servizos e segundo o ámbito territorial o maior número delas rexistráronse na Coruña.

Cadro 8.i

Inaplicacións rexistradas.

Por sectores económicos e provincias. Galicia. Ano 2021.

		Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.						
	Número	-	-	-	-	0
	Núm. Traballad.	-	-	-	-	0
	Homes					
	Mulleres					
A Coruña						
	Número	-	2	-	10	12
	Núm. Traballad.	-	303	-	160	463
	Homes		280		93	373
	Mulleres		23		67	90
Lugo						
	Número	-	-	-	-	0
	Núm. Traballad.	-	-	-	-	0
	Homes					
	Mulleres					
Ourense						
	Número	-	1	-	3	4
	Núm. Traballad.	-	5	-	15	20
	Homes		0		1	1
	Mulleres		5		14	19
Pontevedra						
	Número	-	1	-	6	7
	Núm. Traballad.	-	36	-	57	93
	Homes		20		21	41
	Mulleres		16		36	52
Galicia						
	Número	0	4	0	19	23
	Núm. Traballad.	0	344	0	232	576
	Homes		300		115	415
	Mulleres		44		117	161

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial (91,30%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (86,96%).

Cadro 8.ii

CONDICIÓNS DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
XORNADA	1	4,35%	265	46,01%	246	42,71%	19	3,30%
HORARIO E DISTRIBUCIÓN DE TEMPO DE TRABALLO	1	4,35%	265	46,01%	246	42,71%	19	3,30%
SISTEMA DE REMUNERACIÓN	5	21,74%	121	21,01%	65	11,28%	56	9,72%
CONTÍA SALARIAL	21	91,30%	281	48,78%	150	26,04%	131	22,74%
SISTEMA DE TRABALLO E RENDEMENTO	1	4,35%	5	0,87%	0	0,00%	5	0,87%
SUPERACIÓN DOS LÍMITES PARA A MOBILIDADE FUNCIONAL		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
MELLORAS VOLUNTARIAS DA ACCIÓN PROTECTORA DA SEGURIDADE SOCIAL		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONXELACIÓN SALARIAL	1	4,35%	51	8,85%	49	8,51%	2	0,35%
INCREMENTO SALARIAL INFERIOR AO DO CONVENIO QUE SE INAPLICA		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
REDUCIÓN DO SALARIO	20	86,96%	230	39,93%	101	17,53%	129	22,40%
OUTRAS (Eliminación de complementos ou por transformación de complementos fixos en variables)		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
OUTRAS	1	4,35%	30	5,21%	19	3,30%	11	1,91%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No Cadro 8.iii pode observarse cales son os convenios dos que se producen as inaplicacións.

Cadro 8.iii

CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. Ano 2021.

ÁMBITO ESTATAL

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
EMPRESAS DE ENSINO PRIVADO SOSTIDAS TOTAL OU PARCIALMENTE CON FONDOS PÚBLICOS	1	4,35%	11	1,91%	4	0,69%	7	1,22%
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	1	4,35%	5	0,87%	0	0,00%	5	0,87%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

ÁMBITO COMUNIDADE AUTÓNOMA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
AXUDA A DOMICILIO	1	4,35%	12	2,08%	1	0,17%	11	1,91%
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	1	4,35%	30	5,21%	19	3,30%	11	1,91%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

A CORUÑA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	2	8,70%	71	12,33%	51	8,85%	20	3,47%
COMERCIO VARIO	3	13,04%	10	1,74%	3	0,52%	7	1,22%
HOSTALERÍA	2	8,70%	35	6,08%	17	2,95%	18	3,13%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	2	8,70%	303	52,60%	280	48,61%	23	3,99%
OFICINAS E DESPACHOS	2	8,70%	14	2,43%	3	0,52%	11	1,91%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

LUGO

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 8.iii (continuación)

OURENSE

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
COMERCIO TÉXTIL	2	8,70%	3	0,52%	0	0,00%	3	0,52%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

PONTEVEDRA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	2	8,70%	12	2,08%	6	1,04%	6	1,04%
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO	1	4,35%	36	6,25%	20	3,47%	16	2,78%
HOSTALERÍA	2	8,70%	30	5,21%	10	1,74%	20	3,47%
OFICINAS E DESPACHOS	1	4,35%	4	0,69%	1	0,17%	3	0,52%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo pode apreciarse no cadro 8.iv que segue a continuación, o 43,48% das inaplicacións rexistradas en 2021 teñen lugar en empresas que teñen entre 6 e 30 persoas traballadoras e o 39,13% en empresas que teñen entre 1 e 5.

Cadro 8.iv

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por persoas traballadoras da empresa e provincias.												
	C. AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 traball.			4	33,33%			3	75,00%	2	28,57%	9	39,13%
6-30 traball.			5	41,67%			1	25,00%	4	57,14%	10	43,48%
31-49 traball.			1	8,33%				0,00%	1	14,29%	2	8,70%
50-100 traball.			1	8,33%				0,00%		0,00%	1	4,35%
101-250 traball.				0,00%				0,00%		0,00%	0	0,00%
251-500 traball.			1	8,33%				0,00%		0,00%	1	4,35%
Máis de 500				0,00%				0,00%		0,00%	0	0,00%
TOTAL			12	100,00%			4	100,00%	7	100,00%	23	100,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 8.v recolle a composición da Comisión negociadora das inaplicacións rexistradas en 2021 en Galicia, e nel pode observarse que no 69,57% esta composición se corresponde co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). No 30,43% está constituída pola representación legal das persoas traballadoras. Non acudiron en ningún caso á mediación do AGA nin á decisión do órgano tripartito.

Cadro 8.v

**Inaplicacións rexistradas
Composición da Comisión negociadora
Por provincias. Galicia. Ano 2021.**

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal persoas traballadoras		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
	Número	-		-		-		-	
	Núm. Traballad.	-		-		-		-	
	Homes								
	Mulleres								
A Coruña									
	Número	7	58,33%	5	41,67%		0,00%		0,00%
	Núm. Traballad.	82	17,71%	381	82,29%		0,00%		0,00%
	Homes	53	11,45%	320	69,11%				
	Mulleres	29	6,26%	61	13,17%				
Lugo									
	Número	-		-		-		-	
	Núm. Traballad.	-		-		-		-	
	Homes								
	Mulleres								
Ourense									
	Número	4	100,00%		0,00%		0,00%		0,00%
	Núm. Traballad.	20	100,00%		0,00%		0,00%		0,00%
	Homes	1	5,00%						
	Mulleres	19	95,00%						
Pontevedra									
	Número	5	71,43%	2	28,57%		0,00%		0,00%
	Núm. Traballad.	33	35,48%	60	64,52%		0,00%		0,00%
	Homes	15	16,13%	26	27,96%				
	Mulleres	18	19,35%	34	36,56%				
Galicia									
	Número	16	69,57%	7	30,43%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	135	23,44%	441	76,56%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	69	11,98%	346	60,07%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	66	11,46%	95	16,49%	0	0,00%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

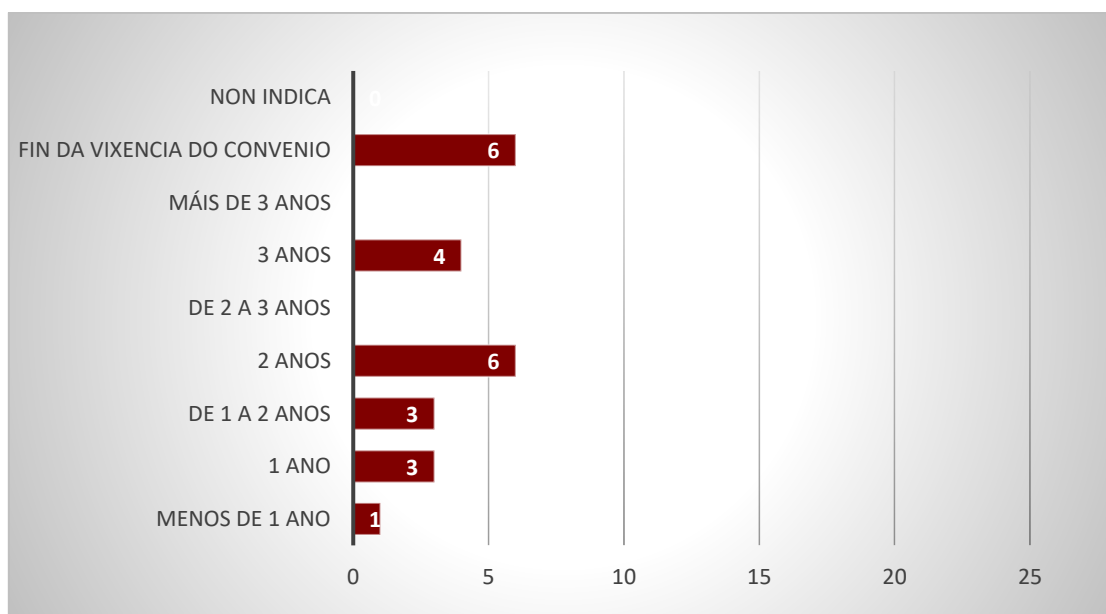
No Cadro 8.vi pode apreciarse a vixencia sinalada nas inaplicacións rexistradas en 2021 en Galicia.

Cadro 8.vi

Vixencias indicadas nas inaplicacións.
Porcentaxe sobre o total de inaplicacións rexistradas
Por provincias. Galicia. Ano 2021

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Menos de 1 ano	-		-	0,00%	-		-	0,00%	1	14,29%	1	4,35%
1 ano	-		1	8,33%	-		-	0,00%	2	28,57%	3	13,04%
De 1 a 2 anos	-		2	16,67%	-		-	0,00%	1	14,29%	3	13,04%
2 anos	-		4	33,33%	-		2	50,0%	-	0,00%	6	26,09%
De 2 a 3 anos	-		-	0,00%	-		-	0,00%	-	0,00%	0	0,00%
3 anos	-		3	25,00%	-		1	25,00%	-	0,00%	4	17,39%
Máis de 3 anos	-		-	0,00%	-		-	0,00%	-	0,00%	0	0,00%
Fin da vixencia do convenio	-		2	16,67%	-		1	25,00%	3	42,86%	6	26,09%
Non indica	-		-	0,00%	-		-	0,00%	-	0,00%	0	0,00%
Total	0		12		0		4		7		23	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os cadros e gráficos que seguen a continuación recollen unha comparativa das inaplicacións rexistradas en 2021, 2020 e 2019.

Cadro 8.vii

**COMPARATIVA INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS.
Ano 2021 - Ano 2020 - Ano 2019**

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2021

	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	0	0	12	463	0	0	4	20	7	93	23	576

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2020

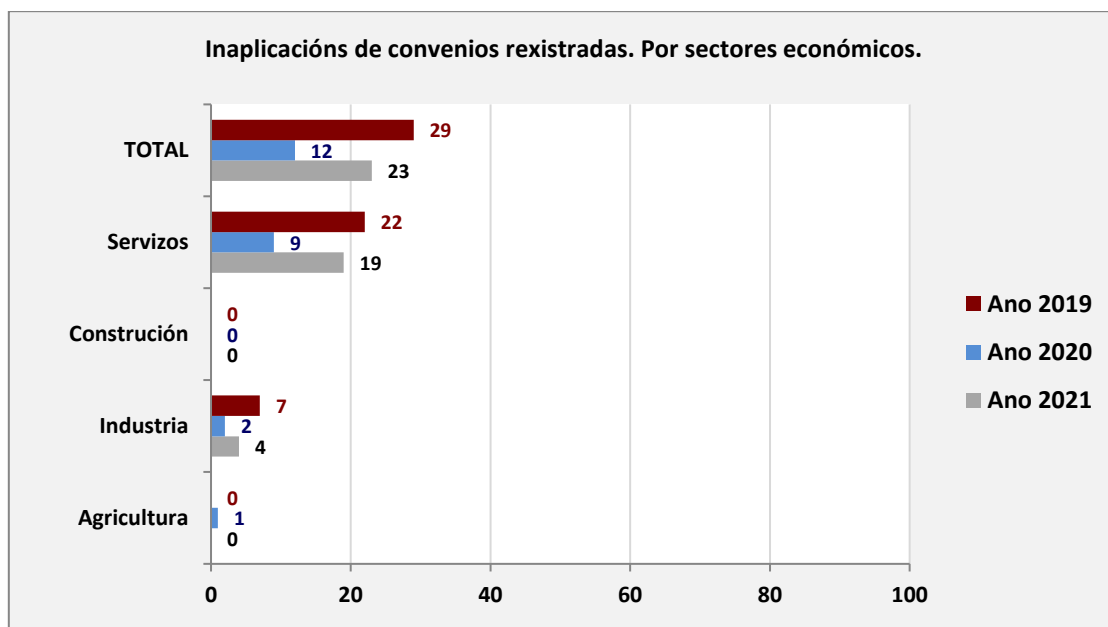
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	1	359	5	23	0	0	2	21	4	73	12	476

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2019

	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	0	0	16	253	3	167	2	3	8	137	29	560

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 8.viii. COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA. 2021 – 2020 – 2019

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora
Galicia. Ano 2021

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal persoas traballadoras		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia									
	Número	16	69,57%	7	30,43%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	135	23,44%	441	76,56%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	69	11,98%	346	60,07%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	66	11,46%	95	16,49%	0	0,00%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora
Galicia. Ano 2020

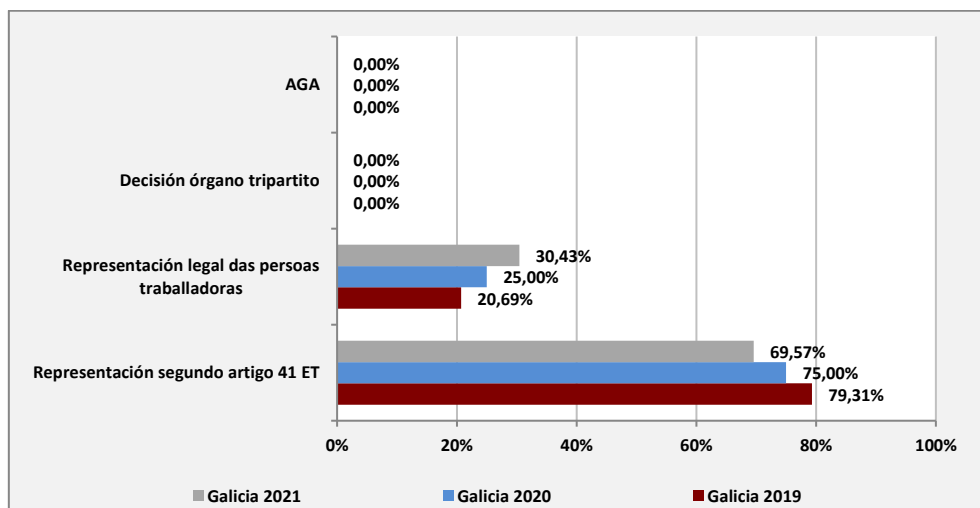
		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal persoas traballadoras		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia									
	Número	9	75,00%	3	25,00%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	57	11,97%	419	88,03%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	19	3,99%	295	61,97%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	38	7,98%	124	26,05%	0	0,00%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora
Galicia. Ano 2019

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal persoas traballadoras		Decisión órgano tripartito		AGA	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia									
	Número	23	79,31%	6	20,69%	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	243	43,39%	317	56,61%	0	0,00%	0	0,00%
	Homes	109	19,46%	215	38,39%	0	0,00%	0	0,00%
	Mulleres	134	23,93%	102	18,21%	0	0,00%	0	0,00%

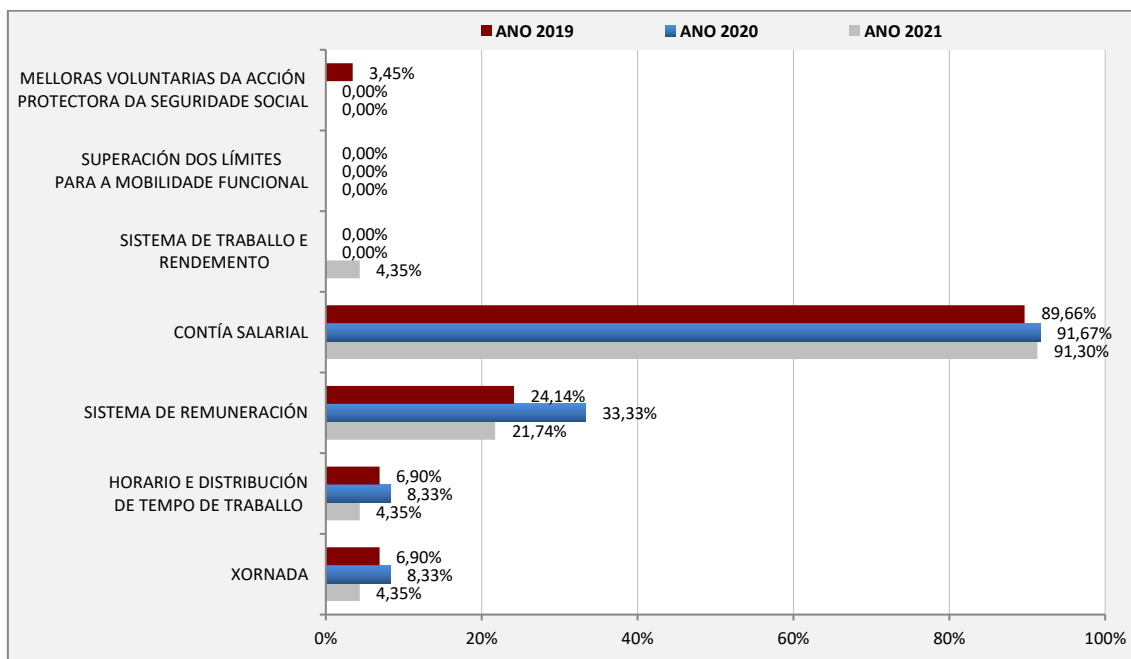
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

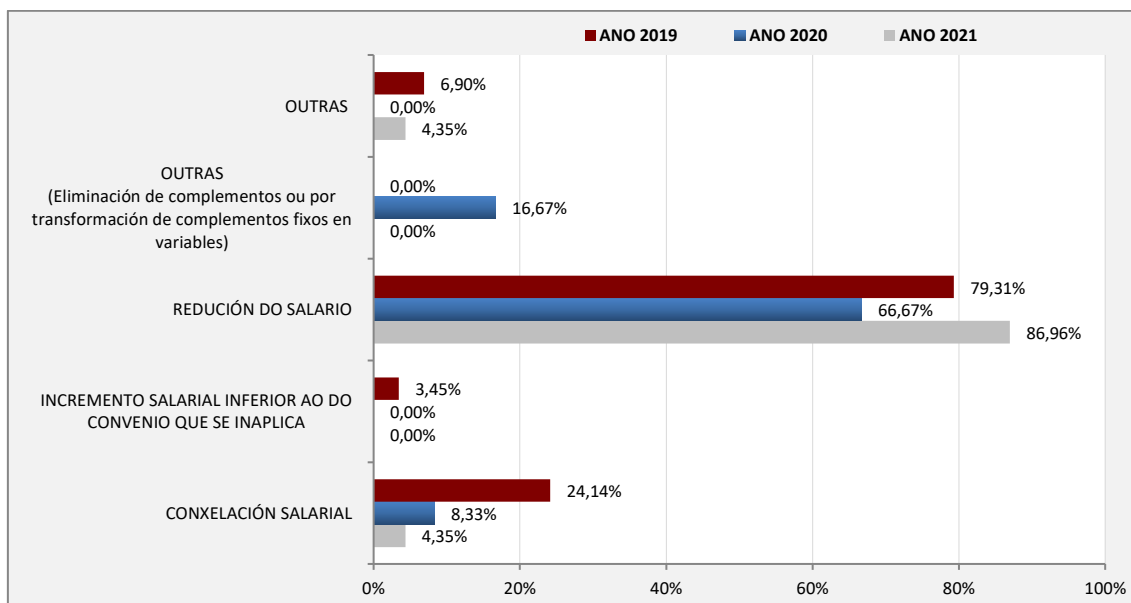
Cadro 8.ix

CONDICIÓNS DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN. COMPARATIVA 2021 - 2020 - 2019

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA. COMPARATIVA 2021 - 2020 - 2019

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Anexo II. Estado da ultraactividade da negociación colectiva sectorial en Galicia

A 31 de decembro de 2021 existen en Galicia 126 convenios de sector.

Figuran nos cadros seguintes estes convenios clasificados segundo o ámbito territorial e diferenciando os que rematan a súa vixencia en 2021 ou antes e os que continúan vixentes con posterioridade.

Entre os que rematan a súa vixencia en 2021 ou antes tense en conta se teñen pacto en contrario para o caso de denuncia, entendendo como válido o pacto contido nos convenios asinados con anterioridade á entrada en vigor da Lei 3/2012.

Considéranse denunciados os convenios que figuran nese estado no programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo.

Diferénciase se a denuncia é anterior á entrada en vigor da Lei 3/2012 (fin da vixencia do convenio un ano desde a entrada en vigor de dita lei se non existe pacto en contrario) ou se é posterior (fin da vixencia un ano desde a denuncia se non existe pacto en contrario).

Tendo isto en conta a situación a 31/12/2021 é a seguinte:

► CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA

VIXENCIA INDEFINIDA

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
Acordo marco galego para a subrogación do persoal adscrito á prestación do servizo de extinción de incendios e salvamento	01/01/2018	Indefinida	SI
ACORDO MARCO GALEGO DO SECTOR DO TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA		Indefinida	NON

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2022 ou 2023

Tres teñen pacto para o caso de denuncia e tres non

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
APARCAMENTOS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	01/01/2021	31/12/2023	SI
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	01/01/2020	31/12/2022	NON
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2019	31/12/2022	SI
LOUSAS DE OURENSE E LUGO	01/01/2020	31/12/2023	NON
POMPAS FÚNEBRES	01/01/2019	31/12/2022	NON
TRANSPORTE DE ENFERMOS/AS E ACCIDENTADOS/AS EN AMBULANCIA NA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2016	31/12/2022	SI

CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA (continuación)

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES
TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ACTORES E ACTRICES DE TEATRO DE GALICIA	01/01/2009	31/12/2012	SI
AXUDA A DOMICILIO	01/01/2009	31/12/2011	SI
EDITORIAIS	01/01/2008	31/12/2013	SI
EMPRESAS ORGANIZADORAS DO XOGO DO BINGO	01/01/2018	31/12/2020	SI
EVENTOS, SERVIZOS E PRODUCIÓN CULTURAIS	01/01/2019	31/12/2020	SI
GUINDASTRES MÓBILES AUTOPROPULSADOS DE GALICIA	01/01/2010	31/12/2011	SI
II CONVENIO AUTONÓMICO PARA A ACTIVIDADE ARQUEOLÓXICA	09/12/2014	31/12/2018	SI
ORQUESTRAS DE VERBENA DE GALICIA	01/01/2017	31/12/2018	SI
RESIDENCIAS PRIVADAS DA TERCEIRA IDADE	01/01/2016	31/12/2019	SI
SALAS DE EXHIBICIÓN CINEMATOGRAFICA DE GALICIA	01/01/2019	31/12/2021	SI
SECTOR DA DOBRAXE	01/01/2002	31/12/2006	SI
Sector sanitario de Galicia xestionado por fundacións públicas sanitarias ou sociedades públicas autonómicas, sometidas ao protectorado da Consellería de Sanidade - Persoal laboral	11/05/2005	31/12/2007	SI

**REMATAROU A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2021
NON TEN PACTO para o caso de denuncia
FOI DENUNCIADO**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
SALÓNS DE PEITEADO DE DONAS, CABALEIROS, UNISEX E SALÓNS DE BELEZA	01/01/2016	31/12/2019	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA****REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2022 ou 2023****TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ESTABLECEMENTOS SANITARIOS DE HOSPITALIZACIÓN, ASISTENCIA, CONSULTA E LABORATORIOS DE ANÁLISES CLÍNICAS	01/01/2019	31/12/2022	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2020	31/12/2023	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES**TEÑEN PACTO para o caso de denuncia (un limitado)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AMARRADORES DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/07/1997	31/12/1999	SI
AXENCIAS MARÍTIMAS E ADUANEIRAS, EMPRESAS ESTIBADORAS PORTUARIAS E COMISIONISTAS DE TRÁNSITO	01/01/2013	31/12/2019	SI
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2014	31/12/2019	SI
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2020	31/12/2021	SI
COMERCIO VARIO DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/01/2016	31/12/2019	SI
CONSTRUCCIÓN	01/01/2017	31/12/2021	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2017	31/12/2020	SI
Empresas concesionarias de servizos municipais de aparcamento e/ou retirada de vehículos da vía pública da provincia da Coruña (ORA)	01/01/2014	31/12/2021	SI
HOSTALERÍA	01/01/2016	31/12/2018	limitado
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2017	31/12/2019	SI
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2012	31/12/2014	SI
PANADERÍAS	01/01/2014	31/12/2018	SI
PINTURA	01/01/2017	31/12/2021	SI
PROTESICOS DENTAIS	01/01/1994	31/12/1995	SI
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA	01/01/2019	31/12/2021	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2016	31/12/2020	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA	01/01/2018	31/12/2020	SI

CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS (ou figuran non denunciados no Regcon)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AXENCIAS DISTRIBUIDORAS DE GLP	01/01/1996	31/12/1997	NON
BEBIDAS REFRESCANTES E ANALCOHÓLICAS	01/01/2001	31/12/2002	NON
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2004	31/12/2006	NON
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2009	31/12/2011	NON
COMERCIO MAIORISTA DE FROITAS, HORTALIZAS E PLÁTANOS	01/01/2008	31/12/2011	NON
ELABORACIÓN E INSTALACIÓN DE PEDRA E MÁRMORE	01/01/2017	31/12/2021	NON
FLOTA DE ARRASTRE O FRESCO DO GRAN SOL DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/01/1998	31/12/1999	NON
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS, LICOREIRAS, SIDREIRAS E O SEU COMERCIO	01/01/2001	31/12/2002	NON
PERSOAL DE TERRA DE EMPRESAS PESQUEIRAS	01/01/1991	31/12/1991	NON
TINTURERÍAS, LAVANDERÍAS E REPASADO DE ROUPA	01/01/2009	31/07/2012	NON

REMATOU A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2021

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

FOI DENUNCIADO

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONFEITERÍAS, PASTELERÍAS, MASAS FRITIDAS, BOLOS E XEADOS ARTESÁNS	01/01/2004	31/12/2007	NON

► CONVENIOS DE SECTOR LUGO

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2022 ou 2023**Teñen pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
PANADERÍAS	01/01/2014	31/12/2023	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2014	31/12/2022	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES**TEÑEN pacto para o caso de denuncia (un limitado)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2018	31/12/2021	SI
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2019	31/12/2021	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2018	31/12/2021	SI
EDIFICACIÓN E OBRAS PÚBLICAS	01/01/2019	31/12/2021	SI
HOSTALERÍA	01/01/2013	31/12/2020	SI
INDUSTRIA DA EBANISTERÍA E AFÍNS	01/01/2014	31/12/2021	limitado
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2018	31/12/2021	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2019	31/12/2021	SI
MATERIAIS E PREFABRICADOS PARA A CONSTRUCCIÓN	01/01/2019	31/12/2021	SI
SANIDADE PRIVADA	01/01/2008	31/12/2016	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2015	SI

CONVENIOS DE SECTOR LUGO (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS (ou figuran non denunciados no Regcon)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
BUQUES DE ARRASTRE Ó FRESCO	01/01/1992	31/12/1993	NON
CHOCOLATES, BOMBÓNS E CARAMELOS	01/01/1990	31/12/1990	
COMERCIO DE MOBLES E OBXECTOS DECORATIVOS	01/01/2007	31/12/2011	NON
CONFEITEIRÍA, PASTELERÍA E REPOSTERÍA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2010	NON
DISTRIBUCIÓN DE BUTANO	01/01/1999	31/12/2008	NON
OFICINAS E DESPACHOS DA PROVINCIA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2011	NON
PRIMEIRA TRANSFORMACIÓN DA MADEIRA	01/01/2015	31/12/2019	NON

REMATARON A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2021

Limitan a prórroga a un ano se non hai denuncia

NON FORON DENUNCIADOS

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL E DO CALZADO	01/01/2006	31/12/2010	NON
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2011	31/12/2015	limitado

VIXENCIA REMATADA EN 2010

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012 (Denuncia automática)

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2008	31/12/2010	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR OURENSE****REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2022 ou 2024****TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2021	31/12/2024	SI
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2020	31/12/2022	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2021	31/12/2022	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES**TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL	01/01/2012	31/12/2013	SI
COMERCIO DE ELEMENTOS DO METAL	01/01/2020	31/12/2021	SI
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2019	31/12/2020	SI
CONSTRUCCIÓN	01/01/2019	31/12/2021	SI
EMPRESAS CONCESIONARIAS DE SERVIZOS MUNICIPAIS DE INMOBILIZACIÓN, RETIRADA DA VÍA PÚBLICA, TRASLADO E DEPÓSITO DE VEHÍCULOS	01/01/2008	31/12/2010	SI
FABRICANTES DE CADALEITOS	01/01/2002	31/12/2002	SI
FABRICANTES DE MOBLES, CARPINTERÍA, TAPICERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2012	31/12/2013	SI
HOSTALERÍA	01/01/2019	31/12/2021	SI
LIMPEZA DE INSTITUCIÓNS HOSPITALARIAS DA SEGURIDADE SOCIAL DE OURENSE	01/01/2011	31/12/2013	SI
PANADERÍAS	01/01/2011	31/12/2018	SI
PASTELERÍA, CONFEITEIRÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCIÑADOS	01/01/2019	31/12/2019	SI
REMATANTES, SERRADOIROS E PREPARADOS INDUSTRIAIS DA MADEIRA	01/01/2008	31/12/2012	SI
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS	01/01/2021	31/12/2021	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2014	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2018	31/12/2020	SI

CONVENIOS DE SECTOR OURENSE (continuación)

REMATOU A SÚA VIXENCIA ANTES DE 2021

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

NON FOI DENUNCIADO (ou figura non denunciado no Regcon)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
SANIDADE PRIVADA	01/01/2012	31/12/2012	NON

VIXENCIA REMATADA EN 2010

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VITIVINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2009	31/12/2010	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA****REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2022****Tres teñen pacto para o caso de denuncia e dous non**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2020	31/12/2022	SI
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO	01/01/2020	31/12/2022	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2018	31/12/2022	NON
MAIORISTAS DE FROITAS E PRODUCTOS HORTÍCOLAS	01/01/2020	31/12/2022	NON
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2020	31/12/2022	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES**TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALMACENISTAS DE MADEIRA	01/01/2020	31/12/2021	SI
AXENCIAS MARÍTIMAS, CONSIGNATARIAS, ESTIBADORAS DE BUQUES E ACTIVIDADES AFÍNS	01/01/2013	31/12/2019	SI
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2017	31/12/2019	SI
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	01/01/2020	31/12/2021	SI
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	01/01/2012	31/12/2014	SI
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2018	31/12/2019	SI
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2016	31/12/2018	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2015	31/12/2019	SI
COMERCIO RETALLISTA TÉXTIL	01/01/2016	31/12/2018	SI
CONSTRUCCIÓN	01/01/2020	31/12/2021	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2017	31/12/2020	SI
HOSPITALIZACIÓN E INTERNAMENTO	01/01/2014	31/12/2019	SI
HOSTALERÍA	01/01/2016	31/12/2021	SI
INDUSTRIAS DE BEBIDAS REFRESCANTES	01/07/2009	31/12/2015	SI
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS	01/01/2012	31/12/2013	SI
INDUSTRIAS VINÍCOLAS OU ADEGAS, COMERCIO DE VIÑO, LICOREIRAS E VITICULTURA NAS ADEGAS DE PONTEVEDRA	01/01/2011	31/12/2014	SI
MANUFACTURAS E COMERCIO DE VIDRO PLANO	01/01/2015	31/12/2016	SI
MÁRMORES E PEDRAS	01/01/2020	31/12/2021	SI
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS	01/01/2020	31/12/2021	SI
SECTOR EXTRACTIVO DA PEDRA NATURAL -CANTEIRAS- DE PONTEVEDRA	01/01/2013	31/12/2016	SI

CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA (continuación)

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2021 OU ANTES

NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia

NON FORON DENUNCIADOS (ou figuran non denunciados no Regcon)

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALUGUEIRO DE CAIXAS PLASTICAS PORTADORAS DE PEIXE	01/01/1996	31/12/1997	NON
COMERCIO DA PEL	01/01/2008	31/12/2009	NON
COMERCIO POR XUNTO DE PEIXE FRESCO	01/01/2008	31/12/2010	NON
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2009	31/12/2012	NON
PESCA DE ARRASTRE O FRESCO NO GRAN SOL	01/08/1997	31/12/1999	NON

REMATOU A SÚA VIXENCIA EN 2020

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Foi denunciado

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
TRANSPORTE PÚBLICO DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2018	31/12/2020	NON

VIXENCIA REMATADA EN 2012

Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012

NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
VENDA POR XUNTO DE TECIDOS, MERCERÍA E PAQUETERÍA	01/05/2009	30/04/2012	NON

CAPÍTULO 9. A SINISTRALIDADE LABORAL

(volver ao índice)

Benigno Sánchez García

Inspector de Trabajo e Seguridade Social

Capítulo 9. A SINISTRALIDADE LABORAL

9.1. Introducción

Os datos que se analizan a continuación teñen como fonte primixenia as comunicacións que as empresas están obrigadas a realizar ás autoridades laborais autonómicas, mediante o preceptivo parte de accidente de traballo ou enfermidade profesional. A análise afondará, en canto aos accidentes de traballo, naqueles que ocasionan baixa no traballo, incluíndose neste concepto, tanto os accidentes que ocorren durante a xornada de traballo, como os accidentes *in itinere*, se ben na maior parte da información que se subministrará excluírase a estes últimos, segundo se dirá en cada caso.

En 2021, recuperouse en boa medida a normalidade, despois dun ano, como 2020, en que a pandemia provocada polo coronavirus afectou de xeito moi importante á actividade económica e ao emprego e, polo tanto, aos niveis de sinistralidade laboral, aínda que neste caso a afectación foi positiva posto que, nese ano, viuse reducida de xeito substancial, se ben, como xa se dicía no Informe correspondente a 2020, non como resultado das políticas públicas e privadas de prevención, senón como consecuencia dunha menor poboación laboral exposta.

9.2. Distribución dos accidentes de traballo por gravidade, lugar do accidente e provincias

No que atinxe ás cifras dos accidentes con baixa, uns primeiros cadros xerais (cadros 9.1; 9.2 e 9.3) permítennos ter unha visión global da distribución da sinistralidade laboral por provincias, en función da súa gravidade, e a súa comparación coas cifras do conxunto do Estado.

Aínda que no punto 9.7 deste capítulo faremos unha descrición máis pormenorizada da evolución da sinistralidade laboral, xa podemos adiantar que, en 2021, os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (29.146) supoñen unha subida do 16,8% respecto dos de 2020 (24.962), e unha baixada do 7,8% respecto dos de 2019 (31.628). No conxunto do Estado (523.800) a subida, respecto de 2020 (446.195), foi do 17,4%, mentres que a baixada en relación cos de 2019 foi do 6,9%. No caso dos accidentes de traballo graves (451 en Galicia e 3.896 en España, en 2021; 399 en Galicia e 3.643 en España, en 2020; e 496 en Galicia e 4.335 en España, en 2019), a subida, respecto de 2020, foi do 13,0% en Galicia e do 6,9% en España; e, respecto de 2019, houbo unha baixada do 9,1% en Galicia e do 10,1% en España. Mentres que para os accidentes mortais (49 en Galicia e 611 en España, en 2021; 54 en Galicia e 634 en España, en

2020; e 56 en Galicia e 558 en España, en 2019), Galicia experimentou, respecto de 2020, una baixada do 9,3%, que foi do 12,5%, respecto de 2019; mentres que en España a baixada, respecto de 2020, foi 3,6%, e a subida, respecto de 2019, do 9,5%.

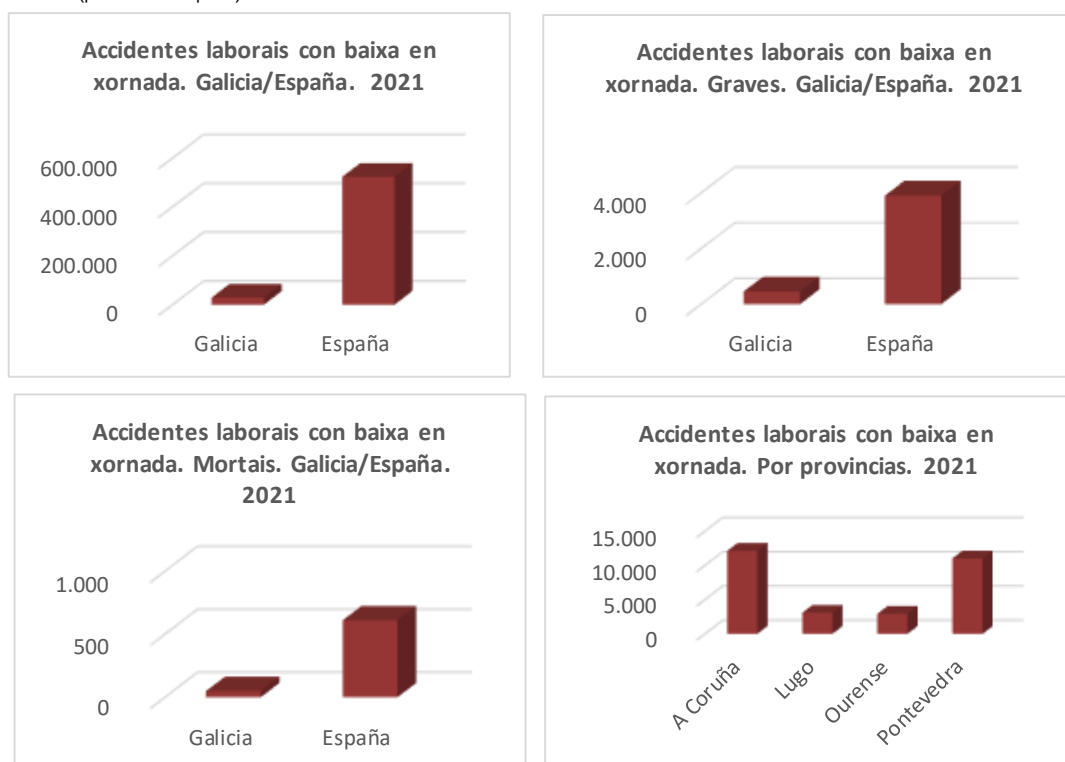
Cadro 9.1

Accidentes de traballo con baixa. Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2021

Accidentes		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
En xornada de traballo	Leves	11.915	3.025	2.888	10.818	28.646	519.293
	Graves	188	55	42	166	451	3.896
	Mortais	22	5	6	16	49	611
	Total	12.125	3.085	2.936	11.000	29.146	523.800
In itinere	Leves	1.099	230	259	1.292	2.880	76.292
	Graves	18	3	2	18	41	901
	Mortais	2	1	0	2	5	130
	Total	1.119	234	261	1.312	2.926	77.323

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade (para datos Galicia) e Ministerio de Trabajo e Economía Social-INSST (para datos España)

Ese total de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia supón, en 2021, un 5,6% do total estatal, exactamente a mesma porcentaxe que en 2020 e 2019. Non obstante, os accidentes graves, en 2021, supoñen o 11,6% dos acontecidos en toda España (o 10,9% en 2020 e o 11,4% en 2019), e os mortais, en 2021, o 8,0% (o 8,5% en 2020 e o 10,0% en 2019).

Do total de 32.072 accidentes de traballo con baixa que houbo en Galicia en 2021, o 9,1% foi *in itinere*, porcentaxe moi similar á de 2019 e 2020.

Na distribución provincial dos accidentes con baixa en xornada de traballo, as porcentaxes que deseguida imos dar matizaranse máis adiante cando abordemos os índices de incidencia. Pero polo de pronto, e sen ter en conta ese criterio corrector, hai que dicir que A Coruña volve “liderar” o ranking da sinistralidade global, co 41,6% (o 42,4% en 2020 e o 43,9% en 2019), supoñendo os graves o 41,7% do total galego (o 46,4% en 2020 e o 43,9% en 2019), e os mortais o 44,9%, aquí cunha suba moi importante da porcentaxe respecto das de 2020 e 2019 (o 31,5% en 2020 e o 33,9% en 2019).

Pontevedra ocupa o segundo lugar nese particular ranking de sinistralidade global, co 37,7% do total de accidentes (o 36,4% en 2020 e o 34,3%, en 2019), porcentaxe que é do 36,8% para os accidentes graves (o 32,8% en 2020 e o 34,9 en 2019) e do 32,7% para os mortais (o 44,4% en 2020 e o 35,7% en 2019).

A porcentaxe de accidentes con baixa en xornada de traballo en Lugo (10,6%) e Ourense (10,1%) sobre o total de Galicia é moi similar, ao igual que ocorreu en 2020 e 2019, en que foi o mesmo nas dúas provincias (o 10,6% en 2020 e o 10,9% en 2019, respectivamente), igualdade que deixa de manifestarse nos accidentes graves, en que esa porcentaxe é do 12,2% en Lugo (o 14,3% en 2020 e o 14,1% en 2019), e do 9,3% en Ourense (o 6,5% en 2020 e o 7,0% en 2019); e nos mortais, o 10,2% do total de Galicia en Lugo (o 20,4% en 2020 e o 17,8% en 2019), e o 12,2% en Ourense (o 3,7% en 2020 e o 12,5% en 2019).

Polo que respecta aos accidentes *in itinere*, son de destacar os 36 accidentes graves que acumulan entre A Coruña e Pontevedra, cada unha con 18, que supoñen o 87,8% do total dos accidentes desta natureza. En 2020, chamaba a atención que Pontevedra tivera o 42,8% do total galego, mentres que en 2019 chamabamos a atención neste apartado respecto do ocorrido na provincia da Coruña, onde tiñan ocorrido o 53,2% do total de accidentes de traballo *in itinere* de Galicia.

Os cadros 9.2 e 9.3 permiten facer unha primeira descrición xenérica da distribución da sinistralidade por razón de xénero. Así, e polo que atinxe aos accidentes de traballo con baixa e en xornada de traballo, resulta significativo que a porcentaxe de accidentados homes é directamente proporcional ao nivel de gravidade dos accidentes, e inversamente proporcional no caso das mulleres. Así, para os accidentes leves a porcentaxe de sinistralidade de mulleres é do 28,4%, que pasa a ser do 14,4% nos accidentes graves, descendendo ata o 4,1% nos accidentes mortais.

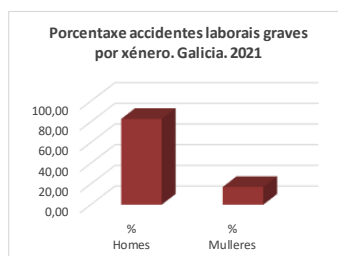
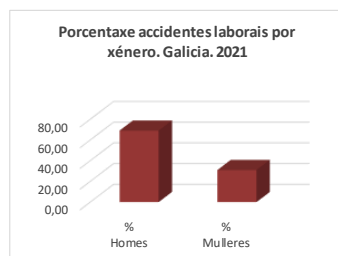
Algo similar ocorre tamén no caso dos accidentes de traballo *in itinere*, se ben aquí a porcentaxe total de mulleres accidentadas é superior á dos homes, polo peso dos accidentes leves, aínda que iso deixa de ocorrer cos accidentes graves e mortais, en que a sinistralidade dos homes volve ser moi superior á das mulleres.

Cadro 9.2

Accidentes laborais con baixa por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
En xornada de traballo	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20
In itinere	1.188	1.692	41,25	58,75	22	19	53,66	46,34	5	0	100,00	0,00	1.215	1.711	2.926	41,52	58,48
Total	21.681	9.845	68,77	31,23	408	84	82,93	17,07	52	2	96,30	3,70	22.141	9.931	32.072	69,04	30,96

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.3

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por gravidade. Por provincias. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
A Coruña	8.514	3.401	71,5	28,5	157	31	83,5	16,5	22	0	100,0	0,0	8.693	3.432	12.125	71,69	28,31
Lugo	2.150	875	71,1	28,9	46	9	83,6	16,4	4	1	80,0	20,0	2.200	885	3.085	71,31	28,69
Ourense	2.074	814	71,8	28,2	38	4	90,5	9,5	6	0	100,0	0,0	2.118	818	2.936	72,14	27,86
Pontevedra	7.755	3.063	71,7	28,3	145	21	87,3	12,7	15	1	93,8	6,3	7.915	3.085	11.000	71,95	28,05
Galicia	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

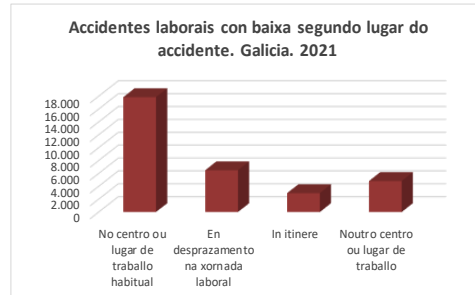
No cadro 9.4 efectúase unha nova desagregación dos accidentes que permite concluír que nos desprazamentos, sexan en xornada de traballo ou *in itinere*, ocorreu o 29,3% dos accidentes laborais, cifra similar á dos cinco últimos anos. Esta porcentaxe elévase nos accidentes graves ata o 40,8% (o 43,7% en 2020 e o 42,7% en 2019) e medra aínda máis no caso dos mortais, pois supuxeron o 46,3% (o 50,8% en 2020 e o 52,3% en 2019). É dicir, case que a metade dos accidentes de traballo mortais ocorridos en Galicia en 2021 tiveron como causa determinante inmediata un desprazamento. Estes datos alertan da importancia que teñen factores exógenos aos centros de traballo na sinistralidade laboral e que, polo mesmo, deben estar moi presentes nas políticas de prevención de riscos laborais das empresas. Para completar a análise deste cadro, dicir que só o 37,0% dos accidentes mortais se produciron no centro de traballo habitual da persoa traballadora.

Cadro 9.4

Accidentes laborales con baixa segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
No centro ou lugar de traballo habitual	11.228	6.392	63,72	36,28	150	54	73,53	26,47	18	2	90,00	10,00	11.396	6.448	17.844	63,86	36,14
En desprazamento na xornada laboral	5.354	952	84,90	15,10	152	8	95,00	5,00	20	0	100,00	0,00	5.526	960	6.486	85,20	14,80
In itinere	1.188	1.692	41,25	58,75	22	19	53,66	46,34	5	0	100,00	0,00	1.215	1.711	2.926	41,52	58,48
Noutro centro ou lugar de traballo	3.911	809	82,86	17,14	84	3	96,55	3,45	9	0	100,00	0,00	4.004	812	4.816	83,14	16,86
Total	21.681	9.845	68,77	31,23	408	84	82,93	17,07	52	2	96,30	3,70	22.141	9.931	32.072	69,04	30,96

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.3. Distribución por sectores económicos

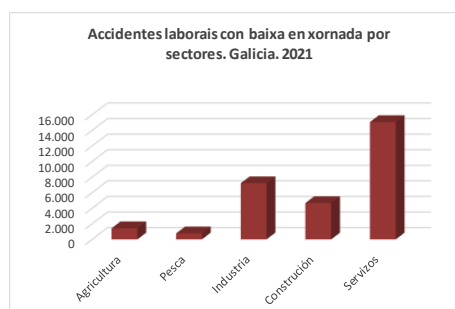
En termos absolutos, en Galicia (cadro 9.5) o sector servizos totaliza o maior número de accidentes, o 51,7% (o 49,8% en 2020 e o 47,3% en 2019); seguido da industria, co 24,7% (o 25,8% en 2020 e o 30,3% en 2019); da construción, co 16,0% (o 16,3% en 2020 e o 14,8% en 2019); e do sector primario, co 7,6% (o 8,1% en 2020 e o 7,6% en 2019). Tamén o sector servizos concentra o maior número de accidentes graves, co 37,5% (o 34,8% en 2020 e o 41,1% en 2019) e mortais, co 38,8% (o 35,2% en 2020 e o 50% en 2019). Estes datos gardan coherencia co feito de que o sector servizos é aquel no que se dá unha maior porcentaxe de ocupación das mulleres, e tamén o sector en que a porcentaxe de sinistralidade laboral destas é superior.

Cadro 9.5

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Agricultura	1.144	245	82,36	17,64	28	8	77,78	22,22	5	0	100,00	0,00	1.177	253	1.430	82,31	17,69
Pesca	661	68	90,67	9,33	41	3	93,18	6,82	3	0	100,00	0,00	705	71	776	90,85	9,15
Industria	5.947	1.162	83,65	16,35	83	5	94,32	5,68	10	0	100,00	0,00	6.040	1.167	7.207	83,81	16,19
Construción	4.497	42	99,07	0,93	114	0	100,00	0,00	12	0	100,00	0,00	4.623	42	4.665	99,10	0,90
Servizos	8.244	6.636	55,40	44,60	120	49	71,01	28,99	17	2	89,47	10,53	8.381	6.687	15.068	55,62	44,38
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Aínda que dos índices de incidencia nos ocuparemos máis adiante, podemos avanzar que, se no exame que estamos a facer introducimos a necesaria variable da poboación asalariada ocupada nestes sectores (cadro 9.5.1) as persoas traballadoras do sector servizos, que son a maioría de entre as asalariadas (73,3%), sofren unha porcentaxe de accidentes sensiblemente inferior ao seu peso relativo entre os sectores produtivos: 51,7%, para o total de accidentes; 37,5%, para os accidentes graves; e 38,8%, para os accidentes mortais, todo iso segundo se dixo máis arriba. Non ocorre o mesmo cos demais sectores produtivos, que teñen porcentaxes de poboación ocupada inferiores á porcentaxe da súa sinistralidade. Así, o sector industrial, que ocupa a un 17,7% de asalariados, concentrou un 24,7% do total de accidentes, un 19,5% dos accidentes graves e un 20,4% dos accidentes mortais; a construción, que cunha porcentaxe de asalariados do 5,8%, concentrou o 16,0% do total de accidentes de traballo, o 25,2% dos accidentes graves e o 24,5% dos accidentes mortais; e o sector primario, que ocupando ao 3,1% do total de asalariados, concentrou o 7,6% do total de accidentes, o 17,7% dos accidentes graves e o 16,3% dos accidentes mortais.

Cadro 9.5.1
Poboación asalariada por sectores económicos.
Galicia. 2021

	Total (en miles)	%
Agricultura e pesca	27,6	3,1%
Industria	155,0	17,7%
Construción	51,0	5,8%
Servizos	642,8	73,3%
Total	876,4	100%

Elaboración propia.

Fonte: IGE, Enquisa de poboación activa. Media dos 4 trimestres de 2021

A distribución da sinistralidade laboral por sectores produtivos desagregada por provincias aparece reflectida no cadro 9.6.

Cadro 9.6

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Por provincias. Galicia. 2021

A Coruña																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Agricultura	393	74	84,15	15,85	11	5	68,75	31,25	2	0	100,00	0,00	406	79	485	83,71	16,29
Pesca	290	19	93,85	6,15	20	1	95,24	4,76	3	0	100,00	0,00	313	20	333	93,99	6,01
Industria	2.162	471	82,11	17,89	29	3	90,63	9,38	5	0	100,00	0,00	2.196	474	2.670	82,25	17,75
Construción	2.078	17	99,19	0,81	55	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	2.137	17	2.154	99,21	0,79
Servizos	3.591	2.820	56,01	43,99	42	22	65,63	34,38	8	0	100,00	0,00	3.641	2.842	6.483	56,16	43,84
Total	8.514	3.401	71,46	28,54	157	31	83,51	16,49	22	0	100,00	0,00	8.693	3.432	12.125	71,69	28,31

Lugo																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Agricultura	342	82	80,66	19,34	8	2	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	351	84	435	80,69	19,31
Pesca	75	3	96,15	3,85	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	77	3	80	96,25	3,75
Industria	513	84	85,93	14,07	8	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	523	84	607	86,16	13,84
Construción	469	4	99,15	0,85	8	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	477	4	481	99,17	0,83
Servizos	751	702	51,69	48,31	20	7	74,07	25,93	1	1	50,00	50,00	772	710	1.482	52,09	47,91
Total	2.150	875	71,07	28,93	46	9	83,64	16,36	4	1	80,00	20,00	2.200	885	3.085	71,31	28,69

Ourense																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Agricultura	185	17	91,58	8,42	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	188	17	205	91,71	8,29
Pesca	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Industria	755	128	85,50	14,50	8	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	764	128	892	85,65	14,35
Construción	403	4	99,02	0,98	14	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	419	4	423	99,05	0,95
Servizos	730	665	52,33	47,67	13	4	76,47	23,53	3	0	100,00	0,00	746	669	1.415	52,72	47,28
Total	2.074	814	71,81	28,19	38	4	90,48	9,52	6	0	100,00	0,00	2.118	818	2.936	72,14	27,86

Pontevedra																	
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Agricultura	224	72	75,7	24,3	6	1	85,71	14,29	2	0	100,00	0,00	232	73	305	76,07	23,93
Pesca	295	46	86,5	13,5	19	2	90,48	9,52	0	0	0,00	0,00	314	48	362	86,74	13,26
Industria	2.517	479	84,0	16,0	38	2	95,00	5,00	2	0	100,00	0,00	2.557	481	3.038	84,17	15,83
Construción	1.547	17	98,9	1,1	37	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	1.590	17	1.607	98,94	1,06
Servizos	3.172	2.449	56,4	43,6	45	16	73,77	26,23	5	1	83,33	16,67	3.222	2.466	5.688	56,65	43,35
Total	7.755	3.063	71,69	28,31	145	21	87,35	12,65	15	1	93,75	6,25	7.915	3.085	11.000	71,95	28,05

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.4. Distribución por actividades

Na distribución por actividades económicas (cadros 9.7 a 9.12) conséntase que dez actividades concentran máis da metade dos accidentes laborais con baixa en xornada, exactamente o 53%, xusto a mesma porcentaxe que en 2020. Estas actividades son as reflectidas no cadro 9.12, destacando de entre elas as actividades de construción especializada; o comercio polo miúdo, agás de vehículos de motor e motocicletas; a industria de alimentación; e a construción de edificios. Entre as catro concentran algo máis da cuarta parte do total dos accidentes de traballo con baixa en xornada ocorridos en Galicia en 2021.

Cadro 9.7

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*)
por gravidade. Galicia. 2021

		Leves		Graves		Mortais		Totais		
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	549	223	15	8	3	0	567	231	798
2	Silvicultura e explotación forestal	595	22	13	0	2	0	610	22	632
3	Pesca e acuicultura	661	68	41	3	3	0	705	71	776
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru de petróleo e gas natural	1	0	0	0	0	0	1	0	1
7	Extracción minerais metálicos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
8	Outras industrias extractivas	148	4	5	0	2	0	155	4	159
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
10	Industria da alimentación	862	725	12	4	0	0	874	729	1.603
11	Fabricación de bebidas	74	14	1	0	0	0	75	14	89
13	Industria téxtil	32	14	1	0	0	0	33	14	47
14	Confección de roupa de vestir	26	55	0	0	0	0	26	55	81
15	Industria do coiro e do calzado	8	1	0	0	0	0	8	1	9
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	524	56	6	1	1	0	531	57	588
17	Industria do papel	32	8	0	0	0	0	32	8	40
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	47	10	0	0	0	0	47	10	57
19	Coquearías e refinación de petróleo	4	1	0	0	0	0	4	1	5
20	Industria química	56	6	2	0	0	0	58	6	64
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	3	5	0	0	0	0	3	5	8
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	155	20	1	0	0	0	156	20	176
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	513	70	6	0	1	0	520	70	590
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixaves	197	13	1	0	1	0	199	13	212
25	Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	1.162	33	22	0	2	0	1.186	33	1.219
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	19	3	0	0	0	0	19	3	22
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	45	1	0	0	0	0	45	1	46
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	230	7	3	0	1	0	234	7	241
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	269	45	8	0	0	0	277	45	322
30	Fabricación doutro material de transporte	439	5	4	0	1	0	444	5	449
31	Fabricación de mobles	159	7	1	0	0	0	160	7	167
32	Outras industrias manufatureiras	8	7	0	0	0	0	8	7	15
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	569	11	5	0	0	0	574	11	585
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	17	0	1	0	0	0	18	0	18
36	Captación, depuración e distribución de auga	30	0	1	0	1	0	32	0	32
37	Recollida e tratamento de augas residuais	12	1	0	0	0	0	12	1	13
38	Recollida, tratamento e eliminación de residuos; valorización	296	40	3	0	0	0	299	40	339
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	6	0	0	0	0	0	6	0	6
41	Construción de edificios	1.532	12	38	0	3	0	1.573	12	1.585
42	Enxeñaría civil	261	2	7	0	1	0	269	2	271
43	Actividades de construción especializada	2.704	28	69	0	8	0	2.781	28	2.809
45	Venda e reparación vehículos de motor e motocicletas	621	18	5	0	2	0	628	18	646
46	Comercio por punto e intermediarios do comercio, agás de vehículos de motor e motocicletas	1.048	177	19	2	1	0	1.068	179	1.247
47	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	637	1.089	8	5	1	0	646	1.094	1.740
49	Transporte terrestre e por tubaxe	1.029	64	28	0	6	0	1.063	64	1.127
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	35	0	1	0	0	0	36	0	36
51	Transporte aéreo	2	3	0	0	0	0	2	3	5
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	609	123	2	0	1	0	612	123	735
53	Actividades postais e de correos	217	107	2	0	0	0	219	107	326
55	Servizos de aloxamento	39	91	0	1	0	0	39	92	131
56	Servizos de comidas e bebidas	712	671	6	1	1	1	719	673	1.392
58	Edición	4	2	0	0	0	0	4	2	6
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	4	4	0	0	0	0	4	4	8
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	14	3	0	0	0	0	14	3	17
61	Telecomunicacións	72	2	1	0	0	0	73	2	75
62	Programación, consultoría e outras actividades relacionadas coa informática	6	2	1	0	0	0	7	2	9
63	Servizos de información	0	1	0	0	0	0	0	1	1
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	4	12	0	0	0	0	4	12	16
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	1	5	0	0	0	0	1	5	6
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e aos seguros	2	5	0	0	0	0	2	5	7
67	Actividades inmobiliarias	9	5	0	1	0	0	9	6	15
68	Actividades xurídicas e de contabilidade	4	8	0	0	0	0	4	8	12
69	Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	10	12	1	1	0	0	11	13	24
70	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	75	11	1	0	0	0	76	11	87
71	Investigación e desenvolvemento	5	6	0	0	0	0	5	6	11
72	Publicidade e estudos de mercado	19	10	0	0	0	0	19	10	29
73	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	47	23	0	0	0	0	47	23	70
74	Actividades veterinarias	9	13	0	0	0	0	9	13	22
75	Actividades de aluguer	50	9	0	1	0	0	50	10	60
76	Actividades relacionadas co emprego	820	598	5	2	0	0	825	600	1.425
77	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	3	0	0	0	0	0	3	3
78	Actividades de seguranza e investigación	110	15	1	0	0	0	111	15	126
79	Servizos a edificios e actividades de xardinería	447	500	10	3	0	0	457	503	960
80	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	145	78	0	0	0	0	145	78	223
81	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	650	471	11	2	2	0	663	473	1.136
82	Educación	68	190	2	1	0	0	70	191	261
83	Actividades sanitarias	285	985	10	21	1	0	296	1.006	1.302
84	Asistencia en establecementos residenciais	58	514	0	1	0	0	58	515	573
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	39	486	0	0	0	1	39	487	526
90	Actividades de creación, artísticas e espectáculos	8	4	0	0	0	0	8	4	12
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	6	1	0	0	0	0	6	1	7
92	Actividades de xogos de azar e apostas	5	7	0	0	0	0	5	7	12
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	175	82	3	1	2	0	180	83	263
94	Actividades asociativas	13	41	1	0	0	0	14	41	55
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	31	5	2	0	0	0	33	5	38
96	Outros servizos persoais	97	101	0	0	0	0	97	101	198
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	3	79	0	6	0	0	3	85	88
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		20.493	8.153	386	65	47	2	20.926	8.220	29.146

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.8

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*)
por gravidade. A Coruña. 2021**

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	361	65	6	5	2	0	369	70	239
2 Silvicultura e explotación forestal	232	9	5	0	0	0	237	9	246
3 Pesca e acuicultura	290	39	20	1	3	0	313	20	333
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
8 Outras industrias extractivas	11	0	0	0	0	0	11	0	11
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
10 Industria da alimentación	292	300	4	3	0	0	296	303	599
11 Fabricación de bebidas	32	4	1	0	0	0	33	4	37
13 Industria téxtil	10	5	0	0	0	0	10	5	15
14 Confección de roupa de vestir	16	40	0	0	0	0	16	40	56
15 Industria do coiro e do calzado	4	1	0	0	0	0	4	1	5
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	280	39	2	0	0	0	282	39	321
17 Industria do papel	15	2	0	0	0	0	15	2	17
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	34	5	0	0	0	0	34	5	39
19 Coquerías e refinación de petróleo	3	1	0	0	0	0	3	1	4
20 Industria química	25	3	1	0	0	0	26	3	29
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	38	1	1	0	0	0	39	1	40
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	19	11	4	0	0	0	23	11	34
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, acero e ferroalixes	100	3	1	0	1	0	102	3	105
25 Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	521	15	10	0	2	0	533	15	548
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	16	3	0	0	0	0	16	3	19
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	4	0	0	0	0	0	4	0	4
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	58	3	0	0	1	0	59	3	62
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	41	1	0	0	0	0	41	1	42
30 Fabricación doutro material de transporte	77	0	1	0	1	0	79	0	79
31 Fabricación de mobles	106	3	1	0	0	0	107	3	110
32 Outras industrias manufacturais	5	1	0	0	0	0	5	1	6
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	171	6	2	0	0	0	173	6	179
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	14	0	0	0	0	0	14	0	14
36 Captación, depuración e distribución de auga	16	0	0	0	0	0	16	0	16
37 Recolla e tratamento de augas residuais	5	0	0	0	0	0	5	0	5
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	144	24	1	0	0	0	145	24	169
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
41 Construción de edificios	637	5	17	0	1	0	655	5	660
42 Enxeñaría civil	104	1	5	0	0	0	109	1	110
43 Actividades de construción especializada	1327	11	33	0	3	0	1363	11	1374
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	219	5	1	0	1	0	221	5	226
46 Comercio por unto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	410	57	6	1	0	0	416	58	474
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	313	509	2	0	1	0	316	509	825
49 Transporte terrestre e por tubaxe	401	22	8	0	3	0	412	22	434
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	16	0	1	0	0	0	17	0	17
51 Transporte aéreo	2	0	0	0	0	0	2	0	2
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	341	91	1	0	1	0	343	91	434
53 Actividades postais e de correos	101	42	0	0	0	0	101	42	143
55 Servizos de aloxamento	13	33	0	0	0	0	13	33	46
56 Servizos de comidas e bebidas	350	288	1	1	0	0	351	289	640
58 Edición	2	0	0	0	0	0	2	0	2
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	4	4	0	0	0	0	4	4	8
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	6	3	0	0	0	0	6	3	9
61 Telecomunicacións	35	0	1	0	0	0	36	0	36
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	5	0	0	0	0	0	5	0	5
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	3	2	0	0	0	0	3	2	5
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	1	2	0	0	0	0	1	2	3
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e aos seguros	1	1	0	0	0	0	1	1	2
67 Actividades inmobiliarias	5	3	0	0	0	0	5	3	8
68 Actividades xurídicas e de contabilidade	1	3	0	0	0	0	1	3	4
69 Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	5	9	0	0	0	0	5	9	14
70 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	41	6	0	0	0	0	41	6	47
71 Investigación e desenvolvemento	1	6	0	0	0	0	1	6	7
72 Publicidade e estudos de mercado	8	5	0	0	0	0	8	5	13
73 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	39	20	0	0	0	0	39	20	59
74 Actividades veterinarias	5	6	0	0	0	0	5	6	11
75 Actividades de alugamento	21	6	0	0	0	0	21	6	27
76 Actividades relacionadas co emprego	377	106	2	1	0	0	379	107	566
77 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	1	0	0	0	0	0	1	1
78 Actividades de seguranza e investigación	62	8	0	0	0	0	62	8	70
79 Servizos a edificios e actividades de xardinería	201	248	6	0	0	0	207	248	455
80 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	67	44	0	0	0	0	67	44	111
81 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	219	160	4	1	1	0	224	161	385
82 Educación	32	97	0	0	0	0	32	97	129
83 Actividades sanitarias	105	364	5	16	1	0	111	380	491
84 Asistencia en establecementos residenciais	19	193	0	0	0	0	19	193	212
85 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	12	258	0	0	0	0	12	258	270
86 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	3	4	0	0	0	0	3	4	7
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
92 Actividades de xogos de azar e apostas	3	4	0	0	0	0	3	4	7
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	81	36	3	1	0	0	84	36	120
94 Actividades asociativas	7	21	1	0	0	0	8	21	29
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	22	1	0	0	0	0	22	1	23
96 Outros servizos persoais	31	44	0	0	0	0	31	44	75
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	29	0	1	0	0	0	30	30
99 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	8.514	3.401	157	31	22	0	8.693	3.432	12.125

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.9

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas(*)
por gravidade. Lugo, 2021

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	399	80	5	2	1	0	205	82	287
2 Silvicultura e explotación forestal	143	2	3	0	0	0	146	2	148
3 Pesca e acuicultura	75	3	2	0	0	0	77	3	80
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	30	0	3	0	0	0	33	0	33
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	155	64	2	0	0	0	157	64	221
11 Fabricación de bebidas	10	1	0	0	0	0	10	1	11
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	2	0	0	0	0	0	2	0	2
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	68	3	0	0	1	0	69	3	72
17 Industria do papel	1	0	0	0	0	0	1	0	1
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	3	0	0	0	0	0	3	0	3
19 Coquerías e refinación de petróleo	1	0	0	0	0	0	1	0	1
20 Industria química	2	0	0	0	0	0	2	0	2
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	11	0	0	0	0	0	11	0	11
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	38	8	0	0	1	0	39	8	47
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	10	1	0	0	0	0	10	1	11
25 Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	61	2	3	0	0	0	64	2	66
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	5	0	0	0	0	0	5	0	5
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	16	0	0	0	0	0	16	0	16
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	11	0	0	0	0	0	11	0	11
30 Fabricación doutro material de transporte	10	0	0	0	0	0	10	0	10
31 Fabricación de mobles	3	0	0	0	0	0	3	0	3
32 Outras industrias manufactureiras	2	3	0	0	0	0	2	3	5
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	47	0	0	0	0	0	47	0	47
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	2	0	0	0	0	0	2	0	2
36 Captación, depuración e distribución de auga	3	0	0	0	0	0	3	0	3
37 Recolha e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolha, tratamento e eliminación de residuos; valorización	18	2	0	0	0	0	18	2	20
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	3	0	0	0	0	0	3	0	3
41 Construción de edificios	207	0	4	0	0	0	211	0	211
42 Enxeñaría civil	36	0	0	0	0	0	36	0	36
43 Actividades de construción especializada	226	4	4	0	0	0	230	4	234
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	101	2	0	0	1	0	102	2	104
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	131	13	2	0	0	0	133	13	146
47 Comercio polo miúdo agás vehículos de motor e motocicletas	47	115	2	1	0	0	49	116	165
49 Transporte terrestre e por tubaxe	143	5	8	0	0	0	151	5	156
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	4	2	0	0	0	0	4	2	6
53 Actividades postais e de correos	11	11	0	0	0	0	11	11	22
54 Servizos de aloxamento	9	10	0	0	0	0	9	10	19
55 Servizos de comidas e bebidas	53	79	3	0	0	1	56	80	136
56 Edición	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	2	0	0	0	0	0	2	0	2
61 Telecomunicacións	8	0	0	0	0	0	8	0	8
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	0	1	0	0	0	0	0	1	1
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1	7	0	0	0	0	1	7	8
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	1	0	0	0	0	0	1	1
66 Actividades auxiliares dos servizos financeiros e aos seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69 Actividades inmobiliarias	1	0	0	0	0	0	1	0	1
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	1	1	0	0	0	0	1	1	2
70 Actividades das sedes centrais, actividades de consultoría de xestión empresarial	3	1	1	0	0	0	4	1	5
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría, ensaios e análises técnicas	4	2	0	0	0	0	4	2	6
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	1	0	0	0	0	0	1	0	1
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
75 Actividades veterinarias	1	4	0	0	0	0	1	4	5
77 Actividades de aluguer	9	0	0	0	0	0	9	0	9
78 Actividades relacionadas co emprego	29	42	0	0	0	0	29	42	71
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguranza e investigación	6	0	0	0	0	0	6	0	6
81 Servizos a edificios e actividades de xardinería	41	48	0	1	0	0	41	49	90
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	12	4	0	0	0	0	12	4	17
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	79	82	0	1	0	0	79	83	162
85 Educación	3	12	0	0	0	0	3	12	15
86 Actividades sanitarias	21	63	4	4	0	0	25	67	92
87 Asistencia en establecementos residenciais	5	85	0	0	0	0	5	85	90
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	5	64	0	0	0	0	5	64	69
89 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	1	0	0	0	0	0	1	1
92 Actividades de xogos de azar e apostas	1	1	0	0	0	0	1	1	2
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	13	18	0	0	0	0	13	18	31
94 Actividades asociativas	0	5	0	0	0	0	0	5	5
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	1	1	0	0	0	0	1	1	2
96 Outros servizos persoais	1	8	0	0	0	0	1	8	9
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	2	14	0	0	0	0	2	14	16
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	2.150	875	46	9	4	1	2.200	885	3.085

(*) Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.10

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*)
por gravidade. Ourense. 2021**

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	97	12	1	0	0	0	98	12	110
2 Actividades de construción especializada	88	5	2	0	0	0	90	5	95
3 Administración pública e defensa, Seguridade Social obrigatoria	1	0	0	0	0	0	1	0	1
5 Comercio polo múido, agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Asistencia en establecementos residenciais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Actividades sanitarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Construción de edificios	62	4	1	0	1	0	64	4	68
9 Servizos de comidas e bebidas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
10 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	68	31	0	0	0	0	68	31	99
11 Transporte terrestre e por tubaxe	12	3	0	0	0	0	12	3	15
13 Silvicultura e explotación forestal	9	3	0	0	0	0	9	3	12
14 Comercio por punto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	7	7	0	0	0	0	7	7	14
15 Industria da alimentación	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	60	2	2	0	0	0	62	2	64
17 Outras industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	1	0	0	0	0	0	1	0	1
19 Fabricación de produtos de caucho e plástico	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Enxeñaría civil	4	0	0	0	0	0	4	0	4
21 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	30	9	0	0	0	0	30	9	39
23 Industria da madeira e cortiza (agás mobles), cestería e espartaría	185	47	1	0	0	0	186	47	233
24 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	9	0	0	0	0	0	9	0	9
25 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	99	0	0	0	0	0	99	0	99
26 Educación	1	0	0	0	0	0	1	0	1
27 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	32	0	0	0	0	0	32	0	32
28 Fabricación doutro material de transporte	50	4	1	0	0	0	51	4	55
29 Confección de roupa de vestir	37	8	1	0	0	0	38	8	46
30 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	3	1	0	0	0	0	3	1	4
31 Actividades postais e de correos	17	0	0	0	0	0	17	0	17
32 Fabricación de mobles	0	3	0	0	0	0	0	3	3
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	19	1	0	0	0	0	19	1	20
35 Fabricación de material e equipamento eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36 Fabricación de bebidas	1	0	0	0	0	0	1	0	1
37 Industria química	1	0	0	0	0	0	1	0	1
38 Outros servizos persoais	47	5	2	0	0	0	49	5	54
39 Metalurxia, fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	144	0	4	0	0	0	148	0	148
42 Servizos de aloxamento	37	0	1	0	1	0	39	0	39
43 Actividades asociativas	222	4	9	0	1	0	232	4	236
45 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	81	2	1	0	0	0	82	2	84
46 Actividades de aluguer	80	12	3	0	0	0	83	12	95
47 Captación, depuración e distribución de auga	55	94	0	0	0	0	55	94	149
49 Publicidade e estudos de mercado	19	5	3	0	2	0	14	5	19
50 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Industria téxtil	0	1	0	0	0	0	0	1	1
52 Outras industrias manufactureras	6	1	0	0	0	0	6	1	7
53 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	11	14	0	0	0	0	11	14	25
55 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	4	11	0	0	0	0	4	11	15
56 Actividades de seguridade e investigación	51	64	0	0	1	0	52	64	116
58 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Telecomunicacións	5	0	0	0	0	0	5	0	5
61 Actividades xurídicas e de contabilidade	11	1	0	0	0	0	11	1	12
62 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	1	0	0	0	0	0	1	1
64 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	1	0	0	0	0	0	1	1
67 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades auxiliares dos servizos financeiros e aos seguros	1	2	0	0	0	0	1	2	3
69 Actividades veterinarias	1	0	0	0	0	0	1	0	1
70 Edición	2	1	0	0	0	0	2	1	3
71 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	1	1	0	0	0	0	1	1	2
73 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
74 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	1	1	0	0	0	0	1	1	2
75 Pesca e acuicultura	2	0	0	0	0	0	2	0	2
76 Extracción de antracita, hulla e lignito	54	10	0	0	0	0	54	10	64
77 Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78 Extracción minerais metálicos	9	1	0	0	0	0	9	1	10
79 Actividades de apoio ás industrias extractivas	37	42	1	1	0	0	38	43	81
80 Industria do coiro e do calzado	10	5	0	0	0	0	10	5	15
81 Coquerías e refinación de petróleo	105	79	3	0	0	0	108	79	187
82 Fabricación de produtos farmacéuticos	15	22	1	0	0	0	16	22	38
83 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	32	112	1	0	0	0	33	112	145
84 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	19	120	0	0	0	0	19	120	139
85 Transporte aéreo	4	38	0	0	0	0	4	38	42
86 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87 Programación, consultoría e outras actividades relacionadas coa informática	2	0	0	0	0	0	2	0	2
88 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	10	7	0	0	0	0	10	7	17
90 Actividades inmobiliarias	1	2	0	0	0	0	1	2	3
91 Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	2	2	0	0	0	0	2	2	4
92 Actividades relacionadas co emprego	7	5	0	0	0	0	7	5	12
93 Actividades de xogos de azar e apostas	1	8	0	3	0	0	1	11	12
94 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	2.074	814	38	4	6	0	2.118	818	2.936

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade, ISSGA.

Cadro 9.11

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas(*)
por gravidade. Pontevedra. 2021**

	Leves		Graves		Mortais		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	92	66	3	1	0	0	95	67	162
2 Silvicultura e explotación forestal	132	6	3	0	2	0	137	6	143
3 Pesca e acuicultura	295	46	19	2	0	0	314	48	362
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru de petróleo e gas natural	1	0	0	0	0	0	1	0	1
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	45	0	1	0	1	0	47	0	47
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	347	330	6	1	0	0	353	331	684
11 Fabricación de bebidas	20	6	0	0	0	0	20	6	26
13 Industria téxtil	13	6	1	0	0	0	14	6	20
14 Confección de roupa de vestir	3	8	0	0	0	0	3	8	11
15 Industria do coiro e do calzado	2	0	0	0	0	0	2	0	2
16 Industria da madeira e cortiza (agás móbiles), cestería e espartería	116	12	2	1	0	0	118	13	131
17 Industria do papel	16	6	0	0	0	0	16	6	22
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	9	5	0	0	0	0	9	5	14
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	25	3	1	0	0	0	26	3	29
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	3	5	0	0	0	0	3	5	8
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	76	10	0	0	0	0	76	10	86
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	171	4	1	0	0	0	172	4	176
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferro aliaxes	78	9	0	0	0	0	78	9	87
25 Fabricación de produtos metálicos, salvo maquinaria e equipamento	481	16	9	0	0	0	490	16	506
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	4	1	0	0	0	0	4	1	5
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	106	0	2	0	0	0	108	0	108
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	180	36	7	0	0	0	187	36	223
30 Fabricación doutro material de transporte	349	4	3	0	0	0	352	4	356
31 Fabricación de móbiles	33	4	0	0	0	0	33	4	37
32 Outras industrias manufactureiras	1	0	0	0	0	0	1	0	1
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	332	4	3	0	0	0	335	4	339
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	1	0	1	0	0	0	2	0	2
36 Captación, depuración e distribución de auga	10	0	1	0	1	0	12	0	12
37 Recolla e tratamento de augas residuais	6	1	0	0	0	0	6	1	7
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	87	9	0	0	0	0	87	9	96
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
41 Construción de edificios	544	7	13	0	2	0	559	7	566
42 Enxeñaría civil	74	1	1	0	0	0	75	1	76
43 Actividades de construción especializada	929	9	23	0	4	0	956	9	965
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	220	9	3	0	0	0	223	9	232
46 Comercio por punto e intermediarios do comercio, salvo de vehículos de motor e motocicletas	427	95	8	1	1	0	436	96	532
47 Comercio ao retalto, salvo de vehículos de motor e motocicletas	222	371	4	4	0	0	226	375	601
49 Transporte terrestre e por tubaxe	376	32	9	0	1	0	386	32	418
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	19	0	0	0	0	0	19	0	19
51 Transporte aéreo	0	2	0	0	0	0	0	2	2
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	258	29	1	0	0	0	259	29	288
53 Actividades postais e de correos	94	40	2	0	0	0	96	40	136
55 Servizos de aloxamento	13	37	0	1	0	0	13	38	51
56 Servizos de comidas e bebidas	258	240	2	0	0	0	260	240	500
58 Edición	2	2	0	0	0	0	2	2	4
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	1	0	0	0	0	0	1	0	1
61 Telecomunicacións	18	1	0	0	0	0	18	1	19
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	1	1	1	0	0	0	2	1	3
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, salvo seguros e fondos de pensións	0	3	0	0	0	0	0	3	3
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, salvo Seguridade Social obrigatoria	0	2	0	0	0	0	0	2	2
66 Actividades auxiliares dos servizos financeiros e aos seguros	1	3	0	0	0	0	1	3	4
68 Actividades inmobiliarias	3	2	0	1	0	0	3	3	6
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	1	2	0	0	0	0	1	2	3
70 Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	1	2	0	1	0	0	1	3	4
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	28	2	1	0	0	0	29	2	31
72 Investigación e desenvolvemento	4	0	0	0	0	0	4	0	4
73 Publicidade e estudos de mercado	9	4	0	0	0	0	9	4	13
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	6	3	0	0	0	0	6	3	9
75 Actividades veterinarias	2	2	0	0	0	0	2	2	4
77 Actividades de aluguer	18	3	0	1	0	0	18	4	22
78 Actividades relacionadas co emprego	360	360	3	1	0	0	363	361	724
79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	2	0	0	0	0	0	2	2
80 Actividades de seguranza e investigación	33	6	1	0	0	0	34	6	40
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaria	168	162	3	1	0	0	171	163	334
82 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	55	25	0	0	0	0	55	25	80
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	247	150	4	0	1	0	252	150	402
85 Educación	18	59	1	1	0	0	19	60	79
86 Actividades sanitarias	127	446	0	1	0	0	127	447	574
87 Asistencia en establecementos residenciais	15	116	0	1	0	0	15	117	132
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	18	126	0	0	0	1	18	127	145
90 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	5	0	0	0	0	0	5	0	5
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	3	0	0	0	0	0	3	0	3
92 Actividades de xogos de azar e apostas	1	2	0	0	0	0	1	2	3
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	71	22	0	0	2	0	73	22	95
94 Actividades asociativas	5	13	0	0	0	0	5	13	18
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	6	1	2	0	0	0	8	1	9
96 Outros servizos persoais	58	44	0	0	0	0	58	44	102
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	28	0	2	0	0	0	30	30
99 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	7.755	3.063	145	21	15	1	7.915	3.085	11.000

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA

Cadro 9.12

**Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo.
Galicia. 2021**

Nº de orde	Actividade	Nº acc.
1	Actividades de construción especializada	2.809
2	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.740
3	Industria da alimentación	1.603
4	Construción de edificios	1.585
5	Actividades relacionadas co emprego	1.425
6	Servizos de comidas e bebidas	1.392
7	Actividades sanitarias	1.302
8	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	1.247
9	Fabricación de produtos metálicos agás maquinaria e equipamento	1.219
10	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	1.136

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.5. Distribución en función doutras variables

Examínase neste apartado os accidentes de traballo en función de diversas variables, permitindo unha visión que, nalgúns casos, pode ser simplemente descritiva, pero que posibilita resaltar algúns aspectos destacables. Onde se poida efectuar, e para unha visión clarificadora das cifras, é necesario poñelas en relación con outros parámetros, fundamentalmente no relativo á distribución real de efectivos.

Ao agrupar os accidentes segundo a forma en que se produciron (cadro 9.13) destacan un ano máis, fundamentalmente, as cifras dos derivados de “sobre esforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións”, que representan o 30,5% do total de accidentes en 2021, e cuxa cualificación é, na súa maioría, de carácter leve. No cadro 9.13, desagreganse especificamente os sobre esforzos, en atención á súa importancia cuantitativa. Pero o que realmente chama a atención, se temos en conta a gravidade das lesións, son os datos dos accidentes producidos por “caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóbiles”, que supuxeron o 44,1% dos accidentes graves de 2021 (frente ao 32,8% de 2020 e ao 35,3% de 2019); e os “infartos e outras patoloxías non traumáticas”, que supuxeron o 53,1% do total de accidentes mortais en xornada de traballo de 2021 (frente ao 27,8% de 2020 e ao 28,6% de 2019). Trátase de incrementos moi importantes respecto dos anos anteriores, que, polo mesmo, teñen que ser tidos en conta á hora de planificar a acción preventiva das empresas.

Cadro 9.13

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo a forma do accidente por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	594	765	43,71	56,29	12	3	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	607	768	1.375	44,15	55,85
Afogados, sepultamentos	18	2	90,00	10,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	20	2	22	90,91	9,09
Caidas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles	5.245	2.632	66,59	33,41	167	32	83,92	16,08	9	0	100,00	0,00	5.421	2.664	8.085	67,05	32,95
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	4.372	901	82,91	17,09	67	5	93,06	6,94	5	0	100,00	0,00	4.444	906	5.350	83,07	16,93
Contacto con axente cortante ou punzante	2.371	802	74,72	25,28	20	4	83,33	16,67	1	0	100,00	0,00	2.392	806	3.198	74,80	25,20
Esmagamentos por atrapamento e amputacións	1.310	322	80,27	19,73	70	3	95,89	4,11	6	0	100,00	0,00	1.386	325	1.711	81,01	18,99
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	6.363	2.526	71,58	28,42	12	2	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	6.375	2.528	8.903	71,61	28,39
Mordeduras, patadas e picaduras	199	193	50,77	49,23	3	3	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	202	196	398	50,75	49,25
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	19	9	67,86	32,14	34	13	72,34	27,66	24	2	92,31	7,69	77	24	101	76,24	23,76
Outros contactos	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Sobreesforzos	6.287	2.499	71,56	28,44	11	2	84,62	15,38	0	0	0,00	0,00	6.298	2.501	8.799	71,58	28,42

Pol a importancia numérica e a heteroxeneidade do grupo 7 faise a desagregación dos accidentes por sobreesforzos.
Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Na análise dos accidentes segundo a natureza da lesión producida (cadro 9.14) pode observarse que o 52,9% do total de accidentes son “torceduras, escordaduras e distensións”, a maioría de carácter leve. O dato é moi similar ao de 2019 e 2020. A maioría dos accidentes graves tiveron como consecuencia fracturas óseas, co 52,5% (o 48,1% en 2020 e o 51,4% en 2019), mentres que a maior porcentaxe dos accidentes mortais produciu infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas, co 53,1%, xa se dixo algo máis arriba que cun incremento moi notable respecto aos anos anteriores.

En atención á parte do corpo lesionada (cadro 9.15), as mans ocupan o primeiro lugar. Xunto coas extremidades inferiores, agás os pes, foron a parte lesionada no 48,9% do total de accidentes en 2021. Esas mesmas partes do corpo agrupan a maioría dos accidentes graves, o 35,7%, porcentaxe moi similar á de 2020 e 2019.

Cadro 9.14

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Lesións superficiais e feridas abertas	6.754	2.010	77,07	22,93	33	5	86,84	13,16	0	0	0,00	0,00	6.787	2.015	8.802	77,11	22,89
Fracturas de ósos	2.098	630	76,91	23,09	203	34	85,65	14,35	1	0	100,00	0,00	2.302	664	2.966	77,61	22,39
Torceduras, escordaduras e distensións	10.730	4.658	69,73	30,27	30	4	88,24	11,76	0	0	0,00	0,00	10.760	4.662	15.422	69,77	30,23
Amputacións traumáticas	78	10	88,64	11,36	24	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	102	10	112	91,07	8,93
Conmocións e lesións internas	107	43	71,33	28,67	24	3	88,89	11,11	4	0	100,00	0,00	135	46	181	74,59	25,41
Queimaduras, escaldaduras e conxelacións	375	181	67,45	32,55	9	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	384	181	565	67,96	32,04
Envenenamentos e infeccións	147	544	21,27	78,73	3	3	50,00	50,00	1	0	100,00	0,00	151	547	698	21,63	78,37
Afogamentos e asfixias	6	1	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	7	1	8	87,50	12,50
Efectos do ruído, vibracións e presión	7	1	87,50	12,50	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	1	9	88,89	11,11
Ambiente térmico e radiacións	35	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	35	0	35	100,00	0,00
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	16	14	53,33	46,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	16	14	30	53,33	46,67
Lesións múltiples	121	52	69,94	30,06	25	3	89,29	10,71	16	0	100,00	0,00	162	55	217	74,65	25,35
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	19	9	67,86	32,14	34	13	72,34	27,66	24	2	92,31	7,69	77	24	101	76,24	23,76
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.15

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Cabeza	273	81	77,12	22,88	12	1	92,31	7,69	2	0	100,00	0,00	287	82	369	77,78	22,22
Cranio	55	35	61,11	38,89	18	7	72,00	28,00	4	0	100,00	0,00	77	42	119	64,71	35,29
Cara (agás ollos)	244	62	79,74	20,26	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	247	63	310	79,68	20,32
Ollos	959	145	86,87	13,13	17	3	85,00	15,00	0	0	0,00	0,00	976	148	1.124	86,83	13,17
Pescozo	592	321	64,84	35,16	11	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	603	321	924	65,26	34,74
Lombo	2.470	964	71,93	28,07	31	3	91,18	8,82	0	0	0,00	0,00	2.501	967	3.468	72,12	27,88
Tórax	1.138	281	80,20	19,80	57	8	87,69	12,31	17	2	89,47	10,53	1.212	291	1.503	80,64	19,36
Extremidades superiores (agás mans)	2.570	1.021	71,57	28,43	34	13	72,34	27,66	0	0	0,00	0,00	2.604	1.034	3.638	71,58	28,42
Mans	5.453	2.212	71,14	28,86	62	8	88,57	11,43	0	0	0,00	0,00	5.515	2.220	7.735	71,30	28,70
Extremidades inferiores (agás pés)	4.727	1.704	73,50	26,50	78	13	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	4.805	1.717	6.522	73,67	26,33
Pés	1.421	582	70,94	29,06	21	2	91,30	8,70	0	0	0,00	0,00	1.442	584	2.026	71,17	28,83
Lesións múltiples	591	743	44,30	55,70	42	6	87,50	12,50	23	0	100,00	0,00	656	749	1.405	46,69	53,31
Outras non incluídas ou sen especificar	0	2	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	2	3	33,33	66,67
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

En canto á idade dos accidentados (cadro 9.16), conséntase unha relación bastante acusada entre esta e a gravidade dos accidentes. A maioría dos accidentes de traballo concéntranse no intervalo entre 35 e 44 anos, co 29,9% (o 30,1% en 2020 e o 31% do total dos accidentes de 2019); mentres que o intervalo de 45 a 54 anos agrupa a maior porcentaxe de accidentes graves, o 36,1%, seguido do grupo de 55 a 65 anos, co 29,5% Polo que respecta aos accidentes mortais, os intervalos de maior sinistralidade son os mesmos, se ben é aínda máis acusada a súa sinistralidade, cun 36,7% cada un deles.

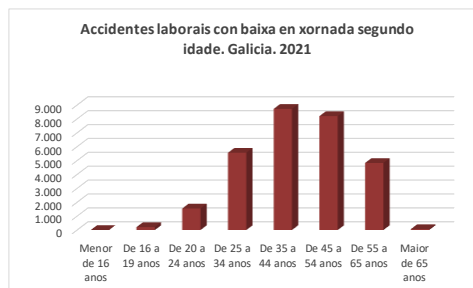
Entre ambos os dous intervalos agrupan o 65,6%% dos accidentes graves e o 73,4% dos accidentes mortais de 2021.

Cadro 9.16

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo idade por gravidade. Galicia 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menor de 16 anos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
De 16 a 19 anos	165	44	78,95	21,05	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	166	44	210	79,05	20,95
De 20 a 24 anos	1.150	388	74,77	25,23	10	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1.161	388	1.549	74,95	25,05
De 25 a 34 anos	4.122	1.395	74,71	25,29	44	5	89,80	10,20	0	0	0,00	0,00	4.166	1.400	5.566	74,85	25,15
De 35 a 44 anos	6.404	2.223	74,23	25,77	77	11	87,50	12,50	11	0	100,00	0,00	6.492	2.234	8.726	74,40	25,60
De 45 a 54 anos	5.552	2.466	69,24	30,76	146	17	89,57	10,43	17	1	94,44	5,56	5.715	2.484	8.199	69,70	30,30
De 55 a 65 anos	3.068	1.611	65,57	34,43	103	30	77,44	22,56	17	1	94,44	5,56	3.188	1.642	4.830	66,00	34,00
Mayor de 65 anos	31	26	54,39	45,61	5	2	71,43	28,57	1	0	100,00	0,00	37	28	65	56,92	43,08
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

A distribución da sinistralidade en función do cadro de persoal da empresa (cadro 9.17) permite constatar unha relación directa entre ambos os factores, de xeito que, tanto en 2021 coma en anos anteriores, as empresas de entre 5 e 25 traballadores concentran a maior porcentaxe do total de accidentes (o 26,1% en 2021; o 26,6% en 2020; o 26% en 2019 e o 27,5%, en 2018). O mesmo ocorre cos accidentes graves (o 25,7% en 2021; o 28,1% en 2020; o 25% en 2019; e o 28,6% en 2018) e os mortais (o 36,7% en 2021; o 37,0% en 2020; o 23,2% en 2019; e o 44,2% en 2018). Resulta determinante sinalar que o 41,6% dos accidentes graves de 2021 (o 44,4% en 2020 e o 45,8% en 2019) e o 63,3% dos mortais (o 61,1% en 2020 e o 41,1% en 2019) tiveron lugar en empresas de ata 25 persoas traballadoras.

Cadro 9.17

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo o cadro de persoal por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Conta propia	1.795	462	79,53	20,47	86	12	87,76	12,24	4	0	100,00	0,00	1.885	474	2.359	79,91	20,09
De 1 a 4	2.419	597	80,21	19,79	60	12	83,33	16,67	12	1	92,31	7,69	2.491	610	3.101	80,33	19,67
De 5 a 25	6.283	1.205	83,91	16,09	111	5	95,69	4,31	18	0	100,00	0,00	6.412	1.210	7.622	84,12	15,88
De 26 a 50	2.844	665	81,05	18,95	46	4	92,00	8,00	6	0	100,00	0,00	2.896	669	3.565	81,23	18,77
De 51 a 100	2.374	791	75,01	24,99	33	3	91,67	8,33	3	0	100,00	0,00	2.410	794	3.204	75,22	24,78
De 101 a 250	2.200	1.368	61,66	38,34	24	6	80,00	20,00	2	1	66,67	33,33	2.226	1.375	3.601	61,82	38,18
De 251 a 500	1.172	898	56,62	43,38	8	2	80,00	20,00	2	0	100,00	0,00	1.182	900	2.082	56,77	43,23
De 501 a 1.000	628	714	46,80	53,20	4	2	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	632	716	1.348	46,88	53,12
Máis de 1.000	778	1.453	34,87	65,13	14	19	42,42	57,58	0	0	0,00	0,00	792	1.472	2.264	34,98	65,02
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Nos seguintes cadros, 9.18 e 9.19, examínanse os accidentes segundo a antigüidade das persoas traballadoras accidentadas na empresa e no posto de traballo, con resultados que

poden resultar paradoxais. Conforme o primeiro destes criterios, o maior número de persoas accidentadas concéntrase nos últimos anos no segmento daquelas que teñen unha antigüidade na empresa de máis de tres anos, co 41,5% en 2021 (o 41% en 2020; o 40,2% en 2019; e o 40,3% en 2018), seguido daqueles que teñen unha antigüidade inferior aos tres meses, co 21,2% en 2021 (o 19,1% en 2020; o 20,5% en 2019; e o 21,2% en 2018). Esa constante, pero máis acusada aínda, mantense para os accidentes graves e mortais. En 2021, o 53,0% das persoas que sufriron un accidente de traballo grave tiñan unha antigüidade na empresa superior aos tres anos (o 49,9% en 2020; o 48,2% en 2019; e o 44,6% de 2018). No caso dos accidentes mortais, a porcentaxe foi do 57,1% (o 44,4% en 2020; o 53,6% en 2019, e o 40,4% en 2018). Resultados moi semellantes reflicte o cadro 9.19, que toma en conta a antigüidade no posto de traballo. Non obstante, resulta difícil extraer conclusións máis xerais sen incorporar na análise o dato da distribución da poboación asalariada, en función da natureza da súa relación laboral dende o punto de vista temporal.

Cadro 9.18**Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por gravidade. Galicia. 2021**

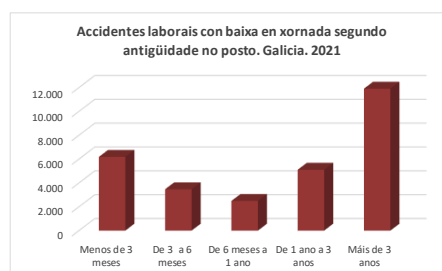
	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	4.116	1.999	67,31	32,69	57	6	90,48	9,52	7	0	100,00	0,00	4.180	2.005	6.185	67,58	32,42
3 meses a 6 meses	2.436	936	72,24	27,76	48	5	90,57	9,43	3	0	100,00	0,00	2.487	941	3.428	72,55	27,45
6 meses a 1 ano	1.802	622	74,34	25,66	23	5	82,14	17,86	5	1	83,33	16,67	1.830	628	2.458	74,45	25,55
1 ano a 3 anos	3.664	1.246	74,62	25,38	62	6	91,18	8,82	5	0	100,00	0,00	3.731	1.252	4.983	74,87	25,13
Máis de 3 anos	8.475	3.350	71,67	28,33	196	43	82,01	17,99	27	1	96,43	3,57	8.698	3.394	12.092	71,93	28,07
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.19**Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por gravidade. Galicia. 2021**

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	4.104	2.012	67,10	32,90	53	8	86,89	13,11	7	0	100,00	0,00	4.164	2.020	6.184	67,34	32,66
De 3 a 6 meses	2.449	966	71,71	28,29	45	5	90,00	10,00	3	0	100,00	0,00	2.497	971	3.468	72,00	28,00
De 6 meses a 1 ano	1.835	615	74,90	25,10	26	5	83,87	16,13	5	0	100,00	0,00	1.866	620	2.486	75,06	24,94
De 1 ano a 3 anos	3.742	1.286	74,42	25,58	62	6	91,18	8,82	7	0	100,00	0,00	3.811	1.292	5.103	74,68	25,32
Máis de 3 anos	8.363	3.274	71,87	28,13	200	41	82,99	17,01	25	2	92,59	7,41	8.588	3.317	11.905	72,14	27,86
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

En canto á hora de traballo en que se producen os accidentes (cadro 9.20), en 2021 o 62,8% dos accidentes laborais producíronse nas catro primeiras horas de traballo. No caso dos accidentes graves, foron especialmente significativas as dúas primeiras horas, que sumaron unha porcentaxe do 33,5% dos accidentes desa natureza; mentres que nos

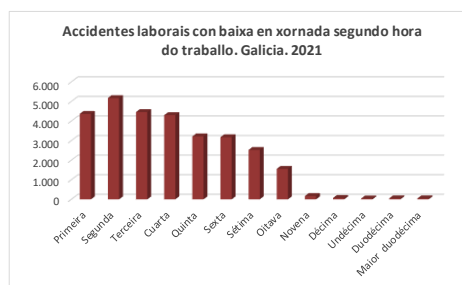
accidentes mortais, na primeira hora de traballo producíronse o 28,6% dos accidentes con ese resultado.

Cadro 9.20

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a hora do traballo por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Primeira	2.691	1.581	62,99	37,01	68	12	85,00	15,00	14	0	100,00	0,00	2.773	1.593	4.366	63,51	36,49
Segunda	3.542	1.555	69,49	30,51	58	13	81,69	18,31	4	0	100,00	0,00	3.604	1.568	5.172	69,68	30,32
Terceira	3.144	1.249	71,57	28,43	53	8	86,89	13,11	3	1	75,00	25,00	3.200	1.258	4.458	71,78	28,22
Cuarta	3.020	1.222	71,19	28,81	38	17	69,09	30,91	3	0	100,00	0,00	3.061	1.239	4.300	71,19	28,81
Quinta	2.336	811	74,23	25,77	56	3	94,92	5,08	8	0	100,00	0,00	2.400	814	3.214	74,67	25,33
Sexta	2.381	733	76,46	23,54	53	4	92,98	7,02	4	0	100,00	0,00	2.438	737	3.175	76,79	23,21
Sétima	1.950	523	78,85	21,15	39	3	92,86	7,14	8	0	100,00	0,00	1.997	526	2.523	79,15	20,85
Oitava	1.161	371	75,78	24,22	16	5	76,19	23,81	3	1	75,00	25,00	1.180	377	1.557	75,79	24,21
Novena	123	43	74,10	25,90	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	125	43	168	74,40	25,60
Décima	50	20	71,43	28,57	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	51	20	71	71,83	28,17
Undécima	29	13	69,05	30,95	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	29	13	42	69,05	30,95
Duodécima	33	19	63,46	36,54	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	34	19	53	64,15	35,85
Mayor duodécima	33	13	71,74	28,26	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	34	13	47	72,34	27,66
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

No que ten que ver coas horas do día en que se produciron en 2021 os accidentes laborales (cadro 9.21), obsérvase que a franxa entre as 10:00 e as 14:00 horas é a que máis accidentes reflicte, de xeito que esa franxa horaria concentrou a maior porcentaxe do total accidentes, o 39,8% (o 40,6% en 2020), e dos accidentes graves, o 37,0% (o 42,1% en 2020). No caso dos accidentes mortais deuse unha maior variabilidade, sendo non obstante o intervalo de maior sinistralidade o comprendido entre as 08:00 es as 10:00 horas, co 22,4% dos accidentes mortais.

Cadro 9.21

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a hora do día por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
00.00 - 05.59	1.063	375	73,92	26,08	31	4	88,57	11,43	1	1	50,00	50,00	1.095	380	1.475	74,24	25,76
06.00 - 07.59	663	280	70,31	29,69	10	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	675	280	955	70,68	29,32
08.00 - 09.59	2.561	1.276	66,74	33,26	56	11	83,58	16,42	11	0	100,00	0,00	2.628	1.287	3.915	67,13	32,87
10.00 - 11.59	4.607	1.705	72,99	27,01	78	19	80,41	19,59	5	0	100,00	0,00	4.690	1.724	6.414	73,12	26,88
12.00 - 13.59	3.673	1.424	72,06	27,94	56	14	80,00	20,00	8	1	88,89	11,11	3.737	1.439	5.176	72,20	27,80
14.00 - 15.59	1.877	917	67,18	32,82	50	4	92,59	7,41	7	0	100,00	0,00	1.934	921	2.855	67,74	32,26
16.00 - 17.59	2.868	708	80,20	19,80	58	9	86,57	13,43	5	0	100,00	0,00	2.931	717	3.648	80,35	19,65
18.00 - 19.59	1.835	663	73,46	26,54	33	1	97,06	2,94	6	0	100,00	0,00	1.874	664	2.538	73,84	26,16
20.00 - 21.59	733	545	57,36	42,64	7	2	77,78	22,22	1	0	100,00	0,00	741	547	1.288	57,53	42,47
22.00 - 23.59	613	260	70,22	29,78	7	1	87,50	12,50	1	0	100,00	0,00	621	261	882	70,41	29,59
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Se centramos a mirada nos días en que ocorren os accidentes (cadro 9.22), conséntese

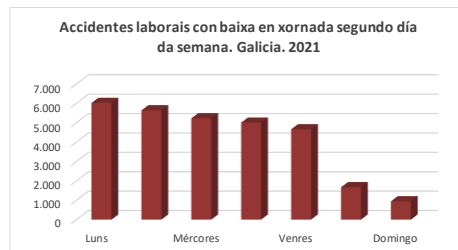
que a cifra total de accidentes vai diminuindo en 2021 (ao igual que en 2020) de xeito constante de luns a domingo, comportamento que nada ten que ver co dos accidentes graves e mortais. No caso dos accidentes graves os días de maior sinistralidade en 2021 resultaron ser os luns e os mércores (o 40,3% dos accidentes graves ocorreron neses días); mentres que, no caso dos accidentes mortais, os xoves concentraron unha cuarta parte dos accidentes desa natureza.

Cadro 9.22

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo o día da semana por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais			
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%
Luns	4.420	1.492	74,76	25,24	77	17	81,91	18,09	9	1	90,00	10,00	4.506	1.510	6.016	74,90
Martes	4.036	1.520	72,64	27,36	58	13	81,69	18,31	8	0	100,00	0,00	4.102	1.533	5.635	72,80
Mércores	3.759	1.371	73,27	26,73	81	7	92,05	7,95	5	0	100,00	0,00	3.845	1.378	5.223	73,62
Xoves	3.528	1.392	71,71	28,29	62	7	89,86	10,14	13	0	100,00	0,00	3.603	1.399	5.002	72,03
Venres	3.253	1.312	71,26	28,74	73	9	89,02	10,98	9	1	90,00	10,00	3.335	1.322	4.657	71,61
Sábado	960	675	58,72	41,28	23	9	71,88	28,13	3	0	100,00	0,00	986	684	1.670	59,04
Domingo	537	391	57,87	42,13	12	3	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	549	394	943	58,22
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Polo que respecta á natureza da relación laboral, indefinida ou temporal, que liga ás persoas traballadoras coas súas empresas, hai que comezar por sinalar que as persoas traballadoras con contrato indefinido vense afectadas por accidentes de traballo en maior medida que as persoas traballadoras con contrato temporal (cadro 9.23), aínda que é preciso examinar a distribución por este concepto da poboación asalariada (cadro 9.24) para facer unha diagnose máis precisa.

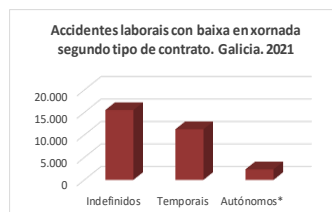
Cadro 9.23

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo o tipo de contrato por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais			
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%
Indefinidos	11.042	4.234	72,28	27,72	185	35	84,09	15,91	28	2	93,33	6,67	11.255	4.271	15.526	72,49
Temporais	7.656	3.457	68,89	31,11	115	18	86,47	13,53	15	0	100,00	0,00	7.786	3.475	11.261	69,14
Autónomos*	1.795	462	79,53	20,47	86	12	87,76	12,24	4	0	100,00	0,00	1.885	474	2.359	79,91
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80

(*) Persoas traballadoras autónomas coas contínuencias profesionais cubertas.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.24

**Poboación ocupada asalariada
segundo tipo de contrato⁽¹⁾. Galicia. 2021**

	Nº	%
Contrato indefinido	6618	76%
Contrato temporal	214,6	24%
Total	876,4	100%

Elaboración propia.

(1) Datos en miles media dos 4 trimestres do ano.

Fonte: IGE, EPA.

Incorporando ese dato imprescindible, resulta que en 2021, en que as persoas traballadoras indefinidas supoñían o 76,0% da poboación asalariada concentraron o 58,0% do total de accidentes de traballo con baixa, en xornada de traballo (o 58,6% en 2020 e o 56,7% en 2019); o 62,3% dos accidentes graves (o 58,0% en 2020 e o 59,5% en 2019); e o 66,7% dos mortais (o 61,5% en 2020 e o 60,5% en 2019), en todos os casos excluindo os accidentes sufridos polas persoas traballadoras autónomas. Mentres que, nese mesmo ano, as persoas traballadoras temporais, o 24,0% da poboación asalariada, sufriron o 42,0% do total de accidentes de traballo (o 41,4% en 2020 e o 43,3% en 2019); o 37,7% dos accidentes graves (o 42,0% en 2020 e o 40,5% en 2019) e o 33,3% dos accidentes mortais (o 38,3% en 2020 e o 39,5% en 2019), sempre excluindo os accidentes dos que foron vítimas os traballadores autónomos.

Tendo en conta a categoría das persoas accidentadas (cadro 9.25), en 2021, ao igual que en 2020 e 2019, sufriron a maior porcentaxe do total de accidentes e de accidentes graves as persoas traballadoras “artesás e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e construción”. Este grupo concentrou tamén o maior número de accidentes graves e mortais en 2021.

Cadro 9.25

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo a categoría profesional^(*) por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Ocupacións elementais	4.839	2.301	67,77	32,23	74	29	71,84	28,16	3	0	100,00	0,00	4.916	2.330	7.246	67,84	32,16
Operadores de instalacións e maquinaria, e montadores	3.386	301	91,84	8,16	74	1	98,67	1,33	11	0	100,00	0,00	3.471	302	3.773	92,00	8,00
Artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores de instalacións)	8.421	940	89,96	10,04	138	0	100,00	0,00	16	0	100,00	0,00	8.575	940	9.515	90,12	9,88
Traballadores cualificados no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	1.188	205	85,28	14,72	51	5	91,07	8,93	8	0	100,00	0,00	1.247	210	1.457	85,59	14,41
Traballadores de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores	1.443	3.246	30,77	69,23	14	16	46,67	53,33	3	2	60,00	40,00	1.460	3.264	4.724	30,91	69,09
Empregados contables, administrativos e outros empregados de oficina	212	279	43,18	56,82	4	2	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	216	281	497	43,46	56,54
Técnicos, profesionais de apoio	633	218	74,38	25,62	15	1	93,75	6,25	3	0	100,00	0,00	651	219	870	74,83	25,17
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	249	623	28,56	71,44	12	10	54,55	45,45	2	0	100,00	0,00	263	633	896	29,35	70,65
Directores e xerentes	122	40	75,31	24,69	4	1	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	127	41	168	75,60	24,40
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

(*) Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

O cadro 9.26 reflicte as persoas traballadoras accidentadas, tomando como criterio a súa nacionalidade.

Cadro 9.26

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo nacionalidade da persoa traballadora por gravidade. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
EUROPA	19.583	7.896	71,27	28,73	375	64	85,42	14,58	44	2	95,65	4,35	20.002	7.962	27.964	71,53	28,47
España	18.996	7.769	70,97	29,03	356	63	84,96	15,04	43	2	95,56	4,44	19.395	7.834	27.229	71,23	28,77
Alemaña	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Bulgaria	8	3	72,73	27,27	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	9	4	13	69,23	30,77
Finlandia	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
Francia	8	1	88,89	11,11	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	1	9	88,89	11,11
Holanda	2	2	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	2	4	50,00	50,00
Hungría	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Italia	38	11	77,55	22,45	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	41	11	52	78,85	21,15
Letonia	0	2	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	2	2	0,00	100,00
Lituania	7	2	77,78	22,22	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	2	9	77,78	22,22
Moldova	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Polonia	3	2	60,00	40,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	2	5	60,00	40,00
Portugal	351	71	83,18	16,82	11	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	362	71	433	83,60	16,40
Reino Unido	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Romania	148	24	85,88	14,12	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	151	24	175	86,29	13,71
Rusia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Serbia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Suíza	1	2	33,33	66,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	2	3	33,33	66,67
Ucrania	6	2	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	2	8	75,00	25,00
Resto Europa	3	3	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	3	6	50,00	50,00
ASIA	19	4	82,61	17,39	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	19	4	23	82,61	17,39
China	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Corea	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Indonesia	13	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	13	0	13	100,00	0,00
Mongolia	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Países bna	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Siria, República Árabe	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Xapón	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Resto Asia	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
ÁFRICA	359	30	92,29	7,71	6	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	368	30	398	92,46	7,54
Alxeria	5	2	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	2	7	71,43	28,57
Angola	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Cabo Verde	12	4	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	12	4	16	75,00	25,00
Camerún	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Costa do Marfil	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Gana	11	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	11	0	11	100,00	0,00
Guinea	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Mali	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Marrocos	210	19	91,70	8,30	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	215	19	234	91,88	8,12
Mauritania	17	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	17	0	17	100,00	0,00
Nixeria	3	2	60,00	40,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	2	5	60,00	40,00
Senegal	74	2	97,37	2,63	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	77	2	79	97,47	2,53
Resto África	9	1	90,00	10,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	9	1	10	90,00	10,00
AMÉRICA	532	223	70,46	29,54	5	1	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	537	224	761	70,57	29,43
Arxentina	18	14	56,25	43,75	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	19	14	33	57,58	42,42
Bolivia	7	5	58,33	41,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	5	12	58,33	41,67
Brasil	49	44	52,69	47,31	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	51	45	96	53,13	46,88
Chile	5	2	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	2	7	71,43	28,57
Colombia	91	37	71,09	28,91	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	92	37	129	71,32	28,68
Cuba	23	8	74,19	25,81	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	23	8	31	74,19	25,81
Dominica	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Dominicana, República	39	15	72,22	27,78	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	39	15	54	72,22	27,78
Ecuador	17	2	89,47	10,53	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	17	2	19	89,47	10,53
Guatemala	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Honduras	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
México	5	3	62,50	37,50	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	3	8	62,50	37,50
Nicaragua	5	4	55,56	44,44	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	4	9	55,56	44,44
Paraguay	17	7	70,83	29,17	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	17	7	24	70,83	29,17
Perú	92	15	85,98	14,02	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	93	15	108	86,11	13,89
Uruguai	21	4	84,00	16,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	21	4	25	84,00	16,00
Venezuela	133	59	69,27	30,73	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	133	59	192	69,27	30,73
Resto América	3	2	60,00	40,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	2	5	60,00	40,00
Apátridas			0,00	0,00			0,00	0,00			0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
TOTAL	20.493	8.153	71,54	28,46	386	65	85,59	14,41	47	2	95,92	4,08	20.926	8.220	29.146	71,80	28,20

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.6. Exame específico dos accidentes mortais

Neste apartado, examínase especificamente os accidentes laborais mortais ocorridos en 2021, todo o cal vai supoñer unha concreción dos datos referidos a eles dentro da exposición global da sinistralidade dos apartados anteriores.

No cadro 9.27, e tomando en consideración tan só os accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo, excluindo polo tanto os accidentes *in itinere*, constátase que, en 2021, a provincia da Coruña tivo o maior número de accidentes mortais, o 44,9% (o 31,5% en 2020) do total galego, mentres que en Pontevedra a porcentaxe foi do 32,6%

(o 44,4% en 2020). Entre as dúas concentraron, polo tanto, o 77,5% do total dos accidentes mortais de Galicia (o 75,9% en 2020 e o 69,6% en 2019). Do total de accidentes mortais (49), foron vítimas dúas mulleres, o 4,1% (tres mulleres, o 5,6%, en 2020 e catro en 2019, que supuxeron o 7,1%). Ningunha muller foi vítima en 2021 de accidente mortal *in itinere*.

Cadro 9.27

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo e *in itinere*. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
En xornada de traballo	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,9	4,1
<i>In itinere</i>	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	5	100,0	0,0
Total	24	0	100,0	0,0	5	1	83,3	16,7	6	0	100,0	0,0	17	1	94,4	5,6	52	2	54	96,3	3,7

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Como reflicte o cadro 9.28, o 37,0% (o 39,3% en 2020 e o 38,5% en 2019) dos accidentes de traballo mortais ocorridos en Galicia en 2021 tiveron lugar en desprazamentos durante a xornada laboral. Este tipo de accidentes e os accidentes *in itinere* supuxeron o 46,3% (o 50,8% en 2020) dos accidentes mortais de 2021. De entre todos os datos reflectidos no cadro que comentamos, destaca o feito de ser homes a totalidade dos falecidos en 2021 por desprazamentos durante a xornada laboral (o mesmo que ocorreu en 2020) e a totalidade dos falecidos por accidentes *in itinere* (en 2020, seis dos sete falecidos por accidentes *in itinere* eran homes).

Cadro 9.28

Accidentes laborais mortais segundo o lugar do accidente. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
No centro ou lugar de traballo habitual	9	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	3	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	18	2	20	90,0	10,00
En desprazamento na xornada laboral	9	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	100,00	0,00	20	0	20	100,0	0,00
<i>In itinere</i>	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	5	100,0	0,00
Noutro centro ou lugar de traballo	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	9	0	9	100,0	0,00
Total	24	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	6	0	100,00	0,00	17	1	94,44	5,56	52	2	54	96,30	3,70

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

O cadro 9.29 reflicte que o maior número de accidentes de traballo mortais en xornada de traballo prodúcese, en 2021, no sector servizos, o 38,8% do total destes accidentes (o 35,2% en 2020 e o 50% en 2019). Seguen ao sector servizos a construción, co 24,5% (o 16,7% en 2020); a industria, co 20,4% (o 18,5% en 2020 e o 21,4% en 2019), e o sector primario, 16,3% (en 2020, solo a pesca acadara unha porcentaxe do 16,7%).

Pero, se poñemos en relación o número total de accidentes de traballo coa poboación asalariada en cada un dos sectores produtivos en 2021 (cadro 9.5.1), resulta que o sector servizos, que ocupou un 73,3% dos asalariados, concentrou unha porcentaxe de accidentes mortais sensiblemente inferior, o 38,8%, segundo se ven de dicir. En sentido contrario atópanse o resto dos sectores produtivos. A construción, que ocupou o 5,8% dos asalariados, concentrou o 24,5% dos accidentes de traballo mortais. No mesmo sentido, aínda quer con menor intensidade, ocorre co sector industrial, que ocupou ao

17,7% dos asalariados, concentrando o 20,4% dos accidentes laborais con resultado de morte. Por fin, o sector primario, que ocupou ao 3,1% do total de asalariados, concentrou o 16,3% dos accidentes mortais.

Cadro 9.29

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo por sectores de actividade. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Agricultura	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Pesca	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Industria	5	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Construción	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
Servizos	8	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	3	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	17	2	19	89,47	10,53
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Segundo a forma do accidente, volven chamar a atención un ano máis, aínda que este ano de xeito moi destacado, os “infartos e outras patoloxías non traumáticas”, que representan o 53,1% dos accidentes mortais de 2021, case que duplicando a porcentaxe de 2020 (o 27,8%) e de 2019 (o 28,6%).

Cadro 9.30

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a forma do accidente. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Alogamentos, sepultamentos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Caiidas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	9	0	9	100,00	0,00
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Contacto con axeite cortante ou punzante	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Esmagamentos por atrapamentos e amputacións	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Mordeduras, patadas, picaduras	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	13	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	2	0	100,00	0,00	8	1	88,89	11,11	24	2	26	92,31	7,69
Outros contactos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

A continuación, nos cadros 9.31 a 9.36, reflíctense outras variables que inciden na ocorrencia dos accidentes mortais.

Capítulo 9.A sinistralidade laboral

Cadro 9.31

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a natureza da lesión. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Lesións superficiais e feridas abertas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Fracturas de ósos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Torceduras, escordaduras e distensións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Amputacións traumáticas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Conmocións e lesións internas	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,0	0,0
Queimaduras, escaldaduras e conxelación	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Envenenamentos e infeccións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Aloqamentos e asfixias	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,0	0,0
Efectos do ruído, vibracións e presión	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Ambiente térmico e radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Lesións múltiples	4	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	16	0	16	100,0	0,0
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	13	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	2	0	100,00	0,00	8	1	88,89	11,11	24	2	26	92,3	7,7
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,0	0,0
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.32

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Cabeza	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Cranio	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Cara (agás ollos)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Ollos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Pescozo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Lombo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Tórax	9	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	2	0	100,00	0,00	5	1	83,33	16,67	17	2	19	89,47	10,53
Extremidades superiores (agás mans)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Mans	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Extremidades inferiores (agás pés)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Pés	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Lesións múltiples	8	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	9	0	100,00	0,00	23	0	23	100,00	0,00
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.33

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo nacionalidade da persoa traballadora. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
EUROPA	21	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	13	1	92,86	7,14	44	2	46	95,65	4,35
España	20	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	13	1	92,86	7,14	43	2	45	95,56	4,44
Resto de Europa	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
ASIA	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
ÁFRICA	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
AMÉRICA	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.34

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a hora do traballo. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Primeira	7	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	14	0	14	100,00	0,00
Segunda	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Terceira	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	50,00	50,00	3	1	4	75,00	25,00
Cuarta	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Quinta	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Sexta	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Sétima	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Oitava	2	0	100,00	0,00	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Novena	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Décima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Undécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Maíor da duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.35

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a hora do día. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
00.00 - 05.59	0	0	0,00	0,00	0	1	0,00	100,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
06.00 - 07.59	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
08.00 - 09.59	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	11	0	11	100,00	0,00
10.00 - 11.59	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
12.00 - 13.59	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	8	1	9	88,89	11,11
14.00 - 15.59	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
16.00 - 17.59	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
18.00 - 19.59	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
20.00 - 21.59	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
22.00 - 23.59	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

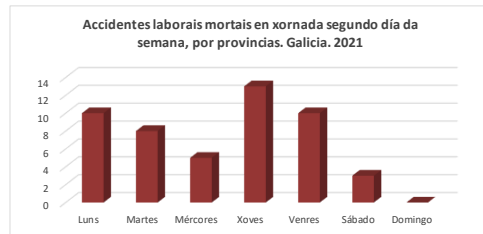
Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.36

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo o día da semana. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Luns	6	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	75,00	25,00	9	1	10	90,00	10,00
Martes	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Mércores	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Xoves	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	13	0	13	100,00	0,00
Venres	5	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	9	1	10	90,00	10,00
Sábado	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Domingo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

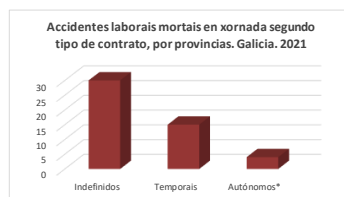
Cadro 9.37

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo o tipo de relación coa empresa, con inclusión do traballo autónomo. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Indefinidos	15	0	100,00	0,00	3	1	75,00	25,00	1	0	100,00	0,00	9	1	90,00	10,00	28	2	30	93,33	6,67
Temporais	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	15	0	15	100,00	0,00
Autónomos*	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

(*) persoas traballadoras autónomas con contrexencias profesionais cubertas.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

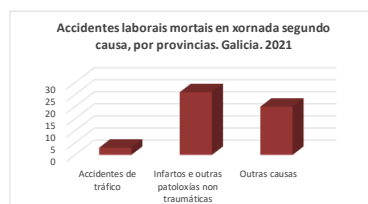

Cadro 9.38

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo causa. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Accidentes de tráfico	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	13	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	2	0	100,00	0,00	8	1	88,89	11,11	24	2	26	92,31	7,69
Outras causas	9	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	20	0	20	100,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Xa quedou claro máis arriba (cadro 9.16) que dende o punto de vista da idade hai unha relación bastante acusada entre esta e a gravidade dos accidentes, na medida en que a maioría dos accidentes de traballo concéntranse no intervalo entre 35 e 44 anos.

No caso dos accidentes de traballo mortais, o rango de maior sinistralidade é o de 45 a 65 anos, que agrupa o 73,4% dos accidentes desta entidade (o 42,6% en 2020), seguido do intervalo que vai dende os 35 aos 44 anos, que concentra o 22,4% destes accidentes (o 27,8% en 2020). Entre todos eles (persoas traballadoras de 35 a 65 anos), concentran o 95,9% do total dos accidentes mortais. .

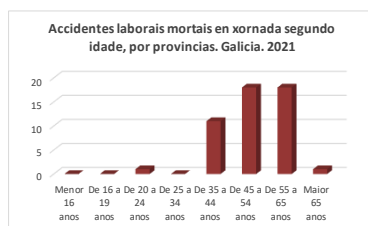
A distribución provincial segue esa mesmas pautas.

Cadro 9.39

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo idade. Por provincias. Galicia. 2021

	Municipios más afectados por incendios forestales de grandes dimensiones en primavera 2022																					
	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra							Galicia		
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%	
Menor 16 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
De 16 a 19 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
De 20 a 24 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00	
De 25 a 34 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
De 35 a 44 anos	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	11	0	11	100,00	0,00	
De 45 a 54 anos	8	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	8	0	100,00	0,00	17	1	18	94,44	5,56	
De 55 a 65 anos	8	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	17	1	18	94,44	5,56	
Maíor 65 anos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00	
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08	

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISGA.

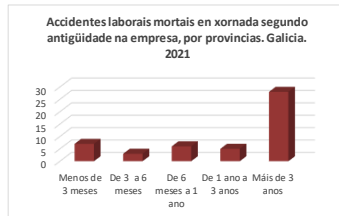
Polo que atinxe á antigüidade na empresa das persoas traballadoras que sufriron accidentes mortais en 2021, identifícase como a de máis concentración de accidentes a franxa das que teñen máis de tres anos, o que, volvemos remarcar, non deixa de resultar paradoxal e implicaría a necesidade de afondar na análise, que excede dos cometidos deste informe, acerca do papel que poda desenvolver a confianza como factor coadjuvante dos accidentes de traballo de maior gravidade. O certo é que o 57,1% dos accidentes de traballo mortais ocorridos en 2021 (o 44,4% en 2020 e o 53,57% en 2019) afectaron a persoas traballadoras con máis de tres anos de antigüidade na empresa. Destacan, un ano máis, as provincias da Coruña e Lugo, en que esa porcentaxe é do 68,2% e o 60%, respectivamente.

Cadro 9.40

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa, por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
De 3 a 6 meses	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
De 6 meses a 1 ano	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	5	1	6	83,33	16,67
De 1 ano a 3 anos	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Máis de 3 anos	15	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	2	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	27	1	28	96,43	3,57
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISGGA.

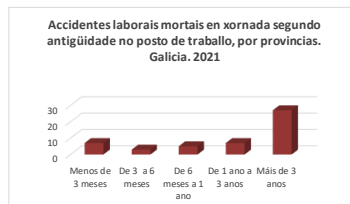
Conclusións moi semellantes poden extraerse respecto da antigüidade das persoas traballadoras no posto de traballo (cadro 9.41).

Cadro 9.41

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo. Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Menos de 3 meses	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
De 3 a 6 meses	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
De 6 meses a 1 ano	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
De 1 ano a 3 anos	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
Máis de 3 anos	13	0	100,00	0,00	2	1	66,67	33,33	2	0	100,00	0,00	8	1	88,89	11,11	25	2	27	92,59	7,41
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISGGA.

En atención á ocupación das persoas traballadoras (cadro 9.42), en 2021 ocupou o primeiro posto en canto a accidentes de traballo mortais, a das persoas traballadoras artesás e cualificadas das industrias manufactureiras e a construción (agás operadoras de instalación), co 32,6%, seguida das operadoras de instalacións e maquinaria e montadoras, 22,4%. Polo tanto, entre estas dúas ocupacións agrupan máis da metade dos accidentes mortais de 2021.

Cadro 9.42

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo ocupación^(*). Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
Ocupacións elementais	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Operadores de instalacións e maquinaria, e montadores	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	11	0	11	100,00	0,00
Artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores instalacións)	7	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	16	0	16	100,00	0,00
Traballadores cualificados no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Traballadores de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores	1	0	100,00	0,00	0	1	0,00	100,00	1	0	100,00	0,00	1	1	50,00	50,00	3	2	5	60,00	40,00
Empregados contables, administrativos e outros empregados de oficina	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Técnicos, profesionais de apoio	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Directores e xerentes	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	0	100,00	0,00	4	1	80,00	20,00	6	0	100,00	0,00	15	1	93,75	6,25	47	2	49	95,92	4,08

(*)Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISGGA.

Segundo reflicte o cadro 9.43, as actividades económicas que concentraron maior número de accidentes de traballo mortais foron, en 2021, e por esta orde, as de “construción especializada” (8 accidentes mortais); e “transporte terrestre e por tubaxe” (6 accidentes mortais). Entre as dúas concentraron o 28,6% do total de accidentes mortais.

Cadro 9.43

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo actividades económicas^(*). Por provincias. Galicia. 2021

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		Total
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	2	0	1	0	0	0	0	0	3	0	3
2 Silvicultura e explotación forestal	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
3 Pesca e acuicultura	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru de petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0	2
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 Fabricación de bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixas	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
26 Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 Fabricación doutro material de transporte	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
31 Fabricación de mobles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32 Outras industrias manufactureiras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36 Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Construción de edificios	1	0	0	0	0	0	2	0	3	0	3
42 Enxeñaría civil	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
43 Actividades de construción especializada	3	0	0	0	1	0	4	0	8	0	8
45 Venda e reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
46 Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agas vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
47 Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motocicletas	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
49 Transporte terrestre e por tubaxe	3	0	0	0	2	0	1	0	6	0	6
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
53 Actividades postais e de correos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55 Servizos de aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Servizos de comidas e bebidas	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	2
58 Edición	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59 Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e aos seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67 Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69 Actividades das sedes centrais; actividades de consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74 Actividades veterinarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75 Actividades de aluguer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
76 Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78 Actividades de seguranza e investigación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2
82 Educación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
83 Actividades sanitarias	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
84 Asistencia en establecementos residenciais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
86 Actividades de creación, artísticas e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88 Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
90 Actividades asociativas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Outros servizos persoais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
94 Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	22	0	4	1	6	0	15	1	47	2	49

(*)Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.7. Evolución da sinistralidade laboral

De acordo co que reflicte o cadro 9.44, o total de accidentes con baixa en xornada de traballo en Galicia experimentou en 2021 un incremento do 16,8% respecto de 2020, o que cabe atribuír ao aumento da poboación exposta, como consecuencia da reactivación da actividade económica, despois dos peches e diferentes restricións impostos a determinadas actividades económicas como consecuencia da pandemia do coronavirus en 2020. Se comparamos os datos de 2021 con de 2019, produciuse unha diminución do total de accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo do 7,8%, o que supón unha quebra da tendencia negativa de anos anteriores. Así, viñéronse producindo sucesivos incrementos da sinistralidade global en Galicia en 2019, respecto de 2018 (do 10%) e de 2018 respecto de 2017 (do 3,6%). Volvendo á comparación entre os datos de 2021 cos de 2019, a única provincia en que non se produciu unha minoración da sinistralidade global foi Pontevedra, en que houbo un aumento do 1,3%. Nas outras tres provincias, si houbo importantes diminucións: do 14,5% en Ourense, do 12,6% na Coruña e do 10,5% en Lugo.

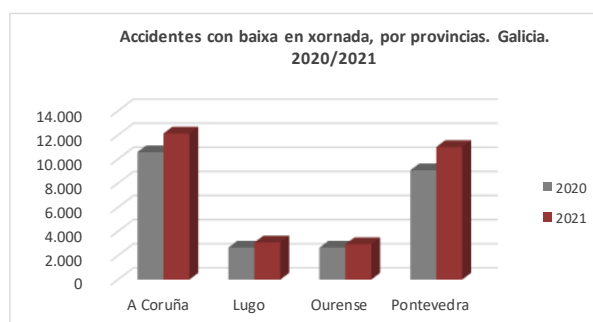
Cadro 9.44

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia. 2020-2021

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2020	2021	% Var.	2020	2021	% Var.	2020	2021	% Var.	2020	2021	% Var.
A Coruña	10.377	11.915	14,82	185	188	1,62	17	22	29,41	10.579	12.125	14,61
Lugo	2.589	3.025	16,84	57	55	-3,51	11	5	-54,55	2.657	3.085	16,11
Ourense	2.621	2.888	10,19	26	42	61,54	2	6	200,00	2.649	2.936	10,83
Pontevedra	8.922	10.818	21,25	131	166	26,72	24	16	-33,33	9.077	11.000	21,19
Galicia	24.509	28.646	16,88	399	451	13,03	54	49	-9,26	24.962	29.146	16,76

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade, ISSGA.

Polo que aos sectores económicos se refire (cadro 9.45), e sempre partindo dos datos de 2021 en relación cos de 2020, o incremento (de novo, en boa parte, atribuíble ao que puidéramos chamar a desaparición dos elementos máis duros do “efecto pandemia”) produciuse en todos os sectores agás a pesca. Se a comparación dos datos de 2021 a facemos cos datos de 2019, tan só o sector servizos ten unha maior sinistralidade, do 0,8%. Outro sector, a construción, experimenta un moi leve descenso, do 0,4%, situación similar á da agricultura, en que o descenso foi do 2,7%. Os descensos máis

notables da porcentaxe de sinistralidade son os da industria, co 24,8%, e o mar, co 16,8%.

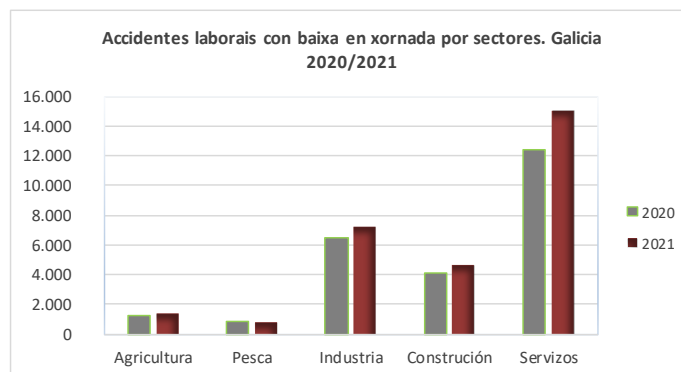
Cadro 9.45

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Por sectores económicos. Galicia. 2020-2021

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2020	2021	% Var.	2020	2021	% Var.	2020	2021	% Var.	2020	2021	% Var.
Agricultura	1.153	1.389	20,5	38	36	-5,3	7	5	-28,6	1.198	1.430	19,4
Pesca	776	729	-6,1	39	44	12,8	9	3	-66,7	824	776	-5,8
Industria	6.360	7.109	11,8	65	88	35,4	10	10	0,0	6.435	7.207	12,0
Construción	3.948	4.539	15,0	118	114	-3,4	9	12	33,3	4.075	4.665	14,5
Servizos	12.272	14.880	21,3	139	169	21,6	19	19	0,0	12.430	15.068	21,2
Total	24.509	28.646	16,9	399	451	13,0	54	49	-9,3	24.962	29.146	16,8

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

En atención á clasificación por actividades económicas (cadro 9.46), as actividades de construción especializada seguen a ser, continuando a liña de 2019 e 2020, as que agrupan o maior número de accidentes de traballo.

Cadro 9.46

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo.
Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2018- 2021

Nº de orde	2018		Nº de orde	2019	
	Actividade	Nº acc.		Actividade	Nº acc.
1	Industria da alimentación	2.195	1	Actividades de construción especializada	2.675
2	Actividades de construción especializada	2.106	2	Industria da alimentación	2.520
3	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motociclos	2.074	3	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motociclos	2.084
4	Servizos de comidas e bebidas	1.441	4	Servizos de comidas e bebidas	1.754
5	Administración pública e Defensa; Seguridade Social obriga	1.413	5	Construción de edificios	1.619
6	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos moto	1.412	6	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos moto	1.501
7	Construción de edificios	1.248	7	Administración pública e Defensa; Seguridade Social obriga	1.368
8	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equip	1.237	8	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equip	1.355
9	Fabricación doutro material de transporte	1.209	9	Transporte terrestre e por tubaxe	1.150
10	Pesca e acuicultura	1.044	10	Fabricación doutro material de transporte	1.100

Nº de orde	2020		Nº de orde	2021	
	Actividade	Nº acc.		Actividade	Nº acc.
1	Actividades de construción especializada	2.483	1	Actividades de construción especializada	2.809
2	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motociclos	1.599	2	Comercio polo miúdo, agás vehículos de motor e motociclos	1.740
3	Industria da alimentación	1.544	3	Industria da alimentación	1.603
4	Construción de edificios	1.339	4	Construción de edificios	1.585
5	Servizos de comidas e bebidas	1.134	5	Actividades relacionadas co emprego	1.425
6	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos de m	1.079	6	Servizos de comidas e bebidas	1.392
7	Transporte terrestre e por tubaxe	1.034	7	Actividades sanitarias	1.302
8	Actividades relacionadas co emprego	1.018	8	Comercio por xunto e intermediarios, agás vehículos de m	1.247
9	Administración pública e defensa; Seguridade Social obriga	1.010	9	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equip	1.219
10	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equip	994	10	Administración pública e defensa; Seguridade Social obriga	1.136

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

O cadro 9.47 permite constatar como a evolución da sinistralidade laboral, no que ten que ver co número de accidentes de traballo, sen ter en conta a poboación exposta (factor que será tomado en consideración máis adiante ao analizar os índices de

incidencia) vai acompasando, en termos xerais e como resulta lóxico, ao ciclo económico. Neste sentido, 2020 foi a expresión máis clara desta tendencia polos efectos, recordamos unha vez máis, da pandemia do coronavirus na actividade económica.

Cadro 9.47

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Galicia. 2005-2021

	Leves	Var. %	Graves	Var. %	Mortais	Var. %	Total	Var. %	Var. Anos
2005	46.900	-	1.001	-	101	-	48.002	-	2004-2005
2006	47.540	1,4	949	-5,2	78	-22,8	48.567	1,2	2005-2006
2007	50.934	7,1	834	-12,1	75	-3,9	51.843	6,8	2006-2007
2008	49.594	-2,6	698	-16,3	71	-5,3	50.363	-2,9	2007-2008
2009	38.877	-21,6	548	-21,5	74	4,2	39.499	-21,6	2008-2009
2010	36.234	-6,8	614	12,0	64	-13,5	36.912	-6,6	2009-2010
2011	30.616	-15,5	473	-23,0	52	-18,8	31.141	-15,6	2010-2011
2012	23.130	-24,5	482	1,9	45	-13,5	23.657	-24,0	2011-2012
2013	21.901	-5,3	418	-13,3	47	4,4	22.366	-5,5	2012-2013
2014	22.732	3,8	430	2,9	59	25,5	23.221	3,8	2013-2014
2015	24.914	9,6	374	-13,0	61	3,4	25.349	9,2	2014-2015
2016	24.856	-0,2	521	39,3	58	-4,9	25.435	0,3	2015-2016
2017	27.241	9,6	446	-14,4	43	-25,9	27.730	9,0	2016-2017
2018	28.255	3,7	433	-2,9	52	20,9	28.740	3,6	2017-2018
2019	31.076	10,0	496	14,5	56	7,7	31.628	3,6	2018-2019
2020	24.509	-21,1	399	-19,6	54	-3,6	24.962	-21,1	2019-2020
2021	28.646	16,9	451	13,0	49	-9,3	29.146	16,8	2020-2021

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas

No cadros seguintes, en que se detalla o comportamento da sinistralidade laboral nas diferentes comunidades autónomas, as cifras son as reflectidas nas estatísticas do Ministerio de Traballo e Economía Social para todas as comunidades autónomas, agás Galicia, en que se utilizan os datos proporcionados polo ISSGA.

Analizando as cifras de accidentes ocorridos en xornada de traballo con baixa en todas as comunidades autónomas, Galicia ocupou, en 2021, o sexto lugar en número total de accidentes (en 2018 e 2019, ocupara a quinta posición, e, en 2020, a sexta) e tamén o sexto lugar en accidentes leves (ao igual que en 2018 e 2019; en 2020, o quinto), precedida, neste último caso, por Andalucía, Cataluña, Madrid, Comunidade Valenciana e País Vasco (tamén igual que en 2018, 2019 e 2020, se ben en 2021 tamén está por diante o País Vasco); o terceiro lugar no que atinxe aos accidentes graves, precedida neste caso tan só por Andalucía e Cataluña (de novo, igual que en 2018, 2019 e 2020); e o quinto lugar no que ten que ver cos accidentes mortais (en 2018 e 2019 ocupara o cuarto lugar, e en 2020 o quinto), precedida aquí a nosa comunidade autónoma por Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Madrid.

Cadro 9.48
Accidentes de traballo en xornada de traballo con baixa, segundo a gravidade.
Por comunidades autónomas. España. 2021

	En xornada			
	Total	Leves	Graves	Mortais
Andalucía	84.408	83.339	948	121
Aragón	16.347	16.196	129	22
Asturias	10.278	10.183	74	21
Baleares	17.726	17.647	72	7
Canarias	18.254	18.094	150	10
Cantabria	6.029	5.992	26	11
Castela-A Mancha	26.296	26.084	186	26
Castela e León	25.174	24.953	179	42
Cataluña	90.921	90.361	481	79
C. Valenciana	52.720	52.306	344	70
Estremadura	10.668	10.487	163	18
Galicia	29.146	28.646	451	49
Madrid	70.533	70.135	328	70
Murcia	18.783	18.671	88	24
Navarra	10.487	10.416	65	6
País Vasco	30.248	30.053	167	28
A Ríoxa	4.598	4.550	42	6
Ceuta	585	583	2	-
Melilla	615	611	3	1
España	523.987	519.307	4.050	630

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

Para Galicia: ISSGA.

9.9. Índices de incidencia

O índice de incidencia reflicte a relación entre o número de accidentes e as persoas traballadoras expostas. Para isto, os datos que se empregaron son os de accidentes con baixa no centro de traballo e a poboación exposta á continxencia de accidentes laborais, con cifras procedentes das estatísticas do Ministerio de Traballo e Economía Social, para o conxunto das comunidades autónomas agás Galicia, en que, de novo, utilízanse os datos facilitados polo ISSGA. Os índices de incidencia aportan unha visión máis axustada da sinistralidade ao ter en conta a variable das persoas traballadoras expostas. Este xeito de enfocar a análise da sinistralidade púidose ver alterado en 2020, en termos xerais, polos efectos da pandemia provocada polo coronavirus, na medida en que todas as persoas traballadoras que estiveron nalgún momento incorporadas a un ERTE, a efectos dos índices de incidencia considéranse poboación exposta, por canto non se viu modificada a súa situación de alta na Seguridade Social. Isto é, en determinados casos, a poboación exposta dende o punto de vista estatístico ese ano tería sido superior á verdadeiramente exposta, na medida en que as persoas traballadoras incorporadas aos ERTE, e mentres mantiveron esa situación, non estiveron realmente expostas ao risco de accidente de traballo.

De acordo cos datos dispoñibles (cadro 9.49.1) constatamos que Galicia, no total de accidentes, entre 2009 e 2021, ocupou un ano (2020) a décimo segunda posición en canto aos índices de incidencia; catro anos (2013, 2014, 2015 e 2018) a décimo primeira posición; un ano (precisamente 2021) a décima; un ano (2019) a oitava; dous anos (2011 e 2012), a sétima; dous anos (2010 e 2017) a sexta; e outro ano (2009) a quinta, no que é a peor posición relativa en todo este período; e outro ano (2016) a décimo cuarta, que foi a mellor posición relativa no período exposto. En definitiva, na nosa comunidade autónoma nos últimos sete anos, coas excepcións de 2017 e 2019, o seu índice de incidencia para o total de accidentes de traballo tivo un mellor comportamento que o da maioría das demais comunidades autónomas.

Cadro 9.49.1

Evolución dos índices de incidencia dos accidentes de traballo con baixa, en xornada de traballo.
Por comunidades autónomas. 2009-2021

	Accidentes por cen mil persoas traballadoras												
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	4.662,1	4.261,3	3.923,6	3.174,7	3.359,3	3.466,6	3.654,9	3.778,8	3.846,6	3.838,0	3404,9	2768,4	2949,7
Aragón	3.516,4	3.442,0	3.172,0	2.631,2	2.694,7	2.740,2	3.001,6	3.150,6	3.247,1	3.303,3	2948,3	2836,7	2919,5
Asturias	5.170,6	4.892,0	4.402,7	3.515,7	3.522,2	3.669,0	3.729,8	3.554,8	3.413,7	3.444,5	3021,6	2586,6	2880,6
Baleares	5.281,9	5.018,8	4.714,7	3.885,1	4.070,1	4.357,4	4.571,1	4.884,0	5.025,0	4.996,3	4348,8	2916,7	3785,6
Canarias	4.693,1	4.385,3	4.145,5	3.364,1	3.415,5	3.587,0	3.608,7	3.675,7	3.618,2	3.530,6	2876,3	2027,1	2354,3
Cantabria	3.829,3	3.479,2	3.227,5	2.592,7	2.658,1	2.847,3	2.980,6	3.017,9	3.019,6	3.078,6	2799,6	2521,8	2815,4
Castela-A Mancha	5.070,0	4.673,1	4.199,8	3.457,8	3.524,8	3.696,3	3.896,4	4.149,1	4.153,8	4.083,9	3659,4	3290,9	3726,2
Castela e León	4.291,8	3.976,2	3.459,1	2.786,8	2.783,2	2.936,0	3.085,6	3.246,1	3.306,0	3.392,0	2975,9	2544,0	2828,1
Cataluña	4.215,0	4.014,0	3.587,3	2.909,6	2.992,3	3.117,3	3.192,5	3.339,1	3.283,7	3.313,4	2892,1	2279,5	2670,7
C. Valenciana	3.722,2	3.499,7	3.181,8	2.621,7	2.722,9	2.728,5	2.907,0	2.999,4	3.111,0	3.171,3	2824,8	2401,3	2784,8
Estremadura	4.445,7	3.979,9	3.529,3	2.988,7	3.084,5	3.393,7	3.577,5	3.582,8	3.733,3	3.804,0	3165,9	2709,7	2979,0
Galicia	4.720,8	4.376,0	3.824,9	3.005,1	2.956,9	3.095,2	3.269,4	3.295,6	3.627,1	3.465,1	3140,5	2528,8	2904,4
Madrid	3.681,0	3.513,8	3.234,7	2.604,9	2.575,3	2.602,7	2.688,1	2.778,2	2.757,5	2.784,2	2437,1	1863,5	2229,0
Murcia	4.080,2	3.756,8	3.519,2	2.843,2	2.973,0	3.111,0	3.413,8	3.475,3	3.586,3	3.514,4	3073,3	2770,9	3199,7
Navarra	4.171,0	3.878,3	3.641,1	2.813,4	2.876,9	3.072,6	3.185,3	3.437,1	3.541,3	3.746,6	3766,3	3144,9	3685,5
País Vasco	4.448,2	4.289,2	3.880,0	3.292,1	3.243,5	3.244,4	3.409,1	3.482,7	3.596,0	3.390,2	3253,0	2728,1	3196,5
A Ríoxa	4.389,7	4.023,2	3.743,9	2.944,0	2.968,0	3.049,7	3.404,7	3.552,8	3.668,9	3.619,9	3397,2	2863,5	3637,5
Ceuta ⁽¹⁾	5.154,1	4.876,6	3.458,2	2.921,4	2.935,9	3.517,2	3.988,8	3.450,0	3.347,8	2.865,2	2412,9	2297,6	2756,1
Melilla ⁽¹⁾	4.205,0	3.784,9	3.686,8	2.879,3	2.919,9	2.921,8	2.809,2	3.392,0	3.242,2	3.625,6	2618,5	2077,5	2665,5
España	4.263,4	4.000,1	3.633,8	2.948,9	3.009,2	3.111,3	3.252,0	3.364,0	3.408,8	3.408,7	3019,6	2455,1	2810,5

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo. Para Galicia: ISSGA.

(1) En 2020, os datos atribuídos a Ceuta son a suma dos de Ceuta e Melilla.

Non obstante, ocorre algo ben distinto para o caso dos accidentes de traballo mortais en xornada de traballo (cadro 9.49.2). De acordo con estes datos, que para Galicia, insistimos, son os subministrados polo ISSGA, entre 2009 e 2021 Galicia estivo sempre entre as catro comunidades autónomas cun maior índice de incidencia.

En concreto, a nosa comunidade autónoma tivo o maior índice de incidencia de accidentes mortais en xornada en tres anos (2009, 2010 e 2015); o segundo maior noutros tres anos (2014, 2016 e 2019, sendo superada tan só pola Ríoxa, en dúas ocasións, e por Melilla, noutra); o terceiro maior, tamén en tres anos (2012, 2013 e 2017, ocupando nestes casos os primeiros postos Estremadura, Melilla, Asturias, Castela e León, Aragón, A Ríoxa e Ceuta, segundo os casos); e, en tres ocasións, Galicia foi a cuarta en maior índice de incidencia de accidentes mortais en xornada: en 2011, por detrás de Asturias, Ceuta e Melilla; en 2020, por detrás de Castela e León, Castela-A

Mancha e a Rioxa, e ao mesmo nivel que Estremadura; e en 2021, por detrás de Asturias, Cantabria e Estremadura.

Cadro 9.49.2

Evolución dos índices de incidencia accidentes de traballo mortais en xornada. Por comunidades autónomas. 2009-2021

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	3,69	4,12	3,90	3,64	3,12	3,67	3,63	4,18	4,92	3,75	3,26	3,93	4,23
Aragón	7,89	5,26	5,36	4,04	4,42	3,40	6,87	4,60	6,17	6,40	5,33	3,81	3,93
Asturias	5,68	5,11	8,15	4,36	7,74	5,30	4,89	2,75	4,38	4,98	2,22	4,27	5,89
Baleares	2,37	3,34	1,84	0,92	1,22	0,59	2,52	1,32	2,99	0,72	1,59	1,09	1,49
Canarias	3,16	2,91	2,88	1,39	4,21	3,75	2,64	2,68	2,70	2,74	2,37	2,22	1,29
Cantabria	3,16	2,91	2,88	1,39	4,21	3,75	2,64	2,68	2,70	2,74	2,37	5,26	5,14
Castela-A Mancha	6,62	5,30	5,28	5,47	5,13	2,84	5,30	5,50	5,49	4,23	4,20	6,89	3,68
Castela e León	5,53	5,47	5,37	3,55	6,10	4,74	4,04	4,53	5,39	6,07	5,58	7,98	4,72
Cataluña	3,92	2,62	3,20	2,40	2,06	2,31	2,58	3,04	2,48	2,44	2,25	2,59	2,32
C. Valenciana	4,06	3,15	2,90	3,37	2,51	3,30	3,83	3,83	4,13	4,41	3,36	3,33	3,70
Estremadura	2,50	5,02	5,41	6,76	4,65	5,34	4,82	4,04	4,27	5,20	3,67	5,47	5,03
Galicia	8,66	7,50	6,10	5,80	5,30	7,60	7,40	7,70	5,60	6,30	5,70	5,47	4,88
Madrid	3,11	2,63	2,73	2,21	2,27	2,00	2,74	2,42	1,51	2,36	1,46	1,58	2,21
Murcia	5,14	6,47	4,85	2,97	4,30	3,45	4,25	5,00	5,20	4,83	3,50	3,18	4,09
Navarra	4,94	4,53	4,09	2,77	4,77	5,67	3,69	3,15	2,62	2,94	4,61	4,30	2,11
País Vasco	3,86	4,69	4,96	3,92	3,63	3,62	2,73	4,94	3,52	4,45	1,89	3,63	2,96
A Rioxa	2,98	6,02	2,02	7,27	2,17	9,58	4,12	8,07	6,87	0,95	3,95	5,64	4,75
Ceuta	5,90	-	11,62	-	-	5,77	5,69	5,63	-	10,69	-	-	-
Melilla	-	-	12,82	11,95	-	-	-	-	-	-	8,42	-	4,33
España	4,36	4,00	3,91	3,26	3,33	3,42	3,66	3,80	3,69	3,67	2,99	3,49	3,28

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo. Para Galicia: ISSGA

No cadro 9.50 reflíctense os índices de incidencia segundo o sector produtivo, por comunidades autónomas, podendo constatarase que Galicia, en 2021, ten índices de incidencia menores que os do conxunto estatal no sector agrario, construción e servizos, sendo superiores, con todo, na industria. Unha descrición máis polo miúdo permítenos observar que no sector agrario, tan só teñen menor sinistralidade que Galicia, medida en termos de índices de incidencia, Andalucía, Aragón, Castela e León, Cataluña, Madrid e A Rioxa; no sector da construción teñen mellores índices de incidencia que Galicia Aragón, Cantabria, Castela e León, Cataluña e Madrid; e no sector servizos esa mellor posición relativa corresponde tan só a Canarias, Estremadura e Madrid. Pola contra, no sector industrial o mal índice de incidencia de Galicia foi superado, a peor, por Baleares, Castela-A Mancha, Estremadura, Murcia, Navarra, País Vasco e Ceuta e Melilla.

Cadro 9.50

Índice de incidencia dos accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por sectores productivos e comunidades autónomas. España. 2021

	Índices de incidencia ⁽¹⁾					
	Total	Agrario	Pesca	Industria	Construción	Servizos
Andalucía	2.949,7	3.994,4		4.719,7	7.254,1	2.217,0
Aragón	2.919,5	4.058,8		4.077,7	5.387,8	2.292,0
Asturias	2.880,6	4.713,6		4.704,0	6.273,5	2.175,6
Baleares	3.785,6	4.778,8		5.999,2	7.841,0	3.026,0
Canarias	2.354,3	5.426,3		3.709,6	6.275,1	1.873,5
Cantabria	2.815,4	5.029,6		3.493,8	5.717,9	2.319,1
Castela-A Mancha	3.726,2	4.163,5		5.284,2	6.755,4	2.915,9
Castela e León	2.828,1	3.390,5		4.425,9	5.718,5	2.140,8
Cataluña	2.670,7	3.826,3		3.933,0	5.873,8	2.167,1
C. Valenciana	2.784,8	5.432,8		3.726,1	6.068,2	2.181,9
Extremadura	2.979,0	5.353,1		5.141,0	6.424,2	1.953,5
Galicia	2.922,3	4.159,5	4.402,6	5.017,7	6.023,6	2.062,9
Madrid	2.229,0	3.870,2		3.697,4	5.973,7	1.850,1
Murcia	3.199,7	4.695,3		5.514,7	6.185,8	2.206,4
Navarra	3.685,5	4.793,7		5.309,3	6.400,2	2.746,1
País Vasco	3.196,5	5.667,3		5.471,9	6.253,6	2.340,5
A Ríoxa	3.637,5	4.135,4		4.749,1	7.050,1	2.904,1
Ceuta y Melilla	2.708,9	6.504,1		6.332,5	6.033,9	2.258,4
España	2.810,5	4.318,7		4.426,0	6.316,0	2.166,7

Base do índice: a media da poboación afiliada á Seguridade Social coa continxencia por AT cuberta.

(1) Índice de incidencia = (Nº de accidentes de traballo / poboación afiliada) x 100.000

Elaboración propia con datos do Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo. Para Galicia: ISSGA.

Nos cadros seguintes, faise unha desagregación dos índices de incidencia por sectores produtivos en Galicia (cadros 9.51 a 9.55).

Cadro 9.51

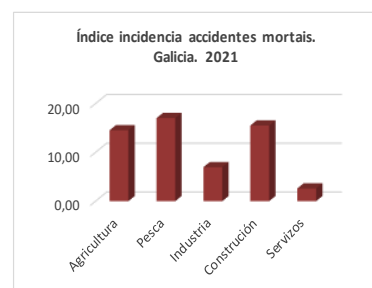
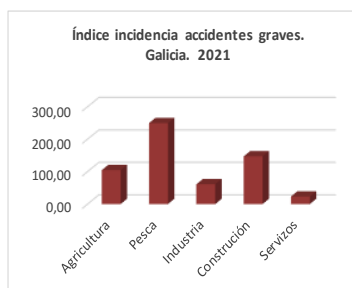
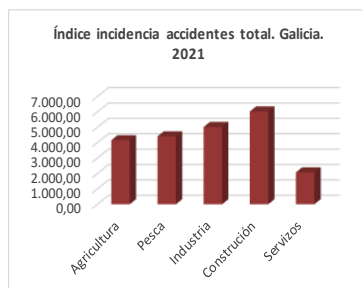
Índice de incidencia por sectores e gravidade dos accidentes. Galicia. 2021

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais			Índice incidencia	Variación 2021-2020 %
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Total	Total
Agricultura	20.662	13.717	34.379	5536,73	1786,10	4040,26	135,51	58,32	104,72	24,20	0,00	14,54	5.696,45	1.844,43	4.159,52		20,29 %
Pesca	13.404	4.222	17.626	4931,36	1610,61	4135,94	305,88	71,06	249,63	22,38	0,00	17,02	5.259,62	1.681,67	4.402,59		-3,65 %
Industria	101.556	42.076	143.632	5855,88	2761,67	4949,45	81,73	11,88	61,27	9,85	0,00	6,96	5.947,46	2.773,55	5.017,68		12,06 %
Construción	70.142	7.304	77.446	6411,28	575,03	5860,86	162,53	0,00	147,20	17,11	0,00	15,49	6.590,92	575,03	6.023,55		11,03 %
Servizos	311.864	418.567	730.431	2643,46	1585,41	2037,15	38,48	11,71	23,14	5,45	0,48	2,60	2.687,39	1.597,59	2.062,89		18,76 %
Total	517.628	485.886	1.003.514	3959,02	1677,97	2854,57	74,57	13,38	44,94	9,08	0,41	4,88	4.042,67	1.691,75	2.904,39		14,85 %

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.52

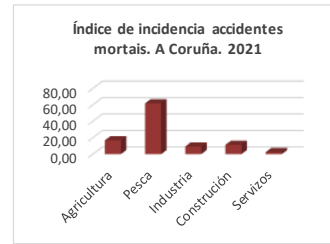
Índice de incidencia por sectores. A Coruña. 2021

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais			Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	
Agricultura	7.031	4.872	11.903	5.589,53	1.518,88	3.923,38	156,45	102,63	134,42	28,45	0,00	16,80	5.774,43	1.621,51	4.074,60	
Pesca	3.859	990	4.849	7.514,90	1.919,19	6.372,45	518,27	101,01	433,08	77,74	0,00	61,87	8.110,91	2.020,20	6.867,40	
Industria	37.039	16.720	53.759	5.837,09	2.816,99	4.897,78	78,30	17,94	59,52	13,50	0,00	9,30	5.928,89	2.834,93	4.966,61	
Construción	31.583	3.457	35.040	6.579,49	491,76	5.978,88	174,14	0,00	156,96	12,67	0,00	11,42	6.766,30	491,76	6.147,26	
Servizos	140.769	184.536	325.305	2.550,99	1.528,16	1.970,77	29,84	11,92	19,67	5,68	0,00	2,46	2.586,51	1.540,08	1.992,90	
Total	220.281	210.575	430.856	3.865,06	1.615,10	2.765,43	71,27	14,72	43,63	9,99	0,00	5,11	3.946,32	1.629,82	2.814,17	

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.53

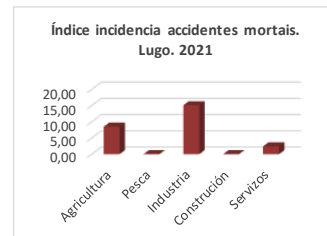
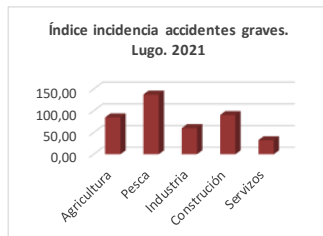
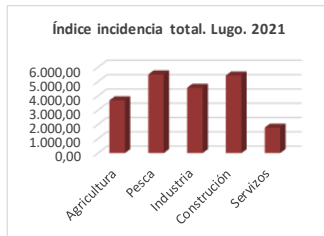
Índice de incidencia por sectores. Lugo. 2021

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais			Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	
Agricultura	7.028	4.753	11.781	4.866,25	1.725,23	3.599,02	113,83	42,08	84,88	14,23	0,00	8,49	4.994,31	1.767,30	3.692,39	
Pesca	1.335	119	1.454	5.617,98	2.521,01	5.364,51	149,81	0,00	137,55	0,00	0,00	0,00	5.767,79	2.521,01	5.502,06	
Industria	9.881	3.397	13.278	5.191,78	2.472,77	4.496,16	80,96	0,00	60,25	20,24	0,00	15,06	5.292,99	2.472,77	4.571,47	
Construción	8.113	738	8.851	5.780,85	542,01	5.344,03	98,61	0,00	90,39	0,00	0,00	0,00	5.879,45	542,01	5.434,41	
Servizos	34.466	48.670	83.136	2.178,96	1.442,37	1.747,74	58,03	14,38	32,48	2,90	2,05	2,41	2.239,89	1.458,80	1.782,62	
Total	60.823	57.677	118.500	3.534,85	1.517,07	2.552,74	75,63	15,60	46,41	6,58	1,73	4,22	3.617,05	1.534,41	2.603,38	

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.54

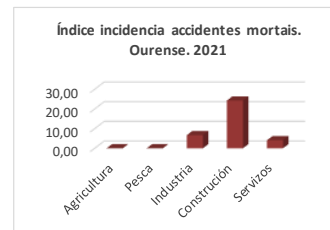
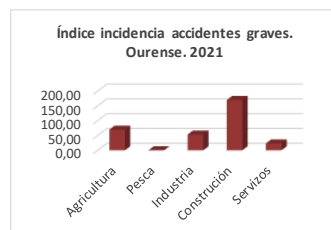
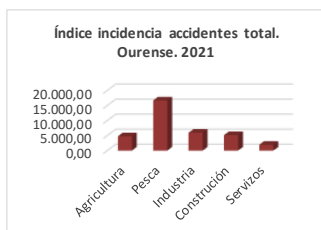
Índice de incidencia por sectores. Ourense. 2021

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais			Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	
Agricultura	2.928	1.390	4.318	6.318,31	1.223,02	4.678,09	102,46	0,00	69,48	0,00	0,00	0,00	6.420,77	1.223,02	4.747,57	
Pesca	6	0	6	16.666,67	0,00	16.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.666,67	0,00	16.666,67	
Industria	10.960	4.083	15.043	6.888,69	3.134,95	5.869,84	72,99	0,00	53,18	9,12	0,00	6,65	6.970,80	3.134,95	5.929,67	
Construción	7.539	705	8.244	5.345,54	567,38	4.936,92	185,70	0,00	169,82	26,53	0,00	24,26	5.557,77	567,38	5.131,00	
Servizos	30.910	42.291	73.201	2.361,70	1.572,44	1.905,71	42,06	9,46	23,22	9,71	0,00	4,10	2.413,46	1.581,90	1.933,03	
Total	52.343	48.469	100.812	3.962,33	1.679,42	2.864,74	72,60	8,25	41,66	11,46	0,00	5,95	4.046,39	1.687,68	2.912,35	

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.55

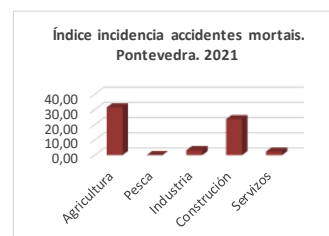
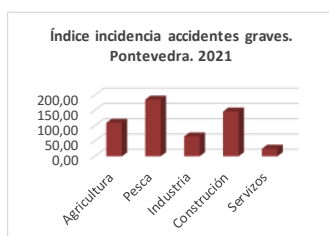
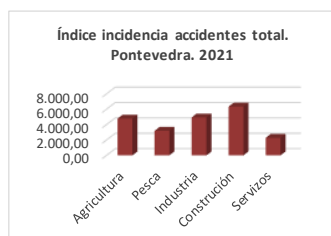
Índice de incidencia por sectores. Pontevedra. 2021

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	3.675	2.702	6.377	6.095,24	2.664,69	4.641,68	163,27	37,01	109,77	54,42	0,00	31,36	6.312,93	2.701,70	4.782,81
Pesca	8.205	3.113	11.318	3.595,37	1.477,67	3.012,90	231,57	64,25	185,55	0,00	0,00	0,00	3.826,93	1.541,92	3.198,44
Industria	43.676	17.876	61.552	5.762,89	2.679,57	4.867,43	87,00	11,19	64,99	4,58	0,00	3,25	5.854,47	2.690,76	4.935,66
Construción	22.907	2.404	25.311	6.753,39	707,15	6.179,13	161,52	0,00	146,18	26,19	0,00	23,71	6.941,11	707,15	6.349,02
Servizos	105.719	143.071	248.790	3.000,41	1.711,74	2.259,34	42,57	11,18	24,52	4,73	0,70	2,41	3.047,70	1.723,62	2.286,27
Total	184.182	169.166	353.348	4.210,51	1.810,65	3.061,57	78,73	12,41	46,98	8,14	0,59	4,53	4.297,38	1.823,65	3.113,08

Índice de incidencia por 100.000 persoas traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Por último, no que ten que ver cos índices de incidencia, no cadro 9.56 sintetízase a evolución de tales índices en Galicia para os accidentes de traballo mortais. Nel apréciase a importante diminución que tiveron estes entre 2000 e 2013, coa excepción de algunhas repuntas sufridas. Dende 2014, a suba vólvese a producir, se ben esa tendencia quebrou en 2017, ano en que o índice acadou o seu valor máis baixo nos 19 anos da serie, coa excepción de 2013, mellorado polos datos de 2020 e 2021, este último o menor de toda a serie, baixando por vez primeira dos cinco puntos.

Cadro 9.56

Índices de incidencia. Accidentes de traballo mortais. Galicia. 2000-2021

	Accidentes mortais
2000	18,5
2001	12,4
2002	13,3
2003	12,6
2004	9,8
2005	10,9
2006	8,8
2007	7,8
2008	8,5
2009	8,6
2010	7,5
2011	6,1
2012	5,8
2013	5,3
2014	7,6
2015	7,4
2016	7,7
2017	5,6
2018	6,3
2019	5,7
2020	5,5
2021	4,9

Elaboración propia.

Por cen mil persoas traballadoras.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade, ISSGA e Ministerio de Traballo e Economía Social.

9.10. Enfermidades profesionais

Os datos referentes a enfermidades profesionais seguen a ofrecer unha fiabilidade máis que relativa pola falta, en moitos casos, de determinación e declaración destas, polo que os cadros correspondentes, que en calquera caso reflicten os datos oficiais, facilitanse só a título orientativo.

Cadro 9.57

Enfermidades profesionais. Por sectores de actividade. Galicia. 2021

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Agricultura	5	3	8	1,07	7	1	8	1,48
Pesca	13	1	14	1,87	9	1	10	1,85
Industria	273	127	400	53,40	189	83	272	50,37
Construción	54	1	55	7,34	46	0	46	8,52
Servizos	86	186	272	36,32	64	140	204	37,78
Total	431	318	749	100,00	315	225	540	100,0

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.58

Enfermidades profesionais. Segundo estratos de idade. Galicia. 2021

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Menores de 20	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0
20-24	5	3	8	1,1	4	5	9	1,7
25-29	12	12	24	3,2	19	5	24	4,4
30-34	28	20	48	6,4	13	15	28	5,2
35-39	55	31	86	11,5	45	28	73	13,5
40-44	73	51	124	16,6	60	49	109	20,2
45-49	104	77	181	24,2	67	58	125	23,1
50-54	87	61	148	19,8	53	34	87	16,1
55-59	52	47	99	13,2	28	23	51	9,4
60-64	14	11	25	3,3	25	8	33	6,1
65 ou maior	1	5	6	0,8	1	0	1	0,2
Total	431	318	749	100,0	315	225	540	100,0

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.59

Enfermidades profesionais. Segundo nacionalidade. Galicia. 2021

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Europa								
España	419	309	728	97,20	307	217	524	97,04
Bulgaria	3	0	3	0,40	0	0	0	0,00
Italia	1	0	1	0,13	1	0	1	0,19
Polonia	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Portugal	5	1	6	0,80	2	2	4	0,74
Romanía	1	3	4	0,53	2	2	4	0,74
Asia								
Indonesia	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
África								
Alxeria	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Gana	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Marrocos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Senegal	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
América								
Arxentina	0	0	0	0,00	0	1	1	0,19
Brasil	1	0	1	0,13	0	2	2	0,37
Colombia	0	1	1	0,13	0	1	1	0,19
Cuba	1	1	2	0,27	0	0	0	0,00
Peru	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
O Salvador	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
Venezuela	0	2	2	0,27	1	0	1	0,19
Total	431	318	749	100	315	225	540	100

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.60

Enfermidades profesionais. Segundo grupo de E.P. Galicia. 2021

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Grupo 1	9	9	18	2,4	10	9	19	3,5
Grupo 2	317	275	592	79,0	271	196	467	86,5
Grupo 3	1	8	9	1,2	1	1	2	0,4
Grupo 4	98	18	116	15,5	26	5	31	5,7
Grupo 5	5	8	13	1,7	7	14	21	3,9
Grupo 6	1	0	1	0,1	0	0	0	0,0
Total	431	318	749	100,0	315	225	540	100,0

Grupo 1 E.P. causadas por axentes químicos.

Grupo 2: E.P. causadas por axentes físicos.

Grupo 3: E.P. causadas por axentes biolóxicos.

Grupo 4: E.P. causadas por inhalación de substancias e axentes non comprendidos noutros apartados.

Grupo 5: E.P. da pel causadas por substancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados.

Grupo 6: E.P. causadas por axentes carcinógenos.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.61

Enfermidades profesionais. Segundo grupo de E.P. e provincia. Galicia. 2021

	Enfermidades profesionais con baixa								Enfermidades profesionais sen baixa							
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Grupo 1	5	2,7	4	5,3	2	1,3	7	2,1	4	3,3	3	7,5	1	1,1	11	3,8
Grupo 2	167	88,8	47	62,7	73	48,0	305	91,3	100	82,0	30	75,0	79	90,8	258	88,7
Grupo 3	4	2,1	4	5,3	0	0,0	1	0,3	2	1,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Grupo 4	5	2,7	19	25,3	76	50,0	16	4,8	9	7,4	4	10,0	7	8,0	11	3,8
Grupo 5	6	3,2	1	1,3	1	0,7	5	1,5	7	5,7	3	7,5	0	0,0	11	3,8
Grupo 6	1	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	188	100	75	100	152	100	334	100	122	100	40	100	87	100	291	100

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.62

Enfermidades profesionais segundo grupo de E.P. con baixa e sectores de actividade. Galicia. 2021

	Enfermidades profesionais con baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construción			
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Grupo 1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	33,3	1	11,1	2	22,2	0	0,0
Grupo 2	3	0,9	1	0,4	13	4,1	1	0,4	177	55,8	110	40,0	47	14,8	1	0,4
Grupo 3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0
Grupo 4	1	1,0	2	11,1	0	0,0	0	0,0	90	91,8	15	83,3	4	4,1	0	0,0
Grupo 5	1	20,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	60,0	1	12,5	0	0,0	1	20,0
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0
Totais	5	3	13	1	273	127	54	1	86	186	431	318				

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.63

Enfermidades profesionais segundo grupo de E.P. sen baixa e sectores de actividade. Galicia. 2021

	Enfermidades profesionais sen baixa															
	Agricultura				Pesca				Industria				Construción			
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Grupo 1	0	0,0	0	0,0	1	10,0	0	0,0	5	50,0	1	11,1	1	10,0	0	0,0
Grupo 2	7	2,6	1	0,5	7	2,6	0	0,0	161	59,4	79	40,3	42	15,5	0	0,0
Grupo 3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Grupo 4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	20,0	20	76,9	3	60,0	2	7,7	4	15,4
Grupo 5	0	0,0	0	0,0	1	14,3	0	0,0	2	28,6	0	0,0	1	14,3	0	0,0
Grupo 6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	7	1	9	1	189	83	46	0	64	140	315	225				

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

Cadro 9.64

Enfermedades profesionales. Segundo grupo de E.P. e axente causante. Galicia. 2021

	AXENTE	Con baixa				Sen baixa			
		Homes	Mulleres	Total	%	Homes	Mulleres	Total	%
Grupo 1	Metais	0	0	0	0,00	3	0	3	0,56
	Metaloides	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Halóxenos	1	3	4	0,53	0	1	1	0,19
	Ácidos inorgánicos	1	0	1	0,13	0	0	0	0,00
	Ácidos orgánicos	2	0	2	0,27	0	0	0	0,00
	Alcohois e fenóis	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Aldehídos	0	1	1	0,13	1	0	1	0,19
	Alifáticos	1	1	2	0,27	1	3	4	0,74
	Aminas e hidracinas	0	2	2	0,27	0	0	0	0,00
	Amoníaco	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Aromáticos	0	0	0	0,00	0	2	2	0,37
	Cetonas	0	0	0	0,00	1	1	2	0,37
	Epóxidos	4	0	4	0,53	1	1	2	0,37
	Ésteres	0	0	0	0,00	0	1	1	0,19
	Éteres	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Glicóis	0	1	1	0,13	1	0	1	0,19
	Isocianatos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Nitroderivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Organoclorados e organofosforados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Óxidos	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Sulfuros	0	1	1	0,13	0	0	0	0,00
Grupo 2	Hipoacusia ou xordeira provocada polo ruído	0	0	0	0,00	16	0	16	2,96
	Enfermidades osteoarticulares ou anxioneuróticas provocadas polas vibracións mecánicas	5	4	9	1,20	3	2	5	0,93
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades das bolsas serosas debidas á presión, celulite subcutánea	11	0	11	1,47	3	0	3	0,56
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades por fatiga e inflamación das vañas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas	244	164	408	54,47	180	106	286	52,96
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: arrancamento por fatiga das apófises espinosas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: parálise dos nervios por mor da presión	54	97	151	20,16	66	71	137	25,37
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: lesións do menisco	3	0	3	0,40	3	1	4	0,74
	Enfermidades provocadas por compresión ou descompresión atmosférica	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermidades provocadas por radiacións ionizantes	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermidades ofrmaltóxicas por mor de exposicións a radiacións ultravioletas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermidades provocadas por enerxía radiante	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Nódulos das cordas vocais a causa dos esforzos sostidos da voz por motivos profesionais	0	10	10	1,34	0	16	16	2,96
	Nistagmus dos mineiros	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 3	Enfermidades infecciosas causadas polo traballo das persoas que se ocupan da prevención, asistencia médica e actividades nas que se ten probado un risco de infección (excluídos aqueles microorganismos incluídos no grupo 1 do R.D. 644/1997)	1	5	6	0,80	0	1	1	0,19
	Enfermidades infecciosas ou parasitarias transmitidas ao home polos animais ou polos seus produtos e cadáveres	0	3	3	0,40	1	0	1	0,19
	Paludismo, amebiasis, tripanosomiasis, dengue, febre amarela	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermidades infecciosas e parasitarias non contempladas noutros apartados: micose, leishmaniasis e helmintiasis	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 4	Po de sílice libre	84	7	91	12,15	23	2	25	4,63
	Po de carbón	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Po de amianto (asbesto)	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Outros pos de minerais (talco, caolín, terra de batán, bentonita, sepiolita, mica, outros silicatos naturais)	10	5	15	2,00	0	0	0	0,00
	Metais sintetizados, compostos de carburos metálicos de alto punto de fusión e metais de ligazón de baixo punto de fusión	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Escouras de Thomas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Neumoconiose por po de aluminio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Substancias de alto peso molecular (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos, e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	3	5	8	1,07	1	3	4	0,74
	Substancias de baixo peso molecular (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químicas plásticas, aditivos, etc.)	1	1	2	0,27	2	0	2	0,37
	Antimonio e derivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 5	Berilio (glucinio) e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Substancias de baixo peso molecular por debaixo dos 1000 daltons (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químicas plásticas, aditivos, disolventes, conservantes, catalizadores, perfumes, adhesivos, acrilatos, resinas...)	3	3	6	0,80	5	6	11	2,04
	Axentes e substancias de alto peso molecular, por riba dos 1000 daltons, (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos, e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	1	2	3	0,40	2	6	8	1,48
	Substancias fotosensibilizantes exógenas	1	1	2	0,27	0	0	0	0,00
	Axentes infecciosos	0	2	2	0,27	0	2	2	0,37
Grupo 6	Amianto (Asbesto)	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Aminas aromáticas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Arsénico e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Benceno	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Berilio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Bis-(cloro-metil) éter	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cadmio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cloruro de vinilo monómero	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cromo VI e compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Hidrocarburos aromáticos policíclicos (PAH), produtos de destilación del carbón: feluxe, alcatrán, betume, brea, antraceno, aceites minerais, parafina bruta e os compostos, produtos, residuos destas substancias e outros factores carcinógenos	1	0	1	0,13	0	0	0	0,00
	Níquel e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Po de madeira dura	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Radon	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Radiación ionizante	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Aminas (primarias, secundarias...) e hidracinas aromáticas e derivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Nitrobenzeno	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Ácido cianhídrico, cianuros	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Pó de sílice libre	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	TOTAL	431	318	749	100	315	225	540	100

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

9.11. Consideración especial dos casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional

O real decreto-lei 19/2020, do 26 de maio, polo que se adoptan medidas complementarias en materia agraria, científica, económica, de emprego e Seguridade Social e tributarias para paliar os efectos da COVID-19, establece no seu artigo 9 que *“1. As prestacións de Seguridade Social que cause o persoal que presta servizos nos centros sanitarios ou socio-sanitarios, inscritos nos rexistros correspondentes, e que no exercicio da súa profesión, teña contraído o virus SARS-Cov2 durante calquera das fases da epidemia, por estar exposto a ese risco específico durante a prestación de servizos sanitarios e socio-sanitarios, cando así se acredite polos servizos de Prevención de Riscos Laborais e Saúde laboral, consideraranse derivadas de accidente de traballo [...] 2. Esta previsión aplicarase aos contaxios do virus SARS CoV2 producidos ata o mes posterior á finalización do estado de alarma, acreditando este extremo mediante o correspondente parte de accidente de traballo que deberá terse expedido dentro do mesmo período de referencia. 3. Nos casos de falecemento, considerarase que a causa é accidente de traballo sempre que o falecemento se producise dentro dos cinco anos seguintes ao contaxio da enfermidade e derivado desta...”*

Pola súa banda, o Real decreto-lei 28/2020, do 22 de setembro, de traballo a distancia, contempla, na súa Disposición Adicional Cuarta, a ampliación da cobertura prevista no artigo 9.1 do Real decreto-lei 19/2020 (máis arriba recollido) *“dende a declaración da pandemia internacional pola Organización Mundial da Saúde e ata que as autoridades sanitarias levanten todas as medidas de prevención adoptadas para facer fronte á crise sanitaria ocasionada polo COVID-19...”*

No mesmo Real decreto-lei 28/2020, a súa Disposición Final Décima modifica o artigo 5 do Real decreto-lei 6/2020, do 10 de marzo, a fin de contemplar excepcionalmente, *“como situación asimilada a accidente de traballo os períodos de illamento, contaxio ou restrición nas saídas do municipio onde teñan o domicilio ou o seu centro de traballo as persoas traballadoras como consecuencia do virus COVID-19 [...]”* o que se fai aos exclusivos efectos das prestacións económicas derivadas de incapacidade temporal, e sempre que non se probe que o contaxio da enfermidade produciuse con causa exclusiva na realización do traballo nos termos do disposto no artigo 156 da Lei Xeral da Seguridade Social, suposto no que procedería a súa cualificación como accidente de traballo.

O que se ven de dicir fixo necesario engadir un novo código no sistema Delt@ para os casos de contaxio por COVID-19, a fin de posibilitar o seu mellor seguimento estatístico,

segundo a recomendación da Oficina Estatística da Unión Europea (EUROSTAT), quen propuxo engadir o novo código 073 no campo “descrición da lesión”.

Con posterioridade, o Real decreto-lei 3/2021, do 2 de febreiro, na súa Disposición Adicional Terceira, estendeu a protección por continxencias profesionais ao persoal sanitario da inspección médica dos Servizos Públicos de Saúde e do Instituto Nacional da Seguridade Social e ao persoal sanitario de Sanidade Marítima que preste servizos no Instituto Social da Mariña.

Os cadros inseridos a continuación, que utilizan como fonte, para o conxunto do Estado, ao Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo (INSST), dependente do Ministerio de Traballo e Economía Social, e para Galicia ao Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral (ISSGA), dependente da Consellería de Emprego e Igualdade, dan conta de diferentes aspectos da realidade do COVID-19 en tanto que continxencia profesional.

Cadro 9.65

Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional. Segundo gravidade. España. 2021/2022

Mes/ano	Leves	Graves	Mortais	Totais
feb-20	1	0	0	1
mar-20	420	3	18	441
abr-20	205	0	1	206
mai/20	78	0	0	78
xuñ-20	207	1	0	208
xul-20	334	0	0	334
ago-20	1.092	3	0	1.095
set-20	1.402	7	0	1.409
out-20	2.672	7	1	2.680
nov-20	2.234	2	1	2.237
dec-20	1.166	3	0	1.169
Total 2020	9.811	26	21	9.858
xan-21	6.358	9	6	6.373
feb-21	937	4	1	942
mar-21	2.459	27	1	2.487
abr-21	1.569	13	-	1.582
mai-21	320	1	-	321
xuñ-21	148	-	-	148
xul-21	1.423	2	-	1.425
ago-21	1.048	-	-	1.048
set-21	593	2	-	595
out-21	1.171	5	1	1.177
nov-21	1.787	4	-	1.791
dec-21	4.624	2	3	4.629
Total 2021	22.437	69	12	22.518

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

Cadro 9.66.1

**Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional.
Segundo gravidade e tramos de idade. España. 2021**

Mes/ano	Leves	Graves	Mortais	Total
16-17	6	0	0	6
18-19	91	1	0	92
20-24	1.496	1	0	1.497
25-29	3.456	3	2	3.461
30-34	2.703	0	0	2.703
35-39	2.630	1	0	2.631
40-44	2.805	11	0	2.816
45-49	2.670	9	0	2.679
50-54	2.497	10	1	2.508
55-59	2.255	17	3	2.275
60-64	1.688	15	5	1.708
65 o más	140	1	1	142
Total	22.437	69	12	22.518

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

Cadro 9.66.2

**Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional.
Segundo gravidade, tramos de idade e sexo. Mulleres. España. 2021**

Mes/ano	Leves	Graves	Mortais	Total
16-17	4	0	0	4
18-19	72	0	0	72
20-24	1.202	1	0	1.203
25-29	2.641	3	0	2.644
30-34	2.074	0	0	2.074
35-39	2.078	1	0	2.079
40-44	2.265	8	0	2.273
45-49	2.171	7	0	2.178
50-54	1.983	5	1	1.989
55-59	1.810	11	2	1.823
60-64	1.213	5	1	1.219
65 o más	63	1	0	64
Total	17.576	42	4	17.622

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

Cadro 9.66.3

**Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional.
Segundo gravidade, tramos de idade e sexo. Homes. España. 2021**

Mes/ano	Leves	Graves	Mortais	Total
16-17	2	0	0	2
18-19	19	1	0	20
20-24	294	0	0	294
25-29	815	0	2	817
30-34	629	0	0	629
35-39	552	0	0	552
40-44	540	3	0	543
45-49	499	2	0	501
50-54	514	5	0	519
55-59	445	6	1	452
60-64	475	10	4	489
65 o más	77	0	1	78
Total	4.861	27	8	4.896

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo.

Cadro 9.67

Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional. Segundo CNAE empresa. España. 2021

	Casos Acumulados	%
Actividades hospitalarias	19.482	86,5
Actividades médicas e odontolóxicas	1.554	6,9
Asistencia en establecementos residenciais con coidados sanitarios	446	2,0
Outras actividades sanitarias	329	1,5
Administración pública e da política económica e social	286	1,3
Asistencia en establecementos residenciais para persoas maiores e con discapacidade física	157	0,7
Actividades de servizos sociais sen aloxamento para persoas maiores e con discapacidade	91	0,4
Asistencia en establecementos residenciais para discapacitados mentais e drogodependentes	67	0,3
Outras actividades de servizos sociais sen aloxamento	25	0,1
Actividades administrativas e auxiliares de oficina	23	0,1
Actividades de consultoría de xestión empresarial	11	0,0
Educación postsecundaria	11	0,0
Seguridade Social obrigatoria	10	0,0
Outras actividades de asistencia en establecementos residenciais	4	0,0
Comercio polo miúdo en establecementos non especializados	3	0,0
Restaurantes e postos de comidas	3	0,0
Hoteis e aloxamentos similares	2	0,0
Outras actividades profesionais, científicas e técnicas n.c.o.p.	2	0,0
Cultivos non perennes	1	0,0
Fabricación de elementos metálicos para a construción	1	0,0
Comercio por xunto de materias primas agrarias e de animais vivos	1	0,0
Outro comercio por xunto especializado	1	0,0
Comercio por xunto de produtos alimenticios, bebidas e tabaco en establecementos especializados	1	0,0
Actividades anexas ao transporte	1	0,0
Alquiler de bens inmobiliarios por conta propia	1	0,0
Actividades de contabilidade, teneduría de libros, auditoría e asesoría fiscal	1	0,0
Prestación de servizos á comunidade en xeral	1	0,0
Educación primaria	1	0,0
Outra educación	1	0,0
Actividades deportivas	1	0,0
TOTAL	22.518	100,0

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Trabalho.

Cadro 9.68

Casos notificados por COVID-19 como continxencia profesional. Segundo ocupación dos traballadores (CNO). España. 2021

	Casos acumulados	%
Profesionais de enfermmería e partería	8516,0	37,8
Auxiliares de enfermmería	5413,0	24,0
Médicos	5107,0	22,7
Técnicos auxiliares farmacia e emerxencias sanitarias e outros traballadores de coidados ás persoas en serv. de saúde	1176,0	5,2
Outros profesionais da saúde	897,0	4,0
Técnicos sanitarios de laboratorio, probas diagnósticas e próteses	337,0	1,5
Outros técnicos sanitarios	283,0	1,3
Ordenanzas, mozos de equipaxe, repartidores a pie e afíns	216,0	1,0
Outros traballadores de servizos persoais	154,0	0,7
Empregados administrativos con tarefas de atención ao público non clasificados baixo outros epígrafes	94,0	0,4
Farmacéuticos	13,0	0,1
Profesores e técnicos de educación especial	33,0	0,1
Sociólogos, historiadores, psicólogos e outros profesionais en ciencias sociais	26,0	0,1
Asistentes administrativos e especializados	17,0	0,1
Outros empregados administrativos sen tarefas de atención ao público	24,0	0,1
Empregados de portelo e afíns (agás os de despacho de billetes)	13,0	0,1
Traballadores dos coidados persoais a domicilio (agás coidadores de nenos)	19,0	0,1
Persoal de limpeza de oficinas, hoteis e outros establecementos similares	22,0	0,1
Axudantes de cociña	16,0	0,1
Outras ocupacións elementais	16,0	0,1
Membros do poder executivo e dos corpos lexislativos; directivos da Administración pública e organismos de interese social	4,0	0,0
Directores de departamentos administrativos	3,0	0,0
Directores de serv. de tecnoloxías da información e das comunicacións (TIC) e empresas de serv. profesionais	3,0	0,0
Directores e xerentes de outras empresas de servizos non clasificados baixo outras epígrafes	2,0	0,0
Veterinarios	2,0	0,0
Profesores de universidades e outro ensino superior (agás formación profesional)	9,0	0,0
Físicos, químicos, matemáticos e afíns	2,0	0,0
Profesionais en ciencias naturais	3,0	0,0
Especialistas en organización e administración	1,0	0,0
Especialistas en bases de datos e en redes informáticas	10,0	0,0
Artistas creativos e interpretativos	2,0	0,0
Delineantes e dibuxantes técnicos	2,0	0,0
Técnicos das ciencias físicas, químicas, medioambientais e das enxeñarías	10,0	0,0
Técnicos das ciencias naturais e profesionais auxiliares afíns	2,0	0,0
Profesionais das terapias alternativas	1,0	0,0
Profesionais de apoio de servizos xurídicos e sociais	6,0	0,0
Deportistas, entrenadores, instrutores de actividades deportivas; monitores de actividades recreativas	1,0	0,0
Programadores informáticos	2,0	0,0
Empregados de información e recepcionistas (agás de hoteis)	1,0	0,0
Cociñeiros asalariados	10,0	0,0
Camareiros asalariados	1,0	0,0
Vendedores en tendas e almacéns	1,0	0,0
Supervisores de mantemento e limpeza de edificios, conserxes e mordomos domésticos	9,0	0,0
Traballadores propietarios de pequenos aloxamentos	1,0	0,0
Persoal de seguridade privado	1,0	0,0
Outros traballadores dos servizos de protección e seguridade	1,0	0,0
Traballadores cualificados en actividades agrícolas (agás en hortas, invernadoiros, viveiros e xardíns)	3,0	0,0
Traballadores en formigón, encofradores, ferrallistas e afíns	1,0	0,0
Carpinteiros (agás ebanistas e montadores de estruturas metálicas)	1,0	0,0
Fontaneiros e instaladores de tuberías	2,0	0,0
Electricistas da construción e afíns	2,0	0,0
Outros instaladores e reparadores de equipos eléctricos	2,0	0,0
Instaladores e reparadores de equipos electrónicos e de telecomunicacións	2,0	0,0
Mecánicos de precisión en metais, ceramistas, vidrieiros e artesáns	1,0	0,0
Pegadores, mergulladores, probadores de produtos e outros operarios e artesáns diversos	1,0	0,0
Operadores de instalacións e máquinas de produtos químicos, farmacéuticos e materiais fotosensibles	1,0	0,0
Operadores de máquinas de lavandería y tinturaría	2,0	0,0
Outros operadores de instalacións e maquinaria fixas	3,0	0,0
Condutores de automóviles, taxis e furgonetas	4,0	0,0
Condutores de camiós	2,0	0,0
Limpiadores de vehículos, fiestras e persoal de limpeza a man	3,0	0,0
Preparadores de comidas rápidas	5,0	0,0
Peóns da construción e da minaría	1,0	0,0
TOTAL	22.518	100

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Instituto Nacional de Seguridade e Saúde no Trabajo.

Cadro 9.69

Accidentes de traballo por causa COVID-19. Segundo sexo e provincia. Galicia. 2021

	Leves				Graves				Mortais				Totais			
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%
A Coruña	44	190	0,0	100,0	2	3	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	46	193	19,3	80,7
Lugo	0	23	10,5	89,5	0	0	100,0	0,0	0	0	0,00	0,00	0	23	0,0	100,0
Ourense	7	41	14,6	85,4	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	41	14,6	85,4
Pontevedra	62	274	13,2	86,8	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	62	274	13,2	86,8
Galicia	113	528	17,6	82,4	2	3	40,0	60,0	0	0	0,00	0,00	115	531	17,8	82,2

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade. ISSGA.

CAPÍTULO 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS DE TRABAJO

(volver ao índice)

Demetrio Fernández López

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Capítulo 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABALLO

10.1. Folgas

Logo dun ano 2020, e como se pode ver ao longo deste capítulo, no que as folgas e conflitividade víronse afectadas notablemente durante a pandemia, sendo indiferente o indicador que se analice, no ano 2021, recupéranse as folgas e a conflitividade aínda que sen chegar a cifras de 2019 e anteriores.

Non hai novidade, e así é dende hai moitos anos, e as principais normas legais que seguen a estar vixentes respecto da materia obxecto deste capítulo, seguen a ser: o RD-lei 17/1977, do 4 de marzo, coas correccións feitas pola sentenza do Tribunal Constitucional do 8 de abril de 1981; a Lei 9/1987, do 12 de xuño; e o Estatuto dos traballadores na redacción dada polo RD lexislativo 2/2015, do 23 de outubro. Por riba de todas elas, o artigo 28 da Constitución Española.

Para chegar aos datos referentes ás folgas, téñense en conta as estatísticas ofrecidas polos distintos organismos oficiais, Ministerio de Traballo e Economía Social e Consellería de Emprego e Promoción da Igualdade.

As fontes de información empregadas para encher de contido os cadros son os cuestionarios estatísticos que cumprimentan, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das comunidades autónomas e a Dirección Xeral de Traballo do Ministerio de Traballo e Economía Social, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á Subdirección Xeral de Estatística do Departamento, para a elaboración da correspondente estatística.

Ademais, posto que non existe obrigação formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de persoas traballadoras participantes nas folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen esa información a través dalgunhas das seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, excepto os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.
- As de duración inferior a unha hora.

- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores etc.
- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corpos de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou descontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tiveron incidencia nel, podendo comezar nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e persoal "convocados", aqueles centros e os seus respectivos cadros de persoal que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non nela.

Por traballadores/as participantes enténdese o número de persoas que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte deste.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e con participación constante, multiplicando o número de participantes polo número de días laborables de duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/ou a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza unha persoa traballadora sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de participantes cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e persoas traballadoras afectadas, coa fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, si se suman no caso anteriormente mencionado.

Considéranse folgas de ámbito provincial as que afectan só a unha provincia. Á hora de contabilizar as folgas provinciais, aténdese ao concepto folga provincial. Trátase dun concepto estatístico que ten por obxecto medir a incidencia ou a repercusión que a folga tivo en cada provincia, só dentro do seu respectivo ámbito territorial.

Nas folgas de ámbito autonómico, cada convocatoria de folga considérase un só conflito, independentemente do número de provincias ás que afecte.

Unha primeira panorámica xeral das folgas consideradas neste momento dende 2010 a 2021 a nivel estatal (cadro 10.1) permite observar que, aínda que existiu unha evolución crecente do número de folgas nos anos 2012 e 2013, diminúen en 2014 e continúa esta tendencia en 2015, apreciándose esta minoración significativa, tanto en número de folgas coma en participantes e xornadas non traballadas. No ano 2019 increméntase o número de folgas ata 898, pero resulta significativo que, en canto a participantes, baixa en 2019 a cifra en 74.217 logo de medrar en máis de 110.000 persoas en 2018, o mesmo que sucede coas xornadas non traballadas. No ano 2020, o impacto da pandemia reflíctese de forma moi intensa respecto do ano anterior. Cae o número de folgas case ata a metade (de 898 a 487), o número de participantes cae en 112.958 persoas e as xornadas non traballadas diminúen en 317.822 xornadas. A recuperación que se produce no ano 2021, en certa medida cunha recuperación de parámetros de normalidade en todos os eidos sociolaborais, maniféstase en que medra o número de folgas en 119 folgas máis, as persoas participantes en 47.530 persoas máis, e non obstante, caen as xornadas non traballadas en 117.764 xornadas menos.

Cadro 10.1

Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 2010-2021

	Folgas	Participantes	Xornadas non traballadas	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
2010	986	340.776	671.498	46.393	1.332.668
2011	777	221.974	485.054	304.341	3.344.081
2012	878	323.871	1.290.114	36.634	1.363.080
2013	992	448.024	1.098.480	45.832	1.633.924
2014	777	217.047	620.568	7.666	618.478
2015	615	170.528	497.483	4.939	588.359
2016	641	183.120	388.912	9.679	563.451
2017	730	225.723	594.253	24.441	1.284.776
2018	726	338.671	907.631	20.869	1.078.049
2019	898	264.454	858.401	16.000	1.108.466
2020	487	151.496	540.579	11.998	746.272
2021	606	199.026	422.815	15.848	791.106

(1) Datos en miles.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Nos cadros 10.2, e 10.3 desagreganse os datos estatais por comunidades autónomas, segundo sector de actividade e ámbito territorial, podéndose observar que o maior número de participantes en moitas autonomías corresponde ao sector servizos, (exceptúase por exemplo: Castela León, Navarra, País Vasco e Galicia). No caso de Galicia, o sector da industria supera lixeiramente o número de participantes (78 persoas máis), fronte ao ano 2020 que eran moitas máis que no sector servizos. En xornadas

non traballadas é moi superior a cifra do sector da industria, que case multiplica por dúas ás xornadas non traballadas nos servizos. Apréciase así mesmo unha grande diferenza de cifras das folgas provinciais fronte ás estatais.

Cadro 10.2

Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo sector de actividade, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2021

	Participantes				Xornadas non traballadas			
	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Agrario	Industria	Construción	Servizos
Total	124	30.956	1.561	166.385	868	199.954	4.559	217.434
Andalucía	50	1.879	0	5.367	355	11.079	0	7.093
Aragón	0	353	62	8.261	0	701	117	10.274
Asturias	0	732	86	852	0	1.927	86	1.243
Baleares	0	37	0	324	0	262	0	519
Canarias	0	282	0	126	0	2.963	0	230
Cantabria	0	718	0	178	0	4.597	0	231
C. A Mancha	0	98	0	120	0	895	0	162
C. León	0	3.780	40	900	0	10.426	100	1.700
Cataluña	0	5.759	0	126.978	0	13.362	0	145.350
C. Valenciana	74	491	0	2.954	513	5.754	0	4.645
Extremadura	0	4	0	230	0	30	0	374
Galicia	0	3.689	0	3.611	0	10.713		6.446
Madrid	0	3.815	37	9.784	0	18.411	74	10.445
Murcia	0	222	0	888	0	2.114	0	3.021
Navarra	0	1.041	792	297	0	2.840	1.368	860
País Vasco	0	8.028	544	5.479	0	113.661	2.814	24.792
A Ríoxa	0	15	0	30	0	131	0	44
Ceuta e Melilla	0	13	0	6	0	88	0	5

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 10.3

Persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas segundo ámbito territorial, por repercusión territorial da folga en cada comunidade autónoma. 2021

	Participantes			Xornadas non traballadas		
	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾	Provincial ⁽¹⁾	Autonómica	Estatal ⁽²⁾
Total	63.723	122.835	12.468	239.126	136.680	47.009
Andalucía	5.921	0	1.375	11.879	0	6.648
Aragón	6.861	1.303	512	9.939	436	717
Asturias	1.375	0	295	2.136	0	1.120
Baleares	0	123	238	0	153	628
Canarias	0	0	408	0	0	3.193
Cantabria	710	0	186	3.929	0	899
Castela-A Mancha	31	0	187	32	0	1.025
Castela e León	4.128	0	592	10.008	0	2.218
Cataluña	11.156	119.337	2.244	26.389	126.624	5.699
C. Valenciana	1.482	136	1.901	1.985	2.565	6.362
Extremadura	29	168	37	58	273	73
Galicia	6.329	0	971	13.861	0	3.298
Madrid	11.592	0	2.044	20.631	0	8.299
Murcia	340	0	770	1.855	0	3.280
Navarra	2.075	0	55	4.862	0	206
País Vasco	11.694	1.768	589	131.562	6.629	3.076
A Ríoxa	0	0	45	0	0	175
Ceuta e Melilla	0	0	19	0	0	93

(1) Inclúense as folgas con repercusión municipal e comarcal.

(2) Refírese á folga que afecta a provincias e comunidades autónomas distintas.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

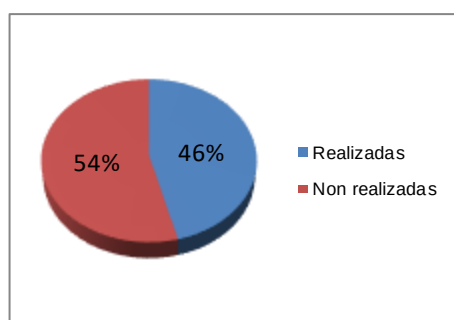
Se durante 2020 foron realizadas 26 folgas, 21 provinciais e 5 autonómicas, pode verse nos cadros 10.4 e 10.5 que no ano 2021 sube o número a 34 folgas (33 provinciais e 1 autonómica), desagregándose por provincias as que foron de empresa ou de sector, e neste mesmo ano provincialmente decrece tamén o número ata chegar a 33 folgas realizadas das 73 convocadas, case todas de empresa.

Cadro 10.4

Folgas de ámbito provincial e autonómico convocadas, realizadas e non realizadas. Galicia. 2021

	FOLGAS		
	Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	37	12	25
Lugo			
Ourense	3	2	1
Pontevedra	33	19	14
Autonómicas	1	1	
Totais	74	34	40

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Cadro 10.5

Folgas de ámbito provincial e autonómico de empresa e de sector. Galicia. 2021

		Convocadas	Realizadas	Non realizadas
A Coruña	Empresa	37	12	25
	Sector			
Total		37	12	25
Lugo	Empresa			
	Sector			
Total				
Ourense	Empresa	3	2	1
	Sector			
Total		3	2	1
Pontevedra	Empresa	30	16	14
	Sector	3	3	
Total		33	19	14
Autonómico	Empresa	1	1	
	Sector			
Total		1	1	

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Respecto das razóns alegadas para convocar e desenvolver unha folga, a causa de anuncio ou aplicación de medidas de política económica-social é o motivo específico máis frecuente das folgas realizadas en 2021.

Cadro 10.6

Folgas de ámbito provincial e autonómico realizadas, segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Galicia. 2021

	5	10	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	70	Total
A Coruña		3																1	8			12
Lugo																						
Ourense																			2			2
Pontevedra		8																	4	7		19
Autonómico																			1			1
Total		11																1	15	7		34

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo	Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio (13).- Presión durante a negociación dun convenio (14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente (30).- Conflitos relacionados con causas sindicais (40).- Conflitos de solidariedade (50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social (60).- Conflitos por outras causas non laborais	(20).- Reconversión industrial (21).- Regulación de emprego (excluídos os de reconversión industrial) (22).- Organización/sistemas de traballo (23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene (24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias (25).- Incumprimento de acordos ou normas legais (26).- Falta de pagamento de salarios (27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio (28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio (29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Por último, como pode verse no cadro 10.7 con datos do Ministerio de Traballo e Economía Social, ofrécese unha perspectiva bianual da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial de convocatoria, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas. Recóllense ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial é a propia provincia, a repercusión que sobre estas tiveron as folgas autonómicas e estatais. Como ven sendo habitual, as provincias da Coruña e Pontevedra son as que maiores rexistros amosan.

Cadro 10.7

Folgas desenvolvidas, centros e cadro de persoal convocados, persoas traballadoras participantes e xornadas non traballadas, segundo criterio de repercusión⁽¹⁾, por provincia. Galicia. 2020-2021

	Folgas		Centros de traballo convocados		Cadro de persoal dos centros convocados		Persoas traballadoras participantes		Xornadas non traballadas	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
A Coruña	16	31	20	58	8.063	6.296	6.445	3.912	4.165	10.175
Lugo	0	7	0	7	0	238	0	61	0	171
Ourense	2	12	2	12	158	645	16	137	12	580
Pontevedra	11	22	15	69	852	5.409	469	3.190	16.667	6.233
Galicia	28	48	37	146	9.073	12.588	6.930	7.300	20.844	17.159

(1) Refírese a que a cada provincia asígnanselle, ademais dos resultados das folgas cuxo ámbito territorial fora esa provincia, a repercusión que nela tivesen as folgas da súa comunidade autónoma e as nacionais.

Fonte: Ministerio de Traballo e Economía Social.

10.2. Conciliacións colectivas e individuais

Incorpóranse os cadros 10.8, 10.9 e 10.10, nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais nos que participaron en tarefas de conciliación as unidades administrativas da Xunta de Galicia, os coñecidos como SMAC, e o resultado obtido.

Nas conciliacións colectivas, resulta anecdótico o número de avinzas obtidas (tan só 12 empresas afectadas con avinza fronte a 1.044 sen avinza), o que contrasta coas cifras do AGA, como se verá máis adiante neste capítulo.

No que a conciliacións individuais se refire, resaltan as cifras de despedimentos, seguidas das reclamacións de cantidade e en último lugar as sancións, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación coas cantidades acordadas nas conciliacións individuais con avinza.

Nas conciliacións colectivas, na maioría delas non se alcanzou acordo entre as partes.

Cadro 10.8

**Conciliacións colectivas segundo tipo de resolución e asunto.
Ámbito territorial provincial. 2021**

		Número de conciliacións	Empresas afectadas	Nº persoas traballadoras
A Coruña (Unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol, Santiago)	Con avinza	1	1	476
	Sen avinza	41	57	7.936
	Resto ⁽¹⁾	13	14	2.670
Lugo	Con avinza	2	2	305
	Sen avinza	13	13	1.464
	Resto ⁽¹⁾	3	3	320
Ourense	Con avinza	1	8	0
	Sen avinza	4	4	552
	Resto ⁽¹⁾	1	1	87
Pontevedra (Unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo)	Con avinza	1	1	88
	Sen avinza	42	970	41.932
	Resto ⁽¹⁾	5	4	267
Galicia	Con avinza	5	12	869
	Sen avinza	100	1.044	51.884
	Resto⁽¹⁾	22	22	3.344

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Cadro 10.9

Conciliacións individuais por provincias, segundo motivación e tipo de resolución. 2021

		Despedimentos	Reclamacións de cantidade	Sancións	Total
A Coruña	Con avinza	1.990	193	18	2.201
	Sen avinza	1.272	1.106	96	2.474
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	842	1.256	51	2.149
	Total	4.104	2.565	165	6.834
	Suma de cantidades acordadas	32.016.779	1.048.688	679.763	33.745.230
Lugo	Con avinza	372	77	1	450
	Sen avinza	246	543	23	812
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	136	464	6	606
	Total	754	1.084	30	1.868
	Suma de cantidades acordadas	5.543.334	320.905	497.278	6.361.517
Ourense	Con avinza	424	78	4	506
	Sen avinza	247	460	33	740
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	152	392	12	556
	Total	823	930	49	1.802
	Suma de cantidades acordadas	6.098.606	350.396	51.382	6.500.384
Pontevedra	Con avinza	1.653	197	24	1.874
	Sen avinza	1.006	814	155	1.975
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	632	1.445	53	2.130
	Total	3.301	2.456	232	5.989
	Suma de cantidades acordadas	29.620.857	705.505	317.312	30.643.674
Galicia	Con avinza	4.449	545	47	5.041
	Sen avinza	2.771	2.933	307	6.011
	Intentadas sen efecto e resto ⁽¹⁾	1.762	3.557	122	5.441
	Total	8.982	7.035	476	16.493
	Suma de cantidades acordadas	73.279.576	2.425.494	1.545.735	77.250.804

Resto: tidas por non presentadas, desistidas e outras.

Fonte: Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade.

Cadro 10.10

Conciliacións individuais por rama de actividade económica (CNAE 2009) da Comunidade Autónoma de Galicia. 2021

	Total
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	527
INDUSTRIA	1.257
Industrias extractivas	154
Industria manufacturera	1.721
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e A.A.	386
Fornecemento de auga, saneamento, xestión de residuos	117
CONSTRUCCIÓN	994
Construción especializada e enxeñaría	982
SERVIZOS	5.976
Comercio por xunto, reparación de vehículos de motor	399
Transporte e almacenamento	1.390
Hostalaría	1.613
Información e comunicacións	435
Actividades financeiras e de seguros	418
Actividades inmobiliarias	112
Actividades profesionais, científicas e técnicas	572
Actividades administrativas e servizos auxiliares	342
Administración pública e defensa, seguridade social obrigatoria	70
Educación	341
Actividades sanitarias e de servizos sociais	1.052
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	184
OUTROS SERVICIOS	333
Actividades dos fogares como empregadores e produtores de	141
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0
TOTAL SECTORES ECONÓMICOS	19.516

Fonte: Consellería de Promoción de Emprego e Igualdade.

10.3. Xulgados do Social

Se no conxunto do Estado se incrementaron os asuntos resoltos polos xulgados do Social, en 2019 respecto de 2018, en máis de 5.400 asuntos, no 2020 baixan en 56.955 asuntos respecto do ano anterior e no 2021 suben nada menos que 117.696 asuntos. Suben en toda a tipoloxía de conflitos.

En Galicia, suben con menos intensidade os asuntos resoltos (4.891 menos en 2020, e 7.994 máis en 2021). A suba prodúcese en conflitos individuais, seguridade social e conflitos colectivos. Este foi o guión que seguiron todas as provincias.

Cadro 10.11

**Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda a nivel estatal.
Por comunidade autónoma e provincia. 2020-2021**

	Total		Conflitos colectivos		Conflitos Individuais		Seguridade social	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Total	282.153	399.849	2.162	2.528	214.614	296.689	65.377	100.632
Galicia	21.675	29.669	170	171	13.936	17.510	7.569	11.988
A Coruña	8.638	12.094	82	85	5.950	7.588	2.606	4.421
Lugo	3.143	4.301	27	31	2.004	2.599	1.112	1.671
Ourense	2.811	4.114	9	7	1.474	1.946	1.328	2.161
Pontevedra	7.083	9.160	52	48	4.508	5.377	2.523	3.735

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Suben as cantidades acordadas en conflitos individuais tanto en Galicia coma no conxunto do Estado. En 2021 no conxunto do Estado o 51,09% das cantidades acordadas en materia de conflitos individuais (56,70% en 2020) foi establecido mediante conciliación, mentres que o restante 48,91% foi por sentenza. No caso de Galicia, o 43,44% das cantidades acordadas na materia foi establecido mediante conciliación, mentres que o 56,56% foi por sentenza. Por fin, e de novo no ámbito estatal, o 63,52% das cantidades acordadas en materia de reclamacións derivadas do contrato de traballo foi fixado por sentenza e o 36,48% restante pactado en conciliación.

Cadro 10.12

Conflitos individuais. Cantidades acordadas, segundo materia obxecto da demanda e clase de resolución. Por comunidade autónoma e provincia. 2021

	Cantidades acordadas en conflitos individuais								
	Miles de euros								
	Total conflitos individuais			Despedimentos			Reclamacións derivadas do contrato de traballo		
	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	1.322.636,7	646.900,4	675.736,3	914.812,4	387.840,2	526.972,2	407.824,3	259.060,2	148.764,1
Galicia	64.854,3	36.683,4	28.171,0	38.353,9	18.237,0	20.116,9	26.500,4	18.446,3	8.054,1
A Coruña	28.205,5	16.038,1	12.167,4	16.892,0	8.352,7	8.539,3	11.313,5	7.685,4	3.628,1
Lugo	9.611,3	6.588,1	3.023,2	4.316,0	2.361,9	1.954,2	5.295,2	4.226,2	1.069,0
Ourense	5.681,8	3.900,6	1.781,2	2.977,8	1.862,4	1.115,4	2.704,0	2.038,2	665,8
Pontevedra	21.355,7	10.156,6	11.199,2	14.168,0	5.660,0	8.508,0	7.187,7	4.496,5	2.691,2

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

No que atinxe aos asuntos resoltos en materia de despedimento, increméntanse no conxunto do Estado mentres que en Galicia produciuse un descenso en 2021 respecto de 2020, incremento que no conxunto do Estado foi de 27.527 máis asuntos, mentres que en Galicia o descenso foi de 146 asuntos. O descenso tivo lugar na Coruña e Ourense. O incremento foi, ademais, xeneralizado segundo a clase de resolución no conxunto do Estado, incluído por desistencia. En Galicia rómpese por segundo ano a tendencia de tres anos de medrar as resolucións con sentenza favorable á persoa traballadora.

En Galicia a conciliación foi tamén o mecanismo máis utilizado en 2021, se ben aquí iso ocorreu non só co conxunto dos conflitos individuais, senón tamén para cada unha das categorías en que eses conflitos se desagregan, isto é, os despedimentos e as reclamacións derivadas do contrato de traballo. Así, o 56,20% das cantidades acordadas no total de conflitos individuais en Galicia foi fixado mediante sentenza, fronte ao 43,80% restante, pactado en conciliación. O mesmo ocorreu no caso dos despedimentos (52,45% mediante conciliación, fronte ao 57,55% mediante sentenza) e das restantes reclamacións derivadas do contrato de traballo. Esa realidade deuse no conxunto de Galicia e tamén nas catro provincias galegas.

No conxunto do Estado en 2021 son máis as persoas obxecto de despedimento que pactaron este en conciliación, o 64,65%, mecanismo a través do cal acordáronse a maior parte das cantidades establecidas por tal motivo. Non obstante, a contía media das cantidades acordadas en materia de despedimentos foi máis alta no caso das fixadas por sentenza.

En Galicia ocorreu o mesmo, a diferenza do ano anterior. A maior parte das persoas traballadoras viron extinguido o seu contrato, por despedimento, a través de conciliación, o 55,37%, pero segue a haber provincias en Galicia nas que as cantidades fixadas por sentenza foron tamén superiores fronte á conciliación; aínda que a contía media das cantidades fixadas por sentenza foi superior á contía media pactada en conciliación nos mesmos termos.

Cadro 10.13**Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución.****Por provincias. Galicia/España. 2020-2021**

	Total		Con sentenza favorable á persoa		Con sentenza favorable en parte á persoa		Con sentenza desfavorable á persoa		Por conciliación		Por desistencia		Por outras causas	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
	107.834	135.361	20.814	25.503	4.078	5.149	5.583	7.545	49.005	62.578	21.743	24.677	6.631	9.909
Total Galicia	5.220	5.074	1.435	1.329	304	337	433	481	2.332	2.147	622	604	194	176
A Coruña	2.480	2.292	713	610	82	129	211	237	1.075	978	305	257	94	81
Lugo	577	580	158	191	54	36	34	40	230	202	63	74	38	37
Ourense	508	475	158	126	44	59	40	44	189	161	51	66	26	19
Pontevedra	1.655	1.727	406	402	124	113	148	180	738	806	203	207	36	39

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Cadro 10.14**Persoas traballadoras despedidas, cantidades acordadas e contías medias, segundo clase de resolución. Por comunidade autónoma e provincia. 2021**

	Despedimentos								
	Persoas traballadoras despedidas ⁽¹⁾			Cantidades acordadas miles de euros			Contías medias en euros		
	Total	Sentenza ⁽²⁾	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
	102.996	36.405	66.591	914.812,0	387.840,0	526.972,0	8.882,0	10.653,5	7.913,6
Total Galicia	3.926	1.752	2.174	38.353,9	18.237,0	20.116,8	9.769,2	10.409,3	9.253,4
A Coruña	1.793	797	996	16.892,0	8.352,7	8.539,3	9.421,1	10.480,2	8.573,5
Lugo	429	227	202	4.316,0	2.361,9	1.954,2	10.060,7	10.407,7	9.674,1
Ourense	350	189	161	2.977,8	1.862,4	1.115,4	8.508,0	9.853,8	6.928,1
Pontevedra	1.354	539	815	14.168,0	5.660,0	8.508,0	10.463,8	10.501,0	10.439,3

(1) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por asuntos "desistidos" e asuntos terminados "por outras causas".

(2) Non inclúe as persoas traballadoras afectadas por sentenza desfavorable.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, Anuario de estadísticas laborales.

10.4. Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA)

Os expedientes xestionados ao abeiro do AGA dende os seus comezos en xuño de 1992 ata o 31 de decembro de 2021 son 1.596, cun total de 1.230.070 persoas traballadoras afectadas (cadro 10.16).

No ano 2021 iniciáronse 108 expedientes que afectaron a 5.472 empresas e 70.273 persoas traballadoras (case 3.700 máis que o ano anterior). Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano 2021 foi do 69%, unha porcentaxe inferior en seis puntos porcentuais á acadada no ano 2020. O 93,2% destes procedementos foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 45.172 persoas traballadoras e 5.133 empresas. O 6,8% restante foron arbitraxes que afectaron a 587 persoas traballadoras e 5 empresas.

Cadro 10.15

AGA. Total expedientes. 2021

Expedientes iniciados	108
Expedientes desistidos	5
Expedientes en tramitación	1
Expedientes rexeitados	27
Expedientes arquivados por solución previa	1
Expedientes tramitados	74
Conciliacións/Mediacións	69
Arbitraxes	5

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 10.15 bis

Actuacións do AGA rematadas con acordo. 2021

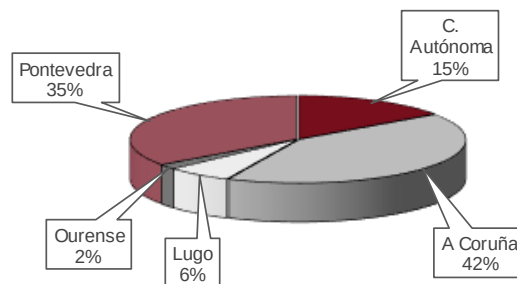
	Conflitos con resultado positivo	Empresas afectadas	Persoas traballadoras afectadas
Acordos por solución previa	1	1	40
Acordos por conciliación/mediación	46	5.133	45.172
Laudos arbitrais	5	5	587
	52	5.139	45.799

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Cadro 10.16**AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados (01.06.1992 - 31.12.2021)**

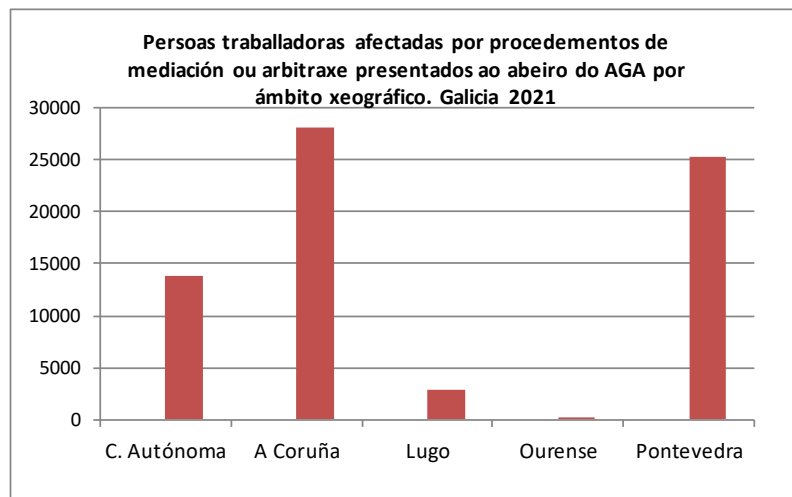
	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	175	703	171	54	493	1.596
Traballadores/as afectados	187.149	513.090	77.351	22.083	430.397	1.230.070
Expedientes de conflitos de sector	48	58	15	16	76	213
Traballadores/as afectados conflitos sector	145.490	406.244	32.409	15.802	335.404	935.349
Expedientes de conflitos empresa	127	645	156	38	417	1.383
Traballadores/as afectados conflitos empresa	41.659	106.846	44.942	6.281	94.993	294.721

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Persoas traballadoras afectadas por AGAs presentados 01.06.1992 a 31.12.2021**Cadro 10.16 bis****AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2021**

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	5	58	9	1	35	108
Traballadores/as afectados	13.787	28.063	2.883	283	25.257	70.273
Expedientes de conflitos de sector	2	1	1	0	2	6
Traballadores/as afectados conflitos sector	12.490	20.100	659	0	15.200	48.449
Expedientes de conflitos empresa	3	57	8	1	33	102
Traballadores/as afectados conflitos empresa	1.297	7.963	2.224	283	10.057	21.824

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Atendendo aos expedientes iniciados por sector de actividade da empresa ou sector, ao longo de 2021 o 67,6% dos expedientes presentados correspondían a empresas ou subsectores integrados no sector servizos, é dicir, máis de dous de cada tres expedientes corresponden a este sector de actividade. Dos restantes, todos corresponden ao sector industrial excepto un, que corresponde ao sector da construción.

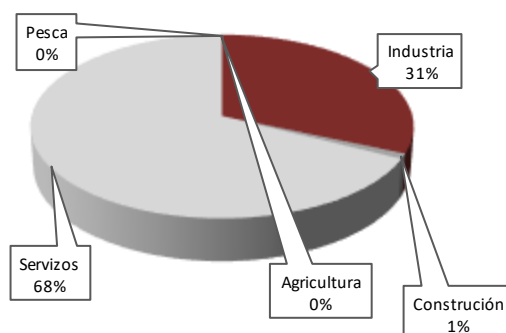
Cadro 10.17

AGA. Expedientes por sectores económicos e persoas traballadoras afectadas. 2021

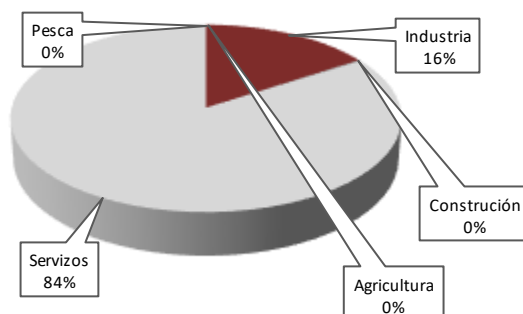
	expedientes	persoas traballadoras
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	34	11.086
Construción	1	149
Servizos	73	59.038
Total	108	70.273

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Porcentaxe de expedientes de mediación ou arbitraje presentados ao abeiro do AGA por sector de actividade. Galicia 2021

Porcentaxe de persoas traballadoras afectadas por procedementos de arbitraje ou mediación ao abeiro do AGA por sector de actividade. Galicia 2021

A distribución destes expedientes segundo o ámbito xeográfico e diferenciando tamén os que corresponden a conflitos de empresa e de sector, indican que a provincia da Coruña é onde se iniciaron máis expedientes (58), seguida de Pontevedra.

O maior número de persoas afectadas polos expedientes presentados pertence á provincia da Coruña con 28.063, seguido dos presentados na provincia de Pontevedra con 25.257.

Seguindo coa tendencia xeneralizada en anos anteriores a maioría dos conflitos presentados son de ámbito de empresa (o 94,4%).

No cadro 10.18 pódese apreciar o resultado obtido polos procedementos presentados ao abeiro do AGA durante este ano, predominando os resultados positivos.

Cadro 10.18

AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2021

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	5	58	9	1	35	108
Expedientes desistidos	1	3	0	0	1	5
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	0	14	5	0	8	27
Conflitos resoltos por acordo previo	1	0	0	0	0	1
Expedientes tramitados	3	40	4	1	26	74
Expedientes con resultado positivo	2	26	4	0	19	51
Expedientes con resultado negativo	1	14	0	1	7	23
Expedientes en tramitación	0	1	0	0	0	1

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Para finalizar, indicar que os procedementos de ámbito de sector iniciados neste ano foron, por orde cronolóxica, os sectores de oficinas e despachos da provincia de Lugo, fundacións públicas de investigación sanitaria de Galicia, comercio de alimentación da provincia de Pontevedra, autoescolas da provincia de Pontevedra, hostalaría da provincia da Coruña e residencias privadas de persoas de idade de Galicia.

CAPÍTULO 11. A REGULACIÓN DE EMPREGO E O FONDO DE GARANTÍA SALARIAL

(volver ao índice)

Marta Puebla Vilariño

Funcionaria do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

Capítulo 11. A REGULACIÓN DE EMPREGO E O FONDO DE GARANTÍA SALARIAL

11.1. A regulación de emprego

Neste apartado analizaranse os expedientes de regulación de emprego tramitados e as persoas traballadoras afectadas cos datos facilitados pola Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade con competencia en Galicia e coa información publicada polo Ministerio de Traballo e Economía Social.

O Estatuto dos traballadores nos seus artigos 47 e 51 regula os despedimentos colectivos, suspensións do contrato ou reducións de xornada por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción ou derivados de forza maior.

No caso dos procedementos de extinción colectiva de contratos por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción por decisión da empresa, unha vez finalizado o período de consultas, con acordo ou sen el, a empresa poderá notificar os despedimentos de maneira individual ás persoas afectadas.

Aínda que non é necesaria autorización administrativa previa, si é necesaria a comunicación á autoridade laboral e o período de consultas.

Enténdese por redución de xornada a diminución temporal de entre un 10% e un 70% da xornada computada sobre a base dunha xornada diaria, con independencia do número de persoas traballadoras da empresa e do número de persoas afectadas, sempre que sexa por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción.

Igualmente o contrato de traballo poderá extinguirse, suspenderse ou reducir a súa xornada por causas de forza maior.

A existencia de forza maior que motive a extinción, suspensión ou redución de xornada, debe ser constatada pola autoridade laboral calquera que sexa o número de persoas afectadas.

Denomínanse procedementos pactados aqueles nos que se alcanza un acordo entre empresa e representantes legais. Os procedementos sen período de consultas son aqueles que se xustifican en causas de forza maior, nos que a normativa non establece a obrigatoriedade dun período de consultas.

A COVID-19 fixo necesaria a aprobación dunha serie de medidas normativas para facer fronte á situación sanitaria. Entre elas destaca o Real decreto-lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social da covid-19, e o Real decreto-lei 9/2020, do 27 de marzo, polo que se adoptan medidas complementarias, no ámbito laboral.

As suspensións de contrato e reducións de xornada que teñan a súa causa directa en perdas de actividade como consecuencia da COVID-19, incluída a declaración do estado de alarma, que impliquen suspensión ou cancelación de actividades, peche temporal de locais de afluencia pública, restricións no transporte público e, en xeral, da mobilidade das persoas e/ou as mercancías, falta de subministracións que impidan gravemente continuar co desenvolvemento ordinario da actividade, ou ben en situacións urxentes e extraordinarias debidas ao contaxio do persoal e a adopción de medidas de illamento preventivo decretados pola autoridade sanitaria, que queden debidamente acreditados, terán a consideración de provenientes dunha situación de forza maior, coas consecuencias que se derivan do artigo 47 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, aprobado polo Real decreto lexislativo 2/2015, do 23 de outubro.

Co Real decreto-lei 11/2021, do 27 de marzo, todos os ERTE, tanto de suspensión como de redución, convértense en ERTE de suspensión, xa que as empresas deben transformar en días completos as horas de redución de xornada.

Nos ERTE COVID-19 non é necesario ter un período mínimo cotizado de 360 días e as solicitudes non son individuais, preséntaas a empresa de forma colectiva. Durante o período de alarma tampouco era necesaria a inscrición como demandante de emprego, polo que os datos do paro rexistrado non contan coas persoas perceptoras dos ERTE COVID-19, si figuran nos datos das persoas perceptoras de prestacións.

Tamén e de destacar o Real decreto-lei 32/2021, do 28 de decembro, de medidas urxentes para a reforma laboral, a garantía da estabilidade no emprego e a transformación do mercado de traballo, polo que se reforma o Estatuto dos traballadores no seu art. 47 dos expedientes de regulación do emprego de causas económicas, técnicas, organizativas e de produción e os expedientes de forza maior.

Para a realización deste informe non contamos cos datos facilitados pola Consellería de Promoción do Emprego e Igualdade, polo que vamos facer unha análise cos datos do Ministerio de Traballo e Economía Social.

Dende a declaración do estado de alarma, non foi posible en moitos casos a remisión da información dos expedientes de regulación de emprego polas autoridades laborais das CC. AA. á Dirección Xeral de Traballo para a elaboración da información estatística. Por isto, para a elaboración do Informe de 2020 e 2021 non podemos contar coa mesma información que en anos anteriores.

No ano 2021 a nivel estatal víronse afectados por procedementos de regulación de emprego 51.238 persoas, dos que o 17% eran de forza maior e o 83% por causas económicas, técnicas, organizativas e de produción.

O máis destacado é a redución de traballadores e traballadoras afectadas en 966.551 menos que en 2020, tras a gran subida do ano anterior, e só tendo en conta os expedientes de ámbito nacional, por non estar dispoñible a información de ámbito provincial e das CC. AA.

Isto supuxo un descenso do 95%, aínda que se o desagregamos por tipos o descenso só se dá nas persoas afectadas por suspensión/redución de xornada cun -96,4% menos, xa que en despidos colectivos hai un incremento do 72,3%.

Cadro 11.1

Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión e redución de xornada e por causa alegada. España. 2020-2021

	2020*			2021*		
	Valores absolutos	Variación sobre ano anterior		Valores absolutos	Variación sobre ano anterior	
	2020	Absolutas	Relativas	2021	Absolutas	Relativas
Persoas traballadoras	1.017.789	928.862	1.045	51.238	-966.551	-95
Despedimentos colectivos	8.614	-22.257	-72	14.840	6.226	72
Suspensión/redución	1.009.175	951.119,0	1.638,3	36.398	-972.777,0	-96,4
Causas						
Forza maior	678.916	677.412	45.041	8.724	-670.192	-99
Outras	338.873	251.450	288	42.514	-296.359	-88
Con acordo	322.674	244.427	312	38.898	-283.776	-87,90
Sen acordo	16.199	7.023	77	3.616	-12.583	-77,70

* Os datos corresponden a ERE comunicados á Dirección Xeral de Traballo e inclúen unicamente persoas traballadoras afectadas por procedementos de ámbito estatal, non inclúen procedementos provinciais ou de CC. AA.

Fonte: Elaboración propia con datos do Ministerio de Traballo e Economía Social.

Facendo unha análise dos meses dispoñibles, **de xaneiro a abril de 2021** apréciase que son as suspensións de contratos as que maior número de persoas teñen afectadas, seguidas das reducións de xornada. Se nos fixamos nas provincias é A Coruña a que ten máis persoas afectadas, seguida de Pontevedra, e a que menos ten e Ourense.

Cadro 11.2

Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada. Galicia. Período: xaneiro/abril 2021 acumulados

	Despedimentos colectivos	Suspensión de contrato	Redución de xornada	Total acumulado xaneiro/abril
A Coruña	315	6.513	2.512	9.340
Lugo	2	2.049	617	2.668
Ourense	3	1.600	578	2.181
Pontevedra	84	4.716	1.321	6.121
Galicia	404	14.878	5.028	20.310

*Os datos inclúen unicamente persoas traballadoras de expedientes de ámbito nacional, por non dispoñer dos datos facilitados polas CC. AA.

Fonte: Elaboración propia con datos do Ministerio de Trabajo e Economía Social.

*Debido a gran magnitude de datos só se poden facilitar de xaneiro a abril do 2021, xa que se están actualizando cada mes do 2022 o seu correspondente do 2021.

No cadro 11.3 podemos ver o total acumulado de xaneiro a decembro e comparalo co mesmo período do ano anterior. Destaca a redución en 966.551 persoas. O que supón un 95% menos en termos globais. Se facemos a análise polo tipo de expediente, vemos que a redución dáse nos expedientes de suspensión e redución de xornada, xa que nos despedimentos colectivos apréciase un aumento de 6.226 persoas afectadas.

Cadro 11.3

Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada. Galicia. 2021

	Valores Absolutos	Variación Ano anterior
Despedimentos colectivos	14.840	6.226
Suspensión de contratos/redución de xornada	36.398	-972.777
Total	51.238	-966.551

*Os datos inclúen unicamente persoas traballadoras de expedientes de ámbito nacional, por non dispoñer dos datos facilitados polas CC. AA.
Fonte: Elaboración propia con datos do Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Comparando as distintas CC. AA. vese que son Ceuta e Melilla, seguidas de Canarias e A Rioxa as que máis redución tiveron, xa que foron das que máis aumentaron no 2020. Entre as de menos redución están Asturias e Castela-A Mancha.

Cadro 11.4**Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada*. Por comunidades autónomas. 2021**

	ACUMULADOS XANEIRO-DECEMBRO					
	DESPEDIMENTOS COLECTIVOS			SUSPENSIÓN CONTRATO/REDUCCIÓN XORNADA		
	V. absolutos	Variación		V. absolutos	Variación	
		sobre igual período ano anterior			sobre igual período ano anterior	
		Absolutos	En %		Absolutos	En %
Total	14.840	6.226	72,3	36.398,0	-972.777,0	-96,4
Andalucía	2.354	827	54,2	3.191,0	-122.363,0	-97,5
Aragón	236	47	24,9	926,0	-30.756,0	-97,1
Asturias	208	134	181,1	1.509,0	-21.208,0	-93,4
Baleares	515	341	196,0	1.238,00	-37.924,0	-96,8
Canarias	449	103	29,8	525,0	-33.262,0	-98,5
Cantabria	67	-22	-24,7	373,0	-9.308,00	-96,1
Castela-A Mancha	228	17	8,1	1571	-25.584,0	-94,2
Castela e León	408	-30	-6,8	1.701,0	-46.708,0	-96,5
Cataluña	2.728	1.434	110,8	7.712,0	-178.518,0	-95,9
C. Valenciana	1.399	734	110,4	3.170,0	-86.994,0	-96,5
Extremadura	91	-61	-40,1	317,0	-7.842,0	-96,1
Galicia	682	231	51,20	1.301,00	-38.441,00	-96,7
Madrid	4.669	2.257	93,6	9.971,0	-251.658,0	-96,2
Murcia	259	187	259,7	544,0	-18.379,0	-97,1
Navarra	176	153	665,2	639,0	-14.318,0	-95,7
País Vasco	342	-130	-27,5	1.588,0	-41.956,0	-96,4
A Rioxa	27	16	145,5	109,0	-6.194,0	-98,3
Ceuta e Melilla	2	-12	-85,7	17,0	-1.864,0	-99,1

*Os datos inclúen unicamente persoas traballadoras de expedientes de ámbito nacional, por non dispoñer dos datos facilitados polas CC.AA.
 Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Os expedientes segundo o sector de actividade e a medida adoptada, a nivel estatal quedan reflectidos no cadro 11.5, no que se confirma a tendencia á baixa en todos os sectores en valores absolutos, especialmente no sector servizos, seguido do da industria. O que menor descenso tivo foi o sector agrario.

Analizando o tipo de ERE, nos despedimentos colectivos reflíctese un aumento, mentres que nos de suspensión e redución de xornada a redución é do 96,4%. Débese ter en conta que dende xuño/20 todos os expedientes de redución de xornada convertéronse en expedientes de suspensión, ao ter as empresas que converter as horas de redución en días completos.

Cadro 11.5**Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada, por sección de actividade económica. España. 2021**

SECTORES	ACUMULADOS XANEIRO-DECEMBRO								
	DESPEDIMENTOS COLECTIVOS			SUSPENSIÓN DE CONTRATO/REDUCCIÓN DE XORNADA			TOTAL		
	V. absolutos	Variación		V. absolutos	Variación		V. absolutos	Variación	
		sobre igual período ano anterior			sobre igual período ano anterior			sobre igual período ano anterior	
		Absolutos	En %		Absolutos	En %		Absolutos	En %
Agrario	0	-254	-100,00	6	-6.914	-99,90	6	-7.168	-99,9
Industria	1.239	-902	-42,10	4.605	-114.209	-96,10	5.844	-115.111	-95,2
Construción	30	-791	-96,30	2.384	-21.038	-89,80	2.414	-21.829	-90,0
Servizos	13.571	8.173	151,40	29.403	-830.616	-96,60	42.974	-822.443	-95,0
Total	14.840	6.226	72,3	36.398	-972.777	-96,4	51.238	-966.551	-95,0

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Datos provisionais. Corresponden aos procedementos de regulación de emprego comunicados á Dirección Xeral de Trabajo e inclúen unicamente persoas traballadoras de ámbito nacional.

Unha análise máis detallada das seccións de actividade económica mostran que o

comercio, a hostalaría e actividades administrativas e servicios auxiliares son das seccións máis afectadas polo descenso de persoas. Estas actividades foron das que mis incremento tiveron no 2020.

En termos absolutos, no 2021, foron as seccións de comercio e actividades administrativas e servicios auxiliares e industrias manufactureiras, as que máis persoas traballadoras concentraron afectadas polos ERE.

Cadro 11.6

Persoas traballadoras afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada, por sección de actividade económica. España. 2021

SECCIÓN	ACUMULADOS XANEIRO-DECEMBRO		
	TOTAL		
	V. absolutos	Variación sobre igual período ano anterior	
		Absolutos	En %
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	6	-7.168	-99,9
Industrias extractivas		-735	-100,0
Industria manufactureira	5.814	-101.506	-94,6
Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado		-10.121	-100,0
Construción	2.414	-21.829	-90,0
Subministración de auga, saneamento, xestión de residuos	30	-27.049	-98,9
Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos a motor	19.352	-268.258	-93,3
Transporte e almacenamento	3.947	-94.514	-96,0
Hostalaría	1.629	-162.512	-99,6
Información e comunicacións	1.244	-25.854	-95,4
Actividades financeiras e de seguros	1.814	-5.423	-74,9
Actividades inmobiliarias	47	-2.815	-98,4
Actividades profesionais, científicas e técnicas	1.747	-50.959	-96,70
Actividades administrativas e servizos auxiliares	11.884	-120.942	-91,1
Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria.		-196	-100,0
Educación	325	-12.494	-97,5
Actividades sanitarias e de servizos sociais	114	-14.777	-99,2
Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	281	-21.137	-98,7
Outros servizos	538	-39.788	-98,7
Actividades fogares empregadores persoal doméstico, produtores de bens e servizos			
Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	52	-2.734	-98,1

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social. Datos provisionais. Corresponden aos procedementos de regulación de emprego comunicados á Dirección Xeral de Trabajo e inclúen unicamente persoas traballadoras afectadas por procedementos de ámbito nacional.

Pasaremos agora a facer unha análise des altas iniciais de prestacións derivadas de ERTE COVID-19 cos datos facilitados polo SEPE.

En primeiro lugar veremos que a taxa de cobertura a nivel estatal das prestación de desemprego é moi similar todos os meses do ano, cunha media anual do 60,9% de cobertura, moito menor que a do ano 2020 que chegou no mes de maio ao 134,8%.

Se a análise a facemos en Galicia o comportamento é similar ao de España, aínda que no caso galego a taxa de cobertura é algo maior e chega ao 64%.

Por sexos a taxa de cobertura foi un pouco superior en homes co 66,4% de media, fronte ao 57% das mulleres.

Cadro 11.7**Taxa de cobertura de prestacións de desemprego. España/Galicia 2021. En porcentaxe**

	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro	Media anual
Xaneiro/decembro España	64,0	62,9	60,5	59,6	58,8	58,1	61,8	62,9	59,7	59,3	60,6	62,6	60,9
Xaneiro/decembro Galicia	69,3	69,5	63,8	64,9	63,8	62,1	63,6	62,8	59,9	60,5	61,5	63,7	64,0

Fonte: SEPE. Elaboración propia.

Se temos en conta o sexo, son as mulleres as que percibiron maior número de prestacións ERTE COVID-19 con 21.016, fronte as 15.549 dos homes.

Comparando Galicia co resto das CC. AA. apréciase que as prestacións ERTE COVID-19 percibidas na nosa comunidade supuxeron un 4% do total.

A maior porcentaxe de prestacións pagadas sobre o total tena Cataluña co 24,9%, seguida da Comunidade de Madrid co 14,5% e Andalucía co 12%.

As menores porcentaxes están en Ceuta e Melilla que nos chegan ao 1%, quédanse no 0,03% no caso de Ceuta e o 0,1% no de Melilla, e A Ríoxa con 0,7%.

Cadro 11.8**ERTE COVID-19. Desagregación altas iniciais de prestación contributiva, suspensión e desemprego parcial por comunidades autónomas. Acumulado decembro 2021**

	Suspensión emprego	Desemprego parcial	Total
Andalucía	108.519	942	109.461
Aragón	16.405	227	16.632
Asturias	13.530	96	13.626
Baleares	71.356	1.041	72.397
Canarias	54.362	248	54.610
Cantabria	7.876	74	7.950
Castela-A Mancha	25.270	184	25.454
Castela e León	27.383	429	27.812
Cataluña	217.237	7.884	225.121
Comunidade Valenciana	110.152	3.430	113.582
Estremadura	13.028	45	13.073
Galicia	36.408	157	36.565
Madrid	122.529	8.798	131.327
Murcia	13.192	105	13.297
Navarra	9.186	474	9.660
País Vasco	24.082	393	24.475
A Ríoxa	6.198	73	6.271
Ceuta	337		337
Melilla	1.069	2	1.071
Total	878.119	24.602	902.721

Fonte: SEPE. Elaboración propia.

Como xa se expuxo anteriormente, pola falta de datos comunicados polas CC. AA. á

Dirección Xeral de Traballo, este ano non dispoñemos de máis datos para a elaboración do informe.

11.2. O Fondo de Garantía salarial (Fogasa)

O Fondo de Garantía Salarial (Fogasa) é un organismo autónomo pertencente ao Ministerio de Traballo e Economía Social creado para garantir os créditos salariais en situacións de insolvencia da empresa.

O Fogasa regúlase polo Real decreto 505/1985, do 6 de marzo, polo que se establece a súa natureza, organización e funcionamento.

Están protexidas polo Fogasa as persoas traballadoras contratadas laboralmente, con independencia do tipo de empresa e contrato ou da relación laboral especial. Está incluído o persoal de alta dirección e as persoas suxeitas a prestación de servizos de carácter transnacional. Tamén están amparadas as persoas socias traballadoras de sociedades laborais que contén cun número de socias e socios superior a 25.

Están fóra do seu ámbito de protección as persoas ao servizo do fogar e as que ostenten cargos de conselleiros/as e administradores/as de sociedades mercantís capitalistas que non posúan o control efectivo, cando desenvolvan funcións de dirección e xerencia e sexan retribuídas por iso ou pola súa condición de persoas traballadoras. Tampouco están no seu ámbito de cobertura as persoas socias traballadoras de cooperativas de traballo asociado ou explotación comunitaria da terra.

As prestacións económicas satisfeitas polo Fogasa teñen como finalidade:

- Garantir ás persoas traballadoras por conta allea o percibo dos salarios e as indemnizacións pendentes de pago como consecuencia de desequilibrios patrimoniais das empresas nos casos de insolvencia declarada e recoñecida xudicialmente, suspensión de pagos, quebra, forza maior ou concurso de acredores, derivadas de despedimento improcedente ou nulo, despedimento obxectivo ou extinción colectiva, extinción do contrato por vontade da persoa traballadora mediando causa xusta, así como extinción de contratos temporais nos casos que legalmente proceda.

Estas circunstancias deben ser recoñecidas por sentenza, auto, acta de conciliación xudicial ou resolución administrativa ou certificación da administración concursal, nos supostos de indemnización, ou por acta de conciliación xudicial ou administrativa, resolución xudicial ou certificación da administración concursal, nos supostos de salarios.

- Pagar directamente as seguintes indemnizacións, sen necesidade de declaración de insolvencia ou concurso:
 - . Empresas de menos de 25 persoas traballadoras, o 40% da indemnización legal, en caso de despedimento obxectivo ou extinción colectiva.
 - . Expedientes de regulación de emprego por causa de forza maior, cando a autoridade laboral acorde o pago parcial ou total da indemnización.

Tanto no conxunto do Estado como en Galicia aumentaron, con respecto ao ano 2020, o número de expedientes e de persoas beneficiarias das resolucións do Fogasa.

Este aumento tamén se aprecia nas empresas afectadas, en Galicia e en España.

En Galicia o aumento **do número de persoas beneficiarias** de prestacións do Fogasa foi en 2021 do 1,7%, con respecto a 2020.

A nivel estatal o aumento alcanzou o 14% no 2021.

Comparando as provincias galegas, o incremento deuse en Ourense cun 40% máis que en 2020 e en Pontevedra cun 37% máis. Nas outras dúas provincias a redución foi: Lugo do 29,8% e A Coruña 8,3%.

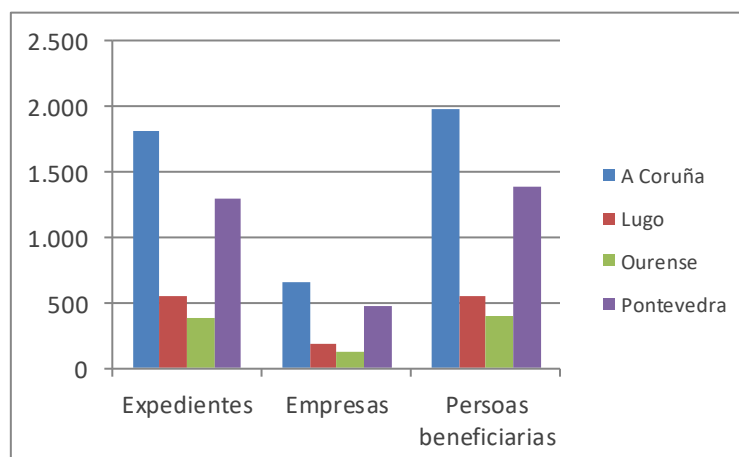
Cadro 11.9

Fogasa. Expedientes, empresas afectadas e persoas beneficiarias segundo sexo, por provincia. Galicia. 2021

	Expedientes	Empresas	Persoas beneficiarias		
			Ambos sexos	Homes	Mulleres
Galicia	4.047	1.417	4.334	2.440	1.851
A Coruña	1.817	664	1.980	1.022	946
Lugo	549	185	558	335	217
Ourense	380	134	403	250	143
Pontevedra	1.301	473	1.393	833	545

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

Como consecuencia do incremento das persoas beneficiarias e empresas afectadas, hai tamén un **incremento dos importes dos salarios acordados** en España pero no así en Galicia.

No conxunto do Estado o **aumento** foi:

2021: mulleres 24,8% e homes 8,9%

Mentres que en Galicia a **redución** foi leve no grupo de mulleres e máis acusado no de homes:

2021: Mulleres 1% e homes 15%

Tomando como referencia as catro provincias galegas, obsérvase o descenso na Coruña e Lugo. Mentres que Ourense (82%) e Pontevedra (18%) aumentan.

Cadro 11.10

Importe dos salarios acordados segundo sexo, por provincia. Galicia. 2020-2021

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Ambos os sexos ⁽¹⁾		Homes		Mulleres	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
España	176.229,4	203.952,2	116.459,0	126.820,9	55.117,9	68.911,4
Galicia	12.307,8	11.018,4	7.955,3	6.748,2	4.214,8	4.173,5
A Coruña	7.005,1	5.320,4	4.347,8	3.050,7	2.566,4	2.244,4
Lugo	1.918,1	1.281,2	1.417,5	850,9	481,0	418,2
Ourense	645,7	1.178,3	376,1	784,9	257,0	370,7
Pontevedra	2.738,9	3.238,4	1.813,9	2.061,7	910,4	1.140,2

(1) A suma de varóns e mulleres non coincide con "Ambos os sexos" porque éste inclúe os non clasificables por sexo.
Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2020/2021.

Seguindo a tendencia do incremento do número de persoas beneficiarias e empresas en 2021, tamén se incrementaron os **importes das indemnizacións** acordadas.

En España estes incrementos foron:

2021: mulleres 35% e homes 26,5%

En Galicia o aumento foi só no colectivo feminino, no masculino o que hai e unha redución:

2021: mulleres aumento do 16% e homes descenso do 17,5%

A nivel provincial e sen desagregar por sexo, o único aumento experimentouse en Pontevedra e a menor redución dáse na Coruña (13,9%) seguida de Ourense (22,5%) e Lugo (26,6%).

Cadro 11.11

Importe das indemnizacións acordadas segundo sexo, por provincia. Galicia. 2020-2021

	IMPORTE DAS INDEMNIZACIÓNS ACORDADAS (miles de €)					
	Ambos os sexos ⁽¹⁾		Homes		Mulleres	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
España	282.920,1	372.769,4	174.848,2	221.227,0	101.988,2	138.005,4
Galicia	23.046,8	21.736,1	14.889,1	12.274,5	7.977,9	9.264,8
A Coruña	12.814,4	11.027,8	7.738,1	5.927,3	4.960,4	5.072,0
Lugo	3.609,1	2.645,5	2.600,3	1.967,9	787,9	664,8
Ourense	1.688,0	1.307,9	1.117,5	709,2	555,0	517,6
Pontevedra	4.935,3	6.754,9	3.233,2	3.670,1	1.674,7	3.010,3

(1) a suma de varóns e mulleres non coincide con "Ambos os sexos" porque éste inclúe os non clasificables por sexo.

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2020/2021

Nos cadros 11.12 e 11.13 pódense apreciar, desagregados por tipoloxía de salarios e indemnizacións, execucións laborais ou procedementos concursais, os importes acordados.

Cadro 11.12

Importe dos salarios acordados segundo motivo de solicitude por provincia.

España/Galicia. 2020-2021

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Total		Execucións laborais		Procedementos concursais	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
España	176.229,4	203.952,2	87.382,1	129.645,1	88.847,2	74.307,1
Galicia	12.307,8	11.018,4	4.950,1	7.247,5	7.357,7	3.770,9
A Coruña	7.005,1	5.320,4	2.543,6	3.679,0	4.461,6	1.641,5
Lugo	1.918,1	1.281,2	379,1	610,0	1.539,0	671,2
Ourense	645,7	1.178,3	420,5	999,4	225,2	178,9
Pontevedra	2.738,9	3.238,4	1.607,0	1.959,1	1.131,9	1.279,3

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2020/2021

Cadro 11.13

Importe das indemnizacións acordadas segundo motivo da solicitude, por provincia. España/Galicia. 2020-2021

	INDEMNIZACIÓNS (miles de €)							
	Total		Por impago da empresa				Responsabilidade directa Fogasa	
			Execucións laborais		Procedementos concursais			
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
España	282.920,1	372.769,4	117.217,8	184.710,3	165.559,7	188.015,6	142,6	43,6
Galicia	23.046,8	21.736,1	7.309,3	9.956,0	15.737,0	11.780,0	0,4	
A Coruña	12.814,4	11.027,8	3.416,4	5.155,9	9.397,6	5.871,9	0,4	0,0
Lugo	3.609,1	2.645,5	505,8	684,7	3.103,3	1.960,8	0,0	0,0
Ourense	1.688,0	1.307,9	593,7	1.113,0	1.094,2	194,9	0,0	0,0
Pontevedra	4.935,3	6.754,9	2.793,3	3.002,4	2.142,0	3.752,4	0,0	0,0

Elaboración propia.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social, avance Anuario de estadísticas 2020/2021.

CAPÍTULO 12. PROTECCIÓN SOCIAL

(volver ao índice)

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía Aplicada e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Capítulo 12. PROTECCIÓN SOCIAL

12.1. Introducción

Os sistemas de protección social posibilitan a cobertura ante continxencias como a inestabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade ou morte (viuvez e orfandade). Ademais, nos Estados modernos, son un importante instrumento económico e social que permite a redistribución das rendas. En España temos, dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social, que conforman a vertente contributiva do sistema. Doutra, a denominada cobertura asistencial, configurada polas pensións non contributivas da Seguridade Social, a renda de integración social (RISGA), as prestacións derivadas da Lei de integración social das persoas con discapacidade (LISMI) e aquelas establecidas na Lei da dependencia. Así mesmo, en 2020 dáse un paso importante neste eido coa aprobación e aplicación dun ingreso mínimo vital (IMV) a nivel nacional.

En materia de pensións houbo cambios substanciais nos últimos anos. O máis importante foi o aprobado coa Lei 27/2011, do 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema de Seguridade Social. Esta normativa foi modificada polo Real decreto-lei 5/2013, do 15 de marzo, de medidas para favorecer a continuidade da vida laboral das persoas traballadoras de maior idade e promover o envellecemento activo. Finalmente, a última reforma do sistema de pensións é a partir da Lei 221/2021, de 28 de decembro, de garantía do poder adquisitivo das pensións e de outras medidas de reforzo para a sostibilidade financeira e social do sistema público de pensións. A partir desta norma procédese á revalorización das pensións segundo o IPC, revisións dos coeficientes redutores na xubilación anticipada voluntaria, amplíase a lista de causas extintivas por razóns obxectivas na xubilación anticipada voluntaria, introdúcese novos coeficientes redutores na xubilación anticipada involuntaria e derrógase o factor de sostibilidade. Así mesmo, esta pendente de aprobación o aumento do período de cálculo das pensións, un aumento das bases e pensións máximas, o mecanismo de equidade interxeneracional, un novo sistema de cotización dos autónomos e a reforma dos plans de pensións.

12.2. A protección social na Unión Europea. Análise xeral

Iníciase este capítulo analizando as grandes cifras de ingresos e gastos en protección social nos países da UE entre 2000 e 2019 (último dato dispoñible ao peche deste informe), a partir do sistema SEEPROS da Oficina Estatística da UE (Eurostat).

Nos cadros 12.1 e 12.2 sintetízase a evolución dos ingresos e gastos do total das funcións da protección social en relación co PIB, na UE28, UE27 e UE15 e por países. Comezando polos ingresos, España presenta oscilacións anuais tras o forte incremento das contías de 2009 respecto a 2008 (máis de tres puntos), fundamentalmente pola caída do

denominador provocada pola chamada Gran Recesión. Dende 2013 comeza a decrecer, ata chegar ao 22,4% en 2016. En 2017 e 2018 mantense en 22,5% e en 2019 acada o 23,6%. Neste ano a diferenza entre España e a UE27 é de 5,7 puntos (6,6 puntos en 2018).

No que atinxe aos gastos, España en 2019 está 4,0 puntos por baixo da media de UE27. En 2019 España dota o 24,1% do seu PIB para a protección social, cinco décimas máis que en 2017.

Cadro 12.1

Ingresos de protección social sobre o PIB na UE. 2000-2019

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UE27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	27,4	29,5	29,3	29,1	29,6	29,9	29,8	29,4	29,4	29,2	29,1	29,3
UE28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	28,1	30,1	29,6	29,8	30,3	30,4	30,1	30,0	29,6	29,2	29,0	s/d
UE15	26,9	26,7	27,0	27,5	27,5	27,4	27,2	28,5	29,0	31,0	30,4	30,8	31,3	31,4	31,1	31,0	30,5	30,2	30,1	s/d
Bélxica	27,0	27,0	28,0	27,8	28,4	27,5	27,4	27,2	28,6	30,0	30,2	30,4	30,4	30,7	30,4	29,9	29,1	29,5	29,2	29,9
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	15,0	14,0	14,2	15,7	17,7	17,6	17,5	17,7	19,2	20,1	19,0	18,4	18,3	18,1	18,2
Rep. Checa	17,7	17,6	18,2	18,2	17,6	17,8	17,8	18,3	18,3	19,7	19,9	20,0	20,3	20,7	20,3	19,5	19,3	19,3	19,9	20,2
Dinamarca	31,4	32,5	32,7	34,4	33,7	33,6	32,1	35,7	35,9	39,6	38,6	37,2	37,3	38,5	36,1	38,0	36,5	36,2	36,2	34,1
Alemaña	30,1	29,6	30,1	30,7	30,2	29,9	29,3	28,6	29,2	32,1	32,0	31,1	31,3	31,1	30,8	31,1	31,4	31,6	31,7	32,1
Estonia	13,6	12,8	12,4	12,3	12,7	12,2	11,8	11,7	14,4	18,5	17,2	15,4	14,7	14,4	14,4	15,7	16,0	15,6	15,9	16,1
Irlanda	18,0	18,6	18,7	19,2	19,5	19,7	19,9	20,9	23,5	26,0	27,1	26,1	25,5	24,4	22,3	16,9	16,9	16,3	16,0	15,0
Grecia	19,8	19,9	20,0	20,2	21,0	21,8	22,0	22,8	23,8	26,4	26,7	27,4	26,6	26,6	25,9	25,9	26,5	27,0	27,8	27,3
España	20,9	20,7	21,6	21,2	21,3	21,6	21,7	21,8	22,6	25,5	24,9	25,3	24,8	25,2	24,6	23,7	22,4	22,5	22,5	23,6
Francia	29,7	30,3	30,6	30,6	30,4	30,7	30,9	30,8	31,6	32,7	32,2	32,6	33,5	34,0	34,3	34,1	34,3	34,3	34,3	34,3
Croacia	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	20,3	22,5	22,7	22,4	23,1	23,0	23,4	23,4	23,4	23,1	23,2	23,4
Italia	24,4	24,5	24,8	24,5	25,6	25,6	25,8	26,1	26,7	28,3	28,9	28,5	29,4	30,2	30,6	30,5	30,1	29,6	29,7	30,1
Chipre	17,3	17,5	18,1	20,4	19,3	20,1	20,5	20,3	19,7	22,4	22,3	22,5	27,3	21,0	21,1	21,2	21,3	20,9	20,0	22,2
Letonia	15,4	14,6	13,9	13,5	13,1	13,1	13,3	12,8	13,2	16,8	18,0	15,3	14,2	14,5	14,5	14,9	15,1	14,8	15,4	15,8
Lituania	15,8	14,8	14,2	13,8	14,5	14,5	15,2	15,6	16,9	18,3	16,3	15,1	14,4	14,3	14,9	15,9	16,8	16,5	16,9	18,2
Luxemburgo	20,8	22,8	22,7	23,6	23,1	23,2	22,4	21,7	23,9	25,1	23,6	23,7	24,3	24,3	23,7	23,6	22,9	23,4	23,5	23,5
Hungría	19,9	19,8	20,4	20,3	20,1	20,9	23,2	23,7	24,0	27,0	25,1	21,2	20,8	21,3	20,3	19,1	18,6	17,9	17,4	16,2
Malta	16,5	17,2	17,4	17,2	17,7	17,6	17,7	17,7	17,9	19,3	18,9	18,8	18,7	18,3	17,8	16,4	16,4	15,7	15,3	15,4
Holanda	30,7	27,6	28,4	29,9	30,3	29,9	29,2	29,3	30,1	31,0	31,0	32,2	33,8	33,6	33,9	33,3	33,5	33,2	33,2	33,4
Austria	27,8	28,0	28,1	28,3	27,9	27,6	27,2	26,6	27,2	28,9	29,0	28,6	29,0	29,5	29,6	29,5	29,4	29,0	28,9	29,0
Polonia	19,8	21,4	21,4	21,1	20,2	20,3	20,1	19,1	19,2	19,6	18,8	18,8	18,3	19,8	19,3	19,7	20,8	20,4	19,7	21,3
Portugal	20,2	20,5	21,9	22,7	24,6	24,9	24,8	24,2	24,6	26,7	26,7	26,9	27,0	28,2	27,6	26,8	26,7	26,4	25,6	26,1
Romanía	13,9	12,6	13,9	13,7	12,9	13,2	12,5	12,5	12,6	14,2	15,4	15,5	15,1	14,8	14,9	14,9	15,3	15,3	15,2	15,2
Eslovenia	23,3	23,5	23,7	23,3	22,9	23,0	22,2	21,4	21,6	24,1	24,2	24,3	24,6	24,6	24,2	23,4	22,8	22,3	22,0	22,2
Eslovaquia	19,0	18,9	19,1	18,0	17,0	16,8	17,6	17,3	17,3	19,7	19,8	19,3	19,4	18,8	19,4	18,6	19,2	19,3	18,3	19,2
Finlandia	27,5	27,6	28,2	28,4	28,4	28,5	28,8	27,8	28,7	31,5	31,7	31,1	32,1	32,6	33,1	32,6	32,6	31,2	30,8	30,8
Suecia	32,5	33,1	33,2	34,6	34,2	33,6	32,3	32,6	31,9	32,6	31,4	30,3	31,4	31,5	31,3	31,0	31,8	30,7	30,9	30,4
Reino Unido	23,9	23,9	23,3	24,8	24,8	25,0	24,7	31,8	31,6	34,1	30,9	33,8	34,1	32,9	31,9	32,5	30,5	29,5	28,6	s/d

Alguns datos son provisionais, poden existir diferencias con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos.

Fonte : Eurostat.

Cadro 12.2

Gastos de protección social sobre o PIB na UE 2000-2019

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UE27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	26,0	28,8	28,6	28,2	28,7	29,0	28,9	28,6	28,5	28,1	27,9	28,1
UE28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	25,9	28,7	28,6	28,3	28,7	28,9	28,6	28,3	28,0	27,8	27,6	s/d
UE15	25,4	25,6	25,9	26,7	26,6	26,7	26,4	25,9	26,7	29,5	29,3	29,1	29,5	29,7	29,5	29,2	28,9	28,7	28,5	s/d
Bélxica	25,2	26,0	26,4	27,1	27,1	26,9	26,7	26,3	27,9	30,2	29,6	29,9	29,7	30,0	30,0	29,8	29,2	28,9	28,7	28,9
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	14,6	13,8	13,4	14,7	16,1	17,1	16,5	16,5	17,6	18,4	17,7	17,4	16,9	16,9	16,6
Rep. Checa	17,9	17,7	18,5	18,5	17,7	17,8	17,5	17,5	17,8	19,9	19,8	19,9	20,3	19,9	19,5	18,8	18,7	18,3	18,5	18,9
Dinamarca	28,1	28,5	28,9	30,1	29,9	29,5	28,4	30,4	30,4	34,3	34,0	33,5	33,6	34,5	34,4	33,7	32,5	32,1	31,8	31,3
Alemaña	28,8	28,8	29,5	29,9	29,1	29,0	27,8	26,9	27,3	30,8	30,0	28,8	28,9	29,2	29,1	29,4	29,6	29,6	29,8	30,3
Estonia	13,8	13,0	12,6	12,5	12,9	12,4	12,0	11,9	14,6	18,7	17,4	15,5	14,9	14,8	14,8	16,0	16,4	16,0	16,4	16,3
Irlanda	15,2	15,8	16,4	16,7	17,3	17,2	17,5	18,1	20,9	24,7	25,2	24,7	24,2	23,0	21,2	16,1	15,9	14,9	14,2	13,6
Grecia	18,1	18,5	18,5	18,6	18,9	20,4	20,6	21,3	22,8	24,8	26,1	27,8	28,5	26,6	26,2	26,2	26,5	25,6	25,3	25,0
España	19,5	19,1	19,5	19,8	19,9	20,2	20,1	20,4	21,6	24,7	24,8	25,5	25,7	26,0	25,5	24,7	23,8	23,4	23,6	24,1
Francia	28,9	29,2	29,8	30,5	30,6	30,7	30,7	30,4	30,8	33,2	33,2	33,1	33,9	34,2	34,5	34,3	34,3	34,0	33,8	33,6
Croacia	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	18,8	21,0	21,2	21,0	21,6	21,3	21,8	21,8	21,9	21,5	21,6	21,8
Italia	23,5	23,6	24,1	24,5	24,7	25,0	25,3	25,3	26,3	28,4	28,4	28,1	28,9	29,4	29,6	29,7	29,2	28,9	28,8	29,3
Chipre	13,7	13,8	14,9	16,7	16,4	16,6	16,7	16,4	17,6	19,1	18,7	20,1	20,9	23,0	20,2	20,0	19,4	18,5	17,9	18,7
Letonia	15,3	14,5	13,8	13,3	12,6	12,2	11,9	10,6	12,1	16,7	18,0	15,1	14,2	14,5	14,5	14,8	14,9	14,7	15,2	15,7
Lituania	15,7	14,7	14,0	13,4	13,4	13,2	13,3	14,3	15,9	21,0	19,1	17,0	16,3	15,4	15,3	15,7	15,4	15,1	15,8	16,5
Luxemburgo	18,7	19,8	20,6	21,8	21,9	21,9	20,5	19,4	20,9	23,2	22,4	21,6	22,6	23,0	22,3	21,9	21,1	21,6	21,6	21,6
Hungría	19,6	19,1	20,1	20,9	20,4	21,4	21,9	22,1	22,3	22,7	22,4	21,5	21,2	20,7	19,7	19,0	18,8	18,2	17,6	16,7
Malta	16,5	17,2	17,4	17,2	17,7	17,6	17,7	17,7	18,0	19,3	18,9	18,8	18,7	18,3	17,8	16,4	16,4	15,7	15,3	15,4
Holanda	24,2	24,0	25,1	26,0	25,9	25,5	26,3	25,9	26,1	29,0	29,3	29,9	30,6	30,8	30,6	29,9	29,5	29,3	28,9	28,9
Austria	27,9	27,9	28,2	28,7	28,3	28,0	27,5	27,0	27,6	29,6	29,6	28,8	29,2	29,6	29,8	29,9	29,8	29,4	29,1	29,3
Polonia	19,6	20,9	21,0	20,9	20,3	20,0	19,7	18,4	19,4	20,3	19,7	18,7	18,9	19,7	19,4	19,4	21,0	20,2	19,7	21,3
Portugal	20,7	21,7	22,5	22,8	23,4	23,8	23,7	23,0	23,4	25,8	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	25,7	25,1	24,6	24,0	24,1
Romania	13,1	12,8	13,5	13,4	13,0	13,5	12,9	13,3	13,7	16,2	17,5	16,6	15,5	14,9	14,7	14,6	14,6	14,8	15,0	15,3
Eslovenia	23,8	23,9	24,0	23,3	22,9	22,7	22,4	21,0	21,0	23,7	24,4	24,4	24,7	24,6	23,9	23,8	23,2	22,6	22,0	22,2
Eslovaquia	19,1	18,7	18,8	18,0	16,8	16,1	16,0	15,7	15,7	18,4	18,1	17,7	17,8	18,2	18,4	18,0	18,4	18,2	18,0	17,9
Finlandia	24,3	24,1	24,9	25,5	25,6	25,5	25,3	24,4	25,0	28,9	29,1	28,7	29,9	31,0	31,7	31,8	31,6	30,6	30,1	30,0
Suecia	28,0	28,4	29,3	30,1	29,5	29,2	28,4	27,2	27,7	29,8	28,3	27,9	29,0	29,8	29,3	28,9	29,4	28,7	28,2	27,8
Reino Unido	23,3	23,8	23,0	25,1	25,4	26,1	26,1	24,7	25,5	28,2	28,5	28,6	28,6	28,0	27,2	27,3	25,9	26,3	25,7	s/d

Sen incluír gastos de funcionamento.

Algúns datos son provisionais, poden existir diferenzas con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos.

Fonte : Eurostat.

12.3. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais

Galicia é unha das CC. AA. con maior porcentaxe de pensionistas (cadro 12.3). Dende 2012, o número de pensionistas en Galicia supón unha porcentaxe preto do 8% do total, situándose en 2021 no 7,8%. Isto é unha ratio moi superior á participación da poboación galega no total do Estado (5,6%). En relación coa contía percibida, a pensión media en Galicia entre 2010 e 2021 incrementouse en 234,4 euros, mentres que a suba na media do Estado foi de 260,1 euros.

Cadro 12.3

**Evolución das pensións do sistema. Por provincias.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2006-2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985						
Nº	161.300	100.700	88.400	130.800	481.200	5.396.600
Pensión media	159,34	148,20	221,41	156,74	154,54	171,52
1990						
Nº	189.100	111.800	98.500	125.900	525.300	6.102.100
Pensión media	246,69	220,36	353,99	236,60	234,09	267,23
2000						
Nº	243.300	124.200	109.800	190.100	667.400	7.598.900
Pensión media	418,63	358,57	471,96	408,65	394,06	471,30
2006						
Nº	260.256	122.267	109.531	205.444	697.498	8.165.336
Pensión media	565,82	480,39	471,96	562,39	535,10	641,86
2007						
Nº	263.032	121.961	109.261	208.191	702.445	8.273.939
Pensión media	594,13	504,06	495,64	590,83	562,19	673,69
2008						
Nº	266.666	121.635	109.016	211.222	708.539	8.390.796
Pensión media	634,15	537,10	529,46	631,98	600,73	719,68
2009						
Nº	270.228	121.116	109.084	214.494	714.922	8.531.935
Pensión media	664,93	562,30	553,95	662,39	629,85	754,06
2010						
Nº	273.418	120.690	109.113	217.770	720.992	8.671.018
Pensión media	688,68	580,52	571,20	685,66	651,88	779,49
2011						
Nº	276.696	120.482	109.133	221.241	727.552	8.805.164
Pensión media	711,85	598,94	588,87	709,95	674,13	804,96
2012						
Nº	279.809	119.822	108.911	224.175	732.717	8.919.997
Pensión media	734,39	618,76	606,79	733,62	696,28	829,79
2013						
Nº	283.282	119.700	108.932	227.200	739.114	9.065.830
Pensión media	759,44	639,57	626,24	759,18	720,32	856,37
2014						
Nº	286.603	119.553	109.308	230.567	746.031	9.201.080
Pensión media	773,99	650,92	636,22	773,47	733,92	871,01
2015						
Nº	289.275	118.995	109.191	233.266	750.727	9.304.555
Pensión media	788,85	662,99	646,93	788,28	748,08	886,80
2016						
Nº	291.929	118.313	109.096	235.533	754.873	9.409.174
Pensión media	804,34	675,47	657,63	803,39	762,64	903,56
2017						
Nº	294.307	117.516	108.946	237.939	758.708	9.514.801
Pensión media	819,71	689,69	670,25	818,44	777,71	920,60
2018						
Nº	296.378	116.989	108.629	239.966	761.963	9.622.519
Pensión media	842,08	710,17	689,70	840,61	799,64	944,69
2019						
Nº	298.826	116.400	108.301	242.931	767.634	9.801.379
Pensión media	884,44	753,55	732,09	886,12	845,90	995,76
2020						
Nº	300.098	115.459	107.066	243.469	766.272	9.809.019
Pensión Media	910,30	773,28	750,10	906,14	865,94	1.017,97
2021						
Nº	301.623	114.944	106.966	245.541	769.074	9.916.966
Pensión Media	930,62	794,42	768,86	926,04	886,30	1.039,54

Elaboración propia.

Números redondeados en centos, anos 1985,1990 e 2000. Medias anuais.

Pensión media en euros, a decembro de cada ano.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Relación activos-pasivos

A relación activos-pasivos do sistema da Seguridade Social constitúe un indicador do fluxo traballo-prestacións públicas e de sostibilidade financeira do sistema. No cadro 12.4 inclúense os datos a nivel provincial, galego e para o conxunto do Estado.

Analizando a situación para Galicia, a relación entre persoas activas e pasivas na Seguridade Social non para de caer dende 2010 (1,81), situándose en 1,60 en 2021. Ademais, a situación por provincias é moi distinta. As que sistematicamente presentan un peor comportamento son Ourense e Lugo. Para 2021, a ratio en Ourense era de 1,21 e en

Lugo de 1,30. Este resultado contrasta co 1,78 de Pontevedra e o 1,70 da Coruña. A media estatal é de 2,34 (case o do dobre do resultado obtido para a provincia de Ourense).

Cadro 12.4

Relación de activos/pasivos na Seguridade Social.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2007-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985						
Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
Proporción	1,65	1,20	1,06	1,70	1,46	1,96
1990						
Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
Proporción	1,59	0,99	0,97	2,03	1,46	2,05
2000						
Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
Proporción	1,47	0,94	0,89	1,62	1,32	1,98
2007						
Activos	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3
Pasivos	263,0	122,0	109,3	208,2	702,4	8.273,9
Proporción	1,69	1,09	1,02	1,84	1,52	2,31
2008						
Activos	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
Pasivos	266,7	121,6	109,0	211,2	708,5	8.390,8
Proporción	1,67	1,09	1,02	1,81	1,51	2,27
2009						
Activos	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,6	17.916,8
Pasivos	270,2	121,1	109,1	214,5	714,9	8.531,9
Proporción	1,60	1,07	0,99	1,68	1,44	2,10
2010						
Activos	544,9	161,0	142,8	455,8	1.304,4	23.364,6
Pasivos	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0	8.671,0
Proporción	1,99	1,33	1,31	2,09	1,81	2,69
2011						
Activos	551,1	161,8	144,8	458,7	1.316,6	23.434,1
Pasivos	276,7	120,5	109,1	221,2	727,6	8.805,2
Proporción	1,99	1,34	1,33	2,07	1,81	2,66
2012						
Activos	555,2	158,2	142,8	461,5	1.317,7	23.443,7
Pasivos	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7	8.920,0
Proporción	1,98	1,32	1,31	2,06	1,80	2,63
2013						
Activos	543,0	158,0	136,6	453,3	1.290,9	23.190,1
Pasivos	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1	9.065,8
Proporción	1,92	1,32	1,25	2,00	1,75	2,56
2014						
Activos	538,4	154,8	133,4	447,4	1.273,9	22.954,6
Pasivos	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0	9.201,1
Proporción	1,88	1,29	1,22	1,94	1,71	2,49
2015						
Activos	532,7	154,9	133,4	439,8	1.260,7	22.922,0
Pasivos	289,3	119,0	109,2	233,3	750,7	9.304,6
Proporción	1,84	1,30	1,22	1,89	1,68	2,46
2016						
Activos	532,0	154,6	132,7	436,8	1.256,1	22.822,7
Pasivos	291,9	118,3	109,1	235,5	754,9	9.409,2
Proporción	1,82	1,31	1,22	1,85	1,66	2,43
2017						
Activos	530,7	152,1	131,2	434,3	1.248,3	22.741,7
Pasivos	294,3	117,5	108,9	237,9	758,7	9.514,8
Proporción	1,80	1,29	1,20	1,83	1,65	2,39
2018						
Activos	503,1	150,6	130,1	432,7	1.243,5	22.806,8
Pasivos	296,4	117,0	108,6	240,0	762,0	9.622,5
Proporción	1,70	1,29	1,20	1,80	1,63	2,37
2019						
Activos	531,0	147,8	128,5	433,7	1.241,1	23.027,1
Pasivos	298,8	116,4	108,3	242,9	767,6	9.801,4
Proporción	1,78	1,27	1,19	1,79	1,62	2,35
2020						
Activos	514,4	147,4	127,8	431,3	1.220,9	22.733,3
Pasivos	300,1	115,5	107,1	243,5	766,3	9.809,0
Proporción	1,71	1,28	1,19	1,77	1,59	2,32
2021						
Activos	512,5	150,0	129,4	436,3	1.228,2	23.203,2
Pasivos	301,6	114,9	107,0	245,5	769,1	9.917,0
Proporción	1,70	1,30	1,21	1,78	1,60	2,34

Elaboración propia.

Número de persoas en miles. Medias anuais.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Altas iniciais e baixas

O cadro 12.5 reflicte as altas iniciais de pensións contributivas; e dicir, o número de prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluír as altas por traslado de provincia. O cadro 12.6 recolle as baixas por pasamento, por perda do dereito ou incomparecencia ao cobro durante catro meses consecutivos.

En 1992, primeiro ano considerado, as altas das pensións de xubilación en Galicia superan amplamente ás baixas (18.327 fronte 13.160). Entre 2010 e 2012 as baixas superan as altas. En 2013, as altas de pensións de xubilación superan as baixas en Galicia. Esta situación mantense ata 2014, para logo invertirse. En 2021, último ano dispoñible, as baixas das pensións de xubilación en Galicia (22.326) superan as altas (19.362).

Neste ano, as baixas de pensións de viuvez (10.352) son lixeiramente inferiores en Galicia ás altas (10.516). As cifras de altas e baixas de orfandade e en favor de familiares nese mesmo ano son de 2.062 e 472, respectivamente.

No que atinxe ás prestacións de invalidez, despois de se produciren máis baixas que altas durante boa parte do período de análise, como consecuencia da inclusión das persoas pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación, as baixas destas experimentan unha substancial diminución de máis das dúas terceiras partes. En 2021 producíronse 7.849 altas e 1.944 baixas nesta categoría.

O número total das altas iniciais de pensións en 2021 (39.789) aumentan en Galicia respecto a 2020 (36.057). En España tamén aumentan, dende as 531.873 en 2020 ás 582.647 en 2021.

Pontevedra é a provincia onde se acusa máis a diferenza entre altas e baixas en 2021: 13.250 altas e 11.339 baixas. A segunda é A Coruña (15.759 altas fronte a 13.924 baixas). En Lugo (5.675 altas e 6.086 baixas) e sobre todo, na provincia de Ourense (5.105 altas e 5.094 baixas) a relación garda un certo equilibrio.

Cadro 12.5

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias.

Galicia/España. 1992/2010-2021⁽¹⁾

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación						
1992	7.138	3.472	3.153	4.564	18.327	224.138
2010	8.058	2.465	2.397	6.734	19.654	288.172
2011	8.412	2.494	2.729	7.323	20.958	286.143
2012	8.907	2.453	2.615	7.341	21.316	308.400
2013	9.162	2.741	2.777	7.770	22.450	314.204
2014	9.045	2.662	2.649	7.399	21.755	298.496
2015	8.761	2.557	2.488	7.005	20.811	289.721
2016	8.710	2.507	2.457	7.019	20.693	307.511
2017	8.646	1.659	2.486	7.050	19.841	309.709
2018	8.995	2.676	2.610	7.404	21.685	328.159
2019	8.235	2.506	2.314	6.565	19.620	303.394
2020	7.397	2.492	2.153	6.123	18.165	285.870
2021	7.930	2.614	2.261	6.557	19.362	316.156
Invalidez						
1992	2.113	2.099	1.133	2.592	7.937	92.172
2010	2.798	1.013	1.002	2.762	7.575	90.949
2011	2.651	1.083	958	2.460	7.152	86.851
2012	2.541	1.111	951	2.109	6.712	84.136
2013	2.371	1.124	969	1.882	6.346	79.481
2014	2.035	1.205	1.123	1.782	6.145	81.573
2015	2.444	1.105	1.149	2.197	6.895	86.957
2016	2.521	958	1.206	2.380	7.065	89.674
2017	2.747	1.218	1.268	2.222	7.455	92.983
2018	2.517	1.052	1.106	2.038	6.713	91.532
2019	2.347	1.009	1.229	1.955	6.540	92.741
2020	2.167	972	894	2.196	6.229	77.417
2021	2.915	1.145	1.186	2.603	7.849	93.732
Viuvez						
1992	3.257	1.743	1.460	2.338	8.798	116.692
2010	3.862	1.712	1.515	2.981	10.070	127.439
2011	4.049	1.644	1.550	3.205	10.448	128.883
2012	4.017	1.633	1.533	3.221	10.404	131.978
2013	4.045	1.694	1.559	3.087	10.385	129.610
2014	4.166	1.697	1.443	3.027	10.333	129.705
2015	4.208	1.646	1.500	3.108	10.462	132.581
2016	4.151	1.669	1.373	3.146	10.339	130.831
2017	4.122	1.597	1.453	3.239	10.411	131.667
2018	4.283	1.583	1.444	3.211	10.521	135.000
2019	4.003	1.512	1.419	3.126	10.060	132.114
2020	3.838	1.551	1.453	3.007	9.849	140.362
2021	4.156	1.639	1.410	3.311	10.516	140.332
Orfandade e en favor de familiares						
1992	693	262	254	733	1.942	22.864
2010	720	297	243	690	1.950	27.538
2011	763	293	248	692	1.996	27.935
2012	794	262	281	687	2.024	29.984
2013	843	296	253	734	2.126	30.977
2014	937	276	236	785	2.234	32.669
2015	925	248	281	852	2.306	32.635
2016	860	306	261	792	2.219	32.743
2017	857	327	227	842	2.253	32.004
2018	804	319	265	736	2.124	31.595
2019	860	248	262	763	2.133	31.341
2020	661	261	212	680	1.814	28.194
2021	758	277	248	779	2.062	32.427
Total						
1992	13.201	7.576	6.000	10.227	37.004	455.866
2010	15.438	5.487	5.157	13.167	39.249	534.098
2011	15.875	5.514	5.485	13.680	40.554	529.812
2012	16.259	5.459	5.380	13.358	40.456	554.498
2013	16.421	5.855	5.558	13.473	41.307	554.172
2014	16.183	5.840	5.451	12.993	40.467	542.443
2015	16.338	5.556	5.418	13.162	40.474	541.894
2016	16.278	5.440	5.297	13.337	40.352	560.759
2017	16.372	5.801	5.434	13.353	40.960	566.363
2018	16.599	5.721	5.425	13.389	41.134	586.286
2019	15.445	5.275	5.224	12.409	38.353	559.590
2020	14.063	5.276	4.712	12.006	36.057	531.843
2021	15.759	5.675	5.105	13.250	39.789	582.647

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás as do SOVI figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Cadro 12.6
Baixas de pensións contributivas. Por provincias.
Galicia/España. 1992/2010-2021⁽¹⁾

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación						
1992	5.032	2.779	2.643	2.706	13.160	142.039
2010	7.580	3.756	3.443	6.287	21.066	240.624
2011	7.721	3.764	3.471	6.451	21.407	245.951
2012	7.986	3.919	3.584	6.833	22.322	259.530
2013	8.285	3.950	3.452	6.600	22.287	256.718
2014	8.127	3.791	3.268	6.331	21.517	257.207
2015	8.805	4.175	3.630	6.892	23.502	277.366
2016	8.404	4.071	3.393	6.696	22.564	263.878
2017	8.432	4.003	3.332	6.756	22.523	268.294
2018	8.621	3.869	3.352	6.871	22.713	270.651
2019	8.285	3.758	3.330	6.617	21.990	267.547
2020	8.533	3.909	3.582	6.856	22.880	310.598
2021	8.546	3.788	3.159	6.833	22.326	282.156
Invalidez						
1992	1.426	1.909	1.005	1.828	6.168	65.547
2010	894	227	257	713	2.091	29.367
2011	931	248	236	894	2.309	29.241
2012	942	229	216	891	2.278	30.281
2013	799	255	216	784	2.054	29.060
2014	926	271	204	791	2.192	29.146
2015	896	281	275	757	2.209	29.023
2016	909	270	217	786	2.182	27.998
2017	929	267	238	814	2.248	28.478
2018	841	231	241	742	2.055	28.631
2019	747	243	209	761	1.960	28.345
2020	626	260	209	638	1.733	26.777
2021	701	259	242	742	1.944	28.323
Viuvez						
1992	1.728	1.060	885	1.103	4.776	64.972
2010	3.362	1.586	1.454	2.453	8.855	107.754
2011	3.278	1.695	1.480	2.518	8.971	110.629
2012	3.466	1.778	1.571	2.787	9.602	119.878
2013	3.599	1.679	1.489	2.631	9.398	115.345
2014	3.652	1.699	1.438	2.621	9.410	118.333
2015	4.028	1.934	1.695	3.092	10.749	134.287
2016	3.830	1.940	1.607	2.882	10.259	125.864
2017	3.864	1.953	1.572	2.856	10.245	130.298
2018	3.983	1.935	1.609	3.076	10.603	132.494
2019	3.912	1.766	1.643	3.076	10.397	129.805
2020	4.031	1.916	1.754	3.151	10.852	152.264
2021	3.955	1.829	1.478	3.090	10.352	132.359
Orfandade e en favor de familiares						
1992	603	182	186	540	1.511	21.228
2010	727	239	186	633	1.785	22.578
2011	653	216	223	631	1.723	23.324
2012	321	105	124	250	800	8.784
2013	362	123	124	254	863	9.265
2014	318	113	108	253	792	9.207
2015	736	221	215	704	1.876	27.452
2016	852	207	261	804	2.124	29.124
2017	877	243	229	776	2.125	29.343
2018	847	234	257	744	2.082	28.311
2019	839	229	258	714	2.040	27.343
2020	749	244	256	670	1.919	28.294
2021	722	210	215	674	472	26.924
Total						
1992	8.789	5.930	4.719	6.177	25.615	293.786
2010	12.563	5.808	5.340	10.086	33.797	400.323
2011	12.583	5.923	5.410	10.494	34.410	409.145
2012	12.715	6.031	5.495	10.761	35.002	418.473
2013	13.045	6.007	5.281	10.269	34.602	410.388
2014	13.023	5.874	5.018	9.996	33.911	413.893
2015	14.465	6.611	5.815	11.445	38.336	468.128
2016	13.995	6.488	5.478	11.168	37.129	446.864
2017	14.102	6.466	5.371	11.202	37.141	456.413
2018	14.292	6.269	5.459	11.433	37.453	460.087
2019	13.783	5.996	5.440	11.168	36.387	453.040
2020	13.939	6.329	5.801	11.315	37.384	517.924
2021	13.924	6.086	5.094	11.339	36.443	469.762

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: INSS.

Media das pensións

No cadro 12.7 aparece o número de pensións e o seu importe medio por CC. AA. Do total das e dos 9.854.200 pensionistas en España en 2021, Galicia (766.700), representa o 7,8%, unha porcentaxe que supera en máis de dous puntos a participación da poboación galega sobre o total estatal (5,7 %).

O cadro 12.8 resume a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade autónoma dende 1985. Dende este ano, no que a diferenza do importe da pensión media

de Galicia respecto á media española era de 15,03 euros, ata os 153,39 euros de 2021, prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía. De feito, Galicia é a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións ata o ano 2014, momento en que Estremadura ocupa este derradeiro lugar. En 2021 foi o 85,2% da media estatal. No País Vasco foi un 124,1% da media estatal. A baixa contía media das pensións galegas explícase de xeito significativo polo peso que aínda teñen as pensións antigas do réxime especial agrario, de importe moito máis reducido que as do réxime xeral ou de autónomos (na actualidade xa están equiparadas). Neste senso, cómpre recordar que o réxime especial agrario integrouse no réxime especial de traballadores autónomos para as persoas traballadoras por conta propia e no réxime xeral para persoas traballadoras por conta allea en 2008 e 2012, respectivamente.

Cadro 12.7

Pensións do sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1990/2000/2010-2021

	1990		2000		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾	Nº	Media ⁽²⁾
Andalucía	938,0	252,8	1.199,3	437,4	1.379,3	715,7	1.399,9	736,8	1.417,6	757,4	1.443,0	778,8	1.468,7	789,4	1.486,7	800,4	1.505,2	813,1	1.526,1	826,6	1.546,0	846,6	1.568,2	887,6	1.581,7	905,2	1.597,0	925,1
Aragón	223,2	272,3	260,0	482,0	280,9	807,8	283,9	835,5	286,3	863,8	289,7	892,9	292,6	909,9	294,4	928,3	296,6	947,8	299,0	967,4	301,7	994,8	304,4	1.043,9	304,3	1.065,5	305,2	1.091,1
Asturias	240,5	319,6	283,2	575,1	294,7	930,9	296,1	958,8	297,1	984,7	298,3	1.012,3	299,5	1.028,8	300,2	1.048,0	300,7	1.066,7	301,0	1.085,6	301,6	1.113,3	302,3	1.168,5	301,0	1.191,2	300,3	1.216,2
Baleares	121,2	244,4	146,8	426,6	165,9	708,0	168,8	734,0	171,9	758,3	175,2	784,4	178,3	799,4	180,9	815,8	183,6	833,4	186,2	851,5	188,8	874,9	192,1	916,7	195,0	937,8	198,5	961,8
Canarias	151,4	258,7	201,3	444,5	253,9	732,2	260,9	755,2	267,9	777,7	275,7	801,0	283,7	811,7	291,5	823,1	299,6	835,4	308,2	848,1	316,3	867,7	325,2	908,6	332,1	926,1	339,5	944,7
Cantabria	101,3	274,9	120,0	486,9	130,7	811,2	132,0	837,9	133,0	863,5	134,3	891,4	135,5	909,1	136,2	927,1	137,4	946,7	138,7	966,7	139,8	993,9	141,3	1.044,1	141,8	1.067,5	142,9	1.092,2
Castela e León	479,3	263,4	561,9	455,4	586,8	757,9	589,9	782,7	592,1	808,6	596,4	836,1	600,6	851,9	603,1	869,1	605,6	887,2	608,2	905,4	611,2	930,7	614,3	978,8	612,7	1.001,7	613,9	1.027,2
Castela-A Mancha	257,4	256,3	312,4	433,4	340,4	728,5	344,7	751,2	348,0	775,0	352,9	798,8	357,6	809,6	360,9	821,7	364,1	834,9	367,2	849,4	370,4	870,7	374,0	914,1	374,5	933,7	377,5	955,5
Cataluña	1.071,4	270,1	1.335,1	484,3	1.550,7	803,8	1.578,4	831,0	1.602,1	857,0	1.630,0	885,2	1.651,6	901,0	1.668,6	918,4	1.685,3	937,0	1.701,6	956,0	1.717,1	981,1	1.734,8	1.026,9	1.736,9	1.048,6	1.742,5	1.073,4
C. Valenciana	597,5	245,2	739,4	423,3	879,8	715,3	895,6	739,0	909,2	762,5	923,8	787,7	937,8	802,1	947,6	816,9	958,0	832,3	968,1	848,0	979,2	870,0	992,3	912,5	1.000,4	931,8	1.008,4	953,1
Estremadura	158,8	245,0	192,9	405,3	206,7	664,8	208,5	684,2	210,0	704,4	213,4	723,9	216,5	732,6	218,5	742,4	221,0	753,4	223,4	765,7	225,7	784,6	228,2	824,8	229,3	841,9	230,8	861,1
Galicia	552,2	234,1	667,4	394,1	721,0	651,9	727,6	674,1	732,7	696,3	739,1	720,3	746,0	733,9	750,7	748,1	754,9	762,6	758,7	777,7	762,0	798,6	765,5	840,3	765,0	859,6	766,7	880,6
Madrid	581,5	306,9	790,4	558,6	965,3	922,4	990,4	953,4	1.011,5	982,0	1.038,0	1.013,4	1.062,7	1.030,9	1.083,9	1.049,4	1.104,5	1.068,8	1.123,8	1.087,6	1.145,6	1.114,5	1.167,3	1.165,2	1.172,3	1.188,3	1.186,0	1.212,9
Murcia	159,1	245,9	194,7	420,6	222,4	687,1	226,4	709,5	229,1	731,0	233,1	755,4	236,5	767,8	239,1	781,0	241,3	794,5	243,5	809,2	245,4	829,8	248,2	872,2	249,8	891,4	251,9	913,2
Navarra	79,0	286,4	99,8	514,2	119,3	879,4	121,2	910,7	123,1	941,5	125,4	973,5	127,6	992,1	129,3	1.013,2	131,0	1.035,0	133,0	1.056,9	135,0	1.086,3	136,9	1.138,4	137,5	1.162,1	139,3	1.188,1
País Vasco	331,4	320,8	423,8	594,5	494,8	966,1	501,8	995,7	508,2	1.024,8	516,6	1.057,3	523,9	1.076,6	530,2	1.098,2	536,7	1.120,5	543,7	1.142,6	551,3	1.173,8	558,5	1.231,5	560,9	1.255,9	565,4	1.283,1
A Rixa	48,0	256,8	56,6	452,1	63,6	744,6	64,3	769,7	64,9	794,7	65,7	821,9	66,5	839,5	67,0	857,6	67,6	876,4	68,3	894,9	69,0	921,1	69,8	967,9	70,2	990,6	71,0	1.016,3
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	11,0	288,6	13,8	504,0	14,8	801,3	15,0	820,4	15,1	838,9	15,4	856,6	15,6	864,4	15,8	874,9	16,0	886,9	16,2	898,8	16,4	920,6	16,7	969,6	16,8	994,2	17,0	2.038,0
España	6.102,1	267,2	7.598,8	468,2	8.671,0	779,5	8.805,2	805,0	8.920,0	829,8	9.065,8	856,4	9.201,1	871,0	9.304,6	886,8	9.409,2	903,6	9.514,8	920,6	9.622,5	944,7	9.740,1	990,5	9.782,3	1.011,0	9.854,2	1.034,0

Elaboración propia.
Números en miles. Medias anuais.
(1) Contía mensual. Medias anuais en euros.
Fonte: INSS.

Cadro 12.8

Evolución do importe medio das pensións do sistema da Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1985/1989/2000-2021

	1985	1989	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	159,87	222,37	437,54	461,60	480,45	504,65	530,81	561,90	592,91	621,84	663,13	693,53	715,64	736,82	757,4	778,8	789,4	800,4	813,1	826,6	846,6	887,6	905,2	925,1
Aragón	171,29	239,20	482,01	509,31	532,17	560,54	592,83	627,95	661,03	695,32	744,03	780,79	807,79	835,50	863,8	892,9	909,9	928,3	947,8	967,4	994,8	1.043,9	1.065,5	1.091,1
Asturias	200,74	284,28	575,17	606,27	628,19	661,45	700,04	738,74	777,87	814,61	865,70	903,27	930,86	958,82	984,7	1.012,3	1.028,8	1.048,0	1.066,7	1.085,6	1.113,3	1.168,5	1.191,2	1.216,2
Baleares	158,67	217,57	426,72	450,01	469,24	493,89	521,59	551,09	580,54	609,20	651,26	683,40	707,95	733,95	758,3	784,4	799,4	815,8	833,4	851,5	874,9	916,7	937,8	961,8
Canarias	164,68	229,59	444,75	468,90	487,94	512,67	539,94	571,26	602,80	632,63	675,82	708,27	732,16	755,20	777,7	801,0	811,7	823,1	835,4	848,1	867,7	908,6	926,1	944,7
Cantabria	174,29	243,41	486,82	515,40	537,14	566,34	599,92	633,82	666,31	700,28	748,52	784,35	811,17	837,86	863,5	891,4	909,1	927,1	946,7	966,7	993,9	1.044,1	1.067,5	1.092,2
Castela e León	164,68	230,19	455,57	480,94	501,05	526,41	554,23	587,26	620,11	651,26	696,06	731,42	757,87	782,69	808,6	836,1	851,9	869,1	887,2	905,4	870,7	914,1	1.001,7	1.027,2
Castela-A Mancha	161,67	225,38	433,33	456,97	475,43	499,05	523,74	556,63	590,52	622,51	667,79	702,46	728,49	751,23	775,0	798,8	809,6	821,7	834,9	849,4	930,7	978,8	933,7	955,5
Cataluña	171,89	239,20	484,42	511,83	535,33	564,48	597,71	630,94	661,52	694,25	742,80	777,76	803,81	830,96	857,0	885,2	901,0	918,4	937,0	956,0	981,1	1.026,9	1.048,6	1.073,4
C. Valenciana	155,66	216,36	432,13	456,73	476,17	501,13	528,99	559,34	586,98	616,45	658,93	691,18	715,27	738,95	762,5	787,7	802,1	816,9	832,3	848,0	870,0	912,5	931,8	953,1
Extremadura	153,86	215,76	405,08	426,20	442,30	463,14	484,44	513,80	544,26	572,13	611,84	642,06	664,75	684,17	704,4	723,9	732,6	742,4	753,4	765,7	784,6	824,8	841,9	861,1
Galicia	153,26	207,85	394,26	415,45	432,38	454,43	478,26	506,23	535,10	562,19	600,73	629,85	651,88	674,13	696,3	720,3	733,9	748,1	762,6	777,7	799,6	840,3	859,6	880,6
Madrid	189,92	280,07	558,34	591,44	616,75	649,37	687,47	726,13	762,83	799,39	852,79	892,78	922,37	953,43	982,0	1.013,4	1.030,9	1.049,4	1.068,8	1.087,6	1.114,5	1.165,2	1.188,3	1.212,9
Murcia	159,87	217,57	420,71	443,84	461,75	485,04	510,35	539,34	567,12	593,77	633,80	664,36	687,09	709,46	731,0	755,4	767,8	781,0	794,5	809,2	829,8	872,2	891,4	913,2
Navarra	176,70	251,22	513,87	545,89	570,90	602,61	639,44	679,36	718,08	755,56	808,54	849,52	879,42	910,65	941,5	973,5	992,1	1.013,2	1.035,0	1.056,9	1.086,3	1.138,4	1.162,1	1.188,1
País Vasco	195,93	280,67	540,31	629,29	655,51	691,17	733,16	771,82	806,10	843,02	898,27	938,44	966,11	995,68	1.024,8	1.057,3	1.076,7	1.098,2	1.120,5	1.142,6	1.173,8	1.231,5	1.255,9	1.283,1
A Rixa	159,87	226,58	451,96	478,55	499,06	524,40	552,05	583,42	612,55	642,78	686,52	719,75	744,64	769,74	794,7	821,9	839,5	857,6	876,4	894,9	917,1	967,9	990,6	1.016,3
Castela e Meillá ⁽²⁾	177,90	254,23	504,25	532,85	555,21	583,13	613,37	646,60	679,60	704,70	750,50	789,05	831,03	819,01	837,4	859,1	880,3	873,4	885,4	899,7	919,5	967,8	994,2	1.036,0
España	168,28	236,80	468,19	497,89	518,89	546,04	576,57	609,75	641,86	673,69	719,68	754,06	779,49	804,96	829,8	856,4	871,0	886,8	903,6	920,6	944,7	990,5	1.011,0	1.034,4

Pensións con complementos a mínimos

Co obxecto de garantir un nivel mínimo de subsistencia ás persoas pensionistas, establécense unhas contías mínimas. Isto permite unha renda mínima, que procura evitar situacións de pobreza. As pensións contributivas cuxa contía fose a da pensión mínima poden ser complementadas, baixo o cumprimento de certos requisitos ata ese importe mínimo. Dentro das pensións contributivas caben varias modalidades: xubilación, incapacidade permanente e morte e supervivencia.

Os cadros 12.9 e 12.10 mostran o número de pensións cos complementos a mínimos e co tanto por cento do total, por tipos de prestacións, para as catro provincias galegas, para o total do Estado e en porcentaxe por CC. AA. Para 2021, en orfandade máis da metade das pensións recoñecidas en Galicia, o 50,2%, benefíciase deste complemento e o 72,8% na modalidade de “en favor de familiares”. En xubilación, o número de pensións con complementos a mínimos é de 140.402, o 29,1% do total.

Por CC. AA, Galicia constitúe en porcentaxe a quinta que máis se beneficia deste complemento, por tras de Estremadura, Castela-A Mancha, Andalucía e Canarias, estando a súa porcentaxe 5,12 puntos por riba da media estatal.

Cadro 12.9

Pensións con complementos a mínimos. Galicia a decembro de 2021

	Incapacidade permanente		Xubilación		Viuvez		Orfandade		En favor de familiares		Total	
	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)
A Coruña	3.698	14,28	51.008	26,91	21.871	29,38	4.415	47,40	1.665	68,01	82.657	27,40
Lugo	1.916	17,75	25.608	35,45	6.005	21,55	1.704	55,78	803	80,70	36.036	31,35
Ourense	2.069	18,76	25.286	37,72	7.788	31,27	1.656	59,55	1.042	85,83	37.841	35,38
Pontevedra	3.061	13,31	38.500	25,03	16.229	27,81	3.956	48,03	1.423	67,06	63.169	25,73
Galicia	10.744	15,19	140.402	29,09	51.893	27,96	11.731	50,16	4.933	72,77	219.703	28,57
España	138.730	14,55	1.297.910	20,87	634.556	26,91	150.873	44,09	22.964	51,86	2.245.033	22,64

(*) % sobre el total de cada tipo de pensións.
Fonte: INSS.

Cadro 12.10

**Porcentaxe de pensións contributivas con complemento
a mínimos por comunidades autónomas. 2014-2021**

	Incapacidade permanente								Xubilación								Viuvez							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	18,06	18,57	18,37	19,44	19,61	20,95	21,10	20,89	35,57	35,04	34,31	33,21	32,46	31,58	30,53	29,20	41,89	41,53	41,36	40,30	38,43	36,75	35,87	34,69
Aragón	9,34	9,45	9,44	9,95	10,07	11,12	11,27	11,19	23,66	22,82	22,51	21,11	20,15	19,89	19,05	18,17	35,83	35,28	35,24	33,87	31,13	28,69	27,53	26,43
Asturias	8,76	8,77	8,90	9,11	9,11	10,12	10,23	10,60	18,12	17,70	17,56	16,46	15,81	15,69	15,23	14,73	19,38	19,21	19,37	18,69	16,98	15,70	15,38	14,97
Baleares	8,90	8,89	8,96	9,39	9,40	9,85	9,71	9,55	21,52	21,50	20,93	19,99	19,10	18,23	17,55	16,70	26,46	26,17	26,17	25,29	23,53	21,88	21,32	20,57
Canarias	13,75	14,31	13,52	14,84	15,63	16,95	16,93	16,49	29,71	29,08	28,19	27,66	27,28	26,71	25,98	24,98	44,76	44,46	43,93	43,53	42,39	40,95	40,32	39,44
Cantabria	10,49	10,48	10,49	9,81	9,37	9,95	9,79	9,77	20,27	19,63	19,34	18,37	17,67	17,22	16,68	16,01	23,69	23,38	23,33	22,80	21,05	19,34	18,94	18,26
Castela e León	11,35	11,70	11,50	11,86	12,21	13,16	13,33	13,42	29,69	28,77	28,58	26,72	25,28	24,32	23,23	22,03	40,79	40,37	40,50	39,57	37,33	35,53	34,63	33,57
Castela-A Mancha	13,76	14,06	13,73	14,01	14,02	14,91	14,75	14,70	39,50	38,49	38,09	35,94	34,35	33,01	31,46	30,06	59,18	58,84	58,77	57,82	55,31	52,99	51,61	50,26
Cataluña	8,18	8,48	8,49	8,90	9,14	9,62	9,53	9,34	17,95	17,56	17,28	16,68	16,32	15,98	15,53	15,01	19,39	19,10	19,07	18,38	17,10	15,83	15,27	14,63
C. Valenciana	14,35	14,91	14,79	15,76	16,05	16,81	16,82	16,58	27,60	27,21	26,74	25,82	25,19	24,58	23,86	22,99	36,67	36,74	36,63	35,86	34,15	32,36	31,69	30,49
Extremadura	22,43	22,41	21,78	22,41	23,25	24,60	24,84	24,84	49,51	48,29	47,53	45,26	43,69	42,24	40,52	38,72	61,51	61,01	61,04	59,74	57,29	55,17	54,06	52,63
Galicia	14,67	14,53	14,40	14,42	14,29	14,94	15,11	15,09	36,03	35,28	35,07	33,28	32,01	31,06	30,10	28,89	30,87	30,90	30,89	30,57	29,69	28,86	28,54	27,79
Madrid	8,59	8,65	8,52	9,04	9,33	9,90	9,54	9,09	14,55	14,31	13,95	13,79	13,82	13,68	13,40	13,03	25,88	25,40	25,29	24,58	22,65	20,69	19,83	18,92
Murcia	14,59	14,81	14,91	14,95	14,71	15,52	15,54	15,26	32,09	31,56	31,10	30,09	29,30	28,32	27,50	26,49	38,68	38,51	38,32	37,82	36,60	35,23	34,77	33,68
Navarra	6,92	7,14	7,16	7,42	7,48	7,93	8,16	8,03	19,28	18,60	18,20	17,13	16,49	15,86	15,23	14,60	31,11	30,27	30,18	28,27	25,70	23,14	21,84	20,56
País Vasco	5,67	5,76	5,76	6,05	6,30	6,67	6,83	7,04	11,73	11,52	11,30	10,96	10,78	10,55	10,34	10,09	16,95	16,56	16,56	15,67	13,72	12,19	11,73	11,28
A.Rioxa	9,53	9,79	9,97	10,12	10,12	11,43	11,82	11,63	25,17	24,48	24,11	22,67	21,67	21,31	20,45	19,47	37,45	36,91	36,78	35,49	32,78	30,50	29,12	27,71
Ceuta	6,64	7,46	7,20	7,31	8,25	7,87	6,94	6,62	22,03	21,26	21,09	20,79	20,23	19,29	18,65	17,48	39,62	39,93	39,99	38,64	36,39	35,81	34,89	34,15
Melilla	10,43	11,28	10,99	12,44	11,02	10,78	10,65	10,60	25,66	25,09	24,57	23,87	23,60	22,62	21,94	21,39	40,91	40,59	40,20	38,96	38,34	37,16	35,95	34,97
Media	11,39	11,66	11,52	11,96	12,07	12,79	12,78	12,67	26,30	25,69	25,29	24,20	23,43	23,01	21,96	21,05	35,32	35,01	34,93	33,99	32,13	30,46	29,65	28,68

	Orfandade								En favor de Familiares								Total							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	55,63	56,81	56,82	56,20	54,94	54,86	54,43	53,72	55,13	54,71	52,22	52,03	53,74	53,45	52,61	52,19	35,86	35,61	35,09	34,31	33,41	32,63	31,82	30,71
Aragón	41,33	41,75	41,33	40,60	39,56	40,21	39,61	38,69	49,00	48,72	49,84	47,43	45,98	44,57	43,63	42,61	26,27	25,61	25,38	24,14	22,80	22,09	21,24	20,36
Asturias	36,50	36,88	37,12	35,55	34,88	34,76	33,94	33,19	38,87	37,82	36,61	36,56	35,04	35,27	34,33	33,30	18,14	17,87	17,85	17,01	16,14	15,84	15,46	15,07
Baleares	44,64	45,18	45,56	44,62	41,37	40,83	40,34	39,38	49,62	46,27	46,97	45,11	45,67	47,11	43,33	40,34	22,79	22,23	21,88	21,08	20,01	19,07	18,44	17,65
Canarias	56,43	57,33	56,88	57,18	55,93	55,40	54,78	54,23	57,73	56,45	54,80	52,42	54,66	52,90	52,04	51,37	33,57	33,12	32,20	31,81	31,28	30,51	29,81	28,82
Cantabria	41,20	41,61	41,44	41,00	39,05	38,98	38,33	38,13	50,18	48,80	45,94	44,74	44,19	43,38	41,73	41,21	21,12	20,68	20,47	19,65	18,68	18,00	17,53	16,92
Castela e León	52,24	53,02	53,37	51,99	50,75	50,97	50,29	49,79	59,25	58,73	57,93	56,74	55,88	56,09	54,82	50,01	32,18	31,51	31,36	29,88	28,37	27,32	26,36	25,30
Castela-A Mancha	56,72	57,84	58,39	57,65	56,36	55,91	54,98	54,34	64,96	64,67	63,75	63,07	63,80	63,02	62,80	61,92	42,75	42,10	41,73	40,16	38,53	37,18	35,77	34,54
Cataluña	33,67	34,32	34,27	33,72	32,94	32,36	31,77	30,95	38,24	38,02	38,00	36,59	36,96	35,30	35,09	35,05	17,79	17,52	17,34	16,81	16,29	15,83	15,40	14,88
C. Valenciana	48,65	49,94	49,85	49,49	48,43	48,02	47,63	46,82	53,19	52,63	52,31	52,11	50,99	50,62	49,60	48,26	29,46	29,34	28,99	28,29	27,46	26,65	26,02	25,12
Extremadura	66,52	68,11	68,18	67,77	65,91	66,07	65,71	64,60	67,87	67,13	64,42	63,66	65,61	65,64	64,75	63,87	50,86	49,98	49,37	47,70	46,14	44,79	43,48	41,99
Galicia	53,78	54,16	54,33	53,28	51,37	51,63	51,06	50,12	76,17	75,20	73,64	73,08	74,88	73,43	73,19	72,80	33,66	33,22	33,06	31,84	30,78	30,05	29,38	28,39
Madrid	33,93	34,40	34,17	33,80	32,60	32,67	32,32	31,62	34,81	34,35	34,00	34,28	33,38	32,47	31,58	30,89	17,60	17,21	16,98	16,68	16,19	15,63	15,21	14,69
Murcia	54,15	54,92	54,58	53,78	52,18	52,44	51,99	51,02	60,56	59,30	54,86	59,29	59,47	58,79	59,17	58,17	32,53	32,29	31,98	31,28	30,45	29,68	29,11	28,20
Navarra	36,54	36,40	35,96	35,38	34,35	33,82	33,47	32,87	52,55	52,15	51,24	52,22	49,39	49,13	46,95	46,23	21,60	20,94	20,62	19,49	18,44	17,45	16,75	16,02
País Vasco	28,26	28,28	28,27	27,47	25,91	25,65	25,07	24,05	30,50	30,01	30,40	27,67	25,97	25,34	24,31	23,94	13,14	12,91	12,75	12,28	11,64	11,13	10,87	10,59
A.Rioxa	46,12	46,16	46,13	45,99	43,88	42,41	41,94	41,22	51,61	53,89	53,59	51,91	52,20	48,63	49,72	48,84	27,63	27,08	26,82	25,53	24,18	23,42	22,54	21,51
Ceuta	52,32	55,14	54,12	53,58	50,60	51,01	48,06	45,70	46,67	42,22	42,22	46,51	41,86	39,02	29,55	27,08	28,70	28,66	28,40	27,83	26,65	25,86	24,86	23,89
Melilla	60,15	63,19	61,72	64,55	63,45	64,53	63,38	62,36	61,29	50,00	48,48	60,00	56,67	58,06	56,67	51,85	31,84	31,85	31,26	31,02	30,23	29,12	28,16	27,48
Media	47,30	48,18	48,03	47,56	46,02	45,92	45,22	44,36	52,54	51,11	50,07	50,29	49,81	49,06	47,68	46,31	28,29	27,88	27,56	26,67	25,67	24,86	24,12	23,27

Elaboración propia.
Datos a decembro de cada ano.
Fonte: INSS.

Análise por réximes

Como foi apuntado en informes anteriores, en Galicia prodúcese a partir de 1994 unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas do réxime agrario, comezando a ser maior o número das pensións que causan baixa que o número de novas e novos pensionistas.

O número de pensións do réxime xeral da Seguridade Social (433.800 en 2021) experimentan unha suba de algo máis de 7.000 con respecto ao ano anterior. As provincias de Lugo e Ourense, con 51.4

deste réxime é a da provincia da Coruña, con 88.300 pensións, contando Lugo con 56.700, unha cifra moi preto da de Pontevedra, 61.900. En Ourense foi de 39.700.

Cadro 12.11
Evolución do número de pensións polos principais
réximes. Por provincias. Galicia 2000/2010-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral⁽¹⁾					
2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,3
2010	127,4	37,1	48,1	103,7	316,3
2011	131,1	38,0	49,3	107,3	325,7
2012	136,2	40,2	51,2	113,2	340,7
2013	146,8	43,7	55,1	121,7	367,3
2014	150,9	44,9	56,6	125,3	377,6
2015	154,7	45,9	57,8	128,7	386,9
2016	158,5	46,8	58,9	131,7	395,8
2017	162,1	47,8	60,0	134,8	404,7
2018	165,6	48,9	60,9	138,0	413,4
2019	169,2	49,9	61,7	140,8	421,6
2020	171,4	50,4	62,1	142,8	426,7
2021	174,2	51,4	62,7	145,5	433,8
Autónomos⁽²⁾					
2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
2010	96,7	72,7	52,5	66,8	288,7
2011	96,2	71,5	51,3	66,6	285,7
2012	95,6	70,0	50,0	66,2	281,9
2013	95,1	68,8	48,8	65,9	278,5
2014	94,5	67,5	47,9	65,7	275,6
2015	93,7	65,9	46,7	65,2	271,5
2016	92,9	64,4	45,5	64,7	267,6
2017	92,1	62,7	44,3	64,3	263,4
2018	91,2	61,1	43,1	63,6	259,0
2019	90,4	59,7	42,0	63,1	255,3
2020	89,3	58,1	40,8	62,5	250,7
2021	88,3	56,7	39,7	61,9	246,5
Agrario⁽¹⁾⁽³⁾					
2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
2010	1,4	1,3	0,8	2,6	6,0
2011	1,4	1,2	0,8	2,5	5,9
Mar					
2000	23,3	2,3	0,1	20,3	46,0
2010	26,1	2,6	0,1	23,7	52,4
2011	26,3	2,6	0,1	24,0	53,0
2012	26,5	2,6	0,1	24,3	53,6
2013	26,8	2,7	0,1	24,7	54,2
2014	26,9	2,7	0,1	25,0	54,7
2015	26,9	2,7	0,1	25,2	54,9
2016	26,8	2,7	0,1	25,4	55,0
2017	26,7	2,7	0,1	25,4	55,6
2018	26,6	2,7	0,1	25,3	54,7
2019	26,4	2,7	0,1	25,3	54,5
2020	26,2	2,7	0,1	25,1	54,1
2021	25,9	2,7	0,1	25,0	53,6
Outros					
2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
2010	21,8	7,1	7,8	21,1	57,7
2011	21,7	7,0	7,7	20,9	57,3
2012	21,5	7,0	7,7	20,5	56,6
2013	14,7	4,6	4,9	14,9	39,0
2014	14,3	4,5	4,8	14,6	38,2
2015	14,0	4,4	4,7	14,2	37,3
2016	13,7	4,4	4,6	13,8	36,5
2017	13,4	4,3	3,9	13,4	35,0
2018	13,1	4,3	4,5	13,0	34,9
2019	12,8	4,3	4,4	12,6	34,1
2020	12,5	4,2	4,4	12,3	33,5
2021	12,2	4,3	4,3	12,0	32,8
Total					
2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
2010	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0
2011	276,7	120,5	109,1	221,2	727,5
2012	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7
2013	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1
2014	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0
2015	289,3	119,0	109,2	233,3	750,7
2016	291,9	118,3	109,1	235,5	754,9
2017	294,3	117,5	108,9	237,9	758,7
2018	296,4	117,0	108,6	240,0	762,0
2019	298,8	116,5	108,3	241,9	765,5
2020	299,4	115,5	107,4	242,7	765,0
2021	300,5	115,0	106,8	244,4	766,7

Elaboración propia.

Medias anuais en miles.

(1) As persoas traballadoras por conta propia do rexime agrario intégranse no de autónomos a partir de 2008.

(2) A partir do 01/01/2012 as persoas traballadoras por conta aliea do rexime agrario intégranse no rexime xeral.

(3) A partir de xuño de 2013 as pensións do rexime especial de empregados do fogar intégranse no rexime xeral.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número de pensionistas do réxime especial do mar, 2,7 veces máis que Andalucía, que ocupa o segundo lugar. Os e as 53.600 pensionistas deste réxime en Galicia en 2021, representan o 44,0% do total español.

Cadro 12.12

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas. 1990/1995/2011-2021

	Réxime Xeral ⁽¹⁾													Autónomos ⁽¹⁾												
	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	367,2	481,6	728,8	1.068,8	1.122,6	1.145,0	1.161,9	1.188,9	1.207,9	1.216,7	1.236,6	1.249,0	1.263,6	77,0	96,2	213,5	217,0	221,4	226,4	229,6	234,7	237,9	239,7	243,7	246,5	249,2
Aragón	96,6	124,0	171,1	182,7	189,8	192,6	195,2	199,8	203,1	204,8	208,2	209,2	211,5	26,9	30,7	73,9	74,0	74,6	75,3	75,2	75,2	75,2	75,2	74,8	74,8	74,3
Asturias	82,7	103,6	145,4	149,2	156,9	159,3	161,9	165,5	168,0	169,2	171,7	172,9	174,7	18,6	23,0	76,2	75,5	75,2	74,9	74,1	72,8	72,1	71,7	71,0	70,0	69,1
Baleares	54,5	68,6	103,3	110,9	118,3	121,0	123,4	127,5	130,2	131,3	134,4	137,2	140,6	14,2	19,0	43,0	43,6	44,4	45,2	45,7	46,3	46,7	46,8	47,3	47,7	48,1
Canarias	66,9	89,6	166,6	192,4	203,0	210,1	217,1	228,6	236,5	240,0	248,1	254,5	261,5	11,9	16,0	47,1	47,9	49,0	50,3	51,3	52,9	53,8	54,3	55,3	56,1	56,8
Cantabria	47,5	58,1	79,0	81,2	84,7	86,3	87,7	90,3	92,1	92,9	94,8	95,9	97,5	10,2	11,9	35,5	35,2	35,1	35,1	34,8	34,6	34,4	34,3	34,3	34,0	33,9
Castela e León	159,7	207,5	294,5	319,2	334,1	340,2	346,0	355,2	361,6	364,4	370,7	373,8	379,2	55,3	64,0	204,4	202,2	201,1	200,3	198,3	195,1	193,0	192,1	190,2	187,2	184,5
Castela-A Mancha	84,5	114,7	180,7	232,4	241,9	245,9	249,3	254,2	257,4	258,9	262,5	263,7	267,0	31,8	36,2	89,8	90,1	90,9	91,9	92,2	92,5	92,8	93,0	93,4	93,1	93,2
Cataluña	626,5	758,9	1.072,4	1.117,3	1.177,1	1.197,6	1.216,4	1.244,8	1.263,4	1.271,5	1.290,8	1.297,6	1.308,1	126,5	152,4	286,8	291,3	297,5	303,3	306,8	311,6	314,3	315,6	318,9	319,9	320,7
C. Valenciana	273,6	349,1	553,5	650,3	680,7	693,0	702,6	718,4	728,5	733,8	746,0	754,0	762,4	59,5	70,8	152,9	156,3	160,1	164,2	167,1	171,6	174,2	175,6	178,8	181,3	183,7
Extremadura	47,6	68,0	98,4	145,4	151,9	154,8	157,0	160,7	163,3	164,4	166,8	168,2	170,1	17,2	19,8	51,1	51,1	51,5	51,8	51,9	52,1	52,2	52,2	52,3	52,3	52,1
Galicia	146,9	197,2	325,7	340,7	367,3	377,6	386,9	400,0	409,5	413,4	421,6	426,7	433,8	40,1	49,2	285,7	281,9	278,6	275,6	271,5	265,5	261,2	259,0	255,3	250,7	246,5
Madrid	402,1	511,8	749,7	775,8	824,3	845,4	864,7	894,0	912,6	922,7	943,1	949,7	963,7	57,6	70,4	123,9	127,2	132,0	137,5	141,6	146,9	150,3	152,3	155,7	157,1	159,7
Murcia	56,5	71,8	114,9	157,3	167,5	170,5	172,8	176,1	178,0	178,9	181,6	183,1	185,3	16,9	20,5	45,7	46,4	47,3	48,3	48,9	49,7	50,1	50,3	50,9	51,3	51,6
Navarra	36,6	47,3	77,0	82,6	86,2	88,1	90,0	93,0	95,1	96,1	98,3	99,2	101,1	10,0	11,4	28,3	28,4	28,9	29,4	29,5	29,8	29,9	29,9	30,0	30,0	30,2
País Vasco	197,5	250,3	346,9	354,1	367,6	374,0	380,5	390,2	398,4	402,3	409,5	412,7	41,7	35,2	41,8	81,7	83,2	85,3	87,8	89,5	91,8	93,4	94,2	95,9	97,1	98,8
A Ríoxa	20,1	26,4	37,5	39,7	41,4	42,1	42,7	43,9	44,8	45,2	46,2	46,8	47,8	6,2	7,2	17,7	17,7	17,8	18,1	18,2	18,2	18,2	18,3	18,3	18,3	18,4
Ceuta	3,4	4,3	5,3	5,4	5,7	5,8	5,9	6,1	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	0,7	0,9	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5
Melilla	2,6	3,4	4,2	4,3	4,7	4,8	4,9	5,1	5,3	5,3	5,4	5,5	5,6	1,0	1,3	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
España	2.773,0	3.536,2	5.254,9	6.009,5	6.325,7	6.454,0	6.566,9	6.742,5	6.861,7	6.918,0	7.042,7	7.106,3	7.197,6	617,1	742,4	1.860,0	1.871,8	1.893,6	1.918,2	1.929,0	1.944,5	1.952,9	1.957,5	1.969,7	1.970,6	1.974,2

	Agrario ⁽³⁾				Mar											
	1990	1995	2011	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	326,1	344,3	323,0	18,5	21,0	21,8	21,6	21,5	21,2	21,0	20,6	20,5	20,3	20,0	19,7	
Aragón	61,9	60,2	8,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Asturias	58,7	59,9	1,1	5,0	5,3	4,7	4,6	4,5	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1	4,1	4,0	3,9
Baleares	30,2	29,4	4,8	2,9	3,1	2,9	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6
Canarias	37,9	38,1	19,3	9,3	10,4	10,3	10,2	10,1	9,9	9,8	9,5	9,4	9,3	9,1	8,9	8,7
Cantabria	26,3	26,9	0,8	3,6	3,9	4,0	4,0	4,0	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	3,5	
Castela e León	105,5	186,7	19,4	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Castela-A Mancha	112,0	113,3	48,3	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Cataluña	123,5	123,2	22,7	8,7	9,0	8,4	8,3	8,2	8,1	8,0	7,8	7,8	7,7	7,6	7,4	7,3
C. Valenciana	142,7	143,4	84,5	8,6	9,1	8,3	8,1	8,0	7,9	7,7	7,5	7,3	7,3	7,2	7,1	6,9
Extremadura	77,0	77,4	45,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Galicia	271,5	275,1	5,9	33,9	40,9	53,0	53,6	54,3	54,7	55,0	54,8	54,7	54,5	54,1	53,6	
Madrid	29,0	26,3	7,3	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Murcia	51,7	54,5	39,7	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7
Navarra	20,5	20,5	3,7	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
País Vasco	29,0	28,1	1,3	11,7	13,1	13,2	13,0	12,9	12,8	12,6	12,3	12,1	12,0	11,8	11,5	11,3
A Ríoxa	12,7	12,6	1,5	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ceuta	—	0,0	0,0	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Melilla	—	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
España	1.596,2	1.619,9	637,1	106,3	120,5	131,3	131,1	131,1	130,8	130,0	128,6	127,2	126,4	125,2	123,7	121,8

Elaboración propia.

Medas anuais en miles.

A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente co total de España ao empregar cantidades reducidas.

(1) A partir do 01/01/2006, as persoas traballadoras por conta propia do réxime agrario intégranse no de autónomos.

(2) A partir do 01/01/2012 os traballadores por conta aliea do réxime agrario intégranse no réxime xeral.

(3) A partir de xunio de 2013 as pensións do réxime especial de empregados do fogar intégranse no réxime xeral.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4. Análise dos datos sobre as pensións do sistema

12.4.1. Pensións de xubilación

En Galicia (cadro 12.13) en 2021 hai 481.000 pensións de xubilación, 300 máis que en 2020. Esta cifra representa o 7,80% das 6.165.300 existentes en España.

Na provincia de Lugo, dende 2008 (79.200) baixan o número de pensións ata chegar as 72.300 en 2021; en Ourense baixan dende as 70.100 (en 2008) ata as 67.000 (en 2021). Nestes últimos trece anos aumentan en gran medida nas outras dúas provincias galegas (de 160.400 a 188.700 na Coruña e de 126.400 ás 153.000 en Pontevedra). Como se indicaba en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, cun peso importante da poboación maior, condiciona claramente estes resultados.

A media en 2021 das pensións galegas de xubilación situouse en 1.004,1 euros mensuais, subindo 16,9 euros con respecto a 2020. A media estatal increméntase en 2021 en 18,1 euros, situándose en 1.189,7 euros, isto é, 185,6 euros por riba da media galega.

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, aparecen ambas as dúas cunha diferenza con respecto a media estatal de 299,5 euros no primeiro caso e 351,2 no segundo.

Cadro 12.13

Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe(%)
1990							
Nº	101,6	55,6	54,9	57,8	269,9	2.803,8	9,63
Pensión media	282,09	251,62	248,92	279,69	268,61	308,07	87,19
1997							
Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5	9,28
Pensión media	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28	82,68
1998							
Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9	9,47
Pensión media	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15	82,23
2008							
Nº	160,4	79,2	70,1	126,4	436,0	4.936,8	8,83
Pensión media	737,0	616,0	598,5	739,9	693,9	845,4	82,08
2009							
Nº	162,7	78,7	69,9	128,6	440,0	5.038,9	8,73
Pensión media	764,2	635,6	616,6	766,4	718,7	875,0	82,14
2010							
Nº	165,0	78,0	69,7	130,9	443,6	5.140,6	8,63
Pensión media	793,3	656,2	636,2	794,1	745,1	905,9	82,24
2011							
Nº	167,6	77,5	69,6	133,4	448,1	5.246,2	8,54
Pensión media	820,7	677,7	655,7	824,7	771,9	936,4	82,43
2012							
Nº	169,9	76,7	69,3	135,4	451,3	5.330,2	8,47
Pensión media	829,3	684,6	660,7	834,3	780,3	946,4	82,45
2013							
Nº	172,8	76,3	69,1	138,0	456,1	5.451,5	8,37
Pensión media	860,3	709,4	682,8	866,1	809,9	979,5	82,68
2014							
Nº	175,7	75,8	69,3	140,9	461,6	5.559,0	8,30
Pensión media	871,4	717,2	689,4	877,7	820,4	991,0	82,78
2015							
Nº	178,0	75,2	69,0	143,2	465,5	5.641,9	8,25
Pensión media	911,7	748,3	714,5	916,3	857,8	1.033,2	83,02
2016							
Nº	180,2	74,5	68,8	145,1	468,6	5.732,0	8,18
Pensión media	920,6	755,3	720,0	924,9	866,2	1.042,7	83,07
2017							
Nº	182,2	73,9	68,5	146,9	471,5	5.826,1	8,09
Pensión media	939,7	773,4	733,6	943,6	884,9	1.063,5	83,20
2018							
Nº	184,2	73,5	68,4	148,8	474,8	5.929,5	8,01
Pensión media	965,6	798,3	755,2	969,2	910,6	1.090,7	83,48
2019							
Nº	187,6	73,1	68,0	151,7	480,5	6.089,3	7,89
Pensión media	1.017,5	847,6	800,5	1.017,9	961,0	1.143,6	84,04
2020							
Nº	188,4	72,5	67,2	152,6	480,7	6.130,6	7,84
Pensión media	1.043,2	873,7	823,7	1.043,7	987,1	1.171,5	84,26
2021							
Nº	188,7	72,3	67,0	153,0	481,0	6.165,3	7,80
Pensión media	1.061,1	890,1	838,4	1.060,1	1.004,1	1.189,7	84,40

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: % Galicia/España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás as do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.2. Pensións de invalidez permanente

As pensións de incapacidade experimentan pequenas subas no seu número ata 1997 (cadro 12.14). En 1998 sofren unha importante diminución, xa que dende novembro de 1997 as persoas beneficiarias das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou máis considéranse como xubiladas. En 2021 o número das pensións de invalidez foi de 70.100 que representan o 7,39% sobre as da mesma natureza en España. O importe da pensión media en Galicia é do 90,73% da media estatal.

Cadro 12.14

Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/ 2008-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe (%)
1990							
Nº	36,3	32,8	23,2	54,7	147,0	1.567,9	9,38
Pensión media	251,10	226,82	229,24	240,22	238,21	284,33	83,78
1997							
Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5	1.626,6	9,01
Pensión media	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22	471,29	81,74
1998							
Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2	804,5	7,36
Pensión media	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74	492,94	82,72
2008							
Nº	26,4	9,3	9,2	22,7	67,5	906,8	7,44
Pensión media	726,33	675,68	674,50	712,32	707,67	826,39	85,63
2009							
Nº	26,8	9,2	9,3	23,0	68,3	920,9	7,42
Pensión media	745,75	710,45	701,48	731,78	730,23	845,66	86,35
2010							
Nº	27,2	9,3	9,5	23,2	69,1	933,7	7,40
Pensión media	762,89	736,89	719,78	753,85	750,46	864,96	86,76
2011							
Nº	27,2	9,5	9,5	23,6	69,8	938,5	7,44
Pensión media	780,35	760,77	743,47	772,79	770,08	883,05	87,21
2012							
Nº	27,1	9,7	9,6	23,6	69,9	943,3	7,41
Pensión media	784,52	767,29	750,29	778,58	775,46	887,29	87,40
2013							
Nº	26,9	9,8	9,6	23,3	69,5	935,2	7,44
Pensión media	805,53	790,66	776,75	801,48	798,12	907,64	87,93
2014							
Nº	26,4	10,1	9,7	22,8	68,9	929,5	7,42
Pensión media	810,12	797,71	783,48	808,11	803,97	912,89	88,07
2015							
Nº	25,9	10,2	9,9	22,6	68,5	931,7	7,36
Pensión media	829,21	813,63	806,45	823,31	821,64	927,53	88,58
2016							
Nº	25,9	10,3	10,1	22,7	69,0	938,3	7,36
Pensión media	832,75	817,15	812,54	826,52	825,41	929,69	88,78
2017							
Nº	26,0	10,5	10,4	22,8	69,8	947,1	7,37
Pensión media	842,39	824,29	829,30	835,21	835,36	936,00	89,25
2018							
Nº	26,0	10,7	10,5	22,8	70,0	951,8	7,36
Pensión media	855,77	833,73	851,10	847,71	849,08	946,19	89,74
2019							
Nº	25,8	10,8	10,9	22,5	70,0	962,0	7,28
Pensión media	890,65	867,27	895,14	879,66	884,22	978,40	90,37
2020							
Nº	25,6	10,7	10,8	22,6	69,7	949,2	7,34
Pensión media	896,22	875,76	909,93	887,98	892,54	984,99	90,61
2021							
Nº	25,7	10,7	10,9	22,8	70,1	949,8	7,39
Pensión media	904,89	885,67	921,66	896,39	901,79	993,96	90,73

Media mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: Galicia/España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás as do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

O cadro 12.15 fornece información sobre a distribución do número de pensións de invalidez, segundo os grados de incapacidade. De acordo con estes datos, o volume maior de pensionistas por invalidez en Galicia son os incapacitados permanente totais: 49.987, que representan o 71,26% das pensións de incapacidade permanente en Galicia, e o 8,53% das pensións por incapacidade a nivel estatal, unha cifra case tres puntos superior á que correspondería á proporción da poboación.

Cadro 12.15

**Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade
Por provincias. Galicia/España. 2010-2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
Gran invalidez							
2010	978	351	264	724	2.317	32.700	7,09
2011	993	360	262	715	2.330	32.973	7,07
2012	984	362	270	721	2.337	33.050	7,07
2013	983	361	285	712	2.341	32.625	7,18
2014	965	366	284	679	2.294	32.405	7,08
2015	935	356	292	676	2.259	32.553	6,94
2016	939	351	296	669	2.255	32.841	6,87
2017	934	340	300	681	2.255	33.389	6,75
2018	923	340	300	698	2.260	33.658	6,72
2019	938	335	293	716	2.281	33.929	6,72
2020	943	330	284	714	2.270	33.389	6,80
2021	918	328	270	713	2.228	32.790	6,79
Incapacidade permanente absoluta*							
2010	8.012	3.369	3.099	7.619	22.099	386.271	5,72
2011	7.853	3.476	3.063	7.523	21.915	384.932	5,69
2012	7.723	3.517	3.051	7.319	21.610	383.297	5,64
2013	7.529	3.511	3.028	7.065	21.133	376.306	5,62
2014	7.255	3.515	3.030	6.828	20.628	370.386	5,57
2015	6.971	3.479	3.065	6.662	20.177	367.210	5,49
2016	6.765	3.393	3.127	6.519	19.805	364.227	5,44
2017	6.635	3.287	3.210	6.492	19.624	360.766	5,44
2018	6.499	3.172	3.251	6.361	19.283	355.597	5,42
2019	6.324	3.052	3.287	6.151	18.813	350.038	5,37
2020	6.128	2.918	3.292	5.986	18.324	340.564	5,38
2021	5.938	2.850	3.279	5.860	17.927	331.302	5,41
Incapacidade permanente total							
2010	18.150	5.549	6.134	14.839	44.672	514.054	8,69
2011	18.352	5.660	6.164	15.339	45.515	520.079	8,75
2012	18.419	5.788	6.232	15.562	46.001	526.949	8,73
2013	18.377	5.950	6.254	15.509	46.090	526.289	8,76
2014	18.151	6.207	6.364	15.293	46.015	526.693	8,74
2015	17.981	6.388	6.496	15.245	46.110	531.905	8,67
2016	18.205	6.600	6.674	15.481	46.960	541.262	8,68
2017	18.426	6.842	6.936	15.675	47.880	552.971	8,66
2018	18.582	7.162	6.996	15.730	48.470	562.582	8,62
2019	18.560	7.361	7.195	15.707	48.823	573.533	8,51
2020	18.516	7.393	7.299	15.749	48.957	578.751	8,46
2021	18.816	7.555	7.362	16.255	49.987	585.673	8,53

Elaboración propia.

Medias anuais. Porcentaxe: % Galicia/España.

* A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás as do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

As pensións de incapacidade permanente parcial suprimíronse no ano 1966, pasando a percibir os novos beneficiarios unha cantidade tanto alzado.

Fuente: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade reducir a perda económica que supón a desaparición dun dos cónxuxes ou parella de feito. En 2021 aumenta o número de pensións de viuvez en Galicia (cadro 12.16), con 100 pensionistas máis que o ano anterior. As 185.600 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,87% do total español, destacando con respecto ao total da poboación as cifras de Lugo (27.900) e Ourense (24.900).

Como se sinalou en anteriores informes, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas é inferior á do conxunto de España. En 2021 a pensión media en Galicia foi de 627,2 euros, mentres que na media estatal foi de 743,0 euros.

Como no resto das pensións, as diferenzas das medias de Lugo (540,8 euros) e Ourense (547,5 euros), con respecto ao total español, son aínda maiores.

Cadro 12.16**Pensións de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	44,8	21,6	18,4	34,6	119,5	1.541,0	7,75
Pensión media	175,80	137,43	138,96	171,94	162,07	188,76	85,86
1997							
Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5	7,93
Pensión media	271,07	206,26	214,72	266,10	250,20	297,63	84,06
1998							
Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7	7,94
Pensión media	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09	83,80
2008							
Nº	69,8	29,9	26,2	53,9	179,8	2.249,9	7,99
Pensión media	496,2	391,9	402,7	484,8	461,9	550,8	83,86
2009							
Nº	70,5	29,9	26,3	54,5	181,2	2.270,3	7,98
Pensión media	512,7	405,2	417,1	500,3	477,4	568,8	83,93
2010							
Nº	71,1	30,0	26,4	55,1	182,6	2.290,1	7,97
Pensión media	526,3	416,9	430,0	513,6	490,6	583,6	84,07
2011							
Nº	71,7	30,1	26,4	55,7	183,8	2.309,3	7,96
Pensión media	540,1	428,8	441,8	526,3	503,7	598,6	84,16
2012							
Nº	72,3	29,9	26,4	56,3	184,9	2.322,9	7,96
Pensión media	542,7	431,6	444,7	528,9	506,5	601,6	84,20
2013							
Nº	72,7	30,0	26,4	56,8	185,8	2.336,2	7,95
Pensión media	557,4	444,6	458,5	543,5	520,9	617,6	84,34
2014							
Nº	73,1	29,9	26,4	57,2	186,6	2.348,4	7,94
Pensión media	561,0	448,3	461,9	547,0	524,6	621,5	84,41
2015							
Nº	73,5	29,7	26,3	57,4	186,8	2.353,3	7,94
Pensión media	574,0	460,2	472,0	559,1	537,1	634,6	84,64
2016							
Nº	73,8	29,5	26,1	57,6	187,1	2.358,7	7,93
Pensión media	576,9	463,1	474,6	562,2	540,2	637,9	84,68
2017							
Nº	74,1	29,2	25,9	58,0	187,3	2.360,4	7,93
Pensión media	584,4	471,0	481,8	570,3	548,1	646,4	84,80
2018							
Nº	74,3	28,8	25,7	58,2	184,0	2.359,9	7,80
Pensión media	599,9	484,1	493,9	586,4	563,3	644,4	87,40
2019							
Nº	74,7	28,5	25,4	58,5	187,0	2.366,8	7,90
Pensión media	642,7	517,3	527,2	628,2	603,4	715,0	84,39
2020							
Nº	74,3	28,0	25,0	58,2	185,5	2.349,9	7,89
Pensión media	654,9	529,3	537,6	641,5	615,9	730,1	84,36
2021							
Nº	74,4	27,9	24,9	58,4	185,6	2.358,3	7,87
Pensión media	665,2	540,8	547,5	654,0	627,2	743,0	84,41

Media mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: % Galicia/España.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.4. Pensións de orfandade

A pensión de orfandade ten como finalidade a obtención dunha axuda económica por cada fillo ou filla que sexa menor de certa idade ou estea en situación de incapacidade para traballar, sempre que teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

Durante 2021 produciuse en Galicia (cadro 12.17) un aumento de 97 pensións de orfandade con respecto ao ano anterior. As 23.447 persoas beneficiarias acollidas ao

sistema da Seguridade Social en Galicia representan o 6,87% do total estatal, das cales o 39,9% son da Coruña, o 35,2% de Pontevedra, o 13,1% de Lugo e o 11,8% de Ourense.

O importe medio da contía da pensión por orfandade experimenta no ano 2021 un incremento en Galicia de 4,26 euros e no conxunto do Estado de 4,78 euros.

Cadro 12.17

Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	5.448	1.564	1.561	4.707	13.280	163.653	8,11
Pensión media	154,31	138,21	137,60	155,83	150,99	157,84	95,66
1997							
Nº	6.986	2.163	1.942	5.829	16.920	212.146	7,98
Pensión media	177,23	164,13	171,66	173,75	173,72	181,37	95,78
1998							
Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733	7,95
Pensión media	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05	95,23
2008							
Nº	8.177	2.631	2.396	6.729	19.933	261.012	7,64
Pensión media	342,58	323,84	328,46	323,35	331,92	337,77	98,27
2009							
Nº	8.165	2.621	2.457	6.802	20.045	266.436	7,52
Pensión media	355,71	335,67	339,52	336,94	344,74	348,69	98,87
2010							
Nº	8.133	2.641	2.490	6.821	20.085	270.488	7,43
Pensión media	366,06	342,03	348,42	345,84	353,85	357,60	98,95
2011							
Nº	8.186	2.690	2.487	6.870	20.233	275.077	7,36
Pensión media	375,60	352,07	357,56	356,47	363,76	367,62	98,95
2012							
Nº	8.633	2.831	2.620	7.275	21.359	294.827	7,24
Pensión media	372,23	352,29	354,29	352,19	360,56	365,30	98,70
2013							
Nº	9.105	2.980	2.739	7.716	22.540	315.546	7,14
Pensión media	377,19	360,43	358,93	357,37	365,97	370,57	98,76
2014							
Nº	9.626	3.100	2.817	8.148	23.691	335.637	7,06
Pensión media	373,72	357,67	357,87	354,07	362,97	368,01	98,63
2015							
Nº	9.751	3.094	2.837	8.284	23.966	338.208	7,09
Pensión media	377,49	362,18	364,96	357,75	367,21	373,15	98,41
2016							
Nº	9.793	3.132	2.849	8.300	24.074	340.519	7,07
Pensión media	738,22	363,98	365,57	359,71	368,49	374,61	98,37
2017							
Nº	9.707	3.141	2.836	8.292	23.975	340.427	7,04
Pensión media	382,78	368,26	368,46	363,99	372,68	379,43	98,22
2018							
Nº	9.583	3.138	2.787	8.240	23.747	339.589	6,99
Pensión media	391,67	375,98	376,75	371,93	381,00	387,39	98,35
2019							
Nº	9.485	3.115	2.774	8.178	23.552	340.106	6,92
Pensión media	412,03	393,77	397,18	390,95	400,55	405,54	98,77
2020							
Nº	9.393	3.064	2.729	8.164	23.350	338.414	6,90
Pensión media	417,35	402,40	401,09	397,99	406,72	412,28	98,65
2021							
Nº	9.365	3.074	2.764	8.243	23.447	341.428	6,87
Pensión media	422,35	406,35	404,70	401,89	410,98	417,06	98,54

Porcentaxe: %Galicia/España.
Fonte: INSS.

12.4.5. Pensións en favor de familiares

O aseguramento derivado do pasamento pode chegar ademais de ao cónxuxe e descendentes, a outros parentes consanguíneos da persoa causante que reúnan certos requisitos, entre outros, a convivencia con ela dous anos antes do falecemento, non ter dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares obrigados a dar alimentos.

En 2021, en Galicia (cadro 12.18), incrementáanse en 50 o número de pensións en favor de familiares en relación co ano anterior, ata acadar 6.704 pensionistas, que representan o 15,36% do total do conxunto do Estado.

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia da Coruña (36,2%) e Pontevedra (31,1%).

No que atinxe á contía media de pensión cabe destacar o global galego en 2021 (535,22 euros), que é netamente inferior á media estatal (603,2 euros), sendo a diferenza máis importante nas provincias de Lugo e Ourense.

Cadro 12.18**Pensións a favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2021**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	977	193	462	1.110	2.742	26.484	10,35
Pensión media	188,74	189,47	171,65	175,81	180,68	190,59	94,80
1997							
Nº	1.658	502	869	1.706	4.735	45.988	10,30
Pensión media	222,21	198,29	218,83	217,33	217,30	217,62	99,85
1998							
Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460	10,35
Pensión media	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49	99,42
2008							
Nº	1.967	702	1.102	1.596	5.367	37.674	14,25
Pensión media	419,69	378,39	403,32	414,58	409,41	443,94	92,22
2009							
Nº	2.010	726	1.104	1.659	5.499	37.810	14,54
Pensión media	418,14	426,54	393,11	414,05	421,65	455,93	92,48
2010							
Nº	2.027	732	1.124	1.680	5.563	37.628	14,78
Pensión media	440,96	406,98	424,47	436,93	431,94	470,57	91,79
2011							
Nº	2.098	762	1.144	1.684	5.688	38.121	14,92
Pensión media	454,63	416,66	436,95	455,10	446,13	482,70	92,42
2012							
Nº	2.095	698	1.159	1.726	5.678	37.967	14,96
Pensión media	462,03	417,81	437,46	462,52	451,73	488,24	92,52
2013							
Nº	2.100	751	1.144	1.730	5.725	38.030	15,05
Pensión media	476,38	433,95	445,21	477,31	464,87	505,60	91,94
2014							
Nº	2.125	759	1.165	1.783	5.832	38.667	15,08
Pensión media	477,28	441,03	449,86	478,58	467,48	510,91	91,50
2015							
Nº	2.205	776	1.199	1.824	6.004	39.273	15,29
Pensión media	482,07	451,60	449,23	491,01	474,29	522,52	90,77
2016							
Nº	2.233	793	1.201	1.841	6.068	39.694	15,29
Pensión media	484,53	450,07	451,73	492,26	475,88	525,63	90,54
2017							
Nº	2.293	830	1.198	1.884	6.205	40.727	15,24
Pensión media	488,66	453,83	458,18	498,82	481,20	535,27	89,90
2018							
Nº	2.350	882	1.222	1.952	6.406	41.690	15,37
Pensión media	497,64	460,32	465,20	506,95	489,15	548,62	89,16
2019							
Nº	2.425	931	1.235	2.045	6.636	43.156	15,38
Pensión media	529,97	485,35	487,69	535,43	517,53	579,25	89,34
2020							
Nº	2.416	956	1.225	2.057	6.654	43.048	15,46
Pensión media	545,21	494,89	495,55	543,12	528,19	595,40	88,71
2021							
Nº	2.425	976	1.217	2.087	6.704	43.633	15,36
Pensión media	552,46	498,15	503,41	551,06	535,22	603,20	88,73

Porcentaxe: % Galicia/España.

Fonte: INSS.

12.5. Outras prestacións

12.5.1. Prestacións de incapacidade temporal

En 2021 (cadro 12.19) había 63.834 persoas en Galicia en situación de incapacidade temporal, 7.168 máis que en 2020, das que o número maior correspondían a provincia da Coruña (28.235) e o inferior á de Ourense (5.895). Ademais, salienta o elevado número de procesos por continxencias comúns das persoas traballadoras por conta propia representando nese ano o 9,9% do total español.

Cadro 12.19

Procesos de incapacidade temporal en vigor. Galicia/España. 2014-2021

	Continxencias comúns																Continxencia profesional										Total 2014	Total 2015	Total 2016	Total 2017	Total 2018	Total 2019	Total 2020	Total 2021
	conta allea								conta propia								conta propia e allea																	
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021										
A Coruña	9.233	10.816	12.301	12.992	13.845	16.178	17.363	20.856	3.223	3.479	3.568	3.548	3.448	3.904	4.813	4.936	1.439	1.637	1.835	1.821	1.981	1.971	2.221	2.846	13.895	15.932	17.704	18.361	19.274	22.053	24.997	28.236		
Lugo	2.284	2.728	3.091	3.264	3.574	4.144	4.413	5.144	1.292	1.500	1.617	1.581	1.463	1.694	1.807	1.934	411	501	566	619	602	739	608	763	3.987	4.779	5.274	5.464	5.639	6.577	6.628	7.841		
Ourense	2.032	2.187	2.681	2.772	3.025	3.598	3.776	4.211	846	869	971	926	933	1.053	1.094	1.059	314	369	410	465	478	559	514	605	3.192	3.425	4.062	4.163	4.436	5.320	5.384	6.986		
Pontevedra	7.423	8.941	10.180	10.654	11.659	13.497	14.291	16.481	2.414	2.793	2.737	2.675	2.561	3.099	3.263	3.247	1.124	1.262	1.513	1.571	1.703	1.877	1.903	2.166	10.961	12.996	14.430	14.898	15.923	18.473	19.457	21.888		
Galicia	20.972	24.872	28.263	28.682	32.103	37.407	40.443	46.481	7.776	8.891	8.893	8.728	8.406	9.760	10.977	11.176	3.288	3.769	4.324	4.476	4.784	5.148	5.348	6.188	32.036	37.192	41.470	42.888	46.272	52.303	58.888	68.834		
España	335.440	393.918	456.293	491.360	530.706	583.118	608.912	703.001	80.364	85.873	91.104	94.779	92.875	103.196	113.648	112.869	45.107	52.564	59.876	59.891	64.033	68.044	71.294	85.640	460.911	532.375	617.273	646.020	697.614	754.318	794.054	901.191		

Fonte: INSS.

A prevalencia da incapacidade temporal fai referencia ao número de procesos rexistrados en vigor en relación coa poboación protexida, e calcúlase dividindo o número de procesos ao final do período entre a poboación protexida nesa data e o resultado multiplícase por mil.

Como pode apreciarse no cadro 12.20, Galicia supera moi amplamente as ratios do total estatal en continxencias comúns por conta allea (53,97 fronte a 40,59 de media estatal) e en continxencias profesionais (6,07 fronte 4,42 de media estatal).

Cadro 12.20

Prevalencia de IT por tipo de continxencia Galicia/España. Datos a 31-12-2021

	Continxencias comúns		Continxencias profesionais
	Prevalencia por mil persoas traballadoras		Prevalencia por mil persoas traballadoras
	conta allea	conta propia ⁽¹⁾	conta propia e allea
A Coruña	54,79	56,32	5,94
Lugo	53,75	60,96	6,24
Ourense	50,28	45,32	6,10
Pontevedra	54,05	49,20	6,16
Galicia	53,97	53,54	6,07
España	40,59	34,15	4,42

Elaboración propia.

(1) Autónomos e fogar.

Fonte: INSS.

12.5.2. Prestacións de maternidade, paternidade e por nacemento e coidado por fillos e fillas

A prestación por maternidade estivo vixente ata o 31 de marzo de 2019, xa que logo, os datos de número e importe son os correspondentes ata o primeiro trimestre do ano (cadro

12.21a). O mesmo pasou coa prestación por paternidade (cadro 12.21a). O cadro 12.21b recolle a prestación por nacemento e coidado de menor, que entrou en vigor o 1 de abril de 2019, polo que o número e importe corresponden ao período de abril a decembro deste ano. O cadro 12.22 recolle a prestación de nacementos e coidado do menor para 2020 e 2021. Compróbase unha redución do número de prestacións entre 2020 e 2021 (495 menos en Galicia), aínda que a dotación aumentou en 17,6 millóns de euros. Entre estes dous anos, a dotación media pasou dos 5.091 ata os 6.088 euros. En relación coa media estatal, as prestacións de nacemento e coidado de menor son menores en Galicia (369,9 euros de diferenza en 2021)

Cadro 12.21a

Prestacións de maternidade. Galicia/España. 2014-2019

	Número de prestación												Importe das prestacións					
	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2014	2015	2016	2017	2018	2019
	total	% percibidas pai ⁽¹⁾	total	% percibidas pai ⁽¹⁾	total	% percibidas pai ⁽¹⁾	total	% percibidas pai ⁽¹⁾	total	% percibidas pai ⁽¹⁾	total	% percibidas pai ⁽¹⁾	miles de €	miles de €	miles de €	miles de €	miles de €	miles de €
A Coruña	6.153	2,44	6.237	3	6.384	2,65	5.973	1,84	5.513	2,61	1.316	2,36	32.523	33.343	33.763	32.952	30.767	7.080
Lugo	1.499	1,93	1.596	2	1.521	2,37	1.508	2,11	1.496	1,27	323	1,55	7.414	7.810	7.405	7.419	7.680	1.673
Ourense	1.328	2,18	1.284	2	1.343	3,05	1.238	2,29	1.068	2,53	271	4,43	6.410	6.272	6.430	6.047	5.470	1.273
Pontevedra	5.299	1,83	5.325	2	5.274	2,22	5.166	1,79	4.712	2,06	1.243	2,57	26.146	26.412	26.113	25.685	23.874	5.874
Galicia	14.279	2,14	14.442	2	14.522	2,50	14.159	3,39	12.502	2,30	3.153	2,54	72.493	73.838	73.710	72.103	67.790	15.900
España	281.151	1,75	278.389	2	278.509	2,04	272.821	1,68	247.975	1,91	65.386	1,82	1.585.346	1.579.656	1.560.661	1.519.134	1.475.868	357.759

(*) Datos ata marzo de 2019 pola entrada en vigor do RD 6/2019.

(1) Só pode disfrutar as de adopción ou acollemento.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Cadro 12.21b

Prestacións de paternidade. Galicia/España. 2011-2019

	Número de prestacións									Importe das prestacións (miles de euros)									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	
A Coruña	5.624	5.215	5.016	4.831	5.019	5.315	5.653	5.304	1.350	4.440,47	4.177,84	3.919,65	3.984,46	4.011,61	4.223,06	8.086,85	8.917,63	2.395,21	
Lugo	1.143	1.099	1.135	1.139	1.231	1.195	1.488	1.576	394	800,28	819,01	796,84	820,06	910,19	833,48	1.771,06	2.150,83	578,46	
Ourense	1.121	1.038	1.067	1.018	1.049	1.121	1.148	1.079	273	800,49	767,13	761,17	760,79	750,97	802,28	1.412,59	1.668,59	450,73	
Pontevedra	4.773	4.304	4.142	4.168	4.120	4.188	4.683	4.286	1.131	3.660,24	3.328,36	3.222,87	3.243,99	3.181,89	3.265,88	6.610,56	7.102,61	2.109,29	
Galicia	12.661	11.656	11.360	11.156	11.419	11.819	12.972	12.245	3.148	9.701,48	9.092,34	8.700,53	8.809,30	8.854,66	9.124,69	17.881,06	19.839,66	5.533,68	
España	269.715	245.867	237.988	235.678	238.806	244.468	264.632	255.531	70.705	225.273,97	208.725,48	198.974,13	201.229,15	201.786,30	206.268,08	399.845,94	448.706,70	130.771,10	

(*) Datos hasta marzo de 2019 por la entrada en vigor del RD 6/2019.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Cadro 12.22

Prestación de nacemento e coidado do menor. 2021

	Número de prestacións			Importe das prestacións
	Total prestación	Primeiro proxenitor	Segundo proxenitor	
A Coruña	9.389	4.685	4.704	57.900.892
Lugo	2.439	1.189	1.250	13.968.901
Ourense	1.988	980	1.008	11.679.342
Pontevedra	8.147	3.990	4.157	48.406.282
Galicia	21.963	10.844	11.119	131.955.417
España	472.015	224.713	247.302	3.010.526.981

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.5.3. Prestacións familiares por filla ou fillo a cargo

A prestación familiar por filla ou fillo experimentou en 1991 unha importante transformación, pasando a ter un carácter universal. Co RDL 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizouse a contía das prestacións por fillas/fillos menores de 18 anos non discapacitados, e por menores con discapacidade nun grao igual ou superior ao 33%. Ademais, establécense

dúas novas prestacións de pago único: nacemento do terceiro ou posterior fillo/a e a de parto múltiple.

No cadro 12.23 recóllese a media anual do número de persoas beneficiarias e causantes da prestación en 1993 e de 2010 a 2021. En 2021, hai en Galicia 38.094 familias con dereito a prestación, recollendo un importante descenso (6.884) respecto a 2020. Da análise provincial, infírese que é na provincia de Pontevedra onde existe maior número de familias beneficiarias (15.050) seguido da Coruña (14.600).

Cadro 12.23

Persoas beneficiarias de prestacións por fillo/a a cargo. Galicia/España. 1993/2010-2021

	1993	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	31.539	15.646	15.629	15.816	16.582	17.618	18.241	18.847	18.950	18.779	18.757	17.334	14.600
Lugo	14.588	5.481	5.376	5.301	5.567	5.762	5.909	6.159	6.191	6.145	6.123	5.572	4.594
Ourense	12.597	4.757	4.716	4.701	4.850	4.996	5.058	5.182	5.228	5.193	5.167	4.661	3.849
Pontevedra	32.697	15.618	15.747	15.981	17.167	18.437	18.970	19.821	19.884	19.365	19.045	17.411	15.050
Galicia	91.421	41.502	41.468	41.799	44.166	46.813	48.178	50.009	50.253	49.482	49.092	44.978	38.094
España	1.011.512	791.980	825.888	850.744	913.115	976.083	1.008.706	1.049.684	1.055.475	1.034.279	1.017.705	918.692	754.348

Elaboración propia.

Medias anuais.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.5.4. Prestacións por desemprego

A prestación por desemprego ten por obxecto garantir a continxencia na que se atopan as persoas que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego, ou ven reducida a súa xornada habitual. O desemprego pode ser total ou parcial. O primeiro caso é cando a persoa cesa na actividade que viña desenvolvendo, polo que xa non ten dereito ao seu salario. O segundo aparece cando ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, polo menos nunha terceira parte, coa redución proporcional do seu salario.

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e outro asistencial. O primeiro proporciona unha prestación substitutiva das rendas salariais deixadas de percibir; a súa duración está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores. O segundo, é complementario do contributivo e permite garantir unha protección ás persoas en desemprego baixo certos requisitos: ter esgotado a prestación contributiva por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser maior de 45 anos, traballador emigrante retornado, liberado de prisión etc.

Ademais das prestacións contributiva e asistencial, a partir de 2001 estableceuse, seguindo as directrices sobre o emprego da UE, a renda activa de inserción, que combina medidas activas con pasivas. Este programa persigue mellorar a capacidade de inserción profesional das persoas desempregadas de longa duración; para iso, asínase un compromiso de actividade coa persoa perceptora, incorporándoa a programas de emprego

e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica. A renda, cunha duración máxima de once meses, será igual ao 80% do IPREM mensual.

No cadro 12.24 preséntanse os datos do número de persoas beneficiarias da prestacións por desemprego. A serie recolle un comportamento contracíclico, aumentando o número de persoas beneficiarias en situacións de crise e reducíndose cando mellora a economía. O número máximo acádase en 2020 (143.334), despois dun descenso continuado dende 2012, por motivo da pandemia da COVID-19, que supuxo un aumento importante do número de beneficiarios. En 2021, e por mor da recuperación económica, o número de beneficiarios reduciuse ata os 96.584, un 32,6 % menos, una redución similar ao do conxunto do Estado (31,6%).

Cadro 12.24

Persoas beneficiarias da prestación por desemprego. Galicia/España. 1993/2010-2021

	1993	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	44.000	58.200	57.400	62.169	60.972	52.552	44.437	38.992	38.233	34.104	34.631	60.026	38.793
Lugo	12.900	14.800	14.600	16.601	16.637	14.235	11.907	10.721	10.796	9.477	9.159	14.238	10.126
Ourense	16.000	16.800	16.200	17.421	16.741	14.517	12.835	11.502	11.171	10.194	9.951	14.889	10.860
Pontevedra	39.700	59.900	58.700	62.449	61.124	53.479	45.389	40.126	39.624	35.308	34.442	54.181	36.805
Galicia	112.600	149.700	146.900	158.640	155.474	134.783	114.568	101.340	99.824	89.083	88.182	143.334	96.584
España	1.993.000	3.042.700	2.846.000	2.942.061	2.865.153	2.542.977	2.224.172	2.010.245	1.949.762	1.835.488	1.861.100	2.974.850	2.036.344

Datos en medias anuais. De 1993 a 2011 redondeados en centos.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

As 96.584 persoas beneficiarias das prestacións de desemprego en decembro de 2021 (cadro 12.25) supoñen o 4,7% do total español, practicamente a mesma ratio que en 2020. O 47,1% perciben unha prestación contributiva (63,3% en 2020), o 45,8% unha asistencial (32,2% en 2020) e o 7,1% restante a renda activa de inserción (4,5% en 2020). Pola súa banda, as 2.036.344 persoas beneficiarias en España en decembro de 2021 (938.506 menos que en 2020) distribúense nunha proporción do 47,1% que perciben a prestación contributiva, o 47,6% a asistencial e o 7,1% o programa de activación para o emprego.

Cadro 12.25

Prestación por desemprego. Persoas beneficiarias por tipo de prestación. Galicia/España. Decembro 2014-2021

	Prestacións contributivas								Subsidio							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	23.960	19.407	17.243	16.209	16.078	16.756	39.763	19.299	21.589	19.748	17.233	15.373	13.843	14.982	17.678	16.854
Lugo	6.222	4.992	4.526	4.238	4.089	4.163	8.564	4.594	5.983	5.499	4.924	4.449	3.973	4.296	4.973	4.805
Ourense	5.694	4.811	4.306	3.898	3.825	4.068	8.688	4.720	6.897	6.428	5.832	5.237	4.786	5.070	5.457	5.335
Pontevedra	21.261	17.482	15.305	14.501	14.511	15.474	33.697	16.905	24.378	22.282	19.789	17.084	15.092	16.365	18.079	17.269
Galicia	57.137	46.692	41.381	38.845	38.503	40.460	90.712	45.518	58.847	53.958	47.777	42.142	37.695	40.713	46.187	44.262
España⁽¹⁾	976.785	838.392	763.697	726.575	751.172	807.614	1.828.489	922.856	1.049.903	901.885	799.623	706.294	662.138	726.402	838.611	969.412
	Renda activa de Inserción								Total							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	4.964	4.796	4.236	3.858	3.276	2.892	2.585	2.640	50.513	44.437	38.992	35.886	33.680	34.631	60.026	38.793
Lugo	1.337	1.273	1.183	1.040	870	699	701	727,25	13.542	11.907	10.721	9.864	9.077	9.159	14.238	10.126
Ourense	1.442	1.429	1.259	1.150	941	813	744	805,75	14.033	12.835	11.502	10.458	9.707	9.951	14.889	10.860
Pontevedra	5.271	5.027	4.643	4.255	3.387	2.600	2.405	2.630	50.910	45.389	40.126	36.441	33.573	34.442	54.181	36.805
Galicia	13.014	12.524	11.321	10.303	8.474	7.004	6.435	6.804	128.998	114.568	101.340	92.650	86.037	88.182	143.334	96.584
España⁽²⁾	265.098	249.470	225.879	199.614	166.082	140.973	128.923	144.072	2.417.742	2.224.172	2.010.245	1.862.400	1.804.668	1.861.100	2.974.850	2.036.344

(1) Incluídos renda agraria y subsidio eventuales agrarios.

M media anual.

Fonte: Servicio Público de Empleo Estatal. Ministerio de Trabajo e Economía Social.

12.6. Pensións de carácter non contributivo e asistencial

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias en función da idade ou o grao de incapacidade, e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo, pola realización de actividades profesionais.

Como foi indicado noutros informes, a Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, tratou de integrar as diferentes pensións non contributivas nun único nivel, a favor daquelas e daqueles cidadáns que se atopen en situación de necesidade protexible e carezan de recursos económicos suficientes para a súa subsistencia. Porén, estas pensións non contributivas substitúen, aínda con maior contía, as de velez e enfermidade do Fondo de Asistencia Social (FAS), e os subsidios de garantía de ingresos mínimos e o de axuda de terceiras persoas da Lei de integración social das persoas con discapacidade (LISMI).

Complementariamente, a Xunta de Galicia estableceu unha prestación, a renda de inserción social (RISGA), regulada actualmente pola Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia. O obxecto desta prestación é garantir un mínimo de subsistencia persoal a persoas entre 25 (nalgúns casos dende os 18) e 65 anos. Este programa articúlase a través dun proxecto individualizado, mediante un conxunto de accións que posibiliten unha integración persoal, familiar, social e laboral. En Galicia, a maior parte das persoas beneficiarias (case un 70%) son mulleres.

As 220 persoas beneficiarias da LISMI en Galicia a decembro de 2021, representan o 2,4% dos 9.050 beneficiarios a nivel nacional. A maior parte das persoas beneficiarias do LISMI están na provincia de Pontevedra e A Coruña (39,5% e 34,5% do total).

Cadro 12.26

Persoas beneficiarias das prestacións da LISMI⁽¹⁾. Por provincias.
Galicia/España. 2010-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimos						
2010	304	38	88	350	780	21.424
2011	264	29	74	299	666	18.281
2012	236	25	64	256	581	15.603
2013	193	21	54	224	492	13.364
2014	169	17	51	196	433	11.519
2015	139	13	37	162	351	9.855
2016	122	12	34	142	310	8.470
2017	101	11	28	127	267	7.286
2018	87	8	24	112	231	6.201
2019	77	7	18	93	195	5.334
2020	66	5	15	81	167	4.632
2021	57	4	13	70	144	3.677
Subsidio axuda de terceira persoa						
2010	57	10	7	50	124	2.446
2011	52	8	5	41	106	1.997
2012	50	6	3	31	90	1.657
2013	39	6	2	24	71	1.379
2014	36	4	2	20	62	1.175
2015	30	4	2	17	53	1.001
2016	27	3	2	15	47	871
2017	22	2	2	14	40	744
2018	19	2	2	12	35	627
2019	18	2	1	10	31	544
2020	15	1	1	8	25	470
2021	11	0	1	7	19	363
Subsidio de mobilidade e compensación por pagos de transporte						
2010	103	22	2	11	138	2.189
2011	96	19	2	10	127	1.887
2012	84	19	2	8	113	1.667
2013	76	17	2	5	100	1.554
2014	67	13	1	6	87	1.464
2015	49	13	1	5	68	1.384
2016	41	13	2	5	61	1.265
2017	37	11	2	2	52	1.134
2018	33	11	2	4	50	882
2019	31	11	1	3	46	896
2020	29	11	1	4	45	856
2021	28	10	1	3	42	773
Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica						
2010	143	47	242	247	679	12.259
2011	130	48	245	238	661	11.559
2012	121	44	121	199	485	10.874
2013	109	41	100	93	343	9.718
2014	96	37	74	61	268	8.739
2015	88	28	26	56	198	7.955
2016	4	28	22	32	86	7.661
2017	4	26	20	32	82	7.095
2018	4	18	18	27	67	6.364
2019	3	17	17	24	61	6.119
2020	1	17	17	17	52	5.532
2021	1	16	14	11	42	4.815
Total						
2010	528	101	331	556	1.516	34.687
2011	475	90	322	500	1.387	30.673
2012	426	83	186	423	1.118	27.262
2013	366	74	155	292	887	23.865
2014	324	64	125	237	750	21.053
2015	272	53	63	203	591	18.626
2016	168	52	57	160	437	16.902
2017	143	47	50	144	384	15.097
2018	125	36	44	127	332	13.091
2019	112	34	36	107	289	12.043
2020	97	32	33	90	252	10.756
2021	87	29	28	76	220	9.050

Elaboración propia.

A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

Os datos son relativos a 31 de decembro de cada ano.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

As pensións non contributivas poden obterse por estar en situación de invalidez-discapacidade igual ou superior ao 65%, ou en idade de xubilación. Ademais, é necesario cumprir con outros requisitos, como carecer de rendas ou ingresos suficientes.

En 2021 produciuse en Galicia un descenso de 628 pensionistas de pensións non contributivas (cadro 12.27). A partir de 1996, e como quedou reflectido en informes anteriores, o número de persoas beneficiarias de pensións non contributivas de invalidez supera ás de xubilación, aínda que nos últimos anos medraron máis as pensións por xubilación. En 2021, en Galicia, as pensións de invalidez reducíronse en 490, e as de xubilación fixérono en 137. Non obstante, estas, en número de 23.887, constitúen as maioritarias. Por provincias, a maior parte das persoas que perciben unha pensión non contributiva en 2021 son das provincias da Coruña e Pontevedra (14.044 e 13.494, respectivamente).

Cadro 12.27

Pensións non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2011-2020

	Invalidez											
	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	5.179	6.458	6.295	6.161	6.006	5.905	5.770	5.527	5.323	5.173	5.046	4.838
Lugo	1.406	1.870	1.831	1.755	1.739	1.720	1.720	1.645	1.632	1.591	1.522	1.447
Ourense	2.909	2.446	2.397	2.346	2.275	2.205	2.141	2.091	2.031	1.953	1.882	1.846
Pontevedra	3.764	6.278	6.151	6.118	6.030	5.908	5.880	5.752	5.592	5.493	5.376	5.205
Galicia	13.258	17.052	16.674	16.380	16.050	15.738	15.511	15.015	14.578	14.210	13.826	13.336
España	114.487	194.712	194.876	195.478	196.934	199.518	199.761	199.120	194.757	191.113	188.670	182.791

	Xubilación											
	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	7.406	11.763	11.579	11.343	11.021	10.691	10.250	9.908	9.546	9.503	9.385	9.206
Lugo	1.437	3.541	3.486	3.342	3.279	3.218	3.150	3.077	3.026	3.025	2.954	2.979
Ourense	2.312	4.087	4.012	3.926	3.818	3.736	3.669	3.554	3.508	3.481	3.404	3.403
Pontevedra	4.133	8.935	8.697	8.520	8.564	8.452	8.291	8.010	8.144	8.293	8.272	8.289
Galicia	15.288	28.326	27.774	27.131	26.682	26.097	25.360	24.549	24.224	24.302	24.015	23.877
España	154.486	254.295	251.549	250.815	253.702	254.029	254.741	256.187	257.023	261.044	261.325	263.328

	Total											
	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	12.585	18.221	17.874	17.504	17.027	16.596	16.020	15.435	14.869	14.676	14.431	14.044
Lugo	2.843	5.411	5.317	5.097	5.018	4.938	4.870	4.722	4.658	4.616	4.476	4.426
Ourense	5.221	6.533	6.409	6.272	6.093	5.941	5.810	5.645	5.539	5.434	5.286	5.249
Pontevedra	7.897	15.213	14.848	14.638	14.594	14.360	14.171	13.762	13.736	13.786	13.648	13.494
Galicia	28.546	45.378	44.448	43.511	42.732	41.835	40.871	39.564	38.802	38.512	37.841	37.213
España	268.973	449.006	446.425	446.292	450.636	453.547	454.502	455.307	451.780	452.157	449.995	446.119

Elaboración propia.

Medias anuais ¶

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións

No cadro 12.28 figura o número de pensións non contributivas por CC. AA. para 1997/2007-2021. Galicia é sexta, despois de Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana, Madrid e Canarias. As 37.213 persoas perceptoras de pensións non contributivas en 2021 representan o 8,3% do total estatal, moi por riba de CC. AA. con moito maior número de habitantes que Galicia, como pode ser o caso de Madrid.

Cadro 12.28

Pensións non contributivas da Seguridade Social. Por comunidade autónomas. 1997/2010-2021

	Total núm. pensionistas												
	1997	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andalucía	94.445	104.104	102.924	101.768	101.707	102.447	102.025	101.669	101.173	97.847	96.210	95.365	95.372
Aragón	12.123	8.093	7.923	7.762	7.701	7.631	7.546	7.515	7.402	7.366	7.294	7.275	7.134
Asturias	10.618	9.813	9.729	8.565	9.489	9.300	9.184	9.138	9.038	8.630	8.619	8.599	8.510
Baleares	7.270	7.621	7.638	7.590	7.509	7.647	7.802	7.929	7.938	7.882	7.861	7.865	8.026
Canarias	34.188	42.258	42.160	42.603	42.714	43.005	43.712	43.869	43.704	43.246	43.216	43.135	42.125
Cantabria	5.616	6.163	6.181	6.309	6.424	6.609	6.720	6.896	7.010	7.125	7.093	7.061	7.047
Castela-A Mancha	21.281	21.039	20.798	20.375	20.174	19.902	19.682	19.497	19.645	21.770	21.651	19.158	19.142
Castela e León	27.457	23.150	22.740	22.424	22.386	22.276	22.128	22.051	21.966	19.382	19.427	21.402	20.982
Cataluña	49.581	56.194	55.905	56.012	55.659	56.527	57.884	58.400	58.854	59.676	60.603	60.871	60.462
C. Valenciana	37.248	46.723	46.656	46.332	46.400	46.952	47.629	48.394	48.921	48.843	48.911	48.907	48.296
Estremadura	1.343	15.239	14.868	14.446	14.202	14.282	14.115	13.959	13.575	13.119	12.970	12.758	12.166
Galicia	46.508	47.275	45.930	44.878	43.925	43.146	42.247	41.277	40.098	38.802	38.511	38.230	37.213
Madrid	30.512	32.891	32.846	33.599	34.645	35.722	37.315	38.415	39.989	41.722	42.660	42.407	42.297
Murcia	11.798	14.096	13.957	13.923	14.175	14.503	14.670	14.954	15.128	15.337	15.481	15.437	15.430
Navarra	3.449	2.711	2.687	2.653	2.635	2.616	2.625	2.686	2.678	2.651	1.734	2.733	2.857
País Vasco	10.692	9.949	10.107	10.230	10.449	10.772	10.991	11.298	11.586	11.846	12.093	12.135	12.581
A Rioxa	2.415	1.781	1.763	1.732	1.772	1.807	1.829	1.865	1.893	1.940	1.975	1.966	1.981
Ceuta	1.560	1.705	1.702	1.727	1.778	1.756	1.913	1.877	1.882	2.039	2.104	2.621	2.513
Melilla	2.400	2.490	2.492	2.498	2.548	2.731	2.711	2.815	2.824	2.657	2.664	2.070	1.985
España	410.504	453.295	449.006	445.426	446.292	449.631	452.728	454.504	455.304	451.780	452.157	449.995	446.119

Elaboración propia.

Media anual.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

O cadro 12.29 mostra que o número de persoas beneficiarias do RISGA en Galicia redúcese en 2021 respecto a 2020 (1.809 menos), despois dos fortes incrementos de 2012 e 2013, acadando a 31 de decembro de 2019 as 9.020 persoas, case 1,8 veces que o resultado en 2010. Hai que destacar o elevado número de persoas beneficiarias na provincia de Pontevedra (3.9764 e A Coruña (1.521), mentres que as de Ourense (935) e Lugo (887) constitúen as de inferior colectivo.

Cadro 12.29

Persoas beneficiarias da renda de inclusión social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1997-2021

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
A Coruña	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887	1.825	1.904	1.844	1.844	1.769	1.700	1.717	1.654
Lugo	364	427	453	426	453	477	540	464	464	427	403	405	492
Ourense	387	347	382	421	447	529	543	559	559	635	600	658	730
Pontevedra	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570	1.479	1.515	1.306	1.306	1.334	1.399	1.570	1.920
Galicia	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357	4.310	4.502	4.173	4.173	4.165	4.102	4.350	4.796
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
A Coruña	1.528	1.500	1.638	2.532	2.345	2.808	3.090	2.948	3.017	2.932	2.459	1.521	
Lugo	468	500	725	990	1.169	1.226	1.335	1.294	1.297	1.294	1.099	887	
Ourense	779	835	1.079	1.361	1.445	1.278	1.448	1.295	1.174	1.082	935	935	
Pontevedra	2.213	2.285	3.276	4.417	4.205	4.401	4.888	4.834	4.675	4.475	4.527	3.976	
Galicia	4.988	5.120	6.718	9.300	9.164	9.713	10.761	10.371	10.163	9.783	9.020	7.211	

Elaboración propia.

Datos a 31 de decembro.

Fonte: Xunta de Galicia.

O cadro 12.30 figura o importe medio da prestación do RISGA en cada unha das provincias galegas para 2014-2021. A contía maior sempre corresponde as provincias de Pontevedra

e A Coruña. O RISGA supón un desembolso de 44,3 millóns de euros en 2021, dos que o 52,5% (23,3 millóns) corresponde a provincia de Pontevedra.

Cadro 12.30

Importe medio e total pagos RISGA. 2014-2020

	Importe medio mensual ⁽¹⁾								Total neto							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A Coruña	448,97	441,64	446,58	451,73	446,62	443,08	423,34	429,67	12.236.151	14.569.902	16.770.507	17.296.654	17.151.711	16.505.566	15.642.945	10.916.743
Lugo	446,75	444,09	441,56	445,71	442,87	437,00	411,06	430,49	4.784.688	5.994.371	7.005.188	7.310.056	6.919.033	6.909.719	6.746.063	5.203.863
Ourense	454,97	438,04	438,02	446,42	443,97	447,37	436,08	441,74	6.529.649	7.280.262	7.582.359	7.792.707	6.698.155	6.194.138	6.038.462	4.932.679
Pontevedra	420,17	417,65	422,93	429,12	432,11	436,68	423,69	437,03	20.499.662	22.368.646	24.896.143	26.360.007	24.927.313	24.251.382	25.010.473	23.329.919
Galicia	462,01	430,61	434,07	439,78	439,16	439,82	423,34	435,21	44.050.150	50.213.181	56.254.197	58.759.425	55.696.213	53.860.805	53.437.943	44.383.203

Elaboración propia.

(1) Importe medio por beneficiario. Datos de decembro de cada ano.

Fuente: Xunta de Galicia.

O cadro 12.31 inclúe o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI, as do FAS (ata 2013), as non contributivas da Seguridade Social e as do RISGA.

Como xa se indicou, as do FAS extinguíronse en 2014; as pensións do LISMI vanse reducindo notablemente. A partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente, representando en 2021 o 83,4% do conxunto das asistenciais (44.644). As prestacións da RISGA (7.211) representan, en 2021, un 16,1% do total. A maior parte das persoas beneficiarias dunha prestación de carácter asistencial, residen nas provincias de Pontevedra (17.546) e A Coruña (15.652).

12.7. Dependencia

A Lei de autonomía persoal e atención as persoas en situación de dependencia recoñece, a partir de 2007, o dereito ás persoas que non poidan valerse por si mesmas a que sexan atendidas polo Estado e as CC. AA. Trátase de garantir unha serie de prestacións económicas vinculadas ao servizo, para coidados na contorna familiar e para asistencia persoal e en especie (servizos de prevención das situacións de dependencia e os de promoción da autonomía persoal, teleasistencia, axuda a domicilio, coidados persoais, servizo de centro de día e de noite e servizo de atención residencial). As situacións de dependencia fíxanse en tres grados: moderada, severa e gran dependencia.

As contías das prestacións económicas fíxanse polo Consello Territorial de Servizos Sociais e do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia (SAAD), tendo en conta a capacidade económica da persoa beneficiaria para os efectos de determinar a contía individual das prestacións económicas.

No cadro 12.32 contéplase por CC. AA. o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación por cada un dos seus tipos, xunto á ratio de número de prestacións por persoa. As prestacións por coidados familiares constitúen no conxunto do Estado as

prestacións máis numerosas, a 31 de decembro de 2021, o 39,5% (482.545). En Galicia o 37,9 % son para axuda a domicilio e o 23,5 % para coidados familiares.

Cadro 12.32

Persoas beneficiarias e prestacións do sistema de dependencia a 31-12-2021

	Beneficiarios/as dereito prestación	Prev.dep. e prom. a. persoal	Tele- asistencia	Axuda a domicilio	Centros de dia/noite	Atención residencial	P.e. vinculada ao servizo	P.e. coidados familiares	P.e. asistencia persoal	Total	Ratio prest.por beneficiario/a
Andalucía	257.227	1.031	107.699	129.060	12.877	25.784	4.335	78.485	14	359.285	1,40
Aragón	35.145	3.548	3.415	5.094	1.662	3.748	5.655	18.327	0	41.449	1,18
Asturias	27.700	7.097	2.168	6.288	2.225	3.378	3.159	10.795	10	35.120	1,27
Baleares	24.476	3.882	10.447	1.516	2.006	2.733	983	17.924	0	39.491	1,61
Canarias	26.787	568	1.052	164	4.610	4.013	8.263	10.077	0	28.747	1,07
Cantabria	17.369	6.654	2.862	1.439	1.962	4.893	0	9.159	0	26.969	1,55
C. astela e León	108.712	13.166	17.056	21.751	7.662	8.536	48.071	30.096	1.712	148.050	1,36
Castela-A Mancha	63.814	7.707	18.710	16.215	3.070	11.888	8.049	14.581	23	80.243	1,26
Cataluña	166.875	464	21.717	31.737	11.365	37.197	17.756	82.784	82	203.102	1,22
C. Valenciana	117.265	964	6.264	2.883	7.103	12.190	19.337	79.260	88	128.089	1,09
Estremadura	31.070	1.137	1.702	838	1.971	4.209	17.257	6.500	0	33.614	1,08
Galicia	65.061	5.251	6.628	24.636	8.167	6.974	10.129	15.263	110	77.158	1,19
Madrid	152.686	3.837	59.403	36.360	14.611	23.204	20.958	39.622	85	198.080	1,30
Murcia	37.047	3.804	6.988	1.838	3.846	4.625	1.546	23.413	4	46.064	1,24
Navarra	14.164	1.152	2.250	854	361	2.015	2.816	8.644	31	18.123	1,28
País Vasco	65.741	579	21.068	6.001	7.134	12.785	1.238	34.673	6.387	89.865	1,37
A Ríoxa	8.004	898	2.326	3.488	1.099	1.620	961	1.372	0	11.764	1,47
Ceuta e Melilla	2.999	475	714	967	64	198	4	1.570	0	3.992	1,33
España	1.222.142	62.214	292.469	291.129	91.795	169.990	170.517	482.545	8.546	1.569.205	1,28

Fonte: Inerserso.

No cadro 12.33 figura o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación en relación coa poboación por CC. AA. e a nivel estatal. En 2021 Galicia está 17 centésimas por baixo da media estatal, cun número a 31 de decembro de 2021 de 65.061 perceptores, 2.406 menos que o ano anterior.

Cadro 12.33

Persoas beneficiarias con prestación do sistema de dependencia en relación coa poboación. Por comunidades autónomas. 2014-2021

	Poboación*								Beneficiarios/as con dereito a prestación**									% persoas beneficiarias/poboación							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Andalucía	8.402.305	8.399.043	8.388.107	8.379.820	8.384.408	8.414.240	8.478.084	8.472.407	163.348	179.239	183.962	196.730	212.243	220.375	285.089	257.227	1,94	2,13	2,19	2,35	2,53	2,62	3,36	3,04	
Aragón	1.325.385	1.317.847	1.308.563	1.308.750	1.308.728	1.319.291	1.330.333	1.326.261	17.076	17.828	21.038	25.617	29.146	32.952	36.344	35.145	1,29	1,35	1,61	1,96	2,23	2,50	2,73	2,85	
Asturias	1.061.756	1.051.229	1.042.608	1.034.960	1.028.244	1.022.800	1.018.899	1.011.792	15.354	17.524	20.034	21.242	22.049	21.083	27.263	27.700	1,45	1,67	1,92	2,05	2,14	2,06	2,68	2,74	
Baleares	1.103.442	1.104.479	1.107.220	1.115.999	1.128.908	1.149.460	1.210.725	1.173.008	11.483	11.630	14.587	16.761	17.328	20.674	25.528	24.476	1,04	1,05	1,32	1,50	1,53	1,80	2,11	2,09	
Canarias	2.104.815	2.100.306	2.101.924	2.108.121	2.127.685	2.153.389	2.236.992	2.172.944	23.196	13.885	16.852	19.417	21.638	23.390	33.152	26.787	1,10	0,66	0,80	0,92	1,02	1,09	1,48	1,23	
Cantabria	588.656	585.179	582.206	580.295	580.229	581.078	582.388	584.507	13.774	13.945	13.370	15.283	15.734	17.179	21.022	17.369	2,34	2,38	2,30	2,63	2,71	2,96	3,61	2,97	
Castela e León	2.494.790	2.472.052	2.447.519	2.425.801	2.409.164	2.399.548	2.401.307	2.383.139	62.047	73.546	85.301	88.709	93.374	104.776	105.708	108.712	2,49	2,98	3,49	3,66	3,88	4,37	4,40	4,56	
Castela-A Mancha	2.078.611	2.059.191	2.041.631	2.031.479	2.026.807	2.032.863	2.045.554	2.049.562	36.322	36.796	41.338	51.473	57.838	62.182	64.772	63.814	1,75	1,79	2,02	2,53	2,85	3,06	3,17	3,11	
Cataluña	7.518.903	7.508.106	7.522.596	7.555.830	7.600.065	7.675.217	7.652.348	7.763.362	125.821	126.450	126.668	141.058	155.037	163.730	230.320	166.875	1,67	1,68	1,68	1,87	2,04	2,13	3,01	2,15	
C. Valenciana	5.004.844	4.980.689	4.959.968	4.941.509	4.963.703	5.003.769	5.029.341	5.058.138	41.809	43.239	51.564	61.488	74.354	88.242	115.485	117.265	0,84	0,87	1,04	1,24	1,50	1,76	2,30	2,32	
Extremadura	1.099.632	1.092.997	1.087.778	1.079.920	1.072.863	1.067.710	1.061.979	1.059.501	21.697	22.242	24.435	25.582	29.189	28.237	34.750	31.070	1,97	2,03	2,25	2,37	2,72	2,64	3,27	2,93	
Galicia	2.748.695	2.732.347	2.718.525	2.708.339	2.701.743	2.699.499	2.702.592	2.695.645	39.004	41.823	49.101	55.370	60.099	61.636	67.467	65.061	1,42	1,53	1,81	2,04	2,22	2,28	2,50	2,41	
Madrid	6.454.440	6.436.996	6.466.996	6.507.184	6.578.079	6.663.394	6.747.068	6.751.251	90.038	101.304	108.817	117.758	141.699	143.622	161.936	152.686	1,39	1,57	1,68	1,81	2,15	2,16	2,40	2,26	
Murcia	1.466.818	1.467.288	1.464.847	1.470.273	1.478.509	1.493.898	1.504.869	1.518.486	27.029	27.485	32.134	33.962	34.999	35.054	40.012	37.047	1,84	1,87	2,19	2,31	2,37	2,35	2,66	2,44	
Navarra	640.790	640.476	640.647	643.234	647.554	654.214	656.509	661.537	8.454	9.038	9.754	12.284	13.668	13.801	14.462	14.164	1,32	1,41	1,52	1,91	2,11	2,11	2,20	2,14	
País Vasco	2.188.985	2.189.257	2.189.534	2.194.158	2.199.088	2.207.776	2.189.138	2.213.993	41.049	51.044	56.449	62.070	65.017	67.062	79.315	65.741	1,88	2,33	2,58	2,83	2,96	3,04	3,62	2,97	
A Ríoxa	319.002	317.053	315.794	315.381	315.675	316.798	315.931	319.796	6.320	6.743	7.592	7.396	8.100	8.282	10.806	8.004	1,98	2,13	2,40	2,35	2,57	2,61	3,42	2,50	
Ceuta y Melilla	169.472	169.847	170.545	171.079	171.528	171.264	168.558	169.778	1.899	2.348	2.568	2.631	2.763	2.906	3.042	2.999	1,12	1,38	1,51	1,54	1,61	1,70	1,80	1,77	
España	46.771.341	46.624.382	46.557.008	46.572.132	46.722.980	47.026.208	47.332.614	47.385.107	745.720	796.109	865.564	954.831	1.054.275	1.115.183	1.356.473	1.222.142	1,59	1,71	1,86	2,05	2,26	2,37	2,87	2,58	

* Cifras INE de poboación a 1 de xaneiro.

**Persoas beneficiarias a 31 de decembro.

Fonte: Inerserso.

CAPÍTULO 13. ELECCIÓN SINDICAIS

(volver ao índice)

Benigno Sánchez García

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Capítulo 13. ELECCIÓN SINDICAIS

Neste apartado reflíctense os procesos de conformación da representación sindical das persoas traballadoras e os seus resultados, para o cal se procede a análise dos resultados das eleccións celebradas e das súas continxencias, respecto dos procesos electorais desenvolvidos na Comunidade Autónoma Galega. Todo iso coa finalidade de expresar a realidade, nunca estática, da representatividade sindical de Galicia.

Para facer unha primeira análise desa representatividade sindical non sería suficiente co exame dos datos referidos a 2021, senón que tamén se contempla como período máis amplo o dos últimos catro anos (de 2018 a 2021) e, nalgunha outra ocasión, o período anterior a este (de 2017 a 2020). En varios momentos, compáranse os datos de 2021 cos do ano anterior, 2020, ano verdadeiramente extraordinario, no que os efectos da pandemia deixáronse notar significativamente na actividade económica e, derivadamente, no número de procesos electorais acometidos. Mais, como deseguida veremos, a certa normalidade recuperada en 2021 non supuxo unha reactivación significativa dos procesos electorais levados a cabo, sendo o seu número global, e tamén o de representantes elixidos, inferior ao de 2020, ano este no que xa se tiña producido unha moi importante redución respecto de 2019. Nesas circunstancias, a corrección que supón analizar en paralelo os resultados dos últimos catro anos ten, se cabe, máis sentido que outras veces.

Se tomamos en consideración (cadro 13.1.1) o período que abrangue dende o 1 de xaneiro de 2018 ata o 31 de decembro de 2021, o número de persoas elixidas foi de 15.895. A Coruña foi, unha vez máis, a provincia onde máis representantes se elixiron, co 42,82% do total, algo máis de 7 puntos por riba da provincia de Pontevedra. Non obstante, A Coruña é tamén a provincia onde a porcentaxe de mulleres representantes é menor, o 27,38%, lonxe das porcentaxes das outras tres provincias galegas.

En 2021 (cadro 13.1.2) rexistráronse un total de 889 actas de procesos electorais (122 menos que as rexistradas en 2020 e 1.994 menos que en 2019) e elixíronse 2.168 representantes (2.980 representantes en 2020 e 8.641 en 2019), coa distribución dende o punto de vista sindical que se dirá máis adiante. Tamén neste ano foi A Coruña a provincia onde se elixiron máis representantes, o 47% do total de Galicia.

Cadro 13.1.1

Distribución provincial de representantes elixidos/as segundo xénero e porcentaxes correspondentes. Galicia. 01.01.2018/ 31.12.2021

	Representante s elixidos/as	% representantes elixidos/as sobre o total	Homes	Mulleres	% mulleres sobre o total provincial
A Coruña	6.807	42,82	4.943	1.864	27,38
Lugo	1.814	11,41	1.141	673	37,10
Ourense	1.642	10,33	1.050	592	36,05
Pontevedra	5.632	35,43	3.609	2.023	35,92
Galicia	15.895	100,00	10.743	5.152	32,41

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

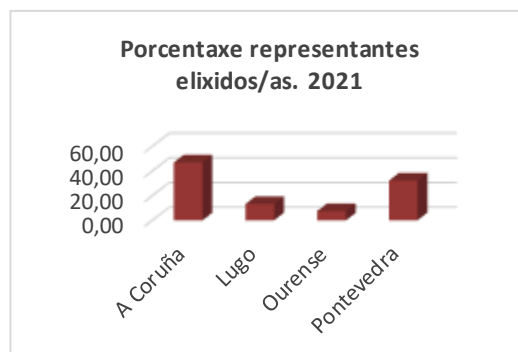

Cadro 13.1.2

Distribución provincial dos avisos previos, actas rexistradas, representantes elixidos/as e porcentaxe de representantes elixidos/as. Galicia. 01.01.2021/ 31.12.2021

	Nº de avisos previos presentados	Nº de actas rexistradas	Representante s elixidos/as	Porcentaxe de representantes elixidos/as sobre o
A Coruña	435	392	1.019	47,00
Lugo	126	107	288	13,28
Ourense	82	75	162	7,47
Pontevedra	340	315	699	32,24
Galicia	983	889	2.168	100,00

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

No que se refire á participación das persoas traballadoras nos procesos electorais (cadros 13.2 a 13.3), nos últimos catro anos participaron en Galicia un 71,75% das

persoas afectadas polas eleccións (cifra practicamente idéntica á dos períodos 2017/2020, o 71,54%, e 2016/2019, o 70,9%), producíndose a maior porcentaxe de participación na provincia de Lugo e a menor na da Coruña, ao igual que nos dous períodos anteriores.

No cadro 13.3 pódese constatar a casuística dos votos emitidos.

Cadro 13.2

Distribución provincial da participación electoral. Galicia. 01.01.2018/ 31.12.2021

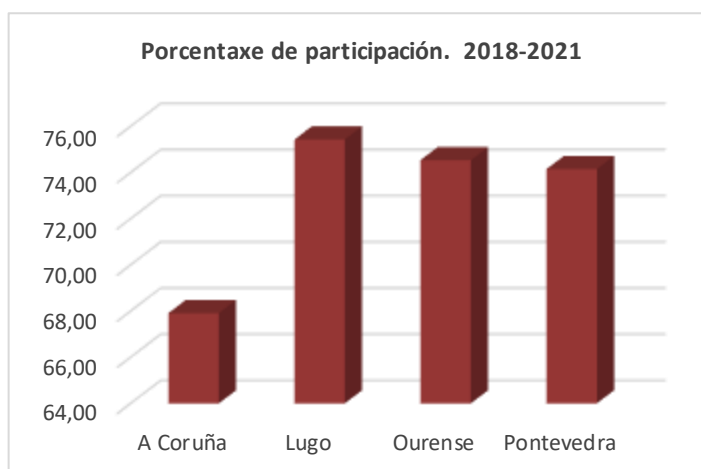
	Persoas traballadoras afectadas ⁽¹⁾		Participantes/ votantes ⁽²⁾		Porcentaxe de participación por provincias ⁽³⁾
	N.º	% ⁽¹⁾	N.º	% ⁽²⁾	%
A Coruña	151.859	41,44	103.126	39,22	67,91
Lugo	41.436	11,31	31.255	11,89	75,43
Ourense	37.276	10,17	27.783	10,57	74,53
Pontevedra	135.908	37,08	100.773	38,33	74,15
Galicia	366.479	100,00	262.937	100,00	71,75

(1) Porcentaxe de persoas traballadoras afectadas en relación co total.

(2) Porcentaxe de participantes en relación co total das catro provincias.

(3) Porcentaxe de participantes en relación co total de cada provincia.

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.3

Características dos votos emitidos. Galicia. 01.01.2018/ 31.12.2021

	A candidaturas	Nulos	En branco	Total votos	%
A Coruña	103.873	988	3.085	107.946	40,40
Lugo	29.851	371	759	30.981	11,59
Ourense	26.819	243	771	27.833	10,42
Pontevedra	96.031	871	3.556	100.458	37,59
Galicia	256.574	2.473	8.171	267.218	100,00

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Dende unha perspectiva de xénero, nestes últimos catro anos a participación de homes e mulleres foi practicamente a mesma, consolidándose a tendencia do período inmediatamente anterior. A maior porcentaxe de participación das mulleres deuse na provincia de Ourense (74,67%) e a dos homes na provincia de Lugo (77,06%).

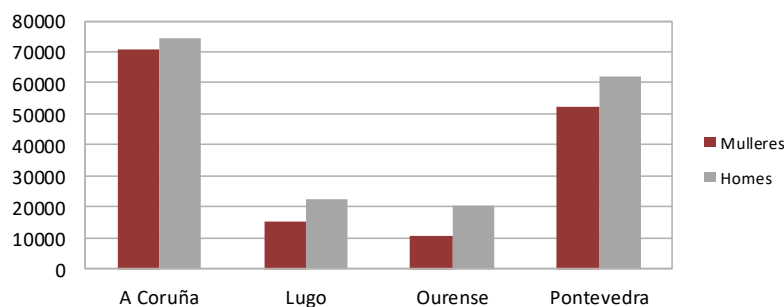
Cadro 13.4

Distribución provincial dos/as electores/as, votantes e participación electoral. Por xénero.
Galicia. 01.01.2018/ 31.12.2021

	Electores			Votantes			Participación electoral		
	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total
A Coruña	71.898	79.961	151.859	49.732	53.394	103.126	69,17	66,78	67,91
Lugo	18.006	23.430	41.436	13.199	18.056	31.255	73,30	77,06	75,43
Ourense	10.603	26.673	37.276	7.917	19.866	27.783	74,67	74,48	74,53
Pontevedra	65.655	70.253	135.908	48.276	52.497	100.773	73,53	74,73	74,15
Galicia	166.162	200.317	366.479	119.124	143.813	262.937	71,69	71,79	71,75

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Electores/as por provincia. 2018/2021

No que ten que ver coa dimensión dos centros de traballo (cadro 13.5), o maior número de procesos electorais, no período 2018/2021, medido en termos de actas rexistradas, deuse nas empresas de ata 30 persoas traballadoras (o 60,76%), seguido polo das empresas de entre 50 e 100 (o 14,07%). A provincia da Coruña concentra o maior número de procesos electorais en todos os tramos, salvo no das empresas de máis de 5.000 persoas traballadoras, en que o número foi o mesmo que na provincia de Pontevedra.

Cadro 13.5

Distribución provincial do número de actas rexistradas segundo o tamaño do centro de traballo.
Galicia. 01.01.2018/ 31.12.2021

	Ata 30 trab.	De 31-49 trab.	50-100 trab.	101-250 trab.	251-500 trab.	501-750 trab.	751-1000 trab.	1001-5000 trab.	> de 5000 trab.	Total
A Coruña	1.178	301	313	173	43	16	10	19	3	2.056
Lugo	444	69	76	45	12	3	2	6	0	657
Ourense	362	64	80	33	13	5	1	4	0	562
Pontevedra	1.173	282	262	130	41	13	7	9	3	1.920
Galicia	3.157	716	731	381	109	37	20	38	6	5.195

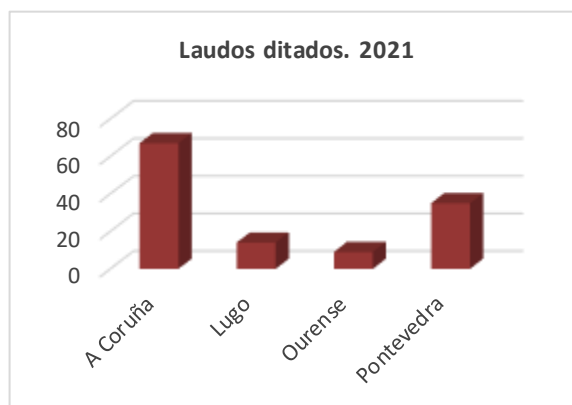
Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Polo que respecta ás impugnacións dos procesos electorais en 2021, o cadro 13.6 reflicte que foi a provincia da Coruña a de maior conflitividade neste terreo, destacando o número de laudos arbitrais ditados, o 53,60% do total.

Cadro 13.6**Impugnacións, desistencias e laudos. Galicia. 2021**

	Impugnacións presentadas	Desistencias	Laudos ditados	Impugnacións pendentes
A Coruña	74	36	67	0
Lugo	14	9	14	0
Ourense	10	2	9	0
Pontevedra	38	18	35	0
Galicia	136	65	125	0

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia do período 2018/2021 (cadro 13.7.1) podemos constatar que a Confederación Intersindical Galega (CIG), cun resultado do 29,60% do total de persoas elixidas, é a que obtivo maior número de representantes, seguida polo Sindicato Nacional de CCOO de Galicia, co 26,43%; e da Unión Xeral de Traballadores (UGT-Galicia), co 25,29%. O resto das entidades sindicais obtiveron un resultado global que non chegou ao 19%. En todos os casos, os resultados son practicamente idénticos aos do período 2017/2020.

Ademais, no período reflectido, a CIG é primeira forza sindical na Coruña e Pontevedra, e terceira en Lugo e Ourense. CCOO foi primeira forza en Lugo e segunda na Coruña, Ourense e Pontevedra; mentres que UGT resultou ser primeira forza sindical en Ourense, segunda en Lugo e terceira na Coruña e Pontevedra. Tamén aquí non houbo variación ningunha respecto do período 2017/2020.

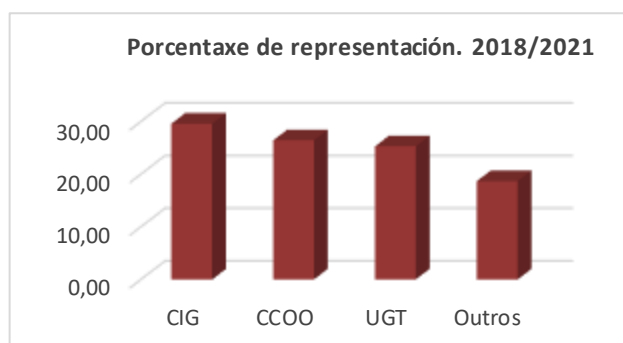
A posición relativa entre as tres organizacións sindicais máis representativas de Galicia ten algunhas variacións, en canto ao que vimos de sinalar, se o que consideramos é tan só o último dos anos do período analizado, 2021. Neste último ano, a UGT foi quen máis representantes obtivo no total de Galicia, seguida da CIG e de CCOO.

Cadro 13.7.1

Representantes elixidos/as por sindicato e provincia. Galicia. 01.01.2018/ 31.12.2021

Sindicato	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	%
CIG	2.071	448	352	1.834	4.705	29,60
CCOO	1.778	510	398	1.515	4.201	26,43
UGT	1.680	486	506	1.348	4.020	25,29
Outros	1.278	370	386	935	2.969	18,68
Totais	6.807	1.814	1.642	5.632	15.895	100,00

Fonte: Elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

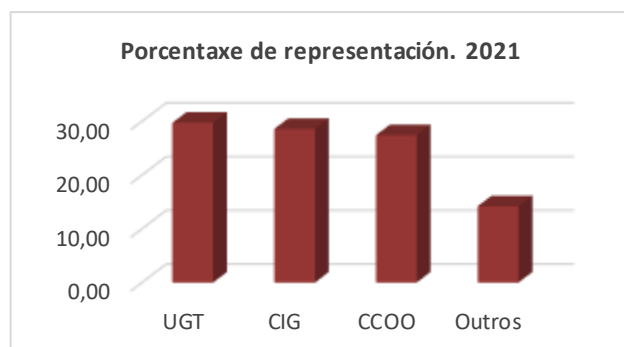

Cadro 13.7.2

Representantes elixidos/as por sindicato e provincia. Galicia. 01.01.2021/ 31.12.2021

Sindicato	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	%
UGT	327	85	55	178	645	29,75
CIG	266	69	34	251	620	28,60
CCOO	276	91	42	186	595	27,44
Outros	150	43	31	84	308	14,21
Totais	1.019	288	162	699	2.168	100,00

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Tomando como referencia a comparativa entre o período dos últimos catro anos (2018/2021) e o período inmediatamente anterior (2017/2020), as conclusións (cadro 13.8) son moi similares ás que se veñen de dicir. Hai que partir da base de que, no período dos últimos catro anos, en relación co período inmediatamente anterior, foron elixidos 501 representantes máis. Dese número, o sindicato que máis representantes acadou foi CCOO, cunha suba de 198 representantes; seguida da CIG, cuxa suba foi de 138 representantes; e, por último, a UGT, que acadou 109 deses novos representantes, quedando para o resto das entidades sindicais a cifra de 56 novos representantes.

Cadro 13.8

Comparativa, a nivel provincial, dos/as representantes elixidos/as entre o período actual (PA: 01.01.18/ 31.12.21) e o período anterior (PRM: 01.01.17/ 31.12.20). Galicia

Provincia	Centrais sindicais									
	CCOO		UGT		CIG		Outros		Totais	
	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM
A Coruña	1.778	1.674	1.680	1.605	2.071	2.067	1.278	1.270	6.807	6.616
Lugo	510	470	486	458	448	413	370	350	1.814	1.691
Ourense	398	381	506	500	352	339	386	366	1.642	1.586
Pontevedra	1.515	1.478	1.348	1.348	1.834	1.748	935	927	5.632	5.501
Galicia	4.201	4.003	4.020	3.911	4.705	4.567	2.969	2.913	15.895	15.394

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Nos cadros 13.9.1 e seguintes detállase o número de representantes que obtivo en Galicia, e en cada unha das catro provincias, o conxunto das organizacións sindicais e profesionais concorrentes aos procesos electorais producidos no período 2018/2021 e en 2021.

Cadro 13.9.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Galicia. 01.01.2018/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	3.276	1.429	4.705
14	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	2.895	1.306	4.201
11	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES- UGT GALICIA (UGT)	2.763	1.257	4.020
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	429	258	687
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	242	142	384
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	136	210	346
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	203	101	304
820498	FEDERACIÓN SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	106	132	238
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	75	44	119
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	80	23	103
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES FASGA	30	34	64
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	45	14	59
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	33	15	48
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	30	7	37
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	4	30	34
720321	SINDICATO NACIONAL DE ENSINO PRIVADO DE GALICIA-SNEPdG	24	9	33
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	16	12	28
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O' MEGA)	20	8	28
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	21	2	23
720218	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	17	3	20
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA (SPJ- USO)	15	4	19
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPGA)	12	7	19
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	15	3	18
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	1	16	17
720319	SINDICATO DE PROFESIONAIS DA SANIDADE GALEGA PÚBLICA (PROSAGAP)	4	12	16
820526	FEDERACIÓN INDEPENDIENTE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	13	2	15
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	4	9	13
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	8	5	13
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STA.J)	7	6	13
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	7	5	12
720311	SINDICATO MOVIMIENTO ALTERNATIVO SINDICAL	10	1	11
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	11	0	11
821272	SINDICATO PROFESIONAL POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	11	0	11
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	5	5	10
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	6	4	10
720322	SINDICATO DE EMPREGADAS E EMPREGADOS PÚBLICOS DA XUNTA DE GALICIA (SEPXG)	3	7	10
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	9	1	10
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	8	2	10
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	7	2	9
821786	SINDICATO FERROVIARIO	8	1	9
720310	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE FRIGOLURO	7	0	7
720328	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE ENOR	5	2	7
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	7	0	7
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	7	0	7
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	7	0	7
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	6	1	7
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEROS DE GALICIA (SIB-GAL)	6	0	6
821114	SINDICATO EMPLEADOS CAJA AHORROS Y PENSIONES BARC. (SECPB)	6	0	6
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	6	0	6
821656	ASOCIACIÓN GENERAL DE PROFESORES TITULARES DE UNIVERSIDAD	3	3	6
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	4	2	6
720323	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS ÁGORA	4	1	5
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	2	3	5
05	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL	3	1	4
720316	ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	4	0	4
821816	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES CUERPOS SUPERIORES ADMINISTRACIÓN CIVIL ESTADO	4	0	4
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
18	CONFEDERACIÓN SINDICATOS INDEPENDIENTES DE FUNCIONARIOS	2	1	3

Segue en páx. seguinte

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
720295	SINDICATO INDEPENDENTE DE TRABALLADORES DE AUTOPISTAS E AUTOESTRADAS (SITA)	2	1	3
821806	SINDICATO DE TRABAJADORES	3	0	3
821817	ASOCIACIÓN PROFESIONAL FUNCIONARIOS DE PRISIONES (APFP)	3	0	3
821859	UNIÓN Y EMPLEO	2	1	3
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	3	0	3
821915	ASOCIACIÓN DE CUADROS Y PROFESIONALES DE BANKIA - Vinc. a FECFA - cód. 821914	3	0	3
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	2	1	3
821944	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONALES DEL GRUPO BANCO SABADELL	3	0	3
03	CONFEDERACION DE CUADROS (C.C.)	2	0	2
100005	SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DE ESTALVI (SATE)	1	1	2
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	2	2
720303	SINDICATO GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	2	0	2
720314	TRABALLADORES DA SANIDADE PÚBLICA	2	0	2
820003	AGRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBÉRICA (AII)	2	0	2
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AÉREOS	1	1	2
821787	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	2	0	2
821820	SINDICATO COMISIONES DE BASE (COBAS)	2	0	2
821823	SINDICATO DEL SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	2	0	2
821842	UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	2	0	2
821901	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS (FESEP)	2	0	2
030094	ASOCIACIÓN DE TÉCNICOS Y PROFESIONALES DEL SECTOR DE LA ENERGÍA	1	0	1
10	CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	0	1	1
230001	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	1	0	1
720288	ALTERNATIVA INDEPENDIENTE	1	0	1
720329	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONAIS TÉCNICOS DO ESPECTÁCULO (TESGAL)	1	0	1
820555	SINDICATO AUTÓNOMO TRABAJADORES BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	0	1
821113	COORDINADORA ESTATAL DE TRABAJADORES DEL MAR (CTM)	1	0	1
821857	(FS-TES) FORMACIÓN SINDICAL DE TÉCNICOS EN EMERGENCIAS SANITARIAS	1	0	1
821907	SUMAMOS	1	0	1
TOTAIS		10.743	5.152	15.895

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.9.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Galicia. 01.01.2021/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	407	238	645
2	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	413	207	620
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIONS OBREREAS DE GALICIA (CCOO)	370	225	595
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	49	24	73
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	24	48	72
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	44	10	54
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	18	21	39
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	12	5	17
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	4	7	11
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	3	4	7
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	1	6	7
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	3	2	5
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	5	0	5
720301	SINDICATO INDEPENDENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	4	0	4
18	CONFEDERACIÓN SINDICATOS INDEPENDIENTES DE FUNCIONARIOS	2	1	3
821859	UNIÓN Y EMPLEO	1	1	2
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (CC)	1	0	1
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	0	1	1
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES FASGA	1	0	1
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	1	1
720321	SINDICATO NACIONAL DE ENSINO PRIVADO DE GALICIA- SNEPdg	0	1	1
820003	AGRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBÉRICA (AII)	1	0	1
821113	COORDINADORA ESTATAL DE TRABAJADORES DEL MAR (CTM)	1	0	1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
821857	(FS-TES) FORMACIÓN SINDICAL DE TÉCNICOS EN EMERGENCIAS SANITARIAS	1	0	1
TOTAIS		1.366	802	2.168

Fonte: elaboración propia con datos da Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.10.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. A Coruña. 01.01.2018/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.530	541	2.071
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓNS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	1.327	451	1.778
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES- UGT- GALICIA	1.231	449	1.680
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	189	83	272
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	91	99	190
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	116	58	174
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	84	39	123
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	40	25	65
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	38	9	47
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	29	17	46
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	29	13	42
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES FASGA	17	23	40
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	33	5	38
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA- SNEPdG	22	5	27
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	15	4	19
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	14	0	14
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O'MEGA)	8	3	11
720311	SINDICATO MOVIMIENTO ALTERNATIVO SINDICAL	10	1	11
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPGA)	6	5	11
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	0	7	7
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE(ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	4	3	7
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	4	3	7
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	7	0	7
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	1	6	7
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	4	2	6
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	3	3	6
820526	FEDERACIÓN INDEPENDIENTE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	6	0	6
821114	SINDICATO EMPLEADOS CAJA AHORROS Y PENSIONES BARC. (SECPB)	6	0	6
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	6	0	6
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN XUSTIZA (SPJ- USO)	3	2	5
05	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL	3	1	4
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	4	0	4
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	4	0	4
821272	SINDICATO PROFESIONAL POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	4	0	4
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	4	0	4
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	3	1	4
18	CONFEDERACIÓN SINDICATOS INDEPENDIENTES DE FUNCIONARIOS	2	1	3
720295	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABALLADORES DE AUTOPISTAS E AUTOESTRADAS (SITA)	2	1	3
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	3	0	3
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	3	0	3
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	2	1	3
821806	SINDICATO DE TRABAJADORES	3	0	3
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	2	0	2
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	1	2
821787	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	2	0	2
821816	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES CUERPOS SUPERIORES ADMINISTRACIÓN CIVIL ESTADO	2	0	2
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	2	0	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	2	0	2
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	2	0	2
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	2	0	2
821915	ASOCIACIÓN DE CUADROS Y PROFESIONALES DE BANKIA - Vinc. a FECFA - cód. 821914	2	0	2
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	2	0	2
821944	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONALES DEL GRUPO BANCO SABADELL	2	0	2

Segue en páx. seguinte

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (C.C.)	1	0	1
10	CONFEDERACIÓN COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	0	1	1
100005	SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DE ESTALVI (SATE)	1	0	1
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	1	1
720288	ALTERNATIVA INDEPENDIENTE	1	0	1
720329	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONAIS TÉCNICOS DO ESPECTÁCULO (TESGAL)	1	0	1
820003	A GRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBÉRICA (AII)	1	0	1
820555	SINDICATO AUTÓNOMO TRABAJADORES BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	0	1
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AÉREOS	1	0	1
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	0	1
821786	SINDICATO FERROVIARIO	1	0	1
821823	SINDICATO DEL SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	1	0	1
821857	(FS-TES) FORMACIÓN SINDICAL DE TÉCNICOS EN EMERGENCIAS SANITARIAS	1	0	1
821859	UNIÓN Y EMPLEO	1	0	1
TOTAIS		4.943	1.864	6.807

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.10.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. A Coruña. 01.01.2021/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	229	98	327
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	178	98	276
2	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	185	81	266
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	17	21	38
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	29	9	38
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	19	7	26
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	10	5	15
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	3	4	7
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	4	1	5
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	3	1	4
720301	SINDICATO INDEPENDENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	4	0	4
18	CONFEDERACIÓN SINDICATOS INDEPENDIENTES DE FUNCIONARIOS	2	1	3
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	1	2	3
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	2	0	2
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	0	1	1
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	1	1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
821857	(FS-TES) FORMACIÓN SINDICAL DE TÉCNICOS EN EMERGENCIAS SANITARIAS	1	0	1
821859	UNIÓN Y EMPLEO	1	0	1
TOTAIS		689	330	1.019

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.11.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Lugo. 01.01.2018/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	344	166	510
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	302	184	486
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	280	168	448
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	67	49	116
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	30	17	47
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	22	15	37
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	12	23	35
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	11	15	26
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	7	5	12
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	0	9	9
820526	FEDERACIÓN INDEPENDIENTE TRABAJADORES DEL CRÉDITO (FITC)	7	2	9
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	4	4	8
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	4	1	5
720323	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS ÁGORA	4	1	5
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	4	0	4
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O' MEGA)	3	1	4
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	2	2	4
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPGA)	2	2	4
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	1	2	3
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN XUSTIZA (SPJ- USO)	2	1	3
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	1	2	3
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	3	0	3
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	3	0	3
821817	ASOCIACIÓN PROFESIONAL FUNCIONARIOS DE PRISIONES (APFP)	3	0	3
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	2	0	2
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	2	0	2
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	2	0	2
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	2	0	2
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	1	1	2
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	0	2	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	2	0	2
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	1	1	2
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	1	0	1
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	1	0	1
821786	SINDICATO FERROVIARIO	1	0	1
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	1	0	1
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	1	0	1
821842	UNIÓN DE GRUPOS C DE HACIENDA	1	0	1
821907	SUMAMOS	1	0	1
821915	ASOCIACIÓN DE CUADROS Y PROFESIONALES DE BANKIA - Vinc. a FECFA - cód. 821914	1	0	1
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	1	0	1
821944	ASOCIACIÓN SINDICAL DE PROFESIONALES DEL GRUPO BANCO SABADELL	1	0	1
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	1	0	1
TOTAIS		1.141	673	1.814

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.11.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Lugo. 01.01.2021/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	55	36	91
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT-GALICIA)	47	38	85
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	34	35	69
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	11	9	20
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	1	7	8
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	4	1	5
720293	UNIÓN SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	1	3	4
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	2	2	4
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	1	1	2
TOTAIS		156	132	288

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.12.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Ourense. 01.01.2018/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	355	151	506
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	250	148	398
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	232	120	352
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	64	45	109
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	36	32	68
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	37	26	63
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	23	28	51
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	5	16	21
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	7	1	8
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	2	5	7
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	3	4	7
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	5	1	6
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	0	5	5
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN XUSTIZA (SPJ- USO)	4	0	4
720319	SINDICATO DE PROFESIONAIS DA SANIDADE GALEGA PÚBLICA (PROSAGAP)	0	3	3
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	3	0	3
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	3	0	3
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	1	1	2
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA	2	0	2
821272	SINDICATO PROFESIONAL POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	2	0	2
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	2	0	2
821786	SINDICATO FERROVIARIO	1	1	2
821901	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS DE EMPLEADOS PÚBLICOS (FESEP)	2	0	2
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	1	1	2
030094	ASOCIACIÓN DE TÉCNICOS Y PROFESIONALES DEL SECTOR DE LA ENERGÍA	1	0	1
100005	SINDICATO AUTÓNOMO DE TRABAJADORES DE ESTALVI (SATE)	0	1	1
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	1	0	1
230001	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	1	0	1
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	0	1	1
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES FASGA	1	0	1
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	0	1	1
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	0	1
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	1	0	1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	0	1
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	0	1	1
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	1	0	1
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	1	0	1
TOTAIS		1.050	592	1.642

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.12.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Ourense. 01.01.2021/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	27	28	55
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓN OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	29	13	42
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	25	9	34
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	12	2	14
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	5	3	8
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	2	4	6
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	0	2	2
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES FASGA	1	0	1
TOTAIS		101	61	162

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.13.1

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Pontevedra. 1.01.2018/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.234	600	1.834
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISSIONS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	974	541	1.515
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	875	473	1.348
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	109	81	190
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE (FETICO)	29	80	109
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	60	35	95
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	31	56	87
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	60	21	81
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	38	26	64
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	40	17	57
39	FEDERACIÓN DE ASOCIACIONES SINDICALES FASGA	12	11	23
720218	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	17	3	20
23	FEDERACIÓN FUERZA, INDEPENDENCIA Y EMPLEO	10	3	13
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O' MEGA)	9	4	13
720319	SINDICATO DE PROFESIONAIS DA SANIDADE GALEGA PÚBLICA (PROSAGAP)	4	9	13
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	2	9	11
720322	SINDICATO DE EMPREGADAS E EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPXG)	3	7	10
821791	SINDICATO DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	4	4	8
150837	SINDICATO PROFESIONAL DA ADMINISTRACIÓN XUSTIZA (SPJ- USO)	6	1	7
720310	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE FRIGOLURO	7	0	7
720328	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE ENOR	5	2	7
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE (ADHERIDO A FSES.-Cód.17)	5	1	6
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA-SNEPRIG	2	4	6
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	1	5	6
821656	ASOCIACIÓN GENERAL DE PROFESORES TITULARES DE UNIVERSIDAD	3	3	6
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	4	2	6
820445	CONFEDERACIÓN ESTATAL SINDICATOS MÉDICOS (CESM)	5	0	5
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	4	1	5
821272	SINDICATO PROFESIONAL POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	5	0	5
821786	SINDICATO FERROVIARIO	5	0	5
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	4	1	5
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	2	3	5
100024	ALTERNATIVA SINDICAL DE CAJAS (afiliado a la Confederac.cód.10)	3	1	4
720316	ORGANIZACIÓN DE ESTIBADORES PORTUARIOS DE VIGO	4	0	4
720325	SINDICATO DE EMPREGADOS PÚBLICOS DE GALICIA (SEPGA)	4	0	4
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	4	0	4
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	2	4
050049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA	1	2	3
720309	SINDICATO INDEPENDIENTE Y PROFESIONAL DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA	0	3	3
821749	SINDICATO DE TÉCNICOS DEL MINISTERIO DE HACIENDA (GESTHA)	2	1	3
821773	SINDICATO DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	2	3
821811	UNIÓN SINDICAL Y TÉCNICOS SANITARIOS	0	3	3
720303	SINDICATO GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	2	0	2
720314	TRABALLADORES DA SANIDADE PÚBLICA	2	0	2
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	2	0	2
821884	SINDICATO INDEPENDIENTE DE LA AGENCIA TRIBUTARIA	2	0	2
821891	UNIDOS POR LA ENFERMERÍA	2	0	2
821865	SINDICATO DE TRABAJADORES DEL SANTANDER	1	1	2
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (C.C.)	1	0	1
230005	ASOCIACIÓN CUADROS BANCA DE BBVA	0	1	1
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	0	1	1
720301	SINDICATO INDEPENDIENTE BOMBEROS DE GALICIA (SIB-GAL)	1	0	1
820003	AGRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBÉRICA (AII)	1	0	1
820588	SINDICATO ESPAÑOL MAQUINISTAS Y AYUDANTES FERROVIARIOS (SEMAF)	1	0	1
821113	COORDINADORA ESTATAL DE TRABAJADORES DEL MAR (CTM)	1	0	1
821369	UNIÓN SINDICAL DE CONTROLADORES AÉREOS	0	1	1
821897	COLECTIVO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE PREVENCIÓN Y SALUD (CITPS)	1	0	1
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL.SIND)	1	0	1
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	0	1	1
821869	SINDICATO PROFESIONAL DE POLICÍAS LOCALES Y BOMBEROS (SPPLB)	1	0	1
821919	TRABAJADORES INDEPENDIENTES DE REPSOL	0	1	1
TOTAIS		3.609	2.023	5.632

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Cadro 13.13.2

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, segundo as actas rexistradas. Pontevedra. 1.01.2021/ 31.12.2021

Código	Organizacións	Homes	Mulleres	Totais
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	169	82	251
11	SINDICATO NACIONAL DE COMISIÓNS OBRERAS DE GALICIA (CCOO)	108	78	186
14	UNIÓN XERAL DE TRABALLADORES (UGT- GALICIA)	104	74	178
820504	CONFEDERACIÓN SINDICAL INDEPENDIENTE FETICO	6	18	24
04	CENTRAL SINDICAL INDEPENDIENTE Y DE FUNCIONARIOS (CSI-CSIF)	5	11	16
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	8	4	12
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	9	0	9
820498	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES ENSEÑANZA (FSIE)	1	6	7
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	4	3	7
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	3	0	3
01	CONFEDERACIÓN XERAL DO TRABALLO (CGT)	0	1	1
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (CC)	1	0	1
720321	SINDICATO NACIONAL DO ENSINO PRIVADO DE GALICIA - SNEPdG	0	1	1
820003	AGRUPACIÓN INDEPENDIENTES IBÉRICA (AII)	1	0	1
821113	COORDINADORA ESTATAL DE TRABAJADORES DEL MAR (CTM)	1	0	1
821859	UNIÓN Y EMPLEO	0	1	1
TOTAIS		420	279	699

Fonte: Consellería de Emprego e Igualdade. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

ANEXO. EMPREGO E INVESTIMENTO PÚBLICO

(volver ao índice)

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía Aplicada e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

ANEXO. EMPREGO E INVESTIMENTO PÚBLICO

Cadros A-1 Cadros de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia

Cadro A-1

Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. 2010-2021

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	41.840	3.506	45.346	64,22%	68,82%	64,58%
2011	42.055	3.018	45.073	64,62%	67,56%	64,82%
2012	41.037	3.082	44.119	64,93%	66,58%	65,04%
2013	39.977	3.458	43.435	65,27%	68,16%	65,50%
2014	38.693	4.239	42.932	65,82%	69,07%	66,14%
2015	37.787	4.852	42.639	65,79%	69,23%	66,18%
2016	36.859	5.698	42.557	65,92%	68,64%	66,29%
2017	35.666	5.963	41.629	66,48%	69,50%	66,91%
2018	35.417	6.212	41.629	66,86%	70,07%	67,34%
2019	34.631	5.933	40.564	67,46%	69,80%	67,80%
2020	35.147	5.404	40.551	67,78%	69,52%	68,02%
2021	35.700	7.907	43.607	68,06%	70,82%	66,26%

Consellería de Facenda. Función Pública.

A partir de xaneiro de 2017 inclúense datos de persoal docente en formación ou en prácticas, antes incluídos dentro da categoría de "funcionario de carreira".

O persoal laboral fixo das Consellerías e Organismos Autónomos inclúe tamén o persoal fixo discontinuo.

O persoal da Administración de Xustiza incluído na categoría "funcionario de carreira" trátase de "funcionarios titulares/propietarios".

Fonte: IGE.

Cadro A-1a

Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. A Coruña. 2010-2021

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	17.881	1.526	19.407	63,88%	70,51%	64,40%
2011	18.199	1.192	19.391	64,15%	68,88%	64,44%
2012	17.757	1.277	19.034	64,02%	66,33%	64,17%
2013	17.344	1.457	18.801	64,55%	68,84%	64,88%
2014	16.745	1.725	18.470	65,17%	69,10%	65,53%
2015	16.413	1.925	18.338	65,05%	69,19%	65,49%
2016	16.046	2.248	18.294	65,10%	69,13%	65,60%
2017	15.520	2.382	17.902	65,88%	69,56%	66,37%
2018	15.481	2.488	17.969	66,22%	70,98%	66,88%
2019	15.177	2.381	17.558	66,71%	70,77%	67,26%
2020	15.489	2.150	17.639	67,10%	70,28%	67,49%
2021	15.738	3.200	18.938	67,28%	71,69%	68,03%

Cadro A-1b

Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. Lugo. 2010-2021

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	5.500	474	5.974	62,04%	68,57%	62,55%
2011	5.597	368	5.965	62,80%	66,58%	63,03%
2012	5.483	400	5.883	64,00%	63,75%	63,98%
2013	5.319	430	5.749	64,60%	66,28%	64,72%
2014	5.179	520	5.699	63,60%	66,35%	63,85%
2015	5.082	574	5.656	63,75%	68,47%	64,23%
2016	4.989	676	5.665	63,96%	67,16%	64,34%
2017	4.623	738	5.361	64,46%	68,70%	65,04%
2018	4.565	823	5.388	64,73%	70,23%	65,57%
2019	4.484	799	5.283	65,34%	72,34%	66,40%
2020	4.530	760	5.290	65,87%	71,45%	66,67%
2021	4.601	1.064	5.665	66,25%	72,27%	67,38%

Cadro A-1c

Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. Ourense. 2010-2021

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	4.682	440	5.122	62,86%	65,00%	63,04%
2011	4.508	486	4.994	63,18%	61,52%	63,02%
2012	4.464	358	4.822	63,51%	62,01%	63,40%
2013	4.395	374	4.769	63,85%	65,24%	63,95%
2014	4.230	474	4.704	64,59%	66,46%	64,77%
2015	4.151	538	4.689	64,78%	65,99%	64,92%
2016	4.081	593	4.674	64,96%	67,28%	65,25%
2017	4.028	657	4.685	64,87%	65,91%	65,02%
2018	3.997	658	4.655	65,22%	66,41%	65,39%
2019	3.800	692	4.492	66,39%	63,87%	66,01%
2020	3.788	673	4.461	66,63%	64,64%	66,33%
2021	3.805	911	4.716	67,52%	66,19%	67,26%

Cadro A-1d

Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia. Pontevedra. 2010-2021

	Total			% Mulleres		
	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total
2010	13.777	1.066	14.843	65,99%	68,11%	66,15%
2011	13.751	972	14.723	66,46%	69,34%	66,65%
2012	13.333	1.047	14.380	67,00%	69,53%	67,18%
2013	12.919	1.197	14.116	67,01%	68,92%	67,17%
2014	12.539	1.520	14.059	68,01%	70,79%	68,31%
2015	12.141	1.815	13.956	67,99%	70,47%	68,31%
2016	11.743	2.181	13.924	68,21%	68,96%	68,33%
2017	11.495	2.186	13.681	68,66%	70,77%	69,00%
2018	11.374	2.243	13.617	69,15%	70,08%	69,30%
2019	11.170	2.061	13.231	69,68%	69,67%	69,68%
2020	11.340	1.821	13.161	69,87%	69,63%	69,84%
2021	11.556	2.732	14.288	70,01%	70,79%	70,16%

Cadros A-2 Cadros de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia. Por grupos

Cadro A-2

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. Por grupos. 2010-2021

		Totais												Porcentaxe											
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	Laboral	10.623	11.065	10.976	11.283	11.051	11.112	11.106	11.021	10.752	10.026	11.166	11.021	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	7.441	8.240	8.029	7.902	7.705	7.448	7.206	6.946	6.667	6.353	6.048	5.902	70,0%	74,5%	73,2%	70,0%	69,7%	67,0%	64,9%	63,0%	62,0%	63,4%	54,2%	53,6%
	--Temporal	3.182	2.825	2.947	3.381	3.346	3.664	3.900	4.075	4.085	3.673	5.118	5.119	30,0%	25,5%	26,8%	30,0%	30,3%	33,0%	35,1%	37,0%	38,0%	36,6%	45,8%	46,4%
Mulleres	Laboral	6.880	7.193	7.119	7.220	7.075	7.192	7.235	7.202	7.062	6.920	7.087	7.019	64,8%	65,0%	64,9%	64,0%	64,0%	64,7%	65,1%	65,3%	65,7%	69,0%	63,5%	63,7%
	--Fixo	4.553	5.133	4.970	4.894	4.783	4.630	4.464	4.311	4.127	3.935	3.734	3.652	61,2%	62,3%	61,9%	61,9%	62,1%	62,2%	61,9%	62,1%	61,9%	61,7%	61,9%	
	--Temporal	2.327	2.060	2.149	2.326	2.292	2.562	2.771	2.891	2.935	2.985	3.353	3.367	73,1%	72,9%	72,9%	68,8%	68,5%	69,9%	71,1%	70,9%	71,8%	81,3%	65,5%	65,8%

Consellería de Facenda. Función Pública.

A partir de xaneiro de 2017 inclúense datos de persoal docente en formación ou en prácticas, antes incluídos dentro da categoría de "funcionario de carreira".

O persoal laboral fixo das Consellerías e Organismos Autónomos inclúe tamén o persoal fixo discontinuo.

O persoal da Administración de Xustiza incluído na categoría "funcionario de carreira" trátase de "funcionarios titulares/propietarios".

Fonte: IGE

Cadro A-2a

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. A Coruña. 2010-2021

	Totais												Porcentaxe												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Total	Laboral	4.221	4.446	4.359	4.494	4.375	4.400	4.443	4.451	4.367	4.132	4.375	4.320	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	2.874	3.150	3.008	3.052	2.993	2.902	2.814	2.730	2.624	2.492	2.385	2.327	68,1%	70,9%	69,0%	67,9%	68,4%	66,0%	63,3%	61,3%	60,1%	60,3%	54,5%	53,9%
	--Temporal	1.347	1.296	1.351	1.442	1.382	1.498	1.629	1.721	1.743	1.640	1.990	1.993	31,9%	29,1%	31,0%	32,1%	31,6%	34,0%	36,7%	38,7%	39,9%	39,7%	45,5%	46,1%
Mulheres	Laboral	2.783	2.945	2.862	2.940	2.861	2.931	2.973	2.983	2.944	2.881	2.914	2.885	65,9%	66,2%	65,7%	65,4%	65,4%	66,6%	66,9%	67,0%	67,4%	69,7%	66,6%	66,8%
	--Fixo	1.764	1.984	1.874	1.913	1.882	1.827	1.765	1.720	1.657	1.573	1.495	1.470	61,4%	63,0%	62,3%	62,7%	62,9%	63,0%	62,7%	63,0%	63,1%	63,1%	62,7%	63,2%
	--Temporal	1.019	961	988	1.027	979	1.104	1.208	1.263	1.287	1.308	1.419	1.415	75,6%	74,2%	73,1%	71,2%	70,8%	73,7%	74,2%	73,4%	73,8%	79,8%	71,3%	71,0%

Cadro A-2b

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. Lugo. 2010-2021

		Totais												Porcentaxe											
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	Laboral	1.859	2.073	2.035	2.072	2.059	2.067	2.058	2.024	1.993	1.762	2.071	2.038	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	1.418	1.603	1.581	1.481	1.441	1.397	1.354	1.294	1.242	1.181	1.119	1.087	76,3%	77,3%	77,7%	71,5%	70,0%	67,6%	65,8%	63,9%	62,3%	67,0%	54,0%	53,3%
	--Temporal	441	470	454	591	618	670	704	730	751	581	952	951	23,7%	22,7%	22,3%	28,5%	30,0%	32,4%	34,2%	36,1%	37,7%	33,0%	46,0%	46,7%
Mulleres	Laboral	1.168	1.314	1.301	1.281	1.277	1.286	1.300	1.283	1.269	1.213	1.257	1.246	62,8%	63,4%	63,9%	61,8%	62,0%	62,2%	63,2%	63,4%	63,7%	68,8%	60,7%	61,1%
	--Fixo	850	991	976	899	877	850	827	795	765	728	686	668	59,9%	61,8%	61,7%	60,7%	60,9%	60,8%	61,1%	61,4%	61,6%	61,6%	61,3%	61,5%
	--Temporal	318	323	325	382	400	436	473	488	504	485	571	578	72,1%	68,7%	71,6%	64,6%	64,7%	65,1%	67,2%	66,8%	67,1%	83,5%	60,0%	60,8%

Cadro A-2c

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia.Ourense. 2010-2021

		Totais												Porcentaxe											
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	Laboral	1.684	1.772	1.654	1.700	1.656	1.663	1.627	1.608	1.546	1.416	1.682	1.670	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	--Fixo	1.168	1.256	1.241	1.207	1.157	1.104	1.060	1.015	978	929	879	862	69,4%	70,9%	75,0%	71,0%	69,9%	66,4%	65,2%	63,1%	63,3%	65,6%	52,3%	51,6%
	--Temporal	516	516	413	493	499	559	567	593	568	487	803	808	30,6%	29,1%	25,0%	29,0%	30,1%	33,6%	34,8%	36,9%	36,7%	34,4%	47,7%	48,4%
Mulleres	Laboral	890	976	870	886	862	877	862	854	831	820	840	840	52,9%	55,1%	52,6%	52,1%	52,1%	52,7%	53,0%	53,1%	53,8%	57,9%	49,9%	50,3%
	--Fixo	594	623	609	604	579	557	533	510	477	449	423	412	50,9%	49,6%	49,1%	50,0%	50,0%	50,5%	50,3%	50,2%	48,8%	48,3%	48,1%	47,8%
	--Temporal	296	353	261	282	283	320	329	344	354	371	417	428	57,4%	68,4%	63,2%	57,2%	56,7%	57,2%	58,0%	58,0%	62,3%	76,2%	51,9%	53,0%

Cadro A-2d

Cadro de persoal laboral da Xunta de Galicia. Pontevedra. 2010-2021

	Totais													Percentaxe												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Total	Laboral	2.859	2.774	2.928	3.017	2.961	2.982	2.978	2.938	2.846	2.716	3.038	2.993	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	
	--Fixo	1.981	2.231	2.199	2.162	2.114	2.045	1.978	1.907	1.823	1.751	1.665	1.626	69%	80,4%	75,1%	71,7%	71,4%	68,6%	66,4%	64,9%	64,1%	64,5%	54,8%	54,3%	
	--Temporal	878	543	729	855	847	937	1.000	1.031	1.023	965	1.373	1.367	31%	19,6%	24,9%	28,3%	28,6%	31,4%	33,6%	35,1%	35,9%	35,5%	45,2%	45,7%	
Mulleres	Laboral	2.039	1.958	2.086	2.113	2.075	2.098	2.100	2.082	2.018	2.006	2.076	2.048	71,3%	70,6%	71,2%	70,0%	70,1%	70,4%	70,5%	70,9%	70,9%	73,9%	68,3%	68,4%	
	--Fixo	1.345	1.535	1.511	1.478	1.445	1.396	1.339	1.286	1.228	1.185	1.130	1.102	67,9%	68,8%	68,7%	68,4%	68,4%	68,3%	67,7%	67,4%	67,4%	67,7%	67,9%	67,8%	
	--Temporal	694	423	575	635	630	702	761	796	790	821	946	946	79,0%	77,9%	78,9%	74,3%	74,4%	74,9%	76,1%	77,2%	77,2%	85,1%	68,9%	69,2%	

Cadros A-3 Cadros de persoal ao servizo da Comunidade Autónoma de Galicia. Segundo relación de servizos

Cadro A-3
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos

	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	31.762	37%	77%	32.346	37%	77%	32.365	37%	77%	33.669	39%	78%	35.349	39%	78%	35.601	39%	78%
Funcionarios/as	42.557	49%	66%	41.629	48%	67%	41.629	48%	67%	40.564	46%	68%	40.491	45%	68%	43.607	48%	69%
Laborais	11.106	13%	65%	11.021	13%	65%	10.752	12%	66%	10.026	11%	69%	11.166	12%	63%	11.021	12%	64%
En formación	1.393	2%	72%	2.381	3%	71%	2.332	3%	71%	3.161	4%	70%	2.768	3%	70%	1.550	2%	68%
Total	86.818	100%	70%	87.377	100%	71%	87.078	100%	71%	87.420	100%	72%	89.774	100%	71%	91.779	100%	72%

Consellería de Facenda. Función Pública.
A partir de xaneiro de 2017 inclúense datos de persoal docente en formación ou en prácticas, antes incluídos dentro da categoría de "funcionario de carreira".
O persoal laboral fixo das Consellerías e Organismos Autónomos inclúe tamén o persoal fixo discontinuo.
O persoal da Administración de Xustiza incluído na categoría "funcionario de carreira" trátase de "funcionarios titulares/proprietarios", modificáronse os datos de xaneiro de 2010 tras unha actualización destes.
Fonte: IGE.

Cadro A3a
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. A Coruña

	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	14.074	38%	78%	14.424	38%	77%	14.474	38%	77%	14.937	39%	78%	15.551	40%	78%	15.465	39%	78%
Funcionarios/as	18.294	49%	66%	17.902	47%	66%	17.969	47%	67%	17.558	46%	67%	17.620	45%	67%	18.938	48%	68%
Laborais	4.443	12%	67%	4.451	12%	67%	4.367	12%	67%	4.132	11%	70%	4.375	11%	67%	4.320	11%	67%
En formación	687	2%	71%	1.107	3%	70%	1.072	3%	68%	1.444	4%	69%	1.223	3%	67%	742	2%	65%
Total	37.498	100%	70%	37.884	100%	71%	37.882	100%	71%	38.071	100%	72%	38.769	100%	72%	39.465	100%	72%

Cadro A3b
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. Lugo

	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	4.493	36%	77%	4.624	38%	78%	4.594	38%	77%	4.802	39%	78%	4.973	39%	78%	5.042	39%	79%
Funcionarios/as	5.665	46%	64%	5.361	44%	65%	5.388	44%	66%	5.283	43%	66%	5.277	42%	67%	5.665	44%	67%
Laborais	2.058	17%	63%	2.024	16%	63%	1.993	16%	64%	1.762	14%	69%	2.071	16%	61%	2.038	16%	61%
En formación	133	1%	71%	260	2%	71%	248	2%	77%	350	3%	75%	320	3%	75%	163	1%	77%
Total	12.349	100%	69%	12.269	100%	70%	12.223	100%	70%	12.197	100%	72%	12.641	100%	70%	12.908	100%	71%

Cadro A3c
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. Ourense

	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	4.572	41%	76%	4.562	41%	76%	4.596	42%	76%	4.774	44%	77%	4.975	44%	78%	4.871	43%	77%
Funcionarios/as	4.674	42%	65%	4.685	42%	65%	4.655	42%	65%	4.492	41%	66%	4.443	39%	66%	4.716	41%	67%
Laborais	1.627	15%	53%	1.608	14%	53%	1.546	14%	54%	1.416	13%	58%	1.682	15%	50%	1.670	15%	50%
En formación	151	1%	74%	235	2%	71%	243	2%	70%	258	2%	62%	248	2%	68%	162	1%	68%
Total	11.024	100%	68%	11.090	100%	68%	11.040	100%	68%	10.940	100%	70%	11.348	100%	69%	11.419	100%	69%

Cadro A3d
Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. Pontevedra

	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres	Número	Porcentaxe	% Mulleres
Estatutarios/as	8.623	33%	76%	8.736	33%	77%	8.701	34%	77%	9.156	35%	77%	9.850	36%	78%	10.223	37%	78%
Funcionarios/as	13.924	54%	68%	13.681	52%	69%	13.617	53%	69%	13.231	50%	70%	13.151	49%	70%	14.288	51%	70%
Laborais	2.978	11%	71%	2.938	11%	71%	2.846	11%	71%	2.716	10%	74%	3.038	11%	68%	2.993	11%	68%
En formación	422	2%	75%	779	3%	72%	769	3%	72%	1.109	4%	72%	977	4%	72%	483	2%	70%
Total	25.947	100%	71%	26.134	100%	72%	25.933	100%	72%	26.212	100%	73%	27.016	100%	73%	27.987	100%	73%

Cadro A-4
Cadro de persoal funcionario de carreira ao servizo da Administración Pública de Galicia.
Por zona xeográfica

Total	Total												Mulleres					
	2016		2017		2018		2019		2020		2021		2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	%	%	%	%	%	%
	36.859	100%	35.666	100%	35.417	100%	34.631	100%	34.931	100%	35.700	100%	65,9%	66,5%	66,9%	67,5%	67,8%	68,1%
A Coruña	16.046	43,5%	15.520	43,5%	15.481	43,7%	15.177	43,8%	15.392	44,1%	15.738	44,1%	65,1%	65,9%	66,2%	66,7%	67,1%	67,3%
Lugo	4.989	13,5%	4.623	13,0%	4.565	12,9%	4.484	12,9%	4.498	12,9%	4.601	12,9%	64,0%	64,5%	64,7%	65,3%	66,0%	66,2%
Ourense	4.081	11,1%	4.028	11,3%	3.997	11,3%	3.800	11,0%	3.757	10,8%	3.805	10,7%	65,0%	64,9%	65,2%	66,4%	66,8%	67,5%
Pontevedra	11.743	31,9%	11.495	32,2%	11.374	32,1%	11.170	32,3%	11.284	32,3%	11.556	32,4%	68,2%	68,7%	69,1%	69,7%	69,8%	70,0%

Consellería de Facenda. Función Pública.
Fonte: IGE.

Cadro A-5

Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2016-2021

		Universidade da Coruña	Universidade de Santiago	Universidade de Vigo	Total
Curso 2015-2016					
Total	Persoal docente e investigador	1.501	2.109	1.572	5.182
	Persoal de administración e servizos	773	1.239	741	2.753
	Total	2.274	3.348	2.313	7.935
% Mulleres	Persoal docente e investigador	38,1%	41,7%	40,0%	40,2%
	Persoal de administración e servizos	61,6%	56,6%	59,9%	58,9%
	Total	51,1%	62,8%	57,3%	57,9%
Curso 2016-2017					
Total	Persoal docente e investigador	772	1.242	746	2.760
	Persoal de administración e servizos	2.491	4.367	2.890	9.748
	Total	3.263	5.609	3.636	12.508
% Mulleres	Persoal docente e investigador	61,9%	56,4%	59,9%	58,9%
	Persoal de administración e servizos	47,0%	49,3%	47,7%	48,2%
	Total	17,8%	15,9%	17,5%	16,9%
Curso 2017-2018					
Total	Persoal docente e investigador	1.497	2.114	1.607	5.218
	Persoal de administración e servizos	800	1.240	765	2.805
	Total	2.297	3.354	2.372	8.023
% Mulleres	Persoal docente e investigador	39,5%	42,9%	41,1%	41,4%
	Persoal de administración e servizos	63,1%	56,7%	60,8%	59,6%
	Total	53,4%	65,9%	61,0%	60,8%
Curso 2018-2019					
Total	Persoal docente e investigador	1.469	2.128	1.601	5.198
	Persoal de administración e servizos	812	1.233	842	2.887
	Total	2.281	3.361	2.443	8.085
% Mulleres	Persoal docente e investigador	40,0%	43,0%	41,9%	41,8%
	Persoal de administración e servizos	63,8%	56,6%	60,2%	59,7%
	Total	54,0%	65,3%	60,8%	60,8%
Curso 2019-2020					
Total	Persoal docente e investigador	1.487	2.155	1.681	5.323
	Persoal de administración e servizos	828	1.226	877	2.931
	Total	2.315	3.381	2.558	8.254
% Mulleres	Persoal docente e investigador	40,8%	42,8%	42,4%	42,1%
	Persoal de administración e servizos	63,4%	57,3%	60,2%	59,9%
	Total	55,2%	65,8%	61,0%	61,3%
Curso 2020-2021					
Total	Persoal docente e investigador	1.495	2.140	1.672	5.307
	Persoal de administración e servizos	827	1.230	869	2.926
	Total	2.322	3.370	2.541	8.233
% Mulleres	Persoal docente e investigador	40,9%	43,0%	42,5%	42,3%
	Persoal de administración e servizos	63,1%	57,3%	60,4%	59,9%
	Total	48,8%	48,2%	48,6%	48,5%

Nota: O total de persoal non recolle as figuras de persoal de investigación (PI) nin o persoal empregado en investigación (PEI)

Fonte: Estatísticas de persoal de universidades.

Cadros A-6 Cadros de persoal dos organismos autónomos, entidades públicas e sociedades mercantís

Cadro A-6a

Consello Consultivo de Galicia

Cadro de persoal. 2001/2008-2021

	Persoal funcionario	Persoal laboral	Persoal asesor	Total
2001	16	7		23
2008	18	1	1	20
2009	19	1		20
2010	20	1		21
2011	20	1		21
2012	20	1		21
2013	20	1		21
2014	19	1		20
2015	19	1		20
2018	18	1	1	20
2019	18	1	1	20
2020	18	1	1	20
2021	18	1	1	20

Fonte: Consello Consultivo de Galicia.

Cadro A-6b

Consello Consultivo de Galicia. Persoal funcionario. 2021

Nivel	Subgrupo	Postos
30	A1	7
28	A1/A2	1
25	A1	1
20	A2/C1/C2	1
20	C1/C2	5
18	C1/C2	1
12	C2	1
10	E	1

Fonte: Consello Consultivo de Galicia.

Cadro A-7

Cadro de persoal da Administración xeral e especial. 2016-2021

	2016		2017		2018		2019		2020		2021		% Mulleres					
	H	M	H	M	H	M	H	M	H	M	H	M	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Administración pública estatal	19.669	7.944	19.180	7.924	19.272	7.991	19.086	7.921	19.152	7.951	19.079	7.957	29%	29%	29%	29%	29%	29%
---Administración xeral do Estado	5.142	5.522	4.972	5.416	4.941	5.404	5.982	5.684	5.949	5.665	5.822	5.620	52%	52%	52%	49%	49%	49%
---Ministerios, OO.AA. e áreas vinculadas	4.974	5.319	4.801	5.205	4.769	5.195	4.672	5.187	4.423	4.443	4.178	4.252	52%	52%	52%	53%	50%	50%
---Axencias estatais (Lei 28/2006)	168	203	171	211	172	209	180	195	176	212	259	320	55%	55%	55%	52%	55%	55%
---Entes públicos	1.211	291	1.139	267	1.147	272	1.130	302	1.350	1.010	1.385	1.048	19%	19%	19%	21%	43%	43%
---Institucións sanitarias S.S./Defensa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%
---Outra Administración pública estatal	14.527	2.422	14.208	2.508	14.331	2.587	13.104	2.237	13.203	2.286	13.257	2.337	14%	15%	15%	15%	15%	15%
---Forzas e Corpos de Seguridade do Estado	7.043	632	6.908	755	6.922	782	7.078	709	7.086	733	7.017	734	8%	10%	10%	9%	9%	9%
---Forzas Armadas	5.950	947	5.852	935	5.950	982	5.726	972	5.814	980	5.942	1.051	14%	14%	14%	15%	14%	15%
---Administración de Xustiza	323	552	309	551	312	551	300	556	303	573	298	552	63%	64%	64%	65%	65%	65%
Comunidades autónomas	25.900	60.918	25.463	60.920	25.167	61.013	24.173	61.545	25.154	62.961	25.954	66.450	70%	71%	71%	72%	71%	72%
Administración local	13.299	11.957	13.514	12.234	13.914	12.813	14.086	13.441	13.042	13.188	14.085	14.093	47%	48%	48%	49%	50%	50%
Universidades	4.042	3.562	4.030	3.562	4.006	3.607	3.998	3.652	4.018	3.691	3.979	3.734	47%	47%	47%	48%	48%	48%

Ministerio de Política Territorial e Función Pública. Rexistro central de persoal.
Fonte: IGE.

Cadro A-8

Cadro de persoal da Administración pública estatal. Por provincias. Galicia. 2016-2021

	Administración xeral do Estado				Outra Administración pública estatal				Total xeral
	Ministerios e OO.AA.	Axencias estatais (Lei 28/2006)	Entes públicos	Total	Forzas e Corpos de Seguridade do Estado	Forzas Armadas	Administración de Xusticia	Total	
2016									
A Coruña	4.479	153	632	5.264	2.888	4.197	374	7.459	12.723
Lugo	1.359	0	115	1.474	1.228	33	104	1.365	2.839
Ourense	1.319	0	172	1.491	1.018	11	99	1.128	2.619
Pontevedra	3.136	218	583	3.937	2.541	2.656	298	5.495	9.432
Galicia	10.293	371	1.502	12.166	7.675	6.897	875	15.447	27.613
2017									
A Coruña	4.329	155	584	5.068	2.864	4.200	364	7.428	12.496
Lugo	1.308	0	101	1.409	1.235	29	105	1.369	2.778
Ourense	1.309	0	161	1.470	1.030	13	93	1.136	2.606
Pontevedra	3.060	227	560	3.847	2.534	2.545	298	5.377	9.224
Galicia	10.006	382	1.406	11.794	7.663	6.787	860	15.310	27.104
2018									
A Coruña	4.335	148	594	5.077	2.887	4.383	373	7.643	12.720
Lugo	1.296	0	106	1.402	1.240	30	100	1.370	2.772
Ourense	1.294	0	164	1.458	1.032	13	96	1.141	2.599
Pontevedra	3.039	233	555	3.827	2.545	2.506	294	5.345	9.172
Galicia	9.964	381	1.419	11.764	7.704	6.932	863	15.499	27.263
2019									
A Coruña	4.220	148	596	4.964	2.935	4.193	360	7.488	12.452
Lugo	1.280	0	111	1.391	1.251	27	102	1.380	2.771
Ourense	1.296	0	162	1.458	1.042	10	95	1.147	2.605
Pontevedra	3.063	227	563	3.853	2.559	2.468	299	5.326	9.179
Galicia	9.859	375	1.432	11.666	7.787	6.698	856	15.341	27.007
2020									
A Coruña	3.690	145	1.090	4.925	2.937	4.208	371	7.516	12.441
Lugo	1.231	0	143	1.374	1.256	29	104	1.389	2.763
Ourense	1.291	0	165	1.456	1.043	10	94	1.147	2.603
Pontevedra	2.654	243	962	3.859	2.583	2.547	307	5.437	9.296
Galicia	8.866	388	2.360	11.614	7.819	6.794	876	15.489	27.103
2021									
A Coruña	3.509	203	1.117	4.829	2.882	4.486	367	7.735	12.564
Lugo	1.198	0	148	1.346	1.265	30	104	1.399	2.745
Ourense	1.259	0	179	1.438	1.047	12	91	1.150	2.588
Pontevedra	2.464	376	989	3.829	2.557	2.465	288	5.310	9.139
Galicia	8.430	579	2.433	11.442	7.751	6.993	850	15.594	27.036

Datos de xullo de cada ano.
Fonte: IGE.

Cadro A-9

Persoal ao servizo das Administracións públicas. Por provincias. 2016-2021

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
2016					
Administración pública estatal	12.723	2.839	2.619	9.432	27.613
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.498	12.349	11.024	25.947	86.818
Administración local	9.229	3.841	4.189	7.997	25.256
Universidades	4.826	602	425	1.751	7.604
Total	64.276	19.631	18.257	45.127	147.291
2017					
Administración pública estatal	12.496	2.778	2.606	9.224	27.104
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.446	12.140	11.006	25.791	86.383
Administración local	9.469	3.954	4.230	8.095	25.748
Universidades	4.793	658	409	1.732	7.592
Total	64.204	19.530	18.251	44.842	146.827
2018					
Administración pública estatal	12.720	2.772	2.599	9.172	27.263
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.497	12.114	10.953	25.616	86.180
Administración local	9.635	4.194	4.571	8.327	26.727
Universidades	4.859	612	436	1.706	7.613
Total	64.711	19.692	18.559	44.821	147.783
2019					
Administración pública estatal	12.452	2.771	2.605	9.179	27.007
Administración da C.A. ⁽¹⁾	37.327	11.988	10.837	25.566	85.718
Administración local	9.996	4.351	4.795	8.385	27.527
Universidades	4.795	612	445	1.798	7.650
Total	64.570	19.722	18.682	44.928	147.902
2020					
Administración pública estatal	12.441	2.763	2.603	9.296	27.103
Administración da C.A. ⁽¹⁾	38.076	12.428	11.216	26.395	88.115
Administración local	9.586	4.316	4.589	7.739	26.230
Universidades	4.799	606	463	1.841	7.709
Total	64.902	20.113	18.871	45.271	149.157
2021					
Administración pública estatal	12.564	2.745	2.588	9.139	27.036
Administración da C.A. ⁽¹⁾	40.037	13.078	11.676	27.613	92.404
Administración local	10.612	4.532	4.857	8.177	28.178
Universidades	4.802	582	488	1.841	7.713
Total	68.015	20.937	19.609	46.770	155.331

(1) En España conxunto das comunidades autónomas.

Fonte: Rexistro Central de Persoal. Ministerio de Facenda.

CONCLUSIÓN

(volver ao índice)

CONCLUSIÓNS

CAP. 1. A ECONOMÍA GALEGA EN 2021

Primeira. En 2021 Galicia rexistrou un aumento lixeiramente superior do PIB (5,2%) ao experimentado a nivel nacional (5,1%), despois de caer en 2020 (-8,9% e -10,8%, respectivamente) .

Segunda. Do PIB galego en 2019 (último dato desagregado dispoñible), a provincia da Coruña xerou un 42,7% e a de Pontevedra un 33,9%. Conxuntamente, as provincias de Lugo (12,3%) e Ourense (11,2%) representan menos da cuarta parte do PIB en Galicia.

Terceira. En 2021 un 24,7% dos fogares en Galicia non tiña capacidade económica para facer gastos imprevistos (8,9 puntos porcentuais menos ca media estatal) e un 7,0% tiveron retrasos nos pagos relacionados coa súa vivenda principal (4,0 puntos menos ca media estatal). Un 6,7% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (1,9 puntos porcentuais menos que a media estatal). Finalmente, os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia en 2021 (11.453 euros) estaban un 6,7 % por baixo da media española.

Cuarta. O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro acadou en 2021 os 25.269 millóns de euros, mentres que as importacións foron de 20.115 millóns de euros. A diferenza foi de 5.154 millóns (en 2020 foi de 4.274 millóns de euros).

CAP. 2. ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL

Primeira. En 2021 Galicia rexistra unha caída do 1,6% no número de empresas, conservando a quinta posición no relacionado co número de empresas, cun 5,78% das empresas españolas.

Segunda. Persiste, un ano máis, a concentración de empresas galegas en torno ao sector servizos (79,8%) fronte ao industrial (6,1%) ou o das empresas da construción (14,1%). Obsérvase que a concentración relativa de empresas galegas industriais, de construción e comerciais é lixeiramente superior á media estatal, fronte a unha menor presenza das empresas do “resto de servizos”, cunha participación catro puntos porcentuais inferior á media do Estado.

Terceira. Confírmase tamén a concentración da actividade empresarial nas provincias atlánticas A Coruña e Pontevedra, que achegan sete de cada dez empresas galegas.

Cuarta. Persiste a predominancia de empresas constituídas como persoa física fronte a outras fórmulas xurídicas (un 58,6% das empresas galegas constituídas en 2021). Igualmente, no que se refire ás empresas rexistradas como persoa xurídica, refórzase o protagonismo das empresas rexistradas baixo a figura de responsabilidade limitada (75,2 % das empresas inscritas como persoa xurídica).

CAP. 4. POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO

Primeira. A poboación galega diminuíu en 2021 respecto a 2020 en 7.724 persoas, ata chegar a 2.689.152 habitantes. Este dato insírese nunha traxectoria de longo prazo de perda de poboación.

Segunda. A taxa de bruta natalidade en Galicia en 2021 (ultimo ano con datos dispoñibles) foi dun 5,5 por 1.000 habitantes, moi por baixo da media estatal (7,1 por 1.000 habitantes). Galicia é a penúltima comunidade autónoma do Estado nesta clasificación, só por diante de Asturias (4,7 por 1.000 habitantes). A taxa negativa de crecemento natural (ou vexetativo) de Galicia en 2021 (-6,5 por cada 1.000 habitantes) contrasta coa redución do 3,2 por cada 1.000 habitantes de España ou a diminución de 2,5 por cada 1.000 habitantes da UE27.

Terceira. A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2021 totalizou 1.226.000 persoas, 2.900 máis que no mesmo período do ano anterior. A participación de Galicia na poboación activa en España en 2021 é de 5,3%, a mesma porcentaxe que en 2020. A taxa de actividade en Galicia foi do 72,8% en 2021, 0,44 puntos máis que en 2020 e 2,4 puntos porcentuais por baixo da taxa estatal (75,2%). Galicia pechou 2021 con 1.091.000 persoas ocupadas, tras un incremento do emprego no último ano (10.000 postos de traballo). A participación de Galicia no total de ocupación española en 2021 mantívose practicamente na mesma porcentaxe (5,4%) que no ano anterior (5,6%).

Cuarta. A taxa de temporalidade foi en 2021 en Galicia dun 24,5% (24% en 2020). Polo tanto, a contratación indefinida en 2021 foi do 75,5% (76,0% en 2020). O 4,1% dos contratos temporais en Galicia son dunha duración inferior a un mes, o 11,2% están entre 1 e 3 meses.

Quinta. A formación de demanda ou programada polas empresas experimentou un aumento no número de empresas formadoras e no número de participantes, horas de formación e crédito disposto; se o comparamos con 2020, os únicos descensos estiveron na duración media dos cursos, nos participantes en teleformación e nos permisos individuais de formación. Estes valores están moi cerca dos de 2019. O número de mulleres participantes (44,7%) segue sendo inferior ao de homes (55,3%).

Sexta. A distribución das horas de formación segundo o sector de actividade, tanto en España coma en Galicia, concéntranse maioritariamente no sector servizos, chegando ao 64,7% en Galicia e ao 72,1% no conxunto do Estado.

CAPITULO 5. MULLER E MERCADO LABORAL

Primeira. Mantense unha maior representación dos homes na contratación fronte ás mulleres (47,6% de mulleres en 2021), unida a un elevado uso dos contratos temporais, dos contratos a tempo parcial (63,5%) e un menor concerto de contratos indefinidos, que chegan en 2021 ao 46,7%, mellorando respecto ao ano anterior.

Segunda. Hai que destacar que seguen existindo modalidades contractuais eminentemente femininas como o de interinidade (70%), que o contrato para a formación e o de prácticas é inferior no grupo de mulleres. O sector servizos e ocupacións como empregada administrativa e traballadoras de servizos de restauración, persoais e de comercio manteñen a maioría feminina.

Terceira. Polas características do traballo das mulleres (máis traballo a tempo parcial, subrepresentación en postos altos, menor antigüidade media, maior temporalidade, categorías menos retribuídas altamente feminizadas etc.), as mulleres galegas percibiron un salario medio anual un 19,1% inferior ao do home (lixreira melloría) e o 46,7% das mulleres galegas tiveron ingresos iguais ou inferiores ao salario mínimo interprofesional, 32,5% no caso dos homes.

Cuarta. O importe medio das prestacións por desemprego percibidas polas mulleres galegas foi o 93,3% das recibidas polos homes, un 6,6% menos, mellorando con respecto ao ano anterior. De igual forma, as pensionistas galegas só percibiron como media o 73,2% das pensións do grupo de homes, pequena melloría sobre o ano anterior.

Quinta. Do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos, nenas ou persoas adultas enfermas, incapacitadas ou maiores, o 94,9% en 2021 son mulleres e o 84,4% do total de persoas traballadoras a tempo parcial con obrigas familiares ou persoais tamén son mulleres.

CAPÍTULO 6. INICIO DA RELACIÓN LABORAL

Primeira. Fronte ao notable descenso que se producira no ano 2020 nas empresas inscritas na Seguridade Social, e na actividade económica en xeral, no ano 2021 prodúcese unha forte recuperación, non chegando aínda a recuperar as cifras do ano 2019. A mesma reflexión pódese facer respecto de persoas traballadoras estranxeiras e respecto de afiliacións e altas na Seguridade Social, que se recuperan con forza respecto do ano anterior.

Segunda. A 31 de decembro de 2021, o 73,82% das empresas de Galicia que contan con persoas asalariadas, pertencen ao sector servizos, dando ocupación ao 72,43% das persoas traballadoras (no ano 2019 eran o 74,27% e daban ocupación ao 72,06%, e no ano 2020 o 73,57%, ocupando ao 71,85%). Sube o número total de empresas en 2021 en 1.420 empresas máis. O ascenso prodúcese nas empresas con persoas asalariadas (1.835) mentres que diminúen nas autónomas sen persoal asalariado (-415). Sendo as empresas organizadas xuridicamente baixo a fórmula de persoa xurídica o 60,83% do total, empregan ao 90,47% das persoas traballadoras por conta allea (90,60% en 2020).

Terceira. Recupérase a tendencia á alza dos cinco anos anteriores á pandemia respecto do número de persoas afiliadas á Seguridade Social (20.000 afiliadas máis), superando, no caso de Galicia, ás cifras de 2011 (primeiro ano que se recolle no correspondente cadro evolutivo), e situándose en parámetros un pouco superiores a 2017. Se o descenso de persoas afiliadas en 2020 situouse principalmente no réxime xeral, a recuperación en 2021 mantén a mesma preferencia. Por sectores, a meirande parte das persoas traballadoras afiliadas e en alta sitúanse no sector servizos, seguido de industria, construción e agrario, por ese orde. Ascende en mais de vinte mil o número de contratos concertados con persoas traballadoras estranxeiras, 18.354 das mesmas concentradas no sector servizos e maioritariamente baixo fórmulas de contratación temporal. Das contratacións a persoas estranxeiras en 2021, ascende proporcionalmente de forma mais acusada a contratación de persoas comunitarias.

CAPÍTULO 7. CONTRATACIÓN

Primeira. Tras varios anos cunha redución no número de contratos, dende 2015 aumentan de xeito continuado as contratacións ata 2019 que chegan a 1.086.123. A baixada en 2020 é notable ata as 749.220 contratacións, recuperándose en parte en 2021, con 918.214 contratos. En 2021 a modalidade de contrato eventual segue sendo a máis utilizada con 457.107 contratos celebrados, 351.569 en 2020. En segundo lugar encóntrase o contrato de obra ou servizo determinado con 275.310 contratos, 247.494 en 2020. Este tipo de contrato sumado ao anterior alcanzaron un 79,77% da contratación de 2021. Os contratos indefinidos ordinarios (bonificados e non bonificados) seguen tendo unha moi baixa representación porcentual cun 5,07% da contratación inicial.

Segunda. A rotación do asalariado galego (número de contratos eventuais que, por termo medio, se concertan con cada asalariado temporal) alcanzou os 3,43 contratos no caso das mulleres e os 4,32 nos homes en 2021. A media en España foi de 3,36 no grupo de mulleres e de 4,74 no de homes.

Terceira. Mantense unha elevada porcentaxe de persoal asalariado temporal, especialmente no colectivo feminino, e tamén se manteñen as distancias entre o grupo de homes e de mulleres entre 2020 e 2021. Seguen existindo determinadas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade ou os concertados a tempo parcial, e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos a contratación das mulleres supera á dos homes.

CAPÍTULO 8. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA

Primeira. A 31 de decembro de 2021 existen en Galicia 1.039 convenios colectivos, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, dos cales 126 son de sector e 913 de empresa.

Asináronse por primeira vez este ano 15 convenios de empresa que afectan a 1.053 persoas traballadoras, das que 520 son homes e 533 mulleres.

Segunda. Durante o ano 2021 asináronse e/ou revisáronse 116 convenios colectivos (102 convenios **asinados** e 14 revisados), dos que 23 son de sector (19 convenios asinados e 4 revisados) e 93 son de empresa (83 convenios asinados e 10 revisados).

Afectaron estes convenios a 134.012 persoas traballadoras, das que 81.309 son homes e 52.703 mulleres.

Terceira. O incremento salarial pactado (media ponderada) nos convenios asinados e revisados este ano en Galicia foi do 2,49%, media inferior ao IPC galego (6,7%) e ao estatal (6,5%).

Recollen cláusulas de revisión salarial o 28,43% dos convenios asinados e o 28,57% dos revisados este ano.

Teñen pactos de ultraactividade o 82,35% dos convenios asinados neste ano (o 89,47% dos de sector e o 80,72% dos de empresa).

A xornada media pactada (media ponderada) no ano 2021 foi de 1.779,18 horas, sendo nos convenios de empresa de 1.745,43 horas e nos de sector de 1.781,61 horas.

O 65,69% dos convenios colectivos asinados no ano 2021 establecen unha xornada anual inferior á máxima legal (11 convenios de sector e 56 de empresa).

Cuarta. Rexistráronse en 2021 en Galicia 23 inaplicacións de convenio que afectan a 576 persoas traballadoras, das que 415 son homes e 161 mulleres. As condicións de traballo que se inaplican refírense maioritariamente á contía salarial (91,30%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (86,96%).

No 69,57% a composición da comisión negociadora correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). No 30,43% está constituída pola representación legal das persoas traballadoras.

Non acudiron en ningún caso á mediación do AGA nin á decisión do órgano tripartito, por rematarse o procedemento en fases anteriores.

O 43,48% das inaplicacións rexistradas en 2021 teñen lugar en empresas que teñen entre 6 e 30 persoas traballadoras e o 39,13% en empresas que teñen entre 1 e 5.

Quinta. No ano 2021 existe participación de mulleres na comisión negociadora en 77 convenios, o 75,5% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 106.866 persoas traballadoras (o 83,3%), das que 59.764 son homes e 47.102 mulleres.

O número de mulleres que participaron nas comisión negociadoras foi de 77 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 29% fronte a 192 homes, un 71%) e 167 por parte das organizacións sindicais (un 29% fronte a 412 homes, un 71%).

CAPÍTULO 9. A SINISTRALIDADE LABORAL

Primeira. A recuperación da normalidade, despois dos efectos da pandemia que sufrimos en 2020, coa súa importante repercusión na actividade económica, supuxo que, en 2021, os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (29.146) supuxeran un incremento do 16,8% respecto dos de 2020 (24.962) e unha baixada do 7,8% respecto dos de 2019 (31.628). No conxunto do Estado (523.800) a subida, respecto de 2020 (446.195), foi do 17,4%, mentres que a baixada en relación cos de 2019 foi do 6,9%. No caso dos accidentes de traballo graves (451 en Galicia e 3.896 en España, en 2021; 399 en Galicia e 3.643 en España, en 2020; e 496 en Galicia e 4.335 en España, en 2019), a subida, respecto de 2020, foi do 13,0% en Galicia e do 6,9% en España; e, respecto de 2019, houbo unha baixada do 9,1% en Galicia e do 10,1% en España. Mentres que para os accidentes mortais (49 en Galicia e 611 en España, en 2021; 54 en Galicia e 634 en España, en 2020; e 56 en Galicia e 558 en España, en 2019), Galicia experimentou, respecto de 2020, una baixada do 9,3%, que foi do 12,5%, respecto de 2019; mentres que en España a baixada, respecto de 2020, foi 3,6%, e a subida, respecto de 2019, do 9,5%.

Ese total de accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia supón, en 2021, un 5,6% do total estatal, exactamente a mesma porcentaxe que en 2020 e 2019. Non obstante, os accidentes graves, en 2021, supoñen o 11,6% dos acontecidos en toda España (o 10,9% en 2020 e o 11,4% en 2019), e os mortais, en 2021, o 8,0% (o 8,5% en 2020 e o 10,0% en 2019).

Segunda. Analizando as cifras de accidentes ocorridos en xornada de traballo con baixa en todas as comunidades autónomas, Galicia ocupou, en 2021, o sexto lugar en número total de accidentes (en 2018 e 2019, ocupara a quinta posición, e, en 2020, a sexta) e tamén o sexto lugar en accidentes leves (ao igual que en 2018 e 2019; en 2020, o quinto), precedida, neste último caso, por Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana, Madrid e País Vasco (tamén igual que en 2018, 2019 e 2020, se ben en 2021 tamén está por diante o País Vasco); o terceiro lugar no que atinxe aos accidentes graves, precedida neste caso tan só por Andalucía e Cataluña (de novo, igual que en 2018, 2019 e 2020); e o quinto lugar no que ten que ver cos accidentes mortais (en 2018 e 2019 ocupara o cuarto lugar, e en 2020 o quinto), precedida aquí a nosa comunidade autónoma por Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana e Madrid.

Respecto dos índices de incidencia, en Galicia, nos últimos sete anos, coas excepcións de 2017 e 2019, o seu índice de incidencia para o total de accidentes de traballo tivo un mellor comportamento que o da maioría das demais comunidades autónomas. Non

obstante, ocorre algo ben distinto para o caso dos accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Entre 2009 e 2021, Galicia estivo sempre entre as catro comunidades autónomas cun maior índice de incidencia.

CAPÍTULO 10. CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABAJO

Primeira. No ano 2020, o impacto da pandemia reflectírase de forma moi intensa respecto do ano anterior: caera o número de folgas case ata a metade (de 898 a 487), o número de participantes caera en 112.958 persoas e as xornadas non traballadas diminuíran en 317.822 xornadas. A recuperación que se produce no ano 2021, en certa medida cunha recuperación de parámetros de normalidade en todos os eidos sociolaborais, maniféstase en que medra o número de folgas en 119 folgas máis, as persoas participantes en 47.530 persoas máis, e non obstante, caen as xornadas non traballadas en 117.764 xornadas menos. No caso de Galicia, o sector da industria supera lixeiramente o número de participantes (78 persoas máis), fronte ao ano 2020 que eran moitas máis que no sector servizos. En xornadas non traballadas é moi superior a cifra do sector da industria, que case multiplica por dúas ás xornadas non traballadas nos servizos. Apréciase así mesmo en Galicia unha gran diferenza de cifras das folgas provinciais fronte ás estatais. Se durante 2020 foron realizadas 26 folgas, 21 provinciais e 5 autonómicas, pode verse nos cadros 10.4 e 10.5 que no ano 2021 sube o número a 34 folgas (33 provinciais e 1 autonómica), desagregándose por provincias as que foron de empresa ou de sector, e neste mesmo ano provincialmente decrece tamén o número ata chegar a 33 folgas realizadas das 73 convocadas, case todas de empresa.

Segunda. No que atinxe ao AGA, no ano 2021 iniciáronse 108 expedientes (27 máis que no ano anterior), que afectaron a 5.472 empresas e 70.273 persoas traballadoras (case 3.700 máis que o ano anterior). Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano 2021 foi do 69%, unha porcentaxe inferior en seis puntos porcentuais á acadada no ano 2020. O 93,2% destes procedementos foron conciliacións ou mediacións que afectaron a 45.172 persoas traballadoras e 5.133 empresas. O 6,8% restante foron arbitraxes que afectaron a 587 persoas traballadoras e 5 empresas.

CAPÍTULO 11. REGULACIÓN DE EMPREGO E FOGASA

Primeira. As persoas afectadas en computo global das catro provincias galegas en 2021, descendeu un 95%. Este descenso solo se deu nos procedementos de suspensión e redución de xornada (-96,4%), nos de despido colectivo houbo un incremento do 72,3%.

Este descenso global sigue estando moi lonxe dos datos previos á COVID-19.

O maior número de persoas afectadas concéntrase no sector servizos, seguido do sector de construción e o menor incremento está na industria.

Desagregando por sexo no 2021 nos ERTE COVID-19, hai máis mulleres afectadas que homes, (57,5% mulleres y 42,5% homes). Comparando Galicia co resto das CC. AA. apréciase que as prestacións ERTE COVID-19 percibidas na nosa comunidade supuxeron un 4% do total.

Segunda. En Galicia aumenta o número de persoas afectadas polas resolucións do Fogasa en un 1,7%, mentres no conxunto do Estado o aumento do número de persoas beneficiarias das resolucións do Fogasa, chegando ao 14% máis en 2021, con respecto a 2020. As provincias galegas máis afectada polas ditas resolucións foron Ourense e Pontevedra, que aumentan o número de persoas afectadas, nas outras dúas, Coruña e Lugo, redúcese.

CAP. 12. PROTECCIÓN SOCIAL

Primeira. Galicia é unha das comunidades autónomas con maior porcentaxe de pensionistas (7,8 % do total en 2021) unha ratio moi superior ao que representa a poboación galega no total do Estado (5,6 %). En relación coa contía percibida, a pensión media en Galicia entre 2010 e 2021 incrementouse en 234,4 euros, mentres que a suba na media do Estado foi de 260,1 euros.

Segunda. En 2021 en Galicia computáronse 481.000 pensións de xubilación, 300 máis que en 2020. A media en 2021 das pensións galegas de xubilación situouse en 1.004,1 euros mensuais, subindo 16,9 euros con respecto a 2020. A media estatal increméntase en 2021 en 18,1 euros, situándose en 1.189,7 euros, isto é, 185,6 euros por riba da media galega. As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, aparecen ambas as dúas cunha diferenza con respecto a media estatal de 299,5 euros no primeiro caso e 351,2 no segundo.

Terceira. As 96.584 persoas beneficiarias das prestacións de desemprego en decembro de 2021 supoñen o 4,7% do total español, a mesma ratio que en 2020. O 47,1% perciben unha prestación contributiva (63,3% en 2020), o 45,8% unha asistencial (32,2% en 2020) e o 7,1% restante a renda activa de inserción (4,5% en 2020). Pola súa banda, as 2.036.344 persoas beneficiarias en España en decembro de 2021 (938.506 menos que 2020) distribúense nunha proporción do 47,1% que perciben a prestación contributiva, o 47,6% a asistencial e o 7,1% o programa de activación para o emprego.

Cuarta. Galicia foi en 2021 a sexta comunidade autónoma con maior número de pensións non contributivas, despois de Andalucía, Cataluña, Comunidade Valenciana, Madrid e Canarias. As persoas perceptoras de pensións non contributivas en 2021 representan o 8,3% do total estatal, moi por riba de comunidades autónomas con moito maior número de habitantes que Galicia, como pode ser o caso da Comunidade de Madrid.

CAPÍTULO 13. ELECCIÓN SINDICAIS

Única. Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia do período 2018/2021 podemos constatar que a Confederación Intersindical Galega (CIG), cun resultado do 29,60% do total de persoas elixidas, é a que obtivo maior número de representantes, seguida polo Sindicato Nacional de CCOO de Galicia, co 26,43%; e da Unión Xeral de Traballadores (UGT-Galicia), co 25,29%. O resto das entidades sindicais obtiveron un resultado global que non chegou ao 19%. En todos os casos, os resultados son practicamente idénticos aos do período 2017/2020.

Ademais, no período reflectido, a CIG é primeira forza sindical na Coruña e Pontevedra, e terceira en Lugo e Ourense; CCOO foi primeira forza en Lugo e segunda na Coruña, Ourense e Pontevedra; mentres que UGT resultou ser primeira forza sindical en Ourense, segunda en Lugo e terceira na Coruña e Pontevedra. Tamén aquí non houbo variación ningunha respecto do período 2017/2020.

